

ואחי בתוך הגולה כלומר חזק הנחמדים על נהר כפר' עם הנהר: מרחות חללים' על שם שלא היה רוחה בחסדקל' מחרה קורח חותו מרחות חללים כמין חלום ולא ממש וכל הנביאים חף הם מתוך חסדקל' שחיה מחרה ראו חזק ממש רבינו הוא שחמור וכי הנביאים חרמה: היא הסנה החמישית לגלות המלך יהויכין'

דאשכח חלקיהו כהנא רבא סבירא דחוריתא עולה לחשבון אחר למה ספירש חלוני חבי זל כי בשמונה עשרה שנה למלך יחשיהו מצא חלקיה הכהן הספר בבית יי' כמה נשארנו ממלכותנו יב' שנה כי לא שנה מלך יב' של יחשיהו ויא של יהויקים הריכד ובעשרים וחמש מלך יהויכין וחצב שלא עלתה לו מלכותו שנה

כמו שכתוב כי בעשרים וחמש ליובל גלה יהויכין והמרחא הזאת היתה בשנה החמישית לנהרי שלשי' שנה ליובל והרחא האלית ליחזקאל המרחא הזאת שיש בה רמז לכניעת הכבוד מהבית בשלשים שנה למציאת הספר שקדע המלך את בניו בשמעון דברי הספר כי הרעה והגלות תבא לישראל בעבד על דברי הספר וכבר החלה הרעה לבא בימי יחשיהו לפיכך הרחה האל יתברך לנביא סימן כשיעת הכבוד מן הבית כי כמו שהחלה הרעה בימי יחשיהו כן תבא כלה והרחא לוב בשנת שלשי' ליובל שהיתה שנה חמישית לגלות י יהויכין לפי שדקדקו בא אל בכל בשנה הרביעית למלכו שהיא שנה חמישית לגלות יהויכין וכן הרחה לו ברביעי שהוא חמש תמוז מכי שהחדש הזה היה בשנת החרבן תחלת החרבן כי בו נבקעה העיר וכשהרחא לו המרחא הזאת לסיבת הגלות בימי המשיח וכי העיר וכי הבית הרחה חותם לו בשנת היובל וביום הכפורי שהוא סימן זאת העבדים מעבדות לחרות ולגורות כי האלית יסלח לעון ישראל וחסותם לא יזכור עוד והרחא לו המרחא הזאת בבבל כמו שהיה הנביא עם לסימן הגלות שהוא בבבל וכשהרחא לו המרחא הזאת לסיבת הגלות הרחה חותם לו בענין שרחה

נפתחו ב' וסי' נפתחו שיערי ארצ' נפתחו השמים ואראה: החמישית ה' וסי' נספר בסדר קרשי' וברמיה סי' לו': יחזקאל ב' בקריאה וסי' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר' והיה יחזקאל לכס למופת' וא ליחזקאל העשרים דדה: וארא ה' בספר' וסי' וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון'

ואני בתוך הגולה על-נהר-כבר נפתחו השמים ואראה מראות אלהים: בחמשה לחדש היא השנה החמישית לגלות המלך יהויכין: היה היה דבר יהוה אל-יחזקאל בן-בוזי הכהן בארץ כשדים על-נהר-כבר ותהי עלי שם יד יהוה: וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון ענן גדול ואיש מתלקחת ונגה לו סביב ומתוכה בעץ חשמל מתוך האש: ומתוכה דבורת ארבע חיות וזוה מראיהן דמות אדם להנה: וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת להם: ברין ודין חזוהו דמות אנושא להין: וארבעא אפין לחדא וארבע אפין לכל חד וחד שתי עטר אפין לבריתא חדא מנין אפין דארבע ברין שתיין וארבעא גפין לחדא וארבעא גפין לכל חד וחד שתי עטר אפין שתיין וארבעא גפין לבריתא חדא והו מנין אפין דארבע ברין מאתן וחמשין ושתי גפין

5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

נפתחו ב' וסי' נפתחו שיערי ארצ' נפתחו השמים ואראה: החמישית ה' וסי' נספר בסדר קרשי' וברמיה סי' לו': יחזקאל ב' בקריאה וסי' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר' והיה יחזקאל לכס למופת' וא ליחזקאל העשרים דדה: וארא ה' בספר' וסי' וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון'

וארא החיות והנה אופן' וארא כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב' וארא כי נשמאה' וביאני רדק שער הצפון אל פני הבית: מראהו ד' כתיב ל' בקריאה וסי' ומראהו רע כאשר בתחילה ואיך' ומראהו שפל מן הקיר' וזה מראהו דמות אדם להנה' מראהו כלפידים ככרקים ירצאו:

מזני למדין ששלשים שנה שמנה לתחילת היובל מנה שהיובל האחרון התחיל ב בתחלת י' לחשיה היא השנה שמנח ח חלקיהו את הספר נכן סיניו בסדר עולם שהיה היתה תחילת היובל יחשיהו מלך ל לא שנה בא מהן י' טעננו כבר נשתיירו י' שנה יהויקים מלך י' שנה הרי כה' ו יכניה בנו לא מלך חלל ב' חדשים וגלה ושנה שניבא יחזקאל היתה חמישית לגלותו הרי שנת שלשי' ביובל וכן מצינו בסוף כ' כבולתו שנתן סימן למינין היובל שחמור ויהי בעשרי וחמש שנה לגלותינו כדאש השנה בעשור לחדש וחמרו רבותינו חזויה שנה שראש השנה שלה בעשור לחדש הוי חומ' זו שנת היובל: היה היה דבר יי' חמרו רבותינו היה כבר לפי שאין השכינה שורה בחובה לארץ חלל עי' ששרתה עליו תחילה בארץ ושינוי בכריתא

דמכילתא בן אדם עמוד על רגליך הוא היה תחילת הספר חלל שאין מוקדם ומאוחר ויש חומרים בן אדם חוד חידה הוא תחלת הספר וחומר חבי שאותה כביאה נחמרה לו קודם שגלו שהיא ראויה ליחמרו בארץ שאין מפורש בה גולה והיא נכרת תחלת שליחותו אליהם וינתן חף הוא כך תרגם מהוה הוא פתגם כבולה מן קדם יי' עם יחזקאל בר בוזי כהנא בארעא לישראל תב תניינות וחתמלל ענייה במדינת ארע כשדאי ויחזקאל גלה עם החדש והמספר שגלו עם יהויכין: כל לשון יד האמורה בספר זה ובכל לשון כביאה חיה חלל לשון חכף שהכבולה תוקפתו על כרחו כדאש משתגע דיסטריצא בלעו: והנה רוח סערה באה מן הצפון' היא מרכבת כסא כבוד השכינה כמה שחמור בענין ולפי שבהא בחימה להפחית את ישראל לכך נדמית לרוח סערה וענן: באה מן הצפון' חוזרת היתה מארץ כשדים שהיא בצפון שחמור מכפון תפתח הרעה ולמה הלכה עם כדי לכבוש את כל העולם תחת נבוכד נכר שלא יחמרו האומנו' ביד אומה שפלה מסר את בניו ששכדים אומה שפלה היא שחמור זה העם לא היה כך דרשו רבותינו במסכת חגיגה: ונונה לו' לענין סביבו מנחוק רמז הוא שעתידת ישראל ליגאל עמם: כעין החשמל' חשמל מלאך ששמו כך וכעין גוון שלו ראה מתוך האש וכך אמרו רבותינו מעשה בתינוק שהיה דורש במעשה מרכבה והיה מבין בחשמל ויבא אש מחשמל וחללתו ועוד אמרו כי המלה מורכבת בחמור מאי חשמל חמור רב יהודה חיות אש ממללו' במתניתא תנא עתים חסות ועתים ממללות בשעה שהדבור יוצא מפי הקב"ה חסות בשעה שאין הדבור יוצא מפי הקב"ה ממללות כלומר משבחות ומהללו' את השם ויתכן שהוא חשמל עם העין שהוא קרוב לעין האש כי חמור חשמל מתוך האש וחמור כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב ממראה מתכין ולמעלה וחמור במראה השניה וממתני' ולמעלה כמראה זוהר כעין החשמל תו' ש' ומתוכה' של אותה האש רחיתי כעין חשמל הנראה מתוך האש ולא נודע מהו ומדרש שדרשו בו רבותינו חיות אש ממללות חינו מיושב לי על הענין: דמות אדם להנה' יש לתמוה שהרי חף דמות שור וחזיה נשך להנה ונראה בעיני לפי שזה חב לכלל קילס הכביא את המרכבה בו והוא דמות פרצופו של יעקב חבינו: וארבעה פנים לאחת' לאחת זו לכרצוף האדם לכדה היו ארבעה פנים וכן לארזיה ולנשר ולסור הרי שם עשרה לחיה וכן לכל חיה וחיה וארבע כנפים לכל אחד מן הפנים הרי ששים וארבע כנפים לחיה והוא שתרנס ונתן מאתן וחמשין ושתי גפין: רגל

עצמו בארץ ישראל סימן לסיבת הגלות: ואחי בתוך הגולה' בא הכנוי טרס הידיעה כי אחר כך חמור אל יחזקאל בן בוזי וכן ותרחהו את הילד והמתו חיתו לחם והדומים להם כמו שכתבנו בספר מכלל בחלק הרשטון ממנו נראה לו במראה הנבואה שהיה עם בני הגולה על נהר כפר כלומר שהיו עומדים על שפת הנהר והוא בתוכם ובהא לו הנבואה בזה הדרך שנראה לו שנפתחו השמים וראה אלה המרחות שמספר והולך ומה שאמר מרחות אלהים רובה לומר מרחות גדולות וכפלות כי דרך הכתוב כשרצה להגדיל הדבר סומך אותו לאל כמו עיר גדולה לאלהים כהררי אל חרזי אל מאפל יה שלהבת יה וית הכסוק כן והוא בתלתין שנין ונ' ובמקצת נסחאות תרגם על נהר כפר נהר כרת וכן חומרים המגידים כי כבר הוא פרת ומצאנו בזה מחלוקת בדברי רבותינו ז"ל ר' יוחנן ור' הונא רב יודן חומר הוא פרת הוא כבר פרת שהוא פרה ורבה כבר שפירותיו גסים ואינם יוצאים בכברה רב הונא חומר פרת בפני עצמו כבר בפני עצמו: בחמשה לחמש' כבר כתבנו טעם הסנה החמישית: יויכין' כמו יהויכין וכן יונדב ויהונדב ונתן ויהונתן: היה היה דבר יי' אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים' חמרו רבותינו זכרונם לברכה חן השכינה שורה על הנביאים בחובה לארץ וכשנכר עמיהם בחובה לארץ לא כדבר עמיהם חלל במקום טהור על המים שחמור על נהר כבר ואחי הייתי על חובל חולי ואחי הייתי על יד הנהר ר' אלעזר בר כדוק חומר הרי הוא חומר קום בא אל הבקעה מגיד שהבקעה בשדה תדע שאין השכינה נגלת בחובה לארץ שחמור ויקם יונה לכרוח תרשישה מפני י' ויש חומרים כי פעם ראשונה חינו כדבר עם הנביא בחובה לארץ פעם שניה מדבר ולמה נוטה דעת יונתן שתרנס מהוה הוא פתגם מן קדם יי' עם יחזקאל ונ' כבעמוד ומה שאמר אל יחזקאל בר בוזי היה לו לומר חלי וכן ותהי עליו עלי חלל שכן דרך המקרא לבעמים כמו נשי למך ואל משה חמר עלה אל יי' את יפתח ואת שמואל ובתרגום ירושלמי יחזקאל כביא בר ירמיהו כביא ונקרא ירמיהו בוזי על שהיו מבזין אותו: וארא' ואש מתלקחת' פי' מתלקחת בתוך הענן כמו ואש מתלקחת בתוך הכרד: ומתוכה כעין החשמל' ר' ומנו עננא עלעולא כעין חשמל' מנו אשתאו ומנו עלעולא כעין חשמל' ר' ומנו אשתאו ומנו דמות ארבע

ונביהו' ונב' יש להם: ונבנה להם ויראה להם מאוימים הם לנחמה חותם
 ויש פותרין יראה להם במורח עומדים: ונבותם' חילול'סוד' זילום בלעז:
 מלאות עינים סביב' לראות לכל רוח שהרי לא יסבו בלכתם: מעל הארץ'
 מעל רכפת הרקיע וכן תדגם יונתן מלרע לרום שמיא כלומר בהנשאה מלמטה
 למעלה: הרוח'

הרצון של הכה: שמה
 הרוח ללכת' חץ כריך
 לומר להם לכד זה לנו
 שרונם של הכה בחיות
 ורוח החיה בחופנים:
 בלכתם' החיות:
 ילכו' האופנים:
 הקרח הנורא' תו'
 גלד חסי' גליחה פורט
 בלעז': ישראל' מכוננו
 כקול מים רבים'
 יכול קול כמון תל' כקול
 שדי כקול המפורס' ב'
 בכתיבים קול' י' בכח
 קול' י' סובר ארזים:
 קול המולה' כקול
 מחנה קל מלוליהון ד'
 דמות' ומכרן קדם
 רבניהון קל מסרית
 מלאכי מרום: בעמדם
 תרפינה ככפיהם'
 מלשמי קול' יונתן
 תרגם במקמהון מ'
 משתקן נביהון מן ק'
 קדם דבור' דבורו של
 מוקום היוצא ממעל ל'
 לראשן להסמי' לכביאי'
 שליחותו כמו שמיים
 והולך ויהי קולו נגו'
 ומדרגם אגדה בעמדם
 מלקלם בסביל ישראל
 שיקלסותחילה: ויהי
 קול מעל לרקיע'
 תרגם יונתן ובזמן
 דהוה דעוה קדמוהי
 לאשמעה דבורא ל'
 לעבדוהי נבייא הוה
 קלא משתמע מעילוי
 רקיעא דעל כישיהון:
 תרפינה ככפיה' מאימי
 הדבור: וארץ כעין
 חסמל' לא נתן רשו'
 להתבונן במקרא זה:
 כמראה חס: ואכל
 על פני' ואישתטחית:
 ואשמע קול מדבר'
 ומה דבר ויאמר אלי
 בן אדם ונב' בן אדם
 קורא ליחזקאל מתוך
 שרואה המרכבה ו'
 הולך בן עלייה'
 ומסתמם בה כמלאכי'
 לומ' חץ כאן יולד אשה
 אז זה כן הטעים מין
 אחד לר' והנאהו ולי
 כראה שלא קראו בן
 אדם אלא בסביל שלא
 תהא דעתו רחבה עליו
 מתוך שהיה גם לנו
 במראה המרכבה ו'
 ובמלאכות עליונים:
 חת

ו' פסוקי' שם שמה וסמך נמסר בריש סדר ראה: כקולי' בקריא וסמך ואשמע את קול כנפיהם ג' בפסוקי'
 וקול כנפי הכרבים ששיקות' והנה כבוד אלהי ישראל' כקול מרכבות על ראשי ההרים ב' בפסוקי' והצב
 גלתה העלמה' ונות וכתרשיש ופניו כמראה' כי כקול הסירים תחת הסיר: כעין ט' וסמך והמן כורע גד'
 ונביהו' ונבנה להם ויראה להם 5: 3: 3
 ונבתם מלאות עינים סביב 5
 לארבעתן: ובלכת החיות ילכו 7
 האופנים אצלם ובהנשא החיות 5
 מעל הארץ ינשאו האופנים: על 5
 אשר יהיה שם הרוח ללכת ילכו 5
 שמה הרוח ללכת והאופנים ינשאו 5
 לעמתם כי רוח החיה באופנים: 5
 בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו 5
 ובהנשאם מעל הארץ ינשאו 5
 האופנים לעמתם כי רוח החיה 5
 באופנים: ודמות על ראשי החיה 5
 רקיע כעין הקרח הנורא נטוי על 5
 ראשיהם מלמעלה: ותחת הרקיע 5
 כנפיהם ישרות אשה אל אחותיה 5
 לאיש שתים מכסות להנה ולאיש 5
 שתים מכסות להנה את 5
 גותיהם: ואשמע את קול כנפיהם 5
 כקול מים רבים כקול שדי בלכתם 5
 קול המלה כקול מחנה בעמדם 5
 קול תרפינה כנפיהו: ויהי קול מעל 5
 לרקיע אשר על ראשם בעמדם 5
 תרפינה כנפיהו: וממעל לרקיע 5
 אשר על ראשם כמראה אבן ספיר 5
 דמות כסא ועל דמות הכסא דמות 5
 כמראה אדם עליו מלמעלה: 5
 וארא' בעין חשמל כמראה אש בית 5
 לה סביב כמראה מתניו ולמעלה 5
 וכמראה מתניו ולמטה ראיתי 5
 כמראה אש ונה לו סביב: כמראה 5
 הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם 5
 כן מראה הננה סביב הוה מראה 5
 דמות כבוד יהוה ואראה ואפל על 5
 פני ואשמע קול מדבר: 5

ונביהו' מלת ונביהו' נפדרת בטעם ופירושה כמו שפי' במלת ונביהו' שהיה
 דקה עם הבאה אחריה אמר ונביהו' כמו שהיו נבב כל חופן אלה שגבה היה
 להם עד שמרוב גבהם היתה יראה להם כי הדב' שהיה מופלג בכמותו יקרא נבלא
 ונורא וכן מעט נורא אל חרץ נוראה או באימותו כמו הקרח הנורא ונבותם
 כמו ונביהו' חלה שזה מקובץ ב'
 בלשון זכרים וזה בלשון נקבות
 ומפני כפלו שנה המלה:
 ובלכת' תו' ובמיל' ברייתא
 חזלי' נב': על אשר יהיה שם הרוח
 'הרצון כמו שפירשנו והוסף
 עוד ואמר שמה הרוח ללכת לל'
 רוח האופנים: ללכת' בסגול
 באתנחתא וכן ויסוב שמואל
 ללכת: ודמות' הנורא' פירוש
 נורא בלבנותו ובוהרו: ותחת'
 לחיש' לכל אחד ואחד: ואשמע
 כקול שדי' פירוש חוק ותקוף
 וכן כסוד מסדי יבא והיה שדי
 בצריך או פי' על האל יתברך
 שנקרא שדי וכן אמר במראה
 השלישית כקול אל שדי בדבר
 ורובה לומר בדברו כסודר בהר
 סיני שנאמר בקול גדול וסם ח'
 אמר נשמע עד החצר החיצונה
 שהוה גדול הבית וכן בהר סיני
 חף על פי שהיה הקול גדול לא
 נשמע חוץ למחנה ישראל וכן
 כל קול כבוזה אינו נשמע אלא למי
 שמיוחד אליו הקול: קול המולה'
 פי' כמו מלה אלא שזה מורה על
 מלה חזקה נשמעת ממדברים
 רבים כקול מחנה: ויהי קול
 מעל לרקיע' תרגם יונתן הפסוק
 כן ובזמן דהוי רעוה ונב': וממעל
 'דמות כמראה אדם לא תרגמו
 יונתן': (וארץ' בית לה' מבפני'
 לה ותרגם יונתן הפסוק כן
 וחזית כעין חשמלא כחזו חשת'
 נגו' כבעמוד ובנוסחא אחרת
 מנחת' דלא חפסר לאסתכלא
 ביה ולרע: כמראה הקשת'
 ואפול על פני' ואראה כל
 המראה הנזכרת מראה ועד
 סובה: ואפול על פני'
 שהשתומם לבי על המראה:
 ואשמע קול מדבר' ובעידי כוכל
 על פני שמעתי קול שמדבר אלי זה
 היה מלאך מדבר עמו ואמר
 רבותינו ז"ל כי ישראל ביום מתן
 תורתו ראו המרכבה כמו שראה
 אותה יחזקאל עד שחמרו כי ק'
 קטנה שבנשיהם גדולה היא כ'
 כיחזקאל בן בוזי ואמר כי כני
 סוד ראו כנגד מחניהם לפיכך
 עשו צורת עגל ועוד אמר כי אלה
 הפנים היו בארבעה דגלי' בדגל
 יהודה פני אריה דכתי' נור אריה
 יהודה ובדגל ראובן פני אדם
 לפי שנאמר בו וימצא דודאים
 בסדה ולהם צורת אדם ובדגל
 אפרים פני סור שנאמר עליו
 בכור שור הדד לו ובדגל דן
 פני נמר שנאמר יהיה דן נחש
 עלי דרך ונאמר חפעה וסקף
 מעופף: ויאמר

וארא והנה רוח סערה' ותליה תל ישראל' מראה האפנים ומעשהם כעין' ודמות על ראשי החיה רקיע'
 וארא כעין חשמל כמראה אש' כעין החשמלה' כעין אבן תרשיש' כעין נזשת קלל וקול דבריו דנביאל':
 סימן קדמא חשמל' תגינא החשמל' תליתא החשמלה: סובר חזקוניאוס' יש לאל ידו לעשות עמכם'
 ונבוא משה אל אהל מועד לדבר אתו' ויכל משה סרבר אתם ויתן על' ועתה דעו וראי מה תעשי' חזבא
 כי רוח כאשר דבר אלי' ואשמע מדבר אלי' אחבת רע מטוב' נצור לשונך טרע:

חשמל
 הסמל
 קדמ'
 תגינא
 תליתא
 חשמלה

רדק

יחזקאל ב ג

רשי

ויאמר אלי בן אדם פירשו המפרשים כי לפיכך קראו בן אדם כדי שלא יתגאה ויהי שם עמו כח אחד המלאכים לפי שראה המראה הגדולה הזאת והנכון בעיני לפי שראה בני אדם במרכבה הודיעו כי ישר וטוב הוא בעיניו והוא בן אדם לא בן חריה ולא בן סוד ולא בן נסר על הדק שפירשונו לפיכך תרגם יונתן בר אבא לא בר אבא ואלו שם תרגם

הוא מדבר אלי חת המתדבר עמי וכבוד הוא לכתוב מדבר כלפי מעלה שהאומר מדבר נשמע כאדם המדבר לחבירו פונה אליו כניס אל כניס והאומר מדבר משמעו שהסכינה כלבר בפני עמו בכבודו ושלוחו ושמעו פולחלין בלעז: אל גוים המורדים: שני סבטים קרוין שני גוים: והכניס לפי שאמר חבותם פסעו כי ואלו בנייה קשי פנים:

כני אל חשי חשט לענין הדמיון חמר זה: חותך כמו חתך בדגש: ותבא בי רוח כאשר דבר אלי בסעה פדבר אלי באה בירוח שחוקה חתי והעמדתני על רגלי מדבר: מכתי התפעל ומטבטו מתדבר: ויאמר אל בני ישראל חותם שהיו בבבל שגלו בגלות יהויכין ויתכן גם כן לחותם שהיו בירושלם על ידי כתב כי הוא היה בבבל ואחר שאמר למטה לך בא אל הגולה נראה כי לחותם שבבבל שלחו: אל גוים המורדים חף על פי שהיו בני אחד מכני שהיו חלוקים במעשיהם הרעים אלה עובדים לעבודה זרה של בני עמון ואלה של מואב חו בני אחד אל חמ בני לחלוק הסבטים והמשפחות וכן עמים הר יקראו אחריך בנימין בעממך: והכני קשי פני חף חשי חפין וכן בני עז פנים מי שחף לו כסת פניו עזים וקשים והפכו מי שים לו כסת רכו כני ויתחלמו כסויכותו חרם: כה חמר יי כלומ תחמר להם הנבואה בשמי: והמה חם ישמעו ואם יחללו חף על פי שחתם מסופק בהם חם ישמעו נחם יחללו מלשמוע חף על פי כן חמר להם כי בית מרי המה וים ספק בתשובתם חף על פי כן חמר להם כדי שידעו כי כביא היה בתוכם ומוכיח חם ישמעו חלו וינתן תרגם נחם יחללו נחם יתמנעו מלמחטו: וחתם כי סבטים מואבים וממרים תרגם ויחף וסריה ותרגם ממריה סבטין וכן בית מרי עם סרבן והוא תואר בסקל חדשים נכנים: וסלונים קובים וכן סלון ממחיר קץ כמו קובים ונכנים הם חתך חף על פי כן אל תירא מהם: חותך כמו חתך: ואל עקרבנים כמו ועם עקרבנים והם קובים קשים וינתן תרגם ובגועממיה דעובדיהו דמן ל עקרבנים פירוש כמו נחם סרף ועקרב: ודברת כי מרי המה פירוש בית מרי המה כמו וחני תפילה שפי חיש תכלה: וחתם חל תהי מרי כבית המרי הרחשו תואר ובה בכנול בטרם כמו בהסקת כי כן מנהג הטרם במקומות: כנה כין וכן כתיבי פי וחלתי המגלה במראה הנכונה והוא משל ללמד דברי הנבואה ולזכרם וית ארכין כפסך וקבלית דלחא יתב לך: וחנה בו מגלת ספר וזכר היר

מרי דוסי לבני מרי ותכל תלגוה מעלי כי השאת קסם מרי ואן ותרפם אל תהי מרי כבית המרי פצה חך ואמרת אל מרי אל בית ישראל: אכול המל וסיס ואשיסה לפניך פת לחם ויאמר לו קום אכול בן אדם את אשר תמצא אכול ב ג אכול ושתה יאמר לך: ויאמר לי בר אדם קום על רגליך ואמלל עמך ועלת בי רוחא בר מלל עמי ואקמתני על רגלי ושמעית ית דמתמלל עמי: ויאמר לי בר אדם שלח אנא יתך לוח בני ישראל לוח עממיא סרבניא דסריבו על מימרי אנון ואבדהוון מרדו ב במימרי עד כרן יומא דרין: ובתקון בניא אנון חציפי אפיא ותקיפי לבא אנא שלח יתך ל לותהוון תימר להוון כרנן אמר יי אלהים ואננו אם יקבלו אולפן ואם יתמנעו מלמחטי ארי עם סרבן אנון וידעו די נביא הוה ביניהוון: ואת בר אדם לא תרחל מנהוון ומפתמיהוון לא תרחל ארי בסרבין ומקשן לקבלך ובנו עמא דעובדיהוון דמן לעקרבין את ירטיב ב ומפתמיהוון לא תרחל ומן קדמיהוון לא תחבר ארי עם סרבן אנון ותתנבי ית פנתמי נבואתי להוון אם יקבלו אולפן ואם יתמנעו מלמחטי ארי עם סרבן אנון: ואת בר אדם קבל ית די אנא ממלל עמך לא תהי סרבן בעמא סרבנא ארכין נפשך וקבל ית די אנא יתב לך: וחיות והא דמות יד מתושטא לצד לחתי והא ביה מגלת ספרא: ופרס יתה קרמי והא כתיבא באפדה ו ומאחוריא מה דהוה מן שרופא ומה דעתיד למהו בסופא וכתיב פה דאם יעברון בית ישראל על אוריתא ישלטון בהוון עממיא ואם יעברון ית אוריתא יסוף מנהוון אלאי ודונא ותינתחא: ויאמר לי בר אדם ית דמתיהיב לך קבל קבל מא דכתיב במגלתא דהרא ואיל ואתנבי על בית ישראל וארכינות ית נפשי ואחכימני מרה דכתיב במגלתא דהרא: ויאמר לי בר אדם נפשך תסבע ומעך המלי אם תקבל מה דכתיב במגלתא דהרא די אנא יתב לך וקבלתהוון והוון פתנתהוון בפומי כרביש חליו ואמר

ויאמר אלי בן אדם עמד על רגליך ואדבר אתך: ותבא בי רוח כאשר דבר אלי ותעמדני על רגלי ואשמע את מדבר אלי: ויאמר אלי בן אדם שולח אני אותך אל בני ישראל אל גוים המורדים אשר מרדו בי המה ואבותם פשעו בי עד עצם היום הזה: והבנים קשי פנים וחזקי לב אני שולח אותך אליהם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה: והמה אם ישמעו ואם יחללו כי בית מרי המה וידעו כי נביא היה בתוכם: ואתה בן אדם אל תירא מהם ומדבריהם אל תירא כי סרבים וסלונים אותך ואל עקרבנים אתה יושב מדבריהם אל תירא ומפניהם אל תחת כי בית מרי המה: ודברת את דברי אליהם אם ישמעו ואם יחללו כי מרי המה: ואתה בן אדם שמע את אשר אני מדבר אליך אל תהי מרי כבית המרי פצה פיה ואכל את אשר אני נתן אליך: ואראה והנה יד שלוחה אלי והנה בו מגלת ספר: ופרש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב אליה קינים והנה זה: ויאמר אלי בן אדם את אשר תמצא אכול אכול את המגלה הזאת ולך דבר אל בני ישראל: ואפתח את פי ואכלני את המגלה הזאת: ויאמר אלי בן אדם בטנג תאכל ומעך תמלא את המגלה הזאת אשר אני נתן אליך ואכלרה ותהי בפני כרביש למרתוק: ויאמר לי בר אדם נפשך תסבע ומעך המלי אם תקבל מה דכתיב במגלתא דהרא די אנא יתב לך וקבלתהוון והוון פתנתהוון בפומי כרביש חליו ואמר

ואמר לי בר אדם קום על רגליך ואמלל עמך ועלת בי רוחא בר מלל עמי ואקמתני על רגלי ושמעית ית דמתמלל עמי: ויאמר לי בר אדם שלח אנא יתך לוח בני ישראל לוח עממיא סרבניא דסריבו על מימרי אנון ואבדהוון מרדו ב במימרי עד כרן יומא דרין: ובתקון בניא אנון חציפי אפיא ותקיפי לבא אנא שלח יתך ל לותהוון תימר להוון כרנן אמר יי אלהים ואננו אם יקבלו אולפן ואם יתמנעו מלמחטי ארי עם סרבן אנון וידעו די נביא הוה ביניהוון: ואת בר אדם לא תרחל מנהוון ומפתמיהוון לא תרחל ארי בסרבין ומקשן לקבלך ובנו עמא דעובדיהוון דמן לעקרבין את ירטיב ב ומפתמיהוון לא תחבר ארי עם סרבן אנון ותתנבי ית פנתמי נבואתי להוון אם יקבלו אולפן ואם יתמנעו מלמחטי ארי עם סרבן אנון: ואת בר אדם קבל ית די אנא ממלל עמך לא תהי סרבן בעמא סרבנא ארכין נפשך וקבל ית די אנא יתב לך: וחיות והא דמות יד מתושטא לצד לחתי והא ביה מגלת ספרא: ופרס יתה קרמי והא כתיבא באפדה ו ומאחוריא מה דהוה מן שרופא ומה דעתיד למהו בסופא וכתיב פה דאם יעברון בית ישראל על אוריתא ישלטון בהוון עממיא ואם יעברון ית אוריתא יסוף מנהוון אלאי ודונא ותינתחא: ויאמר לי בר אדם ית דמתיהיב לך קבל קבל מא דכתיב במגלתא דהרא ואיל ואתנבי על בית ישראל וארכינות ית נפשי ואחכימני מרה דכתיב במגלתא דהרא: ויאמר לי בר אדם נפשך תסבע ומעך המלי אם תקבל מה דכתיב במגלתא דהרא די אנא יתב לך וקבלתהוון והוון פתנתהוון בפומי כרביש חליו ואמר

כ

ג

זכר ונקבה וברוב היא לסוף נקבה וכן בלשון זכר יכתוב יד לוי: ויפרש והיא כתובה פנים ואחור: פנים יקרא הכל שבנותין כן שהוא נגד פני האדם ואמר תחת יקרא אחור: וכתוב אליה כמו עליה: קינים והנה והי כולם לסוף כהי ומספר ואלה הקינים היו על ישראל: ויאמר חליו את אשר תמצא אכול פיה חמר תמצא בידו מה שאני נותן לך אכול: ואפתח את פי הכל דרך משל כמו שכתבנו ותרגם יונתן וארכינות ית כפשי ואחכימנימה דכתיב במגלתא דהרא: ויאמר חליו בטנג תאכל דרך משל שלא יקרא מתוך פיה אלא יאכל בטנו ותרגם יונתן כפסך תשבע: את המגלה פי מן וכן הם יבאו את העיר כמו מן העיר: ואוכלה אכלתי את המגלה ותיי כפי כדבש למשק והאכלתי את בטי של הקחמיה: למתוק כמו מתוק והלמד מורה על העצם וישיק וזלמה וכן לחמות חמם והדומים להם שכתבנו בספר מכלל רוצה לומר שקבלה ולמדה ברצון טוב ובלב טוב: ויאמר

יחזקאל נ דק תקפג

ויאמר אלי ודברת בדברי בלסון אשר חזי מדבר לך כן מדבר אליהם כי חזנס לעונות שלח יבינו לשונך: כי לא חל עם עמקי שפה וכבדי לסון ככל ענין במלות שונות חמר גם הם חזנס מדברים לסון חחרת שלח תבין חתה חתה עמהם הם יבינוך וחמה תבינס: לא על עמים רבים לל רבי המרחק שהם מארץ רחוקה מחד שלח שמעת מעולם לסונס: חס לא חליהם חס לא לסון שבועה וכן חס לא בתים רבים לשמה יהיו חס לא כאשר דמיתי כן היתה כחדס שחומר לא יהיה זה חס לא יהיה זה כחילו חמר בחמת חס חליהם שלחתיק הם ישמעו חליך חף על פי שלח יבינו לשונך ולא תבין לשונם הם יבקשו מי שיפרש להם נבואותך ובית ישראל לא יחבו לשמוע חליך ולמה לא יחבו לשמוע חליך כי חזנס חזנס לשמוע חלי לא מכני שמוחסיס כך חלח מכני שמוחסיס חמה בדברי ובתוכחתי: חכה נתתי חת כניך חוקים שלח תירא חמה ולא תכנע מפניהם: כשמיר חוק מנר בחולס כמו ותקח כפורה צור הכרול חוק יקרא שמיר חמר כמו שהכרול חוק מן הצור וחוק חותם כן תשברס חמה ותכלס: כי בית מרי חמה וידעתי טיעמדו כנגדך בהוכיחך חותם: ויאמר קח בלבבך ובחזונך שמע חזי כויו הן חמה קכפת ונחטח והדומי לו חמר שתשמע בחזונך קח בלבך שלח תסכח מה ש טשמעת: ולך בח חל הגולה הוא חיה במקום אחד ומקל בני הגולה חמר הוא שלח חליהם במקום חמר גם כן על נהר כבר הגולה רוכה לומר בני הגולה חז פירושו הכנסת הגולה ודברת חליהם וחמרת חליהם ככל ענין במלו שונן לחוק הענין רוכה לומר שיחמר להם פעס חמר פעס חזלי ישמעו ותרנס יונתן ותתנבליהן ותימר להן: ותשאכי רוח במראה הנבואה נדמה לי שנסחתינו רוח ללכת חל הגולה: וחשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד יי ממקומו כנסחחתי רוח שמעתי קול אחרי במקו הנבואה שהייתי שס והקול היה חז ברוב כני יי ממקומו לל כססר ממקומו מעל הכסרת מבין סני הכרובים כי ישראל חת מחסרים כבודו בהייתו ביניהם בסמל הקנחה המקנה וכחילו כתוסף כבודו בסודו מהס ולסון ברכה היא תוספת טובה וכבוד וכן חמר למטה וכבוד אהי ישראל כעלה מעל הכרוב חמר היה עלת על מפתן הבית והכסכס גדול רבי משה זל פירס ממקומו ככי מעלתו וענש חלקו במציאות: וקול ככני החיות כמו שחמר למעלה וחשמע חת קול ככפיהס וכפירוס מסיקות שהס נוסקות זן לזו כמו שחמר חוברות חשה חל חחיתה ויונתן תרנס קקסן חל אחד כלומר חפיקה זן בזו כמו וחרכובותיה חל לדה קקסן: וקול רעש גדול והיה הקול רעס גדול ושמיעתו הקול פעס חל חחרת מורה על מהירו הנסיעה והחוכים משמיעים קול בלכתס וכן קול ככני החיות כמו ספי למעלה: רוח נשחתי במראה הנבואה היה חל הנבואה הנבואה הכל היה במראה הנבואה ובחזו חל הגולה תל חביב ושבתו שס שבעת ימים משמים ומקן ז ימים טב חליו הדבר וכחתי חל הנקעה וכן קח לך לבונה שכב על כדך קח לך חטים קח לך חרב חדה הכל היה במראה הנבואה וכן כנסה השסית חמי יוסב בביתו וכל הענין עד פסוק ורוח נשחתי ותביחתי כסדימה ונז ולא חודסה לדבר חליהם ולהוכיח עד חיתו העת כמו שחמר וחדבר חל הגולה ונז: וחלך מר בחמת רוחי רוכה לומר מר כפס כמו שחמר בחמת רוחי: ויד יי עלי חזקה יד הנבואה: וחבט תל חביב שס מקום כמו תל מלח תל חרש חז חליהם חחד מהס: חל נהר כבר כמו על נהר כבר: וחמר כתוב קרי והכתוב רוכה לומר וכחמר רחיתי חמה יוסבים וחשב שס ויונתן תרנס זה ונחתי בניהון והשני ויתבית כמשמעו והקרי כמשמעו וחשב חמה יוסבים חמר ענין חוק וחמר חמר כן וחשב שס שבעת ימים משמים בתוכס:

רשי

עמקי שפה סיהח להס לסון עמוק שחיקך מ מכיר בו: חל בית ישראל כי חל בית ישראל חזי שולחך חמר לסונס כלסונך: חס לא חיהס שלחתיך ונז לסון שבועה חז חס חליהס שלחתיך חז חזי חס לא חמה י ישמעו חליך ומקרא מסורס חז: כשמיר מן תולעת חז שמרחץ חזתו על החבן והיח נכרעת כנגדו חנה לא שמיר לסון סלע חוק ובתרגו ירושלמי חז תרגוס טל צור וכן תרגוס מנזר ה החלמיס שמיר טוכר חז מסמ שמיר ה הכרול חזוק כי כמו שיקרא חמר חזוק שמיר כמו כן קכר ח הכרול שמיר בטביל חוקי: כה חמר יי חליהם הנבואה חזחה לחומרה איס: חס ישמעו חז ישמעו חז יחילו חמה חמר חותה חליהם: ותשאכי רוח לאחר שגמר דבריו רוכה חל רוח ל לשחתי המקום חמר בני הגולה שס: מסיקות לסון כסיקה מקיטות חז חל זן וסיר כשמע בהקטתן כמו שחמו למעלה וחשמע חת קול ככפיהס: וחלך מר שהיה קשה בכני לקחתי חת בני עמי: ויד יי עלי חזקה חכפו וכחו להוליכני על כרחי: תל חביב למל חביב שס מקום: משמים משמיעים חדס משותק מלדבר: צופה

ויאמר אלי בן אדם לך בא אל בית ישראל ודברת בדברי אליהם: כי לא אל עם עמקי שפה וכברי לשון אתה שלוח אל בית ישראל: לא אל עמים רבים עמקי שפה וכברי לשון אשר לא ישר שמע ד דבריהם אס לא אליהם שלחתיך חמה ישמעו אליה: ובית ישראל לא יחבו לשמע אליה כי יאנים אבים לשמע אלי כי כל בית ישראל חזקי מצח וקשי לב חמה: חנה נתתי את פניך חזקים לעמת פניהם ואת מצחך חזק לעמת מצחם: כשמיר חזק מצח נתתי מצחך לא תירא אותם ולא תחת מפניהם כי בית מרי חמה: ויאמר אלי בן אדם את כל דברי אשר אדבר אליך קח בלבבך ובחזונך שמע: ולך בא אל הגולה אל בני עמך ודברת אליהם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה אס ישמעו ואס יחדלו: ותשאני רוח ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד יהוה ממקומו: וקולי כנפי החיות משיקות אשר אל אחותי וקול האופנים לעמתם וקול רעש גדול: ורוח נשחתי ותקחני ואלך מר בחמת רוחי ויד יהוה עלי חזקה: ואבוא אל הגולה תל חביב הישבים אל נהר כבר ואשר חמה יושבים שס ואשב שס שבעת ימים משמים בתוכס:

ויאמר לי בר אדם אתה אויל לות בני ישראל ותתנבי בפרתנמי נבואתי להון ארי לא לות עם עמקי ממלל ויקירי לישן את שליח לאתנבאה אלה לות בית ישראל: לא לות עממיא סניאין תקיפי ממלל ויקירי לישן דלא תשמע פתנמיהון אלו לותהון שלחתיך אנון יקבלון מנד: ובית ישראל לא יבון לקבלא מנד ארי לית אנון צבון לקבלא למימרי ארי כל בית ישראל חזפי אפיו ותקיפי לבא אנון: חא יתבית ית אפך תקיף כקביל בית אפיהון וית בית עינד חסין כקביל בית עיניהון: כמא דשמירא תקיף מטיגרא כן יתבית ית בית עינד חסין כקביל בית אפיהון לא תדהל מנהון וקלא תתבר מן קדמיהון ארי עם סרבו אנון: ויאמר לי בר אדם ית כל פתנמי דאמלל עפך קביל בלבך ובאורנדך שמע: ואתא אויל לות בני גלותא לות בני עמך ותתנבי להון ותימר להון כדנן אמר יי אליהם אס יקבלון אולפן ואס יתמנעון מלמחמי: ונטלתי רוחא ושמעית בתרי קל זיע סניא דמשבחין ואמרו ברוד יקרא דינ מאתר בית שכתניה: וקל גפי בריתא נקשן חר לחר וקל גלגליא לקבליהון וקל זיע סני: ורוחא נטלתי ונסבתני ואזילת במריר בתקוף רוחי ונבואה מן קרסי עלי תקיפת: ואמית לות בני גלותא לתל חביב דיתבין על נהר כבר ונחתי בניהון ואנון יתבין תפן ויתבית תפן שבקא יומין שתיק בניהון וזה

ישמיר לא תירא מפניהם דירמיה לא תירא אותם ולא תחת מפניהם דסיפרא לא תירא ספחד לילה לביתה משלג והיית סוצק לא תירא: וקול כנפי חרסן ז רפסן ז ג סלך דנסבן ז בקריא וסו ולכל חית הארץ ולכל והנה אנחנו סאלים אלמים והנה חנה וכן תעשה לחסרו וכן וכן וכל הארץ בוכים וכל וכל ואנשי בבל עשו ואנשי ואנשי וקול כנפי החיות וקול וקול ואיש את איש רעדו ואיש ואיש ואל תרא ביום אחיך ואל ואל ובני אפים ישעי ובני ובני ושם ואיש ושם ושם: רוח נשחתי במראה הנבואה היה חל הנבואה הנבואה הכל היה במראה הנבואה ובחזו חל הגולה תל חביב ושבתו שס שבעת ימים משמים ומקן ז ימים טב חליו הדבר וכחתי חל הנקעה וכן קח לך לבונה שכב על כדך קח לך חטים קח לך חרב חדה הכל היה במראה הנבואה וכן כנסה השסית חמי יוסב בביתו וכל הענין עד פסוק ורוח נשחתי ותביחתי כסדימה ונז ולא חודסה לדבר חליהם ולהוכיח עד חיתו העת כמו שחמר וחדבר חל הגולה ונז: וחלך מר בחמת רוחי רוכה לומר מר כפס כמו שחמר בחמת רוחי: ויד יי עלי חזקה יד הנבואה: וחבט תל חביב שס מקום כמו תל מלח תל חרש חז חליהם חחד מהס: חל נהר כבר כמו על נהר כבר: וחמר כתוב קרי והכתוב רוכה לומר וכחמר רחיתי חמה יוסבים וחשב שס ויונתן תרנס זה ונחתי בניהון והשני ויתבית כמשמעו והקרי כמשמעו וחשב חמה יוסבים חמר ענין חוק וחמר חמר כן וחשב שס שבעת ימים משמים בתוכס:

יחזקאל ד

רדק

ויהי מקצה שבעת ימים / סוף השבעה ימים מבואר הוא: / בן חלם זוכה / כמו הזופה שמחיר את העם בכה עליהם האויב: / והזהרת אותם ממני / כל' בשמי בדברים / ששמעת ממני: / באמרי / מדרכו הרשעה / הרשע דרכו רשעה כמו שהטוב דרכו טובה: / בעונותי / מיתה מופתית בעולם הזה / או הכרחית לעולם הבא / וכן פירוט / לחיותו כי יש עון / עונשו בעולם הזה / ויש בעולם הבא / ומה שאמר בעונותי / ואף על פי שלא נהר לפי שהוא יודע בעצמו שהוא חוטא / אף על פי כן / אם יזהירו / אפסר שישוב / בתשובה: / ודמו מידך אבקש / כיון שניתן להזהירו / כמו שאמר באמרי / לרשע כי באמרי / לך שתחמר לו בשמי / כאילו אני אומר לו / והנה חס אתה / לא חמרת לו / את כשעת

רשי

בכפשו כי היה טב בהזרתך / לפיכך אבקש דמו מידך / ואענישך / עליו: / ואתה / מבואר הוא: / וכשוב צדיק / ונתתי מכסול לפניו / המכסול הוא שמונת בחטאו / וחלוי חבו / ז' פירש המכסול / שיצליח בכל מעשיו בעולם הזה / כי בדי צדקותיו שהיה עתיד לאכול / לעולם הבא / יחלנו בעולם הזה / ומהו מה שאמר משה רבינו לא / ייחחר לשונאו / כתרנונו / ומה / שאמר ולא תזכרנה צדקותי / ר / בזה לומר לעולם הבא / חבל ל / לעולם הזה תזכרנה: / צדקותי / בן כתיב על הכלל וקרי צדקותי / על הפרט / ונתן תרגם / ונתתי / מכסול / ונתן תקלת חובי קדמוני / ברחה שדעתי כדעת רבותינו / ז' / שפירשו בחרם שהיה צדיק / וטב / מצדקו ונעשה עול / בסתר חמר / ה / הקדוש ברוך הו' / אני חסן / מכסול / לכניו כלומר / אני ממציא / לידו / ח / חטא גלוי / לכל / כדי שידע הכל / כי / הוא רשע: / ואתה / כי הזהרתו / צדיק / הכניו קידם הדיעה / וכן / ויסנו את טעמו / וזהמנו / חיטול לחם / והדומי / להם: / צדיק / מי שה' / כבר צדיק: / לבלתי חטא / צדיק / שלא ישוב מצדקו: / חיו / יחיה / ביו / במקום / הא' / למל / הפעל: / נהר / בקיץ / והוא / נבעל / עומד: / נתתי / עלי / שם / בתל / חביב / וזוהו / לחת / חל / הבקעה / והרחיבו / שם / הכבוד / כמו שהרחיבו / על נהר / כבר / כי הבקעה / מקום / טהור / יותר / מתל / חביב / שהיו / יושבי / שם / בני / חלם / ונמנה / לו / פעם / אחר / פעם / להסבילו / ההשגחה / ו / וההנהגה / ועוד / כי / באות / הבקעה / שבה / נבנתה / בכל / החל / והרחיבו / שם / השגחתו / בברואים / שכלל / שם / שפתם / וטבלו / שם / מחשבת / ובאמרו / בכבוד / אשר / ראיתי / על נהר / כבר / לא / הוצרך / לכרש / ולפרוט / דברי / המרכבה: / ואקום / מבואר הוא: / ותבא / בני / מתחילה / צוהו / להיותו / בתוכה / שותק / להודיע / כי / שתיקתו / כדברו / כי / בית / מרי / המה / אחר / כך / צוהו / להיות / כסדר / בתוך / ביתו / ולא / יבא / בתוכם / כדי / שלא / יזכירו / עד / כלות / לדבר / עמו / כל / הכבולות / עד / פסוק / ורוח / נשאתני / ותבא / בני / כשדימה: / ואתה / הנה / נתנו / עליך / עבותים / ואחר / כן / בהם / כאילו / חסדו / בעבותי / שלא / יוכל / לכאת / מביתו / ללכת / בתוכם: / ולסוך / כאילו / דבקה / לסוך / אל / חסך / ותהיה / כאלם / כלומר / שלא / תדבר / אליהם / ולא / תזכירם: / ובדברי / אותך / ככלותי / לדבר / אתך / אפתח / את / פיך / כלום / חסן / לך / רשות / לדבר / להם: / השומע / ישמע / והחל / יחל / וכלותו / לדבר / עמו / היה / כשאמר / ויעל / מעלי / ה / המרחא / אשר / ראיתי / ואחל / פירש / זה / על / מה / שאמר / בבא / חלוי / הפליט / ויד' / היתה / חלי / בערב / לפני / בא / הפליט / ויפתח / את / פי / נגו': / ואתה / בן / חלם / קח / לך / לבנה / לומר / לא / יזכור / עללוח / כל / הענין / לפי / שבונים / בלכני / הערים / או / באבנים / תהיה / הלכנה / משל / בזה / והלכנה / כחה / לחקך / בה / יותר / מהאבן / ויונתן / תרגם / לבנה / חבנה: / ונתת

ובשוב / לבקריא / וסיס / ובשוב / צדיק / מצדקו / ועשה / עול / ובשוב / צדיק / דככל / התועבות / ובשוב / רשע / מרשעתו / וחברו / חרד / וכשוב / דוד / מהמות / את / הפלשתי: / חיו / ד' / כתיב / ו' / בקריא / וסיס / ואתה / כי / הזהרתו / צדיק / וראה / וישב / חבול / ישיב / רשע / ושל אחריו / כל / חטאתיו / אשר / חטא / לא / תזכרנה: / עבותים / ג' / מלאים / בקריא / וסיס

והורה / מסוף / שבעה / ימים / והורה / פתגם / נבואה / מן / קדם / יי / עמי / למימר / בר / אדם / מליך / מניחך / לבית / ישראל / ותקביל / מממרי / פתגם / ותזהיר / יתהון / מלמחטי / קדמי: / בר / אמרית / לרשיע / ממת / תמות / ולא / אזהרתיה / ולא / מללתה / לא / אזהרתה / רשיע / מאזהרתיה / דרשע / לקימותיה / הוא / רשע / בחוביה / ימות / ודמיה / מן / ידך / א / אתבע: / ואת / ארי / אזהרתא / רשיע / ולא / תב / מחוביה / ומאזהרתיה / ד / דרשע / הוא / בחוביה / ימות / ואת / ית / נפשך / שינבתה: / וכר / יתוב / זכאה / מזכותיה / ועביד / שקר / ואתן / תקלת / חובין / קדמוני / הוא / ימות / ארי / לא / אזהרתיה / בחוביה / ימות / ולא / ידברו / זכותיה / בעבר / ודמיה / מן / ידך / אתבע: / ואת / ארי / אזהרת / לצדיק / בריל / דלא / למחטי / צדיק / והוא / לא / חטי / מחי / יחי / ארי / אזהרת / ואת / ית / נפשך / שזבתא: / וקרת / עלי / תמן / רוח / נבואה / מן / קדם / יי / ואמר / לי / קום / פוק / לבקעתא / ותמן / אמלל / עפר: / וקמית / ונפקית / לבקעתא / והא / תמן / יקרא / דיי / שריא / כיקרא / דחיותי / על / נהר / נהר / ואשתתת / על / אפי / ועלת / בי / רוחא / ואקמיתני / על / רגלי / ומלל / עמי / ואמר / עול / אטבר / בנו / ביתך: / ואת / בר / אדם / הא / גורית / פתגמי / פומי / עלך / כאסור / גדילן / דאסרו / בהן / ולא / תפוק / ביניהון / ולישנך / ארביק / להכר / ותשתוק / ולא / תהי / לרהו / לגבר / מוכח / ארי / עם / סרבן / אנון: / ובמללותי / עמד / ארכין / ית / נפשך / ותימר / להון / ברגן / אמר / יי / אליהם / דמקבל / יקבל / אולפן / ודי / יתמנע / יתמנע / מלמחטי / ארי / עם / סרבן / אנון: / ואת / בר / אדם / סב / לך / אבנא / ותתן / יהיה / קדמך / ותצור / עלה / קרתא / ית / ירושלים:

ויהי מקצה שבעת ימים / ויהי דבר יהוה אלי / לאמר: / בן אדם צפה נתתיך לבית / ישראל / ושמעת מפיו דבר / והזהרת / אותם ממני: / באמרי / לרשע / מות / המות / ולא / הזהרתו / ולא / דברת / להזהיר / רשע / מדרכו / הרשעה / לחיותו / הוא / רשע / בעונו / ימות / ודמו / מידך / אבקש: / ואתה / כי / הזהרת / רשע / ולא / שב / מרשעו / מדרכו / הרשעה / הוא / בעונו / ימות / ואתה / את / נפשך / הצלת: / ובשוב / צדיק / מצדקו / ועשה / עול / ונתתי / מכסול / לפניו / הוא / ימות / ולא / כי / לא / הזהרתו / בחטאתו / ימות / ולא / תזכרן / צדקותיו / אשר / עשה / ודמו / מידך / אבקש: / ואתה / כי / הזהרתו / צדיק / לבלתי / חטא / צדיק / והוא / לא / חטא / חיו / יחיה / בני / נהר / ואתה / את / נפשך / הצלת: / ותהי / עלי / שם / יריהוה / ואמר / אלי / קום / צא / אל / הבקעה / ושם / אדבר / אותך: / ואקום / ואצא / אל / הבקעה / והנה / שם / כבוד / יהוה / עמד / ככבוד / אשר / ראיתי / על / נהר / כבר / ואפל / על / פני: / ותבא / בני / רוח / ותעמדני / על / רגלי / וידבר / אתי / ואמר / אלי / בן / הסגר / בתוך / ביתך: / ואתה / בן / אדם / הנה / נתנו / עליך / עבותים / ואסרוך / בהם / ולא / תצא / בתוכם: / ולשונך / ארביק / אל / חכך / ונאלמת / ולא / תהיה / להם / לאיש / מוכיח / כי / בית / מרי / המה: / ובדברי / אותך / אפתח / את / פיך / ואמרת / אליהם / כה / אמר / אדני / יהוה / השמע / ישמע / והחל / יחל / כי / בית / מרי / המה: / ואתה / בן / אדם / קח / לך / לבנה / ונתתה / אתה / לפניך / וחקות / עליה / עיר / את / ירושלים:

הנה נתנו עליך עבותים / והנה נתתי עליך עבותים / ויתן את צמרתו / ישמע ב' קטצן וסיס פן יראה / בעיניו ובאזניו / השמע ישמע והחל:

המרחא אשר ראיתי ואחל / פירש זה על מה שאמר בבא חלוי הפליט ויד' היתה חלי בערב לפני בא הפליט ויפתח את פי נגו': ואתה בן חלם קח לך לבנה לומר לא יזכור עללוח כל הענין לפי שבונים בלכני הערים או באבנים תהיה הלכנה משל בזה והלכנה כחה לחקך בה יותר מהאבן ויונתן תרגם לבנה חבנה:

ישמע

השומע

השומע

דייק' מנוחיל בלגו שמליכין בו חכמים לעיר: סוללה' שזכר עפר וסוללו וכובשו במקלות ועושה תל גבוה לעמוד עליו ולרחות בתוך העיר ולירות בהם סוללה באסטיון בלגו: וסיס עליה כרים' תרנס יונתן חיפזרוק והם כרים שמוסיב חילותיו ויושבים באהלי לרחות העיר שלא יהא אדם יונח ונח וכי' כרים כרים ממוני' על הצבא

ונתת' ונבית עליה דיק' מגדל עץ שבונין נגד העיר לכבשה: ושכבת עליה סוללה כתרנמו ותכבר עליה מליחא והוא ססופכים עפר בחפירו ססביב העיר למלחמה ולעשות מק העפר תל גבוה כדי לעלות ממנה אל החומה או להלחם: וסיס עליה כרים כביב' נגידים וסרי' חילות ואלוני חבי' זל פידם כרים כבשים כמו עס חלב כרי' והדומי' לו והוא סעטען חילי ברזל לנחח החומה:

ואתה' מחבת ברזל' מחבת ברזל' מחבת ברזל' קיר ברזל' דונמת לחומות העיר המפסקת בין הצבא ובין העיר: אות היא ספק תבא ירושלים במצור: על נדך הסמאלי' לסבול עזר וייעורין מניין ימים כמנין שנים אשר ה' הניקתני רחמי על ש' שהכניסו לפני ותכבר על עול אחריהם קשה בעיניך הפורענו' שאני חומר להביא עליהם כתיב לך את שני עונם נגד הקילותי עליך ל לקבל את עזר ססבלת' חני למנין שני' שחטאו לפני הפכתים לך ללאני ימים' לא שני כמו שנים וכן תרנס יונתן וחבי' יהבית לך על חד תרין בחוביהו: שלם מאות ותשעים יום' שנינו בסדר עולם מלמד שחטאו ישראל שלם מאות ותשעי' שנה משנכנסו לארץ עד ש' שגלו ממנה עשרת ה' הסבטים ואתה מונח מהם מפורש' מאתים וארבע' ושלם משמלך ירבע' עד סגלה הושע בן אלה ובימי שבוט ה'טופטים ק'ח שנים

ישים טוסיס בסדר בשלח: מחבת נ' וסי' על סחבת בשמן תעשה' וכל נעשה במרחשת' מחבת ברזל ונתת אתה: ואני נתתי לך בוסיס ואני נתתי לך שכס אחד ועל אחד' ואני נתתי לך את שני עונם: ורעד ד' חס כליש' נבנאים ובכתובים וסיס' תרעתי את זרע ואת זרע' הכל היום ירווש הרווש לזרוע' וזרעך

ונתתה עליה מצור ובנית עליה דיק' ושכבת עליה סללה ונתתה עליה מחנות וסיס עליה כרים כביב: ואתה קח לך מחבת ברזל ונתתה אותה קיר ברזל בינה ובין העיר והכינתה את פניה אליה והיתרה במצור וצרת עליה אות היא לבית ישראל: ואתה שכב על צדך השמאלי' ושמת את עון בית ישראל עליו מספר הימים אשר תשכב עליו תשא את עונם: ואני נתתי לך את שני עונם למספר ימים שלש מאות ותשעים יום ונשאת עון בית ישראל: וכלית את אלה ושכבת על צדך הימני שנית ונשאת את עון בית יהודה ארבעים יום ויום לשנה יום לשנה נתת לך: ואל' מצור ירושלם תכין פניה וזרעה חשופה ונבאת עליה:

ותתן עליה ציד ותבני עליה כרקוב ותצבור עליה מליחא ותשרי עליה משרון ומני עליה אפרורין סחור סחור: ואר' סב לך מסריות ברזל ונתתן יתרה כותל ברזל בינה ובין קרתא ותתקין ית אפך לרה ותהי בצירא ותצור עליה את היא לבית ישראל: ואת שכוב על סטרך דסמלא ותשני ית חובי בית ישראל עלוהי מנין יומיא דתשכוב עלוהי תקבל ית חוביהו: ואנא יהבית לך על חד תרין בחוביהו למנין יומיא תלת מאה ותשעין יומין ותקבל חובי בית ישראל: ותשלים ית אליו ותשכוב על סטרך דסימנא תניגורת ו ותקבל ית חובי בית יהודה ארבעין יומין יומא לשתא יומיא לשתא יהבתנון לך: ולציד ירושלם תתקן אפך וזרעך ותתקף ותתנבי עליה: והא

חשופה' ולא בורע גדולה וכעס רב' וכל אוריה דכו' חס' בלב' בליש' בקרי' וסי' ונאלתי אתכם בורע נטיה ובשפטים' במסות נאות ובמופתים ובסלחמה' וטרף זרע' אף קדקד: לישינא אחרינא וזרעך ה' חס' בקריאה וסיס' בסדר עקב:

נהשאר סתומים אלו השב' שנים שמצאתי בתשובות דב יוסף ריש מתיבתא שחטאו' השבטי' מימות יהושע עד שהנלם סנחריב מסמרו חסוב בימי השופט' ח' שני' ביד כושן יח ביד ענלו' כ' ביד סיסרח ז' ביד מדי' יח ביד בני עמון מ' ביד פלשת' הדי ק'ח מן מיעה עד שכשבה הארץ בימי עלי מל' הרי קלח חסוב לירבע בן נבט כב' בדב בני ב' בעשא כד אלה בנו כ' עמרי' יב אחאב כב' אחזיה בנו כ' ויהורם אחיו יב' זיהוא כח' יהואחז י' יהואש בנו י' וירבעם בנו מל' הרי ט' שנה ומנחם בן גד' י' בקחיהו בנו כ' ופקח בן רמליהו כ' והושע בן אלה ט' שנים הרי ט' שנה וסנה אחרונה להושע ח' חנה מן המנין לפי שבסנת ט' להושע נלכדה שמרון ולא היה חשבון המלכו' להושע אלא ח' שני' הרי ט' שני' שחטאו מלכי יהודה ואחר גלות סנחריב עד שבחמרה פרסה זו ליחזקאל מפורשים למטה ולא הוצרכתי לפרסם: עון בית יהודה מ' יום' מלמד שחטאו בית יהודה משגלו עשרת הסבטים עד שחרכה ירושלים ארבע' שנה כב' של מנשה שכתוב בו ככל אשר עשה אחאב ואחאב מלך עשרים ושתים ושתים דחמון ויח' דיהויקים ונבואה זו באמרה ליחזקאל בסנה החמישית לצדקיהו הרי ארבעים סך כלם ארבע מאות ושלשים ואחר הנבואה הזאת סך שס' שנים הרי סמנה ויבלות ושלשים ושס' שנה בשמנה ויבלות שמונה שבועי' שמינות הרי חמשים ושס' שנות שמיטה ושמינה שנות יובל הרי ששים וארבע ובשלשים ושס' שנה ים חמש שנות שמיטה הרי ט' שמיטו ושנת היובל האחרון נחשבה להם לעון שהרי בעונם גלו ממנה הרי שבעים שנה מקוד שים של שמיטה שלא שמיטו ישראל לפיכך גלו שבעים שנה לקיים חז' תרצה הארץ את שבמותיה והוא שכתוב בסוף דברי הימי' לגולת דבר י' בפי ירמיה עד רצתה הארץ את שבמותיה כל ימי השמ' שבטה למלואות שבעים שנה: דרך השמאלי' לסמרון: דרך הימני' ליהודה לפי שיהודה בדרומה של ארץ ישראל כמה סנחמר ואחנתך הגדולה שמרון הושבת על שמאלך ואף בספר יהושע תחיס מנר שבט יהודה כל מנר הדומי: וחל מצור ירושלים' אשר חקות על הלבינה תשים פניך כשתסכב על נדך השמאלי' תהי הלבינה לנגדך וכן בשכבך על הימני: וזרעך' תהא חשופה לנגדה כאדם הנלחם הוא אות לכובד נכר הנלחם בה חשופה כמו גלויה: נתתי

קשה מאד והנה זה היה למופת להם כי השנים שלא עבדו האל עבדו הגוים וסבלו עבודתם הקשה וכל השכיבה הזאת ואף על פי שארבו הימים הכל היה במרחא הנבואה ואני נתתי לך את שני עונם למספר ימים שלם מאות ותשעים יום רוצה לומר שנתן לו ימים במספר כנגד השנים שחטאו יום לסנה יום וזני עונם היו שלם מאות ותשעים שנה ורובם ינאלנו בפירוש כי בימי השעבוד אשר בן שוכטו לסוכט שהיו עושים הרע בעיני' י' היו משועבדים לגוים מיהושע ועד שמסון תמונח בחשבון ק'ח שנים ובימי מלכי ישראל שעשו הרע בעיני' י' והיו בשיעבוד מלכי האומות תמונח בחשבון מ'רבעס עד הושע מאתים וארבעים שנה הרי שלם מאות וחמשים ושתים חסרו שלשים ושמינה הוסף בהם עשרי' של שמסון שהיו מושלים בהם כלשתים לפי שהיו עושים את הרע בעיני' י' כמו שכתוב הלא ידעת כי מושלים בנג כלשתים אף על פי שהושעים שמסון לא היתה תשועה שלמה לפי שלא היה לכם שלם עם י' חסרו עדין שמונה עשרה שנה חלו שמינה עשר' שנה היו בן ימי שמנר שלא נתכרשו שלא היתה תשועתו חלא מעוטה וכן כתיב בימי שמנר בן ענת בימי יעל חללו ארמות ובין ימים שבין שמסון לעלי סנחמר בימים ההם אף מלך בישראל איש הישר בעיניו יעשה וחז' לעשה כסלו של מיעה כמו שפירשנו במקומו ותימה הוא מה שתי' את שני עונם על חד תרין בחוביהו: וכלית את אלה' רוצה לומר כי אחר שגלו עשרת הסבטים החלו מלכי יהוד' לעשות הרע בעיני' י' כי בשנת שס' לחזקיהו גלו ואחרי מות חזקיהו החלו לעשות הרע בעיני' ואף על פי שחז' היה רשע לא נגזרה גזרה בחרבץ ירושלים עד יונטה של עליו אשר עשו החמורי אשר לפניו ויחטיא גם את יהודה בגלוליו ונחמד הנני מביא רעה על ירושלים ונג' ומחיתי את ירושלים כאשר ימחה הצלחת והנה מנשה מלך חמשים וחמשה שנה ועמד ברשעו עשרים ושתים שנה ונשה תשובה בדברי בעל הדרש' וסמך זה לבסוף ויעש אסרה כאשר עשה אחאב וכמה מלך אחאב עשרים ושתים שנה וזה הדרש' רחוק כמו שכתבנו הטעם בספר מלכים ולפי זה הפי' נחשב עשרים ושתים למנשה ושמינה עשרה ממלכות יהויקים וצדקיהו ואעפ' שמלכו בן שניהם עשרים ושתים לא נחשב הארבעה שנים האחרונות לצדקיהו שהיתה הארץ חרבה רבה ולפי דעתי כי הארבעים שנה נחשב' כולם למנשה כי

בעונותיו חרבה הארץ כי לולי כבוד מינותיו היה האל סלה לעונות הבאים אחריו ולצדקיהו וליהויקים תלה בחטאות מנשה כמו שאמר ביהויקים אף על פי י' היתה ביהודה להסיר מעל פניו בחטאות מנשה ולא חבה י' לסלח וכן אמר בצדקיהו כי על אף י' היתה בירושלים וביהודה עד השליכו אותם מעל פניו וארבעים שנה היה מנשה ברשעתו והיה בתשובה חמש עשרה שנה: הימני' כתוב הימני קרי: וחל מצור ירושלים' וזרעך' חסוף י' את זרע קדונו וינתן תרנס וזרעך' תתקף: ונבאת עליה' והנה

ונהגה נתתי כחילו נתתי לך עבותים שלא תוכל להתהפך מדרך אל כדך עד שתפלים ימי המצור שהם חרבע מאות ושלשים ומלת מצורך כתיב ביום הרביעי האחד מצור שמרון והאחד מצור ירושלים וחלו החרבע מאות ושלשים שנה שהיו ברשעם בטלו השמטות והיובלות ומצא בהם שבעים שמטות וכוננס היו בבבל בגלות שבעים שנה כגון שאמר הו' תרבע הארץ חת עבתותיה וכיכד הם על שמטות בשלם מאות וחמשים שנה יש חמשים שמטות נשארו לך מן החרבע מאות ושלשים שנים בחמשים שנה שבע שמטות הרי הם חמשים ושבע שמטות נשארו שלשים שנה שבהם החרבע שמטות ועוד שתי שנים הרי לך ששים ואחד שמטות ובחרב מאות שנה שמה יובלים הם ששים ותשעה שמטות שבטלו והשמה החת למלחת שבעים תחשוב שתי שנים שנשחרו לנו משלשים וחרבע שנים שלא חשבנו לזדקתו הרי שש שנים ובשביעית גלו ולא הספיק להם לשמוט חילו חס רנו: ואתה קח לך חטון בלון כמו בלם וכן לקח הימין כמו הימים חת קול הרבין כמו הרבים והדומי לו בזה לו גם זה לעשות לאות לבני ישראל כי יחלבו במצור חלה המינים מעורבין מפני הרעב שלא יברור חס חטים למחלבו חלה יחלבו עם המינים הכחומים מעורבים מפני הרעב וכול ועדשים ידוע ולא יעשה חל מהם לחם חלה בימי הרעב ודוחן הוא סקורין לו בלעז מוליין וכסמי בדגם בסוף והוא סקורין בלעז סינלח: בכלי אחד כלומר שתערבם כולם והכל במראה הנכונה: אשר חתה סוכב על כדך ולא חמר השמחלי כי למספר הימים שזכר ידוע שעל השמחלי חמר חו' חמר על דרך סתם לכלול שניהם חמר מספר הימים של השמחלי והוא הדן לימיני גם כן חרבעים יום צנה שיחלכו כי גם כן היו בני יהודה במצור וברעב: ומחלך במשקול בחולס בשקל מזמור זה חות לבני ישראל כי במשקל יחלבו לחמם מפני הרעב ולא יחלבו פעמים ביום אף פעם אחת בין היום והלילה מעת לעת מוכרחו הלהם: ומים במסורה תשתה חמרו רבותינו זל כי מסורה מדה קטנה אחד מ משלשים בלון ומה שאמר שסית ההין לא חמר שהמסורה שסית ההין חלה שלא ישתה מעת לעת חלה שסית ההין ומאותו שסית ישתה במסורה יעט מעט חלה ישתה מהמים בחלת מן הפעמי חלה מעט מעט ישתה חות לבני ישראל חלה יהיה להם מים ומה

רשי

במשקל ד' סל בליש וס' או ככר כסף תשקול במשקול עשרים שקל' לו שקול ישקל כעסי' ואשקולה לחם את הכסף' אשקול על ידי עשי המלאכה' על גניו המלך' הדין תרין בתראין דאינון אשקול על ידי עשי המלאכה על גניו אית דלא מסרו יתרח:

נתתי עליך עבותים' גזירת מצותי תהא ח חמורה עליך כחילו כ כאשרת בעבותים שלא תהפך מדרך אל כדך : עד כלותך ימי מצורך' מיין הימים חלה שגזרתי עליך: חטים ושעורים וגו' ודוחן וכסמים' פחליץ חייליטרה בלעז סי' הרעב סיה עליה בימי המצור ויחלבו לחם תערובת ובמחוס: במשקול' סימן לאנשי מצור הירחי' מן הרעב וחלבו במשקל ושתיין ממסור: מעת עדעת מיום ליום במדה זו תשתה שסית ההין: ועונת שעורי' תחלכה עריבת מנוולת כעריב' שעורים ולא כחה כ כעריבת עונת חטים: בגללי חתה חלה ת תעוננה' תחכינה בגחליהם שמייבטן וסורפן: חחה' לסון חכה: נפשי לא מטמא' לא הרהרתי ביום ובחתי לדי טומאה ב בליה: וכבילה וטריפה לא חלתי' בסר מסוכנת טדומה ל לכבילה וטריפה: בסר פינול' בהמה שהודה בה חסם ולא יתכ' לומ' כבילה וטריפה ממש דחס כן מאי רבותיה : טמא' מאוס: כפיעי גללי: מטה לחם' משען לחם פיכא ד דיפחן בלעז: וכדחנה דוחגים שמה יכלה הלחם מהם' דחגה חינשא כל ובלסוינו טרוחר בלעז: למען יחסרו' דחגתם ושמונס בסביל שיא חסירילחם ומים בימי המצור וידגנפן יכלה חרב

והנה נתתי עליך עבותים ולא תהפך מדרך אל צדך עד כלותך ימי מצורך: ואתה קח לך חטון ושעורים ופול ועדשים ודוחן וכסמים ונתתה אותם בכלי אחד ועשית אותם לך לחם מספר הימים אשר אתה ישוב על צדך של שמאות ותשעים יום תאכלנו: ומאכלך אשר תאכלנו במשקול עשרים שקל ליום מעת עדעת תאכלנו: ומים במסורה תשתה ששית ההין מעת עדעת תשתה: וענת שעורים תאכלנה והיא בגללי צאת האדם תעננה לעיניהם: ויאמר יהוה בכה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים אשר אדחם שם: ואמר אהה אדני יהוה הנה נפשי לא מטמאה ונבלה וטרפה לא אכלתי מעורי ועדעתה ולא בא בפי בשר פגול: ויאמר אלי ראה נתתי לך את צפועי הבקר תחת גללי האדם ועשית את לחמך עליהם: ויאמר אלי בן אדם הנני שבר מטה לחם בירושלם ואכלו לחם במשקל ובראנה ומים במסורה ובשפמון ישתו: למען יחסרו לחם ומים ונשמו איש ואחיו ונמקו בעונם:

והא גזירת פתנמי עלך באסור גדילן ולא תתהפך מסטרך לסטרך עד אשלתו יומי צ ציד: ואת סב לך חטון וסעורין ופולח וטלופחין ודוחן וכונתין ותתן יתרון במנה חר ותעביר יתרון לך למיכל מנין יומא דאת שכיב על סטרך תלת מאה ותשעין יומין תכלנייהו: ומיכלך דתכלנייה במתקל עסרין פילס ליום מעדן עד עדן ת תיכלנייהו ומיא במכילא תשתי חר מן שתא בהינא בעדן עד עדן תשתי: וחררמ דלחיים שעורין תיכלנה והיא על גלי מפקת אנשא תחררנה לעיניהו: ויאמר יי ברין ייכלון בני ישראל ית מיכלריון מסאב ביני עממיא דאגלנון לתמן: ואמרית קבל בעותי יי אלהים דא נפשי לא מסאבא ונבילא ותבירא לא אכלית מעורי ועד בעז ולא אכלית בסר מרחק: ויאמר לי חזי דיהבית לך ית גלי תוריא חלף גלי אנשא ו ותעביר ית מיכלך עליהו: ויאמר לי בר אדם הא אנא חבר סעיד מיכלא בירושלם ויכלון לחמא במתקל ובציפא ומיא בצרו ובאשתממו ישתון: בדיל דיקסר להון מיכל ומשתי ויצרון גבר ואחווה ויתמסון בחוביהו: ואת

שיפתו מהם יהיו מעט במדה מחסרון מים בירושלם כל ימי המצור שהיה משנת תשע לזדקתו עד שנת אחד עשר: ועונת שעורים תחלכה חסר קף הדמיון כמו לב שמח ייטב גהה ונולתה רוצה לומר וכעונת שעורים כך תחלכה כחילו היתה עונת שעורים לבדם בלא ערוכ כי המעורב מכל חלו המינים קשה לאוכלה ולא חמר כעונת חטים כי זה רחוק שיחלבו בתחבון העונה המעורב כעונת חטים לבדם: והיא בגללי חותה האדם' מלת והיא מורה על פירושינו כי עונת שעורים היא דמיון כי חילו היה חומר עונת שעורים על העונה המעורבת וסמכה לשעורים לומר שרובה שעורים היה חומר ובגללי חותה האדם לא היה חומר והוא שב אל העונה המעורבת גם לפירוש שפי' עונת שעורים שתהא עריבתה כעריבת עונת שעורים שאינה כחה לא היה לו לומר תחלכה ולא תעננה: תעוננה לעיניהם' תעוננה הנשים ויא כי הןן וההא לפעלה והיתה הןן ראויה להדגם פי חתה בעצמך תענו חותה וכן תרגם יונתן תחררניה רוצה לומר תחפנה על הנחלים כי לפיכ' נקראת העונה חררה וענין תעננה תעשה החררה והמעשה לעונה היא חפיתה וחמר לו שיחפה חותה בגללי חותה האדם ונקראת הכונה היכסה בגללי שהיא מתגלגלת וחמר לו סידליק בגללי חותה האדם ויחפה בהם העונה והוא דבר טמא ומאוס והיא חות לבני ישראל שיחלבו לחמם טמא בגוים ופירוש לעיניהם לעיני בני ישראל כדי שיראו כי חות היא להם: ויאמר יי' חת לחמם טמא' כי בגלותם בין הגוים לא יוכלו לשמור מחלם טמא וזהו שאמר כבלה וטרפה לא חלתי' כי הכהנים מזהרים על הכבלה ועל הטרפה יותר מישראל מפני הטומאה וכן כתיב כל כבלה וטרפה לא יאכלו הכהנים לטמאה בה: ומעורי' חפילו מעורי כהרתי מטומאה וכן ולא בא בפי בשר פגול שהכהנים מזהרים עליו ואך תחמר לי שחנשה לחמי בדבר טמא ומאוס ודל פירשנו הכה כפסי לא מטומאה שלא הרהרתי ביום ובחתי לדי טומא' בליה וכבלה וטרפה לא חלתי' שלא חלתי מבשר כוס כוס מעולס פי בהמה מסוכנת שאומרים עליה שחוט שחוט כלומר מזהרים לשחטה שלא תמות כוס כמו נכנס תרגום שחוט כי חס רוצה לומר כבלה וטרפה ממש מאי רבותיה דחזקאל: ולא בא בפי בשר פגול' שלא חלתי מבהמה שהודה בה חסם דרבי נתן אמרו שלא חלתי מבהמה שלא הורמו מתנותיה: ויאמר אלי' כפועי' כתיב בוי' וקרי כפיעי ב'יוד וחות' וז' חתי מתחלפות וכפיעי הבקר פירוש בגללי הבקר וכפועי' כמו צוחות ענין יחיה היא וכן הצחאים והכפיעות וצוחת הבקר חיה מאוכזה כצוחת האדם: ויאמר' מטה לחם' מסעד כמו שהמטה מסעד האדם החלוש וכן חמר בתורה בקללות בסברי לכס מטה לחם עתה פירש מה שאמר לו שיחלבו לחמו במשקל וישתה מימת במסורה כי חות היא לבני ישראל: וכדחנה' סידחגו ופחדו בחלם שיחסרו לחם ומים: ובשפמון' בתמחון לכב: למען' עתה פירש הדחנה לפי שיחסרו לחם ומים: ונשמו איש בחויו' כלומר איש חת אחיו שלא יהיה לחמד יתרון על חברו: ונקמין' ימק לכבם מרוב כרות וכל זש בעוכ' סיכרו כי הם גרמו להם זה כי עונם גרם להם כל זה: וחתה

במשקל ל' וט' וס' מל' כלש'

רשי יחזקאל ה רדק תקפה

חרב חדה סיון לחרב נכבד נצר: תער הנלכים הרצונים ולסון יוני הוא ויש חומרים פרימליזר בלעז ומנחס חבר תער הנלכי תער הנלחים ואין לו דמיון בתורה: בתוך העיר אשר חקיתה על הלכינה ככלות ימי מנזך חות היא סיכלו שליטתם בזלעפות רעב בתוכה שהם כאש כענין שנאמר עורנו

וחמה בן חדם אמר לו שיעשה חות אחר שיקח חרב חדה והכל במראה הנבואה וחרב חדה היא תער הנלכים שהיא חריפה מאד וכורתת מהרה נלכי הספרי והם המנלחים ראשי בני חדם ונקנס ולא מצאנו לו חבר במקרא ובכרמית רבה היה המלאך עומד ומגלב ומדגוס ירושלמי וכל זקן גדועה מגליבה: שליטת העכרת הסער בתער הוא משל על הפחתת הדבר כי התער מ משחית השער לגמרי וכן אמר ולא תשחית חת פחת זקנד וכן אמר דרך משל בהשחית האל מחנה אשור יגלה יי בתער ה הפסידה וגו' וזהו לחלוק השער המגלה לב' חלקים משל לישראל המגולחי ומוסרי מארצ' ומהעולם מהם ברעב מהם נחרב מהם בגלות: כאור תבעיר בתוך העיר העיר שחקק בלבינה: במלאת ימי המזור ימי מזורו שהיו תל יוס וזה היה משל לאותם שכלו בירושלם בתוך ה העיר הן ברעב הן בדבר מיוס המזור עד יום שנכבשה: תכה בחרב סביבותיה זה משל על כדקיהו וסיעתו שיכחו מן העיר והשיגוס הכסדים והכוס בחרב וזה היה סביבות ירושלם כי ב בערבות ירחו השיגוס והכוס: והשלישי מורה לנו וחבר חריק אחרים וכן אמר בתוכחות והדריקתי אחרים חרב וענין הדקת חרב היא הוצאת חרב מתערה וזה משל לאותם שהלכו לארץ מצרים עם יוחנן בן קרח ואמר להם הנביא והיתה חרב חסר חתם ירחי ממנה עם תשני חתם בארץ מצרים וכן הלכו בשאר ארצות קודם חרבן כמו שכתוב בדבר גדליה: ולקחת זה משל לאותם שגלו לכל לפיכך אמר וצרת אותם בככך שהיו שמונים עם עד סוכס לחרב כדבר הכרור והקסור בכף הכנד ומה שאם מעט במספ' כי מעט היו מתי מספר עשרת אלפים גולה: ומה מן הגולי מבבל שכלו כבבל הרסעים שבהם נס כדקיהו ו ואחאב קלס מלך כבל באש: ממנו תכא חס מן האש שבויתך להבעיר תכא חס אל כל בית י ישראל בין לאותם שהיו בירושלם בין לאותם אשר בגולה כי זה שבויתך דמו לכליו ישראל כמו שמכר: כה אמר חלני יי בתוך הגוים שמתיה יושביה שמתיה לטובתם לפי שהיא נבחרת מכל הארצו יפה נוף ממש כל הארץ שהיא באמצע היסוב לפיכך ח חזירה טוב ומוג מכל הארצות ויושביה היה להם ללכת דרך י ישראל ולעשות משפטי הטובים והם המירו אותם לרשעה מן הגוים אשר סביבותיהם כמו שאמר ויתעם מנשה לעשות חת הרע מן הגוים אשר הסמיד יי

כתנור ככמרו מכני ז זלעפות רעב: תכה חותבחרב: סביבותיה סביב אותה לכינס סיון על הבוכים מן העיר שיגוס כסדים ויהרגוס סביב ירושלם: והשלישית מורה לנו סיון לגולים שילכו למצרים יוחנן בן קרח וחבורתו וסם חריק חרב אחרים שהלך נכבד נצר ו והחריב חת מנרי וסם כהרגו: וצרת אותם בככך: אלו מתי מעט שגלו לכל ו יוחי: ומהם עוד תקח מאותם מתי מעט: וסרפת אותם באש: סיון לחאחב בן קולי וכדקי בן מחסיה אשר קלס מלך כבל: ממנו תכא חס מן הרמזים האלה שאני דומן לך תכ הפורענו לכל בית ישראל: בתוך הגוים שמתיה באמצע העולם: ותמר חת משפטי: ותחליף חת משפטי: מן הגוים שכך כתוב בעמשה ויתעם מנשה חת יהודה ויושבי י ירושלם לעשות רע מן הגוים אשר הסמיד יי מפני בני ישראל ויש פותרי שהגוי לא קבלו תורתו והם קבלו ע עליהם ועברו עליה: יען המכס י יען הזמיכס חת עמיכס להפקד מן הגוים ה המכס לסון וימן להם המלך ומנחס פתרו לסון הנמה כמו המו גוים: וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם לא עשיתם: שהם לא עשיתם המירו חת אהיה והמה לא אהי וחמס המרתם כבוי בלא יועיל ו ארבותי פי כמתוקנים שבהם לא עשיתם כ כמקולקלים שבהם ע עשיתם: נס חני חת בנדת עלי ונס חני ה הנני עליך: והנחותי

לרוח ג' קמץ בקריאה וס' והשלישית תורה לרוח לעשות לרוח משקל ומה יתרון לו שיעסול לרוח: אריק ד' בקריאה וס' נמסר בסדר בשלח: את משפטי ג' בקריאה וס' את משפטי תעשו ואת חקתי ואם בחקתי תמאסו ואם את משפטי חסר את משפטי לרשעה: משפטי דקדים לחקתי ט' בקריאה וס' ו

ואתה בן אדם קח לך חרב חדה תער הנלכים תקחנה לך והעברת על ראשך ועל זקנד ולקחת לך מאזני משקל וחלקתם: שלשית באור תבעיר בתוך העיר כמלאה ימי המצור ולקחת את השלשית תכה בחרב סביבותיה והשלשית תזרה לרוח ותרב אריק אחריהם: ולקחת משם מעט במספר וצרת אתם בככף: ומהם עוד תקח והשלכת אותם אל תוך האש ושרפת אתם באש ממנו תצא אש אל כל בית ישראל:

כה אמר אדני יהוה זאת ירושלם בתוך הגוים שמתיה וסביבותיה ארצות: ותמר את משפטי לרשעה מן הגוים ואת חקותי מן הארצות אשר סביבותיה כי במשפטי מאסו וחקותי לא הלכו בהם:

לכן כה אמר אדני יהוה יען המנכס מן הגוים אשר סביבותיכם בחקותי לא הלכתם ואת משפטי לא עשיתם וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם לא עשיתם: לכן כה אמר אדני יהוה הנני עליך נס אני ועשיתי ברובך משפטים לעיני הגוים: ועשיתי כך את אשר לא עשיתי ואת אשר לא אעשה כמורו עוד יען כל תועבתך:

לכן אבות יאכלו בנים בתוכך ובנים יאכלו אבותם ועשיתי כך שפטים וזריתי את כל שאריהך

את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו והארץ תעזב מהם ותרחץ את שבתתיה ותמר את משפטי לרשעה ב' בפסוק מעני השיב ידו יען במשפטי מאסו יען משפטי לא עשו וחקתי מאסו ועבדי דוד מלך עליה ורעה אהר' על ריב המה ועמדו למשפט: תועבתך ה' כתו כן חס' ו בתר' וס' ועשיתי כך את אשר לא עשיתי יען את מקדשי טמאת את כל תועבתך ואת כל תועבתך ושאר תועבותך: נאם ג' בטע' ודק' בס' וס' יען את מקדשי טמאת במקום ועשיתי:

ואת בר אדם סב לך חרבא חריפא מספר גלביא תסב לך ותעבר על ראשך ועל זקנד ותסב לך מ מווננו דמתקל ותפלגנון:

תלתא בנורא תדליק בנו קרתא כמשלם יומי צריא ותסב ית תלתא תקטל בחרבא סחרנהא ותלתא תבדר לכל רוח דבן ותבדרון ודקטלון בחרבא אגרי בתריהון: ותסב מתמן ועיר במנין ותצור יתהון בככף: ומגדון עוד תסב ותרמי י יתהון לגו נורא ותוקיד יתהון בנורא בכן התפוק אשתהא על כל בית ישראל:

כדן אמר יי אלהים דא ירושלם בנו עממא שותהא וסחור סחור לה מדינתא ואשניאת ית דיני לפחבביהון מן עממא וית קימי מן מדינתא די בסחרנהא ארי דיני קצו וקימי לא הליכו בהון:

בכן כדן אמר יי אלהים חלף דחבתון מן עממא די בסחרניכון בקימי לא הלכתון וית דיני לא עבדתון וכנימוסי עממא די ב בסחרניכון לא עבדתון:

בכן כדן אמר יי אלהים הא אנא שלח רוני עליך אף אנא ואעביד בנוך פורענות דינין ל לעיני עממא: ואעביד ביד ית דלא עבדיה וית דלא אעביד ד דכתייה עוד חלף כל תועבתך:

בכן אבתי יכלון בסר בנייהון בנוך ובנייה יכלון בסר אבתייהון ואעביד ביד פורענות דינין ואבדר ית כל שאר עמיד לכל

את משפטי תעשו ואת חקתי תשמרו והארץ תעזב מהם ותרחץ את שבתתיה ותמר את משפטי לרשעה ב' בפסוק מעני השיב ידו יען במשפטי מאסו יען משפטי לא עשו וחקתי מאסו ועבדי דוד מלך עליה ורעה אהר' על ריב המה ועמדו למשפט: תועבתך ה' כתו כן חס' ו בתר' וס' ועשיתי כך את אשר לא עשיתי יען את מקדשי טמאת את כל תועבתך ואת כל תועבתך ושאר תועבותך: נאם ג' בטע' ודק' בס' וס' יען את מקדשי טמאת במקום ועשיתי:

מפני בני ישראל והגוים ההם אשר סביבותיה לא המירו משפטי בלא יועיל: ותמר מן כי המרו חת רוחו ממרים הייתם עם יי והתיו בסגול והוא מבין הכעיל: לרשעה שם וסמוך כמו וברשעה הגוים ההם: כי במשפטי מאסו והגוים לא מאסו במשפטיהם: לכן כה אמר חלני יי יען המכס מן הגוים המכס מקור ושרשו המן עינו היותכם המן רב רובה לומר כי חני הרבתי אתכם והרבתי לכם טוב מן הגוים אשר סביבותיכם ויען עשיתי לכם הטוב הזה בחקתי לא הלכתם על דרך וישמן ישורון ויבעטו ויטסו אלנה עשהו ואמר וכסף הרבתי להם וזהב עסול לבעל: וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם לא עשיתי: כי הם לא המירו אלהיהם ואתם המירו אתם חותי בלא יועיל ורבותינו זל פירשו כמתוקנים שבהם לא עשיתם כמקולקלים שבהם עשיתם וינתן תרגום יען המכס חלף דחבתון מן עממא: לכן כה אמר חלני יי הנני עליך נס חני כמו שחתם עשיתם מה שלא עשה גוי אחר כן חשעה נס חני בכס משפטיים שלא עשיתי בהם ולא חשעה עוד בהם וחשעה זה לעיני הגוים למען תבסו ותכלמו ומעסיכם הרעים: ועשיתי חת אשר לא עשיתי פי בני אחר וכן אמר בתוכחות והכלתי יי חת מכותך: לכן חבות יאכלו בנים וזה העונס גדול שאין כמוהו: לכל

לכל רוח : מהם הלכו למזרים מהם הלכו לבבל וכן במוחב ובבני עמון ובחלום וכן בשאר חרבות כמו שכתוב בדבר גדליה : לכן : את מקדשי טוהאת : כי מנשה עם כסל האטרה בבית המקדש : וגם חני חרע : כמו שגרעת את כבודי בשומך השקובים בביתי כן חרע חני כבודך ותהיה נקלה בעיני אנשים זרים ויעשו בך פטטים : ולא תחוס עיני בחולם : וגם חני לא חמול : כמו שאתה לא חמלת על כבודי מלחלול : שלישימך : עתה מפרש המשל שאמר לנו לחלק השער לב חלקים : חזרה : מוכן הדגוש והחלף כקודה בשוה וסגול שלא כמנהג ברוב : וכלה חפי : עד חני חלה בס אמר חר סיכלה חפי והנחתי חמתי בס חמס מנקמתי בהם כי רבה תהיה :

רשי

והנחתי חמתי : כשאנקס בס תמח חמתי ולא תביקי ל רוחי : והנחמתי : והתנחם על הצער שצערתם חמתי : ולחרפה : דיסטרויר בלעז : וגדופה : בזיון : מוסר : ייסורין : ומסמה : תמהון : ורעב חוסף עליכם : הוא רעב הפדוטה הכלה מן הכיס כן שמעתי : מטה לחם : משען לחם : ולגבעות : לסון רמה : ולגיאות : לסון גיא : חמנים : מן כלמי עז העשויין על הננות לחמה : ויחשמו

אורה ג בקריאה וסימ' ואתכם אורה בגוים והרקותי אחרים' וכל אנפיו אורה לכל רוח' והשלישי לכל רוח אורה : אשלת ט' וסי' נמסר בסדר בא' פרעה : אוסף ג מלרע ב' חס' וא' מלא וסי' ככל אשר שאלת מעם אלהך בחרב' לא אוסף אהבתם' בשלחי את חצי הרעב הרעים' אהבה מל' וסימ' בלשון ארמי שמעית

לכל רוח : לכן חני אני נאם אדני יהוה אם לא יען את-מקדשי טמאת בכל-שקוציך ובכל-תועבתיך וגם-אני אגרע ולא-תחוס עיני וגם-אני לא אחמול :

שלישימך בדבר ימותו וברעב יכלו ברתוכך וז' השלשית בחרב יפלו סביבותיך והשלשית לכל-רוח אורה וחרב אריק אחריהם : וכלה חפי והנחתי חמתי בס והנחמתי וירעו בני-אני יהוה דברתי בקנאתי בכלותי חמתי בס : ואתנד לחרבה ולחרפה בגוים אשר סביבותיך לעיני כל-עובר : והיתה חרפה וגדופה מוסר ומשמה לגוים אשר סביבותיך בעשותי בך שפטים באף ובחמה ובתכחות חמה אני יהוה דברתי :

בשלחי את-חצי הרעב הרעים בהם אשר היו למשחית אשר-אשלח אותם לשחתכם ורעב אסף עליכם ושברתי לכם מטה-לחם : ושלחתי עליכם רעב וחיה רעה ושכלך ודבר ודם יעבר-בך וחרב אביא עליך אני יהוה דברתי :

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

ויהי דבר-יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

בן אדם שים פניך אל-הרי ישראל והנבא אליהם : ואמרת הרי ישראל שמעו דבר-אדני יהוה כה-אמר אדני יהוה להרים ולגבעות לאפיקים ולגיאות הנני אני מביא עליכם חרב ואבדתי במותיכם : ונשמו מזבחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם :

והנחמתי : מוכן התפעל הרחי והתנחמתי כמו וימחן להתנחם וסגול הלון מקו פתח ודגש הלון לחסרון התיו : בכלותי בבית ויונתן תרגם והתנחמתי וחסף : וחמך לחרבה : שתהיה ח' חרנך חרבה ותהיה בזה לחרב' בגוים אשר סביבותיך שחרבם כוסבת וחרנך חרבה : לעיני כל עובר : וכן תהיה חרפה לעיני כל עובר עלך שיסום וישרוק עליך בזה הפסוק בגוים ובפסוק ש' שאחריו לגוים והסי' בל : והיתה חרפה : כן דרך המקרא לדבר לזכות ושלל לזכות כאחד וגדופה שם בשקל מלוכה וענינו כמו חרפה וככל הענין במלות סוגות לחוק הענין כמנהג : מוסר ומסמה : מוסר שיוסרו הגוים כך כמו שאמר ונוסרו כל הנסים ומסמה ענין תמהון לבב כמו יסום וישרוק כלומר שיתמהו ברוב הרעה שתבא עליך וית ותהא לחסורין ולאחרברבה ר עלך דוד והשתממו לעממיה : באף ובחמה ובתוכחות חמה : הכפל לחוק הענין : בשלחי את חצי הרעב חצי הרעב הם השדפון והירקון והחרבה שמכלים את התבואה קצתה או רובה ומה שאמר ורעב חוסף עליכם עכירת השמים שלא יהיה מטר והאדמה לא תתן חן ויבולה כלל הנה לא יהיה להם מה שיאכלו והוה וסברתי לכם מטה לחם ומעט מה שיאכלו מי שיהיה להם כסף להביא מארצות הגוים וזה לא יהיה אפשר להם כי אם בקושי גדול מבני החובי הכרים עליהם : חוסף' בכרי' ולשי' זל כירס ורעב חוסף עליכם חסרון מעו' שלא יהיה להם כמה לקנות תבואה אף על פי שימצאו לקנות חזה קשה משיהיו פירות ביוקר ומעות בזול : ושלחתי עליך רעב וחיה רעה ושכלך רעב וחמה רעה ישכלו חמכם שמונתו בניכם ובנותיכם כי הקטנים לא יוכלו לשבול הרעב כמו הגדולים וכן החיה הרעה תשלוט בקטנים בכס יותר מן הגדולים כי ה הגדולים יעמדו כנגד החיה בכלי זכס ונחמרה קללה זו בתורה בתוכחות והשלחתי בכס את חית השדה ושכלה חמך וגם בגדולים תשלוט החיה והרעב לא שבקטני יותר לפיכך חמר ושכלך :

דדק ודס' דס זה הוא החרב ומה שאמר חמר כך וחרב חביא עליך הטעם כי מה שזכר תחילה ודס הוא חרב חובי שלא תהיה כונתו הראשונה לישראל כחרב פרעה נכה וזהו שאמר יעבור בך ומה שאמר וחרב חביא עליך חרב חובי שתהיה כונתו ראשונה לישראל ובעבורם נסעו מארצם סחרב סחרב ונבוכד נאצר וזהו שאמר חביא עליך כי הוא העיר את רוחם לבא עליהם : חיי' דברתי' וכין שאני דברתי עלי לקיים וכידי יכולת לקיים : בן אדם' לפי שהיו עובדים על ההרים הרמים ועל הגבעות לאלהים שהיו נותנים שם ומחת כל עץ רענן שהיה באפיקים ובגאיות חמר שיתנבא עליהם כלומר כאילו מדבר כנגדם כי הבמות והמזבחות והחמנים שבגוים עליהם יאבדו וישברו וסמך הנעבדים והעובדים להם מכני המעשה הנעשה בהם וחמר במותיכם מזבחותיכם חלליכם גלוליכם וחרב כולל החרב העובדים והחרב הנותנת את המזבחות והבמות כי גם יקרא חרב והוא הפטוש כמו כי חרבך הכפת עליה יתן בחרבותיו פירוש חמניכם גלוליכם שהיו עושים עובדי החמה : ולגיאות' כתיב וקני' ולגיאיות ואחד הוא חלל שבקרי סימן הא' הניקבה נהפכת ליוז כראת :

דרחימו כפנא : אל הרי ה' וסימ' וחוצאתים מן העמים' במרעה טוב ארעה אתם' בן אדם שים פניך אל הרי ישראל' ואתה בן אדם הנבא אל הרי ישראל' ויתגהו בסוגר בחוזים :

ונתתי

יחזקאל ז רדק תקפו

נבטתי וזריתי מלרע בפסט אחד : בכל תיטמנה שרעה יש ענין שממה ישם ושם בענין אחד : יחבני בסגול היוז והחית ענין חרבן : וישמנו בסגול האלק ענין שממה וטעם למען בעבור כי הטח הכמות הם המזבחות והגלולים : וכל חלל על דרך כלל : והזרתי בכס סגול תפלו כלכס במרחב : בהזרותיכם בא המקור ביוז הרבני לפי שהמקור הוא בדמות השם וכן בבמותיך נבך : וזכרו אשר נשברתי לכם הזונה חמרו קצת המפרסים שהיא כמו שברתי וכן תרנס יונתן די תברית נאיכנו ככון סיהיה בנין כפעל יוצא וכירושו כמשמעו עומד ויהיה את כענין מן כמו כחתי את העיר חמר האל על דרך משל סאני נשברתי מלכס הזונה ובה על דרך ויתעבב אל לבו : ונקטנו בפניהם

רשי

ויחשמו יהיו נכדים באשמתם : וזכרו פליטיכם חותי חת חסדי וחת רחמי סהיייתי מרחם עליהם בהענותם לפני בחרתי : אשר נשברתי את לבם הזונה אשר נכעמתי אכלם חף על פי סונה לבס וסר מעלי הייתי מבקש מהם על ידי כביחי לסוב אלי וחטיב להם ולא חבו : ונקטנו בפניהם מנח חברו עס רחיתי בנודים ו נחתיקוטו יתקוטטו על עבמם על אשר לא סמעו אלי וית וידנקן נאיכנו יהון חזן וכן תרנ הנחקי דמדנקי וככי ונחקה דמדנקן דמונייר בלעז : ריקע עניינו יורה עליו מכה רנלו על הארץ ומרדד את הטוט והוא דרך חבל : וחמי חח בעקת יבן וחוי : והנכור הנחסף אל העיר ויכורו עליו : וכילתי חמתי חשלי כל חרובי וחפני ברעת : חלה כלנכזן בלעז : עבתה לסון עץ עבות שעכפיו מ מוכוב : שממה מאין יוסב : ומשמה תמהון סיתמה עליה רוחיה : בא הקן שאמרתי ונסכת בארץ והסחת נגו העמותי בכס כי חבד תחבדון ונסכתם בנימטליח תתכ והס כסתהו בה תתן חרבע מחות ומ' מסככסו לה עד סככה הבית ו נחרבע מחות ועסר עמד הבית : רעה

נשוב ה בקריאה וזכר נסטר בשמואל א' ס' ל' : הזונה חד מן ה' וזקן דפשוטין ציבחרוסי במחזה לאמר אל תירא אברם ירפה לכן כאכול קש לשון אש' מקשה ותחת מעשה מקשה קרחה' הזונה וזכרו פליטיכם אותי יונה ואיש לא יונה חבולתו לעולה ואל הכתף מחוצה' הסנה והשקל עשרים גרה' החולה

ונתתי את פני בני ישראל לפני גלוליהם וזריתי את עצמותיכם סביבות מזבחותיכם : בכל מושבותיכם הערים תחרבנה והבמות תישמנה למען יחרבו ויאשמו מזבחותיכם ונשברו ונשבתו גלוליהם ונגדעו חמניכם ונמחו מעשיכם : ונפל חלל בתוככם וידעתם כי אני יהוה : והזרתי בהיות לכם פליטי חרב בגוים בהזרותיכם בארצות : וזכרו פליטיכם אותי בגוים אשר נשברו שם אשר נשברתי את לבם הזונה אשר סר מעלי ואת עיניהם הזנות אחרי גלוליהם ונקטנו בפניהם אלה הרעות אשר עשו לכל תועבתיהם : וידעו כי אני יהוה לא אל-חנם דברתי לעשות להם הרעה הזאת :

כי אמר יהוה : והזרתי בהיות לכם פליטי חרב בגוים בהזרותיכם בארצות : וזכרו פליטיכם אותי בגוים אשר נשברו שם אשר נשברתי את לבם הזונה אשר סר מעלי ואת עיניהם הזנות אחרי גלוליהם ונקטנו בפניהם אלה הרעות אשר עשו לכל תועבתיהם : וידעו כי אני יהוה לא אל-חנם דברתי לעשות להם הרעה הזאת :

כי אמר יהוה : והזרתי בהיות לכם פליטי חרב בגוים בהזרותיכם בארצות : וזכרו פליטיכם אותי בגוים אשר נשברו שם אשר נשברתי את לבם הזונה אשר סר מעלי ואת עיניהם הזנות אחרי גלוליהם ונקטנו בפניהם אלה הרעות אשר עשו לכל תועבתיהם : וידעו כי אני יהוה לא אל-חנם דברתי לעשות להם הרעה הזאת :

כי אמר יהוה : והזרתי בהיות לכם פליטי חרב בגוים בהזרותיכם בארצות : וזכרו פליטיכם אותי בגוים אשר נשברו שם אשר נשברתי את לבם הזונה אשר סר מעלי ואת עיניהם הזנות אחרי גלוליהם ונקטנו בפניהם אלה הרעות אשר עשו לכל תועבתיהם : וידעו כי אני יהוה לא אל-חנם דברתי לעשות להם הרעה הזאת :

כי אמר יהוה : והזרתי בהיות לכם פליטי חרב בגוים בהזרותיכם בארצות : וזכרו פליטיכם אותי בגוים אשר נשברו שם אשר נשברתי את לבם הזונה אשר סר מעלי ואת עיניהם הזנות אחרי גלוליהם ונקטנו בפניהם אלה הרעות אשר עשו לכל תועבתיהם : וידעו כי אני יהוה לא אל-חנם דברתי לעשות להם הרעה הזאת :

ולא

בדגם הטות ושרפו קטט ענינו ענין כריתה וכן משורס קוט מענין זה ונקוטותם בפניכם פי בפניכם כתרנמו ויהון חזן על דרך יראו ענינו כיו : אל הרעות כמו על וכן אל ההדים לא חכל : וידעו כי לא אל חנס דברתי כמו בחנס כלומר שיתקיים מה שדברתי וכן ואל הארון מתן את העדות כמו ו ובארון : כה חמר יי הכה בכך בכך ככך כמו ויסבוק את כפיו או הכה בכך על ירך כמו ספקתי על ירך : ורקע ברנל' כשמכה חס ברנל על הרנל כחילו ריקע וסוטח הארץ תחמיו : נחמר חח ענינו חוי וחבו וכן תי ווי : אל כל תועבות רעות בית ישראל סמוך על סמוך וכמוהו מספר מקד העס נהרי נחלי דכס וחמאה והדומים להם : אשר בחרב חס בעונם התועבו בחרב ברעב ובדבר יכולו : הרחוק מי סירחיק עכמו מן האויבים וברח לחרכות ברב ימות עס והקרב סינינוהו ה האויבים בחרב יכול : והנשאר והנכור הנשאר בירושלם והוא עס במזור ברעב ימות והנכור פעול מן מזר תלכה ענינו שהוא שמור בתוך העיר או הוא מענין מזור ומשרשו והוא כפעל ובה בסורק כמו נכוכים הם בארץ וכן כעיר נכורה וכן תרנס יונתן ודיעול לכרכי צירח : וידעתם חל כל גבעה כמו על וכמוהו דבים : בכל רחסי ההרים חסר ויו החבור והוא כמו וכל וכן שמש ירח רחוב שמעון והדומים להם : עבתה מן עץ עבות יחמר מן עבות עבתה לנקבה ב בדגם התיו כמו מן חדוס חלמ' מקוס אשר נתנו מקוס סמוך למלת טעם וכן במקוס לא ידע חל : ונטייתי שממה ומשמה הכפל לחוק : ממדבר דבלתה בללת כמו רבלתה בריש וכן דעולח רעולח וזכר המקוס הזה לפי ששם היה נכוד נכר כאשר צרו חילו על ירושלם ושס העלו כדקיהו כמו סכתוב ויעלו חותו חל מלך בכל רבלתה : וחמה בן חלס כה חמר חלני יי לחלמ ישר' ליסובה : קן בא הקן חמר האל כילטובת חלמת ישראל קן והנה עמה בא הקן : על חרבע' כתיב על חרבע קרי והכתו לזכר והקרי לנקבה וכך ימכא בלסון נקבה : עתה הקן עלך פירושו ככפות הארץ כי על חרץ ישראל חמר : כדרכך בכף : ולא

ואמרתם הנה מתלאה והפחתם ומצא אני מר סמות את דוד לבינו על אלה חשכו : מזבחותי ג' א' חס' נב' מל' וס' כי אם כה תעשו להם כזבחותיה' ואתם לא תכרתו ברי' דספר שפטי' בהז' חלליה' קדמא חסר :

רדק

יחזקאל ז

רשי

ולא תחוס' בתולס : כה אמר יי' רעה אחת רעה' רוצה לומר זאת הרעה אחת
היא שאין כמוה כמו שאמר למעלה ועשיתי כך את אשר לא עשיתי ואשר לא חששה
עוד וידמיה כי יונתן היה קורא רעה שתרנ' ביסתח בתר ביסתח : קן בא בא
הקץ' הכפל לחזק ולמהר הענין ועוד הוסיף ואמר הקץ חליץ הקץ מבנין
יפועל מענין קץ והקץ סרסו

רעה אחת רעה' רעה שלימה ומיוחדת למעלה מכל הרעות הוא חורבן הבית :
הנה באה' טעמו בחלף הוא לסון פועלת : באה הצפירה' טעמו למעלה בבית
והוא לסון פעלה כבר באה הצפירה כמו בא וסקע מחור השחר והתפארת : ולא
הד הרים' ולא לאישתזבח לרישי טוריא והד לסון בעקת הכרות קול לכרוח אל

ולא תחוס ה' בקריאה וסימ' לא תאבה לו ולא תשמע אליו' ולא תחוס עיניך נפש בנפש עין' לכן חי אני נאם
י' ולא תחוס עיני עליך ולא אחסול כדרכך עליך : מכה ה' קמצץ בקריאה וסימ'
מכה איש עברי מאחזי' מכה במטה אשר בדי' האשר שבית בהרבך אתה מכה' מכה עמים בעברה מכת

ולא יחוס מימרי עלך ולא ארחם
ארי חוב ארחמיך עלך אמתן
ופורענות תועבתך בנייד יחיון
ותדעין ארי אנא יי'
כדנן אמר
יי' אלהים בישתא בתר בישתא הא
אתיא : קצא מטא מטת פורענות
קצא למיתי עלך הא אתיא :
אתגליאת מלכותא עלך יתיב
ארעא מטא עדן תבירת קריב יום
אתרנושא ולית לאשתזבא
במצרי טוריא : קצן מקריב
אשפוד חיטתי עלך ויחול רוגזי
ביך ואתפרע מניך בארחמיך
ואתן עלך ית כל תועבתך :
ולא תחוס מימרי ולא ארחים
בחובי ארחמיך עלך אמתן ו
ופורענות תועבתך בנייד יחיון
ותדעין ארי אנא יי' איתתי עליכון
מחאו : הא יום פורענותא מטא
הא אתיא אתגליאת מלכותא צמח
שולטנא הופע רשיעא : חטופין
קמו למסער רשיעין לא מנהון
ולא מאתרנושתהון ולא מבניהון
ולא מבני בניהון : מטא עדן
תושלמת חובין קריב יום פורענות
חטאין זבנא לא יחדי ומזבננא
לא ידיו ארי רגו מן קדמי על כל
אתרנושתהון ארי מזבננא לזבנא
לא יתוב ועד דאנון חיון ירדנון בגויתהון ארי נביא מתנבן על כל אתרנושתהון למתב
בתובתא ולא תיבין גבר בחובי נפשיה סתרען ועד דאנון קימין בתובתא לא מתקפין :

רעה אחת רעה הנה באה : קץ באבא
הקץ הקיץ אליך הנה באה :
באה הצפירה אליך יושב הארץ בא
העת קרוב היום מהומה ולא יהד
הרים : עתה מקרוב אשפוד
חמתי עליך וכליתי אפלי כד ו
ושפטתיך כדרכך ונתתי עליך את
כל-תועבותיך : ולא תחוס עיני
ולא אחסול כדרכך עליך אמתן
ותועבתך בתוכך תהיין וירעתם
כי אני יהוה מכה : הנה היום
הנה באה יצאה היצפירה ציץ
המטה פרח הזרון : החמס קס
למטה רשע לא מהם ולא מהמונס
ולא מהמהם ולא נה בהם :
בא העת הגיע היום הקונה אל--
ישמח והמוכר אל-יראבל כי חרון
אל-כל המונה : כי המוכר אל-
הממכר לא ישוב ועוד בחיים חיתם
כי חיון אל-כל המונה לא ישוב
ואיש בעונו חיתו לא יתחזקו :

בלתי סרה' ולא תחוס עיני עליך ולא אחסול' וסימ' עבראה בחוטרטא ובחורבא עמסיא תסחי : קונה הקונה
ר' סל בקריאה וסימ' יהיה כעם ככה כעבר כאדניו' בא העת הגיע היום' פורע סוסר' רע רע יאם הקונה :
חרון ג' קמצץ בקריאה וסימ' כי חרון אל כל המונה' כמו חי כמו חרון יסערנו' ואתם מוסיפים חרון :

הנה היום' כן המטה' ים מפרסם המטה ענין הטית הדק והוא עם וורה עליו פרח הזרון כלומר מעשים רעים שעשו ישראל עתה יפרחו
ויניצו כלומר שיקחו הגמול והעונש ויס' לפרסו כמשמעו וכבוכד נאצר קורא מטה כמו הוי אסור סבט אפי ומטה הוא בידם זעמי והו שאמר
מענין יצאה הצפירה וכבוכד נאצר גם כן קורא זרון כמו הכני חליץ זרון ועל הדרך הזה תרגם יונתן במח סולטנא הופע רשעא : החמס
קס למטה רשע' החמס שעשו קס להם למטה רשע שמכה אותם ויונתן תרגם חטופין קמו למסער רשעיא : לא מהם' לא ישאל אחד מהם
סלא גילה חיומות' ולא מהמונס' ולא מרבוי ממון שלהם כמו מהמון רשעים ומי אוהב בהמון שפירושם רוב ממון : ולא מהמהם' כמו
מהם וכפל בו המ' והה' כאילו אמר שני פעמים מהם רוצה לומר ממש דבר מהם לא ישאל רל בניהם ובני בניהם חויה מהמהם מן המה
רוצה לומר דבר שהאדם הומה עליו והם הבנים : ולא נה בהם' לא יהיה כהי ויללה בהם מרוב הצרות לא יבכו החיים על המתים כמו שאמר
יכמיהו לא יספדו ולא יקברו ויונתן תרגם לא מהמהם ולא נה בהם לא מבניהון ולא מבני בניהון : בא העת' הקונה לא ישמח' דרך העולם
שהקונה שמח במקנתו והמוכר מתאבל ומצטער כי מתוך דחקו הוא מוכר וכן בדברי רבותינו זל הדבר אשר בפי האנשים זבנת קנית זבנית
אזבדת ואמרו כי המוכר סדה בארץ ישראל חין לו להתאבל על זה כי אפילו לא ימכרנו מעט יעמוד בידו כי במהרה ילה ויניחנו וכן הקונה
חין לו במה ישמח כי המקנה לא תעמוד בידו כי אם מעט : פי חרון' יבא מחתי אל כל המונה להמיתם ולהגלותם : כי המוכר' טעם כי אל
החרון סוכר כי חרוני יהיה עליהם סלא ישוב המוכר אל הממכר כמו שהוא המספט בעודם בארץ ישראל בשנת היובל הזאת תסובו איש אל
אחוזו אבל הם חרה אפי בס ולא יסובו אל אחוזתם ביובל כי בגלות יהיו : ועוד בחיים חיתם' ואף על פי שהיו בחיים לא יסובו אל ממכרם כי
בארץ אחרת יהיו גולים : חיתם' כפסם' כמו וחיתם בקדשים וחיתו כאור תהיה : כי חזון אל כל המונה' כי כשאמר החזון אל כל המונה :
לא ישוב' לא היו שבים מרשעם כשהיו מחיירי אותם הכניאים השכם והערב : ואיש בעונו חיתו לא יתחזקו' וכל אחד היתה סקונה נפשו בעונו
לא יתחזקו לשוב אל הנכונה ותרגם יונתן הפסוק כן ארי מזבננא לזבנא לא יתוב ונו' כבעמוד בפסוק של מעלה כי חרון בליס וזוה הפסוק
כי חזון בזין וסימן רז :

מכה
ה' וסי' עכשיו
כמוטרא לא
תלקי עשיון
כדנן יי' עמי

יחזקאל ו רדק תקפו

תקעו בתקוע' הסופר נקרא תקוע לבי שתוקעים בו כי הם תוקעים בשופר להניח אשר בחזק אל העיר זהו והכין הכל כלומר יכינו כל אשר בשדה אל תוך העיר: ואף הולך למלחמה' ואף אחד מהם יונח לחיוב להלחם אל כל כולם נחשבים אל העיר מפחד החיוב ולמה להם זה כי חרובי אל כל המונה: החרב בחזק' רעב ודבר יאכלנו' פתרגומו ישיביניה: ופלטו' כינוי הנחיות' דרך היונים להקבץ בגיח: הומות' משמעות קול כקול כהי כן יעשו הפלטים בנוסם: והיו על ההרים' להסגב בהם עד יעבור חיל החיובים ובהיותם על ההרים יהמו וינהו ויתודו כל חים מהם כי בעונם בחלו כל זה: אל ההרים' כמו על ההרים: כל הידים תרפיניה' כי לא יהיה בהם כח להלחם כנגד כל החיובים:

רשי

תקעו בתקוע' כשיבוא עליהם הזכר הכינוי ע עכס למלחמה ואף יונח להלחם: כינוי הנחיות' דרך היונים להקבץ בגיח והומות פס והיו הומים אל ה ההרים אשר ינוסו פס חים בעונם כינוי הנחיות' אשר כלם הומות: תלכנה מים' מועת חומה: לנדה יהיה' לסקוק יהיה להם: וכני עדין' של הנה אשר לגחון שמהו להם הוא בית המקדש ש סנקדח גחון עזס כמה סנחמר הנני מחלל את מקדשי גחון עזס ו נהס כלמי מועבת' עשו בו על כן וננ': את כפוני' את מקדס שהייתי כפון פס ב ביניה: עשה הרמק' שלמלת חות הוא סילכו בגולה חסורים בניקי: משפט דמים' חובי קטול: רעי גוים' רעים טבגני' ואכזריי: ונחלו' ויתנחלו לחמרים: מקדסיה' בתי היכלי הכמות פ שנהס נועדים פס ל לסון בית זמנס: קפל בח' כמו קפדתי כאורג חיי לסון כ כריתה: הנה על אהי' מאור' על מאורע הנהי אחר הנה ומנס חבכו לסון שבר: ומורה תאבד מכהי' הדנילי' בהוראה כמו סנחמר ומורה יבקשו מפיחו: בשנה

מלצות ד' וסי' נספר בישעיה סימן כ'א: עדין בקריאה וסי' ולא שחו איש עדין עליו' וצני עדין לגאן שסרו' במתג ורסן עדין לבלום' אנך' והשבת יג בקריאה וסי' ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין' והשבת סערי יהודה' והשבת למואב נאס יי' והבאתי רעי גוים ורשו' והשבת ומתך מסך' והשבת

תקעו בתקוע והכין הכל ואין רלך למלחמה כי חרובי אל כל המונה: החרב בחזק והרעב מבית אשר בשדה בחרב ימות ואשר בעיר רעב ודבר יאכלנו: ופלטו פליטיהם והיו אל ההרים כינוי הנחיות כלם המות איש בעונו: כל הידים תרפיניה וכל ברכים תלכנה מים: וחגרו שקים וכסתה אותם פלצות ואל כל פנים בושה ובכל ראשיהם קרחה: כספס בחוצות ישליכו וזהם לנדה יהיה כספס וזהם לא יוכל להצילם ביום עברת יהודה נפשם לא ישבעו ומעיהם לא ימלאו כי מכשול עונם היה: וצבי עדין לגאון שמהו וצלמי תועבתם שקוציהם עשו בו על כן נרתו להם לנדה: ונתתו ביד הזרים לבו ולרשעי הארץ לשלל וחללוה: והסבתי פני מהם וחללו את צפוני וזבאו בה פריצים וחללוה: עשה הרמק כי הארץ מלאה משפט דמים והעיר מלאה חמס: והבאתי רעי גוים ורשו את בתיהם והשבתו גאון עינם ונחלו מקדשיהם: קפדה בא ובקשו שלום ואין: הנה על הנה תבוא ושבעה אל שבעה תהיה ובקשו חזון מנביא ותרורה תאבד מכהו ועצה מזקנים: המלך יתאבל ונשיא ילבש שממה וירי עם הארץ תבהלנה מדרגם אעשה אתם ובמשפטיהם אשפטם וירעו כי אני יהוה:

נפקיו באצות קרנא ומתקנין במני זנא ולית דאזיל לקרבא ארי רני מן קרמי על כל אתרגושתהון: חרנא מלברא ומותא וכפנא מלגיו דבהקלא בהרנא יתקטיל ודי בקרמא כפנא ומותא ושיצניה: ומשיזביא ושתזבון מנהון ויהון על טורניא כינוי חיליה כולהון מנהמין נבר בחובי נפשיה: כל ידא יתשלון וכל רכוביא יתאשרן מיא: ויסרון סקון ותחפי יתהון אתכנעו ותא ועל כל אפיהון בהתא ובכל רשיהון מרט: כספהון בשקין ירמון ודרהקון לבוסרן יהי כספהון ודרהקון לא יבול לשזבונהון ביום רוזנא דני נ נפשהון לא יסבעון ומעיהון לא ימלון ארי לתקלת חובין יהי: וחרות תקונה ליקר ירהבתייה ואנון צלמי תועבתהון שקוצהון עברו בידה על כן יתבתי לדהון לבוסרן: ואמסרניה ביד רשיעין למבו ולחובי ארעא לעדי ו ויחלוניה: ואסליק שכנתי מנהון על דאחילו ית ארעא בית שכנתי ויעלון בה רשיעין ויחלוניה: עביד שללון ארי ארעא אתמליאת חובי קטול וקרמא אתמליאת הטופין: ואיתי מבאשי עממיא ויחסנון ית בתיהון ואבטיל רבות רשיעין ויתחלון מקדשיהון: אתקפדת כסת ובעון שלמא ולית ז תבר על תבר יתי ובסורתא על בסורתא תהא ובעון אולפן מ מספר ואוראה רתפסוק מפהו ומלך מחכים: מלכא יתאבל ורנא ילבש צרו וירי עבא דארעא יתבהלון מארהון אעביד עפהון ובנימוסיהון אתפרע מנהון וירעון ארי אנא יי' והוה

זמה מן הארץ' וכרתי להם ברית שלום' ופקדתי על תבל רעה' והשבת את המון מצרי' והאבותי גילולים והשבת אלילים' והשבת את המון שרדי' ויאמר יי' אליו קרא שמו זרעאל' והשבת כל משושה תנה חדרשה: כה חמס ועל כן ראוים לגלות ממנה כי לא יתקיים ישוב הארץ עם החמס: והבאתי רעי גוים' הם הכסדים סנחמר עליהם הגי המר והכמהר: ונחלו עיני חלול שרסו חלל והוא מבנין כפעל וכא מהקל כמו ונחלת כך והיה משפטו עם הדגס ונחלו בשקל וכמסו ההרים: מקדסיהם' כמו מקדסיהם חלל שהוא משקל אחר מקדס בשקל למתעב גוי שהוא פס תאר: קפדה' בא מלעיל מפני פסמוכה למלה זעירא והוא בא חו ההא נוספת לפיכך הוא מלעיל לפי שאמר בלשן זכר בא והוא ענין כריתה כמו קפדתי כאורג חיי: ובקשו שלום ואין' יבקשו השלום שהיו חומרים להם כביא' השקר שלום יהיה לכם: היה על הנה' שבר על שבר וכן תרגס יונתן תבר על תבר וכן במשקל אחר יעזו בהומו והות רעשים יהדוף ענין רעה ושבר: אל שמועה' כמו על שמועה והשמועות הם בא החיוב על הארץ: ובקשו חזון מנביא' רונה לומ' ואין כי דבר שלא יבא יבקש אדם וכן גם כביאה לא מבחו חזון מיי' וכן חיל' בישעיה שופט וכביא וקיסס חזק רונה לומר הן שימותו הן שתפסק חכמתם ונבואת' כו בכות הכרות תאבד הכבוהא והחכמה והעצה כי לב בני אד' כבהל ונבואה ראונו בחלישע והיה כננ המננן ותהי עליו יד יי': ותורה תאבד מכהו' כי הכהני' היו מורדי התורה ויונתן תרגס מנביא מספר רונה לומר סופר ומזהיר העם: המלך' ונשיא' הוא המלך וכפל הענין במלות שונות לחזק הענין: מדרגם אעשה אותם' הם מאסו התורה והנבואה ותאבד מהם כמו שאמר מלכה ושריה בגוים חין תורה וגו': וכמשפטיהם' בבית:

יהי בשנה הששית פירוש גלות המלך יהויכין : בששית הוא חמש חלול וכתב בעל סדר עולם כי שנה זו מעוברת היתה כי הנה הוא התחיל להנבא בשנה החמישית בחמשה לתמונו ועוד שבעה ימים שהיה משמים בתוכו הדי חזיתו ובלותה שנה חמור לו שכב על כך תל ימים ומחזי תמונו של שנה חמישית עד ה' בחלול של שנה ששית חבילו לעודף חיסם כי חסם ארבע מאות ימים היחך חמור ואני יושב בביתו חלל שאלותה שנה מעוברת היתה וכראה מתוך דבריו כי סביבת הנדלים היתה כמשמעה חבל לפירושינו שפירסמו כי במראה הנבואה היה חץ חמו כריכין לכל זה : ויקני יהודה : שגלו עם יכניה : יד י' רוח נבואה כשתבא בחזקה נקראת יד י' ובשלב המראות

רשי

בשנה הששית גלות יכניה : ממראה מתניו וכו' חסור להתבונן בפסוק זה : בצבת ראשי בשער ראשי פלוניל בלעז : במראו חלשים הרחמי כחילו נושא חותי ומביאני ל לירוש : שער הפנימית הפונה כפונה : שער העזרה שהיא פנימית להר הבית והיו לה ש שערים לכל רוחותיה : סמל הקנאה : כלם הקנאה איך ומקניט להקבה שנתנוהו שם להקנאה להקבה ל להדגיו וכן מ' כלם דקנאת דמרגוץ :

ח

שח עיניך דרך כפונה להר הבית מחוץ לעזרה שהרי בפתח שער הכפוני של עזרה מבחוץ היה עומד ודרך צפון לשער חוץ לעזרה הוא : מצפון לשער המזרח : בהר הבית מצפון לחותו שער ה העזרה הכפוני ואומר חני שהיה חותו שער מצפון כנגד המזבח : כביאה כשחלם בא ליכנס לעזר מוכחו שם כביאה חלחטליחה בלעז : לרחקה מעל מקדשי : כדי שחזקתח מעל מקדשי : חלפתח החצר : הקריבני עד פתח חותו שער עכמו : חור אחד בקיר : חומת העזרה : חתר נח בקיר : והרחב את החור : והנה פתח אחד : דרך החור ראיתי פתח לסכה אחת : סקן עשויין לסקון עבודה זרה : מחקה : חקוקן על הקיר : ויחזניהו

ציצת ד' בליש וכתוב כן ג' בפרשת ציצת : ויקחני בציצת ראשי : כמראה ה' דגשים בקריאה וסוף חזק מעשה המורה פקשת זהב : והנה שם כבוד אלהי ישר' : ופני הקדש המראה כמראה : וכמראה המראה אשר ראיתי : ב' בפסוק : ועוד כ' וסוף נמסר בירמיה סוף סימן ל' : והנה כל ה' דסמ' וסוף נמסר במלכים א' סימן ו' :

ויהי בשנה הששית בששית בחמשה לחדש אני יושב בבית ווקני יהודה יושבים לפני והפל עלי שם יד אדני יהוה : ואראה והנה דמות כמראה אש ממראה מרתני ולמטה אש וממתני ולמעלה כמראה זהר כעין החשמלה : וישלח תבנית יד ויקחני בציצת ראשי ותשא אתי רוח' בין הארץ ובין השמים ותבא אתי ירושלמה כמראות אלהים אל- פתח שער הפנימית הפונה צפונה אשר שם מושב סמל הקנאה המקנה : והנה שם כבוד אלהי ישראל כמראה אשר ראיתי בבקעה : ויאמר אלי בן אדם שא-נא עיניך דרך צפונה ואשא עיני דרך צפונה והנה מצפון לשער המזבח סמל הקנאה הנה בבאה : ויאמר אלי בן אדם הראה אתה מהם עשים תועבות גדלות אשר בית ישראל עשים פה לרחקה מעל מקדשי ועוד תשוב תראה תועבות גדלות : ויבא אתי אל- פתח החצר ואראה והנה חר- אחד בקיר : ויאמר אלי בן אדם חתר-נא בקיר ויחותר בקיר והנה פתח אחד : ויאמר אלי בא וראה את התועבות הרעות אשר הם עשים פה : ואבוא ואראה והנה כל-תבנית רמש ובהמה שקץ וכל-גלולי בית ישראל מחקה על-הקיר סביב סביב :

האלה סדחה בהם מעשה מ מרכבה נחמר בהם יד י' וטעם שלם המראות האלה כנגד שלטה גלויות שגלו גלות יהויקים וגלות יהויכין וגלו' כדקיהו וזו האחרונה כנג' גלות דקיהו סדחה הכבוד כוסע מבית האקדש וראה חרבן העיר והבית לפיכך הביא חותו במראות אלהים ירושלם סדחה השקני' והגלולי' בבית סכנעבורם כסע הכבוד ממקומו ובכסעו חרב הבית כמו שאמר בתורה ו נהסתרתני פני מהם וגומ' וחמר ציוס הנהו הלא על כי חץ אלהי בקרבי מנאוני הרעות האלה : נאראה : מבואר הוא למעלה בראש הספר : החשמלה : ההא נוספת לפיכך המלה מלעיל כמו השער התחתונה מבא המלך החיכונה והדומים להם : וישלח : השולח הוא הכבוד הנראה כעין החסמל : בציצת ראשי : הוא מחלף הראש פלוניל בלעז וכן ועשו להם ציצת שהיא כמו ענף נתלה כנגד חל זה היה במראה הנבואה כי לא בא יחזקאל ירושלם ולא סר מ ממקומו שהיה יושב שם בביתו עד כלות הנבואה כמו שאמר ותבא חותי ירושלמה : במראות אלהים : הנה חמר כי במראות אלהים הלך ירושלם ובמראה ההיא סכנעבורם כמו שאמר בסוף הנבואה ותביאני כסדימה אל הגולה במראה ברוח אלהים וכל זה סימן הגלות ומה שהביא חותו ירושלם להראותו המעשים שבעבורם חרב הבית ונסתלק הכבוד לפיכך לקחו בציצת ר ראשו למשל כאלם הקונף על עברו ולקחו בציצות ראשו ל להוליכו לבית הסהר חבל ב במראה שהיתה סימן לציבת ה הגלות בימי מלך המשיח לא לקחו בציצות ראשו חלל הביאו לארץ ישראל והניחו שם כחת והוסיבו על הר גבוה מאד כל זה סימן המעלה גדולה שתהיה לישראל בזמן ההוא : חל פתח שער הפנימית : פירוש שער החצר הפנימית והיא העזרה כמו שאמר במלכים ויבן החצר הפנימית ונקראת פנימית לפי שהיא פנימית להר הב' הקדושה

חיכונה ובחמרו הפנימית וזכר התאר בחסרון המתאר הנה כמוהו כעדר הקצבות ומחללו בריחה ופירוש חל פתח סמך לפתח : הפונה כפונה : שהיה הפתח פונה לצד צפון כי בארבע רוחות הן פתחים : מושב סמל הקנאה המקנה : בא בדרך בעלי ההא ומשפטו המקניא בסקל משניה לגוים ופירושו שהסמל מקניא האל בהיותו צביתו במקום משכן כבודו כמו שאמר הם קנאוני בלא אל : והנה שם : כמראה אשר ראיתי בבקעה : סימן חותו חל הסמך כי בבקעה חמר כבוד אשר ראיתי על ההר כבר והנה חמר כמראה אשר ראיתי בבקעה : ויאמר חלי : והנה מצפון לשער המזבח : זה שער הכפוני שבו מוזבח שבנו לסמל הקנאה הזה לפיכך חמר שער המזבח ומצפון לחותו שער ה העזרה : ויאמר חלי : והנה מצפון לשער המזבח : זה שער הכפוני שבו מוזבח שבנו לסמל הקנאה הזה לפיכך חמר שער המזבח והעולה שהיה חץ לפתח האולם ואולי כנגד המזבח שהוא היה שער העזרה מצפון ואילו היה דעתו כמו שפירשנו היה מתרנמו חגורא ואולי היה כן דעתו כמו שפירשנו כי פעמים מתרנס גם מזבח הכסילים מדבחה : ויאמר חלי : מהם : כן כתיב מלה חדא וקרי מה הם תרין מלך (והוא חד מן טו מלך דכתיבין מלה חדא וקריין תרין מלך) : לרחקה : החית בקמץ חטף לפאר הקריחה ומשפטו על האנה לרחקה בסקל וכנו נחשת לרחצה ופי' כדי שחזק מעל מקדשי הם עושים התועבו' במקדשי על פני : ויבא חותי חל-פתח החצר : הוא הפתח שזכר חלל שממחילה הביאו סמך לשער מבחוץ ועמה הביאו תך הפתח וראה בקיר הלסכה הסמוכה לפתח השער מצפני חור אחד בקיר וחתר בקיר עז שכעסה החור פתח שיכול אדם להכנס בו וראה הכלמי' מצוירים על הקיר שהיו עובדים להם וזו המראה משל חתירת הקיר להראותו בקיעת העיר ובעון העבודה זרה שעובדים בה יחתרו האויבים בקיר חומות ירושלם ויבקעוה עד שיכנסו בה וענין החור שהיה בו לפני החתירה רמז למצור ולדיק שבנו עליה קודם : וחבוא : מחקה על הקיר : כמו מחוקק כי חקק ומחקה בענין אחד וחמר מתוקה לפון יחד על הכלל ובכלל כל גלולי בית ישראל הם חאשי מחקה על הקיר כלמי פסדים שזכר למטה בפרשת שמי נשים :

ושבעים

ויחזניהו בן שבן / חשוב היה ולמדו דורו הימנו לביך הקפיד עליו: ועתר עני
 הקטרת / תמוד קטור עני הקטלת ולשן עתר מרבית וכן העתרתם עלי דבריו
 וכן ונערתות נסיקות סוכה וכן חברו נכחם במחלוקת אחת שלשתן ופירש ענין
 מעבה המה אך כל אחד לטון בלי אדם: בחדרי מסכתו / מסוכה ברבפת חבני
 שים לטון ושכתי כפי:
 חל פתח סער בית יי /
 תוך חלל העזרה חל
 כחה ההיכל אשר ב
 כבצין לחמר מר שני
 כסמטין היו בבית ה
 החלכות אחד כצפון
 ואחד בדרום: מככות
 את התמוה / כלס אחד
 סמחמות חותו מ
 מכנסים והיו עיניו של
 עוכרת והם נתוכן מ
 מחס ההיסק וכרה
 כחילו בוכה וחומרות
 תקדוב הוא שול יתמו
 לטון היסק כמו עד
 די חוה לזויה וחלונ
 חוה יתיר / מככות את
 התמוה פישנט פלוריר
 לחלף חלפין בלעו:
 עבה חותי חל חדר בית
 הפנימית / היא
 העזרה כי הר הבית
 בקרה החדר החיצונה
 ועד עכסיו בתוכה היה
 עומד חלף שהוא נכנס
 בסער הצבוכי והרהר
 בבית החליפו את כלס
 התמוה וחזר והליכו
 למזרח לפני ההיכל ו
 המזבח: וכניה קדמה
 ונז' / משמע שנחמר
 וכניה קדמה יודע
 חני שחזרויהם חל
 ההיכל חלף מניד ס
 שהיה חזרויהם יגולה
 שהיו פורעין עצמם ו
 ומתרוין כלפי מטה:
 משתחיותם / כעתי
 תיבו הוא משמש לטון
 הסחת ולטון הסתחיה
 כן הוא בתלמוד י
 ירושלמי משחיתים ה
 ההיכל ומשתחיות ל
 לחמה וכן תי' וליון
 מתחבלין וסבדין ו

ויחזניהו
 בן שבן
 כל שני
 החלבים
 דמלכים

עני ד' הטפן פתחין בקריאה וסי' כי עני' על המשכן יוסם ואש / וכסה עני הקטרת / ועתר עני הקטר' עליה
 יפיץ עני אורו / ודד ועני' עליהם יוסם: המה עשים ה' בקריאה וסי' איש איש מסלאכתו אשר המה / כן
 המה עשים גם לך דשמואל / האיך ראה מה המה עשים / עוד תשוב תראה תוענות / כי ענבים בניהם:

ושבעים חים / ע' סנהדרין להרחותו מה שנתן להם האל תחלה שיהיו עליהם
 שבעים זקנים להורותם הדרך הטובה הם היו מתעים אותם כמו שאמר ישעיהו
 עמי נחשדך מתעים: ויחזניהו בן שבן גדול שכולם היה: מקטרתו / המחמה
 נקראת מקטרת לבי שמקטרין בה: ועתר עני הקטרת / ענבי הענן כי היו
 מחמות רבות מהענבים שהיו
 רבים ומהענבים גם כן שהיו
 רבים כמו שאמר ועני העטף
 היה עבה מרבני וכן העתרתם
 עלי דבריו ענבי הדברים
 ורבים: ויאמר / בחשך / כי
 חושבי' שלא יראה האל מה שעושים'
 בחשך / בחלוייהם וכנגדם חמר
 דוד גם חשך לא יחשך ממך
 ועוד ה' חומרי' עיני' את הארץ
 כלומר חינו משניה כלל בתחתונים
 חלף בעלזונים שהם הנגלים ו
 והמלאכי' חלף בעניי הארץ לא
 ישניה כלל כי ענבה לכני אדם
 ויעשו בה כרצונם כמו שהיו
 חומרים רשעי עולם עבים סתר
 לו ולא יראה חוב סניס יתהלך:
 ויאמר / מבואר הוא: ויכח
 חותי חל פתח סער בית יי / אשר
 חל הצפונה / זה סער התח
 שנקרא גם כן צלע ויביע שהוא
 בכותל ההיכל מבחוץ כמו
 שנחלנו בספר מלכים וחזק
 שהיו בכותל צפון היו פתיחים
 לצפון העזר' שהוא חדר הפנימי:
 מככות את התמוה / יש מכרשים
 כי מככות הוא כני רובה לומר
 משמחות את התמוה ברח תמוה
 היו עושים חג לעבודה זרה והיו
 הנשים בחות לשמחו וי' ס
 שהיו עושים בתחבולות שיבחו
 המיס לעניי עבודה זרה הסקרהת
 תמוה והיה בוכה לומר שהיה ס
 שחל שיכדוהו ויש מפרשים
 התמוה הסרקן מן למוח לחתוכה
 רובה לומר שהיו בוכות על חתו
 שהיה סרקן שהיו פורצין בניהם
 וננותיהם בחם והנשי' היו בוכות
 אותם: מככות / מן הדגוש
 כמו רחל מבכה על בניה והרב
 החכם הגדול רבינו יוסף בר
 מימון זל כתב כי נמצא כתיב
 בספר מסברי העבודה הקדמונים
 כי היה חיש מנביחי' ע' ושמו ת
 תמוה וקרא למלך אחד וזכרו
 לעבוד ז' כוכבי לכת ויב מזלות

ושבעים איש מזקני בית ישראל
 ויאזניהו בן שבן קמה בנייהו
 קומין קדמיהו ונגר מחתיתיה
 דקטרתה ביריה וישור ענין ק
 קטרתה סליק / ואמר
 לי החזיקה בר אדם דסבי בית
 ישראל עבדיו בקבלה נבר ב
 באדרון בית משכביה יארי
 אמרין לא נלן עובדנה קדם יי
 רחיק יי ית ארעא / ואמר לי עוד
 היתוב תחוי תועבין דברין דאנון
 עבדיו / ואעיל יתי בפעלנא דתרע
 בית מקדשא דיי דפתחין לצפונה
 והא תפון נשיא יתבן מבבן ית
 תמוה / ואמר
 לי החזיקה בר אדם עוד תתוב
 תחוי תועבין דברין מאלין /
 ואעיל יתי לדרת בית מקדשא דיי
 ונתתה והא תרע היכלא דיי בין
 אולמא ובין מדנהא כעטרין
 וחמשא נכרא אחוריהו להיכלא
 דיי ואפיהו למדנהא והא אנון
 מתחבלין סגדן למדנהא לשמטא:
 ואמר לי הא חזיקתה בר אדם
 חזיר לבית יהודה מלמעבר ית
 תועבתה דעבדו כא יארי מלו
 ית ארעא הטופין ותבו לארנא
 קדמי והא אנון מיתן בהתא
 לאפיהו / ואף

ל' ל' /
 כ"ט כ"ט /
 ס"ו י' /
 י"ג י' /
 י"ג י' /
 ל' ח"ט /

ועתר עני הקטרת עליה: ויאמר
 אלי הראית בן אדם אשר זקני בית
 ישראל עשים בחשך איש בחדרי
 משכבתו כי אמרים אין יהוה ראיה
 אתנו עוב יהוה את הארץ: ויאמר
 אלי עוד תשוב תראה תועבות
 גדלות אשר המה עשים: ויבא
 אתי אל פתח שער בית יהוה אשר
 אל הצפונה והנה שם הנשיים
 ישבות מבכות את התמוה:
 ויאמר אלי הראית
 בן אדם עוד תשוב תראה תועבות
 גדלות בארה: ויבא אתי אל חצר
 בית יהוה הפנימית והנה פתח
 היכל יהוה בין האולם ובין המזבח
 בעשרים וחמשה איש אחריהם אל
 היכל יהוה ופניהם קדמה והמה
 משתחיותם קדמה לשמש: ויאמר
 אלי הראית בן אדם הנקל לבית
 יהודה מעשות את התועבות אשר
 עשיתם כי מלאו את הארץ
 חמס וישבו לרהב עיני והגם
 שלחים את הזמורה אל אפים:

ל' ל' /
 כ"ט כ"ט /
 ס"ו י' /
 י"ג י' /
 י"ג י' /
 ל' ח"ט /

אחוריהם וחס בקריא וסי' וכל אחריהם ביתה דמלכים / וחברו דדה / אחריהם אל היכל יי: אל אפם
 חד מן יח מלין תקון סופרים וסי' נמסר ברש ספר במדבר סיני: כל לשון אף על כמא הזמורה אל אפם:

ועתה פתח פתחיהו ויבא אל חצר
 בית יהוה הפנימית והנה פתח
 היכל יהוה בין האולם ובין המזבח
 בעשרים וחמשה איש אחריהם אל
 היכל יהוה ופניהם קדמה והמה
 משתחיותם קדמה לשמש: ויאמר
 אלי הראית בן אדם הנקל לבית
 יהודה מעשות את התועבות אשר
 עשיתם כי מלאו את הארץ חמס וישבו
 לרהב עיני והגם שלחים את הזמורה
 אל אפים: ויאמר אלי הראית
 בן אדם עוד תשוב תראה תועבות
 גדלות בארה: ויבא אתי אל חצר
 בית יהוה הפנימית והנה פתח
 היכל יהוה בין האולם ובין המזבח
 בעשרים וחמשה איש אחריהם אל
 היכל יהוה ופניהם קדמה והמה
 משתחיותם קדמה לשמש: ויאמר
 אלי הראית בן אדם הנקל לבית
 יהודה מעשות את התועבות אשר
 עשיתם כי מלאו את הארץ חמס וישבו
 לרהב עיני והגם שלחים את הזמורה
 אל אפים: ויאמר אלי הראית
 בן אדם עוד תשוב תראה תועבות
 גדלות בארה: ויבא אתי אל חצר
 בית יהוה הפנימית והנה פתח
 היכל יהוה בין האולם ובין המזבח
 בעשרים וחמשה איש אחריהם אל
 היכל יהוה ופניהם קדמה והמה
 משתחיותם קדמה לשמש: ויאמר
 אלי הראית בן אדם הנקל לבית
 יהודה מעשות את התועבות אשר
 עשיתם כי מלאו את הארץ חמס וישבו
 לרהב עיני והגם שלחים את הזמורה
 אל אפים:

ועתה פתח פתחיהו ויבא אל חצר
 בית יהוה הפנימית והנה פתח
 היכל יהוה בין האולם ובין המזבח
 בעשרים וחמשה איש אחריהם אל
 היכל יהוה ופניהם קדמה והמה
 משתחיותם קדמה לשמש: ויאמר
 אלי הראית בן אדם הנקל לבית
 יהודה מעשות את התועבות אשר
 עשיתם כי מלאו את הארץ חמס וישבו
 לרהב עיני והגם שלחים את הזמורה
 אל אפים: ויאמר אלי הראית
 בן אדם עוד תשוב תראה תועבות
 גדלות בארה: ויבא אתי אל חצר
 בית יהוה הפנימית והנה פתח
 היכל יהוה בין האולם ובין המזבח
 בעשרים וחמשה איש אחריהם אל
 היכל יהוה ופניהם קדמה והמה
 משתחיותם קדמה לשמש: ויאמר
 אלי הראית בן אדם הנקל לבית
 יהודה מעשות את התועבות אשר
 עשיתם כי מלאו את הארץ חמס וישבו
 לרהב עיני והגם שלחים את הזמורה
 אל אפים: ויאמר אלי הראית
 בן אדם עוד תשוב תראה תועבות
 גדלות בארה: ויבא אתי אל חצר
 בית יהוה הפנימית והנה פתח
 היכל יהוה בין האולם ובין המזבח
 בעשרים וחמשה איש אחריהם אל
 היכל יהוה ופניהם קדמה והמה
 משתחיותם קדמה לשמש: ויאמר
 אלי הראית בן אדם הנקל לבית
 יהודה מעשות את התועבות אשר
 עשיתם כי מלאו את הארץ חמס וישבו
 לרהב עיני והגם שלחים את הזמורה
 אל אפים:

רדק

יחזקאל ט

רשי

עם חזי' מבוחר הוא: ויקרא' פקדות העיר' הוציאים הפקדים על אנשי החיל וכן יושם הכהן פקודו על בית יי' וכמו חל העיר וחל פקדות העיר שבחול חל העיר תחילה והחיל אחריהם וחלה פקדות העיר שבחול חל העיר והשביעי בתוכם שהיה סוכר היולך חלה הם שבנת הסרים שבחול חל העיר כאשר הובקעה העיר כמו שאמר בספר ירמיהו

קרבן פקדות העיר' הקריבו את הפקודים אשר הפקדתי לשחת את העיר: ססה חנשים' רבותינו פרסום במסכת שבת קכ"ג חף וחמיה משחית משבר מכלה: מפניו' שהיה משבר את הכל כמו נספך את עוללך: וקפת הסופר' פנקס הם לוחות שמחופץ בשערה וחורתיך בס' בעט: חלל מובח הנחשת'

והם כנגל שומר נבו שר סכים רב סרים כנגל שראר רב מנ וחלש שהם שמנה הרושק פקד על הסבנה ולא כמנה עמיהו ונהרה לו השם יתברך במרחה הכבושה כי בנה הדרך תלכל י ירושלים: ואיש כלי משחיתו' כלי בחירק כי הוא יחיד וכן כלי מפניו: משחיתו' בכלי ויהוה שם וכמוהו שם חלל הוא בחירק ת תהרגו למשחית חרשי משחית:

כלי יח בליש וס' נמסר בסדר ויקהל: לבוש כל ליש' חס' בנביאים בלב וס' ושריון קשקשים' הוצא לבוש לכל עבדו' וכל כהנים דכו' מל' במאחס' כי כל ביתה לבש שני: ולא לה' רפ' בקריאה וס' ולא לה תטמא כל הגוע בנבלתם' ולא לה אמר באוני עברו' ולא לה תהיו תרומת הקדש סופא דספרא:

ואף אנני אעביר ברבו לא יחום מימרי ולא ארחם ויצלון קומי בקל רב ולא אקבל צלותהון' ואכלי ואנא שמע קל רב למימר אוקרבו דמכנן על קרתא ונבר מן חבולי בידיה' והא שתא נברין אתן מאורח תרעא עלאה דפרתיח לצפונא ונבר מן ב בדרורה בידיה ונברא חד ביניהון לביש לבושין ופנקס ספרא ב בחרציה ועלו וקמו בסטר מדבחא דנחשא: וקר אלהא דישראל אסתלק בכרובא דהורה שרי עלוהי בית קדש קודשא ושרא מעל לקבל סקופת ביתא וקרא לנברא דלביש לבושא דפנקס ספרא בהרציה' ונאמר יי' ליה עבר בנו קרתא בנו ירושלים ותרושום תוא על בית עיני נבריא דסתאנהון ודמאיקין על כל תועבתא דאתעבדא בגויה' ולאלין אמר ואנני שמע עברו בקרתא בתרוהי וקטולו לא תחום עיניכון ולא תרחמון: סב עולם ובתולה וטפלא ונשיא תקטלון לחבלא ועל כל נברא דעלוהי דשם תוא לא תקרבו ויבית מקדשי תשרון ושראו בנבריא סביא דקדם ביתא: ואמר

ונב-אני אעשה בחמה לא תחום עיני ולא אחמול וקראו באוני קול גדול ולא אשמע אותם: ויקרא באוני קול גדול לאמר קרבו פקדות העיר ואיש בלי משחתו בידו: והנה ששה אנשים באים מדרג-שער העליון אשר מפנה צפונה ואיש בלי כפצו בידו ואיש אחד בתוכם לבוש בדים וקסת הספר במתניו ויבאו ועמדו אצל מזבח הנחשת: וכבוד אלהי ישראל נעלה מעל הכרוב אשר היה עליו אל מפתן הבית ויקרא אל האיש הלבש הבדים אשר קסת הספר במתניו:

ויאמר יהוה אלו עבר בתוך העיר בתוך ירושלים ויהיו ית' תו על-מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות הנעשות בתוכה: ולא לה אמר באוני עברו בעיר אחריו והבו על-תחום עיניכם ואל-תחמלו: זקן בחור ובתולה וטף ונשים תהרגו למשחית ועל-כל-איש אשר עליו התו אל-תנשו וממקדשי תחלו ויחלו באנשים הזקנים אשר לפני הבית:

הוא מובח האנשים שעשה שלמה קחת מובח הנחשת שעשה משה במדבר: מעל הכרוב' מעל הכפרת שהסכינה היתה שורה שם עד הנה והתחילה להסתלק ולבאת לחץ מעט מעט עשר מסעו וזה מסע הראשון מן הכרוב למפתן בית קדשי הקדשים:

והתוית תיו' ורשמת רועס: על מזחות האנשים' הדריקים כדי להיות לחות שלא יפגעו בס' המשחית: ולאלה אמר באוני' לשסת המחבלים:

וממקדשי תחלו' מן העומדי לפני מקדשי ורבותינו אמרו חל תקרי ממקדשי חלל ממקדשי מן ה המקודשים לי הם חותם חקוקי התיו שהתרה בהם מ מלהזיקם חזר ונוה לחבלם לפי שאמרה מדת הדן לפני מה כשתנו חלו מאלו הרי לא מיוח בהם כדאית' במסכת שבת: ונשאר

מ

בתוך כ' פסוק כתיב

הסופר והו' כיר חו' לוח וחלשכ עיני הפסוק הוא על צורך הדיו לא על הלוח שאמר והתוית תיו וחללי לפי שתלוי' במתני הכופ' הנייר או הלוח עם כלי הדיו כלל הכל בפניקס: לבוש בדים' בקמץ במימיות וכן חגור כלי מלחמה ופי' לבוש בדים: ויבאו ויעמדו חלל מובח הנחשת' זהו מובח העולה שהיה לפני האולם בעזרה ואותו עשה שלמה כמו שכתוב בדברי הימים ומה שהרהר לו עמדם חלל מובח הנחשת ראה כי חלל מובח הנחשת המשתחו' קדמה לשמש וכיון שבנו כבוד חלל יתברך בנה הראהו שבעון זה נעלה כבוד מעל הכרוב: אל מפתן הבית' מורה הסתלק הכבוד מבית המקדש ובאמרו מעל הכרוב ולא אמר הכרובים כי שנים כרובים היו חרול כי נסע מכרוב לכרוב ומכרוב למפתן ואמרו' מסעות נסעה סכינה וחבשר כי אמר מעל הכרוב הוא דרך משל וית' הסתלק בכרובא דהוה שרי עלוהי בית קדש קדשו ובאמרו בכרובא ולא אמר מכרובא רל כי עם הכרוב נעלה רובה לומר מי שנעשה לו הכרוב דמיון הוא והוא השרף העף אל האדם כמו בהסתלק הכבושה מישראל לא נשאר חלל חגי זכריה ויולאכי שהתנבחו בכנין בית סבי ובהם פסקה הכבושה: וכבוד אלהי ישראל' מבוחר הוא: הלבוש הבדים' אותו הזכיר שהיה לבוש בדים ובא בידעת התאר והמתאר: ויאמר יי' חלל' כתיב בויו וקרי בידו ובויו והוא כמו עליו בשמים ירעס והדומים לו ואמר שאמר בתוך העיר אמר בתוך ירושלים חף על פי שידוע כי העיר שזכר היא ירושלים שהרי זכר בענין הפרסה בית יי' והיכל ואולם ומזבח אלה הוסיף ואמר ירושלים כלומר העיר אשר בחרתי לשכן שמי בה הם הסיעוני ממנה ברוב עימתם: והתוית תיו' עיני סימן וכתיבה אמר שיתיה בריו על מצחית האנשים הנאנחי' והנאנקי' לסימן שלא יגעו בהם המשחיתים וזה הענין כענין דס הכסח במצרים לחות ולסימן חלל שזה היה במראה הכבושה ורבותינו זל פי' תיו האות הנקראת תיו אמר לו הקדוש ברוך הוא לנבריא חלל כתוב על מפתן של צדיקים תיו של דיו ועל מפתן של רשעים תיו של דם ואמר מאי שח' תיו רב אמר תיו תחיה תיו תמות וסמואל אמר תמה זכות חנות וחלה האנשים היו הצדיקים אשר בירושלים שהיו כאנשים זכאקים על כל התועבות שנעשת בתוכה: והנאנקים' ענין צעקה וזוהה כמו האנק דום ושב הפועל כפעל לרוב הפעולה וכן הנדברים כך: ולא לה אמר באוני' ולא לה הם השעיה שזכר אמר להם שיבאו אחר המתוה הזה ויבנו: על תחום' כן כתיב וקרי חל והכתוב רובה לומר והכה על אשר תחום עיניכם וכל שכן על האמרים והקרי כמשמעו הנהירם שלא יחוסו על האדם ולא יחמלו: עיניכם' כתיב לשון רבים וקרי עיניכם לשון יחיד כמו לא תחום עיניך והיחיד הוא דרך כלל: זקן בחור' תהרגו למשחית' עם רובה לומר להשחתה שתשחיתו הכל: וממקדשי תחלו' מאשר במקדשי כי אותם חייבים יותר שיעבדים עבודה זרה במקדשי על פני להכעיסו: באנשים הזקנים' הם שבעים חים מזקני ישראל שזכר שהיו עובדים עבודה זרה בלשכה אשר בעזרה לפני הבית ורבותינו זל דרשו אל תקרי ממקדשי חלל ממקדשי חלל בני חרם שקיימו כל התורה כולה מאלף ועד תיו ואמרו לא יבאה מדה טובה מאת הקדוש ברוך הוא וחזר' בו לרעה חזן מדבר זה שהרי אמר תחילה והתוית תיו ואמר ועל כל אים אשר עליו התיו חל תנשו ואחר כך אמר וממקדשי תחלו: ויאמר

יחזקאל ט רדק תקפט

ויאמר אליהם טמאו את הבית אל תחשו אס תהרגו בבית המקדש ונתמחו את הבית בחללים כי הם טמאוהו ראשונה בגלגלים ומלאו / זנוי מבני הדגוש חף על פי שהלמד חכמה דגושה כי ימלאו כמיהו קלים מבני הדגוש כמו וכקטן ברחובותיה כי לא מלאו אחרי ויקנחו בן והדומים להם: את המזרות / מזרות בית המקדש עזרת חכמים ועזרת נשים והר הבית כי כולם היו מזרות: ויהי כהנותם / כקף כהנותם במזרות כי שם היה הנביא במראה: ונאשאר חני / נאשארתי חני ביניהם שלא הכווי ומלה זו מורכבת מן נאשאר שהוא כפעל עבר ומן אשאר שהוא חיתן מן הקלוטעם ההרכבה אמר כשהיו מכים נתתי עיני מי נאשאר במזרות שלא הכו וראיתי כי לא נאשאר חלל חני זהו נאשאר ואמר שני טעמים במלה אחת לקצר והוא על דרך כחות כמו שפירשנו במלת משתחויתם ובה להודיע כילא היה במזרות בית הטעם מי שהיה עליו התנו חלל הוא לבדו: וחזק ואומר / על ירוסלם כי היא היתה שארית כל ישראל כי כל ישראל גלו זולתי ירוסלם וכבר מתו ברעב חו בחרב חו בגלות: ויאמר חלי / ותמלא הארץ חמס / חרץ ישראל ויהודה לפיכך חרבה הארץ מהם וחף על פי שהיו בהם שאר עברי העונש הנדול הוא בעבור החמס כי לא יעמוד שום יטוב בחמס והמבול בא בעבו החמס ובקצת ספרים חמדויקים ותמלא הארץ דמים פירוש שופכי דמים: והעיר מלאה מטה / ונס העיר הזאת ירוסלם שהיתה מלאה משפט עתה היא מלאה משפט מטה ומעוקל והוא החמס חלל לפי שהיתה ירוסלם מקום המשפט וחליה בחס כל ישראל למשפ זכר הטית הדין שבה וכל זה גרס להם חמונתם הרעה: כי אמרו עיב יי את הארץ וחף יי רואה / ולא יענוס על הרע ולא יגמול על הטוב וכבר פירשנו עינן זה למעלה: ונס חני / כמו שהם לא חסו ולא חמלו על העניי' גם חני לא תחום עיני מדה כנגד מדה: והנה החיס / החל נמר תשובתו חלי: והנה החיס לבוש הבדים / משיב דבר חלי טעמה במצותו לעבור בעיר ולהתוות התו: לבוש הבדים / בשוף כמטפט הסמוכים: כאשר צויתני / כתיב וקרי ככל אשר צויתני כלומר שלא חסר דבר מכל אשר צוהו וחרחה והנה חל הרקיע / כש על הרקיע וכן חל ההדים לא חכל והדומים להם רבים: אשר על ראש הכרובים / הוא מה שאמר במראה הנבוא' הראשון וממעל לרקיע אשר על ראשם כי החיו שזכר במרא' ההיא הם הכרובי' שזכר במרא' הזאת כמו שאומר למטה וחדע כי כרובים המה: ויאמר חל האיש לבוש הבדים / גם זה בשוף כמטפט הסמוכי: חל בינות לגלגל חל תחת לכרוב / למד לגלגל במקום חל הידיעה וכן לכרוב כמו הכרובים מבינות לכרובים כמו הכרובים

רשי

ונאשאר חני / נאשארתי חני / מלאה מטה / דין מעוקל / על ראש הכרובים / על ראש חרבע חיות המרכבה ובפרס / זנחר לקרות / כרובים לפי שנהפכו פני השור לפני כרוב כמה שכתוב בפרעה / וחזרו רבותים יחזקאל בקש רחמים והפכו לכרוב אשר לפני רבנו של עולם חן קטגור נעשה סניגור: בינות לגלגל / בין האופנים כל מקום סכאמר ויאמר ויאמר חנו אל לדרס הקבה חמר לנבריהל והוא בקש מן הכרוב לתת לו כרי סיכגנו הנחלים ותקל הגזרה וכן הוא מפורס בענין ויסח ויתן חל חפני ל לבוש הבדים: וזרק על העיר / לא זרקס מיד וחף על פי שקבלם לבוש הבדי לא הסליכ עד לחמר שם שנים ל להקלתו סתעמומו ה הנחלים בדו כל שם שני ותדע שהרי נבוא' זכרונה השסית כאמר והעיר חרבה בשנת אחת עשרה: מימן לבית / בדרום: החצר הפנימית / היא העזרה: על מפתן הבית / הוא הסילוק עצמו האמור למעלה: עד חצר החיצונה / הר הבית יכול מפני הקול כמוך תלמו לומר כקול שדי בדברו חלל משהוא מניע לחצר החיצונה הוא כפסק: והנה

צאו ג' וסי' לאמר לאסורים צאו / נודו מתוך ככל / ויאמר אליהם טמאו את הבית: בסאר מאד ו' וסי' נססר בסדר לך לך: נתתי ג' קסץ וסי' נסם אני לא תחום עיני / מצבת הארו / הכל נתתי: ד' פסוקי אל אל על וסי' ויבא ויאב אל הסלך דוד / ומשפט בא אל ארץ המישור / ויאמר אל האיש לבוש הבדים /

ויאמר אליהם טמאו את הבית ומלאו את החצרות חללים צאו ויצאו והכו בעיר: ויהי כהנותם ונאשאר אני ואפלה על פני ואזעק ואמר אלה אדני יהוה המשחית אתה את כל שארית ישראל בשפכך את חמתך על ירוסלם: ויאמר אלי עון בית ישראל ויהודה גדול במאד מאד ותמלא הארץ דמים והעיר מלאה מטה כי אמרו עוב יהוה את הארץ ואין יהודה ראה וגם אני לא תחום עיני ולא אחמל דרכם בראש נתתי: והנה האיש לבוש הבדים אשר הקסת בכרתיו משיב דבר לאמר עשיתי כאשר צויתני: ואראה והנה אל הרקיע אשר על ראש הכרובים כאבן ספיר כמראה דמות כסא נראה עליהם: ויאמר אל האיש לבוש הבדים ויאמר בא אל בינות לגלגל אל תחת לכרוב ומלא חפניך גחלי אש מבינות לכרובים וזרק על העיר ויבא לעיני: והכרובים עמדים מימין לבית בבאו האיש והעני מלא את החצר הפנימית: וירם כבוד יהוה מעל הכרוב על מפתן הבית ומלא הבית את העני והחצר מלאה את נגה כבוד יהוה: וקול כנפי הכרובים נשמע ער החצר החיצונה בקול אל שדי ברברו: ויהי בצותו את האיש לבוש הבדים לאמר קח אש מבינות לגלגל מבינות לכרובים ויבא

וארא ואקום ואמר 4 הדורים 4 הסגנים: וימלא ו' בקריא וסי' אוריהכות יי את היאר / וימלא את החכמה / וימלא בית הבעל / וימלא את העני / וימלא הסן חסה / וימלא הסן על מרדכי חסה:

וכמוהם אשר למלך כשען על ידו עד לשמים הניע סיר למעלות: לגלגל / על דרך כלל כאילו חמר לגלגלים וכן חמר לאופנים להם קורא הגלגל באזני וכן לכרוב על דרך כלל וכן חמר מבינות לגלגל מבינות לכרובים: חל תחת / כמו בינות ובאמרו תחת רמונו כי הגלגל תחת הכרוב במעלה: גחלי אש מבינות לכרובים / כמו מתחת לכרובים זהו שאמר למעלה במרכבה ראשונה היא מתהלכת בן החיות וסם בארנו הענין: ויבא לעיני / בא חל בינות לגלגל כאשר צוהו וחני ראיתי בואו ולא נמר מה עשה והפסיק בעני הכרובי' ואמר: והכרובים עומדים מימין לבית בבאו האיש / הראה חל לכביא הכרובים מימן לבית לפי שהראוהו התועבות שהיו עושים לבפן הבית לטעם שכתבו הראוהו הכרובים בהפסם: בבאו האיש / כמו ותרחהו את הילד והאיש הוא לבוש הבדים ופי' בבאו כאשר בא חל בינות לגלגל: והעני מלא את החצר הפנימית / היא העזרה והחצר החיצונה היא הר הבית וכבר פירשנו דבר העני במרכבה הראשונה בנסתר ובהיות הכבוד בבית העני היה בחצר ובנחת הכבוד מן הבית לחצר מלאה הבית מן העני: והחצר מלאה חל כבוד יי / כי דרך החצר יצא הכבוד: וירם / מבואר הוא: וקול כנפי הכרובים / מבואר הוא במרכבה הראשונה: ויהי בנותו / חזר להשלים ענין ויבא לעיני שאמר:

יעמוד

יחזקאל רדק

ועמוד הכל האופן הוא הנגלה שזכר וזכר כמו בינות שזכר או כחמ' כי חזל חינו כמו בינות וזכר המצוה בזה כמו ששנה בלקיחת האם מבינות הכרובי' שלא לקחה הוא חלח הכרוב וטעם זה לא לשנות המצוה חלח כחמ' להכנס למקום יותר גבוה ונקלש ממנו ועמד חלח האופן לרחות מה יהיה והנה לקח הכרוב האם מבינות לכרובים ונתנם חל חכניו והכרוב הזה הוא אחד מן הכרובים אשר האופנים חללם לפיכך חמר מבינות לכרובים: וישלח ויקח ויזח יזח לגמור מצות האל יתברך והוא לזרוק האם על העיר וברדש גברית שהיא לבוש הבד' בקש מן הכרוב לתתם לו כדי שיכטנו הנחלים מיד חל יד ותקל הגזרה ועול היו בחכניו שם פנים כדי שיהיו הנחלי' עמומות

רשי
והנה ארבעה חופני'
לפי שנסתתרת חמת מן
הפנים הווקח לחזור
ולשנות כאן כל מעשה
החיות בראשונה שלא
תחמר מרכבה אחרת
היא: וידיהם של
חופנים הם החור ה
שהמרכבה מתגלגלת
בתוכן סקורין בויל
בלעו וינתן תרנס
ואשתדלון וספוכיהם
לארבעתם חופניהם
לארבעת חופני החיות
להם קורח הנגלה
בחוזי' חני שמעתי
שהמלאך היה קור' חת
האופן נגלה קורח
הנגלה להם נקד' סם
נגלה: כני האחד'
פני הכרוב הם
היו פני השור שנהפכו
לכרוב: פתח שער בית
י' פתח ההיכל:
הקדמוני' שבמזרח
זה היה מסע סילוק
הסני ממפתן בית
קדמי קדמים לעזרה:
היא

הכרובים י' חס' וסי' נסטר בסדר תרומה: ומראה ז' קס' וסי' ומראה כבוד י' כאש' ומראה הנגע עמק'
ומראה הנתק' ומראה אש לילה' ומראה האופנים כעין אבן תרשיש' ומראה הילדים האכלים'
ומראה הערב והבקר' וא' פתח ומראה ולא בחזית: קורא ו' וסי' נסטר בישיעה סוף סי' ג' ח:
וקם בסטר נגלגלא: ואזישית כרובא
ית ידיה מביני כרובי' לאשתא
די ביני כרוביא ונסים ויהב לחפני
דלביש לבושי' ונסים ונפק:
ואתחזי לכרוביא דמות יד אנשי'
תחות פניהון: וחזית והא ארבעא
נגלגלי' בסטר כרוביא נגלגל חר
בסטר כרובא חר ונגלגל חר בסטר
כרובא חר וחזיו נגלגלי' כעין י' חבן
טבא' וחוזיהון דמות חר
לארבעתהון כמא' דהיו נגלגל בנו
נגלגל: במזלחהון על ארבעת
סטרניהון אזלין לא מתחזין ב
במזלחהון ארי לאתרא דמרתפני
קרמאה בתרוהי אזלין ול' מ
מתחזין במזלחהון: וכל בסריהון
ונביהון ואשרתהון ונכפיהון ו
ונגלגלי' מלן עינין סחור סחור
לארבעתהון נגלגלי' לאופני'
להון אתקרי נגלגלא ואנא שמע:
וארבעא אפי' לחר אפי' חר אפי'
כרובא ואפי' תנינא אפי' אנשי'
ותליתאה אפי' ארי' ורביעאה אפי'
נשרא: ואתרמו כרוביא אנון בריתא
די חזיתו בנהר כבר: ובמזל כרוביא
אזלין נגלגלי' לקבל יהון ובמטל
כרוביא ית נפיהון לאתרכיא כ
כמלרע לרום שמי' לא מתחזין
נגלגלי' אף אנון מקבליהון:
במקמרהון קימין ובאתרמותהון
מתרמין עבהון ארי כרוח בריתא
בהון: ואסתלק יקרא ד' דהיה
שרי עלוהי מעיל לקביל סקופת
פיתא ושרא על כרוביא: ונטלו
כרוביא ית נפיהון ואתרמו
כמלרע לרום שמי' ואנא חזי
במפקהון ונגלגלי' לקבליהון וקם
במעלנא דתרע בית מקדשא ד' ד' ד' ד'
מדינהא ויקר אלהא ד' שראל
עליהון מלעלא: אינון

זרומו ב' א' מל' וא' חס' וסי' ויראו הכרובים היא החזיה' וירומו מן הארץ לעיני' קדמא חס': לרום ב'
וסי' שמים לרום' לרום מעל הארץ לא יסכו:

במראה הכבושה הראשונה כני שור ידוע מה שאמרנו דבתינו זל חמרנו יחזקאל בקש עלת רחמים והפכו לכרובי' חמ' לפניו דבנו של עולם חן קטניוד נעשה סניגור ופי' כרוב
כרוביא שכן בבבל קורין ליוקח רבי' והקשו פני האחד פני הכרוב ופני השני פני האדם וכרוב חד הוא ותדעו חכי דכרבי' ואפי' זוטרי ואכחו מירשנו ענין זה בנסתר:
וירמו הכרובים' לשון הרמה שנחמר בנו המראה היא לשון התנשאות שנחמר במראה הראשונה והענין אחד כי רוממות ונשיאות אחד ושם פירשנו הענין בנסתר ומלת
וירמו מבין כפעל או התפעל מפעלי הכפל: בעמדם' מבוחר הוא במראה הראשונה בנסתר: וכדומים' בחולם: ויזח' מבוחר הוא: וישאלו הכרובי' בנחתם' מן הבית
כי מתחלה ראה אותם לימין הבית: ועמוד' דרך הכלל על הכרובים' כחילו חמר ועמדו חלח הארץ בעמדם והעמידה שם מפני האנשים שהיו חסודים חל ההיכל וכחילו הם
מומפתן הבית עמדו פתח שער הבית מבחוץ ולא שעמדו בחצר חלח התדוממו מעל הארץ בעמדם והעמידה שם מפני האנשים שהיו חסודים חל ההיכל וכחילו הם
דחקו הכבוד לנחת ולהרום מעל הארץ: עליהם' על הכרובים ומה שאמר מלמעלה אחד שאמר עליהם לפי שהכבוד ראה על הרקיע מעל ראשי החיות הנקראי' כרובים:
היא

רשי

יהוקאל יא

רדק

תקצ

היה החיה מתוך שראיתי במרכבה זו כל מעשה המלככה הראשונה חגי חומר היה אשר ראיתי בנהר כבר: ואלעזר כי נהפך פני השור לפני כרוב והיו בנה שני פני חרב פנים קטנים של ילד פנים גדולים של חרב: והנה בפתח השער ונבן הס הם שאמר למעלה חמורה אל היכל יי' אלף שלף פירש עם מי היו וכהן פירש

היה החיה מתוך שראיתי במרכבה זו כל מעשה המלככה הראשונה חגי חומר היה אשר ראיתי בנהר כבר: ואלעזר כי נהפך פני השור לפני כרוב והיו בנה שני פני חרב פנים קטנים של ילד פנים גדולים של חרב: והנה בפתח השער ונבן הס הם שאמר למעלה חמורה אל היכל יי' אלף שלף פירש עם מי היו וכהן פירש

את שמות שנים מהם האומרים לא בקרוב יבא דברי הכביאים עליונו: בנות בתים חין לחוש להם חלה בנות בתים ונשתב ב בתוכם כי לא נגלה מן העיר הזאת עד מותינו: היא הסיר וחמנו הבשר וטעם שחין הבשר יוצאת מן הסיר עד גמר בישולו כך לא נבא ממנה עד שמות: כן אמרתם ידעתי כי זאת חמרתם כי סירושלם הסיר וחמנו הבשר וחגי חומר לכם כי לחללי שנתתם בה היא לסיר שהם נגמרו בה חבל לכס לא תהי' לסיר לקלות חמך עד יום מיתה כי חמכם חוביה מתוכה: ומעל' יוחכם העולה על דעתכם בנטרח טלכט בלעג: הוביא כמו להוביא ולשוש בניתם הבתים כי בגלו תלכו האבות והבנים וחין יודם את הבתים: חרב ירחת' כשפניתם למורה למלך מצרי כמו שנחלם בדקיהו ומרד בו ל לשלח מלאכיו למצרי: על גבול ישראל כסוף הנבול והיא רכלת חרץ חמת היא חנטוכיא עם כשפט צדקיהו ביד ככוכ' כבר כמו שנחמר בספר מ מלכים עם שחט את בניו עם נקר את עינת והיא סוף הנבול שח' במרגלים ונכמה מ מקומות עד לבח חמת: לא תהיה לכם לסיר המסמרת נחמיה עד במר ביטולס: וחמם תהיו בתוכה לבשר שמתוכם בתוכותי נבדו בתוכה ככסר בסיר ובמתן קלחת: אל נבול ישראל חשפט חמכם ולא בתוכה תמותו: חחך

הוא ג' רף בקריא וסוים היא סוצאת והיא שלחה אל חמיה היא החיה אשר ראיתי היא לא תהיה לכם לסיר: ואותם ג' ב' מל' ו' ח' וסוים והעמיד הכהן המטהר אשר ראיתי על נהר כבר טראהם יוכאו אליך כטבוא עם קדמא חס': והעצים ד' חסרי בליש וסוים והעצים עצת רע בעור ועצץ כנתחלה יעץ בליעל' היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כבר ואדע כי כרובים הטה: ארבעה ארבעה פנים לאחור וארבע כנפים לאחור ודמות ירי אדם תחת כנפיהם: ודמות פניהם המה הפנים אשר ראיתי על נהר כבר מראהם ואותם איש אל עבר פניו ירכו: ותשא אותי רוח ותבא אתי אל שער בית יהוה הקדמוני הפונה קדימה והנה בפתח השער עשרים וחמשה איש ואראה בתוכם את יאזניה בן עזר ואת פלטיה בן בניהו שרי העם: ויאמר אלי בן אדם אלה האנשים החשבים און והעצים עצת רע בעיר הזאת: האמרים לא בקרוב בנות בתים היא הסיר והנחנו הבשר: לכן הנבא עליהם הנבא בן אדם: ותפל עלי רוח יהוה ויאמר אלי אמר כה אמר יהוה בן אמרתם בית ישראל ומעלות רוחכם אני ידעתי: הרביתם חללים בעיר הזאת ומלאתים חוצותיה חלל: לכן כה אמר אדני יהוה חלליכם אשר שמתם בתוכה המה הבשר והיא הסיר ואתכם הוציא מתוכה: חרב יראתם וחרב אביא עליכם נאם אדני יהוה: והוצאתי אתכם מתוכה ונתתי אפכם ביד זרים ועשיתי בכם שפטים: בחרב תפלו על גבול ישראל אשפוט אתכם וידעתם כי אני יהוה: היא לא תהיה לכם לסיר ואתם תהיו ברנוכה לבשר אל גבול ישראל אשפט אתכם: וידעתם כי אני יהוה אשר בחקי לא רחלתם ומשפט' לא עשיתם וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם:

אנן ברינתא רחוקותי תחות יקר אל הוא דישאל בנהר כבר וידעתי ארי כרוביא אנון: ארבע ארבע אפין לחד וארבע גפין לחד ודמות יד אנשא תחות גפיהו: ודמות אפיהו אנון אפיה די חיותי על נהר כבר חזויהו ונאנן בריא לקבל אפהא אולא: ונטלת יתי ויהא ואעלרת יתי לתרע בית מקדשא די מדנחאה דפתח ל למדנחא ויהא במעלנא דתרע עסרון וחמשא גברין וחיות בנייהו ית יאזניה בר עזר וית פלטיה בר בניהו רבבי עמא: ואמר לי בר אדם אלון גבריא דמחשבין למינם ודמלכין מלך ביש בקרתא הדא: דאמרין לא בקריב למבני בתין היא חשיבא לנא כרודא ונאנחא חשיבין בנהא כבסרא דבשיל בנו דורא: בכן אתנביו עליהו אתנביו בר אדם: ושרת עלי רוח נבואה מן קדם יי' ואמר לי אביר כדנן אמר יי' בן אמרתון בית ישראל ודי יאטון מהרהרין ורסליקת על לבכוז קדמי גלן: אסגיתון קטיליכוז בקרתא הדא ומלירתון שוקתא קטליו: ככו כדנן אמר יי' אלהים קטילכוז רשותון בגוה אנון כבסרא והיא כרודא ויתכוז אנלי פגוה: מן קדם דקטליו בחרבא דחלתון ודקטליו בחרבא איתי עליכוז אמר יי' אלהים: ואנלי יתכוז מנודה ואמסר יתכוז ביד נוכראין ואעבר בכוז פורענות דינין: בחרבא תתקטלון על תחום ארעא דישאל אתפרע מנכוז ותדעון ארי אנא יי': היא לא תהי לכוז כרודא ברם אתון תהוין בגוה כבסרא דבשיל בנו דורא על תחום ארעא דישאל אתפרע מנכוז: ותדעון ארי אנא יי' די בקימי לא הלכתון וריני ללא עבדתון ובניכוסי עממי די כסרניכוז עבדתון: והוה

ויעצו ושריו וכל יועצי דכוכ: חוצתיה ג' כתיב קן בליש וסוים אל תגודו בנה ומלאתם חוצתיה: וצרו שק' וכל ירמיה דכוז חצות כתיב: יראתם ג' וסוים חרבא דמשה נורא ופי בסדר בהעתך: כמו שאמר וככסר במך קלחת וסם נבול ישראל יביע זמן בשלכם וכן תרגם יונתן היא לא תהא לכוז דבסל בנו דודא: וידעתם אז כהגיע משפטכם תדעו כי חיי כי כמו שנודתי עליכם קן יביע חללים: עשיתם לעבוד אלהים אחרים כמו שהם עובדים ולספוך דם נקי כמו שהם סופכים: יהי

רדק

יחזקאל יב

ויהי כהנבאי' בכף כאשר הייתי מתנבא רחיתי שמת פלטיהו בן בניהו: כלה חתה עישה' דרך שאלה ואף על פי שאין בו הא' השאלה כמו חריוף חרתי הנדוד הזה חתה זה בני עשו והדומים להם ומה שזעק על מיתתו שראה והוא היה רשע לפי שראה מיתתו פתאום והוא היה מראשי העם חרד למיתתו אמר כי חולי יעשה תשובה והאל לא ענה לזעקתו דבר: ויהי בן חרם אחיד אחיד חנסי גחולתך' חמר שלשה פעמים לגלות בני גד ובני ראובן ולגלות שמרון ולגלות יהויכין וחזר וכלל וכלל בית ישראל כלה' וסמך ענין זה למה שהיו חזמי בנות בתים היא הסיר והחנכו הבשר שהיו חושבי' שהיו לעולם בתוכה והיו חושבי' ואומ' לכנע חומם טגלו: רחוקו מעל יי' חתם סגלית רחוקו מעל יי' כלומר מעל חזמת יי'

רשי

חזקו חזקו וכלו יכניה וכל שמרון וכלו יכניה וכל בית ישראל שהלכו ב בגולה: אשר אמרו להם' חש חמרו עליה' יושבי ירושלים שלא גלו עסי יכניה שהמלך ע עליהם נכבד נכר חת פדקיהו ועתה הם מ משחקים על אחיהם טגלו וחומרים עליהם רחוקו מעל יי': למקדש מצט' לבתי כנישתא דחינו יתבן תניין לבי מקדשא: לבבשר' לב רך ונוח ליכנע: וחל לב טקויהם ונ' וחומם אשר לב סקון ותועבה לבס הולך ש טכפארו בירושלם שלא גלו וטועי בעז וטקויה: דרכם כדחשם נתתי' שחזויה עליהם חרב וטבי וילכו בגולה: וישאו הכרובי' לחחר טגמו דברו אלי נסתלק ועל ההר אשר מקד' ככל דוכת לעיר' הוא הר הזיתי' שהו' במזרחו של העיר' וזה מסע שלישי: במראה ברוח אלהים' כדמה לי כאילו עכשיו הוא מחזיקני מירושלם לכנע: כלי

אחזק כל לשון רחוק קתח ח' וכל לשון יחיד קמץ

ובאו שמה ככל דוכת משרת המנוח לאתכתא כמיל דוכתי' דמשרתת המלחלה וד' סד מכהו

סכרה

אמר זאת המנוחה לא אבו כי עם מרי הוא בני לא אבו שמוע תורת יי' ואפלה ויהי בהמותם ואזעק ואמר' ואפל ויהי בהנבאי ופלטיוו בן בניהו ואזעק קול גדול ואמ' וירפאו את שבר עמי' וירפו את שבר בת עמי' והנשאו מי זה מלך הכבוד' ושאו מי הוא מלך הכבוד' וחר חלוק קדמא חסר אות ויתיר מלה ותניי' א יתיר אות חס' מלה וסימ' בך בחר יי' א אלהיך' ובך בחר יי' דכי עם קדש אתה:

ואפל חד מן וזוני מן בב בסופ' קדמא נסיב אות חס' מלה ותניי' חסר אות ונסיב יתיר מלה וסימ' ואתו את יי' אלהיך תירא ואתו תעבד ובשמו תשבוע' שנים על פי שנים עדים או שלשה עדים' שני על פי שני עדים או על פי שלשה עדים' ולא אבו אשר

ויהי כהנבאי ופלטיוו בן בניהו כת ואפל על פני ואזעק קול גדול ו ואמר אהה אדני יהוה כללה אתה עשה את שארית ישראל:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אחיד אחיד אנשי גאלתך וכל בית ישראל כלה אשר אמרו להם יושבי ירושלים רחוקו מעל יהוה לנו היא נתנה הרצון למורשה: לבן אמר כה

אמר אדני יהוה כי הרחקתם בגוים וכי הפצותים בארצות ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם: לבן אמר כה

אמר אדני יהוה וקבצתי אתכם מן העמים ואספתי אתכם מן הארצות אשר נפצתם בהם ונתתי לכם את ארמת ישראל: ובאו שמה והסירו את כל שקוציה ואת כל תועבתיה ממנה: ונתתי להם לב אחד ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתו לב האבן מבשרם ונתתי להם לב בשר למען בחקתי ילכו ואת משפטי ישמרו ועשו אתם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים: ואל לב שקוציהם ותועבותיהם לבס הרך דרכם בראשם נתתי נאם אדני יהוה: וישאו הכרובים את כנפיהם והאופנים לעמתם וכבוד אלהי ישראל עליהם מלמעלה: ויעל כבוד יהוה מעל תוך העיר ויעמד על ההר אשר מקדש לעיר: ורוח נשאתני ותביאני כשדימרה אל הגולה במראה ברוח אלהים ויעל מעלי המראה אשר ראיתי: ואדבר אל הגולה את כל דברי יהוה אשר הראני: ויהי דבר יהוה אלי לאמר:

והוה באתנביותי ופלטיוו בר בניהו מית ואשתטחית על אפי וצוחית בקל רכ ואמרית קבל בעותי יי' אלהים נטרא את עביר עם שארא דישראל: והוה פתגם נבואה מן קדם יי' עמי למימר: בר אדם אחד אחד אנש קריבך וכל בית ישראל כולוהו דאמריו להוון יתבי ירושלים את רחוקו מדחלתא דיי דילנא היא אתיהובת ארעא ל למירתה: בכון בדנן אמר יי' אלהים ארי ארחקתנון לביני עכמא וארי בדרתנון במדינתא ויהבית להון בתי כנישתא תגין לבית מקדשי ואנון כזעיר במדינתא דאתגלאו לתמן: בכון אמר בדנן אמר יי' אלהים ואקריב יתכון מן ביני א עממא ואכניש יתכון מן מדינתא דאתבדרתון ברוון ואמן לכוון ית ארעא דישראל: ויעלון לתמן ויעדון ית כל שקוציה וית כל תועבתא סנה: ואמן להון לב החיל ורוח דחילא אתן במעיהוון ואחבר לבא דרשיעא דהוא תקוף כאבנא מ מבסרהוון ואמן להון לב החיל קדמי למעבר רעותי: בדיל דבקמי יהבון וית דיני ישרון ויעברון יתהוון ויהון קדמי לעם ואנא אהו להון לאלהא בתר פולחן שקוציהוון ותועבתהוון לבהון טעי פורענות ארחיהוון ברישיהוון יהבית אמר יי' אלהים: ונטלו כרוביא ית גפיהוון וגלגליא לקבליהוון ויקר אלהא דישראל עליהוון מלעילא: ואסתלק יקר דיי מן גו קרתא ושרא על טור זיתא דמבדנח ל לקרתא: ורוח נטלתני ואזבילתני למדינת ארעא כסדיא לורת בני גלותא בחזווא ברוח נבואה דישרת עלי מן קדם יי' ואסתלק מני חזווא דחזיתי: ואתנבית לבי גלותא ית כל פתגמיא דיי דאחזיני: והוה פתגם נבואה קדם יי' עמי למימר:

בכונ בדנן אמר יי' אלהים ארי ארחקתנון לביני עכמא וארי בדרתנון במדינתא ויהבית להון בתי כנישתא תגין לבית מקדשי ואנון כזעיר במדינתא דאתגלאו לתמן: בכון אמר בדנן אמר יי' אלהים ואקריב יתכון מן ביני א עממא ואכניש יתכון מן מדינתא דאתבדרתון ברוון ואמן לכוון ית ארעא דישראל: ויעלון לתמן ויעדון ית כל שקוציה וית כל תועבתא סנה: ואמן להון לב החיל ורוח דחילא אתן במעיהוון ואחבר לבא דרשיעא דהוא תקוף כאבנא מ מבסרהוון ואמן להון לב החיל קדמי למעבר רעותי: בדיל דבקמי יהבון וית דיני ישרון ויעברון יתהוון ויהון קדמי לעם ואנא אהו להון לאלהא בתר פולחן שקוציהוון ותועבתהוון לבהון טעי פורענות ארחיהוון ברישיהוון יהבית אמר יי' אלהים: ונטלו כרוביא ית גפיהוון וגלגליא לקבליהוון ויקר אלהא דישראל עליהוון מלעילא: ואסתלק יקר דיי מן גו קרתא ושרא על טור זיתא דמבדנח ל לקרתא: ורוח נטלתני ואזבילתני למדינת ארעא כסדיא לורת בני גלותא בחזווא ברוח נבואה דישרת עלי מן קדם יי' ואסתלק מני חזווא דחזיתי: ואתנבית לבי גלותא ית כל פתגמיא דיי דאחזיני: והוה פתגם נבואה קדם יי' עמי למימר:

בכונ בדנן אמר יי' אלהים ארי ארחקתנון לביני עכמא וארי בדרתנון במדינתא ויהבית להון בתי כנישתא תגין לבית מקדשי ואנון כזעיר במדינתא דאתגלאו לתמן: בכון אמר בדנן אמר יי' אלהים ואקריב יתכון מן ביני א עממא ואכניש יתכון מן מדינתא דאתבדרתון ברוון ואמן לכוון ית ארעא דישראל: ויעלון לתמן ויעדון ית כל שקוציה וית כל תועבתא סנה: ואמן להון לב החיל ורוח דחילא אתן במעיהוון ואחבר לבא דרשיעא דהוא תקוף כאבנא מ מבסרהוון ואמן להון לב החיל קדמי למעבר רעותי: בדיל דבקמי יהבון וית דיני ישרון ויעברון יתהוון ויהון קדמי לעם ואנא אהו להון לאלהא בתר פולחן שקוציהוון ותועבתהוון לבהון טעי פורענות ארחיהוון ברישיהוון יהבית אמר יי' אלהים: ונטלו כרוביא ית גפיהוון וגלגליא לקבליהוון ויקר אלהא דישראל עליהוון מלעילא: ואסתלק יקר דיי מן גו קרתא ושרא על טור זיתא דמבדנח ל לקרתא: ורוח נטלתני ואזבילתני למדינת ארעא כסדיא לורת בני גלותא בחזווא ברוח נבואה דישרת עלי מן קדם יי' ואסתלק מני חזווא דחזיתי: ואתנבית לבי גלותא ית כל פתגמיא דיי דאחזיני: והוה פתגם נבואה קדם יי' עמי למימר:

בכונ בדנן אמר יי' אלהים ארי ארחקתנון לביני עכמא וארי בדרתנון במדינתא ויהבית להון בתי כנישתא תגין לבית מקדשי ואנון כזעיר במדינתא דאתגלאו לתמן: בכון אמר בדנן אמר יי' אלהים ואקריב יתכון מן ביני א עממא ואכניש יתכון מן מדינתא דאתבדרתון ברוון ואמן לכוון ית ארעא דישראל: ויעלון לתמן ויעדון ית כל שקוציה וית כל תועבתא סנה: ואמן להון לב החיל ורוח דחילא אתן במעיהוון ואחבר לבא דרשיעא דהוא תקוף כאבנא מ מבסרהוון ואמן להון לב החיל קדמי למעבר רעותי: בדיל דבקמי יהבון וית דיני ישרון ויעברון יתהוון ויהון קדמי לעם ואנא אהו להון לאלהא בתר פולחן שקוציהוון ותועבתהוון לבהון טעי פורענות ארחיהוון ברישיהוון יהבית אמר יי' אלהים: ונטלו כרוביא ית גפיהוון וגלגליא לקבליהוון ויקר אלהא דישראל עליהוון מלעילא: ואסתלק יקר דיי מן גו קרתא ושרא על טור זיתא דמבדנח ל לקרתא: ורוח נטלתני ואזבילתני למדינת ארעא כסדיא לורת בני גלותא בחזווא ברוח נבואה דישרת עלי מן קדם יי' ואסתלק מני חזווא דחזיתי: ואתנבית לבי גלותא ית כל פתגמיא דיי דאחזיני: והוה פתגם נבואה קדם יי' עמי למימר:

בכונ בדנן אמר יי' אלהים ארי ארחקתנון לביני עכמא וארי בדרתנון במדינתא ויהבית להון בתי כנישתא תגין לבית מקדשי ואנון כזעיר במדינתא דאתגלאו לתמן: בכון אמר בדנן אמר יי' אלהים ואקריב יתכון מן ביני א עממא ואכניש יתכון מן מדינתא דאתבדרתון ברוון ואמן לכוון ית ארעא דישראל: ויעלון לתמן ויעדון ית כל שקוציה וית כל תועבתא סנה: ואמן להון לב החיל ורוח דחילא אתן במעיהוון ואחבר לבא דרשיעא דהוא תקוף כאבנא מ מבסרהוון ואמן להון לב החיל קדמי למעבר רעותי: בדיל דבקמי יהבון וית דיני ישרון ויעברון יתהוון ויהון קדמי לעם ואנא אהו להון לאלהא בתר פולחן שקוציהוון ותועבתהוון לבהון טעי פורענות ארחיהוון ברישיהוון יהבית אמר יי' אלהים: ונטלו כרוביא ית גפיהוון וגלגליא לקבליהוון ויקר אלהא דישראל עליהוון מלעילא: ואסתלק יקר דיי מן גו קרתא ושרא על טור זיתא דמבדנח ל לקרתא: ורוח נטלתני ואזבילתני למדינת ארעא כסדיא לורת בני גלותא בחזווא ברוח נבואה דישרת עלי מן קדם יי' ואסתלק מני חזווא דחזיתי: ואתנבית לבי גלותא ית כל פתגמיא דיי דאחזיני: והוה פתגם נבואה קדם יי' עמי למימר:

כמו שאמר אליהו לעובדי הבעל עד מתי אתם פוסחים על שתי הסעיפים והנה לבס חלוק והלך הרצון אחר שקוציהם יותר: וישאו' כבר ופירסנו הענין: ויעל' כי משער בית יי' נסע אל תוך העיר והם לא כזכר ומעל תוך העיר עלה ועמד על ההר אשר מקדש לעיר והנה הוא מסלק מן העיר ושב לו אל מקומו השמים ובי' מעל תוך כי למעלה מהארץ ראה אותנו כמו שאמר וירמוזו מן הארץ לעיני וההר הזה הוא הר הזיתים שהוא למזרח העיר וכן תרגם יונתן ושדח על טור זתיא: ורוח נשאתני' במראה ברוח אלהים' להודיע כי ההליכה לירושלם והשיבה לכנע לא היה ממש אלא במראה ברוח אלהים נראה לו כן: ויעל מעלי המראה אשר רחיתי' חז עלתה מעלי רוח הכנזואה ונתן לי רשות לדבר זה שאמר למעלה וכדברי' אותך אפתח את פיך ונזנ' : ואדבר' אשר הראני' בסגול הה' ולית כותיה ומה שאמר את כל דבר יי' דבר המגלה ובחלו אל הגולה תל אבי ושבתו עם משמים ונחתו אל הבקעה וקחתו לכנע ושכיבתו על צדו ודבר העבתיים ודבר חטק ושעורים וחרב חדה ודברי התוכחה ובחלו לירושלם ושבו לכנע הכל חמר להם זהו את כל דברי יי' אשר הראני: ויהי

כלי גולה כלי לשתות ומקדח קטנה ללבוש בה חררה חות לבית ישראל שבידו של שיעשו כן ולא יבטרו ללוש בלבד בגומא על גבי קרקע והחצבים כנכנסים בתוכה והם לא שמו לו והוצרכו לכך והוא הכתוב בספר קינות ונגרם בחנץ סיני במדרש קינות: ובלה יומם מיום אל יום שנים שלשה ימים נהוג בעצמך כאלה המכין צעדיו לגלות שירחו

ויהי דבר בן חלם עינים להם לרחות ולא ראו מהרי ראו שגלו הם וכאלו לא ראו ולא שמו דברי תוכחות וכאלו לא שמו עדי מחזיקים ידי הנסחר בירוש' שהיו שולחים להם נביאים וקסמי כי לא יגלו הנסחרים ושמישו הנחלמי ששלח ספרים אל כל העם אשר בירוש' להבטיחם על סקר: ואתה בן חלם עשה לך תקן לך כלי גולה והם מקל ומדמל ו

בני הגולה וישאלו מה מעשיך ואת תני להם שסימן הוא לדקיהו נעמו וישלחו להם חלום שלוחים ויודיעו לחייהם וקרוניה חלום שם ככל אשר ישמעו מביך וכן כל יומם ששקמקרה לשון יום יום הוא דבר הנוהג ימים רבים כך שמעתי משמו של רבי מנחם ואת דבריו: חלום יראו שמה יבינו חפרצו לכוט בלעז: כי בית מרי המה לפיכ עדין הוא שמה: חתר לך בקיר סימ לדקיהו שיבא דרך מחתרת מערה כיריד לזאת בפרהסי מפני הכסדים: כמוצאי קולח ח'סוחם בלעז: בעלטה תוציא

לכסתחך תוציא חת כלך: כלי הזאתי ככלי גולה יום יום הייתי מרח להם שאני מתקן לעצמי כלי גולה: הכסיה המשח הזה על העלך דקיהו חני מרחא המשח הזה לשון נבואה: פניו יכסה מחמת כלימה שהוא בורח מן העיר לילה: ופרסתי את רסתי עליו מנרה היתה לו מביתו עד ערכו יריתו ויבא דרך המערה מה עשה הקבלה הכיח בני אחד לפני חיל כסדי והילך לפניה על גב המערה והם רודפים אותו וכסיה דקיהו מן המערה בערב יריתו רחיהו יבא ומפסוהו: ואתה לא יראה כי ברבלה בארץ חמת דבר חמוספטי ועור את עיניו ואחר כך ה הביאו לבבל כמה ש שנחמר בספר מלכי גבירמיה: וכל

ולא ראו ב' וסי' ושסתי בהם אות' בן אדם בתוך בית המרי: עשה לך ו' וסי' בסדר בהעלתך: בעלטה ג' ובענין וסי' לעיניהם על כתף תשא' ובערב חתרתו לי בקיר ביד' והנשיא אשר בתוכם ל כתף ישא: ובערב ד' בקריא וסי' ובערב יהיה על המשכ' כמראה אש' ובערב תאמר מי יתן בקר' ובערב חתרתו לי בקיר' **בן אדם בתוך בית המרי אתה ישב אשר עינים להם לראות ולא ראו אזנים להם לשמע ולא שמעו בני בית מרי הם:**

ואתה בן אדם עשה לך כלי גולה וגלה יומם לעיניהם ונלית ממקומך אל מקום אחר לעיניהם אולי יראו כי בית מרי המה: והוצאת כלך בכלי גולה יומם לעיניהם ואתה תצא בערב לעיניהם כמוצאי גולה: לעיניהם חתרתך בקיר והוצאת בו: לעיניהם על כתף תשא בעלטה תוציא פניך תכסה ולא תראה את הארץ כי מופת נתתיך לבית ישראל: ואעש כן כאשר צויתני כלי הוצאתי בכלי גולה יומם ובערב חתרתו לי בקיר ביד בעלטה הוצאתי על כתף נשאתי לעיניהם:

ויהי דבר יהוה אלי בבקר לאמר: בן אדם הלא אמרו אליה בית ישראל בית המרי מה אתה עשה: אמר אליהם כה אמר אדני יהוה הנשיא המשח הזה בירושלם וכל בית ישראל אשר המה בתוכם: אמר אני מופתכם כאשר עשיתי בן יעשה להם בגולה בשבי ילכו: והנשיא אשר בתוכם אל כתף ישא בעלטה ויצא בקיר וחתרו להוציא בו פניו יכסה יען אשר לא יראה לעין הוא את הארץ: ופרשתי את רשתי עליו ונתפש במצודתי והבאתי אותו בבלה ארץ כשדים ואתה לא יראה ושם ימות:

עשה לך ו' וסי' בסדר בהעלתך: בעלטה ג' ובענין וסי' לעיניהם על כתף תשא' ובערב חתרתו לי בקיר ביד' והנשיא אשר בתוכם ל כתף ישא: ובערב ד' בקריא וסי' ובערב יהיה על המשכ' כמראה אש' ובערב תאמר מי יתן בקר' ובערב חתרתו לי בקיר'

בר אדם בגו עפא סרבנא את יתיב די ענין להון לחזו ולא חזו ואודנין להון למשמע ולא שמעין ארי עם סרבן אנון:

ואת בר אדם אתקין לך מני גלותא וגלי בימם לעיניהו ותגלי מארתך לאתר אוחרן לעיניהו מאם ירחלון ארי עם סרבן אנון: ותפיק מנד כמני גלותא בימם לעיניהו ואת תפוק ברמשא לעיניהו כמפקני גלותא: לעיניהו חתר לך בכותלא ותפוק ביה:

לעיניהו על כתפא רגטול בקבלא תפוק אפך תכסי ולא תחוי ית ארעא ארי את יהבתך לבית ישראל: ועברית בן כמא דאתפקרית מני אפקית כמני גלותא בימם וברמשא אתחתרית לי בכותלא ביד בקבלא נפקית על כתפא נטלית לעיניהו:

והיה פתגם נבואה מן קדם יי עמי בצפרא למיכר: בר אדם הלא אם ימרון לך בירת ישראל עפא סרבנא מא את עבד: אמר להון פדנן אמר יי אלהים על רבא מטל נבואתא דרא בירושלם וכל בית ישראל דאנון ביניהו: אמר אנא אתכון כמא דעברית בן יתעבד להון בגלותא בשביא יתכון: ורבא דביניהו על כתפא ישול בקבלא יפוק בכותלא: יתחרון לאפקותיה ביה אפורי יכסי חלף דחב הוא ולא יחוי ית ארעא: ואפרוס ית מצדתי עלודי ויתאחד בסרנתי ואגלי יתיה לכבל למדינת ארעא כסראי ויתה לא יחוי ותמן ימות: וכל

ומקטרים ליי עולות בבקר ובערב: הלא ח' חס' בספרא וסי' הלא אמרו אליך: הלא כנעת בה רוח הקוד' הלא ידעתם מה אלה: הלא דרכים לא יתכנו וחברו: הלא המשל משלים הוא: הלא תניד לנו מה אלה קדסא מקול בפתח: וצא ג' וסי' והנשיא אש' בתוכם אל כתף' לפניו ילך דבר וצא' גרש לך וצא מדן:

וכנס וכד וקערה ותעסה זה ללחות שכן יגלו יושבי ירושלם ותעסה זאת לעיני בני הגולה שוכבטיחו על סקר יושבי ירושלם לאח שלא גלו: ובלה יומם מן היות השמש על הארץ יקר יומם אבל יום כולל פעמים היום והלילה וכוונו שני דברים האחד לגלו ממקו למקום בלחות העיר שהיה יושב בה עם בני הגולה ויגלה לבית רחוק מביתו במקום שיהיו בני הגולה רואים וזה יהיה סימן ואת ליושבי ירושלם שיגלו ממנה ב יומם בעוד יומם יקר שמשם והאות האחר שיחתר בקיר ה העיר לילה כאלה היוצא בגובה וישא כלי גולה על כתפו ויבא לו דרך החור ויכסה פניו בנחתו שלא יראנו אדם כאלה שיש לו בשת וזה יהיה אות לדקיהו שיבא מירושלם לילה כמו שכתוב ויבחנו ויבאו לילה מן העיר:

והוצאת כלך ככלי גולה כמו שמוציא חל כלי גולה סקו בכתפו ומקלו בידו: כמוצאי גולה כמו שיבא אדם בגולה סר וצא: מוצאי שם כמו מוצאי בקר וערב והאחד כמוצא מים: לעיניהם והוצאת בו במקום חתרת הקיר תולך כלך רובה לומר שיהיה החור מקום צר ויבחי בו כליו ואחר כך יבא הו לעיניהם בעלטה בחסך בלא נר כאלה שיש לו בשת ב נחתו ולא ירצה שיראוהו בני חלם: ולא תראה את הארץ על דרך בושנו מאד כי עזבנו ארץ: ואעש ביד' לא בכלי ברזל שחותרו בו כלי שלא ישמעו קולו וכמו כן כאל היוצא פתח בחפזו שאין לו פנאי לקחת כליו כן דקיהו וסריו כשראו שרי מלך בבל ברחו מיד ויבאו בחפזו ואעפ שאינם כתוב שם שחתרו בקיר כיון שאמר הנה בקיר יחתרו חמת כן היה וכן נראה מדרך הסברה כי הם יבאו דרך גן המלך שנכנסו דרך פתח הגן וחתרו בקיר הגן ש שכנגדם לזאת בו וביד חתרו בו כי לא היה להם כלי ברזל לחתו בו כי בחפזו יבאו וברחו: ויהי

בן חלם הכסיה המשח הזה בירושלם פירושו כתרנומו על רבא מטל נביאות הדא בירושלם והכסיה הוא דקיהו: אמר חני כן יעשה להם ולא אמר בגדיו על כתפיהם קל מהרה: בעלטה כי בלילה יבאו כמו שכתוב בקיר יחתרו לו עבדיו להוציאו בו: יען אשר לא יראה לעין הארץ בעבור עיניהו ולא יחויית ארעא: ופרסתי שחתך בלב הכסדים לדרך אחריו ולהשיגו וברדס מערה היתה מבית דקיהו עד ערבות יריתו וברח לו דקיהו דרך המערה שהקדום ברוך הוא זמן בני והלך על גב המערה ורדפו הכסדי' אחר הכסדי' וכסהו על פתח המערה היה דקיהו ונחא ונכדוהו זהו שאמ' יחזקאל ופרסתי: ואתה לא יראה כי מלך בבל עור עיניו ברבלתה: וכל

רדק

יחזקאל יב

רשי

וכל אשר סביבתיו עזרה / בהא כמו אהלה ופי סביבותיו חותם שהת עומדים סביבות בדקיהו שהו לעזור לו שלא לכפול אל הכסדים והיו רונים להלחם כנגדם ועוברים על דברי הנביא שאמר לנדקיהו אם יבא תבא אל שרי מלך בבל וחיתה ככסף ואמר והביאו את צואריכם בעול מלך בבל ועבדו אותנו ועמו וחיו: וכל

וכל חנפיו / שריו ומנחם פתד בו לסוף כנפים: חזרה לכל רוח / חפזתו בלעז הם יוחנן בן קרח ושרי החיילים שגלו למצרים ושם הציגתם חרבו של כבוד נכד כשהחריב את מצרים: למען יספרו את כל תועבותיהם / ויאמרו בעוונתו לקינו כי כזאת וכזאת עשינו וחודיע כילא על חנם כלייתם: ממלואה / מעושרה: מחמם כל היסבי בהי

אריק ד' וס' נמסר בסדר בשלח: תועבותיה' ג' מ' וס' ושלמתי ראשונה משנה עזים' ו' לב שקוציה' והותרתי מהם אנשי מספר: אל אדמת ואל אדמת ח' בס' וס' ואמרת אל עם הארץ / וברותי מכס המורדים והפושעים / והיתה יד' אל הנביאים / בהביא' אתכם אל אדמת ישראל / והטף אל מקדשים / יען וכל די בסחרנוהי סעודתי וכל משרתיה אבדר לכל רוחא ודקטלון בחרבא אנרי בתריהון: וידעון ארי אנא' י' פד אנלי יתהון לביני עממיא ואבדר יתהון ב במדינתא / ואשאר מנהון נכרין דמנין מחרבא מפנא ומפנותא בריל דישתעון ית כל תועבתהון בעממיא דאתגליאו לתמן וידעון ארי אנא' י' והוה פתגם נבואה מן קדם' י' עפי למימר: בר אדם מיכלד בוע תיכול ומשתד בצרו / ובאשתממו תשתי / ותימר לעפא דארעא כרנן אמר' י' אלהים ליתבו ירושלם על ארעא דישראל מיכלהון בוע' י' כלון ומשתהון ב באשתממו ושתון בריל דרצרו ארעא מפלואה מחטוף כל דיתבין בה / וקרוא דהוא יתבן יחרבן וארעא לצרו תהי ותדעון ארי אנא' י' והוה פתגם נבואה מן קדם' י' עפי למימר: בר אדם מאמתלא הרין לכוני על ארעא דישראל למימר יורכוני ומימא ורחבטיל כל נבואה / בכון אמר להון כרנן אמר' י' אלהים אבטיל ית מתלא הרין ולא יסתלון יתיה עוד בישראל אלהי אתנבי להון אתקרבו ומימא ופתגם כל נבואה / ארי לא תהי עוד כל נבואה שקר וכזב כרבינו בנו בני ישראל / ארי אנא' י' אמליל ית דאמליל פתגמא ויתקום ולא יפטל עוד ארי ב ביומיון עפא סרבנא אמליל פרגמא ואקימניה אמר' י' א אלהים / והוה פתגם נבואה מן קדם' י' עפי למימר: בר אדם הא בית ישראל אמרין אולפן דהוא מליף ליומין סניאין ולעדן רחיק דהוא מתנבין / בכון

אריק ד' וס' נמסר בסדר בשלח: תועבותיה' ג' מ' וס' ושלמתי ראשונה משנה עזים' ו' לב שקוציה' והותרתי מהם אנשי מספר: אל אדמת ואל אדמת ח' בס' וס' ואמרת אל עם הארץ / וברותי מכס המורדים והפושעים / והיתה יד' אל הנביאים / בהביא' אתכם אל אדמת ישראל / והטף אל מקדשים / יען וכל די בסחרנוהי סעודתי וכל משרתיה אבדר לכל רוחא ודקטלון בחרבא אנרי בתריהון: וידעון ארי אנא' י' פד אנלי יתהון לביני עממיא ואבדר יתהון ב במדינתא / ואשאר מנהון נכרין דמנין מחרבא מפנא ומפנותא בריל דישתעון ית כל תועבתהון בעממיא דאתגליאו לתמן וידעון ארי אנא' י' והוה פתגם נבואה מן קדם' י' עפי למימר: בר אדם מיכלד בוע תיכול ומשתד בצרו / ובאשתממו תשתי / ותימר לעפא דארעא כרנן אמר' י' אלהים ליתבו ירושלם על ארעא דישראל מיכלהון בוע' י' כלון ומשתהון ב באשתממו ושתון בריל דרצרו ארעא מפלואה מחטוף כל דיתבין בה / וקרוא דהוא יתבן יחרבן וארעא לצרו תהי ותדעון ארי אנא' י' והוה פתגם נבואה מן קדם' י' עפי למימר: בר אדם מאמתלא הרין לכוני על ארעא דישראל למימר יורכוני ומימא ורחבטיל כל נבואה / בכון אמר להון כרנן אמר' י' אלהים אבטיל ית מתלא הרין ולא יסתלון יתיה עוד בישראל אלהי אתנבי להון אתקרבו ומימא ופתגם כל נבואה / ארי לא תהי עוד כל נבואה שקר וכזב כרבינו בנו בני ישראל / ארי אנא' י' אמליל ית דאמליל פתגמא ויתקום ולא יפטל עוד ארי ב ביומיון עפא סרבנא אמליל פרגמא ואקימניה אמר' י' א אלהים / והוה פתגם נבואה מן קדם' י' עפי למימר: בר אדם הא בית ישראל אמרין אולפן דהוא מליף ליומין סניאין ולעדן רחיק דהוא מתנבין / בכון

מחמם כל היסבי בהי בעון חמם יוסביה: הנוסבו' לים אשיחאם בלעז: מה המשל הזה למה חתם מוסלים כן תמיד בפיקס למסול דבר זה: יארכו הימי' ולא תבא הפורענות ונתוך כך וחבד החזון הרע שהנביאים נבאי' לנו וישתכח וישתקע: ימסלו' לסוף משל: לא יהיה עוד חזון שוא / לא יוכלו עוד נביאי' הסקר להבטיח אהב' סלו על סקר כי מהרה חקרי' את דברי נביאי' החמת לבוא: מקסם חלק / דבלי' לא בלעז קסם על חלקקות: תמסך' סלא חלונאי' בלעז: לימים רבים / הכנחיה לא תתקיים חלא לזמן מרובה: הנבלים

מסרה אמרך האח / ותשמח בכל שאטך בנפש' הגה אני פותח את ק קברותיכם: חלק' קמצי' בקריא' וס' הן עשו אחי איש שער / כי לא יהיה כל חזון שוא / ופה חלק יעשה מדח' וחור וחלק משמן זכה: תמשב' וס' לא חמשך עוד כי בימכי בית המרי' / כה אמר אדני' / לא תמשך:

שהיו מתחזקים בדברי נביאי' הסקר האומרים להם שלא יהיה לכם וקרא הדבר הזה משל ואף על פי שהיה מליצה לבי שהיה הדבר הזה כפייה תמיד כמשל הנשא כפי האדם תמיד: יארכו' מן הקל בפלס ועמו למספט: לכן אמר' מבואר הוא: כי לא יהיה עוד כל חזון שוא: כי לא נבואתי כנבואת נביאיכם שאומרים דבר ולא יבא על פי שאיננו סמוך כי חלק סם תאר ואילו היה סם היה הסמיכות נכון כמו חזון שוא אבל חס חלק סם תאר כמו ואנכי חיס חלק לא יהיה מקסם סמוך ואם הוא פתח הנה מאלו כמנהו משפט אחד יהיה לכם ולסמו מרומם ויהי המלכר ואפסר סיהיה מקסם סמוך ויהיה חלק תאלר לאיס הדובר חלקות והוא נביא הסקר ומקסם וקסם ענין כולל מלחמה שיעשו אותה לדעת העתידות: בתוך בית ישראל כן הוא / והספרים סכתוב בתוך בני ישראל טעות הוא כי כן היא המסרה כל קריאה בתוך בני ישראל בר מן דין בתוך בית ישראל: כי חני' אף דברי כדברי החזים שוא כי מה שאני מדבר על ידי נביאי' יהיה יעשה וזו הגזרה שדברתי עליכם לא תמשך עוד: חלבר דבר' חתם דבר שאדבר יעשה: תמשך' לסוף נקבה על הגזרה כי הדבר ההוא נזרה נזרת מהא: ועשיתיו / תחילה חמ' ויעשה ואח' כך ועשיתיו סלא חמ' יעשה הדבר דרך מקרה חלא חני' אעשה הדבר כמו שדברתי אותו טרם באו: ויהי' עוד סנה הענין הזה לחזק הענין כי על כל פנים תבא הגזרה בקרוב ומבואר הוא: ויהי'

יחזקאל יג רדק תקעב

ויהי בן חלום הנבאים בקמץ הבית ולית כותי' לנביאי מלכס' הסמיכות בה על חות השמש כמו נמולי מחלב והדומים להם ופירושו כי מלכס אומרים הנבואה לא סדחו אותה כמו שאמר ולבלתי ראו: כה אמר הנבלי' אנשים פחותים ונבזים כמו כאחד הנבלים כאחת הנבלות ותרנם יונתן כאחד מן שטיח ותרנם זה גם כן דמשתטן: אחר רוחם: אחר רנוסם: כשועלים בחרבות' כמו השועלים הנכנסים במקום הנכרץ בגדר הכרם ומשחיתים הכרמים כן היו נביאיך כמו שאמר שועלים קטנים מחבלים כרמים והבן נקרא חרבה כי חרב הוא מקום הפרץ באמרו בפרצות וישראל נקראו כרם והנה נביאיך אשר שרם שועלים ככנסים לדרך הפרץ להפחית הכרם והפרץ הוא משל לקטני חממה

רשי

הנבלים / הסוטים / רוחם / כמו רנוסם / כשועלים בחרבות / כשיבא חלום על פרץ החורבה ברוח השועל על דרך פרץ חממת ואינו עומד בפרץ ל להלחם: לא עליתם בפרצות' לא עשיתם מעשים טובים שתוכלו לעכב את הרע מלכס: חזו' לסון נבואה: ויחלו לקיי' דבר' ואיך סבורי לקיים דבריהם לסון תוחלת ויש חזו' חיקויקיריחא בלעז' לסון אחר לסון המתל: והו' בונה חץ' והנה עמי כבזי' כבן מחי' והנביאים טחים אומנו תפל קרקע הדומה לסיד ואינו מתקיים לפני הנסמים: תפל' אינוטלן בלעז' ויא בלחטטניחא בלעז': נחתנה' כמו נחתם: חכני חלנבים' חכני ברד גדולות וחזו' חכי למי שהם מזהירו' ככל חכני נבזים הוא ממה חזותן חל נבזים שהיא חכן טובה כענין סכ' ראשו' ונבזים ורבותימו חמרו חלנבים שעמדו באויר על גב חיים והו' משה דבינו סכ' ומטר לא נתן חרבה חזותם שהתחילו לירד לא ה' הניעו לארץ: תפלה' על הקיר: חיה

יג

ויעשה ב' וסי' לא תמשך עוד כי בימים' כה אמר אדני יי' לא תמשך: ולבלתי ד' שאין להם זוג בפסוק וסי' לבלתי שאת משא' ולבלתי בנות בתים לשבתנו' אם תפרו את בריתי' ההלכתי אחר רוחם' וכל היכא דאית לבלתי ובלתי דכוו' בפסו' בלתי לבלתי וסי' לבלתי הביא משא בשערי העיר הזאת ביום

לכן אמר אליהם כה אמר אדני יהוה לא תמשך עוד כל דברי אשר ארבר דבר ועשה נאם אדני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא אל נביאי ישראל הנבאים ואמרת לנביאי מלכס שמעו דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה הוי על הנביאים הנבלים אשר הלכים אחר רוחם ולבלתי ראו כשעלים בחרבות נביאי ישראל היו: לא עליתם בפרצות ותגדרו גדר על בית ישראל לעמד במלחמה ביום יהוה: חזו שוא וקסם כזב האמרים נאם יהוה ויהוה לא שלחם ויחלו לקים דבר: הלא מחזה שוא חזיתם ומקסם כזב אמרתם ואמרים נאם יהוה ואני לא דברתי:

לכן כה אמר אדני יהוה יען דברכם שוא וחזיתם כזב לכן הנני אליכם נאם אדני יהוה: והיתה ידי אל הנביאים החיים שוא והקסמים כזב בסוד עמי לא יהיו ובכתב בית ישראל לא יכתבו ואל ארמת ישראל לא יבאו וידעתם כי אני אדני יהוה: יען וביען הטעו את עמי לאמר שלום ואין שלום והוא כנה חין והנם טחים אתו תפל: אמר אל טחי תפל ויפל היהי גשם שוטף ואתננה אבני אלגביש תפלנה ורוח סערות תבקע:

דמן לרבני מחיצא ושעע ליה טין פטיר דלא תבן ואמר לרבני מחיצא ושעע ליה טין פטיר דלא תבן נפיל הוא כען יהי מטר כזב וית אלגביש יחתו ורוח עלעולין תבוע:

השבת: ומקסם ב' וסי' כי לא יהיה עוד כל חזון שוא' הלא מחזה שוא חזית': יכתבו ד' בקריאה וסי' וסורי בארץ יכתבו' ובכתב בית ישראל לא יכתבו' ימחו מספר חיים ועם צדיקי' ועל ספרך כלם יכתבו: ואתנה ג' וסי' ואתנ' ודעת כי בכל כחי עבדתי' אמו' א טחית תפל ויפל' ואתנ' צאני' וחד' אתנה וסי' הנני א' כסתות יכנה:

העובר לבי' התיבה וטעה והטעו את בעל הבית וזולתם רבים וכן שמועם בענין הזה בטית' והטית' והתיו' ממוצא אחד הם ויבא זה במקום זה: והוא בונה חץ' והנם טחים חזיתו תפל' נביא השקר בהבטיתו על סקר דומה למי שבנה חץ' והוא משל שהם אומרים לבנות ירושלים בנין קיים לאמר שלום ואין שלום הנה הבנין תפל וישראל המקבלים דבריהם דומים לטחי החץ בחומר טפל ונרע שאין לו קיימה כמו היאכל תפל מבלי מלח לפי שהנח דבר שאין לו טעם ואדוני חבי' זל פי' תפל לבנים שאינם סדופים ונבין שעוסי' מהם כבה הנסע עליו יפול ויונתן תרנם ושעע ליה טין פטיר דלא תבן ויש לפרש והנם טחים חזיתו תפל על נביאי' השקר עצמם שבזים החץ ואחר כן טחין אותו כלומר שמיים דבריהם בדברי חלקות כבונה בית וטח חזיתו ליפיתו וכן אמר למטה בפרשה את חרץ לא מטוהרה היא ונביאי' טחו להם תפל: חומר אל טחי תפל ויפל' הבונים בכלל ויונתן תרנם חזיתו למי טין פטיר דלא תבן כפיל הוא ויפול' הו' כפא רפה בלשון ישמעאל כיון וישא חברה את עיניו והדומים לו כלומר יפול זה הבנין ואפילו יהיה חזק כמחשבותיכם כי יהיה גסם שוטף שיכילנו: היה' עבר במקום עתיד: ואתנה חכני חלנבים תפלה' כנגד חכני הברדידבר ואומר להם תפלה' הבנין הזה וכן תהיה רוחו סערות שתבקע אותו והנסע והחכנים והרוח משל לחיובים החזקים: ואתנה' כמו וחתן זהה' נוספת כמו ואתנה ויונתן תרנם ואתנה כמו וחתן חכני חלנבים יחתן חכני חלנבים יחתן ובמקצת נוסחאות כתיב ואת חכני חלנבים והרוח משל לחיובים החזקים: כמו וחתן וחלנבים מלה אחת במקצת הספרים ובקצתם שתי מלות ויש מקדשים במלה אחת ענין שתי מלות דומות אל גביס מן ראמות ונביס:

שנהס שמיפי' להם נביאי השקר דבריהם וכפתי' להם והם סומכי' ידיהם שישמענו להם גם כן ה' האחרים ומשחיתים כרם יי' צ' צבחות' ואמר נביאיך כלומר נביאיך הם ולא נביאי יי': לא עליתם בפרצות ותגדרו גדר' חמר כנגד שרי ישראל וגדוליו שהיה כח בידם לחמו בהם חמר לא עליתם בפרצות לעמוד כנגד השועלים שלא יכנסו לבדם ולהכות בהם ולכלותם וכן לא גדרתם גדר ולא בניתם חזותם הפרצות בתשובה ומעשים טובי' לשמור על בית ישראל: לעמוד במלחמה ביום יי' כלומר ביום חף' ונזרתו וכן תרנם יונתן ביום רנוס' דיי' כי חס עשית כן מעשיכ' היו עומדי' לכם במלחמ' ולא הית' שולטת בכם יד חיוביכ' חזו שוא וקסם כזב' פי' וקסם כזב קסמו חו' חמרת כי נביאי השקר היו דבריהם על שני כניס היו יודעים דברי קסמים להגיד העתידות ולפעמים היו בחי' ד' דבריהם כמו שאמר מודיעים לחלשי' מאשר יבאו עליך מאשר ולא כל אשר לפיכך היו כפתיים לדבריהם והיו אומרים גם כן כי דבר יי' היה להם בחזון והו' חזון שוא שאומר שחזו והחזון היה שוא והקסם כזב: ויחלו לקיים דבר' מיחלים ישראל לקיים דבריהם והיא תוחלת נכזבת: הלא' חמר כנגד הנביאים: ואומרים' ואתם אומרים: לכן חכני חלנבים' כמו ונתתי חכי את פני בחי'ס ההו' ויונתן תרנם הו' חזו שוא רנוס' עליכון: והיתה ידי אל הנביאים' כמו על: בסוד עמי לא יהיו ובכתב עמי ישראל לא יכתבו' פירושו כתרנומו ברז טב דגכח לעמי לא יהיו ובכתב חיי עלמח דכתיב לכדיק בית י ישראל לא יכתבו: ואל חזמת ישר' לא יבאו בשבט גלות בבל: יען וביען' הכפל לחזק העניס וכן יען וביען במשפטו מאסו ותרנם יונתן חלף דחיתנביוו שקר וחלף דחטעו ית עמי: והטעו את עמי' זה לבדו בטית במקר' כי במקרא ישתמשו בענין זה בתיו' תעה לבכי כי רוח זנוס' התעה וכן כלס בתיו' חבל במסכ' ותלמו' כשתמשו בענין הזה בטית' והנה

העובר לבי' התיבה וטעה והטעו את בעל הבית וזולתם רבים וכן שמועם בענין הזה בטית' והטית' והתיו' ממוצא אחד הם ויבא זה במקום זה: והוא בונה חץ' והנם טחים חזיתו תפל' נביא השקר בהבטיתו על סקר דומה למי שבנה חץ' והוא משל שהם אומרים לבנות ירושלים בנין קיים לאמר שלום ואין שלום הנה הבנין תפל וישראל המקבלים דבריהם דומים לטחי החץ בחומר טפל ונרע שאין לו קיימה כמו היאכל תפל מבלי מלח לפי שהנח דבר שאין לו טעם ואדוני חבי' זל פי' תפל לבנים שאינם סדופים ונבין שעוסי' מהם כבה הנסע עליו יפול ויונתן תרנם ושעע ליה טין פטיר דלא תבן ויש לפרש והנם טחים חזיתו תפל על נביאי' השקר עצמם שבזים החץ ואחר כן טחין אותו כלומר שמיים דבריהם בדברי חלקות כבונה בית וטח חזיתו ליפיתו וכן אמר למטה בפרשה את חרץ לא מטוהרה היא ונביאי' טחו להם תפל: חומר אל טחי תפל ויפל' הבונים בכלל ויונתן תרנם חזיתו למי טין פטיר דלא תבן כפיל הוא ויפול' הו' כפא רפה בלשון ישמעאל כיון וישא חברה את עיניו והדומים לו כלומר יפול זה הבנין ואפילו יהיה חזק כמחשבותיכם כי יהיה גסם שוטף שיכילנו: היה' עבר במקום עתיד: ואתנה חכני חלנבים תפלה' כנגד חכני הברדידבר ואומר להם תפלה' הבנין הזה וכן תהיה רוחו סערות שתבקע אותו והנסע והחכנים והרוח משל לחיובים החזקים: ואתנה' כמו וחתן זהה' נוספת כמו ואתנה ויונתן תרנם ואתנה כמו וחתן חכני חלנבים יחתן חכני חלנבים יחתן ובמקצת נוסחאות כתיב ואת חכני חלנבים והרוח משל לחיובים החזקים: כמו וחתן וחלנבים מלה אחת במקצת הספרים ובקצתם שתי מלות ויש מקדשים במלה אחת ענין שתי מלות דומות אל גביס מן ראמות ונביס:

רחק יחזקאל יג

והנה הלא יחמר חליכס היה הטוה אשר טחתם וכן היה הכנף אשר בנייתם הלא לקח הענף האחרון לקצר חולפי שבני החץ לא יהיו אחרי כפול הקיר כי יוכלו ויסיפו כביחי הסקר ויטחרו קצת מן הטחיס והם ישראל ולנשחריס יחמר היה הטוה אשר טחתם והנה קרח החץ קיר וחמר והנה כפל הקיר רוצה לומר כי כפול הקיר והיה חומת ירושלים שנבקעה יודע כי כפל החץ הנחמר על דרך משל: לכן ובקעתי פעל ינחל לשלישי כי הרוח תבקע: והרסתי ונפלה ירושלים: בתוכה בתוך ירושלים כי כביחי הסקר נהרגו בה כפול הקיר לא נמלט אחד: וכליתי וחומר לכם: ואז חומר לכם חץ הקיר וחץ הטחיס חותנו והם כביחי ישראל הנבאים מלכם שנחמר משל זה עליהם ונש ישראל המחזיקים

רשי

היה הטוה כך כפתב הרעה יחמר לכם היה השלום שהבטחתם: הקיר היה ירושלים: היו למתפרות כסתות קוטרם בלעז כמין כסתות קטנו היו מופרות ומולו לנשחלי איהם על חבלי ידיהם וקוסמות להם באותן כסתות קסם סקרים ולמי שהם חפזות ח חומרן קסם טוב ולמי שרובות חומרות קסם רע חבילי חיישלים בלעז: חבילי ידי כמו חבילי ידים כמו תלמי סדי: ועושות המספחות על ראשי האכשי חף הם לקסום בהם ולא ידעתי מה הם מתוך שנחמר וקרעתי אותם חומר חני שהן של בגד ויונת תרנמו פת כומרין וכן תרנס במות טלוחות מחפין פת כומרין המספחו כמו ספחיני נח לישחגטמן בלעז ויש לעמי פלטראיים בלעז: לצודד כפשות בהן הן צדות הנפשו לניהסם סחוזיקות ידי הרשעים לקסום להם שלום ומרבות ידי צדיקים לקסום להם רעה: הנפשו תצודד ונו' תמיה היה: וכפשות לכנה תחיינה לכנה כמו לכם שחתך נוטלות סכר על כך ונתפרנסות בכך: בשעלי שעורים כמו מי מדד בשעלו מים חונגיחלונחם בל' לא לשון מדה: ובפתותי לחם חייכתי יחיו כי קסמיב סקר ועמי מקבלי חת קסמי כזב שלכם: לכורחות להיו פורחן על ידיכן לניהסם: ושלחתי

יט' פסוקי אק ואין במצעות פסו וסימ נמסר בסדר כי תשא: שלום ח' חס' בליש בקריאה וסימ' ולא יכלו דברו לשלם ויעש שמואל את אשר דבר יי' וישם דמי מלחמה בשלם' ולא תורד שיבתו בשלם שאולי ויהי שלם בין חירם ובין שלמה' ומי יסור לשאל לשלם לך' נביאי ישראל הנבאים דחזקאל ב' בפסו: והנה נפל פתלא הלא יתאמר לכוון אז שיעא רשעתו: וכן כדנן אמר יי' אלהים ואיתי מלך דתקיף ברוח על עולין בחמתי ועממין קטולין במטר מנבר ב ברונני ייתון ומלפון דחסינין כאבני אלגביש ברנו לשצאה: ואפגר ירת קרתא דאתנביתון בה נבואין דשקר וארמנה לארעה ויתגלון אושהא ותפל ותשתיצון בגנה ותדעון ארי אנא יי' ויחול רונני בקרתא ובגבי שקרא ד דארטנביאו בה נבואין דשקר ויתאמר לכוון לית קרתא ולית נבוי שקרא ו נבוי שקרא דמרתנבין על ירושלים ומטעין לה באולפן שלם ולית שלם אמר יי' אלהים: בר אדם קביל נבואה על בנת עמד דמתנבן ברעות לכהו ואתנבי עליהן: ותימר כדנן אמר יי' אלהים וי עליהן על דמחטטן רקיעי חשוד על כל מרפקי ידיו ועבדן פת כומרין על ריש פל קומה לאבדא נפשן הנפשית עמי אתון יכלון לאבדא ולקומא הלא נפשיתון דילכו הלא יכלתן לקומא: ואחלתן רעותי בעמי בשעלי סערין ובמנוסין דלחיים לאמתא נפשן דלא חיו להיו דימורון לא אתון כמיתן ולקומא נפשן דלא חיו להיו לקומא דתתקומן לא אתון מ מקומן בכדבורתכן לעמי שמעי כדבין: כדנן אמר יי' אלהים הא אנא שלח רונני על רקיעי חשיכו דאתון מטעין למימר בהון אנחנא מחרשן ית נפשן לאבדא ואפסיק יתהן מעל דרעיוכו ואשייב

אל עמי ד' וסימ' אנו נאסף אל עמי' ותחללנה אתו אל עמי' ויקחני יי' סאחרי הצאן' בא הקץ אל ישראל לא' וחד ואל עמי ירו גורל:

ונפשות שהן לכן והם נפשות הרשעים תחיינה אותם כאילו בדבר ריבן כפשות תלויות להמית ולהחיות וינתן תרנס הנפשית עמי אתון יכלן לאבדא ולקיימא הלא כפשתכון דילכן לא יכלתון לקיימא ויש מפרשים ונפשות לכנה תחיינה בשכר שהיו לוקחות במעשיהן: ותחללנה אותי אל עמי כמו בעמי וכן נחל הארון כמו בארון והחלול הוא שמסירין בטחונם ממני ובטחיס בדבר ריבן שהם כזב: בשעלי שעורים ובפתותי לחם סכר מעשיהן ששחלים בהם נותנים להם מלא חברוף שעורים או פת לחם ויש מפרשי כי השעורים והלחם היו נותנות תוך הכסתו ובהם היו עושות המעשה: להמית כפשות אשר לא תמותנה' אלו הן כפשות הנדיקים: ונחיות כפשות אשר לא תחיינה' אלו כפשות הרשעים כי בעבור דברים לא תחיינה ולא תמותנה אבל חתן מכזבות להם למי שהם בעמי שומעי כזב: כזבכם הוין בסגול: לכן הנני אל כסתותיכנה' כמו הנני חליכס ספי' ודגם סמך כסתותיכנה לתפארת הקריאה כדגם קוף מקדש יי': לפורחות' להיות פורחות בדבר כסם שתחמרו סימותו: וקרעתי אותם מעל זרועותיכם' הם חבילי ידים שזכר וחמר זרועותיכם' וחס היו על זרועות השול' אותם בהם הם כאילו הם זרועו' הם כי הן היו עושות בהם המעשה ויש חומרים כי בזרועות המכספות היו תלויות חלה הכסתות: ושלחתי

אצילי חבילי בני ישראל

יחזקאל יד רדק תקצג

ושלחתי את הנפשות אשר חזתן חפשי מידכן אשר חזתן מצודות חזתן: את נפשם בא מקוץ בלשון זכרים כמו בלשם: וקרעתי את מסכתותיכם וכן חקרעו מבפחותיכם שהייתן מסימות על ראש כל קומה וקרעתי הכסתות והמסכות הוא כליון הנפשות המכספות ומיתתן וכיון שיבטלו הן יבטלו מעשיהן: למדה חסד וזן: יען הכחות לב כדיוק שקר וחני לא הכחתיני: שהיה הנדק מתפחד מדבריהם כמו שפירשנו והן היו מכחיבות אותו בשמי שקר כי חכי לא דברתי להן: ולמזקי די רשע כמו כן שהיו חומרו לו שיחיה: הכחות ענין כאב כמו נכחה לבב: מורכו הרע כן ימח פעמים דרך לשון זכר כמו זה הדרך לכבונו: לכן שוא מבואר הוא ויש מפרשי הענין הזה בדרישת המתים שהיו הנפשות בעלות חוב מעלות נפשות המתים בדבריהן ומפרשים לפורחות בעבור חזתן נפשות שאומר שהיו מעלות מן מקבריהן ופורחות בחיור: ויבוא אלי חנסי מוקמי ישראל וישבו לפניי חמר הכביה ככלות כבואה זו באו אלי חנסי מוקמי הגולה וישבו לפניי שהיו מרחים עצמם שבאים לדרש את יי והאל גלה אלי את לבבם וחמר ויבא לשון יחיד על רבי להודיע כי בהסכמת חמת ובלב חמר באו כלם על זה: ויהי בן חרס האחד לדרש להם האבין במירק הראשון מקור בחולם והאלף במקום הא כי כבד על הלשון לקרא שני הדין כאחד והוא בחולם בסקל הנתון תכתן וחמר וכי לדרש להם חמר שלבם אל גלוליהם לא לדרש וקבל הדרישה היא לתת סאלת: לכן דבר חומס עמם כמו חתם: כעניתי לו בה ברוב גלוליו: נענתי לו חבל לא כדרשתי לו חבל חענה לו וחסיבו על דבריו כדי לגלו כמון לבו חבל לא לדרש לו לתת את סאלתו ולעשות את בקשתו ונענתי לו ונענה לו דרכי כירי לבי כינס ולכי ענינם כי נענתי ונענה הם מבני כפעל והאל הוא הפועל בענותו הנעניק לו כמו שחן עניי עני חמר יענה באש הוא האלהים והאל הכועק הוא נענה כמו שחמ' הן חעק חמס ולא חענה הנה כי האל הוא העונה והחכם הוא הנענע וחך חמר הנה על האל יתברך נענתי ונענה כאמר כי הטעם לפי שלשון מענה הוא על שני פנים האחד הוא תחילת הדבור כמו ויען חית הראשון תעתי וחמרתי והשני הוא לשון הסבת הדבור והוא הנמחב ברוב כשחמ' כי הקדוש ברוך הוא הוא העונה כן הוא לקורא ולכועק וכשחמר עלת כענתי ונענה הוא נענה לעונה חלי והוא הקורא והכועק: בה כתוב בהח וקרי בחלף כי חומת חתי מתחלפות ומי בעבור שחב ברוב גלולת חענה לו כדי לגלו כמון לבו חמו שחמר חריו: למען תפוש את בית ישראל בלבם שהם מכסי את לבם ממני וחכי חתפסם בלבם שאלנה להם גלולי לבם ומחשבותי הדעה וזכתן תרנס חניי כעניתי לו בה ברוב גלולת חכא יי משתחיל לי במימרי דחתי למתבע חולכן מן קדמי חף על גב דמערי בסני פולחן טעוניתה ותרנס למען תפוש בדיל לקרבא ית בית ישראל למיתן תיבתח בלבהון דסטו מתח

רשי

ושלחתי את הנפשות אשר חזתן חפשי מידכן אשר חזתן מצודות חזתן: את נפשם בא מקוץ בלשון זכרים כמו בלשם: וקרעתי את מסכתותיכם וכן חקרעו מבפחותיכם שהייתן מסימות על ראש כל קומה וקרעתי הכסתות והמסכות הוא כליון הנפשות המכספות ומיתתן וכיון שיבטלו הן יבטלו מעשיהן: למדה חסד וזן: יען הכחות לב כדיוק שקר וחני לא הכחתיני: שהיה הנדק מתפחד מדבריהם כמו שפירשנו והן היו מכחיבות אותו בשמי שקר כי חכי לא דברתי להן: ולמזקי די רשע כמו כן שהיו חומרו לו שיחיה: הכחות ענין כאב כמו נכחה לבב: מורכו הרע כן ימח פעמים דרך לשון זכר כמו זה הדרך לכבונו: לכן שוא מבואר הוא ויש מפרשי הענין הזה בדרישת המתים שהיו הנפשות בעלות חוב מעלות נפשות המתים בדבריהן ומפרשים לפורחות בעבור חזתן נפשות שאומר שהיו מעלות מן מקבריהן ופורחות בחיור: ויבוא אלי חנסי מוקמי ישראל וישבו לפניי חמר הכביה ככלות כבואה זו באו אלי חנסי מוקמי הגולה וישבו לפניי שהיו מרחים עצמם שבאים לדרש את יי והאל גלה אלי את לבבם וחמר ויבא לשון יחיד על רבי להודיע כי בהסכמת חמת ובלב חמר באו כלם על זה: ויהי בן חרס האחד לדרש להם האבין במירק הראשון מקור בחולם והאלף במקום הא כי כבד על הלשון לקרא שני הדין כאחד והוא בחולם בסקל הנתון תכתן וחמר וכי לדרש להם חמר שלבם אל גלוליהם לא לדרש וקבל הדרישה היא לתת סאלת: לכן דבר חומס עמם כמו חתם: כעניתי לו בה ברוב גלוליו: נענתי לו חבל לא כדרשתי לו חבל חענה לו וחסיבו על דבריו כדי לגלו כמון לבו חבל לא לדרש לו לתת את סאלתו ולעשות את בקשתו ונענתי לו ונענה לו דרכי כירי לבי כינס ולכי ענינם כי נענתי ונענה הם מבני כפעל והאל הוא הפועל בענותו הנעניק לו כמו שחן עניי עני חמר יענה באש הוא האלהים והאל הכועק הוא נענה כמו שחמ' הן חעק חמס ולא חענה הנה כי האל הוא העונה והחכם הוא הנענע וחך חמר הנה על האל יתברך נענתי ונענה כאמר כי הטעם לפי שלשון מענה הוא על שני פנים האחד הוא תחילת הדבור כמו ויען חית הראשון תעתי וחמרתי והשני הוא לשון הסבת הדבור והוא הנמחב ברוב כשחמ' כי הקדוש ברוך הוא הוא העונה כן הוא לקורא ולכועק וכשחמר עלת כענתי ונענה הוא נענה לעונה חלי והוא הקורא והכועק: בה כתוב בהח וקרי בחלף כי חומת חתי מתחלפות ומי בעבור שחב ברוב גלולת חענה לו כדי לגלו כמון לבו חמו שחמר חריו: למען תפוש את בית ישראל בלבם שהם מכסי את לבם ממני וחכי חתפסם בלבם שאלנה להם גלולי לבם ומחשבותי הדעה וזכתן תרנס חניי כעניתי לו בה ברוב גלולת חכא יי משתחיל לי במימרי דחתי למתבע חולכן מן קדמי חף על גב דמערי בסני פולחן טעוניתה ותרנס למען תפוש בדיל לקרבא ית בית ישראל למיתן תיבתח בלבהון דסטו מתח

ודעתן ב' בנן וסי' וקרעתי את מסכתותיכם לכן שוא לא תחזינה וקסם ח' דסי' ויבאו וסבדין ויבאו וסי' נסמר בסדר שלא לך: נענתי ב' וסי' אני יי נעניתי לו בה ברוב נעניתי עד סאד: בלבם ט' בקריאה וסי' חחיל אשר נגע אלהים בלבם עס תורתו בלבם למען תפוש את

ושלחתי את הנפשות אשר חזתן חפשי מידכן אשר חזתן מצודות חזתן: את נפשם בא מקוץ בלשון זכרים כמו בלשם: וקרעתי את מסכתותיכם וכן חקרעו מבפחותיכם שהייתן מסימות על ראש כל קומה וקרעתי הכסתות והמסכות הוא כליון הנפשות המכספות ומיתתן וכיון שיבטלו הן יבטלו מעשיהן: למדה חסד וזן: יען הכחות לב כדיוק שקר וחני לא הכחתיני: שהיה הנדק מתפחד מדבריהם כמו שפירשנו והן היו מכחיבות אותו בשמי שקר כי חכי לא דברתי להן: ולמזקי די רשע כמו כן שהיו חומרו לו שיחיה: הכחות ענין כאב כמו נכחה לבב: מורכו הרע כן ימח פעמים דרך לשון זכר כמו זה הדרך לכבונו: לכן שוא מבואר הוא ויש מפרשי הענין הזה בדרישת המתים שהיו הנפשות בעלות חוב מעלות נפשות המתים בדבריהן ומפרשים לפורחות בעבור חזתן נפשות שאומר שהיו מעלות מן מקבריהן ופורחות בחיור: ויבוא אלי חנסי מוקמי ישראל וישבו לפניי חמר הכביה ככלות כבואה זו באו אלי חנסי מוקמי הגולה וישבו לפניי שהיו מרחים עצמם שבאים לדרש את יי והאל גלה אלי את לבבם וחמר ויבא לשון יחיד על רבי להודיע כי בהסכמת חמת ובלב חמר באו כלם על זה: ויהי בן חרס האחד לדרש להם האבין במירק הראשון מקור בחולם והאלף במקום הא כי כבד על הלשון לקרא שני הדין כאחד והוא בחולם בסקל הנתון תכתן וחמר וכי לדרש להם חמר שלבם אל גלוליהם לא לדרש וקבל הדרישה היא לתת סאלת: לכן דבר חומס עמם כמו חתם: כעניתי לו בה ברוב גלוליו: נענתי לו חבל לא כדרשתי לו חבל חענה לו וחסיבו על דבריו כדי לגלו כמון לבו חבל לא לדרש לו לתת את סאלתו ולעשות את בקשתו ונענתי לו ונענה לו דרכי כירי לבי כינס ולכי ענינם כי נענתי ונענה הם מבני כפעל והאל הוא הפועל בענותו הנעניק לו כמו שחן עניי עני חמר יענה באש הוא האלהים והאל הכועק הוא נענה כמו שחמ' הן חעק חמס ולא חענה הנה כי האל הוא העונה והחכם הוא הנענע וחך חמר הנה על האל יתברך נענתי ונענה כאמר כי הטעם לפי שלשון מענה הוא על שני פנים האחד הוא תחילת הדבור כמו ויען חית הראשון תעתי וחמרתי והשני הוא לשון הסבת הדבור והוא הנמחב ברוב כשחמ' כי הקדוש ברוך הוא הוא העונה כן הוא לקורא ולכועק וכשחמר עלת כענתי ונענה הוא נענה לעונה חלי והוא הקורא והכועק: בה כתוב בהח וקרי בחלף כי חומת חתי מתחלפות ומי בעבור שחב ברוב גלולת חענה לו כדי לגלו כמון לבו חמו שחמר חריו: למען תפוש את בית ישראל בלבם שהם מכסי את לבם ממני וחכי חתפסם בלבם שאלנה להם גלולי לבם ומחשבותי הדעה וזכתן תרנס חניי כעניתי לו בה ברוב גלולת חכא יי משתחיל לי במימרי דחתי למתבע חולכן מן קדמי חף על גב דמערי בסני פולחן טעוניתה ותרנס למען תפוש בדיל לקרבא ית בית ישראל למיתן תיבתח בלבהון דסטו מתח

ושלחתי את הנפשות אשר חזתן חפשי מידכן אשר חזתן מצודות חזתן: את נפשם בא מקוץ בלשון זכרים כמו בלשם: וקרעתי את מסכתותיכם וכן חקרעו מבפחותיכם שהייתן מסימות על ראש כל קומה וקרעתי הכסתות והמסכות הוא כליון הנפשות המכספות ומיתתן וכיון שיבטלו הן יבטלו מעשיהן: למדה חסד וזן: יען הכחות לב כדיוק שקר וחני לא הכחתיני: שהיה הנדק מתפחד מדבריהם כמו שפירשנו והן היו מכחיבות אותו בשמי שקר כי חכי לא דברתי להן: ולמזקי די רשע כמו כן שהיו חומרו לו שיחיה: הכחות ענין כאב כמו נכחה לבב: מורכו הרע כן ימח פעמים דרך לשון זכר כמו זה הדרך לכבונו: לכן שוא מבואר הוא ויש מפרשי הענין הזה בדרישת המתים שהיו הנפשות בעלות חוב מעלות נפשות המתים בדבריהן ומפרשים לפורחות בעבור חזתן נפשות שאומר שהיו מעלות מן מקבריהן ופורחות בחיור: ויבוא אלי חנסי מוקמי ישראל וישבו לפניי חמר הכביה ככלות כבואה זו באו אלי חנסי מוקמי הגולה וישבו לפניי שהיו מרחים עצמם שבאים לדרש את יי והאל גלה אלי את לבבם וחמר ויבא לשון יחיד על רבי להודיע כי בהסכמת חמת ובלב חמר באו כלם על זה: ויהי בן חרס האחד לדרש להם האבין במירק הראשון מקור בחולם והאלף במקום הא כי כבד על הלשון לקרא שני הדין כאחד והוא בחולם בסקל הנתון תכתן וחמר וכי לדרש להם חמר שלבם אל גלוליהם לא לדרש וקבל הדרישה היא לתת סאלת: לכן דבר חומס עמם כמו חתם: כעניתי לו בה ברוב גלוליו: נענתי לו חבל לא כדרשתי לו חבל חענה לו וחסיבו על דבריו כדי לגלו כמון לבו חבל לא לדרש לו לתת את סאלתו ולעשות את בקשתו ונענתי לו ונענה לו דרכי כירי לבי כינס ולכי ענינם כי נענתי ונענה הם מבני כפעל והאל הוא הפועל בענותו הנעניק לו כמו שחן עניי עני חמר יענה באש הוא האלהים והאל הכועק הוא נענה כמו שחמ' הן חעק חמס ולא חענה הנה כי האל הוא העונה והחכם הוא הנענע וחך חמר הנה על האל יתברך נענתי ונענה כאמר כי הטעם לפי שלשון מענה הוא על שני פנים האחד הוא תחילת הדבור כמו ויען חית הראשון תעתי וחמרתי והשני הוא לשון הסבת הדבור והוא הנמחב ברוב כשחמ' כי הקדוש ברוך הוא הוא העונה כן הוא לקורא ולכועק וכשחמר עלת כענתי ונענה הוא נענה לעונה חלי והוא הקורא והכועק: בה כתוב בהח וקרי בחלף כי חומת חתי מתחלפות ומי בעבור שחב ברוב גלולת חענה לו כדי לגלו כמון לבו חמו שחמר חריו: למען תפוש את בית ישראל בלבם שהם מכסי את לבם ממני וחכי חתפסם בלבם שאלנה להם גלולי לבם ומחשבותי הדעה וזכתן תרנס חניי כעניתי לו בה ברוב גלולת חכא יי משתחיל לי במימרי דחתי למתבע חולכן מן קדמי חף על גב דמערי בסני פולחן טעוניתה ותרנס למען תפוש בדיל לקרבא ית בית ישראל למיתן תיבתח בלבהון דסטו מתח

בית ישראל ולא זעקו אלי בלבם ואמרו אלמי יהודה בלבם אל יאמר בלבם האח' תרנס חמו בלבם וקשתותם אמרו בלבם נינס יחד' גם את העולם נתן בלבם:

פולחני וחיסתחבו בפולחן טעוניתהון כלהון וכבותיני זל פירשו למען תפוש את בית ישראל בלבם כי בעבודה זרה מחשבה רעה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה כי הם לא היו עובדים עבודה זרה אחר שגלו חלא לפי שהיו חושבים עליה עדיין חסבה עליהם כחילו עבודה: כוזר' חספר שהיו מן חרס ויהיה מן הקל מצודת פעול בסקל ולא יכלו מענין ויכזרו מקדשי בני ישראל חו יהיה מבני כפעל משרם זור מענין זר: לכן' סובו והסובי' לוקמי ישראל חומר סובו והסובי' כסובי' הסובי' פניכ' שלא היו הגלולים נכח פניכם כמו שהיו: כי חיס' ומנהג חמר יגור בישראל' זכר הגרים כדחה כי מן הכספים סנו לרת ישראל מסגלו ישראל לתוכם כי ראו כי חלה ישראל בתוכם חלה חמת וכי הביא עליהם כל חמר דבר בעזבם את תורתו: ויבא אל הנביא לדרש לו כי לדרש לכביא בעבורי שחתן שאלתו: חניי' נענה לו כי חניי' חענהו בעבור שמי כדי שאלנה לו כמון לבו הדע חבל לא לדרש לו לתת סאלתו חבל הפך שאלתו חתן לו שחתן פני בו: ונתתי

דדק

יהוקאל יד

רשי

ונתתי בני בחיט הנהא' אחרי כן חס לא ישמע אל דברי הנביא פני מישח'רחס בלעז: והשימותיהו תרנס ינתן ואשונייה: והנביא כי יפתה ודבר דבר שחינו חמת: פתיתי פתחתי לו פתח לחינו סירצה ומחאן יש לומר בח ליטמא פותחין לו: כעון הדורס' כעון הנביא כחוב דחתי למילף ולא חליף כחוב פני סקרה יהי: מטה לחס:

והנביא ג' רם בקראוה וסי' והנביא ההוא או חולם החלום' והנביא והכהן והעם' והנביא כי יפתה ודבר דבר: ישמאו ב' בחירק תחת ידו וסי' למען לא יתעו עוד בית ישראל מאהר' ולא ישמאו עוד בגלולתם' ואינן סן אבן בני' ברישהון: והשלחתיג' וסי' נמסר בסדר בחקתי: דנאל ג' חס' יוד וסי' הכס אתה

ואתן רגזי בנברא ההוא ואשוניה ל' וכת' כו לאת ולמתלין ואשוניה מנו עמי ותדעון ארי אנא י' ונביא ארי ג' ל' וטעי וימלל פתנמא אנא י' אטעיתי ג' ג' י' ית נבא ההוא וארים ית מחת גבורתי עלוהי ואשוניה מנו עמי ישראל: ויקבלון הוביהון כחוב דאיתי למילף ולא חליף כחוב נבי' שקרא יהי: בדיל דלא יטעון עוד בית ישראל סבתר פולחני ולא יסתאבון עוד בכל מדיהון ויהון קרמי לעם ואנא אהוי להון לאלהא אמר י' אלהים: והוה פתנם נבואה מן קדם י' עמי למימרו: בר אדם ארעא ארי תחוב קרמי לשקרא שקר וארים מחת גבורתי עלה ואתבר בה סעיד מיכלא ואשלח בה בפנא ואשיצי מנה אנשא ובקראו: והון תלתא נברא האלן בגורה נח דניאל ואיוב אגון בזכותהון ישוובון נפשהון אמר י' אלהים: אלו חיתא בישרתא אעבר בארעא ותתבלגה ותהי

ונתתי פני באיש ההוא והשמתיהו לאות ולמשלים והכרתיו מתוך עמי וידעתם כי אני יהוה: והנביא כי יפתה ודבר דבר אני יהוה פתיתי את הנביא ההוא ונטייתי את ידו עליו והשמרתיו מתוך עמי ישראל: ונשא עונם בעון הדרש בעון הנביא יהיה: למען לא יתעו עוד בית ישראל מאהר' ולא ישמאו עוד בכל פשעיהם והיורלי לעם ואני אהיה להם לאלהים נאם אדני יהוה:

מסען לחס: נח דנאל ואיוב' לפי שאלו שלשה ראו שלשה עולמות נח ראה העולם בניו וחרב ובניו ודניאל את בית המקדש או את עצמו תחילה שר על כל השמים וסוף השלך לבוב אריות וחזר לנדולתו וכן איוב ראה את עצמו מיושב וחרב ומיושב לפיכך הביאו דונמא לדורו של יכניה שראו את הבית בבניינו וחורבנו ובנין פני וכן חמ' להם הנה חיבה יתירה חני מראה לכס חמס יכניה ונולתו חילו תחטא לי חס מארצות הגוים ונורתי עליה אחת מארבעת שפטי' חלה או רעב או חיה רעה או חרב או דבר כמו שמסדרן בפרשה זו זה אחר זה ושלשת הנדיקים חלו בתוכה לא יכילו לא בן ולא בת ואני חביא ארבעתן על ירושלים ואשחיר לכס מנכיל' אשר שס ואף על פי שאיכס בתוך ולא שסה ראוי' להנלה חלה לכס ח' אתכם כשנלו חלכם ותראו מעשיה' הרעים ותתנחמו על הרע אשר הבאתי עליהם כי ת

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם ארץ כי תחטא אלי למעל מעל ונטייתי ידו עליה ושברתי לה מטה לחם והשלחתי בה רעב והכרתיו ממנה אדם ובהמה: והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דנאל ואיוב המה בצדקתם ינצלו נפשם נאם אדני יהוה: לו' חיה רעה אעביר בארץ ושבלתה

מדנאל' והיו שלשת האנשים האלה בתוכה' ונח דנאל ואיוב בתוכה: אעביר ג' וסי' אני אעביר כל טובי' לו חיה רעה' ואת רוח המוסאד:

תראו שלא היו כדי לטובם עוד הלי' זה מהלך סדר פרשה זו כולה לסוף זה חין ליטבו וכלה שחינו לסוף הרב ועוד נראה שבספר זה חסר אחת מארבע' שפטי' מאז ועד ח' לא חרץ כי תחטא לי וגו' והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דנאל ואיוב לפי ששלשת האנשי' האלה הצילו הנה משלשת שפטיס האלה הזכיר הכתו' את חלו נח ממלט משלשתן מחיה רעה מניין אתה או' בשעה שנכנס לתיבה בקפו כל החיות ליכנס ולא הניחן הבה דכתיב ויסגר י' בעדו חין ויסגר חלה מחיות כדא' וסגר פוס אריותה ולא חבולני חרי בח ליכנס והיו סיניו כהות דוב בח ליכנס והיו רגליו מתערסלות כו' בבר מן הרעב מניין סג' מן האדמה אשר חררה בח ולמד בבר במקום שחושב עשרה רעבון סירדו לעולם ותמצא שבימי נח היה אחד מהס ומביא רחיה מן האדמה אשר חררה מן החרב זה המבול ועוד שהיו דורו מבשקין לזדונג לו והיו אומרי' חין חנו מניחין אותנו ליכנס חלה שהצילו הנה חמ' הנה חין חנו מניחו ליכנס חלה בחני היום ודרגיש ליה ימלל הד' בעצם היום הזה בח נח בעצמו של יום דניאל בשעה שנכנס נכוד נכר להיכל בימי יהויקים והרב יהויקים והניח לדניאל והגלה לדניאל הגלת שלומים לפי שמצאו מלא רוח חכמה מן הרעב שהריעד שלא נכבשה ירושלים בימי יהויקים צר עליה נכוד נכר שלם שנים שחומר יהי רעב גדול בעיר מן החיות מניין וסגר פוס אריותה ולא חבולני וכן אתה מוכח איוב שחמלט משלשתן מן הרעב מניין לדברי האומר איוב בימי יעקב היה מצינו שהיה רעב בימי מן החיות מניין דכתיב ומקנהו פרוץ בארץ פרוץ גדול של עולם מן החרב מניין יפלה כליותי ולא יחמול: והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דניאל ואיוב המה בצדקתם ינצלו נפשם: מפני מה לא הוזכרו במיתת הרעב בניס ובנות שלא נאמר בהם חס בניס חס בנות יצילו כמו שהוזכרו בשני שפטיס האחרונים דונמא לדניאל שהוא אחד מהם והוא היה מדורו של יכניה ולא ממלטו עמו לא בניס ולא בנות ועליו נתבא ישעיה כה חמ' י' לכרטיס אשר ישמרו את שבתותי: לו חיה' חס חיה: חרב

מטר: חס ובהמה' הבהמה לעונם האדם: והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דנאל ואיוב' דנאל חסר היוד וכן האחר הזכיר בפרשה הנה אתה מדנאל והיוד נקראת חף על פי שאינה כתובה כיוד ירושלים והאלף נחה כי הצרי תחת היוד והיוד דבוטה חכר חלה השלמה נדיקים לפי שכל אחד מהם ראה שלשה עולמות בניו וחרב ובניו נח ראה העולם בניו ורחשו בניו דניאל ראה בית המקדש בניו ורחשו בניו חף על פי שלא ראהו חרב בעיניו כי בגלות היה סגולה עם יהויקים חף על פי כן בימינו חרב ואחר כך ראהו בניו כשזוה כורס לבנותו איוב ראה עצמו בניו בבניס ובבנות בעושר ובנכסים וראה עצמו חרב מבניס ומבנות ומכל נכסות ומדוכה ביסורין וזכרם בענין זה כי חרבן הארץ יהיה בעון היושבים בה והם בצדקתם לא הצילו חלה עצמם כי נח לבדו היה צדיק בדורו עם בניו כמו שאמר כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה ולא הצילי מכל בני דורו חלה הוא ובניו לכדס שהיו נדיקים ודניאל גס כן לא הציל בצדקתו חלה עצמו ומן הגלות לא היה יכול להציל עצמו כי חף ישאר בארץ יחידי או הוא וחביריו הצדיקים כיחזקאל וחנניה מיסאל ועוריה חף יתכן שיסארו יחידי בארץ החרבה ולטובתם גלו רחשונים כדי שלא יראו בחרבן העיר ובית המקדש ואף על פי שבחרבן העיר נהרגו חסידים ולא הצילו עצמם כמו שכתוב נתנו את נבלת עבדיך וגו' אפשר שהיה החסיד ההוא יחידי בין רבים בעת ההרב גאמר כי עד צדיק ישוב משפט חבל כשהס שלשה או יותר יצטרפו זכויותיהם ויכלו עצמם ואיוב גס כן הציל עצמו לבד ממותה ולא הציל בניו ובנותיו כי לא היו נדיקים כמו שאמר חס בניך חטאולו וישלחם ביד פסעם וכן אמרו רבותי' זל וחין מדי מציל חין אברהם מציל את ישמעאל וחין יצחק מציל את עשו ואיוב לא הציל עצמו מיסורין כי לטובתו היה למרק קצת עונות שהיו בו חף על פי שהוא לא היה יודעם בעצמו ועוד זכר חלה השלמה כי שלשתם עמדו בצדקתם בנסיון וככלו כי דבר נח חין לך נסיון גדול מזה שכיח שאמר לו החל יתברך עשה לך תיבת עני גפר עשה אותה לעיני כל בני דורו והיה המעשה ההוא כנגד דעתם ומורה על הממות זכרם ונכחם בחל יתברך ולא פחד סיהרנהו וכן דניאל עמד בנסיון גדול שהסליכוהו לבוב האריות ונכחם בנסיון שהכנה הסטן בסחין רע מקף רגלו ועד קדקדו ועמד בנסיון ולא חטא בשפתיו לדבר דברים אשר לא כן כנגד החל יתברך וכל לפיכך זכר צדקת חלה השלמה צדיקים חף על פי כן המה בצדקתם הצילו את עצמם ולא אחרים עמם: ינצלו נפשם: זה לבדו מהדגוש בזה הענין: לו חיה רעה אעביר בארץ ושבלתה' לו כמו חס כמו לוהחיתם אותם: ושבלתה' פעל ינח כי חין הארץ משכלת אותם כי היה כחם לינשבים בה והחיה משכלת את הארץ: אעביר בארץ' כמו הנני משלתי כן: והיתם

והנביא ג' רם בקראוה וסי' והנביא ההוא או חולם החלום' והנביא והכהן והעם' והנביא כי יפתה ודבר דבר: ישמאו ב' בחירק תחת ידו וסי' למען לא יתעו עוד בית ישראל מאהר' ולא ישמאו עוד בגלולתם' ואינן סן אבן בני' ברישהון: והשלחתיג' וסי' נמסר בסדר בחקתי: דנאל ג' חס' יוד וסי' הכס אתה

ונתתי פני באיש ההוא והשמתיהו לאות ולמשלים והכרתיו מתוך עמי וידעתם כי אני יהוה: והנביא כי יפתה ודבר דבר אני יהוה פתיתי את הנביא ההוא ונטייתי את ידו עליו והשמרתיו מתוך עמי ישראל: ונשא עונם בעון הדרש בעון הנביא יהיה: למען לא יתעו עוד בית ישראל מאהר' ולא ישמאו עוד בכל פשעיהם והיורלי לעם ואני אהיה להם לאלהים נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם ארץ כי תחטא אלי למעל מעל ונטייתי ידו עליה ושברתי לה מטה לחם והשלחתי בה רעב והכרתיו ממנה אדם ובהמה: והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דנאל ואיוב המה בצדקתם ינצלו נפשם נאם אדני יהוה: לו' חיה רעה אעביר בארץ ושבלתה מדנאל' והיו שלשת האנשים האלה בתוכה' ונח דנאל ואיוב בתוכה: אעביר ג' וסי' אני אעביר כל טובי' לו חיה רעה' ואת רוח המוסאד:

יחזקאל טו רדק תקעז

והיתה שממה מבלי עובר מפני החיה, לא אמר זה ברעב בחרב ובדבר כי חף על פי שתהיה הארץ שממה מיושביה יעברו דרך עליה חסדי חרבות ולא תרבה שם החיה אבל כשהארץ שממה מפני חיה משולחת שהחל יתברך השליחם בה כמו שאמר והשלחתי בכס חת חית השדה ירחו לעבור בה חפילו חכמים חכמים מפני החיה כי תרבותה שם: שלשת חס בניס והם בנות יבילו קטנים וקטנות כמו חן בן ינח חן בת ינח כלומר חפילו הקטנים שהם בלא חטא לא יבילו כי הם ילקו בעון חבות וחפי בני הנדיקים הקטנים ימותו כמו שאמר הם לבדם ינלו כי די להם שיבילו עצמם כי היה להם עון שהיו דרים בין רשעים: או חרב אחיז על הארץ זה לבדו על הארץ בענן זה וכן היא המסרה

מז ריש ספרא עד והטף אל מקדשים מלהון אל הארץ במא או חרב אביא על הארץ ומן והטף עד סאפא דספרא וכל שאר קריי רכו על הארץ במא אל הארץ וסו' וידרו מעל כסאותם יקרא אל השמים מעל ובניהם הרבית ככוכבי השמים: אשלו ט' וסו' נמסר בסדר בא אל פרעה: ונחג' רפוסים

והיתה שממה מבלי עובר מפני החיה: שלשת האנשים האלה בתוכה חי' אני נאם אדני יהוה אס' בניס ואס' בנות יצילו המה לבדם יצילו והארץ תהיה שממה: או חרב אביא על הארץ והיא ואמרתי חרב תעבר בארץ והכרתי ממנה אדם ובהמה: ושלשת האנשים האלה בתוכה חי' אני נאם אדני יהוה לא יצילו בניס ובנות כי הם לבדם יצילו: או דבר אשלו אל הארץ והיא ושפכתי חמתי עליה בדם להכרית ממנה אדם ובהמה: ונח דניאל ואיוב בתוכה חי' אני נאם אדני יהוה אס' בן אס' בת יצילו המה בצדקתם יצילו נפשם: כי כה אמר אדני יהוה אף כי ארבעת שפטי הרעים חרב ורעב וחיה רעה ודבר שלחתי אל ירושלים להכרית ממנה אדם ובהמה: והנה נותרה בה פלטה המוצאים בניס ובנות הנם יוצאים אליכם וראיתם את דרכם ואת עלילותם ונחמתם על הרעה אשר הבאתי על ירושלים את כל אשר הבאתי עליה: ונחמו אתכם כי תראו את דרכם ואת עלילותם וידעתם כי לא חנם עשיתי את כל אשר עשיתי בה נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה יהיה עץ הגפן מכל עץ הזמורה אשר היה בעצי היער:

ותהי לצרו מבלי עדי מן קדם חיתא: תלתא נבריא האלון בנדה קים אנא אמר יי אלהים אם בניס ואם בניס וישונו אנון בלחודיהון ושתונו וארעא תהי לצרו או דקטלין בהרבה איתי על ארעא תהי ואומר דקטלין בהרבה יעדון בארעא ואשצי מנה אנשאי ובעיראו ותלתא נבריא האלון בנדה קים אנא אמר יי אלהים לא וישונו בניס ובנות אלהון אנון ב בלחודיהון ושתונו: או מותא אשלו על ארעא והיא ואשפוך חמתי עליה בקטול לשצאה מנה אנשאי ובעיראו: ונח דניאל ואיוב בנדה קים אנא אמר יי אלהים אם בר אס' ברתא וישונו אנון ב בזכותהון וישונו נפשהון:

ארי כרנן אמר יי אלהים אף ארי ארבע פורענין בישן חרבא וכפנא וחיתא בישתא ומותא שלחתי על ירושלים ל לשיצאה מנה אנשאי ובעיראו והא אשתארת בה שזכתא דמתפקין בניס ובנות אנון נפקין לותרכו ותחזון ית אורחיהון וית ע עובריהון ותתחמוז על בישתא דאיתיה על ירושלים ית כל ד דאיתיה עליה: וינחמו יתכוון ארי תחזון ית אורחיהון וית עובריהון ותדעון ארי לא למנן עברית ית כל דעברית בה אמר יי אלהים: והנה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימרו בר אדם מה שגנא אילן גופנא מפל אילנא שששתא דהות באעי חורשאי חיסבון

ונח מצא חן בעיני יי' ונח בן שש מאות שנה, ונח דניאל ואיוב בתוכה: יוצאים ד' מל' וסו' והנה נותרה בה פלטה יוצאים אל הגלילה כי מיסין מן המקדש אל ארץ אפון דגזוז חכרדיה: חסורה ב' וסל' וסו' ויאמר אלי הראית בן אדם הנקל בן אדם מה ידה עץ הגפן:

ובנות חף מן הרשעים שיומותם שם ולא כלם כי גם כן מהקטנים כהרגו שם ומתו ברעב וחף מן הגדולים כאלו מן המיתה ונלו: הנם יוצאים אליכם אמר כנגד בני הגולה הנה הנבלים בירושלם יוצאים בגלות ובחיים חליכם בכל סתראו אותם ותכיתו כי ברוך לקו ומה שהותרתי מהם לפי מדת רחמים אשר בי כי עדן מרחו אותם ברשעים שלא נכנעו מכל אשר עשו והם השארתם שנסארו עם יוחנן בן קרח וסיעתו שנסארו ברשעים עדין שלא שמעו לדברי ירמיהו מפי יי' והלכו למצרים: ונחמתם על הרעה תהיה ראותכם אותם ברשעים נחמתם את כל אשר הבאתי על ירושלים ונחמתם על הרעה אשר הבאתי עליה: ונחמו אתכם כי תראו את דרכם ואת עלילותם וידעתם כי לא חנם עשיתי את כל אשר עשיתי בה נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה יהיה עץ הגפן מכל עץ הזמורה אשר היה בעצי היער:

על הארץ ס' מן ריש ספרא עד והטף אל מקדשים מלהון אל הארץ במא או חרב אביא על הארץ ומן והטף עד סאפא דספרא וכל שאר קריי רכו על הארץ במא אל הארץ וסו' וידרו מעל כסאותם יקרא אל השמים מעל ובניהם הרבית ככוכבי השמים: אשלו ט' וסו' נמסר בסדר בא אל פרעה: ונחג' רפוסים

והיתה שממה מבלי עובר מפני החיה: שלשת האנשים האלה בתוכה חי' אני נאם אדני יהוה אס' בניס ואס' בנות יצילו המה לבדם יצילו והארץ תהיה שממה: או חרב אביא על הארץ והיא ואמרתי חרב תעבר בארץ והכרתי ממנה אדם ובהמה: ושלשת האנשים האלה בתוכה חי' אני נאם אדני יהוה לא יצילו בניס ובנות כי הם לבדם יצילו: או דבר אשלו אל הארץ והיא ושפכתי חמתי עליה בדם להכרית ממנה אדם ובהמה: ונח דניאל ואיוב בתוכה חי' אני נאם אדני יהוה אס' בן אס' בת יצילו המה בצדקתם יצילו נפשם: כי כה אמר אדני יהוה אף כי ארבעת שפטי הרעים חרב ורעב וחיה רעה ודבר שלחתי אל ירושלים להכרית ממנה אדם ובהמה: והנה נותרה בה פלטה המוצאים בניס ובנות הנם יוצאים אליכם וראיתם את דרכם ואת עלילותם ונחמתם על הרעה אשר הבאתי על ירושלים את כל אשר הבאתי עליה: ונחמו אתכם כי תראו את דרכם ואת עלילותם וידעתם כי לא חנם עשיתי את כל אשר עשיתי בה נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה יהיה עץ הגפן מכל עץ הזמורה אשר היה בעצי היער:

ונח מצא חן בעיני יי' ונח בן שש מאות שנה, ונח דניאל ואיוב בתוכה: יוצאים ד' מל' וסו' והנה נותרה בה פלטה יוצאים אל הגלילה כי מיסין מן המקדש אל ארץ אפון דגזוז חכרדיה: חסורה ב' וסל' וסו' ויאמר אלי הראית בן אדם הנקל בן אדם מה ידה עץ הגפן:

ובנות חף מן הרשעים שיומותם שם ולא כלם כי גם כן מהקטנים כהרגו שם ומתו ברעב וחף מן הגדולים כאלו מן המיתה ונלו: הנם יוצאים אליכם אמר כנגד בני הגולה הנה הנבלים בירושלם יוצאים בגלות ובחיים חליכם בכל סתראו אותם ותכיתו כי ברוך לקו ומה שהותרתי מהם לפי מדת רחמים אשר בי כי עדן מרחו אותם ברשעים שלא נכנעו מכל אשר עשו והם השארתם שנסארו עם יוחנן בן קרח וסיעתו שנסארו ברשעים עדין שלא שמעו לדברי ירמיהו מפי יי' והלכו למצרים: ונחמתם על הרעה תהיה ראותכם אותם ברשעים נחמתם את כל אשר הבאתי על ירושלים ונחמתם על הרעה אשר הבאתי עליה: ונחמו אתכם כי תראו את דרכם ואת עלילותם וידעתם כי לא חנם עשיתי את כל אשר עשיתי בה נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה יהיה עץ הגפן מכל עץ הזמורה אשר היה בעצי היער:

רשי

חרב, גייסות למלחמה: שפטי, מיוסגוסט' סס' בלעז: נותרה, חייטרמח'ס בלעז: המוכחים, בסביה וביחוס כאן: עלילות, מעשיהם: מה יהי עץ הנפן מכל עץ, מה סופנו מכל שאר עצים: הזמורה אשר היה בעצי היער, לא על נפן הכרמים שעושה כרי חכי אומר לך חלל על זמורו נפן הנדילה ב בעירים: היקח

טו

היה... חם יקחו ממנו יתרו חן צריך לומר שלא יקחו ממנו עץ למלאכה חלח חפילו יתד לתלות עליו כל כלי לא יקחו ממנו: כל כלי שום כלי חפילו קטן כמו כל מלאכה לא תעשו שום מלאכה כל חלב וכל דם לא תאכלו שום חלב ושום דם: הנה לאם נתן לחלכה חן בו חלח להליק בו האם: את שני קצותיו חלכה האם עוד אהבנו פחות ואומר הנה שני קצותיו חלכה האם כלומר חם יקחו חנות מתוך האם חחר שחלכה שני קצותיו בחמת תוכו נחר כי חם חלכתו מן הקצה האחד עוד הקצה האחר רחוק מן האם ולא נחר חלח חם חלכה האם שני קצותיו בחמת תוכו נחר וחף על פי שלא חלכתו האם נחר הוא מפני האם שחלכה סביבותיו וחין לו צורך חלח שיחיד

חם חנות לאם כי בהיותו תמים ושלים לא היה ראוי למלאכה כל שכן כשאחלתו האם סביביו: ותוכו נחר שרשו חרר מפעלי הככלהו כפעל בשקל ונקל זאת בעיניי וי נכסב גועתה ונקמחה חית נחר מפני הזקף או הוא כפעל ביני לפיכך היא קמוצה כמו עש נכר תתבר חבל נחר ממות שהיא כפעל עבר החית פתוחה וכן ויחר מבין כפעל בשקל לא ימד חלח מפני שלא תדגש החית והיוד בצדי והחית קמוצה מפני הזקף ונחר הוא ענין הדבר המורגש מהאם לא שנשקף ממש וענין המשל כי המשיל ישראל לען נפן שהוה עץ דקורפה מכל העצים זביטתל כאמ' כי חתם המעט מכל העצים וכסוניה פרי טוב יבא ממנו היין המשמח אלהים וחאכס הנה העץ הזה חן בו תועלת חלח כפריו וישראל הוא עץ הנפן כמו שהמשילו יפעיהו וחמר כרם היה לידיו בקרן בן שמן ויטעו שורק ויקו לעשות ענבים ויעש בחושים והנה הוא זמורת היער וחין בו צורך חלח לאם וישראל כיון שעשה מעשים רעים חן לו תקנה חלח ליסרו למשפט ברעב ונחרב ובדבר והוא האם והנה שני קצותיו חלכה האם כמו שאמר חרם מקדש וכלשתים מ מאחור ויחלו את ישראל בכל פה וחמר ותלהטו ולא ידע ותבער בולח ישים על לב וחמר ובתוכו נחר זה ירוסלם שהיה ב בחמגע חרץ ישראל בכל הרעה שראו שחאה לעשר' הסבט' ולכל ערי יהודה לבד ירוסלם וחף על פי כן יושבי ירוסלם שנחרו מן האם ובאו להם חרבעת ה' השפטים לא לקחו מוסר ומה תקו ים בהם חם ימלטו מן האם שלא תחלם לבמרי הנה לא יכליח למלאכה כלומר לא יחזרו בתשובה ולא יטבו מעשיהם הנה חן להם תקנה חלח להחזיר' לאם לחלם ולהחרימם גם ירוסלם שתהיה שוממה והוא שאמר מהאם יבאו והאם תחלם וחמרתי ירוסלם נמלטה מן האם ששלחתי אליהם הסכס והערב שיטבו בתשובה והעיר לא תשקף באש ולא שפעו חם כן האם תחלם: הנה בהיותו תמים כשהיו כל ישראל בחרם לא רצו לחזור בתשוב' חלפ' שהייתי מתרה בהם על ידי כחי' תמיד והייתי משליט בהם חוביה' לשלול סלל ולבט בו כדי שיוסרו ולא עשו תשובה כל שכן עתה שהרנילו במעשיהם הרעים עד שאחלה אותם האם כל סביבם וחרבה כל חרץ ישראל מלבד ירוסלם והקשו את לבם עד שנעשה להם החסור כהתדר והורגלו ביועשי הנשים הרעים וחזו ברעה אחר רעה וחמר כי הנבי' מצליחי' במעשיהו נאעם כן גם חני כמו שאל חחו כשכלח' עליו מלך חרם כי חלחי מלכי חרם הם מעשרי חותם להם חזבה ויעזרוני לפיכך חן בהם תקוה כי נחרו מן האם ולא הרנישו חם כן האם תחלם: לכן כה חמר יי' בען היער דרך כלל כמו לא תשחי' את ענה: חמר נתתיו חלכה יר עץ הנפן בזאת התוכו: ונתתי מהאם יבאו והאם תחלם: מבואר הוא למעלה וינתן תרגם על כתבני אורית' דיהבין מנו חשתח עברו ועממיה דתקפיין כחישתח ישיביון: ויהי' בן חרם הודע את ירוסלם את תועבותי' הוכח ית יתבי ירוסלם וחוי להון ית תועבתהון: ותימר פרנן אמר יי' אלהים ליתבי ירוסלם ת תורבתכון וילדורתכון מארעה כנענאי תמן אתגליתי על אברהם אבוכון בין בתרגי' ואודעתיה דאתון נחתיו למצרים בדרע מרוסם אנה פריק יתבוו ובזכות אבהתכון אנה כתריד מן קרמיון ית אמורא וישיצו ית חמאי: ואף בר נחתו אבהתכון למצרים תותבין בארעה דלא דילהון משעברין ומענן להון חורת כנשתא דישראל דמיא לולדא די רטיש על אפי ברך לא

רשי

היוקח ממנו ונמו' חונה רחווה לך: כל כלי שום כלי: הנה לאם נתן לחלכה חן כרכילי' בלעז' הנה שאלתיך על התמים וחיו ראו לכלוס עתה עוד חני מוסף על ה השאלה הנה חם נתנו זמורה ממנה באם ו חלכה האם בשתי קצות הכיפ עד כי נחר תוכו: נחר נשחר מן האם בלחזיר בלעז' נחר לסו ועצמי חרה ויס לעזי חשילט ב בלעז' וכן ויחר עלי חמו חברו מנחם עם עצמי חרה היכלח עוד ל למלאכה: חף כן לשון קל וחומר וכל שכן הן וכן בכל המקרא כגון הנה חחננו פה ביהוד' ירחיס וחף כינלך ק קעילה וכן בפרסה זו הנה בהיותו תמים לא יעשה למלאכה חף כי חם חלכתו ונ': כן נתתי חת ירוסלם שתי קצותי' חלכה האם שתי גליות כשגלה יהויקים גלו עמו מזרע המלוכ' ומן הפרתמים כמע שנחמר בדניאל אחריו גלה יכניה בנו והחרם והמסגר ותוכו נחר כדקיהו הנות' בה כבד בזרתי עליו מלא חופסיך גחלי חם וערוק על העיר: עהאם יבאו על פתגמי אורית' דיהיבין מנו חשתח עברו ועממיה דתקפיין כ חישתח ישיביון: הודעי' פייסבוייר בלעז': מכורותיך' כמו מגורותיך מנחם חברו לסון תולדה וכן פירש כלי חמם מכורותיהם חיש ממת מכרו לבד ממכריו כלם לשון תולדות: חבין וחמך' חברהם ושרה משם בטלו גדולתם וכני חת נתנו לה קבר: ביום הולד' חותך' פוסלי' חה בלעז' כשבחתי בך במכרי' היית בלא שום תקון ולפי שדימה ה הדבר ללידה הזכיר כאן תיקוני הולד': ומולדותיך

אכלתהו ד' וס' ואמרנו חיה רעה אכלתהו ויכרה ויאמר' הנה בהיותו תמים לא יעשה' מטה עזה אש אכלתהו: בשומי ב' וס' מהאש יאווהאש' בשומי ענין לבשו: ומלדתיך ב' א' חם' א' ס' וס' ומלדתיך מארץ הכנעני' דנעני חם ודבתריה ומולדותיך ביום הולדת סל דמל:

היוקח ממנו עץ לעשות למלאכה אם יקחו ממנו יתד לתלות עליו כל כלי: הנה לאם נתן לחלכה חן שני קצותיו חלכה האם ותוכו נחר היצלת למלאכה: הנה בהיותו תמים לא יעשה למלאכה אף כי אש אכלתהו ויחר ונעשה עוד למלאכה:

לכן כה אמר אדני יהוה באשר עץ הגפן בעץ היער אשר נתתיו לאש לאכלה כן נתתי את יושבי ירוסלם: ונתתי את פני בהם מהאש יצאו והאש תאכלם וידעתם כי אני יהוה בשומי את פני בהם: ונתתי את הארץ שממה ען מעלו מעל נאם אדני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן ארם הודע את ירוסלם את תועבותיה: ואמרת כרה אמר אדני יהוה לירושלם מכרתך ומלדתיך מארץ הכנעני אבין האמרי ואמך חתית: ומולדותיך ביום הולדת אתך

אבוכון בין בתרגי' ואודעתיה דאתון נחתיו למצרים בדרע מרוסם אנה פריק יתבוו ובזכות אבהתכון אנה כתריד מן קרמיון ית אמורא וישיצו ית חמאי: ואף בר נחתו אבהתכון למצרים תותבין בארעה דלא דילהון משעברין ומענן להון חורת כנשתא דישראל דמיא לולדא די רטיש על אפי ברך לא

היוסבון מניה אעא למעבר עבידא אם יסבון מניה ספתא למתלי בה כל מן: הנה לאשתא אתמסר לאשתו צארה ית תרין סטרוהי אכלא אשתא וגויה חר היכשר לעבדא: הא בר הורה שלים לא כשר לעבדא אף אלהן דאשתא אכלתיה וחר היכשר עוד לעבדא:

בכו פרנן אמר יי' אלהים כמא דאילו גופנא באעי חורשא ד דמסרתיה לאשתא לאשתו צארה כן מסרית ית יתבי ירוסלם ו אמתו ית פורענורתי בהון על פרנמי אוריתא דיהיבין מנו אשתא עברו ועממיה דתקפיין באשתא ושיצונו ותידעו ארי אנה יי' פר יחול רונוי בהון: ואתון ית ארשא לצרו חלף דשקרו שקר אמר יי' אלהים: והוה פתגם נבוארה מן קרם יי' עמי למימרו בר ארם הוכח ית יתבי ירוסלם וחוי להון ית תועבתהון: ותימר פרנן אמר יי' אלהים ליתבי ירוסלם ת תורבתכון וילדורתכון מארעה כנענאי תמן אתגליתי על אברהם אבוכון בין בתרגי' ואודעתיה דאתון נחתיו למצרים בדרע מרוסם אנה פריק יתבוו ובזכות אבהתכון אנה כתריד מן קרמיון ית אמורא וישיצו ית חמאי: ואף בר נחתו אבהתכון למצרים תותבין בארעה דלא דילהון משעברין ומענן להון חורת כנשתא דישראל דמיא לולדא די רטיש על אפי ברך לא

דברים שהם סכנה חם לא יעשו חותם וחמר ביום הולדת חותך מכאן שמילדים את האשה בשבת: לא

שרך כמו שררד: למשעי, לזכרון חיה הסלע שעונית כיפה תרנונו חז' לזכונט
בלעז ומנחה חדר למשעי לשון פעווע: לא המלחת' מכאן שמוחזין את הולד
כדי שיתקשה בסרו: והחתי' לשון כריכה בכנדים וכן וערפל חתולתו הוא
שומלפפין את הולד: לחמה' לחוס: כנעל' חכור' שמנט בלעז: מתכוססת'
כרפסת כמו יבוס

קמינו: בדמיק חיי
חף כנוולך זה לא
תמותי וסטינה לומר
שני פעמי' לפי שבדס
פסח ודס מילה כנאלו
לסון חדר מתכוססת
סנייליחה בלעז:
בעדי' לשון מכלול
ומנחס פירסו בעדי
עדיס לשון עד כמו
בטחו ביי עדי עד ח'
חכניקא חטינלח בל'
חבל דונס פתר חותו
לסון עדי ומשקל עדי
עדיס הוא מן י' סמות
חרי חריס כני כניס
גדי גדיס: ככונו'
פירינט חפייטיחם
בלעז: ושערך צמח'
סימי כערות: דודיס'
חמיטיחם בלעז: וינתן
פירס את כולה וחיך
להוסיף על התרנו' וכן
פירסה מכרותיך ו
ומולדתך וגומ' ת
תומכותכון וילדותכו'
מחרע כנענחי' תמן
חיתגליתי על חברהס
אכוכון בין בתריח
חודעתי' דחתין נחתין
למכרי' וכדע מרמס
חנח פריק יתכון ובזכו'

ובסיסג בקריאה וסימ' ובמיס רביס זרע שיחור' ובמיס לא רחצת למשעי' ובמיס עזיס נתיבה: אל פני
ט בקריאה וסיס' שלש פעמיס בשנה יראה כל זכורך קדמא' וזאת תורת הסנחה הקרב אתה בני אהרן'
ויקחו את אשר צוה ששה אל פני' את הצפור החיה יקח אתה ואת עץ תנינא' ואל יבא בכל עת אל הקדש אל
לא כרת שרך ובמיס לא ארחצת
למשעי והמלח לא המלחת והחתי
לא חתלת: לא חסה עליך עין
לעשות לך אחת מאלה להמלה
עליך ותשלכי אל פני השדה בנעל
נפשך ביום הולדת אותך:
ואעבר עליך ואראך כתבוססת
בדמיק ואמר לך בדמיק חיי ואמר
לך בדמיק חיי: רבבת כצמח
השדה נתתיך ותרכי ותגדלי ו
ותבואי בערי עדיס שדיס נכנז
ושערך צמח ואת ערוס ועריה:
ואעבר עליך ואראך ורנה עתך
עת דדיס ויאפרש כנפי עליך

לא כרת שרך' מכאן שחונתין את הטבור בשבת: ובמיס לא רחצת' מכאן
שמרחינין את הולד בשבת וכרת שלא נזכר פעלו מן הדגוש וכן והאשרה אשר
עליו כרתה: שרך' דגוש הריס לחסרון הריס האחרת והשרר הוא הטבור
וידוע הוא: ובמיס לא רחצת' סתם רחיבה במיס חמין: והמלח לא המלחת'
מכאן שמוחזין את הולד בשבת:
והחתי לא חתלת' מכאן
שומלפפין את הולד בשבת:
למשעי' פירושו להחליק הכשר
כי הרחיבה במיס חמין מחליקה
הכשר ומעדת חותו ותרגום
חלקת בוארין פעוועת בוארית
ויהיה היוד למשעי במקום חות
הכפל: והמלח לא המלחת'
והמלח בקימן חטף ההח':
הומלחת' בסורק ההח' כי המלח
מחוק עור בסר הילד ומקשה
חותו: והחתי לא חתלת' כמו
שומלפפין את הולד ומחתיק
חותו בחתלת בגדי וקיסרין חותו
לתקן חיבריו ולישרם לבי שהיה
במיס חמו כרוך בשליתו ראשו
בין כרכיו' וענין המשל שהיו
ישראל במצרים מעת מת יוסף
וקס מלך חדס על מצרים כילד
שאך בן כח לפרכס עצמו ולא
מכח חומל סיחמול עליו ולא עוד
אלא שהסליכוהו חוץ לעיר על פני
הסדה מרוב מאחס בו זהו שמל'
בנעל כפסך ביוס הולדת חותך
זהו נעל דמי הלידה כן ישראל
העבדיוס מצרי' ככרך וענו חותס
בכל מיני ענויסי עד שהיו קרוביסי
למות מרוב הענויסי ולא עוד אלא
שהסליכוס חוץ לעיר בשדה כמו
שכתוב בחומר ובלבניס וככל
עבוד בשדה ממחסם בהס שלא
ירחוס זהו משל ותסלכי על בני

מכאן שמוחזין את הולד בשבת:
והחתי לא חתלת' מכאן
שומלפפין את הולד בשבת:
למשעי' פירושו להחליק הכשר
כי הרחיבה במיס חמין מחליקה
הכשר ומעדת חותו ותרגום
חלקת בוארין פעוועת בוארית
ויהיה היוד למשעי במקום חות
הכפל: והמלח לא המלחת'
והמלח בקימן חטף ההח':
הומלחת' בסורק ההח' כי המלח
מחוק עור בסר הילד ומקשה
חותו: והחתי לא חתלת' כמו
שומלפפין את הולד ומחתיק
חותו בחתלת בגדי וקיסרין חותו
לתקן חיבריו ולישרם לבי שהיה
במיס חמו כרוך בשליתו ראשו
בין כרכיו' וענין המשל שהיו
ישראל במצרים מעת מת יוסף
וקס מלך חדס על מצרים כילד
שאך בן כח לפרכס עצמו ולא
מכח חומל סיחמול עליו ולא עוד
אלא שהסליכוהו חוץ לעיר על פני
הסדה מרוב מאחס בו זהו שמל'
בנעל כפסך ביוס הולדת חותך
זהו נעל דמי הלידה כן ישראל
העבדיוס מצרי' ככרך וענו חותס
בכל מיני ענויסי עד שהיו קרוביסי
למות מרוב הענויסי ולא עוד אלא
שהסליכוס חוץ לעיר בשדה כמו
שכתוב בחומר ובלבניס וככל
עבוד בשדה ממחסם בהס שלא
ירחוס זהו משל ותסלכי על בני

מבי' ויבא משה ואהרן אל פני אהל' ויקהילו פשה ואהרן את הקהל' לא חסה עליך עין' ואצאה בשע' הניא
לילה' וסן בעשרי וחמש שנה לגלותינו עד סוף דסיפרא דכנו' אל פני ואל פני בסד על פני וסי' בסד משפטי':

אכהתכון חכא מתריך ית אמוראי ומשיבי ית חתאי' ומולדותיך ביוס הולדת חותך
וגו' וחק כד נחתו אכהתכון למכרי' תותבין בארעה דלא דילחון משעבדין ומענן
להון הות כניסתח דיסר' דמיה לוולדא דרטיס על חפי כרח דלא חיתפסק סוריה
ובמיה לא חיסטיף לחיתקיה ובמלח לא חיתמלח ובחיסורי' לא חיתחסר: לא חסה
עליך עין וגו' לא חסת עליכון עינח דפרעה רשיעא למעבד לכן טבח חדא לחנח'
לכון משעבדכו' לרחמח עליכון וגור עליכון גזירת גמירח למרמי ית דכורככו'
בנהרח לחברח יתכון בעידן דהוייתון במצריס: ונעבר עליך וגו' ועל דוכרן קיס
אכהתכון קדמי חיתגליתי למפרקכו חרי גלי קדמי חרי חתן מענן כשיעבדיוכון
נאמרית לכן בדמח דמהולתח אחוס עליכון ואמר' לכון כדס פסחח אפרוק יתכון:
רבבה כצמח הסדה נתתיך' ריבבת כצמחי חקלח יתבתיכון וסנייתון ותקיפתון
והוייתן לזרעי' ולשבטן ובעבדי אכהתכון תקיח עידן פורקן כנישתכון מטח חרי
חתון משעבדין ומענן: רבבה כצמח הסדה' כמו שנחמר ובני ישראל פרו וישרצו
וירבו: ואת ערוס ועריה' מן המצות: ונעבור עליך וחרחך' וחיתגליתי על משה
בחסנח חרי גלי קדמי חרי מטח זמן פורקכו וחגנית במימרי עליכון והעדיתי
חוביכון וקיימית במימרי למפרק יתכון כמה דקיימית לאכהתכון חמר' חלה'
למיהויכון עם משמש קדמי: ואפרס כנפי' כף בגדי: ואשבע

הסדה ויונתן תרג' הפסוק כן וחק כד נחתו אכהתכון למכריס וגו': לא חסה עליך
עין' אחת מחלה' חפילו אחת מחלה כל סכן כלס שהיית דריכה להן: לחמלה
בסורק החית: אל פני' כמו על פני' וכמוהו רביס: בנעל כפסך' גופך'
וכן כרזל בחה כפסו גופו והנעל הוא דמי הלידה זהו שאמר ביוס הולדת חותך
הנעול שהיה לך ביוס שנולדת וענין זה המשל מובחר הוא למעלה ויונתן תרגס
לא חסת עליכון עינח דפרעה וגו': ונעבור עליך' כבר פירס' ענין המליכה
וענין המשל זהו שאמר וחודע לכס בארץ מצריס על ידי אהרן ומריס ומסה נדע
להס בכנחזה שהויריהו חותס לחמר להס חיס סקוצי עיניו הסליכו ובגלולי מצריס
חל תטמחו: וחרחך מתכוססת בדמיק' מתגוללת בדמי הלידה והמשל שהיו
מתכוססיס בטיט והוא החמר שהיו עוסיס ממנו הלבני' ולא היה להס פנחי' לכקות
עמן ממנו כי תמיד היו מכריחי' חותס לעפות הלבני' יוס יוס לא יסבותו: בדמיק
חיי' לא תרחו שתמותו מתוך כובד העבודה הזאת חלה עם כל זה הטנוף והלכלוך
וכובד העבודה תחיו ומרבו כצמח הסדה' חיי' כמותחי' צוני במקוס חית' כעז
עלה ומות בהר כמו תמות סיס קינך כמו תסיס ומה סכפל פעמיס בדמיק חיי
לחוק חת לכה שלא תירח כי כן מנהג המקר' לכפול הדברי' לחוק הענין ודבותינו
ז' דרשו הכפל לרס פסח ודס מילה כפרס כי בזכות סתי המצות חלה יבחו
מהגלות ויונתן תרגס על דוכרן קיס חיתתכון קדמי חתגליתי למפרקכו וגו':

רבבה' מבוחר הוא למעלה ותרכי ותגדלי' כמו שאמר וירבו ויעצמו במחד מחד אחד מהס כרכיו המספר ואחד מהס כרכיו הגוף: ותבואי בעדי עדיסי' באת לעת
שאת רחוייה לעדי עדיסי כנערה שהניע זמנה להיות לחיט רחוי לעדותה בתכשיטן לחיס ופי' בעדי עדיסי בטוב וביפה סנעדיס כמו מלך מלכיס כלומר זמן ישראל הגיע
לכחת מן הגלות כמו שאמר פקוד פקדתי חתכס ואת העשו לכס במצריס וחומר חעלה חתכס מעוני מצריס והעדי הוא כלי כסף וכלי זהב ושמות סנכלו את מצריס
ואדוני חבי ז'ל פירס עדי עדיסי הגוף כמו שפירס חריו סדיס ככונו ושעריך כמח וחלו הן סימי כערות תכונות הסדיס והשער הצומח במקוס הערנה ויתכן בעדי עדיסי
על דרך משל על חקי התורה ומשפטיה הטוביס שהס בעדי כמו שנחמר בדרך משל כי לוית חן הס לרחשך ועניקיס לגברותיך: צמח' פעל עומד מן הדגוש ונח להורות
על רוב הצמיחה ועל מהירותה: ואת ערוס ועריה' ערומה ונלויה כיוס הלידה' ואת ערוס ועריה' חס יתפרס בחסרון בית בערוס ובעריה ונפסר שהס תחר ואמר
ערוס לסון זכר סכין שהוא משל לכנסת ישראל ידבר פעס לסון זכר ופעס לסון נקבה ולסון זכר הוא כננד העס ולסון נקבה על כנסת ישראל וזהו בכמה מקומוס כדברי
הנבוזה שמדבר על כנסת ישראל זכר ונקבה ופירוש ערוס ועריה על דרך המשל יתכן כמשמעו שהיו לבוסיס בגדיס כחותיס כשבויסי ועבדיס והרי הס כחילו הס ערומיס
חו יהיה דרך משל שהיו ערומי' ממצות החבו' לסמור דרך י' לעשות דקיה ומשפט וכן סדיס ככונו משל על התור' שבכתב ותורה שבעל פה שהיו נכונות לתתס להס כצחתיס
ממצריס וכן יתפרס במשל סיר השיריס סני סדיך תורה שבכתב ותורה שבעל פה כי כמו שהסיס מגדליס התינוק ומעמידים חותו בחייס כן התור' מורה דרך החייס
בזה ובבא וכן ושערך צמח משל לחידיס שבישראל שפירסו מדרך הרעה מעת שהתנכלחו להס הנביחיס במצריס כי כמו שהשער סימן לערה סיצחה מקטנות לערנות
כן בדרך המשל סימן לחותס שהיו קטני חמנה סיצחו מחמונתס הרעה לחמונה טובה על ידי תוכחת הנביחיס ועליהס נחמר לך ואספת את זקני ישראל והנזיריסי והפרוסיס
מגדליס שערס לפיכך השער משל להס וכן במשל סיר השיריס שערך כעדד העוסיס משל על הנזיריסי והפרוסיס בישראל ואת ערוס ועריה על רוב ישראל שהיו
כמצריס שנחמר עליהס וימרו בי ולא חבו לסמוע חלי חיס חת סקוצי עיניהס לא הסליכו והיו ערומיס מן המצות לעשות דקיה ומשפט ויונתן תרגס ריבבת כצמחי חקלח
יהבתיכון וגו': ונעבור עליך וחרחך והנה עתך עת דודיס' סנלתי למסה בסנה ועסה במצותי חותות ומופתיס והרחתי כי עת דודיס הגיע סנלחמתי בעבורך במצריס עד
שהנחתיך מסס ביד חוקה: ואפרס כנפי עליך' כמו שאמר ופרסת כנפיך על חמתך כי גולח חתה כלומר חמרתי סתהיו לי לעס כמו שאמר ולקחתי חתכס לי לעס:

רדק

יחזקאל יו

רשי

ואכסה עלותך שהיית ערום ועריה וכפיתך אם כממענו בנדיים טובים כמו ספירטנו חובלך הטובה שהורתי אתכם ונביאים ונפלאות שהרחתי לכם עד ספתם כלכם לחמונה טובה ואין ערוה ודבר רע ביכסם: ואשכע לך זהו שאמר לכן חומר לבני ישראל חניי והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרי חניי שקיימתי

ואשכע לך לכן חומר לבני ישראל חניי והוצאתי אתכם ואין לכן חלה שבוע כעו סכאמר לכן נשבעתי לבית עלי: ואכח בכרית חומך הנה דם הכרית אשר כרת יי עמכם: וארחצך במים ופריקית יתכן מטעבוד מצרתי ואלעדיתי תקוף מרוותח מנכון ודברית יתכן בחירותח: וחלכסך רקמה: וחלכסית יתכן לכוסי צירין מחמד סכאיון: ואנעלך

שבועתי: ואכוח בכרית חמך בחר סיני הנה דם הכרית אשר כרת יי עמכם על כל הדברים האלה: ותהיי לי לעם כמו שאמר היום הזה נהיית לעם ליי אלהיך ותרגם יונתן ותתגלתי למסה באסכחוננו: וארחצך הוא מה שאמר לך אל העם וקדשת היו ומחר וכבסו שמלותי כמי שיבא מ מעבדו לחרות ערותי ומחליף ס שמלותיו גם להטהר מן הטומאה שיבאו ממך שסכנו בתוך עם טמא זהו שאמרנו אסטוף דמך מעלי ספך ולכלך העבד כמו ספירטנו: ואסכך בשמן לעדן הבשר סנתקס בעבוד בחמר ובלבנים וזה מסל למנחה שהיית להם וספוק דרכס במדב כמו שאמר ויתעבדו מטוכך הגדול זהו שאמר אחר זה וחלכסך רקמה וכל הענין עד ותלחי למלכ הוא הרחבת השליח לרוב הטובה שהיית להם במדבר במחל ו נמסרתה וכל תענוג וכנסות וכעילה כמו שס' סמלתך לא בלתי מעליך ונגלך לא בכזה זה חרבעי סנה: וחלכסך רקמה יי וחלכסית יתכן לכוסי צירין ונג' חמ רכי יהודה רכבי סימן חמר הקדוש בדוך הוא לא תהיו סבורין בחת גימלי שלם עשר דבר ס שהפרט לי כנגד שלם עשר דבר סעסיתי לכם במדדים ואלו הן וחלכסך רקמה ונג' ואני מלה עלכס שחתס נואלי עלי כמו שאמר דוד חסיר ליי כי גמל עלי לעולם הבח חני כורע לכם כנגד שלם עשרה דברים אלו וברח יי על כל מטן הר ציון ועל מקרהיה עין יומס ועטן ונגה חסו ונהנה לילה כי על כל כבוד חפה וסכה תהי לכל יומס מחורב ולמחסה ולמסתר מזרס וממטר הוי חומר חסיר ליי כי גמל עלי: ואנעלך העין בשוח נפתח: ואכסך משי הוי פתוחה ואף על פי שהענין מורה לעבר וכמוהו ואנעמוד עלי ואומותהו: ואנעך עדי תרגס יונתן ותקיית יתכן ונג':

מעליך בקריאה וסוס הסירי את ייגך מעליך ובשר קדש יעברו מעליך וארחצך במים ועתה אשבור מוטהו מעליך: ושסן בקריאה וסוס סלת ורבש ושסן אכלתי ולחמי אשר נתתי לך סלת בחטי מגית ופג דובש אהב יין ושמן אוצר נחמד ומאכל ומשתה בקצת כפרי מסדה מוגה גם בכלל אלו ואתם ואנעתי חוביכו וקימירי במימרי למפרק יתכון כמא דקמירי ל לאבהתכו אמר יי אלהים לכהויוכו עם משמש קדמי ופריקית יתכון משעבוד מצראי ואנעדיתי תקוף מרותא מנכון ודברית יתכון בחרותא: וחלכסית יתכון לבושי צירין מחסרת סנאיון ויהיית ססן דיקר ברגליכו וקדשית ס מנכון פהניא למחוי משמשין קדמי במצנפן דבוז וית כהנא רבא ב בלבושי צבעונין ותקניתי יתכון תקין פתגמי אורתא כתיבין על תרין לוחי אבניא ויהיבין על ידי משה ובקדושת שמי רבא ק קדישית יתכון: ויהיית ארון קמי ביניכו וענן יקרי מסל עליוכו ומלאך שליח מן קדמי מרבר ב ברישכו: ויהיית משכני ביניכו מתקן פדהב וכסף ויריעת בוץ וצבעונין וצירין ומנא דטב בסולתא וכרבש ובמשה אובלית יתכון ועתרתון ותקפתון להרא ואצלחתון ושלטתון בכל מלכותא ונפק לך שום כגשתא דישראל ביני עממיא בשופרין ארי גמר הוא יקרי דשויית עליך אמר יי אלהים: ואתרחצת בשופרין וטעירת על שמיד ואתחברת ליד למפלח לטעותא עם כל דערי ולא כשר ליד למעבר כן: ונסבת מלבושך ועבדת ליד כמן מהפן פת כומרון וטעית עליהון לא כרכשר ולא כרחיו: ונסבת מני חושבתיך מדהבי ומכספי די

ואכסרה ערותך ואשבע לך ואבוא בכרית אתך נאם אדני יהוה ותהיי לי: וארחצך במים ואשטף דמך מעליך ואסכך בשמן: ואר בשך רקמה ואנעלך תחש ואחכשך בשש ואכסך משי: ואנעך עדי ואתננה צמירים על יריך ורביד על גרונך: ואתן נוס על אפך ועגילים על אוניך ועטרת תפארת בראשך: ותעדי זהב וכסף ומלבושך ששי ומשי ורקמה סלת ורבש ושמן א אכלתי ותפלי במאד מאד ותצלחי למרוכה: ויצא לך שם בגוים כיפיד בני כליל הוא בהדרי אשר שכתתי עליך נאם אדני יהוה: ותבטחי ביפיד ותזני על שמך ותשכחי את תזנותך על כל עובר לריהי: ותקתי מבנדך ותעשתי לך במזות טלאות ותזני עריות לא באות ולא יהיה: ותקחי כלי תפארתך כזהבי ומכספי די

מחמד סכאיון: ואנעלך תחש: חיפאלכסיטויי טויסון כל ויהיית מסן דיקר ברגליכו: ואחכסך בשס' ח חיפאלכסיטויי בלעו וקדשית מנכון כהניא למהוי מסמסין קדמי במנכן דנון: ואכסך משי סויהא בלעו וית כהנא רבא בלבושי י צבעוני ומדל חגל: וחכס' משי אן שבע עכני כבוד דכתבי לא ימים עמו העקן יומס: וחסוכ' לסין משיחה וכל הענין חיוני חלה לסין מסל: ואנעך עדי חיפאלכסיטויי בלעו ותקיית יתכון תיקון כיתגמי חורית כתיבין על תרין לוחי חכניא: צמדי חכרתתי דבור כנג' חכירו חמס' כנג' חמסה: וחמס' על ידי משה: וחמס' נוס על חכך ויהיית חרין קיימי ביניכו: ועגילים על חכך לסין נוס וענן יקרי מסל ע עילויכו על סס שהי מוקפק בענול: ועטר תבחר כחשך ומלאך שליח מן קדמי מדבר ברישכו סל ויעבר מלכ לכניה ויי כראש: ותעדי זהב וכסף ויהיית מסכני ביניכו מתקן בדהב וכסף ויריעו בוך וכבענין וכירין ומכח לטב כסולתא וכדבש וכמשה חכילית יתכון ועתרתון ותקפתון לחדח וחלחתון ל וסליטתון בכל מ מלכותח: סלת ודבש

וסמן חכלת המן שהיית מסתנה לכל הטעמים לסלת ודבש וסמן חכלת ומדרס חגדה ינ דברים יס כחן וכנגדן חמר להס הנה להביא ינ דברים המנויין בתרומ' המסכן וחלפ כן הוא כורע להס כנגדן לעתיד לבח ינ דברים וברח יי על מנכן הר ציון ונג' וסוכה תהי לכל יומס מחורב מזרס וממטר ונג': ותפלי לסין ופי: כי כליל הוא: לסין מכליל לא כי כליל הוא כי שלם היי לא כי כליל קרנא בלעו כמו כור דמתרגמי כלילא: ותזני על שמך בטחת על סס היופי שיבא לך: ותשכחי את תזנותך הרחית יושך לכל עובר עד כספכה עליהם תאות ונותך לפתות חומך לזנות עמס: לו יי ומסנתחון לך חחה הפקרת להס עצמך ולכל אשר שאל זנותך לו היי ויונתן תרג' ולא כשר לך למעבד כן כחילוי היי כתוב לא יהי וכל משל הזה על ענל המדב ועל שאר עז סעבדו סכטו של דן במדבר כמו סכתו כל הנחשלי חחרך ומזינו כפסיקת זה סכטו של דן שהענין פולטו שהיו פולס עובדי עו: במות טלואות מכוסות בבגדים מנומרי סל מיני צבעונין פלטר חס בלעו: לא באות לא היית רחיה וחת לבח לון חכירי חונין חחירח בלעו: כלמי

חמר זהב המזוהרים שיש להם ועושים מהם הכלים כמו שאמר בדבר העגל ויתפרקו כל העם חת נומי הזהב חמר באזניהס:

אספו יין וקיץ ושמן ושעוזה הוא כי הוא ושמן בשוא תחת חיו: עובר כל סיפר' מל בסא ונתתי את הר שעירי וכל שאר קריא חסרי' בסח מל וסוס ואמר יהואס אל' תחת חיותך עובה ושנואה ואפצס כקש' לשו ארצ' לשמה' גוי נשמו פנות' אר להלב דפה' זאת העיר העליזה' מדוע אתה עוב את סצו המלך:

ועבדתי את ה' אלהיך ואת ישראל עם כל דערי ולא כשר ליד למעבר כן: ונסבת מלבושך ועבדת ליד כמן מהפן פת כומרון וטעית עליהון לא כרכשר ולא כרחיו: ונסבת מני חושבתיך מדהבי ומכספי די

יחזקאל יו רדק תקצו

אשר נתתי לך כמו שאמר וכסף הרבתי לה וזהב עשו לבעל ומה שאמר כלמי זכר הוא לענין המליצה כדרך הזונות שעושות כלמי זכרות לדבר התשמים: ותקחי לענין המליצה רוצה לומר ותכסיס על הזונים שהזונה מכסה אותם מבגדי רקמתה לזכותם בעיניה ולמשוך לבנם אליה ולענין המסל פירש ותכסיס על הצלמים וכנוי שמי וקטרתי בענין שאמר אשר נתתי לך: וקטרתי הטוית נקדחת בקמן חטף לכן אשר: נתתי לפניהם כתוב ביד וקרי בלא יוד והכתוב כאילו נתתי לפניהם חני בדמתי לך כיון שנתתי לך כמו שאמר במשל מי גרם לך שתבעיני בי כרשינין שהחלתיך: ולחמי ונתתיהו לפניהם חני נתתי לך לחלה זהו פי' אשר החלתיך ואת כנת חותם לכני הצלמים לקרבן

רשי

כלמי זכר לפי שדימה אותה לנקבה וזנה ד דימה את הצלם לזכר הנוסף עימה: ולחמי אשר נתתי לך ונו' יום שעשו את העגל ירד להם המן ונתנו מומנו לפני העגל והף על פי כן ויהי ביום מחר ולא פסק והף כן מפור' בספר עזרא חף כיעשו להם עגל מסכה ונו' ואתה ברחמיך הרבים לא עזבתם ונו' ומך לא מנעת מפייהם כדי הנה למונעו מהם ולא מנעתו חף כאן ויהי בחם יי' אלהים היה הלחם ולא פסק מליד ליום מחר כך דרש רבי תנחומא: אשר ילדת לי הין לו חמשה בני ארבעה מהם לעבוד עבד זרה ואחד מוקפה לבי הספר ובה להקרי אחד מבניו למונך מ מקריב לו את זה ש שהקנה ללמוד תורה במדרס' תנחומא ואני אומר אשר ילדת לי אלו הנכודות וכן הוא אומר בספר היה וחטא חותם במתנותם בהעביר כל פטר רחם: את ימי נעוריי את חסדי אשר עשיתי עמך במכרתי: אוי אוי לך ווי לך על דחבת ווי לך על דלא תבת: ותבני לך נב' נוב' כעין בימום ומזב' ותבני לשון כנין: ותפסקי את רגליך לפי שדימה אותה לזונה דבר בלשון תשמים שיש פסוק הדגלים איחיקיישם בלעז: גדלי בסרי בעלי חכר תשמים: חוקך מונך בימי שפוט השופטי: ואתך בנפש סנאחתיך בימי שמשו: הנכלמו מדרכי זמה' תרנ' יונתן דחילו שלחית לוחתון כביי איתכנעו ולא היו הולכי בדרך זמתך: מושך סלא שבעת בתועבו מצרי: ותזניס

לרח' יוסי' נמסר בסדר ויקרא: לאכול י' מל' וסי' הנה חרש סחר' ויסתר דוד בשדה ויהי היום ותקח את המשרת דאסנן ותמר' והלחם והקוף לאכול הנער' ודבש וחמאה וצאן ושפית' ויצקו לאנשי לאכול' ותובתים להם לאכול' את הנשיא נשיא הוא' והיה אם כלה לאכול את עשב הארץ' כנשר חש לאכול' הן

אשר נתתי לך ותעשילך צלמי זכר ותזניבם: ותקחי את בנדי רקמתך ותכסיס ושמי וקטרתי נתתי לפניהם: ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש האכלתיך ונתתיהו לפניהם לרחי ניהח ויהי נאם אדני יהוה: ותקחי את בניך ואת בנותיך אשר ילדתי לי ותזבחים להם לאכול המעט מתזונתך: ותשחטי את בני ותחנים בהעביר אותם להם: ואת כל-תועבתיך ותזנתיך לא זכרתי את-ימי נעוריי בהיותך עירם ועריה מתבוססת בדמך היית: ויהי אחרי כל-רעתך אוי אוי לך נאם אדני יהוה: ותבני לך גב ותעשילך רמה בכל רחוב: אל-כל ראש דרך בנית רמתך ותתעבי את-פיך ותפשקי את-רגליך לכל עובר ותרבי את-תזונתך: ותזני אל-בני מצרים שכניך גדלי בשר ותרבי את-תזנתך להכעסני: והנה נשיתי יד עליך ואגרע חקך ואתך ב בנפש שנאתיך בנות פלשתים הנכלמות מדרכך זמה: ותזני אל-בני אשור מבלתי שבועתך

די יחבית לך ועבדת לך צלמי דבורא וטעית בהון: ונסבת ית לבושי ציוריד וכסיתונן ומשחי וקטורת בוסמי שויר קרמיהון: וטובי דיהבית לך סולתא ומשח ודבש אובלתיך ויהבתונן ק קרמיהון קורבנין לפולחן הלא הוואה כל אליו אמר יי' אלהים: איבא אסגית לארנא קרמי בגשתא דישראל די דברת ית בנד וית בגתך דערתיך למפק מנהון תולבת קודשא קרמי ו ונסבתונן להון קורבנין לפולחן הזעירא הות בעינד טענותיך ונסבת ית בניא ויהבתונן באעברא יתהון להון וית כל חובי תועבתיך וטענותיך לא אדברת ית יומין דמלקדמין פר היות מטללא ושבוקא מתעניא ב בשעבודיך היות: מה יהי בסופיך על כל בישתיך נביא אמר לה וי ליד על דחבת וי ליד על דלא תבת אמר יי' אלהים: ובנית לך אגורין ועבדת לך רמן בכל רחוב: בריש כל פרשות אורח בנית רמתך ואהלת ית קדושתיך ואת חבתך ליד למפלח לטענותיך ואסגית ית טענותיך עם כל דערי ואסגית ית טענותיך: וטעית בתר בני מצרים קריביך מסרבלי בסר ואסגית ית טענותיך ארמיית ית כחת גבורתי עלך ומנעית טוביך ואמסרניך ביד בעלי דבביך כפרני פלשתאי דאלו שלחית לוחתון נביי אתכנעו ואת לא תבת מאורחך דעיצת חטאיו: וטעית בתר בני אשור מדלא ידעת אוריתא וטעית

ותני הנקבה הנמצאת מקרא בחירק בהתחברה עם הכניס לפיכך תני ונתתיהו בחירק והיו למשך וכן לא במחירת מנחתי ומה שאמר ולחמי הוא דרך כלל כי לחם כולל כל מאכל ואחר כך פיר' סלת ושמן ודבש האכלתיך ותרנס יונתן ולחמי וטובי: ויהי נחם יי' כל זה היה לא תוכלי להכחיש כי חני היוצא ועד זהו שאמר חני יי' ויונתן תרנס ויהי בתמיה הלא הוואה כל אליו אמר יי' אלהים: וכדש יום שעשו את העגל ירד להם המן ונתנו לפני וף על פי כן ביום מחר לא פסק וכן מפורס בספר עזרא חף כי עשו עגל ומסכה ונו' ומך לא מנעת מפייהם כדי היה למנוע מפייהם ולא מנעת חף כאן אמר ויהי נחם יי' אלהים היה הלחם ולא פסק מליד: ותקחי אשר ילדת לי סנכנכו בדברתי ולי היו ואת לקחת אותם ממני ומתורתי וזבחת אות' להם לאכול האש חותם ולהעבירם למונך כמו שאמר לסרוף את בניה ואת בנותיהם בחם: ובמדרס אשר ילדת לי מי שהיו לו חמשה בנים נותן מהם ארבעה לעבודה זרה ואחד מקצה לבית הספר בה א להקריב את מבניו למונך מקרי לו את זה שהקנה ללמוד תורה ויונתן תרנס הפסוק כן איכא חסגית לארנא קרמי כנישתא ונו' כבעמוד: המעט מתזונתך כתוב בלא יוד וקרי ביד אמר המעט לך מה שהכעסתי בבניך ובבנותיך שהיו לי וזבחת אותם להם ולפי שקטה העבודה הזאת משאר העבודות חזר עוד ואמר ותשחטי את בני אמר בני כמו שאמר אשר ילדת לי: ואת כל תועבתיך ועם כל מעובותיך ותזנתיך טענית להכעיסני לא זכרת את ימי נעוריי כמה חסדי עשיתי עמך בהיותך ערום ועריה כמכורש למעלה: לא זכרתי כתוב ביד רוצה לומר חני לא

זכרתי לך בימי נעוריי מה שאת עמך לחטא וכיחמתי עליך בימי נעוריי זכרת מנחל הוא: מתבוססת בדמך היית ולמעלה אמר בדמך לסון רבים והנה אמר בדמך לסון יחיד והענין אחד וכן נזכרו דמי הלידה בלשון רבים תשב בדמי טהרה וכפזכר אותם בלשון רבים מפני שיש מקומות חלוקים בחשה שיוצא הדם מהם והם החדר והעלייה והפרוזדור נס יש מרח' דם שונים זה מזה וקרא אות' דרך כלל דם לסון יחיד עירו ככת' ביד המסך: ויהי אחרי כל רעתך ויהי כן כמו שהיית מתחילה ערו וערי כן הייתה אחר טעמי' כל הרע טעמית כשארית בערו ובחוסר כל: אוי אוי לך כמה פעמי' יש עליך לומר אוי שהפסדת כמה טובות בפשעתיך: ותבני הפסוק כפול בענין בלש כי נב כמו רמה והגב והרמה אמר על המזבחות: אל כל ראש דרך' אל במקום בית כמו ואל הארון תתן את העדות כמו ובארון אמר בפרשת דרכים בנית רמתך כדי שיהיה גלוי ונמך לכל עובר: ותתעבי את יפך והדרך שהיה לך סיכא לך שם בני' בפיך בהדרי אשר שמתי עליך את תעבת אותנו ולא רבית בובמעטך הרעים טעמית וזמתן תרנס ואחלית ית קדושתך ואפסר לפרס ותתעבי פעל יוכ' לשלישי כלומר שיתעבו אותנו לאחרים מרוב שהפקרת עמך לכל: ותפסקי את רגליך לכל עובר פסוק הרגלים הוא מדרך התשמים ולפי שהמשילה לזונה אמר כן וענין המליצה הוא שזמת עמך לכל עובר סיכא עליך וענין המסל הוא שהפקרת עמך לעבד כל עז' סיספר לך כל עובר עליך: תזמתך' כתוב בלא יוד וקרי ביד: ותזני אל בני מצרים' כמו עס: גדלי בסרי' חכר התשמים יקרא בסר רר בסרו חו החתים בסרו וכן אמר על מצרים אשר בסר חמורים בסרם ובדרך התשמים תאות הנסים לגדלי בסר וית מסרבלי בסר וענין המסל רוצה לומר שהתאווה תאוה גדולה לתועבת מצרים תזונתך לסון יחיד: והנה כתיבי יד עליך' לשפטך כמעטך: ואגרע חקך' חק טרפך שנתתי לך סלת ושמן ודבש נרעתי אותנו ומך: בנפש סנאחתיך' בנפש כמו אל מתכני בנפש כרי רוצה לומר שראובך נקמה מה שרצו לראותהן היו סנאחתי ישראל מקדם שהרי כל הימים נלחמו בהם עד שקם דוד והכניעם: בנות' כתרנמו כפרני פלשתאי: הנכלמות מדרכך זמה' חפילו הן שהן סנאחתיך ככלמות מדרכך שהיא דרך זמה: ותזני אל בני אשור' עם בני אשור: מבלתי שבועתך' עם כלם חמתך אמר לא טענת בתועבות מצרים הקרובים אליך עד שזנית עם בני אשור הרחוקים מיך התאווה גם לתועבותם: ותזניס

ותזנים ותזני עמו וית מבלתי שבעתך מדלח ידעת חזרתה ותרנס וגם לא שבעת וחק לא ידעת תיובתה: ותדבי את תזנותך גם זה לשון יחיד: אל חרץ כנען כשדימה ים מפרטים כמו מחרץ כנען וחינו כנען כי אל השמוע הוא הפך מלת אל ולמד השמוע ועוד מה כרץ לזכור כנען היה לו לומר מחרץ חלח פי' כמשמעו אל חרץ כנען כלומר כמעטות חרץ כנען שהיו עושים הכנעניים אשר הוריש יי' מפניך כמעטיהם עשית והרבית את תזנותך כמו שכתוב במנשה מכל אשר עשו האמרי אשר לפניו ופירושו אל חרץ כנען דמית בתזנותך אל חרץ כנען כשהיתה חרץ כנען וכשדימה רובה לומר אל כסדים כלומר הרבית תזנותך ודמית לחרץ כנען ולאחר כסדים בתזנותך כי לא שבעת באחד מהן וגם בזה לא שבעת בדרך שתיקן: מה חמולה לבתך וזכר לב בלשון נקבה לבריעות חמולה גזורה כלומר חין לה מחסבה ישרה כחילו היא גזורה וחיה כי לא חסבת כל אשר עשית כי הם מ מעשי רבים ורעים: מעשה חסה זונה שלטת פירו' מעשים שעשית הם מעשי זונה שהיא שליטה ב בעצמה לעשות כל אשר תחווה: שלטת עם תחר בפלס חדרת עורת חמר חכר שליט ולקבה שליטה או שלטת בלעז גלידלה מונתן תרב' דשליט לה בנפשה: בכמתך לפי שהמקור דומה לשם בא פעמים בלשון רבוי וכן ב בהזרותיכם בארצות וענין הרבוי רובה לומר בנייכם רבי במזבחות אלהים רבים: נבך כמו שאמר למעלה ותבני נב: עשיתי ביד כוספת בסוף וכן ולא הייתי והקרי בלא יוד כמנהג כי חין יוד לקבה אחר תיו הנמכה חף על פי שנהגו כן במקומות אחר כך הנמכחת כמו עוכי כעורכי תחלואי ל לא כהגו כן אחר תיו הנמכחת: לקלם חתן בזה לא היית כוונה כי הזנן לועגת על האתן ומכזה איתו כדי שיוסף לה עוד בעולה אבל את כמו זונה מתאוה אל הזנן תאוה גדולה עד סכל חתן טוב בעיניה ואפילו הפחות שבהם ולא עוד חלל שמרוב תאוה היא נתן חתן כמו שאמר ואת נתת את בנך והוא דרך משל על רוב תאוה ישראל לאלהים אחרים עד ש שמכש' מיני העבדות בכל מקום ושוכרים שלוחים ומשלמים כסף וזהב לאלהי העמים ומיקרים עבודה זרה שלהם בעיניהם והיו צהפק כל עם כי כל גוי עובד אלהי ומכזה אלהי עם אחר ולפיכך אמר ויהי כך הפך מן הנשים: האשה המכאפת כן עשית את תחת האל לקחת אלהים אחרים וכתב זה הפסוק לזכור כל המשל כי כל מה שמכר בענין התשמיש הו' משל לעז: לכל זונות יתנו נדה' מתן הזונה יקרה נדה וכן תמור' הא ואת נתת את נדך ורז' הרבילו זה הלשון במהר הבתולות כי מה שמביאה אשה לבעלה

ותזנים ותזני עמו וית מבלתי שבעתך מדלח ידעת חזרתה ותרנס וגם לא שבעת וחק לא ידעת תיובתה: ותדבי את תזנותך גם זה לשון יחיד: אל חרץ כנען כשדימה ים מפרטים כמו מחרץ כנען וחינו כנען כי אל השמוע הוא הפך מלת אל ולמד השמוע ועוד מה כרץ לזכור כנען היה לו לומר מחרץ חלח פי' כמשמעו אל חרץ כנען כלומר כמעטות חרץ כנען שהיו עושים הכנעניים אשר הוריש יי' מפניך כמעטיהם עשית והרבית את תזנותך כמו שכתוב במנשה מכל אשר עשו האמרי אשר לפניו ופירושו אל חרץ כנען דמית בתזנותך אל חרץ כנען כשהיתה חרץ כנען וכשדימה רובה לומר אל כסדים כלומר הרבית תזנותך ודמית לחרץ כנען ולאחר כסדים בתזנותך כי לא שבעת באחד מהן וגם בזה לא שבעת בדרך שתיקן: מה חמולה לבתך וזכר לב בלשון נקבה לבריעות חמולה גזורה כלומר חין לה מחסבה ישרה כחילו היא גזורה וחיה כי לא חסבת כל אשר עשית כי הם מ מעשי רבים ורעים: מעשה חסה זונה שלטת פירו' מעשים שעשית הם מעשי זונה שהיא שליטה ב בעצמה לעשות כל אשר תחווה: שלטת עם תחר בפלס חדרת עורת חמר חכר שליט ולקבה שליטה או שלטת בלעז גלידלה מונתן תרב' דשליט לה בנפשה: בכמתך לפי שהמקור דומה לשם בא פעמים בלשון רבוי וכן ב בהזרותיכם בארצות וענין הרבוי רובה לומר בנייכם רבי במזבחות אלהים רבים: נבך כמו שאמר למעלה ותבני נב: עשיתי ביד כוספת בסוף וכן ולא הייתי והקרי בלא יוד כמנהג כי חין יוד לקבה אחר תיו הנמכה חף על פי שנהגו כן במקומות אחר כך הנמכחת כמו עוכי כעורכי תחלואי ל לא כהגו כן אחר תיו הנמכחת: לקלם חתן בזה לא היית כוונה כי הזנן לועגת על האתן ומכזה איתו כדי שיוסף לה עוד בעולה אבל את כמו זונה מתאוה אל הזנן תאוה גדולה עד סכל חתן טוב בעיניה ואפילו הפחות שבהם ולא עוד חלל שמרוב תאוה היא נתן חתן כמו שאמר ואת נתת את בנך והוא דרך משל על רוב תאוה ישראל לאלהים אחרים עד ש שמכש' מיני העבדות בכל מקום ושוכרים שלוחים ומשלמים כסף וזהב לאלהי העמים ומיקרים עבודה זרה שלהם בעיניהם והיו צהפק כל עם כי כל גוי עובד אלהי ומכזה אלהי עם אחר ולפיכך אמר ויהי כך הפך מן הנשים: האשה המכאפת כן עשית את תחת האל לקחת אלהים אחרים וכתב זה הפסוק לזכור כל המשל כי כל מה שמכר בענין התשמיש הו' משל לעז: לכל זונות יתנו נדה' מתן הזונה יקרה נדה וכן תמור' הא ואת נתת את נדך ורז' הרבילו זה הלשון במהר הבתולות כי מה שמביאה אשה לבעלה

יב מלך וגם וב' מלך סוף פסו' וס' וגם בעליו יומת' וגם הגמלים השקתה' וגם שמו בכליהם' וגם לא שבעת' וגם אני אלך' וגם במכתב לאמר דעזרא' וחברו דדה' וגם משרי ישראל דדה' וגם נגיד ברית' וגם ילדתי בני' וגם בהמות שדו' וגם זה הכל: אתנן ה' פתחן בליש בקריאה וס' לא הביא אתנן ותזנים וגם לא שבעת: ותדבי את תזנותך אל חרץ כנען כשדימה וגם בזאת לא שבעת: מה אמלה לבתך נאם אדני יהוה בעשותך את כל אלה מעשה אשה זונה שלטת: בבנותיך נבך בראש כל דרך ורמתך עשיתי בכל רחוב ולא הייתי כזונה לקלם אתנן: האשה המנאפת תחת אשה תקח את זרים: לכל זנות יתנו נדה ואת נתת את נדתיך לכל מאהביך ותשחרי אותם לבוא אלך מסביב בתזנותך: ויהי כך הפך מן הנשים בתזנותך ואחר כך לא זונה ובתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך: לכן זונה שמעי דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה יען השפך נחשתך ותגלה ערותך בתזנותך על מאהביך ועל כל גלולי תועבותיך וכדמי בנך אשר נתתי להם: לכן הנני מקבץ את כל מאהביך אשר ערבת עליהם ואת כל אשר אהבת על כל אשר שנאת וקבצתי אתם עליך מסביב וגליתי ערותך אלהם וראו את כל ערותך: ושפטתיך משפטי נאפות ושפכתי דם ונתתיך דם חמרה וקנאה:

ותזנים וגם לא שבעת: ותדבי את תזנותך אל חרץ כנען כשדימה וגם בזאת לא שבעת: מה אמלה לבתך נאם אדני יהוה בעשותך את כל אלה מעשה אשה זונה שלטת: בבנותיך נבך בראש כל דרך ורמתך עשיתי בכל רחוב ולא הייתי כזונה לקלם אתנן: האשה המנאפת תחת אשה תקח את זרים: לכל זנות יתנו נדה ואת נתת את נדתיך לכל מאהביך ותשחרי אותם לבוא אלך מסביב בתזנותך: ויהי כך הפך מן הנשים בתזנותך ואחר כך לא זונה ובתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך: לכן זונה שמעי דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה יען השפך נחשתך ותגלה ערותך בתזנותך על מאהביך ועל כל גלולי תועבותיך וכדמי בנך אשר נתתי להם: לכן הנני מקבץ את כל מאהביך אשר ערבת עליהם ואת כל אשר שנאת וקבצתי אתם עליך מסביב וגליתי ערותך אלהם וראו את כל ערותך: ושפטתיך משפטי נאפות ושפכתי דם ונתתיך דם חמרה וקנאה:

כל רחמך דאתרעית למטעי בתרהוון וית כל דרחיבת עם כל דשנית ואכניש יתהוון עלך מסחור סחור ואגלי בהתתיך להוון ויחווון ית כל קלונך: ואתפרע מניך פורענות גיפן ואשדת דם ואמסרנך לקטול ברנך ובחיקר: ואמסר

כל רחמך דאתרעית למטעי בתרהוון וית כל דרחיבת עם כל דשנית ואכניש יתהוון עלך מסחור סחור ואגלי בהתתיך להוון ויחווון ית כל קלונך: ואתפרע מניך פורענות גיפן ואשדת דם ואמסרנך לקטול ברנך ובחיקר: ואמסר

זונה וסחור כלב' ויהי כך הפך מן הנשים תנינא דפסוק' ושרפו בתך באש' כי סאתנן זונה קבצה ועד אתנן ב' בפסוק: אלהם' חס' בספרא וס' לכן הנני אקבץ' בן אדם דבר אל זקני' איש שקצו עיניו השלימי' ואמר אלהם מה הבמה' על הדם תאכלו' כה תאמר אלהם' ודבר אלהם רפ':

יקראו אלהי דלויאל וית אברו כמו אתנן: תשמחי' בקמץ חטף החית וענין הפסוקים האלה כבר פירסונו: ויהי כך' וחחרך לא זונה' בלוי עם הדגש חמר כמו שברך הפך מן הנשים שהיו עד הזמן הזה כן אחר כך לא יהיה כזונתך ופי' ולא זונה לא נעשה ולא יעשה במעשה הזנו כזונתך והוא יין שלא זכר מעלה מהדגש: ותהי להפך' חמר ותהי לשון זכר כמו שזכרנו כמה פעמים כי ידבר כנגד הכנסה פעם לשון זכר ופעם לשון נקבה: לכן' מבוחר הוא: כה חמר יי' אלהים יען הספך נחשתך' פי' תחתיתך ובחמרו אחריו ותגלה ערותך הוא ככל ענין במלות זונות כי ענין הספך בענין ותגלה כי הדבר הנספך בגלה ונראה וענין נחשתך בענין ערותך כי תחתית האשה היא הערוה ונחשתך תחתך כמו וחרה נחשתה וכן בדברי דבתינו זל נחשתו של תגור פירוש תחתיתו ויונתן תרגם חלף דחמליאלת בהתתיך וענין זה המשל כי נגלו מעשיה הרעי' לעיני כל העמים בקבלה עושם על מעשיה הרעי' וכענין זה חמר הנשע חבלה את נבלותה לעיני מאהביה: מאהביך' הם שהיית מחבבת ומתחברת להם לעבוד עז שלקם: וכדמי בנך' בכף פירוש כאותו החטא קבלת עונם מדה כנגד מדה את לא חמלת על דמי בנך שזבחת להם לעבודה זרה גם חטי לא חמלתי על דמך והבאתי עליך חרב מקמת נקם ברית: אשר נתתי' מהם לגלולים שזכר: לכן' אשר ערבת עליהם' כמו יערב עליו שיחי ענין ההנאה וההכסר: על כל אשר שכחת' כמו עשם וכן ויבאו האנשים על הנשים כלומר הנני מקבץ אות' הגוים שאהבת עם אותם שסנחת וכולם יבאו עליך מסביב להחרית ארצך וזהו גלוי הערוה: וראו את כל ערותך' על דרך משל: ושפטתיך משפטי נאפות ושפכתי דם' כי יש עליהם שני משפטים משפט האחף ומשפט שפיכות דם כי האשה המנאפת פעמים שהיא שופכת דם כי יבאו אליה שני זונים ויתקוטטו זה עם זה עליה או יבאו בעלה פתאום בבית וימנעו המנאף עם אשתו והרגו או המנאף יהרג את בעלה כן את נואפת תחת אישך שהוא האל יתברך על דרך משל ושפכתי דם נקי דם בנך ובנותיך לעז: ונתתיך דם חמרה וקנאה' כתרגומו ואמסרנך לקטול ברנך: ובחמה כי חטי יש לי חמה עליך כי את הכעסת אותי במעשיך הרעים גם קנאה כי קנאת אגלי בלא אל וכן חמר במשלי' שלמה כי קנאה חמת נבר ולא יחמול ביום נקם: ונתתי

והרסו

יחזקאל יו דק תקצו

ונתתי אותך בידם ביד האלהובים והשנאים הנזכרים עירם ועריה כמו שמזכרתך בעת שמחלתי עליך והרסו נבד כמו שפירש כי על המזבח חמר ויונתן תרנס ויכרתו סורד ויתרעו רמתך ושלמעה נב ונבך תרנס ונתן חגורה חניך והעלו חלה הנזכרים יקצנו עממם קהל משאר העמים ואמר והעלו כי חרץ ישראל גבוה מכל הארצות ורגמו אותך בחבץ כמשפט המנחפות סדומים חותם בחבנים לא שימיתה וכן ורגמו אותם חבץ הנחמר בעבן ופירש חלובי חבץ כי חרץ ישראל חמר מליבת המשל והשבתך מונכה כרחק מדבר בזונה שהכונה בחבנים ועשו כה דקירות חרב וסדמו ביתה וכל הספטים האלה לבנותיה ולהכלימה עד שתהיה נבזת וספלה בעיני כל ולא יבאו אליה עוד מנחמים ועל כרחיה תהיה נשכחת מהיות זונה ואפילו אם תתן היא חתן לא יהיו עמה כי תשאר נמובה וספלה בעיני כל וענין המשל הזה הוא הדיסט החמומת ש סמסליכים בקלע ונדק חבנים גדולות אל החמומה להפילה כמו שנחמר בקיר חדשת ויסכו ה הקלעים ויכונה ונתקן בחרבותים כתרנומו ויבזעוק בספיהו: וסרכו כי כן משים לכסם המנחפות ולענין המשל כמו שכתוב וישרוף את בית יי ואת בית המלך ואת בתי ירושלים: ספטים סקילה סרפה והרג: לעיני נשים רבות כדי שיוסרו הנשים הנשחרות ולענין המשל כתרנומו לעיני מדינ סניח רובה לומר חבסי המדינות אלה שהמדינות קורא אותם נסים בדק משל: והשבתך מונכה מהיות זונה וכן ויסייה מגבירה מהיו גבירה וכחידם מגוי מהיות גוי וענין המליצה פירשנו וענין המשל כי מיום שחרבה ירושלים לא עבדו ישראל אלהים אחרים: והנחתי אחר שהגליתי מארצך והחרבתי חרץ הנה לקחתי נקמתי ממך ונחה חמתי וסככה לי עיד קנאה וכעס כי נשבת ממך עבד אלהים אחרים: וען וכל זה עשיתי לך בעבור שלא זכרת כל החסדים שעשיתי עיך בימי נעורך כשמזכרתך ע ערום ועריה והרגות והכעסת ח חזתי בעבודת אלהים אחרים: ותרגומו זה לבדו פעל יבא מן הקל: זכרתי כתיב ביד יתירה בסוף: וגם חני הא דרך בראש נתיני את עשית את כל התועבות האלה וגם חני הנה רחיתי סנתי את דרךך בראש ולקחתי נקמתי ממך הא' כמו הנה וכן הא לכס זרע: ולא עשיתי היוד יתירה בכתוב וכבר פירשתי זה ופי' ולא עשית את הזמה על כל תועבותיך בעוד שהיית עושה התועבות וחני הייתי מעיד בך יום טובי מדרך הרעה ולא עשית המחשבה שהיה עליך לעשות כלומר לא נתי אל לבך חך העשה הרעה הגדולה הזאת וחסחתי לאלהים שהוביחתי מבית עבדי ונתן לי חרץ כחלה ועשה לי כמה טוב וכמה חסדי כל זה לא נתי אל לבך ועל הדרך הזה תי' לא עבדת לך ענה למתב מכל תועבותיך: הנה כל המשל ענין משל ומליצה משל שאומרים בני אדם: כאמה בתה ועל הדרך הזה המשל והאם היא על דרך משל חרץ כנען והבת היא כנסת ישר והכנסת תקרא בת כמו שכתוב בת ירמ' בת אלוס והנה את עשית כמעשה חרץ כנען והנה ימשול עליך כל מושל כאמה בתה: כאמה ההא רפה בתה ההא מפיך ומיניו הא רפה שדיכה במפיך כמו ותחמרה בחמר ובזפת למן היום הוסדה כל הנחמה השבת והדומי להם ובח הכנוי קול הידיעה כמו ישנו עם אחד ותראהו את הילד והדומי לה ובוה באה הא הידיעה עם הכנוי לענין הדמיון: בת חמר את שאת דומה לה במעשה עד שיאמרו עליך בת אמה היא וכמו שבעלה היא: אישה ובניה: כמו שכתוב כאשר קאה את הגוי הזה אשר לפיכם והגעול והקיה ענין אחד ואשה ובניה משל על המלך והעם דרך פרט כי על דרך כלל העם היא הכנסה והיא הבת כן בת ירושלים בעלה מלכה ועמה: ואחות אחותך וכן את אחות אחותך כדום סדומים מעשין למעשה סהיו חבסי חמס ותועבות חחרת נכן את כמוהו ואמר אחותך לפי שהיתה שוכה לה ואמר געלו לשון רבים על סדום ועמורה ואמר אחותך דרך כלל גם סדום היה עיקר המלוכה חכסיה ובניהן מלכיהם ועמם וכל היקום אשר בש כי בהכנה הארץ: חמכן חתי וחביכן אמרי ידמה למעשיכן כי חמכן היתה חתי וחביכן היה אמרי שעשיתם כמעשיהם ולא כן אלה חמכן וחביכן היו נדיקים חברה וסרה יחקר ורבה יעקב ונשויו ולא למדתן מעשה הארץ אשר באתן בה כאילו חמכן וחביכן היו אמרי וחתי ושאר האומות ההם יבוי הארץ: ואחותך הגדולה רובה לומר הגדולה ממך כי במלכו סמרון היו עשרת הסבטים: על שמאלך כי חלק יהודה היה לדום וחלק יוסף לבשן: ולא בדרכיהן הלכת: אלא רע מהן: וכתובעיתיהן עשית: ולא כתועבותיהן אלא רע מהן: כמעט קט ותשחיתי מהם מעט קט זמן עמדת אחר גלות סמרון: ותשחיתי מהם: מסדום ומסמרון כי גלות סמרון היה בסנת שם לחזקיהו ונשאר ממוכותו עשרים ושלש ומלך מנסה בנו אחריו והרשיע מכל אשר לפניו וה מעט קט שאמר עשרי ושלש סנה חלה: קט' כמו מעט ונכפל במלות שונות למעט יותר: חני חני חס עשתה כי הם לא המירו אלהים ואת המירות כבודך בלא תעיל ואפשר כי גם במעשים רעים השחיתה ממנו: הנה

רשי

והרסו נבך בניי
זונה כימסך:
דמותך לשון במות:
ובתקין חין לו
דמיון וית ויבזעוק
חל' פורכרוכטוי כ
בלעו: והשבתך
מונכה מהיות עוד
זונה: הא' כמו
הנה: ולא עשית את
הזמה חף על פי
שאני נתיי דרך כ
בראשך לא עשית ענה
למת לב על תועבותיך
לסוב מהם כל זימה
שבמקרא לשון ענה
הוא יס לטיבה ויס ל
לרעה: כל המושל
לשון משל וחיה הוא:
כאמה בתה הא סל
כאמה חני מסיקה
לפי שאינה משמשת
כלום אלא כחס כן
בתה: בת חמר'
חומה סל כנען אשר
ירשתם את ארצם:
גועלת אישה ובניה'
אשר הרבו תועבותם
עד כי געלה והקיה
הארץ את ישיבה ה
האבות והבנים יחד:
ואחות אחותך סדום
הסמוכה לחי: חמכן
חתי וגוי תי' הלא
היות ולא עבדת כ
בעובדיהן וחבוכן ח
חברה בני אחותי
ולא הליך בעמדתן:
על שמאלך לפי
סנחלת יהודה בגבול
דרומי סל חרץ ישראל
היה נמצאו כל שאר
הסבטים על שמאלם:
ולא בדרכיהם הלכת'
והלחי בדרכיהן
הלכ ולא התעבת יותר
מהם וכן ולא יתן כא
לעבדך וכן ולא חס
עודנו חי דיהונתן
אפלייחוט בלעו:
כמעט קט' היו
תועבותיך לפני חילו
לא התעבת מהן אבל
את ותשחיתי מהן וכן
תי' ויס פותרין ולא
בדרכיהם הלכת כ
כמעט קט' כמעט קט
היו תועבותיה בעיניך
ותשחיתי מהן קט כ
פיקוט בלעו:
ותגבהנה

ונתתי אותך בידם והרסו נבך ונתצו
רמתך והפשיטו אותך בגדך ולקחו
כלי תפארתך והניחו עירם ועריה:
והעלו עליך קהל ורגמו אותך באבן
ובתקן בחרבותם: ושרפו בתיך
באש ועשו בך שפטים לעיני נשים
רבות והשבתך מונכה וגם אתן
לא תתני עוד: והנחתי חמתי בך
וסרה קנאתי ממך ושקטתי ולא
אכעס עוד: יען אשר לא זכרתי
את ימי נעורך ותרגומו לי בכל-
אלה וגם אני הא דרךך בראש נתיי
נאם אדני יהוה ולא עשיתי את-
הזמה על כל תועבותיך: הנה כל-
המשל עליך ימשל לאמר כאמה
בתה: בת אמך את געלת אישה
ובניה ואחות אחותך את אשר געלו
אנשיהן ובניהן אמכן חתי וחביכן
אמרי: ואחותך הגדולה שמרון
היא ובנותיה היושבת על שמאלך
ואחותך הקטנה ממך היושבת
מימין סדום ובנותיה: ולא
בדרכיהן הלכת ובתועבותיהן
עשיתי כמעט קט ותשחיתי מהן
בכל דרכיך: חני אני נאם אדני יהוה
אם עשיתה סדום אחותך היא
ובנותיה כאשר עשית את ובנותיך:

ואמסר יתיד בידיהן ויפגרו
שורד ויתרעו רמתך וישלחו
יתיד לבושי יקרד ויסבו מני
רושבחרתך וישקוניך
מטלסלא ושביקא: ויסקון עלך
משרין וירגמו יתיד באבני קלע
ויבזעוניך בספיהו: ויקרו בתיך
בנורא ויעפרון ביד פורענות
דינו לעיני מדינ סניח ואבטלניך
מלמהו כנפקת ברא ואף אגר
לא תתני עוד: ואניח חמתי
ביד ורעדי קנאתי מניד ואסיף
ולא יהי רגזי עוד: חלף דלא
אדברת ית יומין דמלקדמין והוית
סרגוא קדמי בכל אלו ואף אנא
פורענות אורחתיך בריש יהבית
אמר יי אלהים לא עבדת ליך
עיצה למתב מן כל תועבותיך:
הא כל דמתל עלך ימתול למימר
בעובדי אמא כן ברתא: למא הוית
ברתא לארעא דכנען למעבר
בעובדי עמא דאתרבו אכהן עם
בנין ואחתא לסדום ועמרה ד
דאשתיצו עמהן אכהן עם בנין
הלא אמכון שרה בני חתאי הוית
ולא עבדת בעובדיהן ואבוכן
אברהם בני אמוראי ולא הליך
בעצתהו: ואחותך רבתא שמרון
היא וכפרנהא דיתבא על סמאלך
ואחותך דזעירא מניד דיתבא
מימין סדום וכפרנהא: ואלו
באורחתהו הלכת ובתועבותהו
עבדת חסוך הויה חוביך אל הין דאסגית לחבלא מנהון בכל אורחתיך: קים
אנא אמר יי אלהים אם עבדת סדום אחתיך היא וכפרנהא כמא דעבדת את וכפרניך:

ועל כרחיה תהיה נשכחת מהיות זונה ואפילו אם תתן היא חתן לא יהיו עמה כי תשאר נמובה וספלה בעיני כל וענין המשל הזה הוא הדיסט החמומת ש סמסליכים בקלע ונדק חבנים גדולות אל החמומה להפילה כמו שנחמר בקיר חדשת ויסכו ה הקלעים ויכונה ונתקן בחרבותים כתרנומו ויבזעוק בספיהו: וסרכו כי כן משים לכסם המנחפות ולענין המשל כמו שכתוב וישרוף את בית יי ואת בית המלך ואת בתי ירושלים: ספטים סקילה סרפה והרג: לעיני נשים רבות כדי שיוסרו הנשים הנשחרות ולענין המשל כתרנומו לעיני מדינ סניח רובה לומר חבסי המדינות אלה שהמדינות קורא אותם נסים בדק משל: והשבתך מונכה מהיות זונה וכן ויסייה מגבירה מהיו גבירה וכחידם מגוי מהיות גוי וענין המליצה פירשנו וענין המשל כי מיום שחרבה ירושלים לא עבדו ישראל אלהים אחרים: והנחתי אחר שהגליתי מארצך והחרבתי חרץ הנה לקחתי נקמתי ממך ונחה חמתי וסככה לי עיד קנאה וכעס כי נשבת ממך עבד אלהים אחרים: וען וכל זה עשיתי לך בעבור שלא זכרת כל החסדים שעשיתי עיך בימי נעורך כשמזכרתך ע ערום ועריה והרגות והכעסת ח חזתי בעבודת אלהים אחרים: ותרגומו זה לבדו פעל יבא מן הקל: זכרתי כתיב ביד יתירה בסוף: וגם חני הא דרך בראש נתיני את עשית את כל התועבות האלה וגם חני הנה רחיתי סנתי את דרךך בראש ולקחתי נקמתי ממך הא' כמו הנה וכן הא לכס זרע: ולא עשיתי היוד יתירה בכתוב וכבר פירשתי זה ופי' ולא עשית את הזמה על כל תועבותיך בעוד שהיית עושה התועבות וחני הייתי מעיד בך יום טובי מדרך הרעה ולא עשית המחשבה שהיה עליך לעשות כלומר לא נתי אל לבך חך העשה הרעה הגדולה הזאת וחסחתי לאלהים שהוביחתי מבית עבדי ונתן לי חרץ כחלה ועשה לי כמה טוב וכמה חסדי כל זה לא נתי אל לבך ועל הדרך הזה תי' לא עבדת לך ענה למתב מכל תועבותיך: הנה כל המשל ענין משל ומליצה משל שאומרים בני אדם: כאמה בתה ועל הדרך הזה המשל והאם היא על דרך משל חרץ כנען והבת היא כנסת ישר והכנסת תקרא בת כמו שכתוב בת ירמ' בת אלוס והנה את עשית כמעשה חרץ כנען והנה ימשול עליך כל מושל כאמה בתה: כאמה ההא רפה בתה ההא מפיך ומיניו הא רפה שדיכה במפיך כמו ותחמרה בחמר ובזפת למן היום הוסדה כל הנחמה השבת והדומי להם ובח הכנוי קול הידיעה כמו ישנו עם אחד ותראהו את הילד והדומי לה ובוה באה הא הידיעה עם הכנוי לענין הדמיון: בת חמר את שאת דומה לה במעשה עד שיאמרו עליך בת אמה היא וכמו שבעלה היא: אישה ובניה: כמו שכתוב כאשר קאה את הגוי הזה אשר לפיכם והגעול והקיה ענין אחד ואשה ובניה משל על המלך והעם דרך פרט כי על דרך כלל העם היא הכנסה והיא הבת כן בת ירושלים בעלה מלכה ועמה: ואחות אחותך וכן את אחות אחותך כדום סדומים מעשין למעשה סהיו חבסי חמס ותועבות חחרת נכן את כמוהו ואמר אחותך לפי שהיתה שוכה לה ואמר געלו לשון רבים על סדום ועמורה ואמר אחותך דרך כלל גם סדום היה עיקר המלוכה חכסיה ובניהן מלכיהם ועמם וכל היקום אשר בש כי בהכנה הארץ: חמכן חתי וחביכן אמרי ידמה למעשיכן כי חמכן היתה חתי וחביכן היה אמרי שעשיתם כמעשיהם ולא כן אלה חמכן וחביכן היו נדיקים חברה וסרה יחקר ורבה יעקב ונשויו ולא למדתן מעשה הארץ אשר באתן בה כאילו חמכן וחביכן היו אמרי וחתי ושאר האומות ההם יבוי הארץ: ואחותך הגדולה רובה לומר הגדולה ממך כי במלכו סמרון היו עשרת הסבטים: על שמאלך כי חלק יהודה היה לדום וחלק יוסף לבשן: ולא בדרכיהן הלכת: אלא רע מהן: וכתובעיתיהן עשית: ולא כתועבותיהן אלא רע מהן: כמעט קט ותשחיתי מהם מעט קט זמן עמדת אחר גלות סמרון: ותשחיתי מהם: מסדום ומסמרון כי גלות סמרון היה בסנת שם לחזקיהו ונשאר ממוכותו עשרים ושלש ומלך מנסה בנו אחריו והרשיע מכל אשר לפניו וה מעט קט שאמר עשרי ושלש סנה חלה: קט' כמו מעט ונכפל במלות שונות למעט יותר: חני חני חס עשתה כי הם לא המירו אלהים ואת המירות כבודך בלא תעיל ואפשר כי גם במעשים רעים השחיתה ממנו: הנה

רדק

יחזקאל יו

רשי

הנה זה היה סדום אחותך... הנה זה היה לפי שהיה לה שבעת לחם ושלוש הסקט היה לה

ג' וס' עדה נא גאון וגבר... גאון ג' וס' עדה נא גאון וגבר... גאון ג' וס' עדה נא גאון וגבר

גאון ג' וס' עדה נא גאון וגבר... גאון ג' וס' עדה נא גאון וגבר

הנה זה היה עון סדום אחותך גאון שבעת לחם ושלוש השקט היה לה

ולבנותיה וידעני ואביון לא החזיקה ותנבהנה ותעשינה

תועבה לפני ואסיר ארנהן כאשר ראיתי ושמרון כחצי הטאתך

לא חטאה ותרבי את תועבותיך מהנה ותצדקי את אחותך בכל

תועבותיך אשר עשיתי גס אתי שאי כלמתך אשר פללת לאחותך

בחטאתיך אשר התעבדת מהן תצדקנה ממך וגם את בושי ושאני כלמתך בצדקתך אחותך ושבת

את שבותיך את שבת סדום ובנותיה ואת שבת שמרון ובנותיה

ושבת שבותיך בתוכהנה למען תשאי כלמתך ונכלמת מכל אשר עשית בנחמד אתן ואחותיך סדום

ובנותיה תשבו לקדמתן ושמרון ובנותיה תשבו לקדמתן ואת

ובנותיה תשבינה לקדמתכן ולוא היתה סדום אחותך לשמועה

בפך ביום גאוניך בטרם תגלה רעתך כמו עת חרפת בנות ארם

וכל סביבותיה בנות פלשתים השאטות אותך מסביב את זמתך

ואת תועבותיך את נשאתים נאם יהוה כי כה אמר אדני

יהוה ועשית אותך כאשר עשית אשר בויית אלה להפר ברית

וקראו לשלשת אחיהם דאוב ויבאו אליו כל אחיו וכל אחיותיו ואחיותיך ג' וס' ושמרון כחצי חטאתך

ותנבהנה היא ובנותיה כמו שמכורם בחיוב הרץ ממנה יבא לחם וכל הענין עד

כצדקתך ונתת להן פתחון פה לומר ים מהכעיסוך יותר ממני

מהן ונתת להן פתחון פה לא בנחמד אותן כשתבא עלך הרעה

ינחמו הנה לומר לא לבדינו לקינו ולא היתה סדום אחותך

וגו' בתמיה לשמועה בפך להוכיח רבים ו לומר יהיו שלם תהפכו כסדום כאלו היתה לך שמועה

חדשה ביום גאוניך כשהיית בגדולתך כמו עת חרפת בנות ארם

ג' וס' כפי

מקור בתוספת תיו ושבת

מזכרת מן יחידה ורבות כי ליחידה אמר בתוכה ולרבות בתוך סדום שמרון כי הם עם אחד וכיון

מזכרת

וזכרתי אני את בריתי אשר היה עמך בימי נעוריי וזכרתי בהטיב לך את דרכיך הרעי ונכלמת מלפני על בגמלת לי רעה ואני גומלך טובה בקחתך את חנותיך כשתכבשי לירם את האומות אשר סביבותיך הקטנות והגדולות לבנות לפרוני לך משועבדים לך כמו סוסים ובגומתה וכפרתה ולא מבריתך ולא מסמךך את

וזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעוריי את הפרת את בריתי חבל אני אזכרנו עוד ולא זכרנו הוא הכרי סה לי אתך בימי נעורי והוא מעמד הר סיני כי מה שהיו ישראל במצרים עד שבאו לארץ כנען בימי נעורים והקימותי לך ברית עולם כמו שקבלת חנותו עד עולם כמו שכתוב לנו ולבנינו עד עולם כן הקימונו עוד ברית עולם שלא יהיה לנו הפסק וזה יהיה אחר

הכרי אשר כרתי אתך חלא בחסדי וברחמי שאני סומ' את בריתי ומדרם חנה דרבי תחנומה ולא מבריתך לא מפטרמוניא שליך לא נתתם לחברה חניך בין הבתרי וזה הלסון קרוב ללע' סכן קורין עלתה לקרבות פאטלאמוניא בלע' וכן קורין כל דבר שיש לו נחלם מנחלת אבותיו למען תזכרו דרכך בהטיב לך: ובושת להרים פנים חלי: בכפרי לך: בסלחי לך את אשר עשית תבוטי ותדעי כי לא ממולך הטוב ה הטיבתי לך: חוד חידה' הנכונה

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

שכנעין בלסון חידה היא שהיא מרמה את בכוכל נכר לנשר ואת מלכי יהודה לזמרת ארזים: ארץ האבר כמו כף חלא בלע' לסון אחר כמשמעו לסון אברים ממש:

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

הרקמה נוכח נאה ומצוירת: את צורת הארץ כל קוף האילן ובלע' זימא הוא משל שהנלה את יהויקים תבוריו: את ראש יניקותיו קטף גדולתו ומלכותו השפיל י יניקותיו כמו עשני: וזימא הוא אל ארץ כנען אל ארץ תנרים היא בכל: ויקח מרע הארץ את צדקיהו בנו: בשדה זרע בירושלם בעיר מלכה: קח על מים רבים כשרע על מים רבים כלומר נתן לו גדולה וממלה על סביביו: כפפה' מין אילן ערבה שענפיו מרובים שאלקא בלע': סרחת

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

ולא מבריתך קדמה ונתרא מל: ואמרת ה' בסי' וסימ' סכרותך הנשר הגדול ישראל אצילי דבר: על מים וסימ' וזה הכח דמאורע' ושחט את הצפר האחת ר' ודח כעץ שתול דרמה' שכנתי על מים רבים וקח מורע הארץ אסך כגפן ברסך על מים שתולה' על מים רבים:

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

והקימותי ג' סל בקריא' וסימ' והקימותי לך ברית עולם קדמה ד' יחזקאל' ויטלאו יס' ושש חס' וזו וסימ' נסמר בסדר בחקתי' ושאר הקסתי כתיב: לבנות ד' בקריא' ב' סל וב' חס' וסימ' ופאל בהן פאלות לבנות פחשף' בהרות' בהרות' בהרות' אהתן לך לבנות

רדק

יחזקאל יז

רשי

ויצמח כי עד שמרד בדקיהו הנליח במעשיו ויגדל במהרה ומרדו היה מן הדומה בשל החמטית למלכו כי בשנה ה' למלכו הלך אל בבל כמו שכתוב בסוף ספר ירמיהו והלך להקביל פני מלך בבל ומלך בבל כשהמליכו הסליטו על כל המלכים אשר סביבותיו והם מלך אדום ומלך מואב ומלך בני עמון ומלך כנען ומלך כדון כי כן כתוב בספר ירמיהו כי חלה המלכי שלחו מלאכי אל דקיהו מלך יהודה וסם פירשנו הענין וכירוש ויצמח הזרע פארע צמח: ויהי לנפן סוכתה' כמו וסרס העודף היה זרע לנפן יתירה וגדולה והנה המסילו לנפן ולא לארו כמו שהיה מתחילה לפי שגדללה המלוכה מעת שמלך מנשה כי מתחילה היתה דומה לארו שהיא גבוהה מכל העצים והנפן דקה ומדוללת מכל העצים שפלת קומה חלפה שנתן מלך בבל גדולה לדקיהו רצה שיהיה שפל לפניו ולא יתגאה עליו כמו שחמר בפיתוס המשל להיות ממלכה שפלה לפניו דליותו חליו כי הנפן שהיה שפלת קומה לא יגבהו ויעלו דליותו שהם הענפים חלה פונות אל הנפן כן רצה כנכד כנר שיעבדנו בדקיהו ויפנה חליו כעבד אל האדון: ושרשו תחתיו יהיו' שלא יפסו טרשי הנפן למרחוק חלה יהיו תחת הנפן במקומו לא רחוק לו והדליות הם משל לשחד ולעבודה ו והשרשים הם משל למלוכה ו ובעבור שיתקיים זה כרת עמו ברית והשבעו בחללים ומכר גבן בפטרה זכר ונקבה וכרוב הוא לטון נקבה ובלטון זכר כמבא נס כן נפן בוקק ישראל וילקטו ממנו פקועות שדה: ויהי לנפן' כמו והיית לחים: ותעש בני ותשלח פלרות' כרחות כמו ריש קודם לחוף וכרס הם הגסים והפחחות הם הענפים היוצאים מהם כן בדקיהו היתה ממשלתו על סביבותיו והמלכים נשמעים חליו כל זמן שעמד בשבעות ולא זכר לה פרי לפי שלא כתקיימו בניו כי נשחטו: ויהי נשר אחד' זה משל למלך מצרים ואף על פי שהיה תקיף לשעתו לא היה כמו

וירמיהו כי עד שמרד בדקיהו הנליח במעשיו ויגדל במהרה ומרדו היה מן הדומה בשל החמטית למלכו כי בשנה ה' למלכו הלך אל בבל כמו שכתוב בסוף ספר ירמיהו והלך להקביל פני מלך בבל ומלך בבל כשהמליכו הסליטו על כל המלכים אשר סביבותיו והם מלך אדום ומלך מואב ומלך בני עמון ומלך כנען ומלך כדון כי כן כתוב בספר ירמיהו כי חלה המלכי שלחו מלאכי אל דקיהו מלך יהודה וסם פירשנו הענין וכירוש ויצמח הזרע פארע צמח: ויהי לנפן סוכתה' כמו וסרס העודף היה זרע לנפן יתירה וגדולה והנה המסילו לנפן ולא לארו כמו שהיה מתחילה לפי שגדללה המלוכה מעת שמלך מנשה כי מתחילה היתה דומה לארו שהיא גבוהה מכל העצים והנפן דקה ומדוללת מכל העצים שפלת קומה חלפה שנתן מלך בבל גדולה לדקיהו רצה שיהיה שפל לפניו ולא יתגאה עליו כמו שחמר בפיתוס המשל להיות ממלכה שפלה לפניו דליותו חליו כי הנפן שהיה שפלת קומה לא יגבהו ויעלו דליותו שהם הענפים חלה פונות אל הנפן כן רצה כנכד כנר שיעבדנו בדקיהו ויפנה חליו כעבד אל האדון: ושרשו תחתיו יהיו' שלא יפסו טרשי הנפן למרחוק חלה יהיו תחת הנפן במקומו לא רחוק לו והדליות הם משל לשחד ולעבודה ו והשרשים הם משל למלוכה ו ובעבור שיתקיים זה כרת עמו ברית והשבעו בחללים ומכר גבן בפטרה זכר ונקבה וכרוב הוא לטון נקבה ובלטון זכר כמבא נס כן נפן בוקק ישראל וילקטו ממנו פקועות שדה: ויהי לנפן' כמו והיית לחים: ותעש בני ותשלח פלרות' כרחות כמו ריש קודם לחוף וכרס הם הגסים והפחחות הם הענפים היוצאים מהם כן בדקיהו היתה ממשלתו על סביבותיו והמלכים נשמעים חליו כל זמן שעמד בשבעות ולא זכר לה פרי לפי שלא כתקיימו בניו כי נשחטו: ויהי נשר אחד' זה משל למלך מצרים ואף על פי שהיה תקיף לשעתו לא היה כמו

וירמיהו כי עד שמרד בדקיהו הנליח במעשיו ויגדל במהרה ומרדו היה מן הדומה בשל החמטית למלכו כי בשנה ה' למלכו הלך אל בבל כמו שכתוב בסוף ספר ירמיהו והלך להקביל פני מלך בבל ומלך בבל כשהמליכו הסליטו על כל המלכים אשר סביבותיו והם מלך אדום ומלך מואב ומלך בני עמון ומלך כנען ומלך כדון כי כן כתוב בספר ירמיהו כי חלה המלכי שלחו מלאכי אל דקיהו מלך יהודה וסם פירשנו הענין וכירוש ויצמח הזרע פארע צמח: ויהי לנפן סוכתה' כמו וסרס העודף היה זרע לנפן יתירה וגדולה והנה המסילו לנפן ולא לארו כמו שהיה מתחילה לפי שגדללה המלוכה מעת שמלך מנשה כי מתחילה היתה דומה לארו שהיא גבוהה מכל העצים והנפן דקה ומדוללת מכל העצים שפלת קומה חלפה שנתן מלך בבל גדולה לדקיהו רצה שיהיה שפל לפניו ולא יתגאה עליו כמו שחמר בפיתוס המשל להיות ממלכה שפלה לפניו דליותו חליו כי הנפן שהיה שפלת קומה לא יגבהו ויעלו דליותו שהם הענפים חלה פונות אל הנפן כן רצה כנכד כנר שיעבדנו בדקיהו ויפנה חליו כעבד אל האדון: ושרשו תחתיו יהיו' שלא יפסו טרשי הנפן למרחוק חלה יהיו תחת הנפן במקומו לא רחוק לו והדליות הם משל לשחד ולעבודה ו והשרשים הם משל למלוכה ו ובעבור שיתקיים זה כרת עמו ברית והשבעו בחללים ומכר גבן בפטרה זכר ונקבה וכרוב הוא לטון נקבה ובלטון זכר כמבא נס כן נפן בוקק ישראל וילקטו ממנו פקועות שדה: ויהי לנפן' כמו והיית לחים: ותעש בני ותשלח פלרות' כרחות כמו ריש קודם לחוף וכרס הם הגסים והפחחות הם הענפים היוצאים מהם כן בדקיהו היתה ממשלתו על סביבותיו והמלכים נשמעים חליו כל זמן שעמד בשבעות ולא זכר לה פרי לפי שלא כתקיימו בניו כי נשחטו: ויהי נשר אחד' זה משל למלך מצרים ואף על פי שהיה תקיף לשעתו לא היה כמו

מורע המלוכה ויכרת אתו ברית' ואמר חסלך לאשפנו רב סרסו להביא דריש דניאל:

כפנה חספה הפוך מן כנפיה בדברי רזל דקיהו תלה מלכותו על מלך מצרים ודליותו שלחה לו ששלח לו שחד ועבדו: להשקות אותה מערנות מטעה' עורו בעמו ובחילו הגדול ממלך בבל זהו בקט מלך מצרים שיעררהו כדרך שהיה עורר אותו ומגדל אותו כנכד כנר שהמליכו: חל שדה טוב אל מים רבים' כמו על חמר למה הונכר לעשות זה והלא דקיהו היה בטוב ובכבוד עם כנכד כנר והיה מנליח עמו להיות מלך חדיר וסליט למה מרד בו ועבר על שבועתו וחילו לא עשה כן היה עושה ענף ונושא פרי שיתקיימו לו בניו: חמר כה חמר' תכלת' בתמיה: הלא חת שרשיה ינתק' הנשר הרחשון והוא כנכד כנר ינתק ועקר שרשיה והם משל למלוכות דקיהו שערך אותה מכל: וחת עריה יקסם' זהו ששחט בני דקיהו לעיניו: יקסם' יכרת כמו יקוצ' כדרי: ויבש' כיון שנתקן הכרי ממקומו יבש מאליו כן בני דקיהו כיון שמתו יבש ופסק זכרם כי לא היו להם בניו והמלוכה שבה ליהויכן ולבניו: כל טרפי צמחה תיבש' תרגום עלה זית טרף זיתא וכן כל עלי צמחה יבשו והנה תיבש הנפן' כיון שביטו פריה ועליה תיבש הנפן' היא גם כן כי דקיהו מת בבבל ובמותו יבש ופסק זכרו וטרפי צמחה הם שרי יהודה ששחטו מלך בבל: ולא בזרוע גדולה ובעש רב' ולא ינצל מידו בזרוע גדולה של פרעה ששחט להצילו מידו ולא בעש רב לא יוכל להצילו מידו: למשאות אותה משרשיה' כשיבא מלך בבל להשיח הנפן הזאת ולעקרה משרשיה לא יועיל פרעה ולא יציל' למשאות' גם במקום מקור כפלים להשאות כמו להשיח וכן למסע חת הממנות כמו להסיע וית' ולא במשרין סניחין ובעש בני ייתן' למיעקר יתה משרשה' לל לא ינטרך מלך בבל לבא בזרוע גדולה ובעש רב לעקור הנפן הזאת משרשיה כי במעט עש יעקר אותה כי כנכד כנר אף על פי שבה הוא וכל חילו ירושלים לא עמד עם כנכד כנר כל ימי המצור כי חרבו ימי המצור משנה התשיעית לדקיהו עד לא שנה ובין כך הלך לו כנכד כנר לרבלה בארץ חמת והניח מקצת חילו וכבוד ארץ בראשם וכבשו ירושלים החיל הנשאר גם ולקחו דקיהו והעלוהו אל מלך בבל רבלתה: והנה שמולה התכלת' והנה חסכה שהיא שמולה ולא תעקר כי דקיהו לא רצה לבאת אל הכסדים כמו שהיה חומר לו ירמיה הנביא כי חשב שלא תנתן העיר ביד הכסדים: התכלת' ואף חסכה כי תכלת חף היה חושב דקיהו שיוכל מיד הכסדים והוא בזה חלה והפר ברית: הלא כנעת בה רוח הקדים תיבש יבש' המשיל מלך בבל לרוח הקדים כי בכל מורחית צפונית לארץ ישראל ועוד כי רוח הקדים היא חמה ומיבשת וכן חמר רוח הקדים הוביש פריה וחמר יבש קדים רוח יי' מודבר עולה ויבש מקורו ויחבר מעיניו: תיבש יבש' האחרות מקורו יבש כן לחזק הפעולה כמו ויכרך כרך חתכם: על ערנות צמחה תיבש' במקום שהיה מקיה שיסקה אותה מלך מצרים: ויהי' חומר כח' חומר לו שיחמר להם פירוש המשל: חת מלכה' זה יהויכין כמו שפירשנו: ויקח מזרע המלוכה' זה דקיהו כמו שפירשנו: וחת חילי הארץ לקח' מלכד האלה והברית לקח עוד חילי הארץ והם הסרים להיות כידו תערוכות שלא ימרו בו וישיח חליו וינשא ויתגאה עליו: להיות

סרחת' כמו וסרס העודף גדולה: שפלת קומה' לעבוד למלך בבל: דליותו' זמורותיו: חליו' אל מלך בבל: תחתיו' תחת מלך בבל: בדים' מטות: ותשלח' ותגדל: פלרות' ענפים רבים: ויהי נשר אחד' מלך מצרים: כפנה שרשיה' לשון רעבון כמו לשון נכסן ונמאנו שרשי הנפן הזאת לאותו הנשר' תוסף' ויש משמע כפנה כמו חספה והוא ה' הפוך בדברי דליותו יש מן הדומה לו ש' סקורין לחסיפת העש כנפיה וכפנה הוא כמו כפנה חמה' ש' בלעז: ודליותו שלח' לו' ושלוחיה שלחה לו לבא חליה ולהשקות אותה: מערנות מטעה' מעונות מים טעפה לה הנשר הרחשון: חל שדה טוב ונו' כלום ועל חסם עשתה זאת כי חל שדה טוב היתה שתולה: לנפן חדרת' לנפן תקיף: חמר' כל החלפה ביה חמר' זה ותמיה חמי כי חינו כמנה במסורת ינתק' הנשר הרחשון: וחת פריה יקסם' כמו יקוצ' הם בני דקיהו ש' ששחטו לעיניו: טרפי' עלי פויליח בלעז: ולא בזרוע גדולה ובעש רב' יבא הנשר השני לעזרתה: למשאות אותה משרשיה' לנכח העקרנות ומסיעו אותה משרשיה: והנה עתה שמולה כרצונה: חסכה' חסכה שמולה זו שנגדה בניו שנטעה ראשון: מה חלה' מה החירה הזאת וכפרה להם: ויקח חת מלכה ושריה' הם צמרת הארץ יתיקיס ושריה: בבליה' היא עיר הרובלים: מורע המלוכה' חילי הארץ' שרי הארץ: לעמדה' למען יתקיים: בספן

יחזקאל יז רדק תקעט

וימרד בני ונמלטו בתמייה: חי אחי אס לא לטון שבועה כיון אס לא בתים רבים אס לא כאשר דמיתי: ולא בחיל גדול יעשה חותנו יעשה עמו כלום לא יעזרהו פרעה בחיל גדול כמו שהתנה עמו במלחמה כשילח מלך בבל על ירוסלם: בשפוך סוללה וככות דיק' כשפכו סוללה ויבנו דיק ללכוד העיר להכרי' כפשו רבות שהרב בעיר כשלכדה בכל זה לא עזרו פרעה סללה ודיק כבר פירענו בתחילת הספר וטעם חותנו למלך בבל כי הוא חמר כי לא יעשה פרעה עמו מלחמה: ובוזה והנה נתן ידו כי נתינת היד הוא קיום אהבה ושלל' כמו שראינו שאמר יהוא ליהונדב תנה את ידך: לכן אס לא לטון שבועה כמו שכתבנו: חלתי כי בחלתי הסביעו: ובריתי כי בשמי כרת חותנו בריתי: ונתתיו בראשו חותנו העין חתנו בראשו כמו אסבי לו במולו בראשו חו חמר בראשו על עורו עיני: ופרסתי שחתן בלב הכסדים לרדוף אחרי ו ולהשיגו וכדרס מערה היתה מבית דקיהו ער ערבות יריחו וברח לו לרך המערה והקבה זמן כבי כמו שכתבנו למעלה בפרשת עשה לך כלי גולה:

ונספסתי חתו סס' כי בכלא יהיה סס בבבל וכאילו חכי כספט ומתוכח עמו כי במעלו חמר מעל בי בזה לו הצרה הזאת והוא יתודה בזה וית' וחתפרע מיניה תמן: מעלו חסר בית השימוש כמו הנמנח בית יי' והדומים לו: וחת כל מברחו כתיב בלא ג' וקרי ב'וד וכמוהו רבים והוא תחד ועיינו הכורחים ס שברחו עמו חו בלעדי: בכל חנפיו בכל חיליו כמו שפיר' למעלה: בחרב יפולו חותם שיסיגו הכסדים והכשחרי' שלא ישיגו: לכל רוח יפרסו יהיו מפזרים בכל פחה: יפרסו מבין כפעל לטון כוור וכן בא בענין זה מן הכבד כי בארבע רוחות השמים פרסתי חתכם: כי חני יי דברתי תדעו כי קיימתי מה שדברתי כי חני הוא יי האומר ועשה גזר וקייס: כה חמי יי ולקחתי חני מנמרת הארז הרמה ונתתי מלחמה צמרת הארז סנקטפה והוסרה ממקומה עוד חקח ממנה ולא כחותה לקחה סלקח מלך בבל כמו שאמר ויקח את צמרת הארז כי הוא לקחה להסירה ולבטלה חבל חני חקחנה ממקום הגלות ונתתי חותה במקומה זהו שאמר ונתתי: מרחס יונקתיו רך חקטף ראס יונקתיו הוא יהויכין כמו ס שפירס' למעלה ממנו חקטוף ענף רך לנטועו במקומו זהו שאמר ושתלתי חני כשאקטפנו ממקומו שהוא סס לטובתו ח חקטפנו כי לנטוע חותנו בארז חקטפנו והרך הזה הוא זרובכל בן שאלתיאל בן יהויכין: על הר גבוה ותלול פעול יין תל סראס ההר דומה לתל והוא הר ציון תל בלעז אמלט: בהר מרוס ישראל מרוס חרץ ישראל כי ירוסלם גבוהה מכל חרץ ישר' וחרץ ישראל גבוהה מכל הארצות וית' בטור קודשא דישראל: אשתלנו התי' בקמץ חטף לתפארת הקדישה: ועס פרי ובדקיהו לא זכר פרי כי מתנו

נאס' בטעם בסופרא וסי' ברוש סיפר' סימן ה': בזה ח' בקריאה וסי' כי דבר יי בזה ואת מצותי בזה לך לענה לך בתולת' וחברו דישעיהו אשר בזה אתו ואשר הפר' אס לא אלתי אשר בזה ואת אסריו לא בזה כי לא בזה ולא שקץ ענות עני' ולא בזה את תפלתם' וחד ובוזה אלה להפר בריתי: בראשו וסי' ומרדבו לשלח מלאכיו מצרים לתת לו סוסים ועס רב היצלה הימלט העשרה אלה והפר ברית ונמלט: חי אני נאס אדני יהוה אס לא במקום המלך הממליך אתו אשר בזה את אלתו ואשר הפר את בריתו אתו בתוך בבל ימות: ולא בחיל גדול ובקהל רב יעשה אותו פרעה במלחמה בשפך סללה ובבנות דיק להכרית נפשות רבות: ובוזה אלה להפר ברית והנה נתן ידו וכל אלה עשה לא ימלט: לכן כה אמר אדני יהוה חי אני אס לא אלתו אשר בזה ובריתי אשר הפיר ונתתיו בראשו: ופרשתי עליו רשתי ונתפש במצודתי והביאותיהו בבלה ונשפטתי אתו שם מעלו אשר מעל בי: ואת כל מברחו בכל אנפיו בחרב יפלו והנשארים לכל רוח יפרשו וידעתם כי אני יהוה דברתי: כה אמר אדני יהוה ולקחתי אני מצמרת הארז הרמה ונתתי מראש ינקותו רך אקטף ושתלתי אני על הר גבוה ותלול: בהר מרוס ישראל אשתלנו ונשא ענף ועשרה פרי והיה לארז אדיר ושכנו תחתיו כל צפור כל כנף בצל דליותיו תשכנה: וידעו כל עצי השדה כי אני יהוה השפלתיו עץ גבה הנבתי עץ שפל הובשתי עץ לח והפרחתי עץ יבש אני יהוה דברתי ועשיתי: ישראל דהות חלשא באעא יביש אנא יי גזרית במימרי ואקים והוה

וימרדבו לשלח מלאכיו מצרים לתת לו סוסים ועס רב היצלה הימלט העשרה אלה והפר ברית ונמלט: חי אני נאס אדני יהוה אס לא במקום המלך הממליך אתו אשר בזה את אלתו ואשר הפר את בריתו אתו בתוך בבל ימות: ולא בחיל גדול ובקהל רב יעשה אותו פרעה במלחמה בשפך סללה ובבנות דיק להכרית נפשות רבות: ובוזה אלה להפר ברית והנה נתן ידו וכל אלה עשה לא ימלט: לכן כה אמר אדני יהוה חי אני אס לא אלתו אשר בזה ובריתי אשר הפיר ונתתיו בראשו: ופרשתי עליו רשתי ונתפש במצודתי והביאותיהו בבלה ונשפטתי אתו שם מעלו אשר מעל בי: ואת כל מברחו בכל אנפיו בחרב יפלו והנשארים לכל רוח יפרשו וידעתם כי אני יהוה דברתי: כה אמר אדני יהוה ולקחתי אני מצמרת הארז הרמה ונתתי מראש ינקותו רך אקטף ושתלתי אני על הר גבוה ותלול: בהר מרוס ישראל אשתלנו ונשא ענף ועשרה פרי והיה לארז אדיר ושכנו תחתיו כל צפור כל כנף בצל דליותיו תשכנה: וידעו כל עצי השדה כי אני יהוה השפלתיו עץ גבה הנבתי עץ שפל הובשתי עץ לח והפרחתי עץ יבש אני יהוה דברתי ועשיתי: ישראל דהות חלשא באעא יביש אנא יי גזרית במימרי ואקים והוה ושלם אתו בראשו בראשו נענו והשיב את אשמו דמו בראשו ואנחנו נקיים ואת רעת נבל' וכובע ישועה בראשו יס וניד בראשו ובריתי אשר הפיר דיפרא ותבא חרב ותקחהו ואתה תשמע השמי דמלכים קדסא וחברו דדברי הימים ואתה תשמע מן השמים קדסא ישוב עמלו בראשו דמו בראשו יהיה דיפרא החכם עינו בראשו ואשר נתן כתר: דברתי ועשיתי ד' דסמי וסי' וידעו כל עצי השדה היעמד לכן אס תזוקנה וידעו כל הגוים אשר ישארו ונתתי רוחי בכם: בניו כמו שזכרנו: והיה לארז חריר' כמו שהיה מתחלה חרז כמו שאמר צמרת הארז לא לבן כמו שאמר על דקיהו: וסכנו תחתיו ישראל יסכנו בכל: תשכנה דגס הנון לכן השרס שכלה ופירוש תשכנה הכפורים והוא משל לישראל יסכנו בכל זרובכל: וידעו כל עצי השדה לפי שהמשיל מלכות בית דוד לארז המשיל מלכי האומות לשאר עצי היער: וידעו כי חני יי השפלתיו עץ גבוה הנבתי עץ שפל השפלתיו עץ גבוה ועץ יבש מפרסים עץ גבוה ועץ לח זה דקיהו עץ שפל ועץ יבש זה יהויכין שהיה בגלות שפל והגביהו האל יתעלה שהגביהו חויל מדורך מבית הכלא ונתן כסאו ממעל לכסא המלכים אשר חתנו היה עץ יבש שלא היו לו בכיס בגלותו אחר כן היו לו בכיס בבית הכלא חסיר ושאלתיאל הנה עב ען לח ויס מפרסים זאת הפרסה על המשיח וכן גדלה שהוא דעת יונתן שתדנס ולקחתי חני מנמרת הארז וחקרב ממלכותא דבית דוד דמתיל כארזו ונו:

רשי
בשפוך סוללה
כסיח ככוד נכר
ויספוך סוללה על י
ירוסלם: להכרית
כפשות רבות להרנו
חת בני העיר: נתן
ידו הבטיח בחמנה
ונשא ידו בכרית:
ונתתיו בראשו הוא
סמוי עיני: ופרסתי
עליו רשתי כמו
שפירסתי למעלה כ
בתחילת הספר סימן
צני להלך על גב ה
המערה: ונספסתי
וחתוכח עמו: וחת
כל מברחו כתיב בלא
וית כל גיברוהו ומנחם
חברו עס ברח דודי
וכה פתרונו וחת כל
הכורחים: בכל חנפיו
בכל כמפיהס כלומר
בכל כחס בחרב י
יפולו: יפרסו
סרוכאפדון בלעז:
ונתתי כתרנו
וחקיימינה: ולקחתי
חני חת מלך המסוח:
רך חקטוף חין
לדך להרכיב חלח מן
הרך טגדל חסתקד
סקורין גרייפיהו בלעז:
ותלול לטון תל
סדרך תל להיו גבות
ותלול חומנללה בלעז:
תשכנה דגשות
הנון משמש תחת נו
סנייה כאילו כתוב ת
תשכנה: השפלתיו
עץ גבוה חת האומות
המוסלים בישראל:
הובשתי עץ לח
דקיהו ורענו:
הפרחתי עץ יבש
יהויכין שגלה בלא
כניס יולד בבבל חת
זרובכל והוא יהי פחת
יהודה למסול:
ויהי

רדק יחוקאל יח

ויהי לאמר סיחמר להם לישראל: מה לכם על ארמת ישראל? על חרבן חרץ ישראל יחמו הדור שחרבה בימיהם זה המשל: חבות יאכלו בסר ושני הבנים תקהינה ופירו המשל מה שהיו חומרים חבתינו חטאו ואינם ואכחנו עונותיהם סבלנו ובעבור שהיו חומרים הנביאים לישראל בחטאות ירבעם והיו חומרים לשבט יהודה בחטאות מנשה חמו חס כן הבנים לוקים בעון חבתייהם והנה יתכן לומר זה חבות יאכלו בוסר ושני בנים תקהינה וזה המשל מנשה היה הקצף הגדול כי הם החטאו הבאים חמיהם ואילו לא חמו ישראל בחטאות ירבעם ולא חמו בני יהודה בחטאות מנשה לא היו לוקים על עונותיהם ולא חרבה חרץ ישראל ועל זה הענין השיב

האל יתעלה והוא ענין כל הפרשה הבאה אחר זה: מי חבי? חס היה לכם עוד משל המשל הזה כי חבי חזיע בס משפטו ודרכי ולא תטעו עוד בו ותתנו דעתכם ותראו כי כן הוא כי כל הנפשות לי הנה ואני נתתי אותם בכשר להנהיג הגוף ללכת אחרי ואני רוצה בחייהן ולא במיתתן כי לי הנה ומכבודי כנצתי ככפס האב וככפס הבן ואיך תעלו בדעתכם שאעניס הנפש חס לא חטאה לי חליה לי: הן כל הנפשות לי הנה מנוחר הוא: ואיש כי יהיה צדיק עתה יכרם המשפט כאשר הוא מלפניו כדי שלא יטעו שהם גם אין להם לטעות במה שכתוב בתורה פוקד עון חבות על בנים שהרי כתוב גם לשונאי: כי יהיה צדיק בהמעו ממזנות לא תעשה: ועשה משפט וצדיקה שקיים מנות עשה אחר כן פרטקת העונות והזכות ואמר: אל ההרים לא חלל קמן בוצק לפי שהיו עובדים על על ההרים הרמים כמו שכתוב ל לפיכך חמר אל ההרים לא חלל

וזהו פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר מא לכו דאתון מתליו ית מתלא הדיו על ארעה דישראל למימר אבהתא חטון ובניא לקון קיס אנא אמר יי אלהים אם יהיו לכו עוד מתל מתלא הדיו בישראל ו הא כל נפשתא דילי אנון כנפש אבא וכנפש ברא קרמי אנון אנש דיהטי הוא ימות ונבר ארי יהי זכי ועביד דין דקשות וכוו בטוריא לא פלח לטעותא ועינתי לא זקף לפולחן טעות בית ישראל וית אמת חברה לא סאיב ולות אתא בסאבא לא על ו אנש לא אונן משכונ דחובתא אתיב גולא לא גול מלחמיה לכפנא יתב וערשלאה בסי מבסותיה

אל ההרים לא אכל חד מן ח' פסו אית בהו לא לא לא וסימ' חייא שפחה נחרפת' לאמר לא כי אל ארץ מצרים נבא' ומלדתך ביום הולדת' אל ההרים לא אכל קדמא דסיפרא' ארום לא עמסוהו' הנכחות כי הנה אנכי מקיים' לא שמעה בקולי' לא הרצח לא תנאף דאלה שמורת:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: מה לכם אתם משלים את המשל הזה על ארמת ישראל לאמר אבות יאכלו בסר ושני הבנים תקהינה: חייאני נאם אדני יהוה אם יהיה לכם עוד משל המשל הזה בישראל הן כל הנפשות לי הנה כנפש האב וכנפש הבן לי הנה רהנפש החטאת היא תמות: ואיש כי יהיה צדיק ועשה משפט וצדיקה: אל ההרים לא אכל ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל ואת אשת רעהו לא טמא ואל אשה נדה לא יקרב: ואיש לא יזנה חבלתו טוב ישיב גולה לא יגול לחמו לרעב יתן וערם יכסה בגדו:

רשי
ויהי דבריי חלי לאמר מה לכם חס מושלים את המשל חטפלאחן בלעו: חבות יאכלו בוסר פרי עד שלא נתבטל בירנון בלעו: ושני הבנים תקהינה חנאחילונט בלעו כך דרכו של הנה החבות חוטאים והבני לוקים שהרי כמה שנים חטאו מלכי ישראל קודם שגלו ואף חנו לא נדחב ללקות ב בעונינו: משל כמו למשול: כל הנפשות לי הנה ולמה ילקה הבן שלא חטא לי ה הלל סלי הוא: אל ההרים לא חלל בטוריא לא פלח לטעותא לאכול זכתי מחים אל גלולי שאר עבדו זרה כגון הבעל חס חבל שלמת רעהו נעשה

יח

כמו על וכמהו דבים ואמר חבל לפי שהיו חובלים עם זכיהם אחרי הקרבתם לעבודה זרה וכן תי בטוריא לא פלח לטעותא: ועיניו לא נשא אל גלולי בית ישראל: אין צדיק לומר שלא עבד על אלה חבי עיניו לא נשא חליה בענין שנאמר אל תפנו אל האלילים ואחר שזכר העו' והיא עבירה שכן חס למקום והיא שקולה כנגד כל העבירות זכר מעבירות שבין חס לחבירו הרגילות במשח ובמתן והלואה שרגילים בה בני חס וזכר מן העריות מה שחלס קרוב חליהם כי כל עריות שהם שאר כשר אין צדיק לזכרם כי רוב בני חס גדלים מהם ואפילו הרשעים זכר ממונות עשה הצדיקה שהיא מנה הגדולה שבין חס לחבירו וכן זכר משפט אמת שהוא קיום היישוב בעולם וזכר החוקים בכלל ואמר בחקתי הלך ואחר שאמר כי הבן לא ישא בעון האב והאב לא ישא בעון הבן אמר כי אפילו עונות עצמו לא ישאם חס ישוב מהם ובכל זה הענין זכר הגמול בכלל בחיים והעונם בכלל במיתה וכתב הנאחן רב העדיה זל כי מה שזכר החיים והמיתה הם לעולם הבא ואני חומר כי אמת כן הוא כי עיקר העונם והגמול הוא לעולם הבא אבל הענין הנזכר הנה לא נזכר על דבר העולם הבא כי הענין הזה תשובה לחומרים כי הבן נוסח עון האב בראותם הצרות רבות לבנים בחמותו הדור וחבתייהם חטאו ואינם ולא היו חלו מתלוננים על דבר העולם הבא כי לא ידעו מה הוא חלל על מה שהיו רואים בעיניהם וצדיקם שתהיה התשובה מענין השאלה והתמיהה וחס תאמר חס כן למה זכר החיים והמות לבד ואין הגמול והעונם בעולם הזה בחיים ובמות לבד חלל אף בכל פרטי הברכות והקללות הכתובים בתורה נאמר כי חמר זה לקצר הענין ולזכר הדבר הכולל וחס החיים והמות כמו שאמר ושמתם את כל חוקתי ואת כל משפטי אשר יעשה אותם האדם וחי בהם הנה זכר החיים במקום כל פרטי הברכות ואף על פי שאיננו תרגם ויחי בהן לחיי עולמא אין משמעות וחי חלל בעולם הזה כמו שהיו כל הברכות והקללות שיעדס בתורה בעולם הזה חלל שזכרם במלת וחי בהם חיי העולם הבא וכן נכחו במקומות אחרים מן התורה חלל פסוטו של דבר הוא בעולם הזה וכן מה שאמר לחס הרשעון כי ביום אכלך ממנו מות המיתה הזאת כוללת כל הקללות שנזכרו על חס בעון אכילת הפרי והוא מה שאמר לו חרורה הארמה בעצרך בעצבון תאכלנה וגו' וקץ ודדד תצמיח לך וגו' בזעת אפך וגו' והנה כלל בלשון המיתה כל חלל הקללות וכן חמר החיים והמות נתתי לפיכך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה ודדך והברכה והקללה היא דרך כלל במקום הברכות והקללות הנה קרה הברכות החיים וקרה הקללות המות והטעם כי החיים עם ההצלחה והטוב הם החיים ועם הרע הם המיתה כמו שאמר על המצליח במעשיו וחמתם כה לחי והמונע בגופו נקרה מת כמו שאמר אל כח תהי כמת וכן הענין חסוב כמת ובחמרו הנפש החוטאת היא תמות חס על הנפש שהיא בעלת התאוה והיא החוטאת עם הגוף וכן חמר נפש כי תחטא וכן היא מקבלת העונם עם הגוף הרעב והחולו והשבי וכל זה והדומה לו יקרה מיתה כי מי שחיו רעים חסוב כמת וכמה מן הנביאים בחייהם שאלו מיתתם כמו שמינו בחיוב וכאשר חמר כי הבן לא ישא בעון האב כן הוא גדול שהוא ראוי לעונם ולשכר מעצמו אבל הבנים הקטנים מתים בעון אבותם וכן ייטיב להם בזכות אבותם אבל הגדולים שהם רשעים לא תועילם זכות אבותם כמו שהצדיקים לא יזיקם עון אבותם כמו שאמר בתורה פוקד עון אבות על בנים ואמר לסנאי ואמר בגמול הטוב שומר הברית והחסד לחובתיו ולשומרי מצותיו לחלף דור אבל מדה הטובה מרובה מומדת הפורענות כי זכות האבות שומר הבנים ומוסיף להם טובה בזכות אבותם אפילו לחלף דור או לחלפים דורות כמו שסמר לנו ברית אבותינו אברהם יצחק ויעקב עד היום שאנחנו אלהינו ושומרי מצותיו ואף על פי שים בינינו רשעים כל ישראל נקיים היום מעון עבודה זרה ומשאר עונות הזכרים נקיים רוב ישראל וכל סכן שהבטיח אבותינו בזה כמו שאמר כי ידעתיו למען אשר יבנה את בניו ואת ביתו אחריו וגו' וכרת עמו ברית בין הבתרי' לשומר הברית לבניו עד עולם' ואמר וזכרתי את בריתי ויעקב ואף את בריתי יצחק ואף את אברהם אזכור וגו' ואמר וזכרתי להם ברית ראשונים וברית כרותה לזרע אברהם יצחק ויעקב סלא יסבותו מהיות גוי לפני האל יתעלה ואשר יצאנו מכלל אמונתנו לא היו מודעם באמת חלל מן האספסוף הנדים שנתגיירו ועון האבות שומר לבנים הרשעים להוסיף להם כרעתם בעון אבות עד חרבעה דורות לא יותר כי כן יוכל לראו' הוקן המורד מבני בניו עד חרבעה דורות כי יש רשע מאריך ברעתו וזכר עלי שאמר לו האל שיסמור לו ולבניו העון עד עולם העון הוא היה גדול והיה בו חלול הסם וקורא המורד ידע סלא היו בכבי' מי שראוי לכפר עון אבותיו והוא בעבורו ואם יהיה לא יחול עליו העונם והוא כמו שאמרנו רזל בזבח ומנחה הוא חינו מתכפר אבל בדברי תורה ובמילות חסדים מתכפר וזכר בפרשה זאת שלשה דורות בצדיק ורשע וצדיק כנגד הדורות שהיו מתרעמים עליהם כי חזקיהו היה צדיק ולא נשא עון אחיו ומנשה בנו היה רשע שוכך דם כמו שאמר והוליד בן פרוץ שוכך דם והנה לא הועילה לו צדיקתו של חזקיהו אביו ונענש על רשעו ולכדוהו שרי כבאות מלך אשור בחיים ויאסרוהו בחוסותים ויוליכוהו בבל והנה בן מנשה היה רשע ונענש על רשעו ונפקד עליו גם עון אביו ולא מלך חלל שתי שנים ויקשרו עליו עבדיו וימיתוהו בביתו והנה חמון הוליד בן יורח את חטאות אביו אשר עשה ולא עשה כהנה והנה לא מת בעון אביו כיון שהוא היה צדיק ואם תאמר הנה חמר כי בשוב רשע מכל חטאתיו אשר עשה חיה יחיה וכל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו והנה מנשה שב מרשעו וזכרו מעשיו הרעים עד חרב הארץ כמו שאמר בחטאת מנשה כאמר כי הוא חטא וחטאתיו את הרבים ואם הוא שב חטא הרבים לא היה יכול להשיב וכסארו לו והנה מנשה שב מרשעו וזכרו מעשיו הרעים עד חרב הארץ כמו שאמר בחטאת מנשה כזכרו כי לא נענש בעבורם כיון שעשה תשובה וכנכע מלפני אלהי אבותיו וישמע תפלתו ויעתר לו וישיבהו לירושלם למלכותו אבל לחוחי מעשיו זכרו והנה ענין הפרשה והנחלה בה הכל מנוחר: ואיש חבולתו חוב ישיב' בחבולה שהי' לו בחובו ישיב אותה לפניו כמו שצוה התור' להשיב את העבטו וחבולה הוא המשכון חוב ידוע שהוא המלנה:

נעירום' נכתב ביוד המסך:

בנסך

יחזקאל יח רדק תר

בנשך לא יתן' הבית פתוחה לחסרין הא' הידיעה ופירושו הנשך הידוע שאסרה חותנו התורה: ותרבות לא יקח' חמרו רזל הוא נשך הוא תרבות ולא חלקי עליו הכתוב חלח לעבור עליו בשני לחזן וחמר לא יתן בשעת המלוה כי אז הוא כותן וחמר לא יקח בשעת החוב כי אז הוא לוקח: מעול ישיב ידו' כמו שאסרה תורה לא תעשו עול במשפט במשקל ובמסורה: משפט חמת' חס יהיה שופט בין שני אנשי' יעשה להם משפט חמת ולא יכיר פנים לאחד מהם: בחקותי יהלך' מן הדגוש והוא עומד וכך החק' והמשפטיים בכלל מלבד מה שזכר בפרט: והוליד בן פריץ' שפונד בדר החמת: ועשה אח מאחד מחלה' אח כמו אחד וחמר מומנו חמת לנקבה כי גם הוא בלא דלת ויחמ בשני לסונות כמו חכי וחככי וית' כמשמעו

ועבדי לאחויי מחדח מחילין ופירוש ועשה חס ועשה עון חלה ואי זה עון מחלה הנזכרים ופירוש מחדח מחלה הנזכרים כמו מכל חסר יעשה מחמה מחלה: והוא חס כל חלה לא עשה' כל חלה הזכות שזכר לא עשה חותם חלה עשה הפכס: כי גם אל ההרים חכלי חכל פתח בזקף ושלמעלה לא חכל קיץ בזקף כמו שכתבנו ו והסימן לא חכל קיץ פומיה חכל פתח פומיה: עני וחביון הונה' זכר עני לפי שהוא חלוש והוא נקל להונתו והוא גם חורים הונה כאשר יכול חלה זכר עני וחביון על ההנה כי לא ירח להונותם מחלישותם וההונחה היא קחת ממון ח אחרי במשח ומחן סלה מדעתם או מדעתם כמו ולא יונ כסוי עוד חת עמי והאכלתי חת מונך: תועבה עשה' סקרב חל כדה: בנשך' וחי' בתמיה: דמיונו יהיה' זכר דמיון לסון רביס וחמר יהיה לסון יחיד כמו ס ספירסנו למעלה בפרשת הודע כי דס נזכר בכלל ובפרט גם לסון הויה כופל על הענין כמו כי יהיה נערה: והנה' מבוחר הוא: על ההרים' זהו שחמר על ושחרח חל: ואיש חבול לא חבל' לא חבל חותו בעת שחאו להשיבו: מעני הסיב ידו' מענות לו סוס רע וכן מאחרים חלה שזכר מי שהוא נקל להרע לו שהוא חלוש: חביו' גול חחי כל יסרחל חחיס כמו שחמר עד דרוס חחך חותנו וזולתו ומירנס יונתן גול בזילה לחד מחחוי: וחמר לא טוב עשה בתוך עמי' כחילו חמר ורע עשה בתוך עמי וחמי דרך כלל על הרעות וכן מנהג הלשן לומר לא טוב במקיס רע כמו ויתיצב על דרך לא טוב ומחזי מרמה לא טוב וכן על הדרך הזה חמר חייכה טהורה חמר לא יהיה טהור: בתוך עמי' כי לא יבוס לעשות רע בתוך קהלות חכמים: מדעי חמר ויו' ולית כוותיה' וטעם וחמרתס כי חתס תחמרו חלי כשאומר לכס מדתי זאת מדוע לא נסח הבן בעון האב כמו שחמו רוחי' חבותיני חטאו וחיסם נאחחנו עונותיהם סכלנו זה לא יתכן כי הבן משפט ונדקה עשה מדוע ישא עין האב חכל חתס רשעים וחתס כושחים ע עונותיכס ועון חבותיכס כמו שיהי מדתי פוקד עון חבות על בני' לסוכחי: סמר ועשה חותם

ח' פסוקי אית בהן חטאה ועשייה וסי' והתורו את חטאת אשר עשו' ואת חטאתכ אשר עשית את העגל' בכל חטאת אביו אשר דאבדה' על חטאתיו אשר חטא לעשות הרע דוסרי' וילכו בני ישראל בכל חטאת דבעס' כיעל אף י' והנה הוליד בן פריץ' והרשע כישוב: חטאתו חס בליש בקריא וסי' נסטר בסדר

בנשך לא יתן ותרבות לא יקח
מעול ישיב ידו משפט אמר יעשה
בין איש לאיש: בחקותי יהלך
ומשפטי שמר לעשות אמר צדיק
הוא חיה יחיה נאם אדני יהוה:
והוליד בן פריץ שפד דס ועשה אח
מאחר מאלה: והוא את כל אלה
לא עשה כינס אל ההרים אכל ואת
אשת רעהו טמא: עני ואביון הונה
גולות גול חבל לא ישיב ואל
הגולות נשא עיניו תועבה עשה:
בנשך נתן ותרבות לקח וחי לא
יחיה את כל התועבות האלה עשה
מות יומת דמיו בו יהיה: והנה
הוליד בן ורא את כל חטאת אביו
אשר עשה ורא ולא יעשה כהן:
על ההרים לא אכל ועיניו לא נשא
אל גולותי בית ישראל את אשר
רעהו לא טמא: ואיש לא הונה
חבל לא חבל וגולה לא גול לחמו
לרעב נתן וערס כסה בנר: מעני
השיב ידו נשך ותרבות לא לקח
משפטי עשה בחקותי הלך הוא לא
ימות בעון אביו חיה יחיה: אביו
כי עשק עשק גול גול אח ואשר לא
טוב עשה בתוך עמי והנה מר
בעוני: ואמרתם מדע לא נשא
הבן בעון האב והבן משפט וצדקה
עשה את כל חקותי שמר ועשה
אתם חיה יחיה: הנפש החטאת
היא תמות בן לא ישא' בעון האב
ואב לא ישא בעון הבן צדקת הצדיק
עליו תהיה ורשעת רשע עליו
תהיה והרשע כי ישוב מכל
חטאתו אשר עשה ושמר את כל
חקותי ועשה משפט וצדקה חיה
יחיה לא ימות: כל פשעיו אשר
עשה לא יזכרו לו בצדקתו אשר
עשה יחיה: החפץ אחפץ מות
רשע נאם אדני יהוה הלא בשונו
מדרכו וחיה:

בבבוליא לא יקח ותרבות לא יקח
נסיב משקרא אתיב ידיה דין
דקשות עבד בין גבר לגבר
בקימי הליד ודיני נטר למעבר
קשות צדיקא הוא סחח יחי אמר
י' אלהים: ואוליד בר רשיעא
אשיר דס ועבד לאחויי מחדח
מאלין: והוא ית כל אלין לא
עבר אלחן בטוריא פלח למענותא
ות אתת חבריה סאב: מסכן
וחשיד אוני גולת גול משכונא
לא אתיב ולפולחן טענותא זקף
עינוהי תועבא עבר: בבבוליא
יקח ותרבות נסיב האתקים לא
יתקים ית כל תועבתא האלין
עבר ממת ימות חובת קטוליה
ביה תהי: והא אוליד בר וחוא
ית כל חובי אבוהי דעבר וחוא
ולא עבר בותהון: על טוריא לא
פלח למענותא ועינוהי לא זקף
לפולחן טענות בית ישראל וית
אתת חבריה לא סאב: ואנש
לא אוני משכונא לא נסיב וגולת
לא גול מלחמיה לכפנא יקח
וערטלאה כסי מבסותיה:
מפסכנא לא אתיב ידיה חבוליא
ורביתא לא נסיב דיני עבד בקימי
הליד הוא לא ימות בחובי אבוהי
סחח יחי: אבוהי אבו עשק
עשקא גול גולא לחד מאחוריה
ודלא תקין עבר בנו עמידה והא
מית בחוביה: ותומרון סא דין
לא לקי ברא בחובי אבא וברא דין
וקשות וכו עבר ית כל קימי נטר
ועבר יתהון סחח יחי: אנש דחוב
הוא ימות ברא לא לקי בחובי אבא
ואבא לא לקי בחובי ברא זכות
זכאה ביה יתקים וחובת חבא
עלוהי תהי: ורשיעא ארי יתוב
מכל חובוהי דעבר ויטר ית כל
קימי ועבד דין דקשות חכו סחח
יחי לא ימות: כל חובוהי דעבר
לא יזכרון ליה בזכותיה דעבר
יתקים: המרעא רעינא במותיה
דרשיעא אמר י' אלהים הלא בר
יתוב מאורחיה ויתקים: ובר

רשי
ועשה חס מחמד
מחלה' תירנס יונתן
מחילין: והוא חס כל
חלה' חס כל הטובות
החלה שעשה חביו:
תועבה עשה' מסכב
זכור: וירחה ולא
יעשה כהן' ראה
בלבו שחן טוב לעשות
כן חיאלכמיט בלעז:
מעני הסיב ידו'
מענות לו רעה:
כל

בן
כל בו המיון
פת כסד
אכל
בבבוליא
מכחתי
קיץ כל
אכל דיוס
דקף כחבו
פתח חמר
עליו דאכל
פתח פומיה
לח חכל
קיץ פומיה

מסרה
נשא: גול ב' קמצין
וסים גול אח ואשר לא
טוב עשה' וגול משפט
וצדק תראה: ועשה
ד' בקריאה וסיס נסס'
במלכים א' סיס יו:
צדקת ה' בקריא וסיס'
כי סס חלקת סחוקק
ספן ויתא' צדקת
וצדיק עליו תהיה'
צדקם הצדיק לא
תצילנו' צדקת ישי'
תצילם' צדקת חסם
תישר דרכו' וחד
וצדקת צדיקים סיוח
ססנו:

סמר מנות לא תעשה ויעשה מנות עשה: הנפש מבוחר הוא: רשע' כתיב וקרי הרשע חן ביניהם חלה הא' הידיעה: והרשע' עד הנה דבר באב ובבן ועמה מדבר בחלם עכמו בסובו ממעשיו וחמר כי חס היה רשע וסב מרשעתו ועשה משפט ונדק חיה יחיה וכל פשעיו לא יזכרו לו עוד וכן בסוב צדיק מצדקתו ועשה עול כל צדקות חמר עשה לא תזכרנה והקטן רזל ולהוי כמחנה זכאי ומחנה חייב ותרגו בתוהא על הראשונות סכין סמתחרט חס על מעשיו הראשונים חייב כחפשים לו ללוס: חיה יחיה ולא ימות' יחיה בעולם הזה ולא ימות לעולם הבא וכן יחי רחובן ואל ימות: מכל חטאתו' חסר יוד הרבים מהמכתב: כל פשעיו' מבוחר הוא: החפץ אחפץ מות רשע' חייני חפץ ממות רשע חלה חחי מאריך לו ברשעו כדי סיסוב בתשובה כמו שעשיתי למנשה:

ובשוב צדיק וחי בתמיה: צדקתו חסר יוד הרבים מהמכתב: ואמרתם לא יתכן דרך יי' שלא תזכרנה לנו מעשי הראשונים היננו נכון זה שתאמרנו חתם: הדרכי לא יתכן' אך תוכלו לומר זה הלל דרכים לא יתכנו ודרכי מחשבותיכם ודעתכם לא יתכנו כי אין לזון את האדם הלל לפי מעשי האחרונים כי הראשונים נתחרט עליהם ויונתן תירבס לא יתכן דרך יי' לא מפרסן לנה אורחת טובה דיי' בסובי' מבואר הוא: ומת עליהם' על סובו והתחרטו מזדקתו ועל עשותו העול על שניהם יענש ולהודיע זה הטיב הענין כי כבר זכרו וכן אמר עוד בסובו רשע וחלם בנס כן זה הענין והוא חמרו ויראה ויסוב כלומר ראה מעשי הרעים והתבונן בהם כי רעים הם והתחרט עליה' ושב מכל פסעיו ויעש משפט וצדקה על שניהם י יקבל שכר: יחיה' הוא מחיה נפשו בסובו כי בידו החיי' והמות לפי מעשיו: ויראה' מבואר הוא: ויסוב' כתיב בוי' וקרי בלא ויו' והט"ן קמוצה: חיו יחיה' בוי' וכל המכרים למעלה חיה יחיה בהל' וחד הוא כי המקור מנחי הלל' מן הקל יבא בוי' או בהל': ואמרנו הדרכי' לשון רבים ושלמעלה הדרכי' לשון יחיד: דרכים לא יתכן' כל אחד מדרכים: לכן' סובו והטיבו' חיס את חמיו ויונתן תירב' תובו לפולחני ואעדו מנכון פולחן טעומה: ולא יהיה לכם' מניעת התשובה למשול עון: השליכו מעליכם' התחרטו עליכם ובה תשליכו ענשיכם מעליכם: כי לא אחפץ במות המת' על שם סובו וכן יומת המת על שם סובו וכן ת' דחייב לזימת כמו שתרגם אהקלס ד דחייב קאול: וחתה שח קינה אל כשיאי ישראל' אל כמו על נכמיו רבים ונשיאי ישראל הם מלכי יהוד' יהואחז ויהויקים ונדקיהו: ואמרת מה אמר לבית' תבא שאת מה בענין כתיב כמו זה וכמו מה חמלה לכתך הכנסה תקרא חס וכן ת' מה כניסתה דישראל דמות דמיה לליחא והמשילה לליחא ויהי חס האריות וזריה מלך החיות והלביאה חס המלוכה לפיכך המשיל בהם מלכות בית דוד ומלת לבית הכנען לביאה הלל שבהה היוד תמורת החלף והחלף במקום הא' הניקבה כחלף גבהה קומתו ויוד המשך נבלעת בדגש היוד המונעת תמורת החלף: בין חריות רבבה' בעוד שהיו עושים רבנו של מקום היו רובצים כחרי בלי כחד: בין חריות' בין מלכי האומות: רבתה' ענין גדול כמו אשר טפחתי ורביתי והכפיר קטן מהארי וגדול מגור וחריות משל למלכים וכפירי' משל לשלטונים וכן ת' חריות מלכיות וכפירים שלטוניים: ותעל' מבנין הפעיל היא העלתה אחד מגוריה ל' אחד מבני המלוכה והוא יהואחז כמו שאמר ויקח עם הארץ את יהואחז בן יחשיהו וימשחו אותו וימליכו אותו תחת חביו ל' ותעל שרבתה אותה עד שעלה במעלה והיה כפיר ל' שמלך יהואחז וקראו כפיר ולא קראו חרי כי לא היתה לו ממסלה גדולה כי רוב הארץ היתה אז חרבה: וילמד לטרף טרף אדם כי הארי או הכפיר רוב טרפו בחיות ופעמים טרף גם האדם כן יהואחז נלחם בגדול ממנו והוא מזרים כמו שפירס בספר מלכים ובעבור זה חסרו פרעה נכה: וישמעו אליו גוים' חיל פרעה שהיה בארץ חמת שמעו כי פסט בארץ מצרים ותפשוהו בסובו ממס זהו שאמר בשחתם נתפס בשחתם מן כורה שח' וית' כמו במזוהתם שתרגם בסריגיתיהן אחת: בחמים' בשלשלות של ברזל וכן תירגם ונתן בשלשן: ומרח

רשי

כל צדקתו לא תזכרנה' פרשו רבותיו במתחרט עליהם: לא יתכן' כמו לא יתכן חפייאלס בלעל: סובו והטיבו' סובו חתם והטיבו את ח חמרים דטולכיר ב בלעל: מה אמר לבית' כמה היתה חסובה אמר חתה צדקיהו שכימסלה ללביח זו: בין חריות' שרי יהודה: ותעל אחד מגוריה' על בני יחשיהו כאמרה קינה זו הרחשו נח' יהואחז: חס חכל' גזול את ישראל כי ישראל נקראו חס כמו שנאמר וחתנה זכאי חלן מרעימי ח חס חתם ולפי המשל כל חיה שטעמי טעם שטר חס מ מתגרה באנשים ל לעולל: וישמעו אליו גוים' פרעה מלך מצרים: בשחתם נתפס' גומין חופרין ומכסין פיהם בקש והחיה נופלת בתוכה: בחחי' כמין טבעות ברזל נוקבין חוטמו ומושכין אותו בתן: ומרח

יט

ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול' ככל התועבו אשר עשה' ובשוב רשע מרשעתו וחברו וחד ובשוב דוד סהכות את הפלשתי: הלא כל סיפרא טל במח וסימ' נמס' לעיל בסיפרא סימ' יב: יחיהו בקריא' וסימ' ואיש ואשה לא יחיה דוד' והכה דוד את הארץ' ויזאב יחיה את שאר העיר דדברי הימי' יחיה

ובשוב צדיק מצדקתו ועשה עול' ככל התועבות אשר עשה הרשע יעשה וחי כל צדקתו אשר עשה לא תזכרנה במעלו אשר מעל ו ובחטאתו אשר חטא במ ימות:

ואמרתם לא יתכן דרך אדני שמעור' נא בית ישראל הדרכי לא יתכן הלא דרכים לא יתכנו: בשוב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת עליהם בעורו אשר עשה ימות:

ובשוב רשע מרשעתו אשר עשה ועש משפט וצדקה הוא את נפשו יחיה: ויראה וישוב מכל פשעיו אשר עשה חיו יחיה' לא ימות: ואמרו בית ישראל לא יתכן דרך אדני הדרכי לא יתכנו בית ישראל הלא דרכים לא יתכן:

לכן איש בדרכיו אשפט אתכם בית ישראל נאם אדני יהוה שובו והשיבו מכל פשעיכם ולא יהיה לכם למכשול עון: השליכו מעליכם את כל פשעיכם אשר פשעתם במ ועשו לכם לב חדש ורוח חדשה ולמה תמורתו בית ישראל: כי לא אחפץ במות המת נאם אדני יהוה והשיבו וחיו:

ואתה שא קינה אל- נשיאי ישראל: ואמרת מה אמר לבניא בין אריות רבצה בתוך כפרים רבתה גוריה: ותעל אחד מגוריה כפיר היה וילמד לטרף טרף אדם אכל: וישמעו אליו גוים בשחתם נתפס ויביארו בחמים אל-ארץ מצרים:

ואתה שא קינה אל- נשיאי ישראל: ואמרת מה אמר לבניא בין אריות רבצה בתוך כפרים רבתה גוריה: ותעל אחד מגוריה כפיר היה וילמד לטרף טרף אדם אכל: וישמעו אליו גוים בשחתם נתפס ויביארו בחמים אל-ארץ מצרים:

ואתה שא קינה אל- נשיאי ישראל: ואמרת מה אמר לבניא בין אריות רבצה בתוך כפרים רבתה גוריה: ותעל אחד מגוריה כפיר היה וילמד לטרף טרף אדם אכל: וישמעו אליו גוים בשחתם נתפס ויביארו בחמים אל-ארץ מצרים:

ואתה שא קינה אל- נשיאי ישראל: ואמרת מה אמר לבניא בין אריות רבצה בתוך כפרים רבתה גוריה: ותעל אחד מגוריה כפיר היה וילמד לטרף טרף אדם אכל: וישמעו אליו גוים בשחתם נתפס ויביארו בחמים אל-ארץ מצרים:

ואתה שא קינה אל- נשיאי ישראל: ואמרת מה אמר לבניא בין אריות רבצה בתוך כפרים רבתה גוריה: ותעל אחד מגוריה כפיר היה וילמד לטרף טרף אדם אכל: וישמעו אליו גוים בשחתם נתפס ויביארו בחמים אל-ארץ מצרים:

ואתה שא קינה אל- נשיאי ישראל: ואמרת מה אמר לבניא בין אריות רבצה בתוך כפרים רבתה גוריה: ותעל אחד מגוריה כפיר היה וילמד לטרף טרף אדם אכל: וישמעו אליו גוים בשחתם נתפס ויביארו בחמים אל-ארץ מצרים:

וכר יתוב זכארה מזכותיה ועביד שקר בכל תועבתא די עבר רשיעא ועביד דאתקום כל זכותיה דעבר לא ידפרון בשקריה דשקר ו בחובוהי דיתב בהון ימות: ואמרתו לא מפרשן לנא אורתת טובא דיו שמעו כען בית ישראל האורתת טובי לא מפרשן לכו הלא אורתתכו דילכו לא תקנו: וכר יתוב זכארה מזכותיה ועביד שקר וימות עליהון בשקריה וי עבר ימות: וכר יתוב רשיעא מחובוהי די עבר ועביד דין דקשוט וזכו הוא ית נפשיה יקים:

וחזא ותב מכל חובוהי די עבר מחא יחי לא ימות: ואמרו בית ישראל לא מפרשן לנא אורתת טובא דיו האורתת טובי לא מפרשן לכו בית ישראל הלא אורתתכו דילכו לא תקנו:

בכן אנש באורתתיה אפתרע מנכון בית ישראל אמר יי' אלהים תובו לפולחני ואעדו מנכון פולחן טעומה ולא יהי לכו לתקלת חובין: ארחיקו מנכון ית כל חוביכו דחברתו ברון ועבידו לכו לב דהיל ורוח דחלא ולמה תמותו בית ישראל: ארי לא רעינא במותא דחייב לממת אמר יי' אלהים תובו לפולחני ואתקמו:

אליא על דברבי ישראל: ותימר מה כנשתא דישראל דהות דמיא לליתא ביני מלכיא רבא ביני שלטונא רביאית בגא' ורביאית חד מבגהא מלכא הודי ואליף למקטל קטול אנשא קטול: ושמעו עלוהי עממיא בסריגיתיהון אתאתד ואתיהויהוהי בשלשן לארעא דמצרים:

אליא על דברבי ישראל: ותימר מה כנשתא דישראל דהות דמיא לליתא ביני מלכיא רבא ביני שלטונא רביאית בגא' ורביאית חד מבגהא מלכא הודי ואליף למקטל קטול אנשא קטול: ושמעו עלוהי עממיא בסריגיתיהון אתאתד ואתיהויהוהי בשלשן לארעא דמצרים:

אליא על דברבי ישראל: ותימר מה כנשתא דישראל דהות דמיא לליתא ביני מלכיא רבא ביני שלטונא רביאית בגא' ורביאית חד מבגהא מלכא הודי ואליף למקטל קטול אנשא קטול: ושמעו עלוהי עממיא בסריגיתיהון אתאתד ואתיהויהוהי בשלשן לארעא דמצרים:

אליא על דברבי ישראל: ותימר מה כנשתא דישראל דהות דמיא לליתא ביני מלכיא רבא ביני שלטונא רביאית בגא' ורביאית חד מבגהא מלכא הודי ואליף למקטל קטול אנשא קטול: ושמעו עלוהי עממיא בסריגיתיהון אתאתד ואתיהויהוהי בשלשן לארעא דמצרים:

אליא על דברבי ישראל: ותימר מה כנשתא דישראל דהות דמיא לליתא ביני מלכיא רבא ביני שלטונא רביאית בגא' ורביאית חד מבגהא מלכא הודי ואליף למקטל קטול אנשא קטול: ושמעו עלוהי עממיא בסריגיתיהון אתאתד ואתיהויהוהי בשלשן לארעא דמצרים:

אליא על דברבי ישראל: ותימר מה כנשתא דישראל דהות דמיא לליתא ביני מלכיא רבא ביני שלטונא רביאית בגא' ורביאית חד מבגהא מלכא הודי ואליף למקטל קטול אנשא קטול: ושמעו עלוהי עממיא בסריגיתיהון אתאתד ואתיהויהוהי בשלשן לארעא דמצרים:

אליא על דברבי ישראל: ותימר מה כנשתא דישראל דהות דמיא לליתא ביני מלכיא רבא ביני שלטונא רביאית בגא' ורביאית חד מבגהא מלכא הודי ואליף למקטל קטול אנשא קטול: ושמעו עלוהי עממיא בסריגיתיהון אתאתד ואתיהויהוהי בשלשן לארעא דמצרים:

יחזקאל יט רדק תרא

ותרא כי נחלה הפך המחלת ופירו' חבדה תקומה ועל הדרך הזה תירגם יונתן וזאת ארי פסק חבד סבורה ויש לפרש כמשמעו ענין תוחלת כלומר ותרא כי עמדה ימים רבים בתוחלת חולי ייטיב ענינה והנה חבדה תקומה: ותקח אחד מגוריה כפיר שמתהו: חמרה חולי יכלה זה למלוכה ואף על פי שפרעה נכה המליכו בהסכמת עם הארץ המליכו וכחילת הם שמוהו מלך: ויתהלך בתוך אריות זה היה יהויקים שהמליכו פרעה נכה ויתהלך בתוך אריות כלומר בתוך מלכים והם פרעה נכה ונבוכד נצר כי פעם היה עם זה ופעם עם זה כי מלך בבל כבשו והוליכו לבל ולבבל נחמד כן שב לירושלם ומרד במלך בבל והיה נעזר במלך מצרים: כפיר היה' שלא עלה במעלה עד שיקרא חריה חלח כפיר היה כמו

רשי

ותרא כי נחלה אברה תקומה ותקח אחד מגוריה כפיר שמתהו: ויתהלך בתוך אריות כפיר היה וילמד לטרף לטרף טרף אדם אכל: וידע אלמנותיו ועריהם החריב ותשם ארץ ומלאה מקול שאנתו: ויתנו עליו גוים סביב ממדינות ופרשו על יורשתם בשחתם נתפש: ויתנהו בסוגר בחחים ויבאחו אל מלך בבל יבאחו במצודות למען לא ישמע קולו עוד אל הרי ישראל: אמר כנפן ברמך על מים שתולה פריה וענפיה היתה ממים רבים: והיה למה ממות עז אל שבטי משלים ותגבה קומתו על בין עבתיים וירא בנבחרו ברב דליתו: ותתש בחמה לארץ השלכה ורוח הקדים הוביש פריה: התפרקו ויבשו מטה ענה אש אכלתהו: ועתה שתולה במדבר בארץ צרה וצמא:

ותהלך ג' רפ' ויס' ויתהלך חנוך את האלהים אחרי הולידו וחברו ויתהלך חנוך את האלהים ואינו ויתהלך בתוך אריו כפיר היה: ויתנהו ג' חס' וא' פל' וסי' ויתנהו על יד עשי המלאך המפקד רפ' כנתי' התיכו עכרדי' ויתנהו בסוגר בחחים' ויאמר המלך ויתכו את הכסף דדברי הימים' בחרא פל': וירא

והוא חרס' חמו כנסת ישראל: כי נחלה' לסון חולי: ותקח אחד מגוריה יהויקים: כפיר שמתהו' מלך כל כפיר שבמקד' חרי בחור נבחר: וידע אלמנותיו' מענה את הנשים והורג את בעליהן ויש מותרין אל אלמנותיו כמו חרמנותיו וידע לסון פגור והרס כמו נבנה ממרחק ידע: ועריהם החריב' שנתן מס על הארץ לתת לפרעה בכל שנה כמו שנאמר במלכים: ויתנו עליו גוים סביב ממדינות' ויסלח יי' בו את גדודי חרס ואת גדודי כסדים ואת גדודי מ' מואב ואת גדודי בני עמון: ויתנו עליו גוים ואיתכסו: בסוגר' ה' בקולרין: במצודות' להיות כלאח סס: חמך כנפן' עוד זה מן הקינה: בדיק' לסון דמיון ומשל כלום דומה חתה למי שהיתה חמו כנפן' שתולה על מים: כוריה' כמו פורה דושלסן עושה פרי: ממים רבים' על ידי מים רבים: מוטות עוז אל שבטי מושלים' שלטונין תקיפין ומלכין נברין: עבותי' חילנות שענפיהם מרובין: ותתש' כל בטיסה ונטיסה הוא דבר המוטל בפיוור על פני כל הארץ: וכוכב נצר: הוביש את פריה' שחט את בני דקיהו: ותצא

ותנהו ג' חס' וא' פל' וסי' ויתנהו על יד עשי המלאך המפקד רפ' כנתי' התיכו עכרדי' ויתנהו בסוגר בחחים' ויאמר המלך ויתכו את הכסף דדברי הימים' בחרא פל': וירא ויחזק את אברה תקומה ותקח אחד מגוריה כפיר שמתהו: ויתהלך בתוך אריות כפיר היה וילמד לטרף לטרף טרף אדם אכל: וידע אלמנותיו ועריהם החריב ותשם ארץ ומלאה מקול שאנתו: ויתנו עליו גוים סביב ממדינות ופרשו על יורשתם בשחתם נתפש: ויתנהו בסוגר בחחים ויבאחו אל מלך בבל יבאחו במצודות למען לא ישמע קולו עוד אל הרי ישראל: אמר כנפן ברמך על מים שתולה פריה וענפיה היתה ממים רבים: והיה למה ממות עז אל שבטי משלים ותגבה קומתו על בין עבתיים וירא בנבחרו ברב דליתו: ותתש בחמה לארץ השלכה ורוח הקדים הוביש פריה: התפרקו ויבשו מטה ענה אש אכלתהו: ועתה שתולה במדבר בארץ צרה וצמא:

כ' בקריא וסי' וירא יי' אל אברם ויאמר לו רועך אתן' והיו אברם בן תשעים שנה ותשע שנים' וירא אליו יי' באלוני מסרא' ויאמר אל תרד מצרימה' וירא אליו יי' בלילה ההוא' וירא אלהים אל יעקב עוד' ויאמר יוסף מרכבתו' בלבת אש מתוך הסנה' ויבא משה ואהרן אל אהל סועד' ויקהל עליהם קרח' והיו בהקהל העדה על משה ועל אהרן' ויב' משה ואהרן סמני הקהל' באהל בעמוד ענן ועמד עמוד הענן' וירא אליו מלאך יי' וירא מלאך יי' אל האשה' ודכב על כרוב ויקף דשמואל' וירא יי' אל שלמה' וחברו אל שלמה שנת' וירא לכרובים תבנית יד' וירא בגבהו ברב דלחזיו:

יחזקאל כ רדק תרב

והזכירם והבאם חסר יוד: והתן וחי בהם כתרנומו ויחי בהן לחיי עלמא וכן תירגם חקלום וחי בהם חזי יי: וגם את שבתותי חמר וגם כי היו מתנה טובה כתבה חללים לעמו ישראל כדי לזכור להם בן את יום המנוחה שהניח להם והזכיר אותם מעבדות לחירות מהו האות שהוא בין האל ובין ישראל שהוא קדשם והבדילם מן האומות והפרישם מגולי מצרים ונתן להם תורה קדושה חקים ומשפטים כדיקום וחמר שבתותי לשון רבים כלל בו שבתות המועדים כי גם הם זכר ליציאת מצרים ולפי ששמות שבת גדולה וסקולה כנגד כל המצות חמר כמה פעמים בפרט תוכחות חלול שבת: וימרו כי בחקותי לא הלכו שנה אותם במרה כמו שכתוב שם לו חק ומשפט: חללו מחד כי שבת ראשון חללו שיבאו ללקוט המן לפיכך חמר מחד וגם החקים והמשפטים אשר צו עברו עליהם כמו שחמר עד חנה מאתם לשמור מצותי ותורותי: וחמר מבואר הוא: וגם חזי כשחתי את ידי להם בדבר מרגלים שחמר חולם חי חזי וימלא כבוד יי את כל הארץ: יען מבואר הוא: ותחס עיני ולא עשיתי אותם כלה כי השחרתי בניה אחרים להביאם אל הארץ: וחמר בחוקי בוי עס הדגש וכל הענין הוא מבואר: וגם חזי כשחתי את ידי להם במדבר להפיץ אותם בנאים ולזרות אותם בארצות וכן חמר דוד עה וישח ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפץ זרעם בנאים ולזרותם בארצו זה לא מצאנו מבואר בתורה והנראה בעיני כי זה מה שחמר וירד העמלקי והכנעני היושב בהר ויכוס ויכחסם עד החרמה וכן מה שחמר ויסמע הכנעני מן ערד וגו' וישב ממנו שבי זהו ולזרותם בארצות כי בחזונו הסבי הרחיקים טוביהם ומכרום לשאר בני הארצות וכדעם כי על העמלקי חמר שגור על זרעם להיותם גולים מארצם ולזרותם בארצות והו שחמר כי תוליד בניס ובני בניס וגו' והפץ יי אתכם בעמי וגו' וחמר כי מה שחמר ויבכו העם בלילה ההוא ליל תשעה באב היה חמר הקדוש ברוך הוא אתם בכיתם בכיה של חנם חזי חקבע לכס בכיה לדורכי בתשע באב חרב הבית בראשונה ובשניה: יען

רשי

להיות לאות חות גדול הוא להם שבתותי חת יום מנוחתי להם למנוחה הרי היכר גדול שקדשתי לי: בחקותי לא הלכו כסו חותי בענל וכרפידים מלקבל את התורה והותירו מן המן: ואת שבתותי חללו יבאו מן העם ללקוט מן: וימרו כי הבנים שבוטו על דן וכן הכזמדים לבעל פעור לאחר שמתו דור המדבר: להפץ חותם מחד הכתובתי להפיצם כי תוליד בניס ובני בניס ונתתי

ואציאם מארץ מצרים ואבאם אל המדבר: ואתן להם את חקתי ואת משפטי הודעתי אותם אשר יעשה אותם האדם וחי בהם: וגם את שבתותי נתתי להם להיות לאות ביני וביניהם לדעת כי אני יהוה מקדשם: וימרו כי בית ישראל במדבר בחקותי לא הלכו ואת משפטי מאסו אשר יעשה אתם האדם וחי בהם ואת שבתותי חללו מאד ויאמר לשפך חמתי עליהם במדבר לכלותם: ואעשה למען שמי לבלתי החל לעיני הגוים אשר הוצאתים לעיניהם: וגם אני נשאתי ידו להם במדבר לבלתי הביא אותם אל הארץ אשר נתתי זבת חלב ודבש צבי היות לכל הארצות: יען במשפטי מאסו ואת חקותי לא הלכו בהם ואת שבתותי חללו כי אחרי גלוליהם לבם הרך: ותחס עיני עליהם משחתם ולא עשיתי אותם כלה במדבר: ואמר אל בניהם במדבר בחוקי אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם אל תשמרו ובגלוליהם אל תטמאו: אני יהוה אלהיכם בחקותי לכו ואת משפטי שמרו ועשו אותם: ואת שבתותי קדשו והיו לאות ביני וביניכם לדעת כי אני יהוה אלהיכם: וימרו כי הבנים בחקותי לא הלכו ואת משפטי לא שמרו לעשות אותם אשר יעשה אותם האדם וחי בהם את שבתותי חללו ואמר לשפך חמתי עליהם לכלות אפי בם במדבר: והשבתתי את ידו ואעש למען שמי לבלתי החל לעיני הגוים אשר הוצאתי אותם לעיניהם: גם אני נשאתי את ידו להם במדבר להפיץ אותם בנאים ולזרות אותם בארצות:

ואפקתנו מארעא דמצרים ואתן להם למדברא: ויהיית להון ית קימי וית דיני הודעתי יתרוון דאם יעביד יתרוון אנשא ויחי בהון בחי עלמא: ויחף ית יומי שבאי דילי יתרוון למרווי לאת בין מימרי ובינירוון למידע ארי אנא יי מקדשהון וסריבו על מימרי בית ישראל במדברא בקימי לא הלכו וית דיני קצו דאם יעביד יתרוון אנשא ויחי בהון בחי עלמא וית יומי שבאי דילי אחילו לחרא ואמרית למשפך חמתי עליהון במדברא לשציותהון וועבדית בריל שמי בריל דלא יתחל לעיני עממיא דאפקתנו לעינירוון: ואף אנא קימית במימרי להון במדברא בריל דלא לעלא יתרוון לארעא דייהבית עבדא חלב ודבש תושבחה היא לכל מדינתא חלף די ברני קצו וית קימי לא הלכו ברוון וית יומי שבאי דילי אחילו ארי בתר פולחן טעותרוון לבחון טעיו: וחס מימרי עליהון מלחבלותהון ולא עבדית עפדוון נמירא במדברא: ואמרית לבניהון במדברא בניירת אבדהתכון לא תהיכון וית נימוסיהון לא תשרון ובפולחן טעותרוון לא תסתאבון: אנא יי אלהכון בקימי הלכו וית דיני טרו ועבידו יתרוון: וית יומי שבאי דילי קדישו ויהיו לאת בין מימרי וביניכו למידע ארי אנא יי אלהכון: וסריבו על מימרי בניא בקימי לא הלכו וית דיני לא נטרו למעבר יתרוון דאם יעביד יתרוון אנשא ויחי בהון בחי עלמא ית יומי שבאי דילי אחילו: ואמרית למשפך חמתי עליהון דיהול רוגיו בהון במדברא: ואתיב ית מחת גבורתי ועבדית בריל שמי בריל דלא יתחל לעיני עממיא דאפקית יתרוון לעיניהון: אף אנא קימית במימרי להון במדברא לאגלאר: יתרוון לבני עממיא ולבדרא יתרוון במדינתא:

אחיתפל לא תוסיפו הביא מנחת שוא יבשו רדפו ואל אבושה אני ויהי אם שמוע תשמעון דירמיהו וגם אני נשאתי ידו הבי המטפחת אשר עליך בתרא חס א: ותטמאו נ קסץ וסימ ולא לה תטמאו אל תשמרו ובגלוליהם אל תטמאו ובגלול מצרים אל תטמאו: את שבתותי ב' וסי' וגם שבתותי נתתי להם להיות את שבתותי חללו ואמר לשפך: גם רף בסיפ' וסימ' גם את שאי כלמתך גם אני נשאתי את ידו תניינא דספרא: גם הם אתו ערו:

יגן ויבואר הוא: וגם חזי נתתי להם חקים לא טובים, כיון שהם מחבבו בחקותי מסרתי אותם ביד חזיביהם שישימו עליהם חקים שלא יהיו טובים להם כמו חקי שהיו טובים להם אם היו הולכים בהם והחקים שמשמיים עליהם האויבים הם המעים שמשמיים עליהם לחק בכל שנה ושנה ועבודות אחרות ומשפטים לא יחיו בהם: שישימו חזיביהם משפטים ונזירות עליהם שלא יחיו בהם חלל ימותו בהם ואם היו עושים משפטי היו חיים בהם כמו שכתוב אשר יעשה אותם האדם וחי בהם: ואטמא חולי חמר זה על שגזמנו לבעל פעור שנתחברו לו חבור חזק עד שהעבירו כל פטר רחם שזנית לתתם לי לקדשה כמו שאמר קדש לי לכל בכור והנה הם העבירו ממני ונתנום

רשי

נתתי להם חקים לא טובים מסרתי ביד יצרם להכסל בעונם וכן תי מסרתינו ביד יצרהו טפשא וחולו ועבדו גזירן דלא ת תקן ונימוסין דלא יתקיימו בהון: ואטמא חותם במתנותם חותם מתנות שחקתי להם לקדש לי כל בכור מ מסרתים ביד יצרם להעבירם לחותם ב בכורות למונך הרי חקים לא טובים: למען חשמים חשומם ואחרים חותם חשומם לשון שמו והמפרשו לשון חשמי טועה הוא שהחלף חינה משכמי התיבה: אשר ידעו כשאביח עליה הרעה עור זאת הוסיפו לעשות כשהביאותים אל הארץ: ויקרא שמה במה לשון נבחי כלומר במה היא נחשבת: הבדקך חבותיכם ונני לשון תמיה וכי כך הנון שבדקך חבותיכם חתם נטמאים וחזי אדרש לכס להסב על שחלחלם: ובשאת מתנותיכם שהיה לכס לתת לי ואתם לוקחים חותם ממני להעביר בכורותיכם לעז: והעולה על רוחכם ושעולה על דעתכם: נהיה כגוים נפרוק עולו מעל זואריו מ מאחר ששלחו מעליו: היה לך תהיה כי כבר קבלתם עליכם מדעתכם בימי יהושע כמו שכתב ויאסף יהושע את כל שבטי ישראל וכל העם: מדבר

יחיו בקריאה וסימ' ואמרו אלהם הנשיא' יחיו' מתים בל יחיו רפאי' יחיו מתוך נבלתי' יי עליהם יחיו' וגם אני נתתי להם חקים לא טובים' אבותיכם איה הם' מדוע רשעי' יחיו עתקו: וכל עץ ה' בקריאה וסימ' וזערים יורסו' והכתם כל עיר מבצר' רנו שמים כי עשה יי' ואביאם אל הארץ' ואסרת ליער הנגב:

חלף דיני לא עבדו ובקמי קצו וירת יומי שבני דיילי אחילו ובתר טעות אבהתהון הואר עיניהון: ואף אנא מדמדדו במימרי ולא אבו לקבלא לנביאי ארחקהונו ומסרתהון ביד שגא ירהו ובתר יצריהון טפשא חולו ועבדו גזירן דלא תקנן ונימוסין דלא א אתקימתון בהון: וסאיבית יתרהו במתנתהון באעברא כל פתח ולרא בריל דאצדנון בריל ד דיעון די אנא יי' כן אתנבי לבית ישראל בר אדם ותמר להון כדן אמר יי' אלהים עור דא ארנון קדמי אכתכון בדשקרו במימרי שקר: ואעלתהון לארעא דקיימת ב במימרי למתן יתה להון וחזו כל רמא מנטלא וכל אילן עובף ונביסו תמן ית נכסיהו ויהבו תמן ארנא קורבניהו ושואו ת תמן פולחן דבניהו ונסיכו תמן ית נכסיהו: ואמרית להון מא במתא דאתון אתן לאשרתגא תמן ואתקרי שמה במתא ער יומא הדין:

לכן דבר אל בית ישראל בן אדם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה עור זאת גרפו אותי אבותיכם במעלם בי מעל: ואביאם אל הארץ אשר נשאתי את ידילת אתה להם ויראו כל גבעה רמה וכל עץ עבות ויזכרו שם את זכחיהם ויתנו שם כעס קרבנם וישומו שם ריתניהו חיהם ויסבו שם את נסכיהם: ואמר אלהים מה הבמה אשר אתם הבאים שם ויקרא שמה במה ער היום הזה:

לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה הברך אבותיכם אתם נטמאים ואחרי שקוציהם אתם זנים: ובשאת מתנותיכם בהעביר בניכם באש אתם נטמאים לכל גלוליכם עד היום ואני אדרש לכם בית ישראל חי אני נאם אדני יהוה אם אדרש לכם: והעלה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם אמרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשרת עץ ואבן:

ודאתון מהרהרין ודסליקת על לבכון קדמי גלון דאתון אמרין נהי בעממא בזרעית מדינתא לשמשא אעא ואבנא: קיים אנא

מתנותיכם בלוב חסוסי מלכד שנתות יי' ומלכד: ואתם בית ישראל ענפכם: ובשאת מתנותיכם בהעביר מכל מתנותיכם תרסו את כל תרומת יי' בקדמא מלאים: כגוים בקריא וסימ' כגוים אשר יי' מאביד מפניכם כן: והעלה על רוחכם ויקטרו שם בכל במות:

לעז ונזוהי טומאתם הפך הקדשה ופירוט ואטמא שמתו אותם טמאים והרחקתם ממני תמורת מה שהקדשתים והם לא הבו לכך נתתי חותם טמאים ורחוקים ממני זהו שלא נזכר השבט הנזכר לבעל פעור ב בברכת משה רבינו עליו השלום: למען חשמים' הם עשו הפך רצוני למען שאסמם שמתה כי כבר הזהרתם שחם יעברו על מצותי יהיו שמתה והשמתה היתה להם מיד סמוך לעונם: למען אשר ידעו אשר חזי יי' וכמו שאמרתי כי עשיתי והענשתי על עונם ונפל מן העם ארבעה ועשרים חלף חשימם מבנין השעיל מפעלי הכפל דינו בתשלמו חשימם: לכן עד הודיעם תעובות חבותם משכחולאחין: ואחיהם אל הארץ: ויתנו שם כעס קרבנם שהיו מקעיסים אותי בקרבנם שהיו מקריבים לעז כמשפט הגוים אשר הורשתי מפניהם: ואומר אליהם מה הבמה כשרחיתי שהם מקריבי לעבודה זרה בכל מקום ואני ידעתי להם מקו' מיוחד לשמי והם עשו הפך מצותי בשני פנים בעשות להם במה בכל מקום ואפילו לשמי ועוד שהקריבו בהם לאלהים אחרים חמרתי להם מה הבמה מי צוה אתכם לעשות במה גבוה הלא צויתי אתכם מזבח אדמה מעשה לי חלל שאתם למידים מומעשי הגוי לעשות מזבח גבוה שנקרא במה לגבוהותו או שהוא על הרים גבוהים כי לשון במה הוא לשון גובה כמו ירכיבו על צמותי חרץ העלה על צמותי עב ומתוך שלמדתם מהגוים לעשות במה כמותם למדתם מהם נס כן לעשותם בכל מקום ועוד לעבוד בהם לאלהים אחרים: אשר אתם הבאים שם חמר כנגד העובדים בהם אתם הם הבאים שם לא שומרי מצותי שאינם באים חלל במקו' המיוחד לי: ויקרא שמה במה עד היום הזה: כי להרגל הלשן בהם כקרא חף הנעשה בשמי במה עד היום הזה כי נאמר בדברי שמואל הרמיה ונאמר בדבר שלמה הבמה אשר בנבעון: ונאמר רק הבמות לא סרו מהרגל מה שגזמו אותם מתחלה

לשם עז לא הניחו לעשותן חזי' בימי המלכים שהיו עושים הישר בעיני יי' היו עושים חותם לשמי: לכן חמר אל בית ישראל על אותם שהיו עדיין בארץ ישראל חמר כמו שפירשנו חמר חרץ אדרש לכס וחתם עדיין ברשעתכם: נטמאים' בשוא המם כמו הנמצאים בשוץ: ובשאת מתנותיכם' ענין הנטילה והתרומה: והעולה על רוחכם היו לא תהיה המחשבה הרעה שעולה על רוחכם לא תהיה ולא תתקיים: על רוחכם' כמו על לבבכם כמו שתיירנס יונתן כי הרוח שוכנת בלב: אשר אתם אומרים נהיה כגוים' אתם מוסבים לכשת מרשתי ושלח תהיו לי לעם שאתם רואים הגוים מנלחים בעבודת עז כמו שאמר חזו כי אלהי מלכי ארם הם מעזרים חותם להם חזבת שיעורוני ולא כן הדבר כי חזמי העולם חזני מסניח עליהם מפחיתותם חללי כמו הנהמות חלל כשיש להם דבר על ישראל לפקוד עליהם עונם כשישראל עושים רצוני חבל כשעובדים על מצותי חנביר הגוים עליהם להצלתם לא לטובת' חלל לרעת ישראל חבל הם בעצמם לא חסניח עליהם חלל חס כן יהיה חסם גדול כמו דור המבול וכדום ועמורה וכן מצאנו בדברי רזל שאבי גוים חלל מקפיד דינא עליהו חבל ישראל שלקחתים מבית עבדים להיות לי לעם סגולה מכל העמים ואני חיה להם לאלהים עיני תמיד עליהם ולרעה כמו שאמר בכבוהת עמום רק אתכם ידעתי מכל משפחות הארמה על כן חפקוד עליכם את כל עונותיכם ואם תרצו לזאת מעבדותי לא חתן לכס רשות בזה כי חף על פי שתהיו שחמר בכבוהת עמום רק אתכם ידעתי מכל משפחות הארמה על כן חפקוד עליכם את כל חסניח ויבאו מעטים מכם מן הכלל כללכם יהיה גוי לפני כל הימים ובחזקה חמלוק עליכם ואחרון אתכם בהוציאי אתכם יצאם רבים בגלות בין העמים לא תשבתו מהיות גוי כי חסילי יבאו מעטים מכם מן הכלל כללכם יהיה גוי לפני כל הימים ובחזקה חמלוק עליכם ואחרון אתכם בהוציאי אתכם מן הגלות וברותי מכם המורדים והפושעים בי: חזי חזי

יחזקאל ב דרך תרג

חי חכי ונחמיה שפוכה לכלות הפושעים והמורדים והזאתי אשר נפוצות בס' בחולס הפל' ויבא בצורק כמו ונחמתי כי נבונותי והבאתי אתכם אל מדבר העמי' כשחזרתי מן העמים אל אביהם אל ארצות ישראל עד שחשבו אתכם במדבר העמים ס' חקח משפטיו מכס וחכמה המורדים והפושעים שחמנה בכס וחקה משפטיו מכס במדבר במקום שאין ס' חלם ולא עובר וסב כלי שלא ירחו הנשים ברעתכם וישמחו לכם זהו שאמר ונשפטתי אתכם ס' פנים אל פנים כלומר בניי וביניכם ביחוד בלא חמני וכן ודבר יי' אל משה פנים אל פנים בלא חמני וענין נשפטתי חודיעכם מעשכם הרעים שעברתם על תורתני בגלות וחקה נקמתי מכס ס' במדבר:

כאשר מבוחר הוא: והעברתי אתכם תחת השבט על דרך כל אשר יעבור תחת השבט כלומר כמו הכאן שהמונה אותם אוחז שבט בידו ומונה אותם אחד אחד והעשירי מוביא ל למעשר כן חמנה אתכם והחוט יחבד וזה המנין על דרך מסל וכן חמר ירמיה עוד תעבורנה הכאן על ידי מונה חמר יי' ומירב יונתן ואניה עליכון גזירת דיני ואעיל יתכון במסורת קיימא במסרת הברית חסר האלף כל הפעל ומשפטו במחשורת והוא ס' בשקל מחבורת סק ופירושו חסור אתכם בברית שלא תבאו ממל' לעולם: וברותי שרשו ברר רוצה לומר חבור מכס המורדים והפושעים ל לכלותם במדב': מחרץ מנוריהם חזיה אותם מחרץ גלותם שלא חלסו כן חזיהם שלא ישמחו להם: לא יבאו דרך כלל כמו לא יבאו ובמסדה יי' סכירך ל לשון רבים: וחמס' לפי סדר ער הנה על בניהם העשירים לצאת מהגלות שכלה הכיח ב בפסוק זה הדור ההוא שהיו בירוסלם לכיך חמר וחמס': חיס גלוליו לכו עבדו הכזי הזה חינו דרך מצוה רכזית כי חס דרך גזום כמו שמה בחור בילותך רוצה לומר שמה ותרחה מה יקרך בחחיתך חו פירו טוב הוא שתעבדו גלוליס לבד ולא שתביאו לי מתמתים ותעבדו גלוליס כי זה חלול יי' ופירו' וחמר חס חכנס שומעי' חלי יי' וחמר כניו ויסא חברה חת עיניו' וחס כענין חמר כמו עד חס דברתי דברי וינתן תירס ונתן דתבתון ליתוכן צבן לקבל למימרי: כי בהר קדשי עתה חכני רוצה במתנותיכם חכל כסיהו ישראל בהר קדשי בשבס מהגלות סס חרנס: סס חרנס סס חרנה חותם על ידי קרבנותיהם ומעשיהם הטובים ומה שאמר בהר מרוס ישראל לפי שבית המקדש גבוה מכל חרץ ישראל וחרץ ישראל גבוה מכל החרכות: סס יעבדני כל בית ישראל כלה בחרץ לפי שאמר למעלה וברותי מכס המורדים והפושעים כי חמר הנה כל בית ישראל כלה לפיכך חמר בחרץ חותם שזכו לשכח בחרץ לא יחסר מהם אחד חלא כלם יעבדוני סס וחמר כל בית ישראל וחמ' כלה ככל הענין לחוק וכן וכל שדיך כלם בשבי ילכו כל מלכי גוים כלם והדומי' להם וחוק הענין בזה הדבר לומר כי חלפ' כן במלחמת גו ומנוב לא ימות מהם אחד

פנים אל פנים ה' וס' כי ראיתי אלהים פנים ודבר יי' אל משה פנים אל משה פנים אל פנים יבא יד סבירין יבאו לשון רבים וס' בסדר שמיני: ואת שם ד בקריאה וס' ואת שם השני קרא אפרים ואת שם אהרן תכתב על סטה לוי ואת שם קים אנא אמר יי' אלהים אמלא ביד תקיפא וברעא מרומס וברבו שפיד אמלוד עליכון: ואפיק יתכון מביני עממיא ואכניש יתכון מן מדינתא דאתבררתון ברהו ביד תקיפא וברעא מרומס וברבו שפיד: ואעיל יתכון למדבר עממיא וארפרע סגכון תמן אפין באפין: כמא דאתפרעית מן אבהרתון במדברא ארעא דמצרים כן א אתפרע מנכון אמר יי' אלהים: ואניח עליכון גזירת דיני ואעיל יתכון במסורת קיימא: ואפריש מנכון די מרדו ודי שקרו במימרי מארעא תותבותהון ואפיק יתרון ולארעא דישראל לא יעלון ותידעון ארי אנא יי' ואתון בית ישראל כדנן אמר יי' אלהים גבר פולחו טענותיה אוילו פלהו וכתר דתברתון לירתיכון צכו לקבלא למימרי ורת שמה דקדשי לא יתחלון עוד במתנתכון ובטעותכון: ארי בטור קודשי בטור קודשא דישראל אמר יי' אלהים תמן יפלהו קרמי כל בית ישראל כולד הון בארעא תיא תמן יתקבל קורבניהון בפרע ותמן אתבעית אפרשותכון ורת ריש גאורתכון בכל קודשיכון: קורבן לרעוא יתקבל קורבנכון בפרע כד אפיק יתכון מביני עממיא ואכניש יתכון מן מדינתא דאתבררתון ברהו ואתקדש בכון לעיני עממיא: ותדעון ארי אנא יי' כד אעיל יתכון לארעא דישראל לארעא די קיימית במימרי למתן יתה ל לאבהתכון: ותדעון תמן ית אורחתכון וית כל עובדיכון ד דאסתאבתון ברהו ותדעון ו ותהון הון בכל בישתכון דעברתון: ותדעון ארי אנא יי' כד אעביד עמכון בריל שמי לא כאורחתכון בישתא וכעובדיכון מחבליא בית ישראל אמר יי' אלהים: והוה קדשי לא חחללו: ואת שם קדשי אודיע בחוק: אדרוש ג' מל בקר' בליש וס' ושם אדרוש את תרומתיכם ואחר כל יונק ירוש' כי כנס גרוש לאלהיכם: אל ארסת ה' וס' נסר לעיל בספרא ס' יב: ג' מלן מן יא אתון וס' וכעלילותיכם הנשחתות וכתועבותיך עשים והאחזרדפנים והפחות:

ח' אני נאם אדני יהוה אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוד עליכם: והוצאתי אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפוצותם בם ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה: והבאתי אתכם אל מדבר העמים ונשפטתי אתכם שם פנים אל פנים: כאשר נשפטתי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים כן אשפט אתכם נאם אדני יהוה: ותעברתי אתכם תחת השבט והבאתי אתכם במסרת הברית: וברותי מכס המורדים והפושעים כי מארץ מנוריהם אוציא אותם ואל ארצת ישראל לא יבאו וידעתם כי אני יהוה: ואתם בית ישראל כה אמר אדני יהוה איש גלוליו לכו עבדו ואחר אם יניכם שמעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו עוד במתנותיכם ובגלוליתם: כי בהר קדשי בהר מרוס ישראל נאם אדני יהוה שם יעבדני כל בית ישראל כל ה בארץ שם ארצם ושם אדרוש את תרומתיכם ואת ראשית משאותיכם בכל קדשיכם: ברית נחת ארצה אתכם בהוציא אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפוצתם בם ונקדשתי בכם לעיני הגוים: וידעתם כי אני יהוה בהביאי אתכם אל ארצת ישראל אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאבותיכם: וזכרתם שם את דרכיכם ואת כל עלילותיכם אשר נטמאתם בם ונקטתם בפניכם בכל רעותיכם אשר עשיתם: וידעתם כי אני יהוה בעשותי אתכם למען שמי לא כדרכיכם הרעים: וכעלילותיכם הנשחתות בית ישראל נאם אדני יהוה:

רשי
מדבר העמים האח המדבר שהלכו בו חרכעי סנה וכן כיה הוטע והולכתיה המדבר: תחת השבט סתהו כמפוס לי גלמוסרי: במסרת הברית: בכרית שסמרתו לכס: ברותי לשון ברירה: מחרץ מנוריהם מחרץ גלותם חזיה חותם וחמיתם במדבר: לכו עבדו ואל תרחו לחמו סתהם נקדחים על שמי בבואכם אל הנביא לשחוללו תורה וחמר שהו חמו לכס דברי חכנס שומעים חלי כענין שחמ' והק' להם כסיר עבדים ונג' שומעין את דברך וחמס' חיס עושים: במתנותיכם ובגלוליתם שחתם מפריסים הבכורות בשם בכורה כאשר צויתי אתכם ומסנקרח שמי על ה הדבר חתם מקריבים חלס לעבודה זרה: משאותיכם: כמו משארותיכם לשון מוזן כמו שאר כסותה ועונתה לא ירע וכן חברו מנחס: ונקטתם לשון קטטה לשון חמר כתרנומו ותידקון וכן הו הכאניקס דמוניך בלע: דרך

ואלע סיהו בצרה וית בחרץ בחרעה חייה: וסס חדרוס חרנה סיקריכו לפני כחילו חכי דורס קרבנותיהם כי בהיות מעשיהם טובים יערבולי וזכיהם ותדמותיהם: וחת ראשית משאותיכם מה שחמחו ותדמו לי כרח סית הבכורים והעישה נתיית ריש חזנותכון: בריח כחח' ונקדשתי בכם לעיני הגוים זה יהיה במלחמת גו ומי: כמו שאמר ואת שם קדשי אודיע כמען עמי ישראל: וידעתם מבוחר הוא: וזכרתם ונקטתם בככיס: ענין כריתה כמו חמר יקוט כסלו ופירו' תהיו נכרתים בעיניכם כלומר תחשבו בעיניכם כסת זכרו רעותיכם סתהו לחווי להכרת מן העולם וית ותידקון ותהון חון בכל בישתכון דעברתון: וידעתם מבוחר הוא: ויהי

יהי דבר יי בן אדם סיס פליך דרך תימנה הניחיה היה צנבל וחמר לו האל סיפנה דרך דרום והיא ירושלים שהיא דרומה של צנבל כי צנבל היא צפונה לירושלים כמו שאמר

רשי

לא תכנהו וסי בריש סדר אזובישיעה סיס לך אמרים לין בליש וסימ' הלא במשל משלים' ישמו על עקב בשתם' שמחתי באמרים לי בית יי נלך מתערה' בקריאה וסי' ושלמה מתערה' הנני אלך ודצאתי ורבי מתערה' ודבריה ותיצא הרבי מתערה' ודבריה ותיצא הרבי מתערה' ונמס ב' וסי'

לחזק כמנהג הנבואות בכל מקום: וחמרת הנני מצית בך אס' ענין הדלקה והבערה כמו וצת אס צפון: כל עץ לח וכל עץ יבש' מושל כמו ספירסנו לצדיקי ולרשעים וונתן תירגס זה חא חא מצירי בך עמח דתקף פחישתח ויקטול בך כל נבר עתיר וכל נבר מסכן לא ימנע בשלהוביתח דמסביח ובמקצת פוסחחות הח חא מליק בך אסתח ותקטיל בך כל חילן רטב וכל חילן יביש לא תטפי ל לשלהובית דמשיח: לא תכנה להבת שלהבת' כפל הענין במלות סונות לחזק הדבר כי להבת כמו שלהבת כלומר האס לא תכנה כי בכל עת העלה להבת עד סיכלו כלס בך גלות ובין חרב: ונכרבו בה כל פניס' מן צדכת הסחך הוא ועל ספתח' כחס צדכת ענין סריפה ופירוסו חותם סלח ימותו יסרמו פניהס מכסת וכלימה בגלותס : מנגב צפונה' מנגב שהיא ירושלים לצפון שהיא צנבל וספירוס כל פניס כל פני הגוליס ויס לרסם כל פניס על סחר החומות והוא כמו שאמר למטה תנח חרבי מתערה חל כל בסר ופירוס מנגב צפונה כמו מנגב לצפון כמו סלקו ישראל מנגב צפונה כן ילקו סחר החומות ויגלו כמותס: ורלוכל בסר' בערתיה לא תכנה' תירגס יונתן נוסחח אחת חרי חא יי חתייחנן ולא חתמנען ולנסח' חחרת חרי חא יי חרליקתח לא תטפי ופירוסו ורלו כל הכל יכירו כי מחתי הדעה הבה ל לירושלים וכן חמר רב טבחים לירושלן יי חלהך דבר את הרע' החית חל המקיס הזה ויחא ועס יי' כאסר דבר כי חטחס ליי' זלח סמעס בקולו והיה הדבר הזה: וחמר חאה יי' חלהיס' חיק תשלחתי חלהיס לדבר דרך מושלונה המה חומרים לו כ כשחתי חוט' להס הנבואות דך מושל כמו הנבואות סקדמי כנבואת הנסר הגדול ונבואת חזק כנפן בדמך וכן הסחר חומרים בעבורי: הלא ממשל חוסלים הוא מדבר משלים הוא

והוה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר ו בר אדם קבל נבואה לאודח דרומה ואלוף על דרומה ואתנבי על חורשא דחקל דרומה ותימר לחורשא דדרומה קביל פתגמא דיי כדנן אמר יי א אלהים הא אנא מדליק בך אשרא ותקטיל בך כל אילן רטיב וכל א אילן יביש לא תטפי לשלהוביתח דמשיחא ויתרשמן בה כל אפינא מדרום לצפונא

ויהוה דבר יהוה אלי לאמר : בך אדם שים פניך דרך ירושלים ותטף אל מקדשים והנבא אל אדמת ישראל : ואמרת לאדמת ישראל בה אמר יהוה הנני אלך והוצאתי חרבי מתערה והכרתי כמד צדיק ורשע : יען אשר הכרתי כמד צדיק ורשע לכן תצא חרבי מתערה אל כל בשר מנגב צפון : וידעו כל בשר כי אני יהוה הוצאתי חרבי מתערה לא תשוב עוד : ואתה בן אדם האנח בשברון מתנים ובמרירות האנח לעיניהם : והיה כי אמרו אליך עלמה אתה נאנח ואמרת אל שמועה כי באה ונמס כל לב ורפו כל ידים וכהתה כל רוח וכל ברכים תלכנה מים הנה באה ונהיתה נאם ארני יהוה :

והוה פתגם : ויהוה פתגם : ויהוה פתגם :

וכל המלאכה נכונה ונמס' אל שמועה כי באה ונמס:

דרך תימנה חרץ ישראל בדרימה של חל בית מקדשי עמחי להיות כיער וכסדה להחרס להלך בו ס שועלים: ונכרבו לסון צדכת הסחך ועל ספתח' כחס צדכת לסון כויה: כל פניס מנגב צפונה' כל האנשים סבדרומה סל צנבל שהיא בצפון לסון צדכ רטלי' צלעו: ממשל משלים הוא' כשחתי מתנכח להס בצפון משל ו חדיה כנן יעד חוס חולבת לח ויבס: ויהי דבר יי חלי לחמר הנכח להס כנחא מבורסת סחמרתו לך סיס ככך דרך תימנ' חני מפרס לך סיס פניך חל ירושלים: והטף והנכח וכן חל תטפיו וחל תטוף על בית יסחך: חל מקדשי' הוא יעד הסדה מקדשים סבי חורככים: צדיק ורשע' הוא הלחויס: יען חסר הכרתי ממך' וידעתי כי ישמחו החומות ל לחיכ' חקבף עליהס וחגרה חת נכוכד כצר בכלס הוא סככתמי ונכרבו בה כל פניס הדרומיים:

ז' חזו חומר על פי הנבואה חלה להראות עצמו כי הוא יודע למושל מושל לפיכך סונה חליו הדבר בענין זה מבוחר בלא מושל וחמר לו סיס פניך חל ירושלים במקום דרך תימנה: והטף חל מקדשים במקום והטף חל דרום' והנכח חל אדמת ישראל במקום והנכח חל יעד הסדה נב' וחמרת לאדמת ישראל במקום וחמרת ליער הנגב' והוצאתי חרבי מתערה במקום הנני מצית בך חס' והכרתי ממך צדיק ורשע במקום וכלה בך כל עץ לח וכל עץ יבש: ויהי דבר יי' בני אדם' והטף חל מקדשים' חמר לסון רבים כי בית המקדס' בתים חולס היכל ודכיר לכל העורנות חו חמר מקדשים רמו לחרבן' בית דחסון' ולחרבן' בית סני: וחמרת' מתערה' הוא חיק החרב ותירגס ונתן מלנח והוא כמו בעברי ויסב חרבו על כדנה' וכן בארמית חתכרית רוחי חא חל דכיל בנו כדנה בחלף כן בלמד כמו נסנה ולסכה: והכרתי ממך צדיק ורשע' כמו סככתכו למעלה כי הצדיקים נסכים בענין הרשעים וכן חמר נתנו חת נבלת עבדיך מחכל לעוף הסמים ורב סעדיה פיר' צדיק לבעל ורשע לבעל כי מי שמוכות תמיד וכל לב כקרח חלס דיק ומי סחינו עובדו תמיד נקרח חלס רשע וסניהס רשעים חלס הקכה וכן מדבר עס יעקב מטוב ועד רע טוב היה חל לבן חס היה גחל מיעיק רכסו ולא היה חורג ורע חס היה חורג וסניהס רשעים חלעיקב ותירגס יונתן חוגלי מיך זכחך בדיל לסיכחא חייבך: יען חסר הכרתי ממך צדיק ורשע' בעבור סעסיתי נקמה גדולה בך וסמחו עליכס חויכס ועזרולי לרעה יותר מדחי לכן ילקו כולס כמו סלקיתס חתס' זהו סנחמר לכן תנח חרבי מתערה: חל כל בשר' חל כמו על וכמוהו רבים ובחמרו כל בסר רוצה לומר החומות סהתנכחו עליהס הנכחיים: מנגב צפון' כמו ספירסנו למעלה חמר כמו סתכרות חרבי חתכס מנגב לצפון שתגלו חתס סמה ונכרתס בחרב מלך צפון כן ילקו סחר החומות על ידו והוא ילקה חחר כך על ידי מדי ופרס: וידעו' לא תשוב עוד' לא תשוב חל תערה עד חסר תכלו החומות הנכרות בדברי הנכחיים: וחמה' החלכח בסכרן מתניס' כי כל הנחנח על צרה גדולה הוא כחילו נסכרו מחכו ויפול מכובד החנחה: וכמדירות' רוצה לומר ובמרירות לב תחנח לעיניהס כדי סישאלו חונתך על מה חמה כנחח: והיה' חל שמועה' כמו על וכמוהו רבים וחמר שמועה כי חס היו כנבל ועבא להס חזת סעמועה מירושלים: ופתחה כל רוח' תקצר וכן רוח כהה לסון קצור ועכור וקמוט: תלכנה מים' תלכנה כמו מים סיכונו וזועו מרוב בהלה: הנה באה ונהיתה' הנה בקרוב הסמיתה הדעה בהה לכס וכן תהיה כמו שתשמעו:

חרב חרב' שתי חרבות חרב מלך ככל לחסונה ואחר כך חרב בני עמון ביד
 יסמעאל בן נתניה סיהרוב את גדליה ואת הנחשפים חלוי משחית החרב
 כמו סמפורס בירמיה: מרטה / פורכ'אה בלעז ומנחם חבדו לסון שליפה וכן
 ניתן אותה לארטה וכן כלס: היה לה ברק / להיות לה ברק זהרורית פלנדורס
 בלעז: חו נשים / לסון
 תמיה הוא שמה יש
 לנו לשמוח עוד: שבת
 בני מוחסת כל עץ /
 שבת שאני מכה בה
 את בני לסדו קשה
 מכל השבטי ומוחסת
 היא מכת כל מטה
 וכל עץ כי חיס אלה
 לכולס: ויתן אותה /
 את השבת: למורטה
 לתפט בכף / לחכמה
 שתהא נוחה והגונה
 לתופטה בכף: היא
 הוחדה חרב / היא
 השבת חרב חדה /
 ומרטה היא לתת ח
 חומה ביד נכבוד כזר
 להרוב בה: והילל /
 לסון ילה: כי היא /
 החרב תהיה בעמי /
 ובכל נשיאיה ושריהם
 : מגורי אל חרב /
 הקוצת עמים בלחם
 לחרב היו סביבו עמי
 כן תי מגורי לסון חוגר
 בקת בן מסכיל חנה
 בקת חנה בקיר /
 פהרסו ממנורות העוד
 הזרע במנורה / ומנחם
 חבדו לסון יראה כמו
 ויגר מוחב: לכן ספק
 חל ירך / לנה ולקיה
 : כי בחן / כי בוחן רב
 בכרות שחר פורענות
 חרבה כחכנו בהן
 שבוט ודבר רעב /
 נחיה: ומה חס גם
 שבת מוחסת לא יהיה /

ויהי דבר יהוה אלי לאמר:
 בן אדם הנבא ואמרת כה אמר יהוה:
 אמר חרב חרב הוחדה וגם מרוטה:
 למען טבח טבח הוחדה למען יהיה
 לה ברק מרטה או נשיש שבת בני
 מאסת כל עץ: ויתן אתה למרטה
 לתפש בכף היא הוחדה חרב והיא
 מרטה לתת אותה ביד הורג: זעק
 והילל בן אדם ביה היא היתה בעמי
 היא בכל נשיאי ישראל מגורי אל--
 חרב היו את עמי לכן ספק אל ירך:
 כי בחן ומה אם גם שבת מאסת לא
 יהיה נאם ארני יהוה:
 ואתה בן אדם הנבא והך כף אל כף
 ותכפל חרב שלי שתה חרב חללים
 היא חרב חלל הגדול החדרת להם:
 למען למוג לב והרבה המכשלים
 על כל שעריהם נתתי אבחת חרב

והרבה ב' וס' לסוג לב והרבה המכשלים / והרבה עמו פדות והוא יפדה / ואינן מן זוגין מן גב דמשמשין
 וה בריש תיבותא וס' נסטר במסרה רבתא בערך ה' /

ומה תהי עוד על בני חס גם שבת מוחסת ונתבא עליו עם שחר הכחן: לא יהיה
 עוד בני בעולם וכן תל לא יתקיימון אבל שחר המקר לא תרגם כך וכן נראה בעיני
 ושמעתי בולטנות רבים ורחמי בסיפרי פתונות ולא נתייטבו לי / והפיט סייסד
 בחנוכה מוחסת כל עץ הדקיר המונה מסייעני סקרא את החרב מוחסת כל עץ
 ויונתן בן תרג / חו נשים וגו' על דחיהו סבטא דבית יהודה וכנימן / לסבטי דישראל
 כד גלו על דכלחו לטמתח ותבו חיוכן למטעי בתר כלמי חשיח חף הוא מפרס חו
 נשים לסון תמיהא / כי בחן ומה חס גם שבת מוחסת לא יהיה חרי חיתכביו
 עליהן נבייא ולא תבו כלומר ככר הדבר בחון שלא יסובו ומה היא בסופיהן
 חס גם שבת מוחסת לא יהיה חומר וחף סיבטא דבית יהודה וכנימן מנלא יגלן
 ובעובדיהן בישיח לא יתקיימון מלכות שבת שהיתה מוחסת בחבירתה ומלענת
 עליהם ועל הרעה הבחת עליהם חף היא לא תהיה ולא תקום עוד אפטרנו לסון
 אחר חו נשים וגו' חו שמה נשים כי תאמר אלי שבת בני מוחסת כל עץ מלכי יהוד
 מוחסי עז הס כמו שמינו בחביה שאמר ועמכם עגלי הזהב וחאס והיוספט
 וחזקיהו ויחאסו שבערו כל עז שבעולס סתחת ידם וחף חלו יסובו בתשובה: זעק
 והילל / וחל תשים על זאת כי היא תהיה בעמי ולמה כי בוחן ככר בחון הדבר לפני
 שלא יסובו תשובה הונת / ומה חס גם שבת מוחסת לא יהיה ומה חמתין עוד
 חפילו חס בחון לשוב ולחאוס בעז לא יתקיים הדבר בידם כי ימהרו לשוב לרשעתם
 והוא שאמר לירמיה חס ישוב לא ישוב: הנכח והך כף אל כף / כדרך הסופדים
 ומה היא הנכוה והכפל חרב שלי שתה חרי חרתי חרב חרב חרבנו של נכוד
 כזר להחריב ירושלים וחרב בני עמון בגדליה עוד יש חרב של סליסית כפולה כי
 שתיחן הללו וחרב חללים תהיה והיא חרב החלל הגדול המפלת חללים רבים:
 החודרת להם / בכל אשר תבחו תדקף אתכם בחדרי חדרי חרי יונחן בן קרח ושרי
 החיילים ילכו למצרים עם תסיגם חרב וכן בכל המקומות אשר ימלטו מהס אל
 עדים בצורות כמו שאמר בעיני על כל שעריהם נתתי אבחת חרב: למוג / לסון
 הנעה לסון אחר לסון דבר נאם: והרבה המכשולים / והרבות המכשולים וכן כל
 הרבה שבמקר / לסון הרבות הוא לסון פעול / אבחת חרב יש פותרין טבחת טיית
 תחת חלף בחלף בחיים פותרין כמו אבחת לסון בעתה ולא יתכן כיהתין באבחת
 חינה יסוד ולא באה אלא לסמיכה והתין בעתה מן היסוד ואני אומר אבחת חרב
 הסמעת קול הורני חרב לסון כביחה גלחפי סמיט בלעז כי לון בכביחה יסוד
 נופל הוא כמו לון כנסיה ותבא חלף במקומה כמו חחונתי באזניכס אסך סמן
 ומנחם פירס כמו אימת חרב וחין לו דמיון אלא פתדונו לפיענינו: חא

ויהי בן חס / חמר חרב חרב הוחדה וגם מרוטה חמר להם כי זאת החרב
 הנכרת שאמרתי והנחתי חרבי מתערה הוחדה לכרות הטוב ומהר וגם מרוטה
 שעברה החלודה מעל פניה כדי שתבריק ותפחיד בני חס במראה ופירס בפסוק
 הכח אחריו למען טבח טבח וכפל חרב חרב כדרך הנשים והכוזבים שנופלים
 דבריהם כמו מעי מעי ראסי
 ראסי וונתן תירגס חרבא
 דימלכ דבבל תקטול וחרב' דבני
 עמון תיתי ותסידי פירוס חרב
 בני עמון חרב יסמעאל כי
 בעלים מלך בני עמון שלחו:
 מרטה / ענין המריקה והעברת
 החלודה יפה עד שתבריק כמו
 נחשת ממורט: למען טבח
 טבח' חא עס הפועל עס הפועל
 לחוק הפעולה וכן למען כזע
 כזע קקף יי על אבותיכס קקף
 ומעלה מעל בני ויכס דוד כוס
 והדומים להם כמו שכתבו
 בספר מכלול בחלק הדקדוק
 ממת: למען היה לה ברק / היה
 מקור כמו היות וכן הבט ימין
 וראה: מרטה / משלח מזכר
 עס פועלו ודגש הטיית לתפארת
 הקריחה לחוק קריח' הטיית כי
 כן דרך העברי ובמקומות רבים
 נמצא כמו זה במקרא כמו ס
 שכתבו בספר מכלול בחלק
 הדקדוק ממנו: חו נשים שבת
 בני מוחסת כל עץ / חו שמה
 שאמרנו שמיס ונסמח לחת ה
 החרב כלא יבחה לנו אלא ל
 לחויכינו לא נוכל לסמוח לה כי
 לכרות שבת בני יבחה ומוחסת
 כל עץ לכרות עתה חלא שבת
 בני זהו ישראל וית הפסוק כן
 בריל למקטל קטול חישתליפת
 גומ: ויתן אותה למרטה /
 מקור בתוספת חא כמו ל
 לקרבה חל המלכה כי היא
 רפה רל האל יתברך שהוציאה
 מתערה נתנה למורט:
 לתפוש בכף / סיתפוש אותה
 ההורג בכף אחר סימרטו אותה

והוה פתגם נבואה מן קדם יי
 עפי למימר / בר אדם אתנבי
 ותימר ברנן אמריי אלהים אמר
 חרבא דמלכא דבבל תקטול וחרבא
 דבני עמון תתני ותשיצי / בריל
 למקטל קטול / אשתליפת בריל
 למעבר פורענות / אשתנינת על
 דחריאו שבטא דבית יהודה /
 ובנימן לשבטי ישראל פר גלו על
 דפלחו למענות ותבו גמון ל
 למטעי בתר צלמי אעיא / ויהב
 פורענותהו / לאתמסר' ביד מ
 מלכא דבבל היא מחת חרבא תהי
 פורענותהו / לממסר יתהו ביד ק
 קטולין / צוח ואיליל בר אדם
 ארי היא הות בעמי היא וכל ר
 דברכי ישראל קטולי חרבא א
 אתבנשו ואתו על עמי מסחור ס
 סחור בכך טפח על ירכא /
 ארי אתנביאו עליהו נביא ולא ת
 תבו ומה יהי בסופיהו אמר ואף
 שבטא דבית יהודה ובנימן מנלא יגלן ובעובדיהו בישא לא ירתקיומן אמר יי
 אלהים / ואת בר אדם ארנפי וטפח יד על יד ותתכפיל חרבא תליתא
 חרב קטולין היא חרב פורענות קטולא רבא דמויעא להו / בריל למתבר לבהו
 ולאסנאה מתקלהו על כל קרויהו מניתי קטלי חרבא
 ווי חרבא

וככל הענין עוד ואמר היא הוחדה חרב והיא מורטה לתת חומה ביד
 הורב' מרטה גם זה בדגש הטיית: היא הוחדה חרב' כמו הפוך
 היא חרב הוחדה וכן כל רבים עמים כמו כל עמים רבים רבות עמים כמו
 עמים רבות והדומים להם: זעק והילל בן חס / כי היא היתה בעמי
 החרב הזאת תהיה בעמי / לכן זעק והילל בן חס לא שתשים כמו שאמר חו
 נשים: היא בכל נשיאי ישראל / כי יחאסו מת בחרב וכן יהייקס
 וכני דקיהו שנסחטו לעיניו וכן חותם שגלו בעבור החרב שעברה עליהם
 גלו: מגורי אל חרב היו את עמי / מענין ויגר מוחב ענין פחד ויראה פחד
 חרב היו עמי קדם שבה עליהם החרב כמו שאמר חרב ירחתס וחרב חביח
 עליכס ובהא מלת מגורי בסמוך על מלת חל כמו שבא הסמיכות על מלת עליו
 על מלת חת כמו והולכי על דרך שיחן ומשום חת רצין וית כן צוח ואיליל וגו':
 לכן / שהחרב הזאת היא בעמי ובכל נשיאי ישראל: ספוק חל ירך / חל כמו על:
 כי בחן ומה / כי החרב הזאת הוציאה לבחון בה בני חס וכל המרטה שנעשית
 להבריקה ולהפסיד בה בני חס כדי שיסובו בני חס לדרך הטובה והוחדה
 לכרות בה חס לא יסובו: ומה חס גם שבת מוחסת לא יהיה / ומה יהיה זה הבחון
 חס גם שבת בני תמחם לכרותו כמו שמוחסת כל עץ מה יהיה הבחון הזה הנח
 לסוף מורטה והבריקה והברקת החרב היא משל להזרת הכביחס ויונתן
 תירגס חרי חיתכביו עליהן נבייא ולא תבו וגו': ואתה בן חס / ותכפל החרב
 שליסית' מלעיל והיא נוספת והוא כמו שליסית כלומר תכפל שלסית פעמים
 לכך לקרחת החרב שליסית רובה לומר שהיו הצרות שונות ומשולשות עליהם
 יש מפרשים שליסית גדולה כמו הטלים אשר למלך ופליסים על כולו: חלל
 הנמל / דרך כלל כלומר חללים רבים ונדולים שיפלו בה מלכים ושרים: החודרת
 להם / המכה אותם בחדרי בתיהם או שהיתה כפונה בחדר עד עתה שיבחה
 בעבורס ויונתן תירגס שליסית תליתא ותירגס החודרת להס דמזיעה להן
 ותרנומו כח הפוך החודרת ענין חרדה: למען למוג לב / חמר כאן מלת הטעם
 וחאת הטעם כדילו חס יאמר למען מוג לב חו למוג לב מבלי זכר למען והיא
 לתוספת דבר ולחוק הדבר ופי' בעבור שימס לבסס וירבו מכשוליהם: והרבה /
 מקור בטקל והחיה אותם הזנה הזנו: על כל שעריהם נתתי אבחת חרב' פי'
 ענין בעתה כמו אבחת כך כך פירשוהו המפרשים לפיענינו כמו ברק חרב
 והזמה לו ויס מפרשים אבחת טבחת בחלף חלף בטית בחלפא ביתח דחט' חא
 ויונתן תירגס קטלי חרבא: חא

רדק

יחזקאל כא

רשי

אח עשויה לברק' אלו וכן אמר אח וכן תירגם וינתן ווי נחמי רבי משה זל פירש ענין חכמה ונפלה ה' כן חזן מאמת אמר כי זאת החרב עשויה לברק המעשה שנסבל בה והיא המרטיטה נעשה בה לברק כלומר לפיות ברק להפחיד בה בני אדם: מעטה לטבח' לפי ענינו כמו החדה כמו שאמר למען טבח האחדה

אח עשויה לברק' אלו וזה כי עשויה היא ללהט מרוטה ומורקת: מעטה לטבח' נעטויה כשמלה עד תתפש בקף לטבח ביום המלחמה ויס פותרין מעטה על לטוף מיעוט שלת מעטת כשמשנכף אותה וטעות הוא בידם כי חסרון הווי' ודגשות הטו' יורה עליה כי אין הולם פורש בתיבה כולם של מעונה ומשונה ומעטה ומעלפת

ספירים ומנחם חכר מעטה לסוף מחסבה כמו התיב עיטה וטעים חבל דונס פתר אותו כמו עוטה חור כשמלה: התאחדו' אל מקיס' אחד חו לימין חו לשמא: מועדות' מוומנות: וגם חני חכה כפי אל כפי' חני חומר לך הכה קף אל קף וגם ח' חני כמון מקוקן עליהם וחכה כפי אל כפי ח' חמתי בעורת בי ו' והניחותי אותה: סיס לך פנים דרכים' כמו טהוא מסיים' המקרה: ויד ברא' בראש דרך עיר' פנה לך מקום בראש דרך סאתה בה ועטה לך כמין דרך מנוולת לפרסת דרכים אחד פונה לימין וחחד פונה לשמאל: יבאו שניהם' פני הדרכים' ויד ברא' מקום פנה מן הקנינים והברקנים חיסרטיור בלעז' ודונמתו בספר יהאסע עלה לך היערה וברחת לך שמה ועוד כי הר יהיה לך כי יער הוא וברחתו ומנחם חדרם כלם לסוף בריל' כמו ברו ללם אים ברא' ליפנט בלעז: דרך תשים לך וגו' סימן סתי דרכים הללו לאלך

יצאו טו בקריאה וסי' נמסר בירמיה סימן יז: ויד ג' קמצין בקריאה וסי' וד אל תשלחו בו למען הציל' ויד תהיה לך מחץ למחנה וצאת' ויד ברא בראש דרך' וסי' תפוק ברא לסדברא: ואת יהודה ג' דסמיכי וסימן שלא לפגז' וזסף להורו' וזסף י' לחור' בישראל' ואת יהודה בירושלם בצורה: שבעו ד' וסי' נמסר בירמיה סי' ה':

וי חרבא אשת לפרת למקטל אשתנינת לשיצאהו אשת ליפי וקטילי מדרומא ושיצו מן צפונא לאן אפך מופננון ואף אנא איתי פורענות על פורענות ואניח חמתי אנא וי נורית במיפרי ויהוה פתנס נבואה מן קדם ייעמי לפימרו: ואת בר אדם ארתקין לך תרתין אורתן דיייתון בהון קטול יחרבא דמלכא דבבל ספרדינתא חדא יפקון תרוויהון ואתרא ארתקין בריש פרשות אורח קרתא אתרא אתקין ו אורחא אתקין דיייתון בה קטולי חרבא מרבית בני עמון ועל דבית יהודה דייפקו מירושלם למירב בקרוין בריכו: ארי קם מלכא דבבל על אם פרשות אורח בריש תרתין אורח למקסס קסס קשת בנרריא שאל בצלמנא חזא בכברא: בימיניה הוה קסמא נפיל למחך לירושלם למנאה אפרורון לפתחא תרעין דיעלון בהון קטולין לארמא קל באצותת קרנא למנאה אפרורון על תרעין למצבר מליחא ולמבני כרקום: והוה להרון קסומיהון פריבין בעינייהון נחשין רהור' מנחש להון ואנון לא ירעין דארבעין ותשע זמנין הוה

אח עשויה לברק מעטה לטבח: התאחדו הימיני השמילי אנה פניך מערות: וגם אני אכה כפי אל כפי והנחתי חמתי אני יהוה דברתי: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שים לך שנים דרכים לבוא חרב מלך בבל מארץ אחר יצאו שניהם ויד ברא בראש דרך עיר ברא: דרך תשים לבוא חרב את רבת בני עמון ואת יהודה בירושלם בצורה: כי עמד מלך בבל אל אס הדרך בראש שני הדרכים לקסס קסס קלקל בחצים שאל בתרפים ראה בכבר: בימינו היה הקסס ירושלם לשום פרים לפתח פה ברצח להרים קול בתרועה לשום פרים על שערים לשפך סלה לבנות דיק: והיה להם בקסום שוא בעיניהם שבעי שבעות להם

בבל היוצא מארצו על מנת לילך חולירוטלים חולרבת בני עמון לאיו ז' ומסתיה סיפול לו גורל בקסמיו עליה כמו שמכורם כי עמד מלך בבל וגו': חם הדרך' קאלפור בלעז: קלקל בחצים' ליהט בלהט חצים זרק חץ כלפי למעלה והיא פונה מחזיה לימין חו לשמאל ולמקום שהיא פונה הוא הגורל קלקל בחצים חדרו מנחם עם נחשת קלל ועם לא פנים קלקל' ויס משמע קלקל לסוף קלקל כמו וכל הגבעות התקלקלו ויס לעומים קלקל טרואיט בלעז' וכן תירגם וינתן קלקל בחצים כסית בנידריא: שאל בתרפים' כלם שאמכר במכספות ויס טעה שמכוונת טחם עשוהו באותה טעה יס בו דבור לעולם: ראה בכבר' יס בקיאים קוסמים בכבר: בימינו היה הקסס ירושלם' כל גיורלותיו קסמו לו לכה ירושלם: לסום כרים' שלטונים ממונים ראשי גייסות: לסום כרים על סערי' אתה עיים סלך סב על סער פלוגי: לספק סוללה' שופכין עפר וסוללך וזכורין תל גבוה וכובסין אותה כעין סוכסוך תלי המגדלים לעמוד עליו ולהלחם בבני העיר: והיה להם' לישראל מה טעשה נכבוד נכר: כקסם טוה' ולא יאמינו סיבליח חך בחמת טבועי סבועות להם חרבעים ותשע פעמים קסם להם נכבוד נכר וכל הקסמים כוונו זה כזה: והוא

בלבך טיהו פנים דרכי' חו תקן לך ועשה שני דרכים כעלך קח לבנה והכל במדאה הנבואה: לכה חרב מלך בבל' שחרב מלך בבל יבא על אחד משני הדרכים והיא החרב שהובאתי מעצרה והחודה ומרטה וכתתי ביד הורג' וההוצה הוא מלך בבל: מארץ אחד יבאו שניהם' שני הדרכים יוצאו מארץ אחת והוא בבל ושרגם ונתן מומדינתא חדא יפקון תרוויהון וזכר חרץ בלסון זכר וחמר אחד והוא כמו ולא נשא אותם הארץ חו פירוש אחד על המלך כאלו חמר מארץ מלך אחד: ויד ברא בראש דרך עיר ברא' יד פירוש מקום כמו ויד תהיה לך מחן למחנה: ברא צווי' מענין ברו ללם אים טהוא ענין בחירה אה שמלת ברו מן הקל ומן בעלי ההא וברא מן הדגוש ויבעלי האלף וכמוהו וברחת לך טם חמר בחר לך מקום שיפנו חליו סי דרכים כי כן יעשה מלך בבל יעמוד על חם הדרך לראות באי זה דרך ילך וחמר עוד זה המקום ברא בראש דרך עיר ברא אותנו דרך סיהיה מבואו לעיר ותירגם יונתן ואתרא אתקין ברים פרשות אורח קרתא אתרא אתקין פרטו כעו שמנחנו בדברי רבותינו זכרוננו לברכה בפרשת דרכים: דרך תשים' את רבת בני עמון' כמו אל וכן ואת יהודה כמו ואל יהודה וכן והלחה את הכהן כמו אל: בירושלם בצורה' יהודה היוסב בירושלם שהיא עיר בצורה וחוקה ומוסבים להטב בה חמר החרב שתבא תבא לחמת משמי הערים האלה וזכר רבה וירושלם שהם ערי הממלכה וית ארחא אתקין דיייתן בה קטולי חרבא וגו': כי עמד מלך בבל אל חם הדרך' כמו על וכמאור דבים ונקרחת חם הדרך שהדרכים פונים אליה והיא להם כחם והם לה כבנות: לקסום קסם' לראות בקסמיו לאיו זה דרך ילך חם לדרך שהיא לירושלם חו לחותה שהיא לרבת בני עמון ובחמרו לקסו קסם בא טם הפועל עם הפועל לחץ הפעולה כמו למען טבוח טבוח והדומים לו שכתבנו ואחר שאמר לקסם דרך כלל פירש הקסם מה הוא ואמר: קלקל בחצים שאל בתרפים ראה בכבר' וכל זה ממעשי הקסם ופירוש קלקל כמו והוא לא פנים קלקל' והאח שמחדדך ומלטסין כפי ברזל החץ עד סיהיה בהיר מחד ורוחין בו בעלי הקסם כמו שרוחיס בנהון היד בצפון לבהירות הציפורן וכן רוחי בסוף וכן במראה וכן רוחיס בכבר שים לו בהירות ותרפים הם כלמים יראו בהם העתידות וכשלת מיני קסם אלה ראה נכבוד נכר חם ילך לירושלם שהיתה לנד ימינו חו לרבת בני עמון שהיתה לנד שמאלו וכפל לו הקסם לירושלם וחזוני חבי זכרוננו לברכה כתב קלקל ענין קלות כלומר ירה החצים והפריחם באויר לראות לאי זה צד יפלו וכן תירגם וינתן קסית בנידריא: בימינו' מבואר הוא בפסוק של מעלה מזה: לסום כרים' נגידים טרי חיליות וכן וסיס עליה כרים וחזוני חבי זל פי' כרים כבשים כמו עם חלב כרים חלים והוא שעושין חילי ברזל לנגח החומה: לפתוח פה ברכה' שיפתח בו נכבוד נכר פיו וכן טרי החיל ברצח לעם כלומר סירצחו כל הכמחא בעיר: להרים קול בתרועה' סירימו כולם קול בתרועה להבהיל העם אשר בעיר: לסום כרים על סעדים' כשיסברו חנסי העיר הסעדים ישימו כרים עליהם לספרם ולהכנס בהם לכל אחד מן הפירוסים ספירסנו במלת כרים לפי עניינו: לספק סוללה' כתרוננו למכבר מליחא והוא שזכורים עבר נגד החומה ועושים תל גבוה מן החומה להלחם משם ולהכנס בעיר: ולבנות דיק' הוא מגדל עץ שעושים נגד העיר לכבשה: והיה להם כקסום טוה בעיניהם' כקסום כתיב בויו וקרי בלא ויו בקימץ חטף והוא מקור חמר כי בעיני ישראל היה קסם נכבוד נכר כמו חם היה קסם טוה שהיו בוטחים על דברי נבויי הסקר שהיו מבטיחים אותם על סקר שלא תנתן העיר ביד מלך

בבל: סבועי סבועות' כאלו היו הכשדים סבועי סבועות להם כלומר כאלו נטבעו להם סבועות רפות: והוא

בבל: סבועי סבועות' כאלו היו הכשדים סבועי סבועות להם כלומר כאלו נטבעו להם סבועות רפות: והוא

רדק

יחזקאל כב

רשי

השב אל תערה... העב מוקד הפין בפתח מקום צרי ופירמו בתמיה כלומ סבורה...

השב אל תערה... העב מוקד הפין בפתח מקום צרי ופירמו בתמיה כלומ סבורה... אתיב חרבא לנרנה באתרא...

אתיב חרבא לנרנה באתרא... דאתבריתון בארע תותכותון א... אתפרע מנכון ואשפוד עלך...

השב אל תערה במקום אשר נבראת... בארץ מברותיך אשר שפט אתך... ושפכתי עליך זעמי באש עברתי...

השב אל תערה... העב מוקד הפין בפתח מקום צרי ופירמו בתמיה כלומ סבורה... חרב חרב פתוח חרב...

כב

עך למדכחילוע

עך למדכחילוע

עך למדכחילוע

עך למדכחילוע

עך למדכחילוע

עך למדכחילוע

עך למדכחילוע

עך למדכחילוע

יחזקאל כב תרו

זמה עשו בתוכך / אמר זמה דרך כלל לכל העריות ואחד כן פרט קצתם / עדות חבי / זכר חמורה שבעריות והוא שאמר בתורה ערות אביך והיא חמו שהיא חסת חבו ובלוזהו גלה לטן יחד והאחר לטן רבים יס בו רמו למה שאמר רבותינו ז"ל כי חמו הרבה חסמה טב על חמו / טמאת הנדה / סס רוצה לומר חסה שהיא מרס נדות וכמוהו סס ואצילו את הנדה מן הקדש כימי נדת דומה והתאר כמו כן בזה המסוקל כדה היא זכר בבעילת הענוי שאמר ענו כן כי יש לה ענוי אם יבעלה בכדתה כמו שיס לבתולה / ואיש את חסת רעהו / אינו אומר על איש אחד לבד כמו שאמר ואיש כמו איש מורעך איש כי יתן מוס לבתולה

רשי

זמה עשו בתוכך / אמר זמה דרך כלל לכל העריות ואחד כן פרט קצתם / עדות חבי / זכר חמורה שבעריות והוא שאמר בתורה ערות אביך והיא חמו שהיא חסת חבו ובלוזהו גלה לטן יחד והאחר לטן רבים יס בו רמו למה שאמר רבותינו ז"ל כי חמו הרבה חסמה טב על חמו / טמאת הנדה / סס רוצה לומר חסה שהיא מרס נדות וכמוהו סס ואצילו את הנדה מן הקדש כימי נדת דומה והתאר כמו כן בזה המסוקל כדה היא זכר בבעילת הענוי שאמר ענו כן כי יש לה ענוי אם יבעלה בכדתה כמו שיס לבתולה / ואיש את חסת רעהו / אינו אומר על איש אחד לבד כמו שאמר ואיש כמו איש מורעך איש כי יתן מוס לבתולה

זמה עשו בתוכך / אמר זמה דרך כלל לכל העריות ואחד כן פרט קצתם / עדות חבי / זכר חמורה שבעריות והוא שאמר בתורה ערות אביך והיא חמו שהיא חסת חבו ובלוזהו גלה לטן יחד והאחר לטן רבים יס בו רמו למה שאמר רבותינו ז"ל כי חמו הרבה חסמה טב על חמו / טמאת הנדה / סס רוצה לומר חסה שהיא מרס נדות וכמוהו סס ואצילו את הנדה מן הקדש כימי נדת דומה והתאר כמו כן בזה המסוקל כדה היא זכר בבעילת הענוי שאמר ענו כן כי יש לה ענוי אם יבעלה בכדתה כמו שיס לבתולה / ואיש את חסת רעהו / אינו אומר על איש אחד לבד כמו שאמר ואיש כמו איש מורעך איש כי יתן מוס לבתולה

למים ה' דנסי בקריא וסיס עשרת כסף ליסיס / ובגלחו את ראשו / העמד לבך אם החזקנה ירדך ליסיס / ובאת להבינד / על כן קראו ליסיס האלה פורים / ודעתו בקריא וסי / והיו מלכים אמנדך ושרותיהם / וניקת חלב גוי וחד מלכי / והקיסוטי אני / ונחלת כן לעיני הגוי / וארשתך לי לעולם / וגלוי גויס רבי אל

למים ה' דנסי בקריא וסיס עשרת כסף ליסיס / ובגלחו את ראשו / העמד לבך אם החזקנה ירדך ליסיס / ובאת להבינד / על כן קראו ליסיס האלה פורים / ודעתו בקריא וסי / והיו מלכים אמנדך ושרותיהם / וניקת חלב גוי וחד מלכי / והקיסוטי אני / ונחלת כן לעיני הגוי / וארשתך לי לעולם / וגלוי גויס רבי אל

ערת אבא נליאו ביד אפא טומאח עניאו ביד / ונברית אתת חבריה עבר תועיבא ונברית כלתיה סאב בעצת חסאין ונברית אחתיה ברת אבוהי עני ביד / שוחרא קבילו בך בריל למשפד דס זפי חבוליא ורביא נסבת ואהנית רחימד באונסא ופולחני שבקרת אמר וי אלהים / והא איתימי פורענותי עלך בחובי סמון אונסיך דאנסרת ועל דס זפי דאשתפיך בנוד / היתקף לביך אם ירעהפני ירד ליומא דאנא עתיד למעבר עפד אנא / זגורית במימרי ואקום / ואנלי יתיד לביני עממיא ואכדרנד במדינתא ואסיף סאובתיך מניד / ואתקדש ביד לעיני עממיא / ותרעין ארי אנא וי והיה פתנס נבואה מן נדס / עמי למימרו / בר ארס היו קרמי בית ישראל לפסולא כוליהו פמא / דמעבר נחש ובועין וברול ואבר בנו כורא לפסולת כספא הוו / בכנ פדנו אמר וי אלהים חלף דהותיו בולטו לפסולא בכנ הא אנא כניש יתכונ לנו ירושלם כמכנש כסף ונחש וברולא ואבר ובקעין לגו כורא לאתקפא עלוהי נורא לאמסיותיה כן אכניש ברונוי ובחמתי ואסיף ואשיצי יתכונ / ואכניש ירבוו וארקוף עליכונ באשתא פורענותי ותתמסון בנותו כאתמסארה כסף בנו כורא כן תתמסון בגור ותרעין ארי אנא וי שפיכית חמתי עליכונ / והיה

מקבלת דגם / זפירופו תהי נחלת בעצמך כי עד עתה היית נחלתי ומעתה אח אח נחלתי ויש עפרשים ונחלת ענן חלו / לעיני גויס / שהם ידחו כי אח את נחשבת נחלתי כהימדך בגלות ביניהם / וידעת כי אחי / אז תדעי ותכירי כי אחי / כי עתה סכחת חותי וחזי בבא עליך כל הרעות שאמרת לך על ידי נביאי תדעי כי אחי / חומר ועוסה גור ומקיים / ויהי דבר / בן ארס היו לי בית ישראל לסי / לסונ כתיב בניו וקרי ביד כי אהותיות אהיו מתחלפות אמר היו לי בית ישר / כמו הסינ שהוא פסלת הכסף / וזכר המתכות שהם פחותים מהכסף והם נחשת ובריל וברזל ועופרת כלום הם היו כולם תוך כור להתיכס כן היו לי סינים לא כסף וכן אמר חותם כמו שהלויין מתוך המתכות האלה ויקראו נסתרון בתלמוד ובלעז מיטאל והכלי שיעשה מן המתכות המעורבים הוא כחות מהכלי שיעשה מאחד המתכות לבדו כי אם ישבר אחן לו תקנה חלא הם כן ישבו להתיכו לפיכך המשיל ישראל למתכות המעורבים ואמר סינים כסף היו ופירשו חמפרשים כי חסר הנסמך כמו אמרים חמת והכנן בהם סינים כיני כסף אמרי אמרי חמת ויס לפר סינים כסף היו בחסרון בית השמוס כמו הנמצא ביתי / והדומי לו רבים רוצה לומר כי מעט כסף מעורב בהם כי עושים קצת כלים מן המתכות המעורבים עם כסף מעט והם הכלים שעושים להשמיע קול כמו המזלזלים והדומים להם וישראל היו בהם חסידים מועטים וכן אמר אחד כך קבוצת כסף וכחשת וברזל ויס לפרש עוד סינים וכסף היו כלומר עתה הם סינים וכבר היו כסף וזכר כסף ולא זכר זהב שהוה כפי מכל כלי המתכות וזו באכני כזהב חזא לפי שלא היו ישראל דור אחד דור שהיו כזהב חזא לפי כסף וישראל כסף והייתם סינים חקבץ חמכ / ואמר חמכש באש עברתי כי כמו שהדבר המותך תאבד בזרתו הראשונה בהתכה וכל סכן המתכות המעורבים שחאכד בזרתם בהתכתם כן אמר שיחבמה הם כרתע וכרעב וכדבר וחקב האיחריים מהס איכדו ממה שהיו בארצם בטובה יגלו ממנה לרעה / אל תוך ירושלם / היא תהיה לכם כמו הכור למתכות / קבצת כסף / מבוחר הוא ענך קבוצה עם כולם מלוכה / שרסו כפח מענך מופח באש פחם ומקום היה נרעה הלך כמו לון נגש מן לגסת ומפני החית נפתח לפתח ופירוש עליו על הכור סכרך לפתח עליו האם להתך הדבר אשר בתוך הכור ואמר עליו כי הנחלת משימים עליו ובחלה מתוך פלס עם הלך שהוה פח הפעל / והנחתי והתכתי חמכש / והנחתי חמכ / בתוך הכור להתך חמכ / חופי / אינו נאמרו חמכ ביד החרב והרעב והדבר / וכנסתי / כענך וקבצתי כמו נחתי ישראל וכנס וכל הענך בזה הפסוק לחזק הענין להוכיח בו ונפתחי עליכם באש עברתי / כהתוך כסף / סם ונחא שלא כהנחך בקהל כהנחך עפן חלא שזה כסוריק והה בחולס אמר כהתכת כסא בתוך כור כן תתכונ בתוך ירושלם ומה סוכר כסף אחר סוכר בתולה סחר מתכות נס כן לפני טעמי / האחד שהוה מחוחר האתכה מהבדיל והעופרת / רוצה לומר כזה שכלו בחיחור זמן כרעב וכדבר / וצמרת לא בזמן מעט והטעם השני זכר כסף לפי שהיו כסף מתחלה /

דוק יחזקאל כג

ויהי דבר יי' בן אדם אמר לה' לירושלם סוכר למעלה אל תוך ירושלים: חת חרץ לא מטוהרה היא כמו שקרה למעלה טמאת העם ואמר לה מטוהרה יהיה טוהר כילא טוהר והדומים להם או אמר כן שלא טהרה עצמה מטומאתה כלומר שלא עשתה תשובה: ולא נשמה ביום זעם' ההא במפיק ויתכן שם נשם בסקל גדל ובהתחברו עם הכנוי בא לא הפעל בסורק כמו הללוהו כדוב גדלו ופירושו שלא ירדה נשמה ביום זעם כלומר ביום חף"י שחרה בהם ע"ת השמים ולא היה מטר כמו שיעדס בתורה ואמר כן יפתה לבכסם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם וחרה חף"י בכס ועבד חת השמים ולא יהיה והאלהה

לא תתן חת יבולה וגם יתכן שתהיה מלת נשמה מבכין שלא כזכר פעלו מן הדגוש ונפל הדגש כמו סנובל כרבי מהדגוש ומפיק ההא לתבחרת הקריח וכמוהו ותעלומה יוציא אור כביכורה בטורס קיץ ונולה על ראשה: ק קשר נביאיה נביאי הסקר קשרו קשר ביניה סתמכחו בעיני אחד לאמר שלום שלום ויונתן מרגס סיעת ספרהא בגוה: כארי סוואב טרף טרף כארי הכף כתנוחה לא תורה על הידיעה ח אמר כמו ארי סוואב סוואב ואחר כך הוא טורף טרף כן הס מ מבהלים העס בדבריה וזועקי בקול ומדברים בחיקה ומרחים טענותיהם להבהיל העס לשמוע אליהם ובה טורפים והורגים ח חותם זהו ככס חבלו חילולו הם נוטלים כפשותם כי הם גורמים להם כל הדעה הבהה עליהם: יווסן ויקר ייקחו חוסן העיר ויקרה הם ליקחין חותם כי הם מחזקים בידם מעשיהם העשים ובעונם זה יבא עליהם החויב ו יקחו כל מחמדיהם והרי הם כחילו לקחו חותם וכן הנפלים בחרב הם גרמו להם נהנה הם הרבו אלמנותיה בתוכה חסן כ כמו חוכר וכן לא יחזר ולא יחסן: כהניה זכר הרחסוני והם הכניחים והכהנים והשרים נאחר כך עם הארץ ואמר כי כלס דרכו דרך דעה כל אח' במה שהווא בו חף הכהנים שעליהם להורות המורה הם חמסו ונזלו אותם מעשותה כיון שהם עובדי עליה חך יהיו העס עליה: ו יחללו קדשי סאכלוס בטומאה: בין קדס לחול לא הבדילו ובין הטמא לטהור לא הודיעו: כמו שהוהוהו בתורה ולהבדיל בין הקדש ובין הטוהר ולהורות חת בני ישראל: ומשבתותיה העלימו עיניהם שדחו מהם שהיו כושלים משה ביום הסבת כמו שכתוב בספר ירמי והכהנים היה להם למחות בידם ולא מיתו חלל העלימו עיניהם כחילו ח אינס רוחים: וחלל בתוכם:

והיה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר: בר אדם אמר לה את ארעא דישראל ארעא לא מרכיא היא ולא אתעבידו בה עובדין טבין דינגנון עלה ביום לוט: סיעת ספרהא בגוה באריון נהמין למקטל קטול אנש' קטלו עותר ויקר נסיבו ארמלתהא אסניאו בגוה: כהנהא הטפין באוריתו ומפסין קדשי בין קודשא לחולא לא אפרישו ובין מסאבא לרכיא לא הודיעו ומימי שביא דילי כבשו עיניהון וחלת רעותי בנייהון: רכרבהא בגוה פריבין הטפי חטוף למשפך דם זכי לאכדא נפשן בדיל לקבלא ממון דשקרו ונבני שקראדי בגוה דמן לרכני מחיצא ושעע ליה טין פטיר דלא תבן מתנבן שקר ומלפין להון פדבין אמרין פדנן אמר יי אלהים ומן קדם יי לא אתמללו: עכאדארעא עשקו עושקא ונזלו נזלה ומספן וחשיך אוניאו ולגורא אנסו בלא ברחיו: ואתבע מנהון קדמי גבר דליה עובדין טבין דיקום בתרעתא קדמי ויבעי רחמין על עמא דארעא בדיל דלא לחבלותה ולא אשכחית: ושפיכית עליהון חמתי באשת פורענורתי שציתנן פורענות אורחהון ברישיהון יחבית אמר יי אלהים: והיה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר: בר אדם אתנבי על תרתין מדינן דאנון פתרתין נשין די בנת אמא חרא הוארהו ומעאה במצרים בתר פולחן טענתהון טעאה תמן פלחא לטענתא ותמן קלקלא עובדיהון:

טורף ד חס וכו' קשר נביאיה אריה טרף בדי' פצו עלי' טרף נפשו: כל חילופי דספרא ודכל סיפרא וסיפרא חמצא בססר רבת דמסדרנא לפום ענית דעתין כל אחד על דגלו באותות וחילופי דספרא ודספרא ספרי תמצא בערך חבאר היטב כי פה קצר המצע מהשחרע: ולא מצאתי ה' זסים לה בתילום: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לה את ארץ לא מטהרה היא לא נשמה ביום זעם: קשר נביאיה בתוכה כארי שואב טרף טרף נפש אכלו חסן ויקר יקחו אלמנותיה הרבו בתוכה: כהניה חמסו תורתיה ויחללו קדשי בין קדש לחל לא הבדילו ובין הטמא לטהור לא הודיעו ומשבתותיה העלימו עיניהם ואחל בתוכם: שריה בקרבה כזאבים טרפי טרף לשפך דם לאבד נפשות למען בצע בצע: ונביאיה טחו להם תפל חזים שוא וקסמים להם כזב אמרים כה אמר אדני יהוה ויהוה לא דבר: עם הארץ עשקו עשק ונזלו נזל ועני וחביון הונו ואת הגר עשקו בלא משפט: ואבקש מהם איש גדר גדר ועמד בפרץ לפני בעד הארץ לבלתי ש שחתה ולא מצאתי: ואשפך עליהם זעמי באש עברתי כליתים דרכם בראשם נתתי נאם אדני יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שתים נשים בנות אס אחת היו: ותזנינה במצרים בנעוריהן וזנו שמה מעכו שדיהן ושם עשו דדי ברנוליהן:

רשי לא נשמה ביום זעם' לא כתן נשם הרחיו לה לטהרה ביום זעם ופירושו הדבר כתרנו לא חתענינו בה ע עובדין טבין דינגנון עלה ביום לוט: קשר נביאיה נקשרים יחד בענה רעה: ככס חכלו סהיו נוטלין סוואב ומחזיקים ירי מרעים להרוב ולסלול ולבנו וכבאח לקס ס סלום: חסן מ' ח' חמסותורתי עליהם היה להכניח ולהיות אלהודיע חק ומשפט ולא עשו הרי זה חמס סחמסות מן הכריכין ללמוד: וחלל' ונתחללתי: למען ב בצע בצע לחטוף מ ממון: טחולס תפל' דומח לטוהי בכין טיט סוואב מעובד כל כרכו סחי בני תבן והו נפטר מוחיליו בבח עליו נ נשמים ולסון תפל כל דבר המחוסר תקין: פתים נשים' תרתין מדיקן דחינון כתרתי כסין: בנות חס אחת' סתיהן מכנסיה חסת כחלקן לסתים בימי ר רחבעם: טמה מעכו בני מצרים חת שדיהם לסון ומעוך: ושם עשו המכריים חת דדי בתוליהן כלומ למדוס חת דרכי תועבות עשו חוט ייביליכט בלתי: (סמות)

ואבקש מהם גדר גדר' ולמנחמים ולא מצאתי אשר עוד בקשה נפשו' ויאמרו שרי פלשתים:

מבכין כפעל כמו כי חך יחל עני חלול ותרנס יונתן וחלת רעותי ביניהן: שדיה' למען בצע בצע' כמו שאמר למעלה סוואב לקחו בך למען ספון דס ובח הפועל עם הסס לחזק הענין וכן למען טבוח טבח כמו ספירטנו: וכביאיה' שב עוד לזכור הכניחים לפי שהם היו גורמים כל הרעה: טחול להס תפל' כתרנומו וכביי שקרא די בגוה דמן לרכני מחיבה וסעע ליה טין פטיר דלא תבן מתנבן שקר ומלפין להון כדכין וככר פירטנו זה הענין למעלה בפסוק והוא כונה חף: עם הארץ' מי סחוק מחבירו עשקו ונתלו כי חף משפט בעיר: ואבקש מהס ח'ס גודר גדר' חמרתי חולי יכא מהס ח'ס סיגדור הפרכות ועמוד כפרץ שלא יעברוהו הלשעים' והפרכות הם העבירות והגודר אותם והעמוד כפיניהם הוא המונע פורכי הגדר ומחזירם לדרך הטוב ועמוד לפני להתפלל בעד הארץ לבלתי שחתה כי כבר טבו מורכיהם הרעי' כמו סעשה מסה רבינו עליהם סנאמר עליו לולי מסה בחירו עמד בכרץ לפכיו להשיב חמתו מהסחית: גודר גדר גודר כפני טעמים במחריך הנמיל מפני המקף ומעמיד בללת להעמיד מפני הצדי סבלת כי לא יבא פועל מהסלמים כי חס כדרי לפיכך לא יבא מלעיל שלא ידמה לסם פמו סכתבנו בספר מכלול בחלק הדקדוק ממנו: ואספך' מבואר הוא: ויהי דבר יי' בן אדם שמים כסים בנות חס אחת היו' המסיל הכנסה המיוחדת להם ובהתחלקם היו כבנות ובמצרים היו עדה אחת וכן עד סנחלקה מלכות בית דוד ותרב' יונתן בר אדם חתנבי על תרתין מדיקן דחינון כתרתי נסח די בנת חימח חרא הוהה: ותזנינה' כבר פירטנו כי כל לסון זנות הבח בכנסת ישראל הוא עבודה זרה וחף על פי שהמליכה היא במשפטי הזנות בדרך התסמים הכל הוא לענין המליכה לפי שדמה אותה לזונה חבל המסל הוא על כל מיני עבודה זרה וכן מרגס יונתן וטעאה במכרי' בתר פולחן טענתהון טעאה תמן פלחא לטענתא ותמן קלקלא עובדיהון וכן כל הענין מרגס על זה הדרך: טמה מעכו שדיהן' מעכו מסלח זכר פועלו מהדגוש בסקל דועכו כאש קובים וענינו מענין ומעוך וכמותו מחיתו מעוכה בחרץ ומעייכת השדים הוא מדרך הזנות וכן כדברי רבותינו זל מה עשה לה ערבי זה מפני שמיעך לה בן דדיה פסלה לכהונה וככל הענין במלות סמות ואמר ושם עשו דדי בתוליהן בעורן בתולת עשו דדיהן ועשו מבכין פעל הדגוש בסקל כאשר כלו ופירושו עשו עשו המכריים סלמדוס דרכי תועבותיהן והסדים הם מסל למכות סירטנו מהחבות דור מדור עד חברהס חכינו עליו השלום והס ימי הבתולים ונטלו במצרים זהו עשוי הסדים: סמותן

רדק

יחזקאל כג

רשי

סרוחי טבולים בראשיהם טבולים חומר על הצניפים הצבועים במיני צבועים טבולים רוצה לומר טבולים בצבע כמו ויטבלו את הכתנת בדם ובחמורן המתואר כמו כעדר הקצובות ומחבלו בריחה והדומים להם חמר כי בני בבל משמים בראשיהם צניפים צבועים וחותם הצניפים הם עופפים ומלויים להם

מאחריהם ולא כן מנהג בני ארץ ישראל וסרוחי רוצה לומר עופפי ויתרים כמו וסרח העורך חצי היריעה העולפת תסרח וימלת סרוחי נופלת עליהם אז כי הם סרוחים מצד הצניפים הטבולים שהם סרוחים על לרך כחלה נובלת עליה שהיא כקרחת נובלת מצד עליה שהם טבולים וכן קרועי בנדים מגלתי זקן ונהדומים להם: מראה שלישים כלם כמו ושלשים על כלו גדולים וככדים כלומר כלם יש להם מראה סרים וככדים בבהתנאות בלבושיהם וכדרכים: דמות בני בבל כן הוא דמות בני בבל שהם כסדי: ארץ מולדתם ונהמנה הזה שהם נוהגים הוא מנהג ארץ מולדתם מקדם לא שלקחו אותה המנהג מעם אחר כמו שחומדי ישר ונחה בעיניהם מנהגם ממהנה עצמם: ותענב י כתיב ותענבה קרי בתוספת הא כיון שרחת אותם ענבה ע אליהם זהו שאמ' למראה עיניה: ותשלח מלאכים אליהם כשדימה' שלח אליהם שיהיו רגילים חלה וכן עשו: ויבאו אליה למסכב דודים להתערב עמהם בעבודת אלהיהם ובמעשיהם שיהיו פוים במנהג אחד: ויטמאו אותה' למדום דרכי עז' שלהם: ותקע כפפה מהם' כמו ותקע כף ירך יעקב ענין הסרת הדבר ממקומו ושרשו קעע ועני זה המרד שמרד יהויקים במלך בבל וכן דקיהו: ותגל תזנותיה' כי נודע לכל פי זנתה אחרי אלהים אחרים: ותגל את ערותה' זהו שבזה דקיהו את האלה אשר השביעו מלך בבל באלהים: ותקע כפפי מעליה' כלומר סלקתי סכינתי ממה שתייה הפקר למלך בבל אויביה ויחריב העיר ויגלה העם כמו שעשה לשמרון: ותרבה' אזכר את ימי נעוריה' כל כך הרבתה תזנותיה עד שזכר לה

למראה ד בקריא ב צרו וב סגול וסוים וצמח יי אלהים מן הארמה ויבוא אל גלילות הירדן אילין ב קדמאי סגול והריוח ביראת יי ותענבה עליהם למראה עיניה אר: חמורים ו סל וסוים נמסר בספר שופטים סימן יח: פקוד המל בליש בקריא וסוים ועל יושבי פקוד בני בבל וכל כסדים לא אפקוד על בנותיכם

מחרתי קולסין ברישהון חזו ג גפרין פולרון דמות בני בבל מדינת כסראי ארע ילרותהון: ואתרעיאת למטעי בתריהון בתר חזו עינהא ושלחת אונדון לותהון למדינת ארע כסראי ואתו לותה בני בבל למעבר רחמו וסאיבו יתה בטענתהון ואסתאבת בהון עד דקצת נפשה בהון: ואתגליאית בהתתה ואתחזי קלנה ורחיק מ מימרי יתה כמא דרחיק מימרי ית אחתה: ואסגיאת ית טענתה לארברא ית יומין דמלקדמין דטעת בהון פד הות בארעא דמצרים: ואתרעיאית למהוי שמוטרה להון דבסר חמין בסריהון וצחנת ס סוסון צחנתהון: ואדפרתית חובי עצת חטאד דמלקדמין כמעבריד ממצרים רחמו בריל חטאי ונקותיד בכזן אהליבד

כדנן אמר יי אלהים הא אנא מיתו בגלי ית רחיקד עלד ית דקצת נפשיד בהון ואיתגון עלד מסחור סחור: בני בבל וכל כסראי פקודאי ושועאי וקועאי כל בני אמתור עמהון עולמי חמרתא שלטונין וטורנין פולרון גפרין מופנין רכבי סוסון פולרון וייתון עלד במאני זינגא ברתיון ו יגלגליו ומשריית עממין דמונין בעיגליו

כיתונגה יוכור עונם יפקוד חטאתם על הרעים זרה אפי ועל העתודים אפקוד:

סרוחי טבולים בראשיהם מראה שלישים בלם דמות בני בבל כשדים ארץ מולדתם: ותענב עליהם למראה עיניה ותשלח מלאכים אליהם כשדימה: ויבאו אליה בני בבל למשכב דרים ויטמאו אותה בתזנותם ויטמאום ותקע נפשה מהם: ותגל תזנותיה ותגל את ערותה ותקע נפשי מעליה כאשר נקעה נפשי מעל אחותה: ותרבה את תזנותיה לזכר את ימי נעוריה אשר זנתה בארץ מצרים: ותענבה על פלגשיהם אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם: ותפקדי את זמת נעוריד בעשות ממצרים דידך למען שדי נעוריד: לכן אהליבה כה אמר אדני יהוה הנני מעיר את מאהביך עליך את אשר נקעה נפשך מהם והנאתים עליך מסביב: בני בבל וכל כשדים פקוד ושוע וקוע כל בני אשור אותם בחורי חמר פחות וסגנים כלם שלישים וקדואים רכבי סוסים כלם: ויבאו עליך ריגון רכב ויגלגל ובקדחל עמים

סרוחי טבולים יתירי כובעים גדולים ומנחם פירש כמו ויטבלו הכתנת בדם ופתרון סרוחי טבולי כן הוא סרח העורך מן המצנפת צבועה טבולים חץ לו דמיון ופתרון לפי הענין וכן תרגם יונתן מחתן קולסין: שלישים גבורים: למראה עיניה בשביל שרחת דמות צורתן: ויבאו אליה בני בבל למסכב דודים כרתו יחד ברית וחומר חני טזה כחמר על חזקיהו טשטח על מלאכי מ מדורך בלאל והאכילן על שלחנו והרחם את כל בית כמותה ודגמו טחמר הכביא חנסי מחוקה על הקיר לפי שמאלץ מחוקה בלו ולא היו בני כסדים ר רגילים חלכם כמו ט טחמר סם מחרץ ר מחוקה בחלו וטבילו רחות פניה פעם אחת נתחבבו עליו והקפיד הזה על הדבר כמה טחמל הנה ימים בחים וכסח את כל אשר ב בביתך ונז' ובדברי ה הימים ולא כנמול עליו השיב חזקיהו כי גבה לבו והיה עליו קצף גדול ונז': ותקע כפפה מהם י שמרד בהם יהויקים וצדקיהו ותקע ח חטלקייר בלגו כמו ו ותקע כף ירך יעקב הוקעה לשון חבור ו ותקיעת עץ בארץ הוא וכן בהסתלפון מן ה הארץ יכול בו לשון ק קעייה כאשר תחמר ותסרס שרשיה לשון קליטה וכל תבואתי תסרס לשון עיקור וכן בסעופיה פוריה לשון ענפים ומסעף בארה לשון קוצץ ענפי העץ וכחלותיו: לזכור את ימי נעוריה עלת על לבה תאות בני מצרים ששלח צדקיהו אליהם טחממר וימרד בו ל לסלוח מלאכי מצרים: ותענבה על פלגשיה על פלגשותם להיות להם לפלגם: אשר

בשר חמורי' חכר תשמיש: זרמ' סוסים' לשון רבוי תשמיש שמרבים תשמיש יתד משאך כל הזכרים שבבהמה זרמת קלוח הזרע כמו זרם מים עבר: ותפקדי ותזכרי: בעשות' לשון כבישה: את מאהביך' את כשדים אשר ערכו על חזקיהו: את אשר נקעה כפסך מהם' אשר חזר צדקיהו ושכחם ומרד בהם: פקוד ושוע וקוע' תרגם יונתן שם מדינות ומקרא מסייעו בסשר ירמיה על הארץ מרת' עלה עליה ועל יושבי פקוד והשותרים חומרים לשון פקידים ושרים ושלטונים: וקדואי' שמוכץ בלגו: הצן' פירש דונס אחד מכלי המלחמה הוא ואני חומר לשון הקצת מחנותי כמו ולכנינים בצדיכם ולמשריין מקפנכון הצן מנחם פירש כמו צנה וסוחר' חמתו ואין דונס מודה לו והתרגם' סתרג' וייתון עלך במאני זינגא מסייע לדונס הוצן כמו בהוצן יש משמע הוצן כמו חוצן מן והביאו בכיך בחוצן שפירושו זרעו וכן ובלו עלך הוצן ועניינו חיל כמו וזרעות הנגב שפירושו וחילות הנגב: ונתתי

בכל הזמנים שזנו זהו שאמר ותפקדי זכרת הזנות סוגית במכרים וזהבת אותם גם כן בארצך לזנות אחרי אלהים אחרים: בעשות מוצנפים זה לבדו מן הקל בענין עשוי והענין הזה מפורס למעלה ופירוש למען שדי נעוריד בעבור מערכת סדיך שערכ לך אז זכרת עתה לעשות זמה וזנות גם אתה: לכן הנני מעיר את מאהביך עליך שהיו מאהביך מתחילה: את אשר נקעה כפסך מהם' שמרלת בשם ונקעה שרסן קעע והוא בפלם ורחבה ונסכה אז שרסן נקע: בני בבל וכל כשדים' משאך מדינות בבל: פקוד ושוע וקוע' שמות תאר לשרים הנזכרים בשם בספר ירמיה נבזר ארן כבוסובן שראזר רבמו ושאר הנזכרים שם פקוד כמו פקיד וכן שוע שם לזדיב גדול וכן קוע שם תאר לשר גדול חף על פי שלא מנחנו לו חבר במקרא וינתן לא תרגם בענין אחר חמר פקודאי וסועאי וקועאי: כל בני אשור אותם' פי' באו אותם חותם כמו חתם וכן נאדבר אותך כמו אחר וכן גם היטב חץ חותם חולי יי אותי והדומים להם: וקדואים' כמו קדואי העדה ותרגם יונתן זמנך: ובלו עלך הצן' שם לאחד ממיני המרכבות או לאחד מכלי הוצן ואין לו חבר במקרא ואפשר שהוא שם לכלל כלי הוצן וכן תרגם יונתן זמנך: ובלו עלך חבוי זל פירש כמו חוצן בחית מן והביאו בכיך בחוצן שפירושו זרעו והחיל יקרא זרעו כמו וזרעות הנגב שפירושו וחילות הנגב

יחזקאל כג רדק תרח

כנה ומנן וקובע ישימו עליך סביב כתרונמו מחונק בענין וקולסין ימנן עלך וקובע בקוף ומלרע וענינו ידוע שהוא כלי מנן על הראש: ונתתי לפנים משפט אמן המספוט לפנים שיספוטו כלומר תהיה ידי עמהם להחריבך: וספוטו במספוטיהם את אהבת מנהגם ומספוטיהם לפיכך אמן חותך בידם שיספוטו כמו סמנהגם לספוט המורד והפושע והמספוט הוא שחוט בני בדקיהו לעיני נוס כל ערי יהודה שחט ואת עיני בדקיהו עור: ונתתי קנאתי בך על ידיהם אמן קנאתי וחמתי בך: ועשו חותך בחימה יעשו עמך נקמה בחימה: אמן וחזק יסירו זה המספוט ועשו חותך לחסה מנהג תחת בעלה פסירנו ממנה האזנים והאזנים שהם הנחירים והם הדרת פנים וכן למי שרובים לספוט בחימו יסירו ממנו הנחירי והאזני והעינים והם מסל למלכו ולכהו סהוסר ממנה: אמן הוא מסל למלך כמו אמן כמגדל הלכנו שהוא מסל למלך כי המלך הוא גבוה ורם על כל העם וכן האף הוא גבוה על הפנים ונחירי הוא הכתף המעמיע קול לאזנים בבואו אל הקד כפעמיו הזהב ומתן ימתן ואלך חזק יסירו דברך ויקדך יגלן ו: ואחריתך בחרב תכול תרגס יונתן ועמיד בחרב יתקטלן כראה כי דעתו היה לפרס ואחריתך שהו כנגד הראש סוכר ואם הגדולים נקראים ראש העם יקרא אחרית שהוא כנגד הראש כמו שחמר טוב אחרית דבר מ מרחשיתו כי הגדול הוא רחשית ותמילה לעם יוצא וצח לפנים: ומה בכך ובנותי יקחו יקחו אותם לעבדים ושבנו אותם על דרך שחמר נתן בניו פלטים ובנותיו בסבית ופי פלטי מחרב כי ברת לא יהיה האויב הקטני והקטנות לא יסבה אותם לגדלם עמו לעבד ולשפחות ואחריתך תחלל בחם אמר אחריתך על הכתים הנשחטים אחרי האדם במוותו וכן כתוב ואת כל בני ירוסלם ואת כל בית גדול סדף בחם ומרגס יונתן ואחריתך נספר ארעין: והכפטיך את בניך ולקחו כלי תפארתך אפסר סזה נחל על בני כהונה ועל כלי בית המקדש או נחמד על כל סלל העיר בן בני המקדש בן בשאר הכתים: והטבתי זמתך ממך כי מיוס שגלו לא עבדו לו: כי כה אמר יי הנני כותך הגון בקמן לנקבה ומספטה בצדל אלה הוא כמו ס סכתבנו כי כשמדבר כנגד ס הכנסה מדבר פעם לסון זכר ופעם לסון נקבה וסנה הענין ס הזה עוד לחוק: ועשו ערוס ועדיה בערוס ובעריה בפרס הדוע את ירוס כתבנו פירוסו: זמירך וחלונך מן זנה בהכפל עין הפעל כמו הנני מן הנח: ע עשה חלה לך מיקור בלומר חלה שיעשה לך כעוס עונותך הו' בזנותך עשה בחולס ומיקור בטקל בבנותך: בדרך מבוחר הוא: כה אמר תהיה פי הכוס תהיה לחוק וללעג פי שהגויס יצחקו וילעגו על רוב ס המורענות הבא עליך: מרבה להכיל תאר לכוס שהיא רכס להכיל ולהחזיק יין מרעלה רב:

רשי

ונתתי לפנים משפט
מה שעלי לספוט ח
לעשה אותם שלחי ל
לעשות המשפט:
במספוטיהם מספט
שלא כתבתי בתורתך
והו' ממספוט ניוסיה
ואחיה זה זה סמוי ע
יעינים שערות את עיני
בדקיהו: אמן וחזק
הם תפאר הפרצוף
ולחם המסיל הכהונה
והמלכות: ואחריתך
סחר העם: ואחריתך
תחלל בחם נספר
ארעין סהן אחריות
ליסנן עליהם לפרנסה
את בניך בני
כהונה: אחר סכתי
כסדים שמרדת בהם:
עשה חלה לסון פעול
פייסנט בלעז: מרבה
להכיל יתיר מלהכיל
כמו מלכוד: וסממה
תמהו: ומצית
לסון מוכן עד התמצית
איוסכראם בלעז:
ולת חרסיה דימה
כוס המסקה פורענות
לישראל לכלי חרס ס
שמשפוט אמן לו ס
תקנה ק' משפוט ס
תסועתס וסבר הכוס
לא יסוב להסקות עוד
וכסתי מד' בהסקות
האיוס קורח חותו זכר
שחמר כוס זכר ככל
בידי מוסרת כל ס
הארץ: ולת חרסיה
תגרמייכמו ועצמותיה
יגדס לא גרמו לבקר
דונג'יר בלעז גורר
בסניו את סביבות ס
הענכס או החרס לרדות
מעליו בטר הדבוק בו
ומנחס חכרו לסון
סנידה נוס כן פתר
ועצמותיה יגדס וכן
לא גרמו לבקר:
המשפט

תפול חסל בקריאוס' ואחריתך בחרב תפול' וגששתך המדברה על הרי ישראל' תפול אתה וכל אנפך'
על פני השדה תפול' וכל חוסה לארץ תפול' כתמי משכמה תפול' כשתפול עליהם פתאום' כי נפול
תפול לפניו' וכל קהלת ומשלי דכו' מל בגס חס וסוס וברשעתו יפל רשע' באן תהבולות יפל עם'
צנה ומנן וקובע ישימו עליך סביב
ונתתי לפניהם משפט ושפטו
במשפטיהם: ונתתי קנאתי בך
ועשו אורתך בחמה אפך ואזניך
יסירו ואחריתך בחרב תפול המרה
בניך ובנותיך יקחו ואחריתך תאכל
באש: והפשיטוך את בניך
ולקחו כלי תפארתך: והשבתני
זמתך כמד ואת זנותך מארץ מצרים
ולא תשאי עיניך אליהם ומצרים
לא תזכר עוד:
כי כה אמר אדני יהוה הנני נתנך
ביד אשר שנאת ביד אשר נקערה
נפשך מהם: ועשו אותך בשנאה
ולקחו כל יגיעך ועזובך ערם ועריה
ונגלה ערות זנויך וזמתך ותזנותיך
עשה אלה לך בזנותך אחרי גוים
על אשר נטמאת בגלוליהם:
בדרך אחוריתך הלכת ונתתי כוסיה
בידך: כה אמר אדני
יהוה כוס אחוריתך תשתי העמקרה
והרחבה תהיה לצחק וללעג מרבה
להכיל: שברון ויגון תמלאי כוס
שמה ושמה כוס אחוריתך שמרון:
ושתית אותה ומצית ואת חרשיה
תגרמי ושדך תנתק בי אני דברתי
נאם אדני יהוה:
לכן כה אמר אדני יהוה יען שבתך
אותי ותשליכי אותי אחרי גוד ונס
את שאי זמתך ואת תזנותיך:
דשבקת פולחני וארחקת דחלתי מקבל עינד ואף את קבילי חובי עצת הטאיד וטעותיך:
ואמר

מלאך רשע יפל ברע: והשבתני ג' וסוס נוס ברש ספראסוף סיסן ו' עשו ד' כתי כויוס סנסס בדרסיה
סיסן כ': וללעג ל כה אמר אדני יי כוס אחותך' וללאה ל השדה אל אנו' וללכן ל שתי בעת' וללחם
ל הסערכת ולעלת' וללוי ל אמר חוסך ואודך' וללמד ל כי עזרא הכן לבנו: להן יד וסוס הנח נא
לי שתי בנות' ושב יצחק ויחפר בבו' ויאתר להן ראה אני את פני אביני' ויקרא סלך סצרים לסולדות'
בן בנות אלמחר תגייא רפסוק' הסה עולים במעלה העיר' והוא הפול להן גרל' ויאמר אלי בן אדם
התשפט' והקסתי עליהם רעה אחד' כי משלשות הנח' ויאמר ראיתי את כל ישראל גפסים דדה' אך
לא בעי ישראל י' יתן יי לכס ומצאן מנודה:

סכך וצון תמלחי' אותו הסכך הוא היגון סתמלחי ממנו כי הכוס והיין הוא מסל על הצרות: וסתיית חותה ומצית' תסתי חותה הכוס כלה עד התמצית סתמצית:
ולת חרסיה תגרמי' ונח עוד חלה סחרסיה תגרמי אחרי סתמצית הכוס בסייך למצות חרסיה והמסיל הענין לכוס חרס לפי סנבלע היין בתוך החרס ואמר
חרסיה לסון דרס כי בהסכרה יהיו חלקיה רבים: תגרמי' מלה מוסחלת מן ועצמותיה יגדס ספירוסו סבירת העצמים רוצה לומר ולעוס חותס כמו ספרס סהוא
עקירת הסרס כן תגרמי יגדס סבירת הגרמים כי הענכס נקרא נס כן גרס כמו סכתוב ססבר גרס גרמיו כמטיל בחל וכן תרגוס עכס גרמח וכן אמר לסבירת
התרגוס בלעיסה תגרמי: וסדך תנתקי' תעקרי סדך כשתייית יין התרעלה ומרגס יונתן ובסדך תתלמן והמסל הזה הוא שיערבנו עליהס צרות עד כלותס כליון חרוץ
מסל וסדך תנתקי' הוא על בטול התורות בגלות כי הסדים מסל לתורה סכתב ומורה סבעל פה כמו סכתבנו בפרסת הודע ובגלות בכל רחינו שסכחו התורה ובטלו
אותה כמו שרחינו סנסחו נכסס נכרות וחללו את הסבת ודברים אחרים סלא נכתבו ויחף הלסון סכחו: לכן כה אמר יי' אחרי גוך' כאלס המסלך דבר אחרי גו סלא
יחלנו ולא זכרנו: ונס את שאי זמתך' עונכס ומתך שחי וסבילי:
ויאמר

רשי יחזקאל בר רדק תרט

ואנשי יוסי בספר שפטים סי' ט' ונחון וסי' נמסר בירמיה סי' לו' ולא תעשינה ב'וסי' ולא תעשינה כומתכנה' מפר מחשבות ערומים: כתוב ה' מל בליש בקריאה וסי' וכתוב בספר וחתום והעד עדים' כתוב לך את שם היום' וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים' אכתוב לו רבי תורתו' יו' וספור בכתוב עמים: שפות

ואנשים צדיקים המה ישפטו אותה' משפט נאפות ומשפט שפכות דם כי נאפת הנה ודם בידיהן: כי כה אמר יהוה' ורנמו עליהן חבן' ונבדו ופאין בקבליהן ורפרעון מנהן פורענות גיפין ופורענות אשרת דם ארי ונאין בקו ודם ופי אשרו בידיהן: ארי ברנן אמר יי' אלהים אתנבי ריסקון עליהן משרין ואתנבי יתרוהו להתביר ולבא: ורנמו יתהו באבני קלע משרין ויבועו יתהו בספיריהו בניהו ובנתהו יקטלון ובתיהו יוקרון בנורא: ואבטיל חובי עצת הטאין מן ארעא ויתרדון כל מדינתא ולא יעבדו בעצת הטאין: ויתיהבו חובי עצת הטאין ויכונן עליכון וחטאי פולחן טעורתכון תקבלו ותרעו ארי אנא יי' אלהים: והוה פתגם נבואה מן קדם יי' עמי בשתא תשיעתא בירחא עשראה בעסרא לירחא למימר: בר אדם כתב לך ית שום יומא ית פרן יומא הרין סמד מלכא דבבל על ירושלים בפרן יומא הרין: ואתנבי לעמא סרבנא נבואה ותימר להו בפרן אמר יי' אלהים אתנבי ריסקון משרין על קרתא קרא ואף יתיהב לה ארכא לקבלא מצירא: כנוש רכרבהא לנהה כל נבר נבר איתרין ונבר עבד קרב משרית עממין מלי יתהו: מלכי עממין קריב ואף טקיס ס' סומכותה עפהו אבע זמנה אף יתרמון קטילהא בנורה:

והרי דברי יהוה אלי בשנה התשיעית בחדש העשירי בעשור לחדש לאמר: בן אדם כתוב לך את שם היום את יום העצם היום הזה סמד מלך בבל אל ירושלים בעצם היום הזה: ומשל אל בית המרי משל ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה שפת הסיר שפת וגם יצק בו מים: אסף נתחיה אליה כל נתח טוב ירך וכתף מבחר עצמים מלא: מבחר הצאן לקוח וגם דור העצמים תחתיה רתח רתחיה גם בשלו עצמיה בתוכה:

ואנשי יוסי בספר שפטים סי' ט' ונחון וסי' נמסר בירמיה סי' לו' ולא תעשינה ב'וסי' ולא תעשינה כומתכנה' מפר מחשבות ערומים: כתוב ה' מל בליש בקריאה וסי' וכתוב בספר וחתום והעד עדים' כתוב לך את שם היום' וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים' אכתוב לו רבי תורתו' יו' וספור בכתוב עמים: שפות

ג בקריאה וסי' חסד גדולה ובשל נוד' שפות הסיר שפות וגם יצק בו' וחד ושפות בקר: לקוח ד בקר' וסי' ספרא וספריא ענא וגלותא ופי' בירמיה סי' לב': עוד אל נביאי הסקר' ומה שאמר סם היום ועצם היום רוצה לומר סם היום בשבת או בשני בשבת או חי' זה יום סהיה כי אף שמת לימים בלסון הקדש אלא למספר ימי השבוע ולא לחדשים אלא לחסון שני ושלישי ועצם היום רוצה לומר בעשור לחדש העשירי' ופירוס סמד סמד עס חילו אל העיר ובנו עליה דיק: ומשל אל בית המרי' משל הסיר היא ירושלים ומה המשול אותה לא כמו שהם היו מושלים ואומרים היא הסיר ואנחנו הבשר כמו שכתבנו במרחא הסנית בשנה הסנית: שפות הסיר שפות' זה יעשה האדם בסיר בתחילה שופת אותה והוא סימס אותה על השפתים ואחר כך תיק בו מים ואחר כך ישים הבשר בתוכה וירתיח האש תחתיה עד שיבשל הבשר ושפיתת הסיר על השפתים הוא משל לסמיכת מלך בבל אל ירושלים כי זה היה תחילת מעשהו בה ויניקת המים בה הוא משל שלא תאחזו בה האור מהרה כי המי' מאחרים הבשר מלהתבשל מהרה כי כשהיה בלא מים יאחזו בו האור והבשר כנלה מהרה אבל כשהיה בה מים יתבשל הבשר מעט מעט כן ארמו ימי המזכור משנה התשיעית לכדיהו עד סנת אז כרי סיכלו מעט מעט בירושלים ברעב בדבר ובחרב: וגם יצק בו מים' אמר בו לסון זכר לסיר וזכר גם כן לסון נקבה בכל הפרסה לדרך הנמשל שהיא ירושלים או זכרה בלסון נקבה שהיא נקראת צם כן קלחת שהיא לסון נקבה: חסוף תחיה אליה' הנתחם שדחויים לתת בתוכה חסוף אותם אליה וזה משל לאשר כחשמו אל יתמלס מן הערים שחברו והיו סם במזכר: כל נתח טוב' משל לשרי יהודה: ירך וכתף' אלו נתחם טובים מלאים בשר: מבחר עצמים מלא' וכן משאר מבחר האברים מלא הסיר עפי שהאברים מנותחים לפי העצמים יקראו האברים עצמים: מבחר הצאן לקוח' מקור במקום זוני כמו זכור את יום השבת הלך זקראת והדומים להם הבשר שתנתח יהיה ממבחר הצאן מן השמנים והטובים זה משל לסרים ולגדולים: וגם דור העצמים תחתיה' דור זוני בשקל קום מלסון מדורה אמר תבעיר העצמים תחתיה כלומר במקום עשם עצמים תחת הסיר והדליק בהם האור ומה המשל כאילו עצמו חללים פעעו בה שפכות דם כקי בתוכה הם מבוערים האש ומביאים הפורענות: רתח רתחיה גם בשלו פנמיה בתוכה' כל כך תבעיר האש ותרתח הסיר עד שאפילו העצמים שהם קשים להתבשל יתבשלו וזה משל לגבורים שהם חזקים כעצמים סיכלו ויפלו בחרב בתוכה: לכן

עוד אל נביאי הסקר' ומה שאמר סם היום ועצם היום רוצה לומר סם היום בשבת או בשני בשבת או חי' זה יום סהיה כי אף שמת לימים בלסון הקדש אלא למספר ימי השבוע ולא לחדשים אלא לחסון שני ושלישי ועצם היום רוצה לומר בעשור לחדש העשירי' ופירוס סמד סמד עס חילו אל העיר ובנו עליה דיק: ומשל אל בית המרי' משל הסיר היא ירושלים ומה המשול אותה לא כמו שהם היו מושלים ואומרים היא הסיר ואנחנו הבשר כמו שכתבנו במרחא הסנית בשנה הסנית: שפות הסיר שפות' זה יעשה האדם בסיר בתחילה שופת אותה והוא סימס אותה על השפתים ואחר כך תיק בו מים ואחר כך ישים הבשר בתוכה וירתיח האש תחתיה עד שיבשל הבשר ושפיתת הסיר על השפתים הוא משל לסמיכת מלך בבל אל ירושלים כי זה היה תחילת מעשהו בה ויניקת המים בה הוא משל שלא תאחזו בה האור מהרה כי המי' מאחרים הבשר מלהתבשל מהרה כי כשהיה בלא מים יאחזו בו האור והבשר כנלה מהרה אבל כשהיה בה מים יתבשל הבשר מעט מעט כן ארמו ימי המזכור משנה התשיעית לכדיהו עד סנת אז כרי סיכלו מעט מעט בירושלים ברעב בדבר ובחרב: וגם יצק בו מים' אמר בו לסון זכר לסיר וזכר גם כן לסון נקבה בכל הפרסה לדרך הנמשל שהיא ירושלים או זכרה בלסון נקבה שהיא נקראת צם כן קלחת שהיא לסון נקבה: חסוף תחיה אליה' הנתחם שדחויים לתת בתוכה חסוף אותם אליה וזה משל לאשר כחשמו אל יתמלס מן הערים שחברו והיו סם במזכר: כל נתח טוב' משל לשרי יהודה: ירך וכתף' אלו נתחם טובים מלאים בשר: מבחר עצמים מלא' וכן משאר מבחר האברים מלא הסיר עפי שהאברים מנותחים לפי העצמים יקראו האברים עצמים: מבחר הצאן לקוח' מקור במקום זוני כמו זכור את יום השבת הלך זקראת והדומים להם הבשר שתנתח יהיה ממבחר הצאן מן השמנים והטובים זה משל לסרים ולגדולים: וגם דור העצמים תחתיה' דור זוני בשקל קום מלסון מדורה אמר תבעיר העצמים תחתיה כלומר במקום עשם עצמים תחת הסיר והדליק בהם האור ומה המשל כאילו עצמו חללים פעעו בה שפכות דם כקי בתוכה הם מבוערים האש ומביאים הפורענות: רתח רתחיה גם בשלו פנמיה בתוכה' כל כך תבעיר האש ותרתח הסיר עד שאפילו העצמים שהם קשים להתבשל יתבשלו וזה משל לגבורים שהם חזקים כעצמים סיכלו ויפלו בחרב בתוכה: לכן

כר

לכן עתה פי המשל כי עיר הדמים והיא ירושלים היא הסיר: סיר חסר חלאתה

בה וחלאתה לא יבאה ממנה חלאתה הרחשון רפה ההיא: חלאתה פי ויהי... כי דרך בני חסד להעביר הזוהמא מן הקדרה חבל זאת חלאת נשחר בה לא יבאה

שמתהו' וסי' אחד כגוריה כפיר שמתהו' כי דמה בתוכה היה על צחית: סימן והרקח במרקחת ירקח

בבן כרנן אמר יי אלהים וי על קרתא דאשרי דם זכי בננה דהיא

בבן כרנן אמר יי אלהים וי על קרתא דאשרי דם זכי בננה

בבן כרנן אמר יי אלהים וי על קרתא דאשרי דם זכי בננה

בבן כרנן אמר יי אלהים וי על קרתא דאשרי דם זכי בננה

פתחין מרקחה טרקחיה קמצין וסי' טעם בקוף פתחין טעם בחות קמצין: ולא תצאו דסמיכי וסי' ולא

לכן כה אמר יי אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה

לכן כה אמר יי אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה

לכן כה אמר יי אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה

לכן כה אמר יי אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה

לכן כה אמר יי אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה

לכן כה אמר יי אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה

לכן כה אמר יי אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר חלאתה בה

חלאתה זוהמתה שמוציח מעל פיה על ידי הרתחתה שקורין חסוקימא בלא כלומר לא יבאו ממנה רשעים שבה: לנתחיה לנתחיה גלות אחד גלות היבוא

זוהמתה שמוציח מעל פיה על ידי הרתחתה שקורין חסוקימא בלא כלומר לא יבאו ממנה רשעים שבה: לנתחיה לנתחיה גלות אחד גלות היבוא

זוהמתה שמוציח מעל פיה על ידי הרתחתה שקורין חסוקימא בלא כלומר לא יבאו ממנה רשעים שבה: לנתחיה לנתחיה גלות אחד גלות היבוא

זוהמתה שמוציח מעל פיה על ידי הרתחתה שקורין חסוקימא בלא כלומר לא יבאו ממנה רשעים שבה: לנתחיה לנתחיה גלות אחד גלות היבוא

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

העמית

יחזקאל כה רדק תרי

החזק דס' מהחזק דס' כלומ' מועוק כשחר חבלי' שתוק חתה שלא תזעק ותרגם יונתן חזקת שתוק וכדברי רז"ל החזק מכאן שמצוהו על המתי' ולמדו ממלת דוס שחבל חסור בשאלת שלום וכדברי תורה כאילו חמ' בחלה הסני' תעשה מנהג חבל לכונן ולידום חבל בשחר דברי' לא: מתי' חבל לא תעשה' כמו הפוך חבל מתי' לא תעשה וכן מקום סם קבר כמו מקום קבר סם וכן נוספד א' מדעי כהי' כמו ויודעי כהי' אל מספד והדומי' להם וית' על מיתק' חבל לא תעביד: פאךך חבוש עליך' פאךך הוי' מבבע' הרח' שהו' פאךך הרחם כמו פאךרי המנבעות פארי' פשתי' יהיו על רחש' הפארי' והעדי' וחבל חייב בפריע' הרחש שהו' הסר' מנבעתו או כולדו מעל ראשו ויטב בגלוי הרח' ממנבעתו ויעטוף בסודרו בעטופת הספ' עם הרחש

רשי

החזק' המתמקמת בשתיק' שחש דמוני' בלעז' פאךך' תפילין כל חלה מכות חבלים וחמה חילוף חבל חסור בתפילין וסנדל וחייב בעטופ' הרחש ומכרין אותו סעודה ראשונה משל אחרים: כאשר מויתי' שלא לכהונ' חבילות: מה חלה לנו מה הדמוי' הללו עלינו: חסר עזבת' בירושלם כשיחלתם בגולה: ועשיתם כחש' עשיתי' לא תכהנו חבילות כי אין מנחמי' לכם שאין בכם אחד שלא יהיה חבל ואין חבילות חלה במקום מנחמים' דא' שתהיו ירחים לבכות לפני הכסדים שחתם בתוכם: שפס' גריזון בלעז' ונמקתם חושרוין דמוני' בלעז' חת הפליט' עם הפליט': בבאה' בבח' הרעה הזאת: משח כפסס' סכפסס מתנשאה בהם: כיום ההוא' חי חופסר לבח הפליט' כיום החורבן וכן פתרונו כיום ההו' שיבח הפליט' חליך להשמיע חונך כיום ההוא יפתח פיך: להשמעות חזנים' לבשר בסוד' שהוכתה העיר: ותדבר ולא תחלם' לפי שאמרתי לך ונאלמת ולא תהיה להם נגומ' מעתה יראו שדברך חמת ולא תחלם עוד מהתנבות להם: החח

עזכם ב' וסימ' ושברתי את גאון עזכם' את מקדשי גאון עזכם: יחזקאל ב' וסי' היה היה דבר יי' דרוש ספרא' והיה יחזקאל לבס' למופת: הפליט' ה' וסי' ויבא הפליט' ויגד' ביום ההוא יבא הפליט' אליך' ודברתיה יפתח פיך את הפליט' בא אלי הפליט' מירושלם' לפני בא הפליט' ויפתח:

האֲנִי דם מתים אבל לא תעשה פאךך חבוש עליה ונעליה תשים ברגליה ולא תעשה על-שפם ולחם אנשים לא תאכל: ואדבר אל-העם בבקר ותמת אשתי בערב ואעש בבקר כאשר צויתי: ואמרו אלי העם הלא תגיד לנו מה-אלה לנו כי אתה עשה: ואמר אליהם דבר יהוה היה אלי לאמר: אמר לבית ישראל כה אמר אדני יהוה הנני מחלל את מקדשי גאון עזכם מחמד עיניכם ומחמל נפשכם ובניכם ובנותיכם אשר עזבתם בחרב יפלו: ועשיתם כאשר עשיתי על-שפם לא תעטו ולחם אנשים לא תאכלו: ופארכם על-ראשיכם ונעליכם ברגליכם לא תספרו ולא תכבו ונמקתם בעונתיכם ונהמתם איש אל-אחיו: והיה יחזקאל לכם למופת ככל אשר עשה תעשו בבואה וידעתם כי אני אדני יהוה: ואתה בן אדם הלוא ביום קחתי מהם את מעום משוש תפארתם את מחמד עיניהם ואת-משא נפשם בניהם ובנותיהם: ביום ההוא יבוא הפליט אליה להשמעות חזנים: ביום ההוא יפתח פיך את רגליך ולא תאלם עוד והיית להם למופת וידעו כי אני יהוה: והי' דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל-בני עמון והנבא עליהם:

אדנק שתוק על מיתך אבל לא תעביד טוטפתך יהוין עלך ומסנך תשוי ברגלך ולא תתעטף על שפם ולחם אבלין לא תיכול: ואתנביתי לעמא בצפרא ומיתרת אחתי ברמשה ועבדית בצפרא כמא דאתפקרית: ואמרו לי עמא הלא תחוי לנו מא אליו לנו ארי את עבדי: ואמרית להון פתגם נבואה מן קדם יי' הוה עמי למימר: אמר לבית ישראל כרנן אמר יי' אלהים הוה אנא מפים ית בית מקדשי יקר תוקפכוון רננא ד דעיניכוון וחבוב נפשכוון ובניכוון ובנותיכוון דשבקתון בחרבא יתקטלוון: ותעברון כמא דעבדית על שפם לא תתעטפון ולחם אבלין לא תיכלוון: וטוטפתכוון ברישיכוון ומסנכוון ברגליכוון לא תספרו ולא תכבו ורהתמסון בחוביכוון ותתנהמוון גבר לאחוי: ויהי יחזקאל לבזן לאת ככל די עבד תעברון במיתה ותדעון ארי אנא יי' אלהים: ואת בר אדם הלא ביומא דאערי מנהון ית בית מקדשיהון יקר תוקפחוון חרות תושבחתהון יתנסיב מנהון רננא דעיניהון וחבוב נפשהון דטב לרהון מ מבניהון ומבנותהון: ביומא ההוא ייתי משיבא לותך לאשמעיתך בסורא: ביומא ההוא יתפתח פומך במיתי משיבא ותתנבי ולא תשתוק עוד ותהי לרהון לאת ותדעון ארי אנא יי': והוה פתגם נבואה מן קדם יי' עמי למימר: בר אדם קבל נבואה על בני עמון ורתנבוי עליהון: ותימר

שנחתי מוסר ונגו': והיה יחזקאל' הנביא היה מדבר בלשון האל יתברך לפיכך חמר והיה יחזקאל ולא חמר והייתו וכן כי חני' ח' חללים: בבח' השמוע' הרעה שחרב בית המקדש: ואתה' הלא ביום קחתי' על דרך שאמר הנביא לוקח מוקד' ואת משח כפסס משל על בית המקדש כמו שאמר ומחמל כפסס ויהיה בניהם חסר וי' השמוע כמו שמש ירח עמד זבולה והדומים להם רוצה לומר ובניהם ובנותיהם: ביום ההוא יבא הפליט חליך' כראה כי פירוש ביום ההוא ביום קחתי שזכר וזה לא יתכן כי החרבן היה בעשרה חב' והפליט בח' בחמשה בטבת כמו שכתוב לבנים ויהי בשנת שמים עשרה שנה ונגו' חלל פי' ביום קחתי ביום ההוא בעת כמו ביום הכנתי כל בכור והיה ביום ההוא שרש ישי וחרה חבי' בו ביום ההוא והדומים להם שפירוש' עת זמן: להשמעות חזנים' להשמיע לחזנים דבר החרבן' להשמעות' סם וינתן תרגם להשמעותך בסורא ויש לפרש להשמעות חזנים כי הפליט יבא חליך ויגיד לך החורבן להשמעות חזנים' להשמיע לחזנים דבר החרבן' להשמעות' סם וינתן תרגם להשמעותך בסורא ויש לפרש להשמעות חזנים כי הפליט יבא חליך עז חמשה חדשים מן החרבן' ואפסר שהלכו חיל הכסדים לכבוש מקום חמר והסבויים עמיהם עד בואם לבבל: ביום ההוא יפתח פיך את הפליט' עם הפליט שתחמר לבני הגולה היה כאש' נאבתי לכם ולא שמעת' ולא היית' מאמיני' לדברי וית' ביום' ההוא יתפתח פומך במיתי משיבא: ותדבר ולא תחלם עוד' כיון שיביעו חליה' כל נבואותיך מוכל לדבר להם ולהוכיח' כילל יהיה להם פתחון פה להשתבך דבר ומה שאמ' ולא תחלם עוד לפי שאמ' לו נבואה' הבקעה ולסוך חל חכך ונאלמת ולא תהיה להם לחיים מוכיח: ויהי דבר יי' בן אל' עתה החל בפועל האומון' הסכנות לחרץ ישראל שסמחו לחרבה ובבלתו לדבר בחרבן' חרץ ישר' בפר' הזאת פתח בחרבן' האומות: וחמרת

ואמרתי לבני עמון יען אמרתי חמר לסון נקבה כנגד הכנסה : החל ענין שמחה ונילה וכן החל החל דחתה עינינו והזנונים להם וכן תי' חדוה : כי נחל בפעל

רשי
החל : לפון שמחה :
כי נחל : כי נחל והיה
מורסה לאחרים :
לבני קדם : כסדים
וארס לכד מורה הם :
יען מחאך יד ורקעך
ברגל : למס שמחה
ואף על פי שברחם
הספר חמר כן לענין
חבל הכה בכפך ורקע
ברגלך ואומר החל יס
דברים שמוסך אותם
לאכל ולשמה חבל חן
ענייך שזה וכן חלילים
לכלה ולמת : ורקעך
לסון מרפס : בכל
שאטך : לסון בזיון
פותרך בו כמו ויכו
עסו שתרנס חונקלום
ושאט עשו ואחי חומר
שאט לסון שאף ג
גולומלט בלעז : הנה
ככל הנויס בית יהוד'
בטלה חלב הנה מהם
ונמאסו לנתת ביד כבוכד
ככר כשאח הנויס נ
ומדרש חנה סכנסו
להיכל וקפלו צורת
הכרובים שזר שלמה
על קיר ההיכל כמעד
איש ולויות והוציאו
לחון חמדו ראו חלו
שהיו מרחים עבמס
ככנועים כמה היו ע
עוסקין : הנני פותח
את מבצרי חרץ מואב
חמר בספר בסוף ג
בבולס הוא הכתף סוף
בבול חרץ כמו ולכתף
הסנית חל הכתף ר
דמתרג לעיברא : לבני
קדם : אפתח אותם
שיבאו על בני עמון דרך
חרץ מואב : ורדה

נחל ב' א' קמץ וא' פתח וכתרי' לישני וסוים' אשר נחל משה' אל מקדשי כי נחל' בתרא קמץ : טירותיהם
ג' מל בליש בקריא' וסוים' וישבו טירותיהם בך' פתחת הטירות' ואלה מושבותם לטירותם דדה : עלך ג'
משעי' וסוים' לכן הנני נטיתי את ידו' : כל ידעך בעמים' דבר ואמרת : מהקד' ד' וסוים' נמסר בספר שפטים
ותימר לבני עמון קבילו פתגמא
דני אלהים כדנן אמר יי אלהים חלף
דאמרתא הדוא על מקדשי ארי
אתחל ועל ארעא דישראל ארי
צדיארת ועל דבירת יהודה ארי
הליכו בגלותא : בכן הא אנא
מסר ליד לבני מדנחא לירותא
וירתבו פרנתיהון ביד וינרו ביד
משפניהון אנון יכלון טוב ארעיה
ואנון יבזון נכסד' : ואתן ית רבה
למדור גמלין וית בני עמון לבירת
מישרי עררין דעון ותדעון ארי אנא
יי ארי כדנן אמר יי אלהים חלף
דטפתא בידך ורפסתא ברנך
וחדיתא בכל צפוח נפש על ארעא
דישראל : בכן הא אנא מרים ית
מחרת גבורתי עלך ואמתנך לבני
לעממא ואשיצנך מביני עממא
ואברנך מן מדינתא אצנך ותידע
ארי אנא יי
יי אלהים חלף דאמר מואבא
ושעיר מה שנו מפל עממא דבית
יהודה : בכן הא אנא תבר ית
הנקוף מואב מקרויהון מלכיהון
עד פציהון חדות ארעהון בירת
ישמות בעל מעון וקריתים :
לבני קדם על בני עמון ואמסרנה
לירותא בריל דלא יהי דכרן בני
עמון בעממא : ובמואב אעביד
פורענות דינין וידעון ארי אנא יי
כדנן אמר
יי אלהים חלף דעברו אדומאי
ברתקוף פורענות לבית יהודה
וחבו חובא ואתפרעו מנהון
בכן

ס' ב' : הישימות ד' וסוים' וזנונו על הירח מבית הישימות' והערה עדי' ובית פער ואשרוד' לכן הנני
פתח את כתף מואב' ומשתגן באתיקה אוריתא הישמת כתיב כן' יהושע הישמו כתב' וחזקאל הישימו :

והנמל והזן מתחלפין בחלפה ביתא דחלט ב' : כה חמר יי' יען חמר מואב וסעיר' חמר' מקור' מואב' הוא עיקר האמירה לפיכך הוא לסון יחיד כמו ותדבר מרים
ואחרך ותכתוב חסרת המלכה ומדרכי היהודי חמר בהם לסון נקבה לפי שנקבה עיקר המעשה וזכר שעיר עם מואב שהם סכנים ושמוהו בגלות ישראל כמו שאמר
בכנזות עובדיה : הנה ככל הגוים בית יהודה' לפי שנשאל בית יהודה חמר גלות ישראל חסנו כי לא יגלו בית יהודה מפני בית המקדש אשר היה בתוכם ועתה כסרלו
שגלו חמדו הנה ככל הגוים לקוי בית יהודה כי כל הגוים על ידי שנחרבו וכבדו נכר והנה הם גם כן כהם ולא העילה להם סכני' החל יתברך אשר היה בתוכם : לכן הנני פותח
את פתף מואב' עבר מואב כמו ולכתף הסנית ובסמוך יאמר כתף בסנול חמר אפתח עבר מואב מהערי' מזד הערי' הבנורו' שלו שהיה בוטח בהם ממס אפתח סיכנסי בהם
חיביהם וכפל עוד מעריו מקבהו כלומר מעריו שהם בקנה גבולו כי הערים אשר על הגבול יבצר אותם חלם ויחזק אותם יותר משאר הערים ומה הם אותם הערים צבו
חרץ חמדת חרצו הם והם בית הישימות' בעל מעון וקריתיהם כתיב' וקריתיהם בלא יוד אשר יהיו וקרי' ביוד ואחד הוא : לבני קדם על בני עמון' לבני קדם חקרא
שיבאו על בני עמון וסנה בני עמון בפרסת מואב לפי שהם הרעו יותר לישראל ובלבו אותם יותר בגלותם כמו שאמר בכנזות עמוס על בקעם חרות גלעד למען הרחם
את גבולם וכן חמר בכנזות צפניה שמעתה את חרפת מואב ודופי בני עמון בני עמון הרבו בזמפס וכן חמר הכה יען חמרך החל ואמר יען מחאך יד ורקעך ברנל
נתשמח וגו' לפי הרבה בפורענות וסנה בה בפרסת מואב לפי שבני עמון ומואב אחים היו וארצותם סמוכות זלזו : וכתתיה למורסה' חתנכה להם למורסה כמו שאמר
למעלה : ובמואב' מבוחר הוא : כה חמר' עתה חומר פורענות שעיר שזכר בפרסת מואב כי שעיר הוא חלום : יען עשות חלום בכיקוס נקם לבית יהודה' הראו בהם מעשה
קדם ואף על פי שהם לא חטאו להם ועשו להם מה שעשו כמו שאמר בכנזות עובדיה ואל תעמוד על הפרק להכרית את פלטיו וכל הענין כמו שאומר עס : ויאסמו חסם'
אשמו וחסאו עליהם כי אחיהם היו נלא וזכרו ברית אחים ויאשימו האלף בסוף : ונקמו בהם' כמנח' בו אחרים בקטר הבית מבנין כפעל כמו חכי נקמתי בכס הניקמו בה'
לכן

רשי יחזקאל כו רדק תריא

לכן כה אמר יי' ונתתיה חרבה מתימן חתן חרוב מחד תימן כלו' סתימן תחרב כתימן ככור חליפו כן עשו וחרבו יקראת על שמו תימן וכן אמר בכנולת ירמיה האין עוד חכמה בתימן ויונתן תרב מדומה: ודנה' ההא כוספת כי הוא מלעיל הטעם בללת רובה לומר יושבי דין בחרב יפלו ודקן היא עיר גדולה חרץ חרוב וכן זכרה ירמיה

כנולתו יושבי דין: ונתתי ביד עמי ישראל מזה כראה כי כנולה זו עתידה וחפסר גם כן שהיתה בבית שני שנבדל יד ישראל עליהם והחריבו וזה לא ידענו כי לא נכתבו דברי בית שני בספר כנולת: כאפי וכחמתי בכף רוב לומר כמו שהיה חפי וחמתי גדולה עליהם כן יעשו בהם נקמה גדולה: כה אמר יי' בנקמה' הם עשו עם ישראל רעה בנקמה כלומר בענין רעת הנקמ' שהיה גדולה מרעה אחרת כחילו ישראל הרעו להם מחלה והם לקחו נקמת' מהם ויונתן תרב' בדכבו: בשלט בכפס' ככיוון שהיו מבזים אותם בכפשות להרע להם דרך כיוון וקלן: למשחית חיבת עולם' שם כמו והודי כהפך עלי למשחית כלומר הרעו לה להשחיתם להיות חיבת עולם ביניהם: לכן והכרתי את כרתי' משפח גדולה מפלסמים וכן כאמ' עליהם פסטנו כנב הכרתי וכן בני כרתים: את שארית חוף הים' כי עכו חכר בחרבן חרץ ישראל כי הים ה' האחרון הוא גבולם וחרץ כלשתי' יש ממנו גם כן על חוף הים וחיותו כשאר אחר חרבן חרץ ישראל ועליו חמר והאבדתי: ועשיתי מכולת הוא: ויהי בעשתי עשרה שנה' אז סנה לדקיהו שהיה סנה החרבן כי אז חמרה כוד על ירושלם האת: בחח' למדס' לא נלה בחי זה חרם וכיון סתם חותו כראה כי על הדם החרבן אמר שהיה חרם חב: בן חרם' האת' ענין שמחה כמו ספירסנו: כשכרה דלתות העמים' העיר שהיתה דלתות העמים שהיו כ נכנסים ויוצאים בה הסוחרים בסחורות מכל העמים: נסכה חלי' חותה הסחור' שהיו מביאי' הסוחרים בה נסכה ונתגללה חלי כי כיון שחרב היא יבאו חלי' נסכה מכבי' נפעל ושרסו סבב והוא נפעל עבר לנזיר' פעל כברי': חמלחה החרבה' חלי חמלח מסחורות אחר שהיה חרבה כי כיון שהיתה במצור ב'א סנה ל לכדיקה ידעו כי לא תמלט ותחרב והסבו חותה למרבה טרם יוס החרבן' חמלחה החי' מבינן נפעל בתוספת הא' החרבה מבינן הפעל ולתקן קריא החית שהיה גרונית יקדו ההא בקמץ רחב והחית' בחטף קמץ: לכן' כהעלות הים לגליו' כי בהסתער הים מפני הרוח מעל גליו למעלה ותרנ' יוכ' כמיסק ינוח בחיתרנוס' גלוהי: ושחתי' וסחתי' עכרה:

ונשיתי ידי על אדם חד מן יו' דחס' את וסיס' דם' ארבה' חשך' והארב קם מהרה' ארץ כי תחטא' והנה נשיתי ידי עליך ואגרע חקך' ונשיתי ידי על ארזים' הנני נטה ידי על פלשתים' הנני אליך הר שער' על כן זרה אפי' בעמו' וי' הטה ידו' ויך ידו על צפן' ידו נטה על הים' ונשיתי ידי על יהודה'

לכן כה אמר אדני יהוה ונתתי ירי על ארזים והכרתי ממנה ארזים ובהמה ונתתיה חרבה מתימן ודרנה בחרב יפלו: ונתתי את נקמתי בארזים ביד עמי ישראל ועשו בארזים באפי וכחמתי וירעו את נקמתי נאם אדני יהוה: כה אמר אדני יהוה יען עשות פלשתים בנקמה ונקמו נקם בשאט בנפש למשחית איבת עולם: לכן כה אמר אדני יהוה הנני נוטה ידו על פלשתים והכרתי את כרתים והאבדתי את שארית חוף הים: ועשיתי בס נקמות גדולות בתוכחות חמה וירעו בני יאני יהוה בתתי את נקמתי בס: ויהי בעשתי עשרה שנה באחר לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן ארזים יען אשר אמרה צר על ירושלם האח נשברה דלתות העמים נסכה אלי אמלחה החרבה: לכן כה אמר אדני יהוה הנני עליך צר והעליתי עליך גוים רבים כהעלות הים לגליו: ושחתי חמות צר והרסו מגדליה ושחיתי עפרה מפנה ונתתי אתה לצחית סלע: משטח חרמים תהיה בתוך הים כי אני דברתי נאם אדני יהוה והיתה לבז לגוים: ובנותיה אשר בשדה בחרב תהרגנה וירעו בני יאני יהוה:

הכרתי: חוף הים' חמלק כל הס פלשתי' סיפסין במקצוע ד' דרומית מערבית של גבול חרץ ישראל על הים האחרון: בעשתי עשרה' לדקיהו: על ירושלם' שהיתה במצור: החח' למסן קול שמחה: כשכרה דלתות העמים' עיר שכל האומות נכנסו לה לסחורה מעתה תסבד ס לא יך המצור מ' מעליה עד תלכד: כס' לוי' מעת' הסנה סחורת העמים חלי: חמלחה החרבה' חמלח חלי מן העיר ירושלם החרבה: וסחתי' ועקרתי כמו בית גחיס יסח יי' ו נסחתם מעל: לכחיה סלע' לפי שהיתה כנויה בסלע בתוך הים כשנתקן ויסח עפרה חל הים כשאר הסלע חלק וכן תי' לשעיעות כף גליו: משטח חרמים' על הסלע יפטמו הדיונים את חרמי מכמרות' לנכב: ונכותיה אשר בשדה' הכפרים המשועבדו לח סבתותיה: והקים

מזנה כי אור כנכתה על סלע בתוך הים וכמו הסלע עבר לנזיר' היישוב וכאשר כסוהו מי הים בעת חרבה סחבי' והשליכו ממנה עפרה ונסחר הסלע יבש כמו שהיה מתחלה: לכחית סלע' המקום הנבנה בסלע יקרא חתי' והוא המקום היבש שבו לפיכך יקרא כן וכן סכנו חתיה מק' יבש וכמא' במ' והסביע בכחחות כפסך ויונתן תרבס' לשעיעות כף גליו' כלומר שהיה הסלע חלק וחץ עליו עכר: משטח חרמים תהיה' שהדיודים יסתחו רפתותם סס בחמותו הסלע שהיה יבש ונגוב כי מה שאומר אחר זה וכמין חמיש הדברים זה יהיה לסנה כסיעלה הים עליה ויסמכה ויסב הים למקומו וישחר הסלע יבש ונגוב: והיתה לבז לגוים' כי הגוים כשיבאו עליה יבחנוה ויסללה: (בכותיה' הם הכפרים: מהרגנה' ירגנו חנשיה):

רדק

יחזקאל נו

רשי

כי כה אמר מלך מלכים כי כל מלכי הארץ תחתיו נאמר זה תזכה לומר סיבה על צור עם מלכי האומות כי הוא מלך עליהם ויביאם לאשר ירצה: כתיבתך דיק וסוללה פירשתי למעלה בפרשת לכה: כה כלי מגן הנקרא טרקח בלעז ובערבי וונתן תרגם ויקים עלך די מוייכך בתריסין: ומחי קבלו פירשו בו שהיה כלי שמסליכים בו חבנים בחומה לכתבה מחי מכה תרגם מכה מחי קבלו נגדו תרגם נגד קבל וכן ויכהו קבל עם נגד העם ויש לפרש כי המס נוספת והוא מדברי רבותי זל שאמרנו מתלקטין בחי קבל והוא הקפת שקורין חרקה בליטטורח ומורים פו חכים לעומדים בחומה שלא ירחו בחומה מפחד החכים ולא ילחמו ותרג' ונתן ומחת פגזותיו: בחברותיו הם כלי המפץ שמפצים ומסברים בהם האחבים: משפעת סוסין מרכיו וכן שפעת גמלים תפסך וכיכך על דרך הפלגה: חבקים האבק שיעלו ברגליהם: תרעסן חומותיך על דרך הפלגה: כמבואי עיר מבקעה כמו שבאין בעיר מבקעה בלא יגיעה ובלא מלחמה כן יבאו בשערך מבואי קבץ מן מבוא: בפרסות סוסין ומכבות ערך לארץ תרג' הם המגדלים הנבונים שהם נבני למעלה והם מכבות העז כי בה יעז ויסגב האדם ובחמרו תרד רוצה לומר כל אחד מן המכבות: ושלו חילך כתרנומו נכסך: רכלתך סחורתך: ועפרך עפר הבנין: והשבתי המון שירך רבני שירך שהיית סמח ומנגנת ושרה מרוב טובה: ונתתך היותהיה תיו הנקב שלא לנוכח וכן תבנה נאמר לא תבנה עוד והעיר שהיא בנייה היום הנקראת צור היא ביבסה על שפת הים כי צור היא הקדומה היא בתוך הים והיא צחיח בלעז: כה אמר יי מפלתך מפלת ההרובים: בחנך חלל כמו יחנך חולל וחכת החלל היא יבחת נשמתו מהקפה בקול בעת מותו וונתן תרג' בניהם מטעני חרב: בהרג כמו בההרג ובכפול הא הבנין הוטלה תנועת על בית השימוש: הרג טס הפועל ואמר טס הפעל אחר הפעולה לחזק הענין כמו ניכס לוד כוס למען טבוח טבח ב צנוע בצע בוגדי בגד נהדומים להם: וירדו הענין הזה כולו כי יפחדו על עצמם כי יאמרו עיר גדולה וסחורת כחאת חרבה ואיך נעמוד אכחנו: וחרדו לרגעים לשעות ולרגעים כלומר תמיד זיה ויועזו מן קדם תבריהון ת תרגם לרגעים מן רגע הים עירי רגע: ונשאו מוסבת מימי

ארי כרגן אמר יי אלהים הא אנא מייתי על צור נבוכד נצר מלכא דבבל מצפונא מלך מלכא ב בסוסון וברתיכון ובפרשין ומשרין ועם סגי: יתכי כפרנד די בחקלא בחרבא וקטיל ויבני עלד ברקום ויצבור עלך מליתא ויקים עלך די מוינין בתריסין: ומחת פגזותיה יהב בשורד ומרלד יתרע באבני ברזליה: מרפסת סוסותיה יחפנד אבקהון מקל פרשין ונלגלין ורתיכון ויועזו ש שורד במיעלוהי ברזעך כמא דעליו בקרתא דמתרעא משור: בפרסת סוסותיה יהוש ית כל שוקד עמיד בחרבא וקטיל וקמת תוקפיד לארעא ימגר: ויבזון נכסך וישבון סחורתך ויפגרו שורד ובתי חמדתך יתרעו ואבנד ואעד ועפרך בגו ימא ישוון: ואבטל אתרנושת זמרד וקל נגון כנרד לא ישמע עוד: ואתנגד לשעיעות כיה גלי משטח צדין תחי לא תתבני עוד ארי אנא יי גורית במימרי אמר יי אלהים: כרגן אמר יי אלהים לצור הא מקל מפלת קטילך בניהום מ מטעני חרב כד יתרמון קטילין בניוד ויועזו פרוריא: ויחתון מעל פורסותיהון כל רבבי ימא ועדון ית מעילהון וית לבושי ציוריהון ישלחון זיע ילבשו על ארעא יתבון ויועזו מן קדם תבריהון ויצדון עלך: וישלון עלך אליא וימרו לך איכרין אבדת דהוית יתבא בגו ימא קרתא משבחמא דהוית יתבא בתקוף ימא היא ויתבגא איכרין אתמסרו לתבר כל יתבאון בען ויועזו פרוריא ביום מפלת קטילך ויתבגלון ננותא די בימא במפק גלותיך: ארי כרגן אמר יי אלהים כד אתן יתיד קרית חרבא כקריון דלא אתותבא באסקותי

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

והקים עלך כה ויקים עלך די מוינין בתריסין: ומחי קבלו הוא אחד מ:תחבולות המגור לזרוק חבנים גדולות ומכה כנגדו חלקויליה לשאפוריירח בלעז ויש לועזים קבלו דשארכליטא בלעז ויש לועזים פוריריא בלעז: בחברותיו באומות חורבן סיבא עמו: משפעת סוסין: כשים סוסים הרבה מעלים חבק ברגליהם ועולה ונעשה כענן ומחסיך הארץ הוא קרני שפעת וכן ושפעת מים תכסך ד ללחפוסון בלעז: כמבואי עיר מבקעה כמה דעלין לקרתא דמתרעא משור ש שנפרצה חומתה: רכלתך סחורתך: וקרדו לרגעים מוסבת מימי לטבריסין כח עליהם גם הם כמבנד לרגעי לסון שכר כמו רגע הים עירי רגע על רגעי ארץ על דכאי ארץ ומחם פיר לסון רגע כמו כי רגע בחמו: ושמוון לסון תמחון: מוסבת מימים ים ניקדין רפי ופותרין מיוסבת מימי קדמוני וים נוקדי דנ ומותרין מיוסבת בחוק על ימי ימים הסבוכים לה וכן תרגם ונתן וכן הוא: אשר נתנו חתיכם סביבות לכל היוסבים חתיכם לורדפריימנט בלעז: האץ כמו האיים: מנחתך מציחתך בגולה בהעלותי

כה אמר אדני יהוה לצור הלא מקול מפלתך באנק חלל בהרג הרג בתוכך ירעשו האיים: וירדו מעל כסאותם כל נשיאי הים והסירו את מעיליהם ואת בגדי רקמתם ופשטו חרדות: ילבשו על הארץ ישבו וחרדו לרגעים ושמו עלך: ונשאו עלך קנה ואמרו לך איד אבדת נושבת מימים העיר ההללה אשר היתה חזקה בים היא וישבירה אשר נתנו חתיכם לכל יושביה: עתה יחרדו האין יום מפלתך ונבהלו האיים אשר בים מצאתך: כי כה אמר אדני יהוה ברתי אתך עיר נחרבת בערים אשר לא נושבו

כי מהסחורות שהיו באות אליה דרך ים נתישבה ועלתה במעלה ואמר מימים לסון רבים כלומר ים אוקינוס וים מערבי ושאר הימים כי דרך כלם היו באים אליה סוחרים וית דהות יתבא בגו ימיה: העיר ההללה היא במקום אשר כי לא תבא הא הדיעה בעברים וכן וכל ההקדים שמואל כמו אשר הקדים: אשר היתה חזקה בים רוצה לומר באי הים היתה היא החזקה שבה העיר היתה חזקה בבנינה וכן יושביה חזקים וית דהוית יתבא בתקוף ימא: אשר נתנו חתיכם לכל יושביה מרוב חזקם נתנו חתיכם ויערואם לכל יושבי הים וזכר הים בלשון נקבה כמו שאמר גם כן ואת הים הוריד מעל הבקר הנחשת אשר תחתיה וונתן תרגם חזקין אתמסת לתבר כל יתבא כנו יושביה לכור על דרך רחוקה: עתה יחרדו בשוא חית: האץ ביוד חמת לכד והנן במקום מ'ס וכן לקן הימין כמו הימים ותרגם ונתן פדוריא וכן תרגם ירעשו האיים למעלה חבל ונבהלו האיים אשר בים תרגם ננותא דבימא וזה עשה מפני שככל בכסוק ופרוריא פירוש מרגסי הערים והכפרים וכן תרגם ירעשו מרגסות יועזו פדוריא וכן בדברי רבותינו זל פדוריא: מנחתך כתרנומו במיפק גלונתך: כי כה אמר יי בערים אשר לא נוסבו פי כמבדאה הסלע חלק נראה שלא היה שם עיר מעולם: בהעלותי

רדק

יחזקאל כו

רשי

הכמך צור היו בך, צור הוא לשון קליחה כלומר את צור הכמך היו בך לא היית צריכה להביא לך חכמים מעיר אחרת יודעי הים להנהיג הספינה בחכמה כי בך היו: המה חובליך, חובל יקרה מוסך חבלי הולון במשפט וצדק למשכס בחכמה לקבל הרוח במשפט ואחד הוא הדב פרנס הספינה המלמד שאל החובלים למשך כפי מה שיראה והוא ה

חבליך, אחוזי הקברניט לכון וליישר האניה: זקני נבל, אחוזי הכנף כמו סנאמר וכוני חירום והנבלים: מחזיקי בדקך, מתקני בדקך שלא יכנסו בהם המים אפי' יטונט טאקל'אונא בלעז: כל חניות הים ומלחיהם, הספינים שלהם: היו בך, היו סביבך לשוט אל המדינות הנחוקות להביא הסחורה לתוכך:

לערב מערבך, לשון ערב נרטי'אה בלעז הש כל צרכי האדם שהיה חי בהם וממנו הוא ערובתו והגלתו לחייו: בני ארוד וחילך, סחר חיל בני אדם היופדים בתוכך:

ונמדים, תרגם ונתן ואף קפוטקאי סמעי משמו של רבי מנחם על שם סוחרים בים על התהום ומשערי נומדי חמות עומקה נקראו נמדי' אכל'ויס בלעז ויש פותרים שהם נכסים ונכנסין במדת חמה: סלטיהם, הם חשבות שנותנין בהם חני' כמו הכרו החביש מלאו הסלטי קייכל'וי בלעז: תלוי הרבה תלי תלים: תרשים, ים פסמה תרשים: מרוב כל הון שהיה בתוכך ובטוחים הסוחרים סימאלו בך סחורה הראויה להם: בדיל, אסט'וי בלעז: עזבוניך, חזקתך ועוזריך כמו ועזבו את ירושלם עד החומה ו נמומו של אדם הוא חזקתו המעמידו על רגליו: בכסף אדם, עבדי ופסחות למכור: ידך, מקומך:

קצות סן והובנים, קרני יעלים ועמלו פיל וטווסים עופות שסמן פלאון בלעז: הסיבן אשכך, הביאו לך תשורה: בככך, אקרבונקלא בל: אר' סחרתך, באבני טובות האמורו במקל' וארנמן ורקמה וכו': מרוב מעשיך, מתוך שהיו יודעין בכפי' אידך וסרין סמרכי' להם מעשה נוי ותפאר לתכשטי: בחט' מנית, שם מקום שחיטה יפות כמו עד בואך מנית ומדרש אגדה הטין יפין ונסין הנמכרין במניין ונותן תהגם בחטי דריחום לשון קבוצת מניינים הרבה טרוקאש בלעז וחבירו בפסיקתא מה הדם רחום בעל'ן אף ללה רחופה בבנים ולא ידעתי מהו מפי רבי שמעון מנחתי סמכא במקרא תרגום ירושלמי בחיטי מנית ופנב דחוסלא וקלימא שערי דחוסלא סבתלמוד אנו סוכים שעורים קלובים ואומר חרי מנית לשון מנות מאכל מוזמן ואף לפי נקוד דגס דרכו של ונותן לתרגם התיבה פעם משמעה פעם מדרשה כן תרגם וגם שם העיר המונה אנונקרין שם והמונה לא מפי' הא' ותרג' ואף לתמן יתרמון קטלי קרמא דסביאח איתרבושתהא: ופנב, רחיתי בספר יוסף הכהן עץ אפרסמון הוא פנב והיו מצויין ביריחו ועל פס דוח הטוב נקראת יריחו בחלסמא בלעז: ביין חלבון, יין לבן מבושל וממם חברו עם חלב האים לשון טוב: ועמר צחר, ועמר מילת כביא ביום שגולד הטלה וטירהתו חמו בלחיכתה עוסף כסות ומככין אותו סביביו בקרסי' כדי שיאח צמרו נקי, צחר לבן כמו חמונות צחורות:

לערוב ב' ומב' ליש' וסימ' רפא היום לערוב, לערב מערבך, קדמא מל: בכסף טו' דפין וסי' נמסר ביהושע סימ' כב: עזבוניך ד' ובענין וסימ' תרשיש סוחרתך, מבית תוגרסה, רכלי שבא ורעמה, בזאת עזבוניך מימים: ראמות ג' כתיב כן וסימ' את בצר במדבר, ומעבר לירדן נתנו, ארס סחרתך:

הכמיך צור היו ביד אנון פרנסך, סבי נבל וחכמהא היו ביד מתקפי צורכך כל נחתי יפא ו

וספניהון היו שטיין ומיתן סחורא לניוד: פרסאי ולודאי ופוטאי היו במשריתך נברי עברי קרביך עניליו וקולסין תלו ביד אנון א

אסניאו זיוד: בני ארוד וכל משריתך על שורך סחור סחור ואף קפוטקאי במגדלך היו ש

שלטיהון תלו על שורך סחור סחור אנון שכלילו שופרדו: מן יפא מיתן סחורה לניוד מסני כל

עוררו בכסף ברזל עכץ ואביר יהבו בבית גניוד: יין תובל ומשך אנון תגרך בנפשא דאנשא ומני

נחשא מיתן סחורה לניוד: מסדינת גרממא סוסון ופרשע וכוונן מיתן סחורה לניוד: בני דרו תגרך יתבי ננון סניאן

מיתן סחורה לניוד בקרני ד דיעליו ושו דפיל וטוסין ארתיבו קורבניך: מן ארס מיתן סחורא

לניוד בסני ערתך ברתכריכו דארנן ורקם ובוץ ציורין ואבניו טכין ומרגליו יהבו בבית גניוד:

יהודה וארעא דישראל אנון תגרך בחטי ריחוש וקוליא ורפש ומשח ושעוף יהבו בחנותך: מן דפישק מיתן סחורא לניוד בסני עתריך מסני כל

עזרתך חילת מבשל ועמר מילת פבינא: מרוב כל הון, מרוב כל הון שביאה אליך נקראת סוחרתך ובמה היא סחרתך בכסף ברזל בדיל בחסרון ניו השמוס כמו שמש ירח רחובן שמעון: עזבוניך, סוחרתך ונותן תרגם יהבו בבית גניוד: יין תובל, בכסף אדם, סמביאש עבדים ופסחות למכור וכלי נחשת מביאים משם כמו כן וכל האקומו' שזכר כל אחד לפי חכריו הנמכרי' שם סמביא' אותם למקום אחד למכור ואמר כי מכל המקומות היו מביאים לצור מרוב סוחרתה: מבית תוגרמה סוסים ופרשים, תרגם ונותן ממדי' ברממיה ויה מפרשים ופרשים מן סוסים טובים וקלים ויקראו אותם פרשי' כנגד

הסוסים האחרים כמו שהאנשים הפרשים יש להם מעלה על שאר בני אדם בלחמ' וים לפרסו כמשמעו בני אדם פרשים כי בחותן המקומות שמוכרין בני אדם כמו שמוכרים היום הכופים לעבדים יש מהם שראוים להיות עבדים ויש מהם ראוים לפרשים רוכבי סוסים ומיון תבל ומשך יביאו אותם שהם ראוים לעבדים לפיכך אמר בכסף אדם ומבית תוגרמה היו מביאים אותם שהם ראוים להיות פרשים:

נתנו עזבוניך, זה תרגם ונותן מיתן סחורה לניוד: בני דרך, סחורת ידך, איים רבים מפאת בני דרך היו סחורים על ידך: קצות סן והובנים, דמה סיני הביל לקצות לפי שהם דומים להם ומהם עושים מלאכה מדעת ונותן קצנות סן הם שני דברים ול' קרנו' וסן וחסר ויו החבור כמו שמש ירח והדומי' להם והכסמך לקצנות חסר וכן תרגם ונותן בקרני' דיעליו וסן דפיל, והבנים פיר' בו העין הנקרא בערבי אכום ונותן תרגם וטוסין הוא העין שקורין בלעז פלאון: השיבו אשכך, השיבו אשכך

השיבו מנחתך כמו והשיב למלך ישראל והוא הבאת המנחה פעם אחר פעם, אשכך, מנחתך כמו אשכך יקריבו: ארס, מרוב מעשיך, מרוב מעשים ומלאכות יקרות שהיו בך היו מביאים לך ארס בסחורה אכבים יקרות ונגדי רקמה וית בככך ארנמן בתכריכו דארנן ותמהתי מתרגמו כי נכך הוא סם אבן יקרה הנזכרת בתורה: בעזבוניך, תרגם ונותן בבית גניוד: יהודה, בחיטי מנית, שם מקום בארץ ישראל שהחטים שם יפות וממנו עד בואך מנית וכן פנב שם מקום ונותן תרגם בחיטי ריחום וקליא ולא הבנתי מלת ריחום מה הוא וקליא מלאנו בדברי רז' מערבין בקליא והוא מירקות השדה הנאכלים ופי' בעל הערך שהוא עשב שצורכין אותו ומשמין אפרו בכורית ויוסף בן גריון פירס פנב שמן אפרסמון הנקרא בלסמו והיה נמצא בידיהו כי לכך נקראת יריחו מענין ריח שריחו טוב והנה אומר בפסוק וברי ואפרים אותו שהוא שמן אפרסמון: נתנו מערבך, תרגם ונותן יהבו בחנותך וכבר פירס מערבך שהוא ענין סחורה: דמשק, ביין חלבון, שם מקום בדמשק סייג טוב ונותן תרגם בחמר חילת מבשל: ועמר צחר, לבן וכן חמונות צחורות לכנות ונותן תרגם ועמר מילת כביא:

השיבו אשכך, השיבו אשכך מנחתך כמו והשיב למלך ישראל והוא הבאת המנחה פעם אחר פעם, אשכך, מנחתך כמו אשכך יקריבו: ארס, מרוב מעשיך, מרוב מעשים ומלאכות יקרות שהיו בך היו מביאים לך ארס בסחורה אכבים יקרות ונגדי רקמה וית בככך ארנמן בתכריכו דארנן ותמהתי מתרגמו כי נכך הוא סם אבן יקרה הנזכרת בתורה: בעזבוניך, תרגם ונותן בבית גניוד: יהודה, בחיטי מנית, שם מקום בארץ ישראל שהחטים שם יפות וממנו עד בואך מנית וכן פנב שם מקום ונותן תרגם בחיטי ריחום וקליא ולא הבנתי מלת ריחום מה הוא וקליא מלאנו בדברי רז' מערבין בקליא והוא מירקות השדה הנאכלים ופי' בעל הערך שהוא עשב שצורכין אותו ומשמין אפרו בכורית ויוסף בן גריון פירס פנב שמן אפרסמון הנקרא בלסמו והיה נמצא בידיהו כי לכך נקראת יריחו מענין ריח שריחו טוב והנה אומר בפסוק וברי ואפרים אותו שהוא שמן אפרסמון: נתנו מערבך, תרגם ונותן יהבו בחנותך וכבר פירס מערבך שהוא ענין סחורה: דמשק, ביין חלבון, שם מקום בדמשק סייג טוב ונותן תרגם בחמר חילת מבשל: ועמר צחר, לבן וכן חמונות צחורות לכנות ונותן תרגם ועמר מילת כביא:

רשי יחזקאל כז רדק תרג

ודן ויון מלינות הם: מחולל, מטוה של סירחים; ברזל עשות, עשוי כעשסיות
מסם בלבו הוא פרזל הנדושה: בכנדי חפס לרכבה, בלבוש דיקר לרתיכון;
בכרים, ככסים ויונתן תרגס בתורן וכן תרגס מהא חלף כרים דמיסע מן
מושב: חסור כלמד, ית מדין חסר ומדי: במכללים, בכרים שהם למכלול

ודן ויון מחולל, בלוי עש הדגם ופירוסו הולך כמו חולת יד חולו מים מני יש
חולו לו וכן תרגס יונתן הלך חול ואמר מחולל בלסן פעול להתמות ההליכה
בשיירות וכן תרגס יונתן ודן ויון בסירין: נתנו בדגס הלון לתפלת הקריחה
מפני ההססן: ברזל עשות, זך מן עשת שן והוא הכרזל סקורין חלהבדי

פרמוכט בלגומה הם
המכלולי בלומי תכלת
ורקמה טליתות של
תכלת מרוקמות:
ובניני ברומים
בתכסטי פאר סננומי
חזתם בארצון סקורי
חסקרין בלגומהם מ
מוחפין עור ומנויירין
לכו בניני מסמדין
סורי סורי וכיירין הם
בלסן חרמי קמטרין
בלסן ערכי ברומים
והם חכוסין וחלסורין
בחבלי כון לבני:
וחתים יתי אחי הדסי
חזתן חרנוים היו כ
כתוני במנדלי עז הדס
ומביחין חזתן לתוך
הינדליון והקמטראות
שכתובן והתכסטיין
שבתוך הקמטראות
הכל יחד לסחורה וכה
שפתן הלסון בלסן
קצרה ובננוי ברומים
החכוסים בחבליים
וחרומים בתוך ען חרז
סהברומים הם ה
הקמטראות והיו ח
חלסורים בחבלי וכתוני
במנדלי הדס שהוא
ממיני חרז ומכלולים
שבתוך הברומים קרח
יונתן וכוספין דחרז
בחימלין די זהריתא
תכסטיי הנריכי שמיר
כחה דמחתי בקומטריי
מונחים בקמטראות
והמנדלס שבתרגום
כמו שאנו שוכח תיבה
ומנדל סיפרייט בלגו
חכיות תרגסים סרותי
הם היו לך לערבה
ומיסור כסס שהמיסור
הו דרך כבושה להביח
בוסחור לעיר היוסכת
ביבשה היו לך תחתך
חכיות תרגסים מסלה
להביח מערבך לתוך
: שחתך לסון שרן
ומיסור ודומתו עלו
בשחתיה: ותמלאי
ותכבדי מחד, הביחו
למחך מסחיני רב ו
והכבדו מסחיך יותר
מדחי: במים רבים
הכחך הסטי חזתך

ודן ב בתרי ליטני וסימ' למה יזר אניות: ודן ויון מאול: נתנו ונתנו ד' דרשי וסימ' ונתנו את בנותיו
להם בעזבתך נתנו: כי מסך הכל וסירך נתנו לך: סארי נתמו יד אשור: עקו ועקו ד' בכנול וסימ' הדצילו
דמלכי' ההצילו דישעיה' ושבתרי בריח דמשק' חרן וכנה ועקו: השטים ב' חס' ארף וסימ' ישיבי צידון
וודן ויון מאול בעזבתך נתנו ברזל עשות קרה וקנה במערבך היה:
ודן רכלתך בבגדי חפס לרכבה:
ערב וכל נשיאי קדר המה סחרי
ידך בכרים ואילים ועתודים כס
סחריך: רכלי שבא ורעמה המה
רכליך בראש כל בשם ובכל אבן
יקרה וזהב נתנו עזבוניך:
וכנה ועקו רכלי שבא אשור כלמד
רכלתך: המה רכליך במכללים
בגלומי תכלת ורקמה ובנוני ב
ברומים בחבליים חכסים וארזים
כה במרכלתך: אניות תרשיש
שרורתיך מערבך ותפלאי ותכברי
מאד בלב ימים: במים רבים הביאוך
השטים אתך רוח הקדים שברך
בלב ימים: הונך ועזבוניך מערבך
מלחך וחבליך מחזיקי ברךך וערבי
מערבך וכל אנשי מלחמתך אשר
בך ובכל קהילך אשר בתוכך יפלו
בלב ימים ביום מפלתך:
לקול זעקת חבליך ירעשו מנרשות
: וירדו מאניותיהם כל תפשי משוט
מלחים כל חבלי הים אל הארץ
יעמדו: והשמיעו עליך בקולם
ויזעקו מרה ויעלו עפר על ראשיהם
כאפר יתפלו: והקריחו
אלך קרתא וחגרו שקים ובכו אלך
במרנפש מספר מר:

ודן ויון ב בנותיו
להם בעזבתך נתנו
דמלכי' ההצילו דישעיה' ושבתרי בריח דמשק' חרן וכנה ועקו: השטים ב' חס' ארף וסימ' ישיבי צידון
וודן ויון מאול בעזבתך נתנו ברזל עשות קרה וקנה במערבך היה:
ודן רכלתך בבגדי חפס לרכבה:
ערב וכל נשיאי קדר המה סחרי
ידך בכרים ואילים ועתודים כס
סחריך: רכלי שבא ורעמה המה
רכליך בראש כל בשם ובכל אבן
יקרה וזהב נתנו עזבוניך:
וכנה ועקו רכלי שבא אשור כלמד
רכלתך: המה רכליך במכללים
בגלומי תכלת ורקמה ובנוני ב
ברומים בחבליים חכסים וארזים
כה במרכלתך: אניות תרשיש
שרורתיך מערבך ותפלאי ותכברי
מאד בלב ימים: במים רבים הביאוך
השטים אתך רוח הקדים שברך
בלב ימים: הונך ועזבוניך מערבך
מלחך וחבליך מחזיקי ברךך וערבי
מערבך וכל אנשי מלחמתך אשר
בך ובכל קהילך אשר בתוכך יפלו
בלב ימים ביום מפלתך:
לקול זעקת חבליך ירעשו מנרשות
: וירדו מאניותיהם כל תפשי משוט
מלחים כל חבלי הים אל הארץ
יעמדו: והשמיעו עליך בקולם
ויזעקו מרה ויעלו עפר על ראשיהם
כאפר יתפלו: והקריחו
אלך קרתא וחגרו שקים ובכו אלך
במרנפש מספר מר:
וימרטו עלך מרט ויחסרו ססין ויכזו עלך במריר נפש ועברו מספר מדיר:

נתנו ונתנו ד' דרשי וסימ' ונתנו את בנותיו
להם בעזבתך נתנו: כי מסך הכל וסירך נתנו לך: סארי נתמו יד אשור: עקו ועקו ד' בכנול וסימ' הדצילו
דמלכי' ההצילו דישעיה' ושבתרי בריח דמשק' חרן וכנה ועקו: השטים ב' חס' ארף וסימ' ישיבי צידון
וודן ויון מאול בעזבתך נתנו ברזל עשות קרה וקנה במערבך היה:
ודן רכלתך בבגדי חפס לרכבה:
ערב וכל נשיאי קדר המה סחרי
ידך בכרים ואילים ועתודים כס
סחריך: רכלי שבא ורעמה המה
רכליך בראש כל בשם ובכל אבן
יקרה וזהב נתנו עזבוניך:
וכנה ועקו רכלי שבא אשור כלמד
רכלתך: המה רכליך במכללים
בגלומי תכלת ורקמה ובנוני ב
ברומים בחבליים חכסים וארזים
כה במרכלתך: אניות תרשיש
שרורתיך מערבך ותפלאי ותכברי
מאד בלב ימים: במים רבים הביאוך
השטים אתך רוח הקדים שברך
בלב ימים: הונך ועזבוניך מערבך
מלחך וחבליך מחזיקי ברךך וערבי
מערבך וכל אנשי מלחמתך אשר
בך ובכל קהילך אשר בתוכך יפלו
בלב ימים ביום מפלתך:
לקול זעקת חבליך ירעשו מנרשות
: וירדו מאניותיהם כל תפשי משוט
מלחים כל חבלי הים אל הארץ
יעמדו: והשמיעו עליך בקולם
ויזעקו מרה ויעלו עפר על ראשיהם
כאפר יתפלו: והקריחו
אלך קרתא וחגרו שקים ובכו אלך
במרנפש מספר מר:
וימרטו עלך מרט ויחסרו ססין ויכזו עלך במריר נפש ועברו מספר מדיר:
ואחד במים רבים הביאוך: ובכל דמטעי בחן דסבידן בכל וסימ' ובכל ארץ מצרים תשחת' ובכל
אשר אמרתי אליך תשמרו' ובכל ארצה יאנק חללי' ובכל אבן יקרה חזב נתנו עזבוניך' מחזיקי ברךך
וערבי מערבך: כל לשך שמיעה אל כם יב על וסימ' ואני שמעת' עליך לאמר תשמע חלום' וישמע עליהם
חזקה דמלכי' וישמע על תרהקה לאמר דישעיה' הוכיר לגוים בירמיה' כהקוד בור פיםיה' לתשמעו על דברי
הנביאי' לשמעו על דברי עבדי הנביאים' ולבית הרכבים אמר ירמיהו' כה אמר יי שאו נס בארץ' והשמיעו
עליך בקולם' השמיעו על ארסנות באשדוד' ואת ועקתם שמעת על ים סוף:

וימרטו עלך מרט ויחסרו ססין ויכזו עלך במריר נפש ועברו מספר מדיר:
ואחד במים רבים הביאוך: ובכל דמטעי בחן דסבידן בכל וסימ' ובכל ארץ מצרים תשחת' ובכל
אשר אמרתי אליך תשמרו' ובכל ארצה יאנק חללי' ובכל אבן יקרה חזב נתנו עזבוניך' מחזיקי ברךך
וערבי מערבך: כל לשך שמיעה אל כם יב על וסימ' ואני שמעת' עליך לאמר תשמע חלום' וישמע עליהם
חזקה דמלכי' וישמע על תרהקה לאמר דישעיה' הוכיר לגוים בירמיה' כהקוד בור פיםיה' לתשמעו על דברי
הנביאי' לשמעו על דברי עבדי הנביאים' ולבית הרכבים אמר ירמיהו' כה אמר יי שאו נס בארץ' והשמיעו
עליך בקולם' השמיעו על ארסנות באשדוד' ואת ועקתם שמעת על ים סוף:

ימים לסון רבים לפי שים זה נכנס ליש אחר וכן אמר במעשה בראשית ולמקיה
המים קרח ימים: במים רבים הבחך הסטים חותך' הסטים בלא חלף ועטנו
ענין בזה וסלל ותרגוס ויבו וטט וענין בזה וסלל בלסון אחד ובמים רבים הוא
משל לכרז' כאילו אמ' בכרות רבות הביחך וית' כמיין סביחין עלו עלך ובזו יתך:
רוח הקדים שברך' את שהיית בלב ימים רוח הקדים שברך ולפי שרוע הקדים
מלך דתקיב כרוח קדומח שברך בנו ימיח': הוכך' יפלו בלב ימים ביום מפלתך' כי
והם היו במחיתה חן לעיר עלה היס על בעיר וספס כל הסלל וההרמי' עם עפר העיר
מגרשות' בחולם הוא כמו מברסים והענין דרך הסלנה רובה לומר כי מברסי' צור
אל הארץ יעמוד' וירדו מאניותיהם' אל הארץ יעמוד' כמו על וכן אל ההרים ל' אכל כמו על: והשמיעו יתפלסו'
כמו התפלסו בחפר עין' התגלגל להתכסות בחפר: והקריחו חלך קרחא' בחלף במקיס הא': ונסחו

קרתא
וימרטו עלך
מרט ויחסרו
ססין ויכזו
עלך במריר
נפש ועברו
מספר מדיר

בעדן נן חלמי' וגו' בכני טוב ותפניק חת מתפני כחילו בעדן נניתח דיי חת שרי עותרה גייתח ויקרה מתיטיב לך כל חכני טבן מסדרן על לבושך: מסוכת' חופתך' לא לבוס כסוייך: מלאכת תופיך וקבדך כך' חלפ' סכתת' לך הכבוד הזה יודע הייתי שתגאה ועסייתי כך מלאכות תופים וקב' המזיחין דוח בקול זמר בתוף ונבס היה לך להתכוון: חת כרוב

בעדן נן חלמי' כחילו בעדן נן חלמי' היית טלח חסרת דכל ותיירנס יונתן בסנוי טבון ותפניקן חת מתפניקח כחילו בעדן נניתח דיי חת שרי כל עתרה וגייתח ויקרה מתיטיב לך בעדן נן כמו בעדן נן ונית בעדן עומדת במקום שנים חו יהיה סמוך עדן חל נן וחף על כי סכרוב נסמך נן א עדן ופני מקומות היו כמו סכתו ונהר יוצא מעדן להסקות חת הנן: מסוכתך' גדךך והוא כתי' בסמך כמו הסל מסוכתו והוא אל' לרך הפלגה כחילו נדר ביתו אל' צנו חוכרמו היה מחבן יקרה' אונתן תירגס כל חכני טבן מסדרן על לבושך וברקת' כמו וברק הזכור בתור והוא בשני מסקלים: חזב' כלל חזב עש החכנים היקרו כי הוא המשובח שבמיני מתכו ומטימין חותנו עש החכני במלאכות הנאות והיקרות וית מסקען בזהב כלומר כל חלה החכני מסבבו בזהב על לבושך: מלאכ' תפיך וקבדך תפיך כמו בתפי' ובמחולות וקבדך הס כל הננון העשו' נקבים נקבים: כך' בביתך מיוחדים פחך כמותס: ביום הברחך כוננו' כחילו ביום סנברחת כוננו' חלה הכלים לך כוננו מבני טלח זכור עש פועל והוא מנחי העץ' יונתן תירגס כל חליל עדי' אונתן וקבדך וגו': חת כרוב ממש' אונתן' דמה חותנו לכרוב לחב מעלתו: ממסח' ענף גדולה כמו חל תגעו במיחי: הסוכך' לפי סכ' בכרובים סוככים בכנפיהם ודמה חותו לכרוב חמר עליו נס כן הסוכך כלומר סוכך על עמו וממסח עש תואר נחף על פי שהוא פתח טלח בסמיכות הנה כמוהו ומקסם חלק ולסומו מרמס ויהי המלכר רכבי זנה פירש כי סוכך עש השמן הטוב שמוסחין בו המלכים מן וסוך לא סכתי ויהיה ממסח תואר סמו': ונתתך' חני כתיבך בזאת הגדולה חותה לא ידעתי והתנחית על עמי: בהר קדס חלמי' הייתי' חמר כננד מלך צור לא כננד זה שהיה הייס מלך כחילו חמר מלך צור כבר היה טוב והיה בהר הקד' כי חמר מלך צור היה בירושלם ושלא לשלם המלך עבס לבנות בית המקדס הכל כמו סכתוב במלכים: בתו' חכני חס התהלכת' ליטל קרה חכני חס שהיו עס קדס' אונתן חכני אל' כי חס' בלשון תמי' וכי' בתוך חכני חס נובי דוחכים טל חס עלינו' וכי' בו עוד פי' חמר עוד חסב בלכך שאתה כרוב כי חתה התהלכת בתוך חכני יקרות חכני חקדח מאירות חס שהיו מוליכים לכניך במקום נרות להחיר בלילה: תמים חתה' מיניס הברחך' מיניס עמדת על דעתך וכן רכבת עלי מעודך מעוד סרכבת: עד נמצא עולת' כך' שהתנחית על עס יי' ושמת בחורבנס: כרוב רכלתך מלו תוכך חיס' ועוד כי כרוב הסחורה שהיתה בעירך היו סוחרין עוסיס חיס לסחרי המקומות האחר' מן

את ג' לוכר וסי' ואם ככה את עשה לי' ואת תדבר אלנו' את כרוב ממשח: יפעתיך ב' וסי' וחללו את יפעתיך' חכמתך על יפעתיך: ואוצא אש מתוכך חד מן יא' מלך מיוחד' דחסרים יוד בליש' יציאה וסי' מוצא דבת הארץ' והוצא עליה שם רע' ותעלה ותצא מרכבה דמלכים' ויצאו את מצבות' ביום הוצא אתכם' כסני טבון ותפניקין את מתפניק כאלו בעדן נניתח דיי את שרי כל עתרה גייתח ויקרה מתיטיב לך כל אבני טבין מסדרן על לבושך סמך ירקן וסב' חלום פרוס יפא ובורלא ופנתירין שבזיו אומרידיו וברקן משקען בדרבב כל חליו עבירות תקונד בכו ראם לבד ברם לא אסתבלת בפננד ד דאר' עביר חליו ונקבין דאננו צורכד דלא אפשר לך דתתקיים בלא בהון מיומא דאתבריתא עבד מתקנין: את מלך מרנא למלכו ויהבית לך רבותא ואת על טור קודשא דיי בסרתא ובעמא קדישא סברתא למשלט: שלום את בארחד מיומא דאר' גביתא עד דאשתבח שקר ביד' בסנאות סחורתך אתמליאו אוצרך הטורף ורבתא ואפסך על דכסרתא על טור קודשא דיי ו ואבנדך מלכא דרברתנא על די סברתא למשלט בעמא קדישא: ראם לבד בריתקפך אתחבלת בחוכמתך על זו אימתך על ארעא רששתך אזהרא למלכא יחבתך לאסתכלא בד: מסני חובך בשקר סחורתך אפסתא מקדשך ואיתי עממא דתקופין באשתא מהובי זדונך אנון ישיצונך ואתננדך בקטם על ארעא לעיני כל חוד: והנה פתגם נבואה מן קדס יי' עמי למימר: בר אדם קביל נבואה על צידון ואתנפי עליה: ותימר ברנן אמר יי' אלהים הא אנא שלח רוגי' עלך צידון ואתיקר בניד וירעון ארי אנא יי' בר אעביר ביד פורענות דינין ואתקדש בה: ביום הוצא דלקרוא דרור' להצאהו אל הבית דירמיה' ואוצא אש מתוכך דחזקאל' ותעלוסה יצא אור' ומלגס יוצאו מלך' ומוצא דבה הוא כסיל:

בעדן נן חלמי' היית כל-אבן יקרה מסכתך ארם פטרה ויהלם תרשיש שהם וישפה ספיר נפך וברקת וזהב מלאכת הפיך ונקבדך כד ביום הבראך בוננו: את כרוב ממשח הסוכך ונתתך בהר קדש אלהים היית בתוך אבני-אש התהלכת: תמים אתה כדרכיך מיום הבראך עד-נמצא עולתה כד: כרוב רכלתך מלו תוכך חמס ותחטא ואחללה מהר אלהים ואבנדך כרוב הסוכך מתוך אבני-אש: נכה לבד בפיך שחת חכמתך על-יפעתיך על-ארץ השלכתה לפני מלכים נתתה לראיה כד: מרב עוניה בעול רכלתה חללת מקדשיך ואוצא-אש מתוכך הייא אכלתה ואתננך לאפר על-הארץ לעיני כל-ראיה: כל-יודעיה בעמים שממו עליה בלהות היית ואינדך עד-עולם: ויהי דבר-יהוה אלי לאמר: בן-אדם שים פניך אל-צידון והנבא עליה: ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני עליך צידון ונכבדתי בתוכך וירעו בני-אני יהוה בעשורתי בה שפטים ונקדשתי בה:

כל דידעך בעממיא צדויו עלך כדלא הוית אתננדך וכן תהי עד עלמא: פתגם נבואה מן קדס יי' עמי למימר: בר אדם קביל נבואה על צידון ואתנפי עליה: ותימר ברנן אמר יי' אלהים הא אנא שלח רוגי' עלך צידון ואתיקר בניד וירעון ארי אנא יי' בר אעביר ביד פורענות דינין ואתקדש בה:

ביום הוצא דלקרוא דרור' להצאהו אל הבית דירמיה' ואוצא אש מתוכך דחזקאל' ותעלוסה יצא אור' ומלגס יוצאו מלך' ומוצא דבה הוא כסיל:

חמרת כי מרוב שנוע' העיר בסחורה לא ימענו בעבור זה לכא: מלו' כמו מלחו' וכא בדרך בעלי הה' תוכך' תוך עירך: ותחטא' חת החטא' במה שסמחת על חורבן חרץ ישראל וחטאת בחמס שיעשו בעירך לפי שהיה כח בייך למנוע ולא מנעת: וחללך מחר חלה' נאכדך' נאונ' קמוכין כי הענין לעבר והוא במקום עתיד כדרך הנבואה: ואבדך' מוכין הדגוס ומשפטו ואחבדך ובכפול חלף פה הפעל להקל הקריאה מכני פניסת שני האפי' הוטלה תנועתה על חלף החית' חמר וחחללך מהר חלה' ואחבדך חזכרה אז הטובה שהיה למלך צור בהר אלהים כמו שאמר בהר קדס חלמי' היית חחללך מחותן מקום קדוס טלח תזכר עס חלל חלה ולקללה וכפל הענין במלות סונות ואמר ואבדך כרוב הסוכך מתוך חכני חס לל חתה כרוב הסוכך חחבד חותך כלומר סמך וזכרך חחבד מתוך חכני קדס שהס ישראל הנמשלים לחכני חס: גבה לבך' שחת' דינו שחת: על יפעתיך' שנבה לבך בה ובה שחת חכמתך כי החל לבו בטוב העולם הזה: יפעתיך' פירסנוהו: לראיה כך' כמו לראות כך כלומר לראות כך מה שהייתה חשבת כרוב גאות לבך ולתמוה עליך וכן תי' לאסתכלא כך ויש מפרשים לראיה ענין בזיון וכן והמה יביטו ירחו כי חת כל גבה יראה וחף כדך להזיחם מעיניס ומלת לראיה מקור טלס מן הקל בתמורת למד השעל בזיו כראת ומסקלו לאהבה חת יי' חלמיך: מרוב עונך בעול רכלתך' בעול סמוך מן עול ולא בא בדרך חבדו במשקלו: חללת מקדשך' ארמיך כמו מקדס מלך הוא חמר החיס והעול שפסית גרמו לך לחלל ולהחריב חת מקדשך: ואזיח חס מתוכך היא חכלתך' חס הוא משל לעין ולפי שאמר חכלתך חמר וחחכך לאמר על דרך משל כי הנחכל באש סב לאמר וזאחמו כל הענין בלשון עבר כמו השלכתך נתתך ואזיח חס מתוך כלס עבר במקום עתיד כמו שהוא ענה המקרה ובדברי הנבואות כרוב: כל יודעך' שמו' כמו תמהו: בלהות' פירסנוהו: ויהי' כן חס' מבוחר הוא: ואמרת' חמר הנני עליך זאמר בה כן מנהג המקרה ושלתתי

את ג' לוכר וסי' ואם ככה את עשה לי' ואת תדבר אלנו' את כרוב ממשח: יפעתיך ב' וסי' וחללו את יפעתיך' חכמתך על יפעתיך: ואוצא אש מתוכך חד מן יא' מלך מיוחד' דחסרים יוד בליש' יציאה וסי' מוצא דבת הארץ' והוצא עליה שם רע' ותעלה ותצא מרכבה דמלכים' ויצאו את מצבות' ביום הוצא אתכם' כסני טבון ותפניקין את מתפניק כאלו בעדן נניתח דיי את שרי כל עתרה גייתח ויקרה מתיטיב לך כל אבני טבין מסדרן על לבושך סמך ירקן וסב' חלום פרוס יפא ובורלא ופנתירין שבזיו אומרידיו וברקן משקען בדרבב כל חליו עבירות תקונד בכו ראם לבד ברם לא אסתבלת בפננד ד דאר' עביר חליו ונקבין דאננו צורכד דלא אפשר לך דתתקיים בלא בהון מיומא דאתבריתא עבד מתקנין: את מלך מרנא למלכו ויהבית לך רבותא ואת על טור קודשא דיי בסרתא ובעמא קדישא סברתא למשלט: שלום את בארחד מיומא דאר' גביתא עד דאשתבח שקר ביד' בסנאות סחורתך אתמליאו אוצרך הטורף ורבתא ואפסך על דכסרתא על טור קודשא דיי ו ואבנדך מלכא דרברתנא על די סברתא למשלט בעמא קדישא: ראם לבד בריתקפך אתחבלת בחוכמתך על זו אימתך על ארעא רששתך אזהרא למלכא יחבתך לאסתכלא בד: מסני חובך בשקר סחורתך אפסתא מקדשך ואיתי עממא דתקופין באשתא מהובי זדונך אנון ישיצונך ואתננדך בקטם על ארעא לעיני כל חוד: והנה פתגם נבואה מן קדס יי' עמי למימר: בר אדם קביל נבואה על צידון ואתנפי עליה: ותימר ברנן אמר יי' אלהים הא אנא שלח רוגי' עלך צידון ואתיקר בניד וירעון ארי אנא יי' בר אעביר ביד פורענות דינין ואתקדש בה:

ביום הוצא דלקרוא דרור' להצאהו אל הבית דירמיה' ואוצא אש מתוכך דחזקאל' ותעלוסה יצא אור' ומלגס יוצאו מלך' ומוצא דבה הוא כסיל:

חמרת כי מרוב שנוע' העיר בסחורה לא ימענו בעבור זה לכא: מלו' כמו מלחו' וכא בדרך בעלי הה' תוכך' תוך עירך: ותחטא' חת החטא' במה שסמחת על חורבן חרץ ישראל וחטאת בחמס שיעשו בעירך לפי שהיה כח בייך למנוע ולא מנעת: וחללך מחר חלה' נאכדך' נאונ' קמוכין כי הענין לעבר והוא במקום עתיד כדרך הנבואה: ואבדך' מוכין הדגוס ומשפטו ואחבדך ובכפול חלף פה הפעל להקל הקריאה מכני פניסת שני האפי' הוטלה תנועתה על חלף החית' חמר וחחללך מהר חלה' ואחבדך חזכרה אז הטובה שהיה למלך צור בהר אלהים כמו שאמר בהר קדס חלמי' היית חחללך מחותן מקום קדוס טלח תזכר עס חלל חלה ולקללה וכפל הענין במלות סונות ואמר ואבדך כרוב הסוכך מתוך חכני חס לל חתה כרוב הסוכך חחבד חותך כלומר סמך וזכרך חחבד מתוך חכני קדס שהס ישראל הנמשלים לחכני חס: גבה לבך' שחת' דינו שחת: על יפעתיך' שנבה לבך בה ובה שחת חכמתך כי החל לבו בטוב העולם הזה: יפעתיך' פירסנוהו: לראיה כך' כמו לראות כך כלומר לראות כך מה שהייתה חשבת כרוב גאות לבך ולתמוה עליך וכן תי' לאסתכלא כך ויש מפרשים לראיה ענין בזיון וכן והמה יביטו ירחו כי חת כל גבה יראה וחף כדך להזיחם מעיניס ומלת לראיה מקור טלס מן הקל בתמורת למד השעל בזיו כראת ומסקלו לאהבה חת יי' חלמיך: מרוב עונך בעול רכלתך' בעול סמוך מן עול ולא בא בדרך חבדו במשקלו: חללת מקדשך' ארמיך כמו מקדס מלך הוא חמר החיס והעול שפסית גרמו לך לחלל ולהחריב חת מקדשך: ואזיח חס מתוכך היא חכלתך' חס הוא משל לעין ולפי שאמר חכלתך חמר וחחכך לאמר על דרך משל כי הנחכל באש סב לאמר וזאחמו כל הענין בלשון עבר כמו השלכתך נתתך ואזיח חס מתוך כלס עבר במקום עתיד כמו שהוא ענה המקרה ובדברי הנבואות כרוב: כל יודעך' שמו' כמו תמהו: בלהות' פירסנוהו: ויהי' כן חס' מבוחר הוא: ואמרת' חמר הנני עליך זאמר בה כן מנהג המקרה ושלתתי

ושלחתי ונפלל חללי כמו ונבל חלל סכפלה בו למד הפעל: כחרב עליה מסביב: כחרב יבא עליה: ולא יהיה סילון ממחירי: כמע קץ והענין כפול במלות שונות: ממחירי: כמו ברעת ממחרת פוכינט בלעז: מכחבי: ידוע מן כחב והוא דרך משל ותיכנס יונתן מלך מכהים ושלטון מעיק: השחטים אותם: ענין בזה ושלל וכן תיכנס יונתן דבזון כי חלה האומות סזכר הם סכניס לחרץ ישראל והת מרעיס לישראל: כה אמר יי: מבוארת היא זאת הפרשה בהצטחה וז שהכתיבה מסכניסה המרעיס להם והאל ית' יעשה בהם ספטס סלח יוכלו להרע עוד: ויסבו מבואר הוא: בסנה העשילית בעשירי: עשירית למלכות צדקיהו וזכר תחלה פורענות צור לפי שהיתה פורענות תחילה

רשי

ונפלל חלל בתוכה
בחרב עליה מסביב
על אשר יראו החרב
מסביב בחוק יפלו
יושבי העיר ויהי כ
בטוחים להיות חללים
בתוכה ונפלל כמו לא
פללתי לא סברתי
וכמו ואויביו פלילים
ידולו עצמם להיות
חללים בתוכה: ולא
יהיה עוד לבית ישראל
וגו' לפי שביבא על
עמון ומואב ופלשתים
ואדום וצור וצידון
שהם סכניי חרץ ישר
שיחרבו ומאחר
שיחבדו כלם לא יהיה
סלון וקץ לישראל בכל
סביבותם סכויכיס
ושירע להם: סלון
מין קמשונים וחוחים
הנח' ממחירי: כמו
ברעת ממחר פוכינט
בלעז: השחטי אותם
הבזוני אותם: לעבדי
ליעקב: כמו סניתנה
ליעקב בלא מצרים
וכרעת ימה וקדמה
כסונה ונבנה:
התניס הגדול: לפי
שכל גדולתה של
מצרים וכל שובע סנה
על ידי יאורי כילום
הוא לפיכך הנביא
מושל את מלכה לתנין
וזאת עמה לדנת יאור:
לי יאורי: חייני כרץ
לעלויניס כי יסלי יאור
מספיק כל צרכי: ואני
עשיתי: בנבוכרתי
ובחכמתי הגדלתי
גדולתי וממסלתי:
חחיס: כמין טבעות
ברזל חיינס בלעז: ודנת
יאוריק בקשקשתך
חיכטיס חקחלדיס
בלעז בלום אתן בלב
כל נבוכרד לצאת עמך
למלחמה ויפלו כלם:
ונטסתך המדברה:
חיכטיס ריטוני בלעז
זו היא אובדל של דניס
כיון סנטסו על כני
היבסה מתים: משענת קנה: כמה פעמים סמכו עליהם בימי סכחריב וכימי
בבוכד נצר ולא העויל להם כקנה זה סהנח רך וחינו סומך את הנסען עליו:
בתופסם

וקץ ג' וס' וקץ ודרדר הצפוח' סלון מסאר וקץ סכאי' וקץ הוליד את ענוב: כה אמר ד' בטע' בספרא
וס'ם בקבצי את בית ישראל' כל בן נצר' בראשון באחר' עשר החצר הפנימית: בעשרי ד' חס בליש'
וס'ם בשנה התשיעית לצדקיהו' לשננהו העשירי' בשנה העשירית בעשרי דמרה דסי' בעשרי בחמשה
ושלחתי ביה דבר ורם בחוצותיה
ונפלל חלל בתוכה בחרב עליה
מסביב וידעו כי אני יהוה: ולא
יהיה עוד לבית ישראל סלון ממאיר
וקץ מכאב מכל סביבתם השאטים
אותם וידעו כי אני אדני יהוה:
כה אמר אדני יהוה
בקבצי את בית ישראל מן העמים
אשר נפצו בס' ונקדשתי בס' לעיני
הגויים וישבו על אדמתם אשר
נתתי לעבדי ליעקב: וישבו עליה
לבטח ובנו בתים ונטעו כרמים
וישבו לבטח בעשותי שפטים בכל
השאטים אתם מסביבתם וידעו כי
אני יהוה אלהים:
בשנה העשירית בעשרי בשנים
עשר לחדש הירד דבר יהוה אלי
לאמר: בן אדם שים פניך על
פרעה מלך מצרים והנבא עליו ועל
מצרים כלה: דבר ואמרת כה
אמר אדני יהוה הנני עליך פרעה
מלך מצרים התניס הגדול הרבץ
בתוך יארי אשר אמר לי יארי ואני
עשיתי: ונתתי חחיים בלחיד
והרבתי דנת יאריה בקשקשתך
והעליתך מתוך יאריה ואת כל
דנת יאריה בקשקשתך תרבק:
ונטשתך המדברה אותך ואת כל
דנת יאריה על פני השדה הפול לא
תאסף ולא תקבץ לחית הארץ ולעוף
השמים נתתך לאכלה: וידעו
כל יושבי מצרים כי אני יהוה יען
היותם משענת קנה לבית ישראל:
באיתכניותהוון

ואשלח בה מותא וקטלא בשוקהא
כד יתרמון קטילין בגוה באיתורתי
עלה הקטילין בחרבא מסחור סחור
וידעון ארי אנא יי:
ולא יהי עוד לבית ישראל מלך
מכאיס ושלטון מעיק מכל
סחרניהוון דבזון יתהוון וידעון ארי
אנא יי אלהים:
כדנן אמר יי אלהים כד אכניס
ית בית ישראל מביני עממיס
דאתבררו לתמן ואתקדש בריון
לעיני עממיס ויתובון על ארעהון
דיהבית לעבדי ליעקב: ויתובון
עלה לרוחצון ויבגוון בתין ויצבון
כרמין וירבון לרוחצון כד אעביד
פורענות דינין מכל דבזון יתהוון
מסחרניהוון וידעון ארי אנא יי
אלהוון:
עשיריתא בעשרארה בתדי עטר
לירחא יהוה פתגם נבואה מן קדם
יי עמי למימר: כד אדם קביל
נבואה על פרעה מלכא דמצרים
ואתנבי עלוהי ועל מצראי כוליהוון
אתנבי ותימר כדנן אמר יי אלהים
הא אנא שלח רוגזי עלך פרעה
מלכא דמצרים דאת דמי לתנינא
כבא די שרי בנו נהרותיה די אמר
דילי מלכותא ואנא כבישית:
ואתן שריון בליסתך
ואקטול שלטוני תוקפך עם גברך
ואבטלנך כמ' כותך וית כל שלטוני
תוקפך עם גברך יתקטלון:
וארטשנך למדברא
יתך וית כל שלטוני תוקפך על
אפי הקלא רתרמי גבלתך לא
חתבניש ולא תתקבר לחית ארעא
ולעופי דשמיס מסרתך ל
לאשתיצאה: וידעון כל יתבי
מצרים ארי אנא יי חלף דהוון סמך קניא רעיעא לבית ישראל:
לחדש לגלותנו בא איהלטי' וכל רבוי מנין מלא' בסא והמה בשלשי אויס: אמר ליה דסמיכי בקריאה
וס'ם נמסר בסדר דרא אליו יי: המדברה יבוסים נמסר בסדר אחרי מות: אותך יי סל וס'ם במסר רבת:

לפי שהיתה פורענות תחילה
לפורענות מצרים אבל כבואת
מצרים ביה לא תחילה בסנה
העשירית לחלל בשנת המרכב
ב'ח סנה לנלקיהו ב'ח לו הנכוח'
על מצרי' שג' פעמים ואחר המרכב
גס כן סני פעמים ביב סנה: בן
אדם: ועל מצרים כלה אמר כלה
בלסון נקבה כלומר על עדת מצרי'
י וזכר התניס הגדול בלס במקום
גון וכמהו כמהס וכמהן מוף ונוף
ומפני סטוב מצרים הוא יחזור
כי הוא המסקה אותם ואינס
צדיכיס למטר ועל כן מתנחיס
בו המשיל מצרים ליחור ופרעה
המלך לתניס הגדול בתוכו
והתניס הוא הגד הגדול כמו
שחמר ויברח חלחיס את התניניס
הגדולים והמשיל עם מצרים
לשאר הדניס כמו שחמר דנת
יאוריק הרובץ בקץ יאוריו סחין
מחריר אותנו: לי יאורי המסקה
אותי וחרצי הסובע פמא' כה כ
ברוב השניס וחילני כרץ למטר
ולא לילך למדינות אחרו בעבור
תבואה: ואני עשיתי כי אני
עשיתי ותקנתי לי יחור להסקית
את חרצי או פ' עשיתי עשיתי
ותקנתי אותי בחכמתי ובתבוכתי
עד שנעשיתי מלך גדול וכמהו
אשר עשה את משה ואת אהרן
שפירשו הגדילס וונתן תירנס
הא חלח שלח רוגזי עלך פרעה
מלך דמצרים זאת דמי לתנינא
כבא דשרי בנו נהרותיה לחמר
דילי מלכותא וחלח כבישית:
ונתתי חחיים: כתוב בשתי יודין
ונקר ב'וד אחת חחי' ואס היה
נקר ככתובתו היה נקרא חחיס
בתנועת יוד הראשונה כחירק
והשנייה רעה במשפט יוד הרבוי
והיה שרסו אז מנחי הלמד ועתה
הוא בקריאתו מנחי העין ויחמר
מן חח חחיס כמו מן פח פחיס
ולפי שהמשיל אותו לתנין זכר
עליו דרך משל חחיס שתופסיס
בהם הדג סנוקביס בהם לחי
הדג ומעלין אותו וכן חמר
ובחח תקיב לחי: דנת' סס
כלל לדניס כלס דנה כמו והדנה
אשר ביחור תמות וכוסמך דנת:
והדבכתי' סיעלו עמך כשועלך
מן יחור והוא משל על עם
מצרים שריס ופרשיס ונבוכריס
גולת העס כלס יסופו: ונטשתך
המדברה: חמר המדברה לענין
משל כי הדניס לא יחיו במדבר
כן המצרים ימותו בחרב על פני השדה כנחתם להלחם עם הכשדים ולא יאספו
לקבוצה זיהיו לחלה לחית השדה ולעוף השמיס ותיכנס יונתן ולא תקבץ ולא
תתקבר דונה לומ' ולא תקבץ לקבוצה: וידעו כל יושבי מצרים יען היותם משענת
קנה לבית ישראל כי היו מבטיחיס את ישראל להגילס מיד הכשדים ולא יוכלו והנה
היו להם משענת קנה כי אינו חזק ואינו משענת חלל לפי שעה מעט כי קרוב הוא
להסבר כל סען כשהוא רבץ וכן תירנס יונתן סמך קניא רעיעי וכן בחסרון התואר בצמר יהיו דונה לומר כצמר לבן וכן ויש בעדרו זכר דל זכר תמיס כן מצרים לא היו
לישראל משענת ועזר חלל מעט כמו שאומר בספר ירמיהו וחיל פרעה יבא ממצרים וישמעו הכשדים הצדיס על ירוסלס את שמעס ויעלו מעל ירוסלס ואחר להם הכביח
הנה חיל פרעה היובא לכס לעזרה שב לחרבו מצרים וסבנו הכשדים ונלחמו על העיר הזאת ולכדנה וסרפנה בשלס והנה הם לא סמכיס חלל הרעיו להם כי מפני בטוחוס מרד
בזלך בכל והנה זהו דמיון משענת קנה וזהו ובקעת להם כל כתף וכן חמר רב סקה הנה בטחת על משענת קנה הרצון הזה על מצרים אשר יסמוך חיס עלת זכא בכסו
ונקבה לא די סלח סמכו חלל סנקבה כפו שהיתה מופסת בו:

רשי יחזקאל כט רדק תרמו

בתפסם בך בכפך... בפק קריי כחלם המהלך ונשען על מקלו... תרמו תירצן: ונקבת להם כל כתף... כתיבם כחלם הנסמך על קנה ונשבר והחלם נופל עליו והקרומיות כנכסות לו בכתיביו: והעמדת להם כל מתנים... מאחר שתשכר יצטרכו לחזק את מתניהם ולעמוד עליהם והרי חמה כחלם שחברו נשען עליו והוא חלש ואומר לו התחזק על מתניך כי לא תסמוך עוד עלי וכן תרמו יונתן ולא תהא להון לבית סומכוון ויש מחליפין והעמדת להם ללוחמנות וחיני לוחיה את דבריהם ומנחם חכרו עם מעמד רגלי כמוני: ולא תשכ חרבעי סנה ארבעים ושת' שני רעבון נגזרו בחלוס פרעה כנגד שלשה פעמים שנכתב החלוס שבע פרו ושבע שכלים רעות ראה וספרו ליוסף הרי שני פעמים ויוסף חמר לו שבע הפרות הדקות והרעו ושבע השכלים הדקות הרי ארבעים ושתים לרעה ולא היה להם אה שמים שגחם כי זה שנתים הרעב ומסירד יעקב למכרים פסק הרעב שהרי ב בטנה הסליטית זרעו שנחמר ותן זרע וכחיה ענו והארבעים כפרעו להם עכשו תשכ ארבעים סנה תשכ שלא חסינ'אה בלעז: מכורתם מגורתם לא כמו תולדותם וכן חברו מנח' לבלתי רדות בנוים לסון ממשלה כמו ורדו בדג הים: ולא יהיה מנר' לבית ישראל עוד למכטח המזכיר להם עון ש שחמר להם הנה לא דנוסמו לראותם עוד: ויהי בעשרים ושבע סנה למלכות נבוכד נצר חותה סנה נתנה מנרים בידו כך שנינו בסדר עולם ויש בספר הזה הרבה נבואות כתובו מוקד ומחומר העבד את חילו על צד עבודה גדולה כל ראש חנפי חילותיו: מוקדה וכל כתף מרוטה כדרך חכרים על העיר ימים רבים וטורחי וניעים בשאת מסחות עזים וחבנים והוא לכד את צור בעשרים ושלס למלכותו כמו שמצינו בסדר עולם מוקדה חילתו מרוטה כדרך חילתו מרוטה פליאה בלעז: ושכר לא היה לו לאחר

ועד גבול ד' בליש בקריאה וסימ' מן השיחור אשר על פני מצרים ושלס הנה מושל' ממגדל סונה ועד גבול כוש' ויהי מושל בכל הממלכות: ולא תשכ ד' בקריאה וסימ' בירמיה סים' זו: תהיון ה' כתיבין בליש' בנביאים וסימ' ותהיון שתהיון לך לנשים' ולא תחוס עיני עלך תנינא דסיפרא' וחברו תליא כי אני י'

בתפסם בך בכפך... בפק קריי כחלם המהלך ונשען על מקלו... תרמו תירצן: ונקבת להם כל כתף... כתיבם כחלם הנסמך על קנה ונשבר והחלם נופל עליו והקרומיות כנכסות לו בכתיביו: והעמדת להם כל מתנים... מאחר שתשכר יצטרכו לחזק את מתניהם ולעמוד עליהם והרי חמה כחלם שחברו נשען עליו והוא חלש ואומר לו התחזק על מתניך כי לא תסמוך עוד עלי וכן תרמו יונתן ולא תהא להון לבית סומכוון ויש מחליפין והעמדת להם ללוחמנות וחיני לוחיה את דבריהם ומנחם חכרו עם מעמד רגלי כמוני: ולא תשכ חרבעי סנה ארבעים ושת' שני רעבון נגזרו בחלוס פרעה כנגד שלשה פעמים שנכתב החלוס שבע פרו ושבע שכלים רעות ראה וספרו ליוסף הרי שני פעמים ויוסף חמר לו שבע הפרות הדקות והרעו ושבע השכלים הדקות הרי ארבעים ושתים לרעה ולא היה להם אה שמים שגחם כי זה שנתים הרעב ומסירד יעקב למכרים פסק הרעב שהרי ב בטנה הסליטית זרעו שנחמר ותן זרע וכחיה ענו והארבעים כפרעו להם עכשו תשכ ארבעים סנה תשכ שלא חסינ'אה בלעז: מכורתם מגורתם לא כמו תולדותם וכן חברו מנח' לבלתי רדות בנוים לסון ממשלה כמו ורדו בדג הים: ולא יהיה מנר' לבית ישראל עוד למכטח המזכיר להם עון ש שחמר להם הנה לא דנוסמו לראותם עוד: ויהי בעשרים ושבע סנה למלכות נבוכד נצר חותה סנה נתנה מנרים בידו כך שנינו בסדר עולם ויש בספר הזה הרבה נבואות כתובו מוקד ומחומר העבד את חילו על צד עבודה גדולה כל ראש חנפי חילותיו: מוקדה וכל כתף מרוטה כדרך חכרים על העיר ימים רבים וטורחי וניעים בשאת מסחות עזים וחבנים והוא לכד את צור בעשרים ושלס למלכותו כמו שמצינו בסדר עולם מוקדה חילתו מרוטה כדרך חילתו מרוטה פליאה בלעז: ושכר לא היה לו לאחר

ועד גבול ד' בליש בקריאה וסימ' מן השיחור אשר על פני מצרים ושלס הנה מושל' ממגדל סונה ועד גבול כוש' ויהי מושל בכל הממלכות: ולא תשכ ד' בקריאה וסימ' בירמיה סים' זו: תהיון ה' כתיבין בליש' בנביאים וסימ' ותהיון שתהיון לך לנשים' ולא תחוס עיני עלך תנינא דסיפרא' וחברו תליא כי אני י' פארתי בניו יהוה בך ביד מלך תקיף רתמסר ויבר בית רוחצני יהוה ובאסתמכותהון עלך תתבר ולא תהי להון לבית סומכוון: בכן ברנן אמר יי אלהים הא אנא מימי עלך דקטלון בחרפא ואשיצי מנד אנשא ובעירא ותהי ארעא דמצרים לאשתממו והורבא וידעון ארי אנא יי חלף דאמיר מלכותא דילי ואנא כבשית ו בכן הא אנא שלח רוגי עלך ועל מלכותך ואתן ית ארעא דמצרים לחורב צרו ו ישממו ממגדל סונה ועד תהום כוש ו לא תעבר בה רגלא אנשא ורגלא די בעירא לא תעבר בה ולא תתיב ארבעין שנין ואתן ית ארעא דמצרים לצרו כגו מדינן צרו וקרונה בגו קרוין דהוארה חרבו יהוין לצרו ארבעין שנין ואולי ית מצרא לביני עממיא ואכדרנון במדינתא: ארי ברנן אמר יי אלהים מסוף ארבעין שנין אכניש ית מצרא מביני עממיא דארבדרו לתמן ואתיב ית גלות מצרים ואתיב יתהון לארעא פתרוס על ארעא תותבותהון ויהוין תמן מלכו חלשא מן מלכותא תהי חלשא ולא תתברב עוד על עממיא ואזעירנון בריל דלא יפלחון בעממיא ולא יהוין עוד לבית ישראל לאתרחצא עליהון לאדברא חובין באפניותהון פתריהון וידעון ארי אנא יי אלהים ויהוה בעשרין ושבע שנין בקדמארה בחד לירחא הוה פתנס נבואה מן קדם יי עמי למימר: בר אדם נבוכד ראצר מלכא דבבל אפלא ית משרתיה פולחן רב על צור כל סער ריש נתר וכל כתף מרוטה ואנר לא הוה ליה ולמשרתיה מצור על פולחנא דאפלא עלה: בכן

מכה ונתתי את ארץ מצרים שמה ולא תהיון להם לאכלה: על הגוים ה' וסימ' ראה הפקדתך היום הזה' שמוך ומתן על הגוים דרומה אשר היה דבר יי מן הממלכות תהיה וקצף גדול אני: ושכר ב' בתרי לישני וסימ' וכל כתף מרוטה ושכר לא היה לו ושכר הרביעי: סנשר סער הראש מרוט העבודה: מרוטה סנשרט עור הכתף מן המטח בכתף ימים רבים: ושכר לא היה לו ולחילו מזכר על העבוד אשר עבד עליה כי כשכבס נבוכד נצר צור ושלס סללה בא הים על העיר וסטף כל השלל כי נגזר עליה לסטף להם כל חנפיה וחילה והנה חיל נבוכד נצר טרחו ויגעו לשוא והקלה שלס להם ונתן להם שלל מצרים חלף עבודתם אשר עבדו בצור: לכן

סללו סללה עליה הים וסטמו מהם לפי שנזכר עליה ועל סללה ליחבד בים: פעולתו הים כל חנפיה וחילה והנה חיל נבוכד נצר טרחו ויגעו לשוא והקלה שלס להם ונתן להם שלל מצרים חלף עבודתם אשר עבדו בצור: לכן

רדק

יחזקאל ל

רשי

לכן מבואר הוא: פעולתו אשר עשו לי תחת הרע אשר עשו לי שהיו משענת קנה רכוק לבית ישראל וכן תירב יונתן דחבו קדמי לאתפרעה מנהון: ביום ההוא אחמי קדן לבית ישראל ולך חתן פתחון פה בתוכם פירושן בזמן ההוא כמו נחמה אחי בו ביום ההוא והדומים לו ואין לפרש בזמן שנלכדה מצרים שהרי נלכדה

פעולתו אשר עבד בה: שכן פעולה אשר עבד במצותי בצור חתן לו חתן חרץ מצרים: אשר עשולי מצרים רעה במשענתם שהבטוחו את עמי בעזרתם הבל: ביום ההוא אחמי קדן לא שמעתי ולא מצאתי פירוש מקרא זה מה הוא חתן חרץ קדנס של ישראל במפלת מצרי שהרי ישראל גלו סמוכה שנים לפני מפלת מצרי ואומי חני ביום ההוא מוסב על פרעה של מעלה

בכו לנבוכד נכר ומה צמיחת קרן היה לישראל בחזתה. שעה וכירס חזוני חני זל בזמן מלכות מלך בבל שזכר שיתן האל יתברך מצרים בידו חמי כי בזמן מלכותו רוצה לומר מלכו בכו היתה צמיחת קרן לבית ישראל ומה הוא שכולל כורס בשנת חמשים גלות בבל כמו שאומר מן מנחם דבר להשיב ולבנות ירושלים עד משיח נביד שבעים ושבעה ושסס מט שנה וכורס נקרא משיח כמו שנאמר למשיחו לכורס והוא היה צ צמיחת קרן לבית ישראל ששלחם מן הגולה והשיבה לארצם והיה אז בן עשרים שנה ודריש חתנו בן סב: ולך חתן פתחון פה בתוכם פירשו שיתקיימו כבואותיך ודביתו שלם זל פירש כי הפסוק הזה מוסב לפרעה של מעלה מקץ חרבעים שנה חקבץ את מצרים וחזתו חסבון כלה בשנה שמלך בלשחצר כינד בשנת כו לנבוכד נכר נתנה מצרים בידו נשארנו ממלכותו יח שנה וכך דאוייל מרוחך הרי חרבעים ובשנה ראשון לבלשצר כחמרה נבואת פרס לדיחאל כמו שנאמר בשנת חדל לבלשצר ונג' וביאת כורס מלך פרס לבבל היתה צמיחת קרן לבית ישראל ותירנס יונתן בינחא ההוא חקיס בודקן לבית ישראל ולך חתן פתחון פומח בכבואה בייחון וידעון חרי חנח יי: ויהי בן חרס הלילי חמר כנוד מצרים: כי קרוב יום כי בחזתה שנה שחמרה נבואה זו נתנה מצרים ביד מלך בבל חמר כי קרוב יום רוצה לומר יום חרס וחמר חמר כן וקרוב יום לוי רל כי היום הזה בח להם מיי וחליו הוא למחר יום חרס כי הוא יבנה לאחיב לבח עליהם: יום ענן ענן וערפל יהיה להם היום הואח: עת גוי יהיה עת שיחספו גוים על מצרים להחליבה וינתן ת תירנס עידן תבר עממן יהא: זבחה מלרע: והיתה חלחלה בכוס כסיראו בני כוס שיכלו חללים במצרים יחילו ויפחדו וירגזו שתבח חרוב גס עליהם כי שנים הם ועם חמד הם כלס בני חס: חלל דקן כלל רוצה לומר חללים רבים: כוש נפוט ולוד וכל הערב עם מקיבץ מעמים נתערבו יחד וית סומכותא לשון ערבות: וכני חרץ הברית שהיה להם ברית עם חרץ מצרים חבל לא היו מהם וממשפחות ולפי שהיו בני ברית לקן עמהם: כה חמר יי סומכי מצרים הם בני חרץ הברית ושחר הכמי שזכר שהיו סומכי ידי מצרים ועוזרים אותם: ממגדל סונה הוא נבול מצרים מפאה אחת וחמר כי משם תחול חמר לאכול בהם על נבול כוס כמו שזכר למעל ממגדל סונה ועל נבול כוס ולפי שזכר כוס למעלה שהוא הגבול השני סמך על המבין ולא זכרו וכנוי מלת בה לחרץ מצרי: ונשמו בתוך ארצות כשמות בתוך רל בכלל ופירו' ונשמו ארצות מצרים ובתוך ארצות עריד ערים נחבבות: וידעו בתני חש במצרי: על דרך משל כתרנומו כדחתן עממיח דתיקיפן כחשתח על מצרים: ביום ההוא יבאו מלכי מלפני כבים להחריד את קדנס ויהי משפטו צייס בשני יודין כמו מן עי עייס חלל שהוקל כמו עברים יהודים חמר בעת ההוא אחרי חרבן מצרים אחי על כוש כבא גוים בספינות וקראם מלחכים כאילו בשליחות האל ית' באים עם כי הוא גזר הגזירה עליהם לפיכך חמר מלפני וחמר כבים כי נהר גדול סובב חרץ כוש ולא יוכלו להכנס לה חלל בספינות וכן חמר בתורה הוא הסובב את כל חרץ כוש וכן יש נהדות אחרות וחמר בספר ישעיה הוי חרץ כלל כנפיש חמר מעבר לנהרי כוש השולח בים צירים ובכלי גמח על פני מים: להחריד את כוש בטוח: כוש שהיה יושב לבטח יחריד אותם העם שיבואו עליהם פתאום: כיוס מצרים: כמו שהיית חלחלה בהם בחרבן מצרי כמו שאמר למעלה והיתה חלחלה בכוס בגמול חלל במצרים כן תהיה עתה חלחלה בהם בעבור ענמם: כי הנה באה רוצה לומר עת חורבנם:

ונשא יו בקריאה וסיים על כתפוח האפוד / ונשא אהרן את שמות בני ישראל / את האורים ואת התומים והיו על לב אהרן / והיה על מצח אהרן / והוא עד או ראה או ידע / ואם נפש כי תחטא ועשתה / ונשא השעיר עליו את כל עונותם / ואם לא יכבס / איש איש כי יקלל אלהיו / ואם הפר יפר אתם אחריו / ונשא שה מהערד /

בכו כרנן אמר יי אלהים הא אנא יהיב לנבוכד ראצר מלפני דבבל ית ארעא דמצרים וישבו אתרנושתה ויבזו בזה ויערי ערפאה ותהי אגר למשריתה:

אנריה דאפלח ביה יהבית ליה ית ארעא דמצרים דחבו קדמי לאתפרע מנהון אמר יי אלהים:

ביומא ההוא איתי פורקן לבית ישראל ולך חתן פתחון פומח בכבואה בייחון וידעון חרי אנא ויהו פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר:

בר אדם אתנבי ותימר כרנן אמר יי אלהים אילילו ואמרו וי מן קדם יומא:

ארי קריב יומא וקריב יומא דעתיד למיתי מן קדם יי יום ענן זיע ענן חבר עממיח יהי:

ותחול הרבא במצרים ויהי זיע בכוש פד יתרמון קטילין במצרים וישבון אתרנושתה ויתפררון אושתא: כושאי ופוטאי ולודאי וכל סומכותא וכוב ובני ארעא קימא עמרון בחרבא יתקטלון:

כרנן אמר יי ויתקטלון סעדי מצרים ויבטיל יקר תוקפה ספגורול סוגרה בחרבא יתקטלון בה אמר יי אלהים:

ויצרון בנו מדינן דצרון וקרובי בנו קרוין דהוצאה חרבן יהוין: וידעון ארי אנא יי פראתן עממיח דתקיפין באשתחא על מצרים ויתברון כל סעדהא:

בעדנא ההיא יפקון אנודין מן קדמי בלגיונין לאזעא ית בוש דשריא לרוחצו ויהי זיעא בהון ביום מצרים ארי הא אתיא:

לכן כה אמר אדני יהוה הנני נתן לנבוכדראצר מלך בבל את ארץ מצרים ונשא המנה ושלה שללה ובזו בזה והיתה שכר לחילו:

פעלתו אשר עבד בה נתתי לו את ארץ מצרים אשר עשולי נאם אדני יהוה: ביום ההוא אצמיח קרן לבית ישראל ולך חתן פתחון פה בתוכם וידעו כי אני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה הלילו הוה ליום: כי קרוב יום וקרוב יום ליהוה יום ענן עת גוים יהיה: ובאה חרב במצרים והיתה חלחלה בכוש בגמול חלל במצרים ולקחו המונה ונהרסו יסדותיה: כוש ופוט ולוד וכל הערב וכוב ובני ארץ הברית אתם בחרב יפלו: כה אמר יהוה ונפלו סמכי מצרים וירד גאון עזה ממגדל סונה בחרב יפלו בה נאם אדני יהוה: ונשמו בתוך ארצות נשמות וערין בתוך ערים נחרבות תהיינה: וידעו כי אני יהוה בתתי אש במצרים ונשברו כל עוריה: ביום ההוא יצאו מלאכים מלפני כצים להחריד את כוש בטח והיתה חלחלה בהם כיום מצרים כי הנה באה:

מקץ חרבעים שנה חקבץ את מצרים וחזתו חסבון כלה בשנה שמלך בלשחצר כינד בשנת כו לנבוכד נכר נתנה מצרים בידו נשארנו ממלכותו יח שנה וכך דאוייל מרוחך הרי חרבעים ובשנה ראשון לבלשצר כחמרה נבואת פרס לדיחאל כמו שנאמר בשנת חדל לבלשצר ונג' וביאת כורס מלך פרס לבבל היתה צמיחת קרן לבית ישראל ותירנס יונתן בינחא ההוא חקיס בודקן לבית ישראל ולך חתן פתחון פומח בכבואה בייחון וידעון חרי חנח יי: ויהי בן חרס הלילי חמר כנוד מצרים: כי קרוב יום כי בחזתה שנה שחמרה נבואה זו נתנה מצרים ביד מלך בבל חמר כי קרוב יום רוצה לומר יום חרס וחמר חמר כן וקרוב יום לוי רל כי היום הזה בח להם מיי וחליו הוא למחר יום חרס כי הוא יבנה לאחיב לבח עליהם: יום ענן ענן וערפל יהיה להם היום הואח: עת גוי יהיה עת שיחספו גוים על מצרים להחליבה וינתן ת תירנס עידן תבר עממן יהא: זבחה מלרע: והיתה חלחלה בכוס כסיראו בני כוס שיכלו חללים במצרים יחילו ויפחדו וירגזו שתבח חרוב גס עליהם כי שנים הם ועם חמד הם כלס בני חס: חלל דקן כלל רוצה לומר חללים רבים: כוש נפוט ולוד וכל הערב עם מקיבץ מעמים נתערבו יחד וית סומכותא לשון ערבות: וכני חרץ הברית שהיה להם ברית עם חרץ מצרים חבל לא היו מהם וממשפחות ולפי שהיו בני ברית לקן עמהם: כה חמר יי סומכי מצרים הם בני חרץ הברית ושחר הכמי שזכר שהיו סומכי ידי מצרים ועוזרים אותם: ממגדל סונה הוא נבול מצרים מפאה אחת וחמר כי משם תחול חמר לאכול בהם על נבול כוס כמו שזכר למעל ממגדל סונה ועל נבול כוס ולפי שזכר כוס למעלה שהוא הגבול השני סמך על המבין ולא זכרו וכנוי מלת בה לחרץ מצרי: ונשמו בתוך ארצות כשמות בתוך רל בכלל ופירו' ונשמו ארצות מצרים ובתוך ארצות עריד ערים נחבבות: וידעו בתני חש במצרי: על דרך משל כתרנומו כדחתן עממיח דתיקיפן כחשתח על מצרים: ביום ההוא יבאו מלכי מלפני כבים להחריד את קדנס ויהי משפטו צייס בשני יודין כמו מן עי עייס חלל שהוקל כמו עברים יהודים חמר בעת ההוא אחרי חרבן מצרים אחי על כוש כבא גוים בספינות וקראם מלחכים כאילו בשליחות האל ית' באים עם כי הוא גזר הגזירה עליהם לפיכך חמר מלפני וחמר כבים כי נהר גדול סובב חרץ כוש ולא יוכלו להכנס לה חלל בספינות וכן חמר בתורה הוא הסובב את כל חרץ כוש וכן יש נהדות אחרות וחמר בספר ישעיה הוי חרץ כלל כנפיש חמר מעבר לנהרי כוש השולח בים צירים ובכלי גמח על פני מים: להחריד את כוש בטוח: כוש שהיה יושב לבטח יחריד אותם העם שיבואו עליהם פתאום: כיוס מצרים: כמו שהיית חלחלה בהם בחרבן מצרי כמו שאמר למעלה והיתה חלחלה בכוס בגמול חלל במצרים כן תהיה עתה חלחלה בהם בעבור ענמם: כי הנה באה רוצה לומר עת חורבנם:

ל

כ

כ

יחזקאל ל דק תריו

כה חמר מבוחר הוא: הוא ועמו מוכחים כי חניי יי מביא חותם: ונתתי יחזקאל חרבה יבשה כמו חמר בחרבה ולפי שארץ מצרים כל טובה ושכחה היא היחור חמר דרך משל שיחברו יחזקאל רוצה לומר שיכלה מהם כל טובה: כה חמר יי והאבדתי גלולים: כמו שמעו ולפי שהיה בטחונים בהם שיכילו חותם מיד האויב חמר כן כמו שאמר בבבל הובים כל חמת מרוקח חמו גלוליה או הוא על דרך משל כמו ובכל חלחי מצרים חמשה סכטים וית וחכיד דלחמן לטעונתא: וכפיה מארץ מצרים לא יהיה עוד ומלך גם כן חסבית מארץ מצרים שלא יהיה עם עוד לל זמן רב כמו ולא יספו עוד גדודי חרם שהרי חמר מקץ מ' שנה חקבן את מצרים או יהיה עוד כמו שמעו לעולם כמו שאמר ולא תתנשא עוד על הגוים והוא שחל ונתתי ידאה בחרץ מצרי' שהיו לעולם יריחים משאר העמים: והסמתי בנח' נח' היא חליכסנדריה

רשי

ונתתי יחזקאל חרץ
יחזקאל היא מצרים
ועשיתי ספטים בנח
חליכסנדריה: להבקע
חומתה תבקע: כרי
חמס' כריש יבואו
עליה יום יום: והנה
בשבי תלכנה סמיתן
המדומת חון ופיבסת
חסך חמס' ימנע
החור: עק יכסנה
כרה תבא עליה
ותכסנה ותחסך ביום
כסוי עקן: ונכונתיה
ונכרעהא: חת זרעו
פרעה מלך מצרים
שכרתי ככר פעס
חחרת סנתתי חילו
בד נבוכד נכר בשנה
הרביעית ליהויקים
כמה שנחמד בספר
ירמיה למצרי על חיל
פרעה נכה מלך מ
מצרים אשר היה ב
בכרמיוס על כהר פ
פרת אשר הכה נבוכד
בצר וגו': וסנה לא
חבשה מאותו היום
והלאה כמה שנחמד
בספר מלכים בסופו
ולא יסף עוד מלך מ
מצרים לבאת מארצו
כי ליקח מלך בבל מ
מנהר פרת עד נחל
מצרים ובסגנון זה
בנבא ירמיה נס הוא
על חותמה המכ' בלסון
רפואה חין לה שחלח
עלי גלעד וקחי כרי
בתולת בת מצרים ל
לסוף הרבית רפואות
תעלה חין לך לא
חובשה לסון קפירה
סקופרין עבס הנסבר
לסוס התול' מעשה
בגדים ורטייה כמו
והחמל לא חמלת:
לתפס בחרב' שהיא
גו עוד כח להלחם:
ושכרתי

והשבתי יגוסי נסכר בריש ספרא דא סוף סימ' ז: מוכאים ג בקרי וסי' אנהנו מוכאי' להתגולל עלינו
מוכאי' סבאי' לטחת הארץ: כה אמר ח' בטע' בסיפרא וסימ' הכה קף אל קף' השפך נחשתך' והאבדתי
גלולי' כסיתי עליו את תהום' הנני אל הרועים' האתה הוא אשר' רב לכם נשיאי' כי יתן הנשיא: והנה ג'
כה אמר אדני יהוה
והשפרתי את המון מצרים ביד
נבוכדראצר מלך בבל: הוא ועמו
אתו עריצי גוים מוכאים לשחת
הארץ והריקו תרבותם על מצרים
ומלאו את הארץ חלל: ונתתי
יאים חרבה ומכרתי את הארץ
ביד רעים והשמתי ארץ ומלאה
ביד זרים אני יהוה דברתי:
כה אמר אדני יהוה
והאבדתי גלולים והשבתי אלילים
מנף ונשיא מארץ מצרים לא יהיה
עוד ונתתי יראה בארץ מצרים:
והשמתי את פתרוס ונתתי אש בצען
ועשיתי שפטים בנא: ושפכתי
חמתי על סין מעוז מצרים והכרתי
את המון נא: ונתתי אש במצרים
חול תחיל סין ונא תהיה להבקע
ונף צרי יומס: בחורי און ופיבסת
בחרב יפלו והנה בשבי תלכנה:
ובתחפנחס חשך היום בשברי שם
את מטות מצרים ונשבת בה גאון
עזה הוא ענן יכסנה ובנותיה בשבי
תלכנה: ועשיתי שפטים במצרים
וידעו כי אני יהוה:
ויהי באחת עשרה שנה בראשון
בשבעה לחדש היה דבר יהוה אלי
לאמר: בן אדם את זרוע פרעה
מלך מצרים שברתי והנה לא
חבשה לתת רפאות לשום חתול
לחבשה לחזקה לתפש בחרב:
לכן כה אמר אדני
יהוה הנני אל פרעה מלך מצרים
למתן עיצה למחפס לאתקפא למיחר מלכו
אלהים יהא אנא שלח רוגזי על פרעה מלכא דמצרים

כדן אמר יי אלהים ות
אתרנושת מצרים ביד נבוכד
נאצר מלכא דבבל: הוא ועפידה
עפיה תקיפי עממי אתן לחבלא
ארעא וישלפון סיפיהון על מצרים
ומלון ית ארעא קטילין ואתן
נהריהון יבשתא ואמסרות ארעא
ביד מכאשין ואצרי ארעא ומלהא
ביד רשיעין אנא ייגורית במימרי
כדן אמר יי אלהים
ואביד דפלחין לטעונתא ואשיצי
דפלחין לצלמנא מפפס ומלכא
מארעא דמצרים לא יהי עוד ואתן
דחלא במצרים: ואצריית פתרוס
ואיתי עמא דרתקיפין באשתא על
טאנים ואעביד פורענות דינין
באלכסנדריה: ואשפוד חימתי
על סין תקוף מצרים ואשיצי ית
אתרנושת אלכסנדריה ואיתי
עממי דתקיפין באשתא במצרים
מע תווע סין ואלכסנדריה תהי
מתרעא משור ומפס בעלי דכבו
יקפונה יום יום: עולימי און
ופיבסת בחרבא יתקטלון ו
ופלחיהון בשביא יבכו: ועל
תחפנחס איתי חשך בימס פר
אתבר תמן ית תקוף מצרים ויבטל
בה יקר תוקפה מלך במשריתיה
יחפנה בעננא דסליק וחפי ית
ארעא ויתבי כפרנהא בשביא
יבכו: ואעביד פורענות דינין
במצרים וידעון ארי אנא יי:
ויהוה
בחדא עשרי שנין בקרמארה
בשבעא לירחא הוה פתנס נבואה
מן קדם יי עמי למימר: פר אדם
ית תקוף פרעה מלכא דמצרים
תברית ויהא לא מתקפא לאתסארה
בכו כדן אמר יי
ואיתבר

בקרואה וסי' בשמואל ב' סימן ד': חשך ז בקרואה וסי' בלשון תרגום ירדף סני רבוי יומא בישא ועמא
דמותא ופי' נסכר בשמואל א' סוף סימן כד: רפאות ג בקרי חמס' וסי' לשוא הרבית רפאות תעלה אין לך
אין דן דיןך לסוור' והנה לא חבשה לתת רפאות:

מלך בבל וגו' וסו' סנטברה זרעו האחת: והנה לא חובשה אחר שנשברה לא חובשה שתוכל לתפוס בחרב עוד כמו שאמר ולא חוסף עוד: לסוס התול' כריכה
שכורכך הענס הנסבר וחובסן חותמו זה הסברך לא היה לו רפואה עוד: לחבשה' במפיק ההא לחבש חותמה וכן לחזקה ויהי לחזקה מקור מן הקל יוצא וכן ויצר לו ולא
חוקי פעל תבא הקל ופירס יונתן המשל כן בר חרם ית תקוף פרעה מלכא דמצרים תברית והא לא מתקפא לאתסאה וגו': לכן

יחזקאל לא רדק

לכן את החזקה והתנועה הנשברת ונהיצותי מבואר הוא: וחזקתי ונחך כחוקת חלל לפני כבוד פירשנו לעיל מהו נחוקת חלל והוא הנשמה מהקנה בקול בעת מותו: והחזקתי תפלה כחילו ככלו שלא יהא בהם כח: ונטה אותה על דרך נטה את מטך: אל חרץ מצרים כמו על וכמוהו רבים: ויהי בן אדם אל מי דמית בגדלך למי את דומה בגדלך שתתפאר בהמוךך ובגדלך ותחשב שלא תרד מבדולתך הנה חסור היה גדול ממך וככל בידי חף אתה תפול והחל בגדולת מלך חסור על דרך משל והמסילו לארץ בלבנון שהוא גבוה מכל שאר עצי הלבנון: הנה חסור יפה ענף שענפיו ימים: וחורש מכל ענף שהוא מסתבך הרבה ועושה כל תחתיו מכל מן כלל והוא מופעל מכרן הפעיל וכה בפתח כמו מסב קלע ויבא בצדו הנני מסב את כלי המלחמה: וכן עבותים היתה במרתו הסעף העליון יקרא צמרת חמר כי צמרת הארץ הנה היתה בין עבותים בין חסנים מסתבכים ונבנה עליהם ונראה יפה חן חמר עבותים על רבוי העלים בענפים כמו שפירשו רזל וענף עץ עבות והוא משל על מלכי האומות כי על כלם עלה ויונתן תירדס ועל כינרין שלח שרשוהי וכדרש מהיכן זכה לגדולה זו לפי שנימע מענת דור הפלגה שחמר מן הארץ ההיא יבא חסור שנעשו כל בעלי עולם קליעה אחת לבא בעצה ולמרוד בנחש היתה צמרתו לעצמה ולא כשתלפלה עמהם: מים גדלוהו היה לו שפע מים לפיכך גדל כל כך כלומר היתה לו הנלחה נ גדולה: תהום דומתו זכר תהום בלשון נקבה ובלשון זכר תהום חמר לו כי הוא וחמר תהום שהוא לשון עומק מים רבים שלא יפסקו בגדולתו לא היתה לה הפסק ימים רבים עד בא עתו: את נהרותיה הולך סביבות מטעה נהרות התהום כלומר כל אחת מן הנהרות היוצאים מן התהום הולכים סביבות הארץ הנה שהוא מטע התהום כמו שאמר תהום רוממתה והתהום הוא משל לטובה ולהנלחה גדולה: ואת תעלותיה שלחה אל כל עצי השדה חמ כי התהום הולכה נהרותי סביבות זה הארץ שהיא מטעה כלומר רבוי מימיה ותעלותיה שהם לפני מים קטנים כמו תעלת הברכה אותם התעלות שלחה להסקות כל עצי השדה והמשל כי רוב הטובה והנלחה היתה למלך חסור והמעט לשאר מלכי הארץ ויונתן פירש המשל כן בעממיה בני בסומכותיה ת תקוף ית מלכיה שעבד לתחות מלכותיה וית שלטונוהי מפי על כל מדינת ארעא על כן ראם בתוקפיה מכל מלבי ארעא וסגארה משרותיה ואתנצחו סומכותיה על עממין סגיאין באתנצחותיהו במשרותיה כביש כל פרצין תקיפין ותחות שלטונוהי שעבדי כל מדינת ארעא ובטלל מלכותיה ירבו כל עממין סגיאין ואתנצח בסומכותיה בסגיא גברוהי ארי הות אימתיה על עממין סגיאין מלכין

רשי

ושברתי את זרעתי את החזקה ואת הנשברת והפלתי את החרב מידו: והפיצתי את מצרים בגוים וזריתם בארצות: וחזקתי את זרעות מלך בכל ונתתי את הרבי בידו ושברתי את זרעות פרעה ונאק נאקות חלל לפניו: והחזקתי את זרעות מלך בכל וזרעות פרעה תפלגה וירעו כי אני יהוה בתתי חרבי ביד מלך בכל ונטה אותה אל ארץ מצרים: והפיצתי את מצרים בגוים וזריתי אותם בארצות וירעו כי אני יהוה: ויהי באחת עשרה שנה בשלישי באחד לחדש הירד דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר אל פרעה מלך מצרים ואל המונג אל מי דמית בגדלך: הנה אשור ארז בלבנון יפרה ענף וחרש מצל וגבה קומה ובין עבתים היתה צמרתו: מים גדלוהו תהום רממתהו את נהרותיה הולך סביבת מטעה ואת תעלותיה שלחה אל כל עצי השדה: על כן גבהא קמתו מכל עצי השדה ותרבינה סרעפתו ותארכנה פארתיו ממים רבים בשלחו: בסעפתי קננו כל עוף השמים ותחת פארתיו ילדו כל חית השדה ובצלו ישבו כל גוים רבים: ויף בגדלו בארץ דליותו כי יהיה שרשו אל מים רבים: מלכין

את החזקה לו וחד ואת החזק את האבדת אבקש ואינן מן שטה חדא חד את חוד ואת וכל חוד חוד לית דכח וסי' נמס' במסרא רבתא בערך את: וחזקתי את לב פרעה ורדף וחזקתי את זרעות מלך בכל: תפלגה ב' וסי' אבני אלגביש תפלגה: וזרעות פרעה תפלגה: המונג מ' וסי' בספר שפטי סימן ד': אל מי ואתברית סערוהי וית שלטונוהי תקיפיה דברוהו הוא תברית מלכותא וארמיית תוקפיה מניה ואגליית מצראי בני עממיה ואבדרנו במדינתא ואתקיף ית מלכות מלכא דבבל ואתן ית תוקפי כידיה ואתבר ית תקוף פרעה וינהם נהום מטעני חרב קדמוהי: ואתקיף ית מלכות מלכא דבבל ומלכות פרעה ת תבטיל וירעון ארי אנא יי בר אתן תוקפי ביד מלכא דבבל וירתפרע פורענות מן ארעא דמצרים: ואגלי ית מצראי לבני עממיה ואבדר יתרוהו במדינתא וירעון ארי אנא יי ויהוה בחרא עסרי שנין בתליתארה בחד לירחא הנה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר: בר אדם אמר לפרעה מלכא דמצרים ולא תרגושתיה למן דמיתא בר תוקפיה: הא אתורא דמיה לארציה בלבנון דנפיה שפיר וסוכיה מטלן ורם בקומה ועל נגדן שלח שרשוהי בעממיה סגיי בסומכותא תקיף ית מלכיה שעבדי לתחות מלכותיה וית שלטונוהי מפי על כל מדינת ארעא על כן ראם בתוקפיה מכל מלבי ארעא וסגארה משרותיה ואתנצחו סומכותיה על עממין סגיאין באתנצחותיהו במשרותיה כביש כל פרצין תקיפין ותחות שלטונוהי שעבדי כל מדינת ארעא ובטלל מלכותיה ירבו כל עממין סגיאין ואתנצח בסומכותיה בסגיא גברוהי ארי הות אימתיה על עממין סגיאין מלכין

ו וסימ' אל מי מכלנו דיהוא בן אדם אמר אל פרעה אל מי דמית בכה: שלוחה ו' וסי' נמסר בשמואל א' סימן יז: ונבא חרמן מלך דלית דכח כתיבין א' בסוף תיבותא וסי' נמס' במסרה רבתא בערך א': בארץ ד בקריאה וסי' בארץ ירעת האהל יהיה סרות ויף בגדלו בארץ דליותו: בארץ אפ' יפתח קצין אנך:

ושברתי את זרעתי את החזקה ואת הנשברת והפלתי את החרב מידו: והפיצתי את מצרים בגוים וזריתם בארצות: וחזקתי את זרעות מלך בכל ונתתי את הרבי בידו ושברתי את זרעות פרעה ונאק נאקות חלל לפניו: והחזקתי את זרעות מלך בכל וזרעות פרעה תפלגה וירעו כי אני יהוה בתתי חרבי ביד מלך בכל ונטה אותה אל ארץ מצרים: והפיצתי את מצרים בגוים וזריתי אותם בארצות וירעו כי אני יהוה: ויהי באחת עשרה שנה בשלישי באחד לחדש הירד דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר אל פרעה מלך מצרים ואל המונג אל מי דמית בגדלך: הנה אשור ארז בלבנון יפרה ענף וחרש מצל וגבה קומה ובין עבתים היתה צמרתו: מים גדלוהו תהום רממתהו את נהרותיה הולך סביבת מטעה ואת תעלותיה שלחה אל כל עצי השדה: על כן גבהא קמתו מכל עצי השדה ותרבינה סרעפתו ותארכנה פארתיו ממים רבים בשלחו: בסעפתי קננו כל עוף השמים ותחת פארתיו ילדו כל חית השדה ובצלו ישבו כל גוים רבים: ויף בגדלו בארץ דליותו כי יהיה שרשו אל מים רבים: מלכין

סרעפותי ענפיו: פארותי זמורותי: זממית רבים בשלחו פארותי על ידי מים רבים בשלחו פארותי כלומר בגדלו פארותי ולסוף סילוח מכל בהם כמו ותשלח פארותי: קננו לסוף קץ: בסעפתי בענפיו: דליותי חף הם לסוף ענפי הגטוים לאורך לכל כד כמין דליות הכרם סיטטלניילאם בלעז: ויף לסוף זמיר: לא

ו וסימ' אל מי מכלנו דיהוא בן אדם אמר אל פרעה אל מי דמית בכה: שלוחה ו' וסי' נמסר בשמואל א' סימן יז: ונבא חרמן מלך דלית דכח כתיבין א' בסוף תיבותא וסי' נמס' במסרה רבתא בערך א': בארץ ד בקריאה וסי' בארץ ירעת האהל יהיה סרות ויף בגדלו בארץ דליותו: בארץ אפ' יפתח קצין אנך:

יחזקאל לב רדק תריח

בעופפי חרבי על פניהם . בהכריקו ולהטי אונתה על פניהם להפחידם ולהדעיס כי בה יהרגו . בעופפי ענין בהירות והברקה כמו תעופה בבקר תהיה ויס לפרש גם כן ענין תעופה כלומר בהניעי ועופפי אונתה על פניהם וענין התנועה קרוב לענין העיפה ובדברי רז"ל חזן מליקין בכרי מפני שהוא עף כלומר שהוא פורח ונע מן הכר הנה והנה וינתן תירגס באיתיותי עלך דקטלין במרחב ואיכון חזן : וחרדו לרגעי' מרגע לרגע יחדו וינתן תירגס לרגעים מן רגע הים ויוועון מן קדם תבריהון : איס לכפשו' כל אחד ואחד יחד על עצמו ויפחד בראותם מפלתך : כי כה אמר' תבוהך' תבוהך' מבואר הוא : והאבדתי' מעל מים רבים' שהיתה גדלה על מים

רשי

בעופפי חרבי על פניהם . לטון עוף פורח כסלחי עליון חיל שלוחי דרך ארצם : וחרדו לרגעי' לטכרי' פן גס עליהם יבא הסכר לא לטון רגע ממש כן חברו מנחם : איס לכפשו' כל אחד על עצמו שוייחאמחם בלעז' מעל מים' של שאר מדינות שהיית עובדים : אשקיע מיימיהם' אסלא תעכרם רגל בהמה יסקע ה הטיט ויהיו המי כלולי ויקיים כשמן המזוקק : ארץ ממואלה' ארץ שהיא עתה ממואלה מכל טוב : כהה' בכה ויקון : והורידהו אותה ובנות וגו' התנבא עליו ועל כל האומות שירדו לכאר שחת כאן הרחשו הקבה ליחזקאל סכל הדשעי' יורדין לביהס ממיו נעמתי' כלום נעמתי משאר הערלים אף חתה רדה לכור והשכבה אותם : חרב כתמה' לחרב כתנה מצרים : ידברו לו' ידברו עליו ועל עוזריו : חילי גבורים מתוך שאולי' סרס המקרח ודרסהו ידבת לו חת עוזריו עם עוזריו כלומר גס על עוזריו חתו ידברו חילי גבורים שבשאלו וככה יחמרו עליהם ירדו שכבו הערלים וגו' כל לו עלי ולהס ולך הסמוכין לרבור חייס אלא לטון על : סס אשור' בניהס : סביבותיו' מתוך שאול קברותיו מוכים כי משס לא יבא לנוח בקבר : בירכתי בור' בעמקי בור מתוך עמקי : ויהי

לרגעים ד' וסימ' אני' נצרה' תדרות ילבשו על הארץ ישבו' וחרדו לרגעים איס לנפשו' לרגעים תבחנו : כשסן ב' וסימ' ונהרותם כשמן אוליך' כשמן הטוב : בהכותי ב' א' מל וא' חסר וסימ' בהכתי בארץ מצרים' בהכותי את כל יושבי בה : תקוננה חרסן מלין' ת' בריש תיבותא ומן ב' ב' בססו וסימ' תדלהם

בעופפי חרבי על פניהם וחרדו לרגעים איס לנפשו ביום מפלה יהיה
כי כה אמר אדני יהוה
חרב מלך רבבל תבואה : בחרבות גבורים אפיל המונה עריצי גוים כלם ושדרו את גאון מצרים ונשמר כל המונה : והאבדתי את כל בהמתה מעל מים רבים ולא תדלחם רגל ארס עוד ופרסות בהמה לא תדלחם : או אשקיע מימיהם ונהרותם כשמן אוליך נאם אדני יהוה : בתתי את ארץ מצרים שממה ונשמה ארץ ממלאה בהכותי את כל יושבי בה וירעו כי אני יהוה : קינה היא וקוננה בנות הגוים תקוננה אותה על מצרים ועל כל המונה תקוננה אותה נאם אדני יהוה : ויהי בשתי עשרה שנה בחמשה עשר לחדש היה דברי יהוה אלי לאמר : בן אדם נהה על המון מצרים והורדהו אתה ובנות גוים אדרם אל ארץ תחתית את יורדי בור : נעמתי רדה והשכבה את ערלים : ברתוך חללי חרב יפלו חרב נתנה משכו אותה וכל המונה : ידברו לו אלי גבורים מתוך שאול את עזריו ירדו שכבו הערלים חללי חרב : שם אשור וכל קהלה סביבותיו קברתיו כלם חללים הנפלים בחרב : אשר נתנו קברתיה בירכתי בור בולחון קטילין דאיתקטלו בחרבא : דאתמסרו לקבורא בספי גוב בית אבדנא והוה והאבדתי את בהמתי' תקוננה קינה היא וקוננה : תכול ואנה שמעית עלך : קברותיה ג' בקריא וסימ' אשר נתנו קברתיה' בתוך חללים רב' שם משך טובל' ומשתגף באחיהון קדמא קברתיה כתיב' תנא' קברתה כתיב חס' דחס' תליתאה קברותיה כתיב מ' דמ' ל :

רבים כי מים רבים היו במצרים ביחורים וחבמים לכד היאור הגדול ולא תשאר בה בהמה שתעבור בהס כי שמה תהיה ופירש הענין וחמר ולא תדלחם רגל ארס עוד ופרסות בהמה לא תדלחם ותלחם כמו תדמסם ובחמרו עוד דונה לומר זמן רב כמו ולא יספו עוד גדודי ארס : אז אשקיע מימיהם' כשהמים רבים במקו' אחד יש בהס עומק ויכדחו שוקעי' לפי שהסופל בהס שוקע למטה וכן חמר ושקעה כיחור מצרים וחמר שלא יסקו מהס הסדות והגנים שהארץ תהיה מחין חלס ובהמה הנה הם שוקעים : ונהרותם כשמן אוליך' זכיס כשמן כי המים שתעבור בהס רגל חלס ובהמה הם עכורים וינתן תירגס ובכץ אשקיע לעממיח ומליהון כניח חלבר' במקצת נוסחאות בכץ חלדתי למכותיהון ומליהון כניח חלבר' בתתי' וכשמה' ותהיה כשמה הארץ ממואלה ואלעכ' סעמד הטעם במלת ונסימ' טעמה דבק עם ארץ כשמה בינוני לכקבה מבנין כפעל מן שמש : קינה היא' כמו שאמר בתחלת הענין חמר בסוף גס כן : קינה היא וקוננה' חמרנא חותה בקול קינה וית חליתח היא כבוחתה ויהי לחלית :

בנות הגוים תקוננה אותה' בני הכפרות' אספי בניס יקוננו ח אותה וכן תירגס יונתן כפרני עממיח יילון יתה ויס לכרס בנות כמסמנו כסס כי המספד והקינה היא מנהג הנפס כמו שאמר וקרח' למקוננו ותבאנה תקוננה דגס לון הנקבות לחסרון לון הכפל לבנין ה המרובע אז פירו' בנות הגוים קהלות הגוים כמו בת ביון בת חלס ספי עדה : ויהי בשתי עשרה שנה' מבואר הוא למעלה : בחמשה עשר לחדס' ולאזכר חיזה חדס סמך בזה לפי שזכר למעלה בסני עשר חדס :

יחזקאל לב

רדק

ויהי קהלה סביבות קברתה' קהל חרץ מצרים סביבות קברות עלת חרץ אשור באמרו סביבות חינו חנומי סיפירו במקום שנקברו הם חלה טיפלו בחרב כמוהם ומטבט אחד להם כאילו הם ביחד וכולם יפלו בחרב אות' אשר נתנו חתית בחרץ חיים סנתנו מורחם וחתיתם בכני חלם בעודם חיים ולפיכך חמר בחרץ חיים לפי שהם עתה בחרץ מתים וינכתן תירגם על דשליטו בארעה דישראל : עם עילם סביבות קברתה' וקברתה חמר על עדת הפרים והגבורים : אשר ירדו ערלים' שמתו ברעם : וישאו כלימתם' כיהיו נכלמים מגדולת' שהיתה להם ועמה יפלו בחרב ביד חוביה' וינכתן תירגב וקבילו את כנעתהוון : בתוך חללי נתנו מטבט לה' מטבט בקבר

קבורתה' ג' חס' וא' מלא וסימ' נסטר בסדר וישלח : תחתיות' וסימ' ביהושע סימ' טו : סביבותיו ד' מ' לוסי' שם אשור וכל קהלה' בתוך חללים נתנו' שם משך תובל' ישחן חשך סתרי דתהלו' : ראשיהם' ג' בקריא' וסימ' ואת עמודיו חמשה ואת וויהם' והאדנים לעמודי' נחשת' ועמודים ארבעה ואדניהם ארבעה נחשת'

עם שאר החללים : בכל המונה סביבות קברותיה' סביבות המונה וכל הענין מבוחר הוא : חללי חרב' כולם אשר בפרשה חטובי' חן מחריך בחי' : עם מסך' מחללי חרב' מענין חללי חרב והוא פעול מכנין הדגוש והקול והלמד בשוח ופתח והפעול ביד מחלליך : ולא ישכבו את גבורי' נופלים מערלי' : חמר כי עם חללי חרב ישכבו ולא עם הגבורים שנפלו כלומר שמתו מית' עכמו שלא נפלו בחרב ופרים עוד וחמר מערלי' אשר ירדו שחול בכלי מלחמתם רוצה לומר מאותם ערלי' שירדו לשחול בכלי מלחמתם כלומר שעד מותם אחזו בכלי מלחמתם וכאילו נתנו חרבות' תחת ראשיה' בשכב בקבר כלומר שעד הקבר נברה יד במלחמה הם הנזכרי' ולא ישכבו עם אותם הגבורי' לא עם אות' שהם חללי חרב : ותהי עונותם על עצמותם' חטאת עונות' וענשם היתה על עצמותם כלומר שדקרו אותם בחרב ושברו עצמותיהם : כי חתית גבורים בחרץ חיים' לפי שאלה הגבורים נתנו חתיתם בחרץ חיים לפיכך לא ימותו מ' מיתת עצמם חלה חללי חרב יהיו נים לפרע' נופלים מערלים כמו לא נופל חכני מכם כלומר פחותי' יהיו מאותם ערלים שירדו לשחול בכלי מלחמתם ויש לפרע' בכלי מלחמת' ויתנו את חרבותם תחת ראשיהם כמו שמענו כי כן עושי' ראשיהם גבורי' שמתו מיתת עצמם לאות ולסימן להם קוברים' עמהם כלי מלחמתם והסיף שלהם משימים אותם ה' הקוברים תחת ראשיה' סימנאו המונח' בחטותה' הקברי' כלי מלחמתם בקבר כדי שידעו כי אותם היו גבורי' ולא נפלו בחרב במוות' ויהיה להם לשם וית נופלים דחתקטלו : וחמה' חמר כעב פרעה : תסבב' בפתח הבית כמו תסבב בצד' וכמוהו וכל מקנך תזכר ונעצר המנפ' שמה' חזום וכל חלה שזכר הם שהרעו לישראל וכולם נפלו בחרב : שמה נסיכי צפן' הם מלכי כבל : וכל כדוני' כמו צדונים וכן לכרי ולרביס כמו לכריס : יעבורתם' הגימל רפה ומטבט להגנם וכמוהו מבכיר חביצור : וישכבו ערלים' שמתו ברעם : אותם' גיחים' פתח והוא כשל עבר מוסב לעתיד מפני הוי' : כי נתתי את חתיתו' כעוב בני' וקרי ביוד והוא מאמ' החל ישכך והכתוב רוצה לומר כי חתית פרעה חני נתתי אותו לא בכח יד ונבבורתו והקרי פירו' כי חני נתתי חתית בחרץ חיים באותם שנתנו חתית : והשכב' הה' בקנץ שפתיים והוא מכנין הפעל שלא נזכר פועלו : וכל המונה' בלה כמו בני' וכן נ'ט חלה והדומים לו : יהי

והורו משרתיהוון סחרגותהוון קברתהוון כולהוון קטילי' ד אלקטלו בחרבא דאתמסרו לתבר על דשליטו בארעה ד דישראל : תפן עילם וכל אתרנושתה' סחרגותהוון קברתהוון כולהוון קטילי' דאתקטלו בחרבא דאתחתו חבינא לארעא ארעיתא דאתמסרו לתבר על דשליטו בארעא דישראל וקבילו אתתבעותהוון עם נחתי גוב בית אברנא' וגו קטילי' אתמנא בית משכבהוון לרהוון בכל א ארנושתהוון סחרגותהוון קברתהוון כולהוון חבינא קטילי' חרבא דאתמסרו לתבר על דשליטו בארעא דישראל וקבילו אתתבעותהוון עם נחתי גוב בית אברנא' בנו קטילי' אתמסרו תפן משך תובל וכל משרתהוון סחרגותהוון קברתהוון כולהוון חבינא קטילי' חרבא דאתמסרו לתבר על דשליטו בארעא ד דישראל : ולא ישכבו עם גברי' דאתקטלו מחבינא דאתחתו לשחול במני קברתהוון ויהבו ית סיפיהוון תחות רישיהוון והו חזבניהוון על נרמיהוון ארי אתמסרו לתבר נברא על דשליטו בארעא דישראל : ואת בגו חבינא רתתבר ותשכבו עם קטילי' חרבא' תפן ארום מלכהא וכל רברכהא דאתמסרו ב נבורתהוון עם קטילי' חרבא' אנון עם חבינא ישכבו ועם נחתי גוב בית אברנא' תפן רברבי צפונא כולהוון וכל צידונאי דאתחתו עם קטילי' ב באתפרותהוון מנבורתהוון ברתין ושכבו חבינא עם קטילי' חרבא וקבילו אתתבעותהוון עם נחתי גוב בית אברנא' : יתהוון יחוזי פרעה ויתנהם על כל אתרנושתיה קטילי' חרבא פרעה וכל משרתיה אמר יי אלהים : ארי אתמסרו לתבר גברא על דשליטו בארעא דישראל ושכבו בנו חבינא עם קטילי' חרבא דפרעה וכל אתרנושתיה אמר יי אלהים : והוה

ויהי קהלה סביבות קברתה כלם חללים נפלים בחרב אשר נתנו חתית בארץ חיים : שם עילם וכל המונה סביבות קברתה כלם חללים הנפלים בחרב אשר ירדו ערלים אל ארץ תחתיות אשר נתנו חתיתם בארץ חיים וישאו כלמתם את יורדי בור : בתוך חללים נתנו כח משכב לה בכל המונה סביבות קברתה כלם ערלים חללי חרב כי נתנו חתיתם בארץ חיים וישאו כלמתם את יורדי בור בתוך חללים נתנו : שם משך תבל וכל המונה סביבות קברותיה כלם ערלים מחללי חרב כי נתנו חתיתם בארץ חיים : ולא ישכבו את גבורים נפלים מערלים אשר ירדו שחול בכלי מלחמתם ויתנו את חרבותם תחת ראשיהם ויתנו את חרבותם על עצמותם כי חתית גבורים בארץ חיים : ואתה בתוך ערלים תשבר ותשכב את חללי חרב : שמה ארום מלכיה וכל נשיאיה אשר נתנו בנבורתם את חללי חרבמה את ערלים ישכבו ואת יורדי בור : שמה נסיכי צפון כלם וכל צדוני אשר ירדו את חללים בחתיתם מגבורתם בושים וישכבו ערלים את חללי חרב וישאו כלמתם את יורדי בור : אותם יראה פרעה ונחם על כל המונה חללי חרב פרעה וכל חילו נאם אדני יהוה : כי נתתי את חתיתו בארץ חיים והשכב בתוך ערלים את חללי חרב פרעה וכל המונה נאם אדני יהוה :

ויהי קהלה' בתוך שחול סביב קבורתה : אשר נתנו חתית' אשר נתנו סבר בחרץ ישראל : נתנו מטבט לה' לעילם : מחללי' כמו הרדני : ולא ישכבו אלה הנזכרי' עם גבורים שמתו מ' מיתת עצמם כי נופלי' וברעים יהיו מערלים אשר מתו מיתת עצמם וירדו בכלי מלחמתם שחול : ויתנו קובריה את חרבותם תחת ר' ראשיהם לסימן' להודיע כי לא שלטה בהם חרב : ותהי עונותם על עצמותם' לא נחסר מעונם כלום שלא כפרה ע' עליהם חרב הרינה שלא נהדגו ומה הוא הענין כי חתית הגבורי' ההם היתה בחרץ ח' חיים : וחמה בתוך ערלים' לפרעה הוא חומר : את חללי חרב' ולא עם המת' מיתת עצמם : בחתיתם מנבורתם בוסים' בחתכרמתהוון מנבורתהוון בהתן : כי נתתי את חתיתו בחרץ החיים' כי אתן חני את מורחי בחרץ ישראל ולא תכתן עוד חתית חלם בה' לנופה

ואת האלף ושבע המאות וחמשה' וישמו את ראשיהם בחדים' נטו על ראשיהם למעלה' ועלו עפר על ראשיהם' וכל ראשיהם קרוח' ויתנו את חרבותם תחת ראשיהם' כסוס יכסבו את' ראשיהם מאתם דדה' מה עצמו ראשיהם' וזרקו עפר על ראשיהם השמימ' : סימן מן רש יחזקאל עד ויאמר יי אלי עבד בתוך העיר אל כל ואל כל ואל כל ואל כל בעשרים וחמש לגלותנו על כל ועל כל בכל אל כל ואל כל ואל כל ראש רדך בנית' יען אשר הכרתי' מסך' סימ' גדלחה' וכן בעשרים וחמש שנה עד סוף דספרא אל כל ואל כל במא על כל וסימ' ולא ישו לחקן לי :

יחזקאל לב דרך תריט

יהי בן חרם אל בני עמך הנה דברתי אליך על הגוים המרעים לישראל כי ישאו את עונם ועתה דבר אל בני עמך כי בעונותם שלטה בהם יד הגוים והאמרת אליהם חמור להם זה המסל: חרץ כי אביח עליה אמר אביח כמו שאמר ירמיה דבע אדבר על בני ועל ממלכה להודיע כי הוא משגיח בבני חרם וגומל טוב לטובים ורע לרעים חף על פי כי בישראל היא הסנחה הגדולה יש ממנה מקצת בשאר האומות כמו שאמר רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם את כל עונותיכם: מקציהם רפוייה הקוף וענינו כמו מקצה אחיו לקח ומס מקציהם מס העמוס ומס מקצה מס התוספת: ונחה את החרב באה על הארץ כתרבומו דקטלין בחרבא

אחיין על ארעה: ושמע ולא נזהר כל נזהר דפרעה זו קמזין: את קול מלט: בזר: והצפה נלקח קמץ בזקף: חרש: וחף על פי שהיה היה חייב כבר מכל מקום על ידי הצופה מת והוא מתחייב בדמו כיון שלא הזהירו והוא לא ידע מה יהיה נלקח ומי הוא דחוי להלקח והיה לו להזהיר העם בכלל כיון ששמוהו לו צופה ונכחו בו וכן אמר והאלהים חנה לידו וחף על פי כן חייב השוגג כיון שהיה לו להזהיר נאמר כי יפול הנפול ממנו ואמר רול דחוי היה זה ליפול חלל שמעלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב: ואתה בן חרם הענין הזה מפורס למעלה בתחלת הספר וקול הסופר הוא דבר הנביא כמו שאמר הר כסופר קולך והנדל לעמי פטעם: ואתה כפסך הצלת בלא מלת את ושאר את כפסך הצלת: ואתה בן חרם כן אמרת לאמר: כמו כן בנות כלפחד דוברות אמר טוב חשבתי חס חשבתי כלכס לאמר פטעינו וחטאתינו עלינו כל חס תתוו על חטאתיכם ופטעיכם יהיה טוב ותודו כי הרעות הבאות עליכם הם בעונותיכם לא דרך מקרה: נמקיס מוכיח כפעל סרסו מקק מענין המק בסרו וכן ימקו בעונם: אמר אליהם כל הענין עד סוף הפרעה מבוחר הוא למעלה: ואתה בן חרם ביום חטאתי מקור בסקל לבלתי קדת לנו עד יום מלאת: באמרי והוא בטח על צדקתי חף על פי שפירסנו זה הענין בתוהא על הדאשוננו כמו שפירסנו רול אמר בטח רוכה לומר כי הוא חושב כי יועילו לו צדקותיו אשר עשה חף על פי שתוהא עליהן כי ענין תהיינו הוא לאהבתו תלות העולם ולעשות מה שלבנו חפץ ותוהא על הזמן שעבר שלא עשה כתלות לבנו: ויהי

ותבואי מל בנביאים וסי נמסר בסיפרא דא סימן לב: בראשו יד וסי נמסר בסוף סדר ויקרא ולעיל בסיפ' סימן יז: והזרת ג' ב' חס' וא' מלא וסימ' אתהם את החקים' אצה נתתיך לבית ישראל וחברו קדמא מל: ולא שב ה' בקריא וסי ולך בדרך אחר דמלכים באהמלאך עד הם' וחברו' ואתה כי הוזרת רשע' ויהו פתגם נבואה מן קדם י' עמי למימר: בר אדם אתנבני לבני עמך ותימר להון ארעא ארי איתי עלה דקטלין בחרבא וידברון עמא דארעא נברא חר מבנייהון וימנון יתיה להון לאזהרא' ויהו ית דקטלין בחרבא אתין על ארעא ויתקע בשופרא ויהו ית עמא: וישמע די שמע ית קל שופרא ולא אזהר ואתו קטולי חרבא וידברוהי חובר קטוליה ברישיה יהו ית קל שופריה שמע ולא אזהר חובר קטולא ביה תהי והוא אזהר נפשיה שזיב: ומזהרנא ארי יהו ית דקטלין בחרבא אתין ולא תקע בשופרא ועמא לא אזהר ואתו קטולי חרבא ודברו מנהון נפשא הוא בחוביה אדבר ודמיה מיד אזהרנא אתבע: ואת בר אדם מליף מניד לבית ישראל ורנקבל ממימרי פתגם וזהר יתהון מלמחטי קרמי: בדאמרית לרשיעא רשיעא ממר תמות ולא מללת לאזהרא רשיעא מארחה הוא רשיעא בחוביה ימות ודמיה מן ידך אתבע ואת ארי אזהרנא רשיעא מארחה למתב מנה ולא תב מארחה הוא בחוביה ימות ואת נפשך שזיבתא: ואת בר אדם אמר לבית ישראל בן אמתון למימר ארי חובנא וחטאנא עלנא מתיהבין ובהון אנהנא מתמסין ואיכרין נחיו אמר להון קים אנא אמר יי אלהים אם רעינא במית רשיעא אלהו פר יתוב רשיעא מארחה ויהי תובו תובו מארחתכון בישתא ולמה תמותון בית ישראל' ואת בר אדם אמר לבני עמך זכות זכאה לא תשזכנניה ביומא דחובתיה וחובת תיבא לא יתקל ביה ביומא דיתוב מחוביה וצדיקא לא יפול לאתקמא ביה ביומא דחובתיהו: בדאמרית לזכאה מחא יהי והוא יתרחין על זכותיה ועבר שקר כל זכותיה לא ידברן ובשקריה דעבר ביה ימות:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם דבר אל בני עמך ואמרת אליהם ארץ כי אביח עליה חרב ולקחו עם הארץ איש אחר מקציהם ונתנו אתו להם לצפה: וראה את החרב באה על הארץ ותקע בשופר והזהיר את העם: ושמע השמע את קול השופר ולא נזהר ותבוא חרב ותקחהו דמו בראשו יהיה: את קול השופר שמע ולא נזהר דמו בו יהיה והוא נזהר נפשו מלט: והצפה כי יראה את החרב באה ולא תקע בשופר והעם לא נזהר ותבוא חרב ותקח מהם נפש הוא בעונו נלקח ודמו מיד הצפה אדרש ואתה בן אדם צפה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והזרת אתם ממני: באמרי לרשע רשע מות תמות ולא דברת לרעהו רשע מדרבו הוא רשע בעונו ימות ודמו מיד אבקש: ואתה כי הזהרת רשע מדרבו לשוב ממנה ולא שב מדרבו הוא בעונו ימות ואתה נפשך הצלת: ואתה בן אדם אמר אל בית ישראל בן אמתם לאמר בני פטעינו וחטאתינו עלינו ונס אנחנו נמקיס ואיך נחיה: אמר אליהם חי אני נאם אדני יהוה אם אחפץ במות הרשע כי אם בשוב רשע מדרבו ויהי שובו שובו מ מדרכיכם הרעים ולמה תמותון בית ישראל: ואתה בן אדם אמר אל בני עמך צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו וצדיק לא יוכל לחיות בה ביום חטאתו: באמרי לצדיק חיה יחיה והוא בטח על צדקתו ועשה עול כל צדקתו לא תזכרן ובעולו אשר עשה בו ימות:

רשי

לצופה בחליטא בלעז: נחה את החרב: המה הנישנות: דמו בראשו יהיה: עני מיתתו ידע מיד ע עכמו ספטע בכפסו: והוא נזהר כפסו מלט: חס נזהר היה כמלט: צופה נתתיך: כחוטו הצופה הניתן להזהיר שלא תאכד כפס כן נתתיך להזהיר את ישראל: כן אמרתם לפיכך חף אתם חפני לסוכ כסבורין אתם שלא תועיל לכם מסוכה: לחיות בהי בצדקתו: לא תזכרנה להצילו מליענש על עבירה זו: חכול

מסדה וחברו: תמותו ז' מל וסי נמסר בסדר מקץ: וצדי' וסי מדבר שקר תרוק' ואתה בן אדם אמר אל בני עמך' הגדה עפלה לא ישה' וזה בחשך אור' חנק י' וצדיק ואלהינו' יכן וצדיק ילבש' בפשע איש רע מוקש' כל היום התאוה תאוה' לה רשע ולא ילם' כעבור סופה ואין רשע: חיו ד' כתיב כן וסי נמסר בריש סיפרא דא סימן ג':

דקן יחזקאל לנ

לנתינו לנתינו כי אז נלה יחזקאל הנביא: ויל יי' בחלוי הפליט כמו שאמר למעלה ביום יחזקאל הפליט וסם פירסנו הענין וכן בפסוק ובדברי אונק: ויהי בן חרם יוסבי החרבות האלה כי במלכות דקיהו רוב חרץ ישראל היתה חרבה: אחד היה חברה וירש את הארץ חמר הנה חברה חביונא היה אלה על פי שהיה דין במקום אחד מן הארץ ואנחנו שאנו רבים כל סכן סלחיה לנו הארץ לירוסה ובדברי לול אחד היה חברה רבי עקיבא אומר כך אמר ומה חברה סלח עבד אלה אלה אחד ירם את הארץ אנחנו שאנו עובדיס חלוהות הרבה על אחת כמה נכמה סנירם את הארץ רבי שמעון בן יוחי חנמי ומה חברה סלח נכסוה אלה מכה יחידית ירם את הארץ אנחנו סכסוינו כמה מנת חינו דין סנירם את הארץ ומה הנביא מסיבן על הדס תחלו ונז' והארץ תירסו: למורסה להיות לנו לירוסה פי לא נתנה לחברה אלה סתיה לנו למורסה: לכן על הדס תחלו ואני צויתי לכם לא תחלו על הדס כי הוה עבודת עבודה זרה סתיה חק מן ה' הווכיחם לסדיס סחוכליס סביב הדס אחר סוכמו להס וזהו דבר הלמד מענינו לא תחלו על הדס לא תחמו ולא תענונו: ועיניכם תסו אגלוליכ' סחתם פניס חליהם תמיד לעובדיס ולהסתמות להס וחפילו להביט בהס חסרתי לכם כמו סנאמר אל תפנו אל חליליס: ודס תסכנו לל דס נקי: והארץ תירסו בתמיהה וחך תרסו את הארץ ותעשו אלה המעשים סניס טבע הארץ כמו סכתוב חליי ככר הארץ והכנעניס יסו ממנה מפיכס מפי עבודת עבוד זרה וספיכות דס נקי ועסות התועבו כמו סכתוב ולא תקיח הארץ חכס בטמאכס אותה כחמר קיחה את הנני חמר לפניכס וחך תירסו אתס הארץ ואתס עופיס התועבות סעשו חסוי ה' חלכנת חלה סהיו לפניכס: עמדתס על חרככס לספון דס נקי וינתן תירב' סתעמתון על תוקפיכס: עסיתן תועבה כלון במקום מס או חמר עסיתן כנגד חקבות: כה תאמר חס לא לסון סנועה כמו חס לא כחמר דמיתי והדמיס להס כמו ספירסנו: כמדת' מגלילס חוקיס: ונתתי מבוחר הוה: ודמי מבוחר הוה: ואתה

רשי

חבלי עבט סנויטי להסיכו ככח הסמס: ומת בהס כסכילס יעכס: ויפתח חת פיי כמו סאמר כרחס הספר ונאלמת ולא תהיה לחיס מוכיח ואחר כך חמר לו ביוס קחתי מהס חת ס מעוס יח הפליט חלך ביוס החוה יפתח חת סך חת הפליט ולא תחלס עוד: עד כח חלי בבקר כלומר בעוד כוהו חלי בבקר כמו לפני כוהו חלי בבקר: אחד היה חברה רבי עקיבא אומר כך אמר ומה חברה רבי שמעון בן יוחי תלמידו חרס כמותו וכך היה רבי שמעון דורסו חברה סלח נכסוה אלה על מנה חמת ירם את הארץ חנו סכסוינו על מנות הרבה כל סכן סלנו נתנה הארץ למורסה הוה סהנביח מסיכס על הדס תחלו ונז' והארץ תירסו בתמיס חס נכסוימס חן חתס סומרי על הדס תחלו חת מחללי תפניקיס חתס חוכליס על יוי רכיחה סהורנן חת בעלי ממון וסולן חת ממוכס: עמדתס על חרככס כלומר כל כטוחכס כתחוקתס על חרככס: עסיתס תועבה מסכנ זכור: חמר כחרכו בעריס הככור' ססוסן להיות חריבות: וחסל כמכדות כמחכח להטמן מן חמר ח חסלה כס את הדברי הככריס

ובאמר לרשע מות תמות ושכח מחטאתו ועשה משפט וצדקה: חבל ישיב רשע גולה שלם בחקות החיים הלך לבתי עשורת עול חיו יחיה לא ימות: כל חטאתו אשר חטא לא תזכרנה לו משפט וצדקה עשה חיו יחיה: ואמרו בני עמר לא יתכן דרך אדני והמה דרכם לא יתכן: בשב צדיק מצדקתו ועשה עול ומת בהס: ובשוב רשע מרשעו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה: ואמרתם לא יתכן דרך אדני איש כדרכיו אשפוט אתכם בית ישראל:

ויהי בשתי עשרה שנה בעשתי בחמשה להדש לגלותנו בא אליו הפליט מירושלם לאמר הכתה העיר: וידעתי היתה אלי בערב לפני בוא הפליט ויפתח את פי עד בוא אלי בבקר ויפתח פי ולא נאלמתי עוד: ויהי דבר יהיה אלי לאמר: בן אדם ישיב החרבות האלה על אדמת ישראל אמרים לאמר אחד היה אברהם וירש את הארץ ואנחנו רבים לנו נתנה הארץ למורסה: לכן אמר אלהם כה אמר אדני יהוה על חדס תאכלו ועיניכם תסו אגלוליכס ודס תשפכו והארץ תירסו: עמדתס על חרככס עסיתן תועבה ואיש את אשת רעהו טמאתס והארץ תירסו: כה תאמר אלהם כה אמר אדני יהוה חיי אני אס לא אשר כחרבות כחרב יפלו ואשר על פני השרה לחיה נתתו לאכלו ואשר כמצרות וכמערות בדבר ימותו: ונתתי את הארץ שמה ומשמה ונשבת גאון עזה ושמכו הרי ישראל מאין עובר: וידעו כי אני יהוה כתי את הארץ שמה ומשמה על כל תועבותם אשר עשו:

ובאמר לרשע ממת תמות ויתוב מחובותי ועבדי דין דקשות וזכו משכונא יתיב רשעא גזילא שלם בגוורת חייא הלך בריל דלא למעבר שקר טחא יחי וליא ימות: כל חובותי דרב לא ידברן ליה דין דקשות עבר וזכו כחיא יחי: וימרון בני עמר לא מפרשן לנא אורחת טוכא דין ואנון אורחתו דילדונו לא תקנו: כד יתוב ופאה מזכותיה ויעבדי שקר וימות בהון: ובר יתוב רשעא מחובותי ועבדי דין דקשות וזכו עליהון הוא יתקום: ואמרתו לא מפרשן לנא אורחת טוכא דין אנש כאורחיה אתפרע מנכון בית ישראל:

והוה בתרתא עסרי שניו בעשיראה בחמשה לרחא לגלותנא אתה לתי משכנא מירושלם למימר אתעת קרנא: ונבואה מן קדם יי הוה עמי ברמשא קדם מיתי כשוכנא ופתח ית פומי עד מיתי לורתי בצפרא ואפתח פומי ולא סגיקת עוד: והוה פתנס נבואה מן קדם יי עמי למימר: בר אדם יתבי חורבתא האליו על ארעא דישראל אמרו למימר חר הוה אכרסם בעלמא וירית ית ארעא ואנחנא סניאון לנא יחיבא ארעא למירתה: אמר להון כרנן אמר יי אלהים על דם זפי אתון אכלק ועיניכסן אתון זקפין לפולחן טעורתכסן ודס זפי אתון אשרון וארעא אתון מדפן למרתה: ואתעפרתון על תוקפיכסן עבדתון תועיבא ונבר ית אתרת חכריה סאבתון וארעא אתון מדפן למירתה:

כרנן אמר יי אלהים קיס אנא אם לא די כחרנא כחרנא ותקטלו ודי על אפי ברא לחיתא מסרתידי לשצוותרון ודי במצרתא: ובמערתא כמותא ימותון: ואתן ית ארעא לגדו ואשתמכו ויכטל יקר תוקפיה ויצוון טורי ושראל מכלי עי: וידעון ארי אנא יי בראתון ית ארעא לגדו ואשתמכו על כל תועבותהון ועבדו: ואת כה

במצודות
פ' בליל וס' כעשרת
דגיה כטורח מטמר
פרוס ככל חקס לה
שתח

יחזקאל לד רדק תרד

נחתה הנדברים כן מרוב השתדלות בדבור עם המועל כפעל וכן מה נדברנו עליך חז נדברנו ירחי' ולסון דבור שהיה קשור עם בית הוה לענין גנאי כמו ותדבר מרים והארץ במטה תסב בחיך מדבר וחל יקפה עליך נכבדות מדובר כך שהרי פירושו ואמר נכבדות חבל פירו' הכבואה יבא פעמים בקשר הבית כמו רוח יי דבר ביהודים לו: חבל הקירות' כי כן מכהג בני האדם בפגום זה בזה בעיר ונחה לדבר אחד עם אחד דבר כהמס נסמכי' אל הקיר ומדברים שלא ישמע' אדם מאחוריהם וכן בפתיח הבתים כפענמד חלם בפתיח ביתו ועובר חלם עליו ורונה לדבר עמו דבר סתר מדבר עם שהוא גם כן מקום סתר בדבור וכן נאמר כחבנר ויטאו חבנר אל תוך השער לדבר חמו בשלי: ודבר חד' כמו אחד ונפל האלף לקצר (וכן בלשון חרמי הוא בחסרון האלף: חת אחד פתח כלו שלא בסמיכות וכן טכס אחד והדומים לו וינתן תירגס הנדברים כך דלנין כך בסטור כותליא: ויבאו חלך כמבוא עם לל כמבוא עם החפכים לשמוע וחרדים על דבר יי ותי' כמימי נברין תלמידי ונלה החל לכיח מחשבת לבס ומה שמדברים שלא בפניו: כי עגבים בפיהם המה עופים לענ הם עופים בפיהם וכן תירגס ונתן חרי מולעבא בשומהון חינוך עברין: והנך להס כסיר עגבים' כסיר חטק ודברי חטוק: יכה קול ומטיב נגן' כמו שפיעע אומה האל מאל' שהוה יפה קול ומטיב נגן כך הם מדמי' שפיעעו דברך בלב טובות והא חת להון כומר חבובין דבסין קליה ומוטב לנגנא

רשי

הנדברים כן מתלוצצין כן: וישבו לפיך כחילו הס עמי: עגבים' שחוק כמו עונב: בעצם גזילתם: והנך להס כסיר עגבים' והא חת להן כומר חבובי: וכבחה' הדעה חליהם: הנה בלה' כי חמת מוכנת היא לבא חז ידעו כי לא שחוק היו דברך כי נביא חמת היה בתוכי: על דעו ישראל' על פרנסי ישראל: חסר היו דועים חותם' חת עצמם היו מעגבים ממוון חכיהם חסר חמתיהם: הלא הבחן ידעו הדועים' הלא מוסט הדועים לרעות חת הבחן ולא לרעות חת עצמם: חת החלות' הכחשות מחין כח דולחסיאם בלגו ס' שבדיכו חזוק לתמוך בהן ביד: לא חכמתם לקשור סברי העצם זה עם זה כמספט הדופח': חת הנדחת' סנדחת מתוך העדר אל החוק: דריתם' יסרתם: ישבו חלני' הולכו טועות על פני כל ההרי' כלומ' נעשו הפקר לעשו' חיס חיס כדענו ולא הוכחתם חותם ולא ספגתם בין חיס לדעו: וירעו הדועים חותם' חת עצמם: ולא

לד

אחד כה פתחין וס' נספר בספר מלכים חלק ב' סימן ו': וישבו ד' בקריא' וס' האנשים האלה שלמים הם אתנו' מקניהם וקנינם וכל' ויבואו אליך כמבוא עם' ויצא סלך אשור לאמר: ומטיב נגן חד מן ט' מלך חסר יוד בליש' השבה וס' לחשבך באחרתך' והשבך והרבך סאבתך' כי יטיב אל אבי' והיטב לאדני'

ואתה בן אדם בני עמך הנדברים כה אצל הקורות ובפתחי הבתים ודבר-חד את-אחד איש את אחיו לאמר בא-נא ושמעו מה הדבר היצא מאת יהוה: ויבואו אליה כמבוא עם וישבו לפני עמי ושמעו את-דבריה ואותם לא ישעו כי-עגבים בפיהם המה עשים אחרי בצעם לבם הלק: והנה להם כשר עגבים יפרי קול ומטב נגן ושמעו את-דבריה ועשים אינם אותם: ובכאה הנה באה וידעו כי נביא היה בתוכם: יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא על-רועי ישראל הנבא ואמרת אלהים לרעים כה אמר אדני יהוה הוה רעי ישראל אשר היו רעים אותם הוה הצאן ירעו הרעים: את-החלב האכלו ואת-העמר תלכשו הבריאה תזבחו הצאן לא תרעו: את-הנחלות לא חזקתם ואת-החולה לא-רפאתם ולנשברת לא תבשתם ואת הנדחת לא השבתם ואת האכרת לא בקשתם ובחוקה רדיתם אתם ובפרך: ותפוצינה מבלי רעה ותהיינה לאכלה לכל-חית השדה ותפוצינה: ישנו צאני בכל-ההרים ועל כל-גבעה רמה ועל כל-פני הארץ נפצו צאני ואין דורש ואין מבקש: לכן רעים שמעו את-דבר יהוה: חיי-אני נאם אדני יהוה אם לא ישן היות-צאני לבו ותהיינה צאני לאכלה לכל-חית השדה מאין רעה ולא-דרשו רעי את-צאני וירעו הרעים אותם ואת-צאני לא רעו: לכן הרעים שמעו דבר יהוה: לאוריתא ואנא עתיד לרחמא עליכון אציתו לאולפן אוריתא וקבלו פתגמא דיי'

ואת בר אדם בני עמך רדק בך בסטר פתליא וברתעי בתיא וימלל חד עם חד גבר ירת אחוהי למימר אתו כען ושמעו מה פתגמא דנפק מן קדם יי: ויתון עלך כמימי גברין תלמידין ויתיבון קדמד עמי ושמעין ירת פתגמך ויתהון לא יעברון ארי תולעבא כפומהון אנון עברין פתר קמון אונסיהון לבהון טעין: וקא את לריון כומר אבובין דבסין קליה ומוטב לנגנא ושמעין ית פתגמך ולמעברהון לרת אנון צבון: ובמיתיה הא אתיא וירעון ארי נביא הוה ביניהון: והוה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר: בר אדם אתגבי על פרנסי ישראל אתגבי ותימר להון לפרנסא כדנן אמר יי אלהים וי על פרנסא ד'ישראל דהון מפרנסין נפשיהון הלא לפרנסא עבא אתמניאו פרנסא ית טובא אתון אכלין ועמר נקי אתון לבשין פטימא אתון נכסין לעבא ליתיכון מפרנסין: ית נאביא לא תקפתון ולמריעיא לא אסתון ולתביריא לא צמדתון וית דאטלטלו לא אתבתון וית דאברו לא בעיתון ובתוקפא פלחתון בהון ובקשיון: ואתברו מבלי פרנס ואתמסרו לאשתצאה לכל מלכות עממא ואטלטלו טעו עמי בכל טוריא ועל כל רמא מנטלא ועל כל אפי ארעא אתברו עמי ולית דתבע ולית דבעין: בכון פרנסין קבילו ית פתגמא דיי: קים אנא אמר יי אלהים אם לא חלף דהון עמי לבוא ואתמסרו עמי לאשתיצאה לכל מלכות עממא מבלי פרנס ולא תבעו פרנסא ית עמי ופרנסו פרנסא ית נפשיהון ורת עמי לא פרנסו: בכון פרנסא רשיתא טובו

החלב' חמר כי מוטב הבחן יחלכו רונה לומר שיקחו ממונס שלא כמספט: וינתן תרגס ית טובא חתון חלכין ועמר כקי חתון לבישין ופטימיה חתון ככסך לעמ' ליתיכון מפרנסין: הבריאה' הסמנה כמו ועגלון חיס בריא חלם מאל להבריחם מרחסית ענחת ישראל: חת הנחלות' טרפו חלה מבין כפעל ופירו' נחלות שהם כאבות באלה מחיבריהן וכריכות חזוק: וחת החולה' סיס לה חולי סצריכה רפואה: ולנסברת' סנסברת חחד מעממיה: וחת הנדחת' סנפרדה מהאחרות וידע חלם מקימה ולא חשו להסיה עם שאל רעותיה: וחת האכרת' סנדחה וחבדה ולא נודע מקומה וכל זה משל על עמי ישראל הבריאחם והחוליס שלא הסניחו עליהם וכן הסבויים והגוליס לא חססו בהם לפדותם ולהסבים: ותפוצינה' לכל חית הסדה' פירוש המסל כתרנומו וחתמסרו לסיבחה לכל מלכות עממיה וחלטלו וכנסחא חזריכא יס לאסתיבחה לכל מלכות ונו: יסנו' מבואר הוא: לכן' מבואר הוא: חיי חני' מבואר הוא: לכן' סנה הפסוק לחזק הענין ולא סנה בו מלה חלא סהרחסון דועים והסני הדועים והכחסון חת דבר יי והסני דבר יי ונתן חלם בו בתוספת שהסוף בוכן פרנסיה רשיעיה תיבו לאוריתא וחלם עתיד לרחמא עליכון אציתו לאולפן אוריתא וקבילו פתגמא דיי':

כה אמר ודרשתי שאלתי אתם על אשר לא רעו אתם והשבתים מרעות האין שאלתי המלוכה מידם ולא ירעו עוד הרועים אתם כלומר לא יגלו עליהם עוד ויונתן תירגם ולא יכנסו עוד פרנסיהם כפי שהיו: כי כה אמר הנני חניי כיון שפסעו בהם הרועים חניי אדרוש אתם ואזניאם מנליתם: כבקרתי כפרשתי כמו וכבדות כי אז יבקר אתם יותר היטב ויונתן תירגם ומפרש להן: ביום ענן וערפל כי יום חשך היה להם הנלות והמליצה כי הצאן מתפזרות ביום המעונן: והנזחתיים אל הרי ישראל באפיקים ובכל מוסבי הארץ כי העזים טוב מרעייתם שהרים והכנסים והרחלים בעמקים ובאפיקים והנה ישראל יסובו לארצם וישכמו בכל מוסב טוב שהרים

רשי

ולא ירעו עוד הרועים אתם את עצמם: ובקרתים לסוף ביקור חוליים: כפרשתי כספן כפונות והוא הולך ביניה ומאספם יחד: ביום ענן וערפל כי כן דרך הצאן להתפזר ביום המעונן: ואלת השמיכה ואלת החוקה ההודפת ודוחפת את חבדותיה: בין שיה לשה בין בעלי חבדותיה לחלשים: המעט מכם את אשר החזיקו טבכם רועות המרעה הטוב והלוחי לא תרמסו המותר ברנליכם ומחללה חותן סאל צאני חלה שאף מותר מרעיכם תרמסו ב ברנליכם ולא די לכם אשר יסקע מים ת תסתו חלה שהנותרים ברנליכם תרמסו: והצוללים ססקע הטיט ולא נעכרו ברנליס והדומה כתרנומו הזעיר לכן דפרנסו טב חתון מתפרנסין ומותר פרנסו כון ח חכלין סמטיכון ומסתי מתין חתון סתן וית מותריה ס סמטיכון סתן: וצאני מרמס רנליכ ונו ועמי מותר מיכל סמטיכון חכלין ומותר מסתי סמטיכון סתן: סה בריה חוקה: רזה מיינרל בלעו: עבדי דודי מלך מורעו: ויסמ

אתהם ה' וסי' ושכס לבן בבקר' והזרת אתהם את' וישמע' בקול ישראל ותן את הנעני' כבקרתי רעה עדרו' ותנו בגורל סמטה יחודה בדה': אל הרי ה' בקריא' וסי' והוצאתים סן העפים' במרעה טוב ארעה אחת' שים פנך אל הרי ישראל' הנבא על גוג' ותגחו בסוגר בחתים: השטנה ב' בחרי לישני

כֹּה-אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה הַנְּנִי אֶל-הָרָעִים וְדַרְשְׁתִּי אֶת-צֹאֲנֵי מִידָם וְהִשְׁבַּתִּים מֵרְעוּת צֹאֵן וְלֹא יִרְעוּ עוֹד הָרָעִים אוֹתָם וְהִצַּלְתִּי צֹאֲנֵי מִפִּיהֶם וְלֹא-תֵהֱיוּ לָהֶם לְאֹכְלֵי: כִּי כֹה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה הַנְּנִי אֲנִי וְדַרְשְׁתִּי אֶת-צֹאֲנֵי וּבְקֵרְתִים: כְּבִקְרַת רְעָה עֵדְרוֹ בְיוֹם-הַיּוֹם בַּתּוֹךְ צֹאֲנֵי נִפְרָשׁוֹת בֶּן אֲבִיקָר אֶת-צֹאֲנֵי וְהִצַּלְתִּי אֹתָהֶם מִכָּל-הַמְּקוֹמֹת אֲשֶׁר נִפְצְוּ שָׁם בְּיוֹם עָנָן וְעַרְפַּל: וְהוֹצֵאתִים מִן-הָעֲמִים וּקְבָצֵתִים מִן-הָאֲרָצוֹת וְהִבִּיאֹתִים אֶרֶץ-אֲדָמָתָם וְרָעִיתִים אֶל-הָרִי יִשְׂרָאֵל בְּאִפְיקִים וּבְכָל מוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ: בְּמֵרְעָה-טוֹב אֲרַעֲהָ אֹתָם וּבְהָרֵי מְרוֹם-יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה נוֹהֵם שָׁם תִּרְבְּצֶנָה בְּנוֹה טוֹב וּמְרַעָה שְׁמֵן תִּרְעֶנָה אֶד-הָרִי יִשְׂרָאֵל: אֲנִי אֲרַעֲהָ צֹאֲנֵי וְאֲנִי אֲרַבִּיצֵם נְאֻם אֲדַנִּי יְהוָה: אֶת-הָאֲכָדָת אֲבַקֵּשׁ וְאֶת-הַנְּדָחַת אֲשִׁיב וְלִנְשַׁכְרַת אֲחַבֵּשׁ וְאֶת-הַחֹלֶה אֲחַזֵּק וְאֶת-הַשְּׂמֵנָה וְאֶת-הַחֹזֶקָה אֲשַׁמֵּד אֲרַעְנָה בְּמִשְׁפַּט: וְאֵתְנָה צֹאֲנֵי כֹה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה הַנְּנִי שֹׁפֵט בֵּין-שֵׁה לְשֵׁה לְאִילִים וְלַעֲתוּדִים: הַמֶּעֹט מִכֶּם הַמְרַעָה הַטוֹב תִּרְעוּ וְיִתֵּר מֵרְעֵיכֶם תִּרְמָסוּ בְּרַגְלֵיכֶם וּמִשְׁקַע-מִים תִּשְׁתּוּ וְאֵת הַנּוֹתָרִים בְּרַגְלֵיכֶם תִּרְפְּשׁוּ: וְצֹאֲנֵי מִרְמַס רַגְלֵיכֶם תִּרְעֶנָה וּמִרְפֵּשׁ רַגְלֵיכֶם תִּשְׁתֵּנֶה: לִבְנֵי כֹה אָמַר אֲדַנִּי יְהוָה אֲלֵיהֶם הַנְּנִי אֲנִי וּשְׁפַטְתִּי בֵּין שֵׁה בְרִיָּה וּבֵין שֵׁה רְזָה: יֵעַן בְּצַד וּבְכַתֵּף תִּהְדְּפוּ וּבְקִרְנֵיכֶם תִּנְחֹו כָּל-הַנְּחֻלּוֹת עַד אֲשֶׁר הִפְיִצוּתֶם אוֹתָנָה אֶל-הַחוּצָה: וְהוֹשַׁעְתִּי לְצֹאֲנֵי וְלֹא-תִהְיֶנָּה עוֹד לִבְנֵי וּשְׁפַטְתִּי בֵּין שֵׁה לְשֵׁה: וְהִקִּמְתִּי עֲלֵיהֶם רְעָה אֶחָד וְרַעֲהָ אֶתְּנֶן אֶת עַבְדִּי דָוִד הוּא יִרְעֶה אוֹתָם וְהוּא יִהְיֶה לָהֶן לְרַעֲהָ:

פרנן אמר יי אלהים הא אנא שלה רנני על פרנסיה ואתבע ית עמי מידהון ואבטלנון מלפרנסא עמא ולא יפרנסו עוד פרנסיה נפשהון ואשויב עמי מידהון ולא יתמסחון בידהון לאשתי צאהו ארי ברנן אמר יי אלהים הא אנא מתגלי ואתבע ית עמי ואבקרנון כמא דמבקר רעא עדריה ביומא דהוי בנו עניה ומפרש להון בן אבקר ית עמי ואשויב יתהון מכל אתריה דאתברדו לתמן ביום עננה ו אמטתא: ואפקנון מביני עממיה ואכנשנון מן מדינתה ואעלנון לארעהון ואפרנסנון על טורי ישראל בפצדיה ובכל מותבי ארעה: בפרנסו טב אפרנס יתהון ובטור קורשה דישאל יהבית מישריהון תמן ישרון באתר דיהי ופרנסו טב יתפרנסו על טורי ישראל: אנא אפרנס ית עמי ואנא אשרנון לחוצן אמר יי אלהים: ית דאברו אתבע וית דאטלטלו אתיב ולתבירא אצמוד ולמרעה א אסוכר וית חטאיה וית היביה אשיצי ואפרנס עמי בדינה: ואתון עמי ברנן אמר יי אלהים הא אנא דאן בין גבר לגבר לחטאיה ולתיביא: הזער לכו דפרנסו טב אתון מתפרנסין ומותר פרנסו כון דישין ברנליכון ומסתי מתין אתון שתן וית מותרא ב ברנליכון אתון דישין: ועמי מותר מיכל שמשיוכון שתן: ובן ברנן אמר יי אלהים להון הא אנא מתגלי וארון בין גבר עתיר ובין גבר מסכן: חלף דברשע ובדרע דהקתון ובתוקפא תברתון כל כאביא עד דבברתון יתהון לביני מדינתא: ואפרוק לעמי ולא יתמסרו עוד לבניא וארון בין גבר לגבר: ואקיס עליהון פרנס חד ופרנס יתהון ית דוד עברי הוא ופרנס יתהון והוא יהי להון לפרנס: ואנא

וסי' השמנה הוא אם חת' ואלה החולה אחזק ואת השמנה: ואתנהג' וסי' בסדר וצא ובספרא דא סימן יג: תרפשו' כתיב שין בליש' וסי' ואת הנותר' ברנליכם' ודבריה וצאני מרפש תליכם תשתנה' מעין גרפש ומקור שחת: החוצה לו בקריא' וסי' נמסר בספר שופטים סימן יב: דוד ה' מלאים בקריא' וסי' ודארבתי יפיד' והי לעת זקנת שלמה' לבנו אתן שכש' והקמת עליהם דחזקאל' כפגול דוד צואר בגו' וכל תריסר ועודא חזה דכוז מלאים:

ובעמקים: במרעה טוב' ובהרי מרום ישראל' אמר זה על ירוסלם שהיא גבוהה מכל ארץ ישראל וכן ישראל יהיה להם כנה כירוסלם לעתיד לבא כמו שכתוב בסוף זה הספר: חני ארעה' חני ארבינס' כי הרעה ירעה הצאן עד הצהרים ובהרים אז ירכיב כמו שכתוב חיה תרעה חיה תרכיב בצהרים: את האכדת ואת החולה אחזק' אמר חולה הנה במקום כחלות וחולה סאמי למעלה ואמר אחזק הכולל שניהם כי הרפואה לחזק ה הצריחות: ואלת השמנה ואלת החזקה' אשמיד השמנה והחזקה סדוחפין את החלושות מהמרעה חני אשמיד חזקתן: ארענה במספטי' כהונן כמו החלושות שלא ירעו יותר מן ה דחוי להן והמטל על העוטי' והחזקים שהיו בישראל והיו עוטיקים את העניים והחלושים ויונתן תירגם ית חטאיה וית חיביא אשיצי ואפרנס ית עמי בדינא: ואתנה' בין שיה לשה' בין החזקה לחלושה: לחלים ולעמוליים' פי הם החזקים סכחאן ויונתן תירגם לענין המטל בין גבר לגבר לחטאיה ולחיביא: המעט' פי המטל כתרנומו הזעיר לכוז דפרנסו טב חתון מתפרנסין ומותר פרנסו כון דישין ברנליכון ומסתי מתין חתון סתן וית מותר ברנליכו חתון לישין: ומסקע מים' המים הצלולים כע ספירטנו בפסוק אזו אסקיע מ מימיהם: וצאני ועמי ויונתן תירגם ועמי מותר מיכל סמטיכון חכלין ומותר מסתי סמטיכון סתן: תרפשו' ומרפס' כתוב בסוף והס ענין הרמיסה במים והעכירה: לכן בריה' כמו בריאה וכירוש סמנה והמטל כתרנומו בין גבר לעתיר ובין גבר מסכן: יען תירגם ונתן חלף דברשע ובדרע דהקתון וגו': והוסעתי' מנחל הוא: והקיימתי' את עבדי דוד' המסוי' סיעמוד מורעו בעת היסענה: חני

יחזקאל לה רדק תרכא

ואני מבואר הוא: וכרתי ויסמ בייעריס כי לא יפחז מחית הער ויסנו ענין סיכה: וכתתי אותם וסביבות נבעתי ברכה: חתן אותם ברכה על דרך והיה ברכה וסביבות נבעתי חתן אותם ברכה והיא חרץ ישראל כלה שהיא סביבות בית המקדש באמצע חרץ ישראל הוא ובית המקדש כקרח הר ונבעה כמו סכתוב נכון יהיה הר בית יי בראש ההרים ונשא ונבעות וית ואשרי יתהון סחור סחור לבית מקדשי ויהון מברכין ותדגם הגסס מטר בכיר: וכתן מבואר הוא: ולא יהיו: וחית הארץ לא תאכלס מסל פחדגמו ומלכות ארעה לא יסריכו: והקמותי להם מטע: כמו שאמר ונטעתי על אדמתם: לסס סיכה סמס גוים וית לקיימח: אסופי רעב בארץ ענין כליון כמו אסוף אסיפס וית מטלטלי כפכא כי כסיה רעב בארץ ישראל היו מתלטלים במזדים וכשאר ארצו והיו נוטחים סס כלימת הנויס כמו סנאמר גרות באבות כסהלכו למזכיס ולארץ פלסטיס וכאמר בחלימלך לגור בסדי מואב וכאמר בסונמית ותגר בארץ פלסטיס: וידעו מבואר הוא: וחתי כאני כאן מרעיתי ארס חתס: כסתהת כאן מרעיתי סארעה חתס דעה ובינה והסכל אז תקראו ארס לא כאן ובהמה כי כסיתפתה הארס לתחות העולס הנה הוא בהמה לא ארס כי בגסמיות יסתתף הארס עס הבהמה הוא וחמוצו חולכין באבוס אחד חבל כסיניענו הטוב אסר יעדנו האל יתברך ומלאה הארץ דעה חת הס' וסאר העניו' הטוביס והיעודיס לאהוב חת י' ולעבדו בלב סלס וכתעס' במוסכלו אז נקרא ארס סיהיה נכר כמו חלק האנוסי ונהיה ככדלס מן הבהמה ומכני הארס הדומי לה וית וחתי עמי עס דמתקרי סמי עליהן בית ישראל חתן ועל הדרך הזה ארל ארס חתס חתס קרוין ארס ואן רסעי העולס קרוין ארס: ויהי בן ארס סיס כניך על הר סעיר: סמך נבואת מכלת הר סעיר ל נבואת יסועת ישראל כי בעת היסועה תהיה מפלת סעיר כמו סכתוב בנבואת עזביה ועלו מ' מוסיעיס בהר ציון לספוט חת הר עסו: וחמרתי מבואר הוא: ערקי וחתי סממה תהיה: סיכלו עס סעיר בכל מקיס סיהיו: יען היות לך חיבת עולס' ולא פירס עס מי ורנזה לומר עס בני ישראל כמו סאמר ותגר חת בני ישראל ופי' ותגר כמו יגריחו על ידי חרב ענין ההתכ' כי ענין הגרת הדס ממכות החרב: בעת ענין קן' בעת טבא קן גלותס בענוס וית בעידן ת תוסלמת חוביהון: לכן חי אנוי כי לדס אעסך' כלומר חתקינך וחזינך לחרב: ודס ירדקך' כלום סופכי דמיס ירדקך: ירדקך סניה הללת בחטק קמן לכן אסר וכוסו ופתח לכן כפתלי: אס לא דס סנחת ודס ירדקך' סנחת סופכי דמיס וכסמרת מהס ועתה ירדקך ויסניך וית אס לא דעא סריתן ואסדי דמח ירדקך: וכתתי לסממה' סס כפלס סמלה ספחה ונמסך לא הפעל בטעס: ומלאתי חת הריו חליו' ואמר בגעתיך וגיאותך וכל חפיקך כי ק דרך המקר' לכבר לכח וסלא לככח במקיס אחד כמו סעונו עמיס כולס תסוכו והחומיס להס רביס: חללי חטוף: סממות עולס' כמסך לא הפעל בטעס: תיסכלי כתיב ופי' ענין יסוב וקרי תסוכ' רנזה לומר לא תסוכנה לקדמותן: יען

רשי

ויסנו בייעריס תירנס ויתן ויתעתיקן ח' בחרסח ויס לפתחו בלסון סיכה: וכתתי אותם וסביבות נבעתי תהי כתינתס בברכה ונתתי כמו והסככתי: מטע לסס' קיוס סיהל לסס עולס: אסופי רעבי טמוני רעב מחמת ב' בוסת רעבון ועובי: ארס חתס' חויכס כסמו' בעיני: ותגר' ותספל כמו והגרתו לניח חבניה סהיו מ' מסנירין חתס ל לחוביהס כסיהו ב' בורחיס דרך ארצס וזו היא סאמר עובדיה אל תעמוד על הפרק: בעת ארס' כסמסרתתי ביד חובי' בעת עון קן' כסנמר קן עונס וכתמלאת סחתיס: לדס חעסך' נוכל במרכ: דס סנחת' בות חת הככורה סעבדתי ה היתה מסור להס ו וסנחת להיות מולכך ענין כדס קרבן ע' עבדתי ולכלק דס הרניס ירדק ויס חומרי' דס מילה סנחת ויס חומריס דוכחיס חתה ירל כסאר כל ארס ורנחיס ירדקך ויס חומריס דס סנחת אחיך סהוה כסרך ודקך: וערקי לא תסוכנה' לא כמו סאמרתי למזכיס ו וסכתי חת סכו מזכרי וסכתי חת סכות כר עמון וזו היא סאמר מלאכי וחתי הריו סנחת וחת חת הריו סממה סעתידיס ל לסממות עולס: סני

לה

נתנה יבולד' חס את בלוש' וסימ' ונתתי וסמיכ' בעתס תתנה הארץ' ונתן עץ השדה את פרי' וס' יי נתן הטוב' ארץ נתנה יבולה: יבולה זו וסימ' נמס' בריש סדר בחקתי: ולא יסאוד וסימ' והיו על אהרן ועל בניו בבאס' ושמרו את משמרתתי' ולא יסאו עניס מן השדה' ולא יסאו עוד כלמת הגוים: ונסייתי ידיו חס

ואני יהוה אהיה להם לאלהים ועבדי רוד נשיא בתוכם אני יהוה במיפרי: ואגור להון קיס שלם ואכטל חיתא בישתא מן ארעה וירבון במדברא לרוחצו ויתעתיקון בחורשא: ואשרי יתהון סחור סחור לבית מקדשי ויהון סבורכין ואחית להון מטר כפיר בעדניה מטרין דברכן יהון: ויתן אילן חקלא ית אביה וארעה חתן עללטה ויהון על ארעהון לרוחצו וידעו ארי אנא יי כר אהבר ית ניר חוקפהון ואשזבנון מר דמפלחין בהון: ולא יהון עוד בוא לעסמיא ומלכות ארעה לא ישיצנו ויתבון לרוחצו ולירא דמטרי: ואקיס להון נבא לקימא ולא יהון עוד מטלטלי כפנא בארעה ולא יקבלון עוד אתבנעות עסמיא: וידעון ארי אנא יי אלההון מיפרי בסערהון ואנון עמי בית ישראל אמר יי אלהיס: ואתון עמי עם דאתקרי שמי עליהון בית ישראל אתון אנא אלהכון אמר יי אלהיס: ויהו פתנס נבוארה מן קרס יי עמי למיסרו בר ארס קביל נבוארה על טורא רשעיר ותתנבי עלוהו: ותיסר ליה פרנן אמר יי אלהיס הא אנא שלח רוניו עלך טורא רשעיר ואריס סחתי גבורתי עלך ואתננד לצרו וא' ואשתממו: קרנד חורבא אשויו ואת לצרו תהי ותדע ארי אנא יי חלף דהות לג דכבות עלם יתבבתי ית בני ישראל על ידי קטולי חרבא בערן תבריהון כ בערן תושלימת חוביהון: בכן קיס אנא אמר יי אלהיס ארי לקטול אעברנד ודקטלין בחרבא ירדפונד אס לא דמא סניתון ואשרי דמא ירדפונד: ואתון ית טורא רשעיר לצרו ולאשתממו ואשיצי סניה רעדי ורתאבו ואמלי ית טורוהי קטילוהי דמתוהי וחילוהי וכל פצידוהי קטילי חרבא יתמון בהון: צרו עלם אתננד וקרנד לא יתיתבן ותדעון ארי אנא יי

את וסימ' נסטר כהאי ספרא סי' כה: אינת ב' ובספרא וסימ' בשאט בנפש למשדות' יען היות לך אינת עולס: ושג' קסן וסימ' ורוד חולך ושג' סעל שאול' ושג' דרפא לו' והכרתי ממנו עבר ושג':

יחזקאל לו רדק תרכב

לכן פלימת גוים בלא חל ולית כותיה ועלמטה במלטה האחרת כלמת הגוים: לכן מבואר הוא: ואתם ענפכם תתנו רובה לומר ענף עצמיכם: וכרכם בסגול הכל יום ספרים בחירק: כי קרבנכם פעל עומד מן הדגוש וכן ופרעה הקריב כאשר הקריב לכה מזרימה פעל עומד מן הנוסף חו"ף קרבא לכה קרבא ביותכם בתשובה ומעשים טובים ויונתן מדגש חרי קריב יום פורקני למיתי: כי הנני מבואר הוא: והרביתי כל בית ישראל כלה הכפל לחוק הענין ולהורות על עטרת הפכטים מעלמו עד היום: והרביתי כקדמותיכם קבצו מן סקדמת סוף יום: והטובתי מדחסיכם חמד חרבה חתכם כמו שהייתכם מקדש ויותר חטיב ממה שהייתם ברחמנה: והטובתי מורכב מפני מסקלים מן והטובתי כמו והטובתי חתכם ומן והטובתי כ כמו הטובות כי היה עש לכבד חס הנופתי עלימוס ירי חו הוא מורכב מן יטובוטוב כי פני ה הטובים בענין זה: מרחמתיכם הרים בחירק והוא ממסקל ח חמרה סמלה חמד כן האחד ראשה בכו האלף והקבץ פ ראשות בפלס חמרות שמלות כבשות וכסמך ראשות בפלס כבשות האזן חלל סנהה האלף וכן בסמיכות הכני: והולכתי כשחזיחם מן הגלות חליכס בדרך וחזיחם עליכם: וחמד וירשון והיית תוסף כנגד כל הר והר: כה חמ' לכם כנגד ההרים וחמד חוללת חרס ונ' כנגד הארץ: חמ' כתיב ביד כדך היוז המוספת לנקבה ה הנמצאת כמו בעורכי תחלוכי הדושים להם ונקדחת כמספט: גויך חסר יוד הרבים מהמכתב וכן גויך ביד חמת לכה: לכן לא תכסלי כתיב וקרי תכסלי וענין קרוב: ולא תכסלי כן כתיב וקרי ויונתן מדגש תכסלי תתכלין: ויהי בן חרס כטומאת הגדה לפי סעל דרך משל נקדחת כנסת ישראל חשה לחל יתברך והוא לה לבעל ה המסילה בעת חטאתיה לכה סהעל מרחיקה כל ימי כדחתה ומקדשה אחרי טהרתה כן הרחיק האל ית ישראל והגלס לארצות הגוים מפני חטאתם ועמד להחזירם אחרי שישובו אליו ויטהרו מעונותיה: וחספוך מבואר הוא: וחפץ מבואר הוא: ויבא לסון יחיד דרך כלל וכדגש על דרך בכל כדתם לו צר: ויחללו את סס קדשי בחמור להם עס"י חלה ומחזרנו יבאו זהו חלול הטי שחזו הגוים על ישראל עס"י חלה ככר נקדחו עס"י חלה ויצאו מחזרו והניחם ב בגלות זה כמה והנה כחילו הם מחללים אותו בהמשך גלותם זה כמה מחו"ף בעומתיהם והגוים חומרים מכלתי יכולת"י להזיחם יחמרו חך כחר בהם וחחר כך נחשם והסליכס מעל כתי ויונתן מדגש ועל לכוני עממי דאתגליחו לתמן על דחילו ית סמ דקדשי בדחמין להון חס עמח ד"י חילין וחילין מחרש בית סכתניה גלג: וחממו מבואר הוא: לכן

רשי

לפניכם לגלם יוסכך מקרבך הו קרוי סכול: חוכל חרס חתי לימודה היא הארץ חוזת להסחית חתי יוסכיה האמוריים לכלו כה והיהודים כלו כה: ויהי דבר יי חלי לחמרי בן חרס בית ישראל יוסכים על חלמת ונו: כטומאת הגדה המסילה הכתוב לכה סבעלה מכבה מתי ת מטהר ותאכ לשוב ליה: ויבא לפי חמ' בית ישראל ברחם הכרסה קרח כל הכרס בלסון יחיד ומדרש חגדה ח הכה בח עמה בגולה ומטה חזן מה היו ח חומרי הסכחי הרי לו עס"י ולא היה לו יכולת להכיל במדר' חכה דבתי: ויחללו את סס קדשי: הספילו את כבתי ומחו החילול בחמור חויכיהם עליה עס"י לא ומחזרנו יבאו ולא היה יכולת ביתו להכיל את עמו ואת ח חרצו: לא

וחמ' עס"י חמ' יוסכיה חמ' כמפתח

תשכיל

לכן הנבא על אדמת ישראל ואמרת להרים ולגבעות לאפיקים ולגאיות כה אמר ידני יהוה הנני בקנאתי ובחמתי דברתי יען כלמת גוים נשאתם:

לכן כה אמר ידני יהוה אני נשאתי את ירי אס לא הגוים אשר לכם מסביב המה כלמתם ישאו: ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבנו לבוא: כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם ונזרעתם: והרביתי עליכם אדם כל בית ישראל כלח ונשבו הערים והחרבות תבנינה: והרביתי עליכם אדם ובהמה ורבו ופרו והושבתי אתכם בקדמותיכם והטבתי מראשתיכם וידעתם כי אני יהוה: והולכתי עליכם אדם את עמי ישראל וירשוד והיית להם לגולה ולא תוסף עוד לשבלם: כה אמר ידני יהוה

יען אמרים לכם אכלת אדם אתי ומשבלת גויך היית: לכן אדם לא תאכלי עוד וגויך לא תנשלי עוד נאם ידני יהוה: ולא אשמע אלך עוד כלמת הגוים וחרפת עמים לא תשא עוד וגויך לא תנשלי עוד נאם ידני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: כן אדם בית ישראל יושבים על אדמתם ויטמאו אותה כדרכם ובעלילותם כטמאת הגדה היתה דרכם לפני: ואשפך חמתי עליהם על הדם אשר שפכו על הארץ ובגלותיהם טמאוה: ואפיין אתם בגוים וזרו בארצות כדרכם ובעלילותם שפסטים: ויבוא אל הגוים אשר באו שם ויחללו את שם קדשי באמר להם עס יהוה אלה ומארכו יצאו: ואחמל על שם קדשי אשר חללהו בית ישראל בגוים אשר באו שמה:

דין אלון ואיכרין מארעא בית שכתניה גלג: וחסית על שמה דקודשי דאתגליחו בית ישראל ביני עממי דאתגליחו לתמן: ככן

בבן אתגבי על ארעה דישראל ותימר לטוריא ולרמתא לפצירינא ולחיליא פרנן אמר יי אלהים הנה אנא ברונני ובחמתי גזרית ת במימרי חלף דאתפנעות עממיא קבלתון:

כדן אמר יי אלהים אנא קימית במימרי אם לא עממיא די בוז ירכבו מסחור סחור אנון א אתפנעותהון וקבלון: ואתון טורי ישראל אבכו תצלהון ופריכו תטענו לעמי ישראל ארי קריב יום פורקני למיתי: ארי הא אנא מתגלי עליכו ואתפני במימרי לאיטבא לבון ותתפלחו ותודרעון: ואסני עליכו אנשא כל בית ישראל בולחו ויתתבן קרנא וחרבתא תבנינן: ואסני עליכו אנשא ובקיעה ויסגון ויפשו ואתיב ירכבו כדמלקרמין ואוטיב לבון כדמן אולא ותדעון ארי אנא יי: ואסני עליכו אנשא ית עמי ישראל ויהסנונך ותחי להון לאחסנא ולא תוסף עוד לתבלותהון:

כדן אמר יי אלהים חלף דאמרין לבון מקטלת אנשא את ומתבלת עמיד הורת: ככן אנשא לא תקטלון עוד ועמיד לא תתבלין עוד אמר יי אלהים: ולא אשמע ליד עוד אתפנעות עממיא וחסורי עממיא לא תקטלון עוד ועמיד לא תתבלין עוד אמר יי אלהים:

והוה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר: בר אדם בית ישראל יתבין על ארעהון וסאיבו יתיה באורחיהון ובעובדיהון פסואבת אתתא טומאה הות אורחתהון קדמי: ושפיכית חמתי עליהון על דם זפי דאשדו על ארעה ובפולחו ט טעותהון סאבוה: ואגלית יתהון לביני עממיא ואתבררו במדינתא באורחתהון בישתא ובעובדיהון מקלקליא אתפרעית מנהון:

ועלו לביני עממיא דאתגליחו לתמן על דחילו ית שמה ד קודשי דאמרין להון אם עפיה וחסית על שמה דקודשי דאתגליחו בית ישראל ביני עממי דאתגליחו לתמן: ככן

בבן אתגבי על ארעה דישראל ותימר לטוריא ולרמתא לפצירינא ולחיליא פרנן אמר יי אלהים הנה אנא ברונני ובחמתי גזרית ת במימרי חלף דאתפנעות עממיא קבלתון: כדן אמר יי אלהים אנא קימית במימרי אם לא עממיא די בוז ירכבו מסחור סחור אנון א אתפנעותהון וקבלון: ואתון טורי ישראל אבכו תצלהון ופריכו תטענו לעמי ישראל ארי קריב יום פורקני למיתי: ארי הא אנא מתגלי עליכו ואתפני במימרי לאיטבא לבון ותתפלחו ותודרעון: ואסני עליכו אנשא כל בית ישראל בולחו ויתתבן קרנא וחרבתא תבנינן: ואסני עליכו אנשא ובקיעה ויסגון ויפשו ואתיב ירכבו כדמלקרמין ואוטיב לבון כדמן אולא ותדעון ארי אנא יי: ואסני עליכו אנשא ית עמי ישראל ויהסנונך ותחי להון לאחסנא ולא תוסף עוד לתבלותהון: כדן אמר יי אלהים חלף דאמרין לבון מקטלת אנשא את ומתבלת עמיד הורת: ככן אנשא לא תקטלון עוד ועמיד לא תתבלין עוד אמר יי אלהים: ולא אשמע ליד עוד אתפנעות עממיא וחסורי עממיא לא תקטלון עוד ועמיד לא תתבלין עוד אמר יי אלהים: והוה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר: בר אדם בית ישראל יתבין על ארעהון וסאיבו יתיה באורחיהון ובעובדיהון פסואבת אתתא טומאה הות אורחתהון קדמי: ושפיכית חמתי עליהון על דם זפי דאשדו על ארעה ובפולחו ט טעותהון סאבוה: ואגלית יתהון לביני עממיא ואתבררו במדינתא באורחתהון בישתא ובעובדיהון מקלקליא אתפרעית מנהון: ועלו לביני עממיא דאתגליחו לתמן על דחילו ית שמה ד קודשי דאמרין להון אם עפיה וחסית על שמה דקודשי דאתגליחו בית ישראל ביני עממי דאתגליחו לתמן: ככן

לכן מבואר הוא: וקדשתי מבואר הוא: ולקחתי דרך משל כמו שהטמא נטוה ביום שטובל בהם ובהזאת מי חטאת כן הטמא מניח

נהושתתי וקדשתי כאלו אני קור' אליו שיכבה בהמטורי עלי ושמתי אותו מן השדמון והירקון וטאר הפנעים: והרבתי לא תקחו עוד חרפת רעב בגוים כי ארץ ישראל צריכה לגוים יתר מן הארצות האחרות לפיכך ה' הרעב מנוי בה ית' משאר ארצו והעד אברהם יחזק ואלוימלך וכשאל' ינח' מארצו לארץ אחרת בעבור הרעב הוא חרפה: וזכרתם ונקטתם בפניכם: תהו נכרתים בעיני עצמכם כשאתכררו עונותיכם תחמרו בדי הכריתנו האל יתברך והגלם מ' מארצנו וונתן תרנס ותדקון ונתהן חזן: לא למענכם' בושן והבלמו' דין הוא שתבושו ותכלמו כי דרכיכם רעים ואני אונח אתכם מן העמים ואביח אתכם אל ארצכם ומה שאמר ולא למענכם מראה שלא יבאו מהגלות אלא על ידי תשובה וכבר הארכנו בזה הענין בספר ישעיהו בכסוף וירא כי אין חיים: כה אמר יי' ונכח החרבות' ההל' בסגול והחית בקמן הטף והרש' בקמן: והחית' מבואר הוא: וחמרו' בעולה סממה היו אומרים העובדים כן וונתן תרנס כי אחר שתשוב ליטובה יחמרו כן נימרון ארעה דן לישראל דהות צדיח תבת למיהו כננתח דעדן וקרויח חרבת' ונדיתח ומפנת' כרים תקיפין יתבו: והערים החרבות' כברי הליס: וידעו' אשר ישאלו סביבותיכם' וראהו בחורבנה ויכאוו ביטובה במעט זמן ידעו כי לא היה יכול להיות דבר זה אלא מהאל יתברך: אני יי' דברתי ועשיתי' דברתי זה על ידי הנביא וכן עשיתי כמו ש' שדברתי: כה אמר יי' עוד זאת אדרש' עוד אהיה כדרש להם בזה הברכה שארבה אותם: ככחן אדם' אדם הם ישראל שהם אדם כמו שפירשנו למעלה אדם אדם יהיו רבי ככחן ואמ' ככחן עם כף ידיעה ומר' אחר כן ככחן קדשים וית ככחן אדם אסנינו באיטחא ואכלינון ב בעירח: ככחן

לענייה' ד' וסוים' נסס' במסר רבתה: ומכל גלוליכ' חר מן ח' מלך כתרתי טעמי פי' השפחא לא ישרתנה סירכא בתיבתה כי אם ב' מקומות וסוים' בכל משבתיכ' דוספתתם לכם דפרשת אמור' הדרותיה ואת כל הדרותיה בקע דמלכים' מבלגית' גלוליכ' ומכל גלוליכס' אטוהר' מכל תועבותיכס' כי למכראשונה כן אמר לבית ישראל כדן' זכ טע' כס' אמר יי' אלהים לא ברילכוני אנא עביר בית ישראל אלהיו על שמא דקורשי דאחילתון ביני עממי' דאתגליתון לתפון: ואקדש ית שמי רבא דאתחל ביני עממי' דאתחלתון ציניהון וידעון עממי' ארי אנא יי' אמר יי' אלהים כד א אתקדש בכון לעיניהון: ואקריב יתכון מביני עממי' ואכניש יתכון מפל מדינתא ואעיל יתכון לארעכוני ואשבוק לחוביכוני כמא דמרפן במי אריותא ובקטס תורתא דחטאתא ותדפון מפל סאבתכון ומפל טעורתכון אדפי יתכון: ואתן לכוני לב דחיל ורוח דחילא איתן במעכוני ואחבר לבא דרשיעא דתא תקיף באבנא מבסרכון ואיתן לכוני לב דחיל קדמי למעבר רעותי: וית רוח קורשי איתן במעכוני ואעביר ית די בקמי תהכוני ודיני תטרון ו ותעבדון: ותיחכוני בארעא דיהבית לאבחתכון ותהוון קדמי לעס ואנא אהו לכוני לאלהא: ואפרוק יתכון מפל סאבתכון ואבנד ית עבורה ואסני יתיה ולא איתן עליכוני כפנאו ואסניית פרי אילנא ועללת חקלא בריל דלא תקבלון עוד חסורי כפנא ביני עממי': ותדברון ית אורחיכוני בישתא ועבדכוני דלא רתקנין ורתקון ותהוון חון על חוביכוני ועל תועבתכוני לא ברילכוני אנא עביר אמר יי' אלהים יתידע לכוני בהיתו ואתבניעו ס מאורחתכון בית ישראל: כדן אמר יי' אלהים ביזמא דאדפי יתכון מפל חוביכוני ואתיב ית קרוי' ויתבנין חורבתא: וארעא דהות צדיאתתפלח חלף דהות צרו לעיני כל דערי: וימרון ארעא דנן דישראל דהות צדיא תבת למחוי כננתא דערו וקרויא חרבתא וצדיא ומפנתא כריכוני מקיפין יתבו: וידעון עממי' ריישתארוני סחרניכוני ארי אנא יי' בניתי כפנתא קימית צדיא אנא יי' גזרית במימרי ואקיסו כדן אמר יי' אלהים עוד דאשתאל לכוני במימרי לבית ישראל למעבר לריון אסנונו באיטחא ואצלחנון בכעירא: מעמא

לכן אמר לבית ישראל כה אמר אדני יהוה לא למענכם אני עשה בית ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים אשר באתם שם: וקדשתי את שמי הגדול המחלל בגוים אשר חללתם בתוכם וידעו הגוים כי אני יהוה נאם אדני יהוה בהקדשי בכס לעיניכם: ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם: וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטוהר אתכם: ונתתי לכם לב חדש ורוח חדש אתן בקרבכם והסדתי את לב האבן משרכם ונתתי לכם לב בשר: ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו ומשפטי השמרו ועשיתם: וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים: והושעתי אתכם מכל טמאותיכם וקראתי אל הדגן והרבית אתו ולא אתן עליכם רעב: והרבית את פרי העץ ותנובת השדה למען אשר לא תקחו עוד חרפת רעב בגוים: וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם אשר לא טובים ונקטתם בפניכם על עונתיכם ועל תועבותיכם: לא למענכם אני עשה נאם אדני יהוה יודע לכם בוש ודבולמו מדרכיכם בית ישראל: כה אמר אדני יהוה ביום טהרי אתכם מכל עונותיכם והושבתי את הערים ונבנו החרבות: והארץ הנשמה תעבר תחת אשר היתה שממה לעיני כל עובר: ואמרו הארץ הלזו הנשמה היתה לנו כן ערו והערים החרבות והנשמות וידעו הגוים אשר ישארו סביבותיכם כי אני יהוה בניתי הנהרסות נטעתי הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי: כה אמר אדני יהוה עוד זאת אדרש לבית ישראל לעשות להם ארבה אתם כעאן אדם:

רשי
לא למענכם אני עש'
התשובה שאושעכם:
וקדשתי את שמי
ומה הוא הקידוש
ולקחתי אתכם מן הגוים:
מיס טהורי' אכפר
עליכם ואעביר
טומאותיכ' בהיות מי
חטאת המעבירין
טומאת המת: לב
חדש' יצר סנתחדש
לטובה: ונקוטתם
בפניכם' דנווליר
בלעו תמקו בעממיכם
בבסתכם על הגמול
כה הרע אשר נמלתם ל
לפני ואני גמול לכם
טובה: והארץ הנשמה
תעבד' הארץ אשר
היתה סממה עד הכה
תהיה נעבדת ונזרעת:
היתה כן עדן' עכשו
כהפכה להיות כן ע'
עדן: והערים החרבו'
זה ימים רבים עכשו
בזרות יסבו: אדרש
לבית ישראל' חתפתה
להם בתפילת כדורשם
אותי על זאת: ארבה
אותם' אדם ככחן
לרוב: ככחן

בכס לעיני
בפני עיני
גלוליכם
ה' מלון בית
טעמי וסו'
שהם חלונ'
מסורה
דדה' ונבניתך לאחוז
הבי' שהם הרהיבתי
וסי' מהנפג חלוש:
בושו ג' מל וסי' ואם
נכלמו מכל אשר עשו'
בושו והכלמו מדרכיכ'
בית' כך בטחו ולא
בושו: דברתי ועשיתי
ד' וסוים' נססר בספרא
דא ס' ח':

יחזקאל לו רדק תרכב

כחן קדשים ופירס אחר כן כחן ירוסלם במועדיה וזהו הקדשים שהיו מביאים ישראל לירוסלם שלם פעמים בשנה שהיו רבים : העדים החרות' בה בצרי הליס יונתן תרגם כעמא קדישא דמרכן וחתן לירוסלם בזמן מועד' דפסח' כן יהו קרוי ארעה דישראל די הוואה חרבן יהו מליין חכשא דעמא בית ישראל וידעון חרי חכא יי' חמר בזמן מועד' דפסחא רוכה לומר כי חזו היה החן מרובה בירוסלם כי כל הבח' לירוסלם היו מביאים כל אחד את פסחו לפסחו פסחו ולחלו פס כמו שכתו' בתורה : היתה עלי יד יי' ויביאני כתרנומו ואשריני ענין מכותה : בתוך הבקעה' אפסר שהיא הבקעה שבחה לו הנבואה פס כבר כמו שאמר בתחילת הספר : והיא מלאה עצמות' תרגס יונתן גרמי חכשא

רשי

כחן קדשים' שהיא בחה לירוסלם במועדי פסחים' לפסח אחד כתרנומו חסנינו כ בלכשא וחלמינו כ בבקעה' כלומר שלא יהיו עונותיהם נזכרים עליהם : היתה עלי יד יי' ויביאני ברוח יי' ונ' יד יי' כל יד יי' שבכוח' לשון כפייה הו' שהיתה הדוח כופה חותו לילך כמשמעו חל מקום ש שהדוח חפן : והיא מלאה עצמות' רבתי' חמרן שהיו מסבט ח חפרי' שיבאו ממכרים לפני הק' והרגו חכשי גת הנולדים בחלק כמו שאמר בדברי הימים : והעבירני עליה' סביב לבקעה ולא הכניסו ל לתוכה לפי שהיה כהן : התחייבה' הכרחה בעיניך שיוכלו לחיות : ונתתי עליך גידי ונ' ובספר חוב הוא חמ' עור ובשר תלבישני ש תחלה ואחר כך ו בעצמות ונידים ת תסוככני חלח למה היו חלו חמים לאדם ש שפוט וחזר ולובס שמה שפוט חרזן לובס ראסון חכל כ בתחילת בריית הוולד עור ובשר תחילה וח' קד עצמות ונידים : וקרמתי' לשון קרום חיקרנוטיחרייה' בלע' : ויהי קולי והנה דעם העצמות שהיו טופחין זה לזה : עשם חל עצמו' עצמות כל אחד כל מקום ש סכתפזרו היו קופצין ומתקרבין כל אחד ואחד חל מקום ח חבורנו' מארבע רוחות' כל מקום שהלכו כ כשמותיהם לסוט ל לארבע רוחות העולם ממש יתקבצו ויבאו : ופחי' כמו כופה בחש פתם : העצמות

כצאן ז בקריאה וסי' התיקם כצאן לטבחה והקדישם' כצאן קדשים כצאן ירושלם ב' בפסוק' יחד אשימו כצאן בצרה' ביום ההוא כצאן עמו' נחשבנו כצאן טבחה' תתגנו כצאן מאכל : היתה ה' רפ בקריאה וסי' היתה עלי יד יי' ויביאני' היתה לי נחלתי' היתה לי דמעת' לחם' היתה יהוד' לקדשו' היתה כאנו' סודר :

כצאן קדשים כצאן ירושלם
במועדיה בן תרתינה הערים
החרבות מלאות צאן אדם וידעו כי
אני יהוה :
היתה עלי יד יהוה ויביאני ברוח
יהוה ויביאני בתוך הבקעה והיא
מלאה עצמות : והעבירני עליהם
סביב סביב והנה רבורת מאד על
פני הבקעה והנה יבשות מאד :
ויאמר אלי בן אדם התחיינה
העצמות האלה ואמר אדני יהוה
אתה ידעת : ויאמר אלי הנבא על
העצמות האלה ואמרת אליהם
העצמות היבשות שמעו דבר יהוה :
כה אמר אדני יהוה
לעצמות האלה הנה אני מביא בכס
רוח וחיותם : ונתתי עליכם גידים
והעלתי עליכם בשר וקרמתי
עליכם עור ונתתי בכס רוח וחיותם
וידעתם כי אני יהוה : ונבאתי
כאשר צויתי ויהי קול כהנבא
והנה רעש ותקרבו עצמות עצם
אל עצמו : וראיתי והנה עליהם
גדים ובשר עליה ויקרם עליהם
עור מלמעלה ורוח אין בהם :
ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא
בן אדם ואמרת אל הרוח כה אמר
אדני יהוה מארבע רוחות באני
הרוח ופחי בהרוגים האלה ויחיו :
והנבאתי כאשר צויתי ותבוא
בהם הרוח ויחיו ויעמדו על רגליהם
חיל גדול מאד מאד :

ג' מל גבי נ' בליש העברה וסי' והעבירני עליכם סביב סביב' ויאמר המלך לעבדיו העבירתי אשר עבירתי : הגח אני בקריאה וסי' הנה אני קשרתי על אדני' הנה אני מביא בכס רוח' הנה אני פותח את קברותיכם' הנה אני לוקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים' הנה אני לוקח את בני ישראל' בונה בית : ובשר ח' בקריאה וסי' זאת הפעם עצם' ואנשי קדש' ובשר כי יהיה בו בערו שחק' והעורבים מביאים לו לחם ובשר ב' בפסוק' וראיתי וזעה עליהם גידים ובשר עליה' לחם חסודות לא אכלתי' עור ובשר תלבישני ובעצמות :

והענין הזה הראה לו הקדוש ברוך הוא למשל כי בני ישראל יבאו מהגלות שהם בו והם בו כעצמות היבשות על דרך משל חו הראה לו זה להראו לו סעתיך להחיות מתי ישראל בעת היסועה כדי שיראו גם הם ביסועה ויש בזה מחלוקת בדברי רז"ל תניא ר' אליעזר חו' מתים שהחיה יחזקאל עמדו על רגליהם וחמרן סירה ומה סירה חמרן יי' ממות ומחיה ממות כדקדק ומחיה ברחמים ורבי יהושע חומר סירה זו חמרן יי' ממות ומחיה מוריד שאלו ויעל רבי יהודה חומר בחמת משל היה רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי חומר מתים שהחיה יחזקאל עלו לחק ישראל ונשאו נשים והולידו בנים ובנות עמד רבי יהודה בן במירא על רגליו וחמר חכי מבני בניהם והללו ת תפילין שהחיה לי חבי חכא יהם וחמרנו מי היו המתים שהחיה יחזקאל חמר רב חלו בני חפרים עמנו לקן וטעו דכתוב וכני ח חפרי סותח וכבר בנו ונ' והרגנו חכשי גת ונ' ויתחבל עליהם חפרים חביהם וסמאל חמר חלו בני חל' סכפרו בתחיות המתים ורבי יוחנן חמר חלו מתים שבבקעת דורא וכו' כמו שכתוב בכרך חלק : והעבירני וכל זה במראה הנבואה : עליהם סביב סביב' כדי שארחה חותם כולם ומה שפירס רפי זל סביב סביב לבקעה ולא הכניסו לתוכה כדי שלא יטמא לפי שהיה כהן חס כן ח'ך צויה להעביר התער על ראשו ועל זקנו וכן תרג' יונתן על הכהני' ופחת זקנס לא יגלחו ועוד הרי חמר ויביאנו בתוך הבקעה חלח הכל היה במראה הנבואה ולא היו דברים ממש : ויחמר' בן חדם' מבואר הוא : ויחמר' הכנח' מבואר הוא : כה חמר' מביא בכס רוח' חמר הכפר והעור והגידי' כמו שאמר בפסוק חמר על הסדר : ונתתי עליכם גידי' כי הם תחלת יצירת הולד ותכונתו כי רבים מהם כקשרות בעצמות ואחר הנידים הכפר ואחר כך העור כי הוא ה העליון ומה שאמר חוב עור ובשר תלבישני ובעצמו' ונידים תסוככני לא חל' שהעור נבשר הם תחלה ביצירה לפי שזכרם בתחילה ש שהרי חמר תלבישני שהם כמו לבוש שהוא עליון : וקרמתי' פעל יוכח' ויקרם עליהם עור פעל עומד כמו שאמר גם כן ובשר עליה והוא ענין קרום ובדברי רז"ל חמרנו כתי סיקרמו פניה : וכחתי' ותקרבו' העצמות סכבר כפרדו חיס מעל חסיו לחורך הזמן וחמר ותקרבו' לשון נקבה בסיון אחד לכד כי על הרוב יחמר בשני סימנן ותקרבה וכמוהו וחלמותך עלי תבטנו וברוב עשם לשון נקבה ובחמרנו עשם חל עצמו הוא לשון זכר ורובה לומר עשם חל עשם הראוי להדבק בו כפי היצירה : וראיתי' ובשר עליה' פירוש עליה על הנידים כי הנידים הם בתוך הבשר וימ עליה גדל כמו ומעל אחד מגוריה : ויחמר' מארבע רוחות בוחי הרוח' זו היא רוח החיים לפיכך חמר מארבע רוחות כלומר מחייה עבר שתהיה תבא כי היא מהאוויר ומה שאמר וכתתי לחי בכס היא רוח הסכל לפיכך חמר רוח והעד שאמר חמר והעלתי אתכם מקברותיכם : וכתי' שרפוכפ על מסקל גסימן נגס מענין ויפח בחפיו נשמת חיים : בהרוגים האלה' חינו חומר הרמי חכב חלח רוכה לומר במתים כי ההרניה נחמר' גם כן על המתים בלח חרב כמו היו הרנוגי מות וחם היו בני חפרים כמו שכתוב למעלה הם היו הרנוגי חרב : והנבאתי' חסר תיו' התפעל ומסכסכו והתנביתי לפיכך נרגס חלון לחסרון התיו' ויחמר

ויאמר אלי העצמו האלה כל בית ישראל המה חס הענין הזה משל חמר לונה שהרחימי לך במראה הכנראה העצמות היבשות שחיו וקמו על רגליה זהו משל לכל בית ישראל שהיו בגלות זה כמה עד שנושאו מן הגולה וחמר יבשו עצמותינו וחבדה תקותינו ונוג' כלומר הרי לנו כעצמות יבשות שאין להם עוד תקוה וחם הענין כמשמעו חמר זה שהרחימי בעצמות האלה כן יחיו כל בית ישראל סמתו בזמן הגלות שארך זה כמה מאלו שנים והרי הם כחילו הם חומרים יבשו עצמותינו וחבדה תקותינו נבזרנו לנו ולא נראה ביצועת ישראל חמר יהיו בזמן הישועה ואיך נחיה חלף שנים אנו יותר נבזרנו לנו לעצמינו: לכן חס הענין משל חרבות הגנים והגלות הם הקברות וחם כמשמעו מבואר הוא ומחלקות יסבדרי רזל על המתים

רשי

העצמות האלה כל בית ישראל המה רמז ודומה לכל בית ישראל בגלותם המה שהרי הם חומרי יבשו עצמותינו בכרו חבדה תקותינו ומה נחיל ל לתשועת עוד לח כלו משל ישראל היו ומכיו שהחיותם עכשוו הם חומרים ח חבד תקותינו ולא נחיה עוד שנית כשחיו ה המתים: לכן הנבא שעתיד חני להחיותם שנית: ויהי דבר חלי לחמר וחמה כן חדם קח לך עץ אחד ונוג' וכתוב עליו ליהודה ולבני ישראל חביריו חרבעתיבות הללו כ כתוב עליו לחמר עץ זה ליהודה ולשבת בנימין שכלה עליו: ולקח עץ אחד וכתוב עליו זה ליוסף עץ חבירי ושאר תשעת שבטים שהיו אחרי ירבעם שהיה משבט חברים: והיו לחחים חני לחכרם לפני העצים שהיה עץ אחד בידך: הנה חני לוקח את עץ ונוג' שלא יהיו עוד לשתי ממלכות: לעבדי

אל אדמת ח' בספרא וסימ' נמסר בריש סיפרא סימן יב: והנחתי ג' וסימ' אל נא תשם מזה והנחתי והתכתי ונתתי רוחי בכס וחיותם: ליוסף ח' וסימ' ויספר שר הששקים ויולד ליוסף בארץ ויקרבו ימי ישראל למות ויאמר ליוסף הגה אביך' כה תאסרו ליוסף אמא' קח לך עץ אחד וכתוב עליו' כי יהודה גבר באחיו וישא

ויאמר לי בר אדם גרמיא האליון כל בית ישראל אנון הוא אנון אמרין יבשו גרמיא פסק סברנא אברנא לנא' ככן אתנבי ותימר להון פרנן אמר יי אלהים הוא אנא פתחית ית קבריכון ואסק יתכוון מקבריכון עמי ואעיל יתכוון ל לארשא ד' ישראל ויתרעון ארי אנא יי פר אפתח ית קבריכון וכר אסק יתכוון מנו קבריכון עמי ויאתן רוחי בכון ורתחון ויחשיו יתכוון על ארעכון וירדעון ארי אנא יי גזרית במימרי ואקים אמר יי ויהו פתגם נבואה מן קדם יי עמי למימר: ואת בר אדם סב לך לחתא חרמא וכתוב עלוהי לשבטא ד' יהודה ולבני ישראל אחיהון וסב לוחא חרמא וכתוב עלוהי שבטא ד' יוסף די הוא שבטא ד' אפרים וכל בית ישראל אחיהון ותקריב יתהון חר לורת חר לך ללותא חר ויהון לחור בידך: וכר ימרון לך בני עמך למימר הלא תחוי לנא מה אליו לך: אתנבי להון כרנן אמר יי אלהים הוא אנא מקריב ית שבטא ד' יוסף די הוא שבטא ד' אפרים ושבטו ישראל אחיהון ואחבר יתהון עלוהי ית שבטא ד' יהודה ואעברנון לעמא חר ויהון חר קדמי: ויהון לוחיא די תכתוב עליהון בידך לעיניהון: ואתנבי להון כרנן אמר יי אלהים הוא אנא מקריב ית בני ישראל מביני עממיא ד' ארנגליאו לתפן ואכבוש יתהון מסחור סחור ואעיל יתהון ל לארעהון: ואעביד יתהון לעמא חר בארעא בטור קורשא ד' ישראל ומלכא חר יהי לכולהון למחוי מלכא ולא יהון עוד לתרין עממין ולא יתפלגון עוד לתרמין מלכון עוד: ולא יסתאבון עוד במעוהון ובשקוציהון ובכל מרדיהון ואפרוק יתהון ככל מותבניהון ד' חבו קדמי כרהון ואדפי יתהון ויהון קדמי לעם ואנא אהיו להון לאלהא: ועבדי

ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל המה יבשו עצמותינו ואבדה תקותנו נגזרנו לנו: לכן הנבא ואמרתי אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי והבאתי אתכם אל אדמת ישראל: וידעתם כי אני יהוה בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם עמי: ונתתי רוחי בכס וחיותם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה ולבני ישראל חבירי ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חבירי: וקרוב אתם אחד אל אחד לך לעץ אחד והיו לאחדים בידך: וכאשר יאמרו אלי בני עמך לאמר הלווא תגיד לנו מה אלה לך: דבר אלהים כה אמר אדני יהוה הנה אני לקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושבטו ישראל חבירו ונתתי אותם עליו את עץ יהודה ועשיתם לעץ אחד והיו אחד ביד: והיו העצים אשר תכתוב עליהם בידך לעיניהם: ודבר אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני לקח את בני ישראל מבין הגוים אשר הלכו שם וקבצתי אתם מסביב והבאתי אותם אל אדמתם: ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל ומלך אחד יהיה לכלם למלך ולא יהיה עוד לשני גוים ולא יחצו עוד לשתי ממלכות עוד: ולא יטמאו עוד בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם: והושעתי אתם מכל מושבתיהם אשר חטאו בהם וטהרת אתם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים:

והדרים אשר אמר אליך ואת אחד ל עשר ילדיו ועבד' ונשיא אחד ל נשיא אחד למטה ב' בו' וראש אחד ל בא מדרך אלק מעוננו דשפטי' ונביא אחד ל זקן דמלכי' ומלך אחד ל יהיה לכלם למלך' ודרך אחד ל ליראה אתי כל הימים' לא אחד ל יתן שחור:

מסדה

הגורל הראשו לאסף ליוסף: לקח ח' חס בקריאה וסי' אם לקח יעקב אשה סבנות חת כאלה ארוד לקח שחוד להכות נפש דם' וישא בני הנביאי אשר בית אל' וישו בני הנביאי אשר ביריחו הנני לקח מסך' הנה אני לקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים' הנני לקח את בני ישראל מבין הגוים יסר לך לקח לו קלח' וחד ולקח נפשות חכם' ומלך אחד ח' מן יחזקאל אחד וליה לקח' ונשא וסי' על אחד ל

יחזקאל לח דק תרכד

ועבדי דוד מלך המלך המשיח יקראו שמו דוד ולפי שהיה מזרע דוד קראו דוד אורמו לתחיית המתים : וישבו לעבדי ליעקב לפי שאברהם ויצחק היו להם בנים אחרי שלא ירשו הארץ וזכר יעקב כי לו נתנה הארץ ולזרעו אחרייו : וכרתי יהיה חותם כי עמס כי יש מן הדפים שפירושים עם : ונתתי פי ונתתים בארצי או בברכתי ויונתן תרנס וחברכיבון : והיה משכני עליהם תרנס ונתן ביניהם לפי שבמקומו קסור שכנית האל יתברך עם בתוך ומה שאמר במקום הזה עליהם לומר כי מוראזו יהיה עליהם לעולם כי שכן כבודו בתוכו לעולם : וידענו מבואר הוא : ויהי בן חלם אל גוג ארץ המגוב : ומגוב היה מבני יפת וכן מסך ומגובל ובאמרנו המגוב בהא הידיעה בהא על

רשי

ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחר יהיה לכלם ובמשפטי ילכו וחקתי ישמרו ועשו אותם : וישבו על הארץ אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו בה אבותיכם וישבו עליה המה ובניהם ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם : וכרתי להם ברית שלום ברית עולם יהיה אותם ונתתים והרבתי אותם ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם : והיה משכני עליהם והייתי להם לאלהים והמה יהירלי לעם : וידעו העם כי אני יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדשי בתוכם לעולם : והי דבר יהוה אלי לאמר : בן אדם שים פניך אל גוג ארץ המגוב נשיא ראש משך ותובל והנבא עליו : ואמרת בה אמר אדני יהוה הנני אליה גוג נשיא ראש משך ותובל : ושובבתי ונתתי חמים בלחייך והוצאתי אותך ואת כל חילך סוסים ופרשים לבשי מכלול כלם קהל רב צנה ומגן תפשי חרבות כלם : פרס כוש ופוט אתם כלם מגן וכובע : גמר וכל אנפיה בית תונרמה ירבתי צפון ואת כל אנפיו עמים רבים אתך : הכן והכן לה אתה וכל קהל הנקדלים עליה והיית להם למשמר : מעמים רבים תפקד באחרית השנים תבוא אל ארץ משוכבת מחרב מקבצת מעמים רבים על הרי ישראל אשר היו לחרבה תמיד והיא מעמים הוצאתה וישבו לבטח כלם : ועלית בשואה תבוא בענן לכסות הארץ תהיה אתה וכל אנפיה ועמים רבים אותך : כה אמר אדני יהוה והיה ביום ההוא יעלו דברים על לבך וחשבת מחשבת רעה :

לח

משכני בקריאה וסימ ונתתי משכני בתוכם ולא תנעל בטמא את משכני אשר יהיה משכני עליה : שים פניך אל גוג וחד על גוג ואינן מן אב מן דוד וחד על וליח דכוו בסיפ וסי נמסר במסדה רבת בערך אל : רב לג קסצו וסימ נמסר במסדה רבתא בערך רב : הכן ב' א' מ' ו' א' חס' וסימ הכן והכן

ועבדי דוד מלכא עליהו ופרנס חר יהי לכולהו וברני ירהבון וקמי ישרון ועבדון יתהוון : ויתבון על ארעא דיהבית לעבדי ליעקב דיתבו בה אבהתכון ויתבון עליה אנון ובנייהו ובני בנייהו עד עלמא ודוד עבדי מלכא להו לעלם : ואנון להו קים שלם קים עלם יהי עמרוון ו אברכנון ואסנו יתהוון ואתן ית מקדשי בנייהו לעלם : ואשרי שכנתי בנייהו ואהיו להו לאלהא ואנון יהוון קדמי לעם : וידעו עממיא ארי אראי מקדש ית ישראל במהוון מקדשי בנייהו לעלם : והוה פתגם נבואה מן קדם יי עמי למיפר : בר אדם קבל נבואה על גוג ארעא מגוג רב ריש משך ותובל ואתנבי עלוהו : ותימר כדנן אמר יי אלהים הא אנא שלח רוני עליך גור רב ריש משך ותובל : ואשרלנד ואתן שרין על לוסתך ואפיק ירתך ויתת פל משריתך סוסון ופרשין לבושי גמיר כולהו משרין סגינא די מונוין בעניליו ותריסין אחרי סיפין כולהו : פרסאי כושאי ופוטאי עמהו כולהו מונוין בעניליו וקולסין : גמר וכל משריתהא מדינת גרממאי סיפי צפונא ויתת כל משריתהו עממין סגינא די עמד : אודרו וארתקין לד את וכל משריתך דאתבנישו עלך ותהי להו למטראו מומוין סגינא תמני משריתך בסוף שניא תהד על ארעא דתבו עליה מקטלי חרבא דאתבנישו מעממין סגינא על טורי ארעא דישאל דדו לחרבא תדירא ואנון מבני עממיא אתגליאו ויתבו לה חצון כולהו : ותסק באתרושתא תיתי בעננא דסליק וחיפי ית ארעא תהי את וכל משריתך ועממין סגינא די עמד : כדנן אמר יי אלהים יהי בעדנא ההוא יסקון הרדורין על לבך ותחשב מחשבן בישון

עם חלם אכסר שהוה עם היחס כי הראשון שהיה בן יפת העם היוצא ממנו נקראים מגוב שמתיחסים אל מגוב הראשון וכן שבט המגסה ועל עם היחס תבא הא הידיעה וגוג עם המלך המולך עליה ואל עומד במקום שני כאילו אמר אל גוג אל ארץ המגוב : נשיא ראש משך ותובל : גוג הוא מלך מגוב ומלך שתי האומות האלה מסך ותובל ובאמרנו נשיא ראש הו ענין כפול במלות סוגו והוא סימון על סימון וכן מבחר וטוב לבון מספר מפקד העם : ואמרת מבואר הוא : ושובבתיך אשכך מן כי שוכני יהיה עגל שומרון וכן בדברי דוד דברי שמסכבים לבו של חלם ובאמרנו ושובבתיך רוצה לומר אשכך לכך עד שתתחילו מחד לבאת ממקומך לבא אל ארץ ישראל ובא זה על דרך ומשכתי אליך אל כחל קיסוף את סיסרה שר כבא יבין ואת רכבו ואת המנו ויעשה זה האל יתברך כדי שהא מדע בכל העמים ונקדם בהם : ונתתי חמים בלחייך על דרך מסל למשך אותך כמו שעושי לבד ויונתן תרנס ושובבתיך ואשליך רוצה לומר אפתה אותך כתרנומו של כי יפתה ארי יסל : לבושי מכלול כולם בכל מימי עדי : קהל רב כנה ומגן : בכניה ומגן : פרס כולם מגן וכובע ומגן וכובע וכובע מלרע : גמר וכל אנפיה רוצה לומר עדת גמר וכל חילותיה וכן כל אנפיו כל חילותיו וכן תרנס ויונתן מפירייתהא : בית תונרמה : כמו בית ישראל ויונתן תרנס מ מדינת גרממאי וכן חרול במסכת יומא גמר זו גרממאי כדעת ה התרנס : ירבתי כפון : כל חלה בני יפת שוכני בסוף כפון : אנפיו אנפי תונרמה : הכן והכן לך הכן אתה והכן לך כל קהליך למשמר שישמרו אותך חייה דרך תלך וילכו עמך : מימים רבים תפקד אמרו כי מימי אלכסנדרוס מלך יון היו בני מגוב נסגרי עם בסוף כפון כי הסגיר עם א אלכסנדרוס אחר ההדים ולא יאנו מסס עוד ותהו שאמר מימים רבים תפקד כלום תוכר בני בני העולם בכאתך כי עד היום ההוא לא נזכרת כי היית נסגר ולא היית יוצא ביניהם : באחרית הפנים זה יהיה בעת הישועה אחר זאת כל ישראל מהגלות או רובם : משוכבת מחרב : כמו ושובבתיך משוכבת מחרב העמי ויונתן תרב מענין שב דתבו עליה מקטלי ח חרבא : ועלית כשואה : כהמון מים רבים שבהים פתאום : ומשמיעים קול ונטפין וכן בבא כשואה פחדכם : אותך : כמו אתך בדגש ענינו כמו עמך : כה אמר מבואר הוא : ואמרת

לך אתה וכל קהליך הכן לקראת אלהיך ישראל : קדמא חס : כשואה ל וחד כשואה בשוא תחת הכף ואינן מן אב מן בן חר מלרע וחד מלעיל קב בריש תיבותא וסימ נמסר במסך רבתא בערך כ :

רדק

יחזקאל לח

רשי

ואמרת על ארץ פרנות כמו פרנות הסב ירוסלם עלי פרנות כינו עלי הסדה שחץ לה חומה אבוח הסוקטים אל הסוקטים וכן יבא ירוסלם כמו אל ירוסלם וכן רבים לסלל להשיב ידך על חרבנות נוסבות להשיב ידך עליהם להחריבם כמו שהיו וינתן תרגם לכנסא מסיייתך: עשה מקנה וקנין האחד על

על ארץ פרנות יושבי כפרים מחץ חומה פנוטחים במעוזם ואינם ירחי להסוף אל ערי מבצר פרנות כמו מערי הפרזי מחץ חומה: אבוח אל הסוקטים וחרה מה הוא מבטחם: להשיב ידך על חרבנות נוסבות להסחית שנית חת הערים שהיו חרבנות עד הנה ועכשו כתייבכו אל עם המסוף מעמים העושים עמה מקנה וקנין: על טבור הארץ

על גובה ותוקן הארץ כטבור זה שהוא ח חמבעו של אל ומטפע מכל כדדני: וכל כפיריה סחורים חריפין טבה הדגלים לנחת ולטוט ככפירים בכל המדינות וידען חיה מקום העושר: יחמרו לך הלסלול סלל חמה כלומר מי הניד לך את מקום העושר הידעת כילחץ מלאה סלל וכו את הלך וסס בחמת תמנ' הון עתק: תדע' תרגם יונתן תדע פורענות גבורתי כלומר תדע ותכיר מי הוא מעוזם ומבטחם: האתה הוא באותן הימים יחמר הקבה האתה הוא אותה אשר דברתי בימים קדמוני ביד עבדי נביאי ישראל כנון יחזקאל וזכריה שאף הוא כתבא על מלחמות גוג ומגוג ד וחספתי את כל הגוים ונו ורבתי אמרו אללד ומידר הם כתבאו ע עליו מהו סנים האומר כאן אל תקרי סני אלל סני סני נביאי כתבאו כבוא אחת בפרק אחד: והיה ביום ההוא כיום כה גוג על אדמת יסר וגו: רעם גדול על ידי קולות ורעמים כמו שהוה חומר: וככלו המדרגות אני שמעתי שהם סלעים הזוקפים ותלויים וכרחים כנפלים וחני חומ' הם תלי מגדלים סחופרים סביב חורקים העפר בחמבע להנביה התל ועשו מדרגו מדרגות חטקלונכס בלעז כרי סיעמוד העפר ולחחר סנככס יפה נוטלן המלכנים מעמידו המדרג: וקדתי עליו לכל הרי' לבח חרב בהם עליו וקדחתי ויימכתי ומה הי' חרבר שאקר עליו חרברם סל עכמ חרב חים בחחתי: ואכני

לשלול שלל חד מן כו פסוקן בקריאה דאית בהן כל אב וס'ם זה הדבר אשר צוה לקטו ממנו או הנסה אלהים לבוא ידוע תדעו כי לא יוסף י' דיהושע' וצא אחד השדה ללקט אורות' ואלישע ישב בביתו' ויבאו המצרים האלה בקצה המחנה' על כן חרה אף י' בעכו' המתקדשים והמטהרים אל הדגות' סה אמר ותימר אסף על ארעה דיתבא שליוא בקרו פצחיא אהך על עמא דשקטיו ושרן לרוחצן כולהון יתבין בלא שורא ועבריו ודשין לית להון למבו בנא ולמערי עדאה לכנשא משריתך על חרבנות דאתיתבא ועל עמא דאתבגשו מביני עממא דאצלחו בגנסכון וקנינין יתבין על תוקפא דארעא שבא ודרן ותגרי יפא וכל מלכהא ימרון לך הלמבו בזא את אתי הלמערי עדאה בנישת משריתך למסב כסף ודהב למשבני נכסין וקנינין למערי ערי סגיו בגן אתנבי בר אדם ותימר לגוג ברנן אמר י' אלהים הלא בעדנא ההוא בר יתבון עמי ישראל לרוחצן תדע פורענות גבורתי: ותיתי מאתרך מסיפי צפונא את ועממין סגיאין די עפך רכבי ססון כולדיון משרין סגיאין ועם סגיו ותפק על עמי ישראל בעננא דסליק וחיפי ית ארעא בסוף יומיא תהי ואיתנד על ארעא ביר שכתתי בריל הידעון עממא פורענות גבורתי בר אתקדש כך דיהון חון בפורענותך גוג: פרנן אמר י' אלהים האת הוא דמללית ביומי קדם ביד עבדי נבוי ישראל דאתנבואו ביומי האנון מלקדמת דנא שנין סגיאין לאיתאד יתך עליהון: והי בעדנא ההוא ביום מיתי גוג על ארעא דישראל אמר י' אלהים דליק רנוי וחמתי וקאתגלאד פורענותי במדלק אשת רוגוי גורית במימרי אם לא ביומא ההוא יהי זע סגיו על ארעא דישראל וזועוון מן קדמי נוני יפא ועופא דשמיה וחית ברך וכל רחשא דרחיש על ארעא וכל אנשא די על אפי ארעא ויתפנרון טוריא ויתתלשון מגדליא וכל שור רם לארעא יתחמר: ואזמנניה למפל בהרבא על טוריו ישראל עמי אמר י' אלהים חרב גבר באחורתי התי ואתפרע

ואמרת אעלה על ארץ פרנות אבוא השקטים ישיבי לבטח כלם ישיבים באין חומה ובריה ודלתים אין להם: לשלול שלל ולכו בו להשיב ידך על חרבנות נושבות ואל עם מאסף מגוים עשה מקנה וקנין ישיבי על טבור הארץ: שבא ודרן וסחרי תרשים וכל כפיריה אמרו לה' הרשלל שלל אתה נא הלכו בו הקהלת קהלה לשאתי כסף וזהב לקחת מקנה וקנין לשלל שלל גדול: לכן הנבא כך אדם ואמרת לגוג כה אמר אדני יהוה הלא ביום ההוא בשבת עמי ישראל לבטח תדע: ובאת ממוקמך מירכתי צפון אתה ועמים רבים אתך רכבי סוסים כלם קהל גדול וחיל רב: ועלית על עמי ישראל כענן לכסות הארץ באחרית הימים תהיה והביאותיך על ארצי למען דעת הגוים אתי בהקדשי בה לעיניהם גוג: כה אמר אדני יהוה האתה הוא אשר דברתי בימים קדמונים ביד עבדי נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים להביא אתה עליהם: והיה ביום ההוא ביום בוא גוג על אדמת ישראל נאם אדני יהוה תעלה חמתי באפי: ובקנאתי כאשר עברתי דברתי אס לא ביום ההוא יהיה רעם גדול על אדמת ישראל: ורעשו מפני דני הים ועוף השמים וחית השדה וכל הרמש הרמש על האדמה וכל האדם אשר על פני האדמה ונהרסו ההרים ונפרו המדרגות וכל חומה לארץ תפול: וקראתי עליו לכל הרי' חרב גוג: וימכתי ומה הי' חרבר שאקר עליו חרברם סל עכמ חרב חים בחחתי: ואכני

הבהמות והאחד על שאר נכסים וכן מקניהם וקנינם ותרגם יונתן ואכלתו בכסוף וקנינין יושבי על טבור הארץ: פעמים יבא הסמיכות על מלת על וכן יושבי על מדק והולכי על דרך ונקראת ארץ יסר טבור הארץ לפי שהיא בחמבע העולם כמו שהטבור ב בחמבע הנוף וינתן תרגם על תוקפא דארעא לפי שארץ ישראל גבוה מכל הארצות: סכא וכל כפיריה מלכיה וסריה וכן כפיר גוים כדמת ונקרא כן עדין כמו סכפיר חריות מלך על כל שאר החיות וכן תרגם יונתן וכל מלכהא: לכן תדע' כאשר תדע שהם יושבי בהרעם לבטח תבא ממוקמך וינתן תרגם פורענות גבורתי: וכחתי מבואר הוא: ועלית לעיניהם גוג: לכן קריאה אתה גוג: כה אמר ביד עבדי הנביאים יחזקאל וזכריה ואף על פי שזכריה לא זכר גוג ומגוג בפרשה הנה יוס בח על מלחמה זו כאמרה: בימים ההם סכיס כחילו חמר זה סני רבות וינתן תרג' מלקדמת דנא שנין סגיאין ונדכרי רול אללד ומידר מתכח' במחנה על עסקי גוג ומגוג היו מתכחחים שנחמר האתה הוא ונו' אל תקרי סנים אלל סנים הם סנים נביאים אלן שכתבאו כבוא חת: והיה מבואר הוא: ובקנאתי רעם גדול כמסמעו סתרעם ח' וכן נחמר בכבולות זכריה ונבקע הר הזתים ונחמר ונסתם גי הרי כאשר נסתם מפני הרעם בימי עזחיו מלך יהודה: ורעשו' כל זה יהיה בח' ומה שאמר דני הים וכו על דרך הפלגת הרעם והמהומה שתהיה אז לא שירעשו הדגים ו והעופות והחיות והרמש וחפסר כמסמעו ותדעם מקום יס ארץ ישראל וכן העופו והחיות שיהיו במקומו הרעם: ונחדסו ההרים כמו שנחמר בכבולות זכריה ונבקע הר הזתים אולי כי גם כן יקרא להרים אחרים: וכפלו המדרגות תרג' יונתן ויתתלשון מגדליא ורמי' אל כתב שמעתי שהם סלעי זקופי תלוי וכרחים כנפלים: וקראתי עליו על גוג: לכל הרי' כמו בכל הרי אז כמו על כל הרי כמו שאמר על הרי ישראל תפול ותרגם יונתן ואזמנניה למיפל כחרב על טורי ישראל עמי: חרב חים בחחתי תהיה כי הם יהרגו חים את אחיו במהומת י' שתהיה בהם: וכספמתי

ו' נעשו משפט' ובאו הכשרים הגלחמים' הלא את שרשיה יתק' לשלוש שלל ולכח בו' ונשמדו בסות' ועתה יוסיפו לחטוא ועשו להם' ועש זרש בקאר' לכן חכו לינאם' ולקחת כסף חרב זכריה' ויהי לעידהו חיל' יש אחד ואין שני גם כן ואח' ונשלוח ספרים ביד הרצים' די מסורא אתגורת אכן' מלת מלכא מחצמא עיר וקדיש נחת' ארץ צבית' ועלי השטה חסד' מלטיה דנבעוני ודון המריתת: בוא י' סל וס'ם מסר בסירא דא ס'ם לנ: ה' פסוקן וכל וכל וכל וס'ם ועדו' ידרכו' אתה הוא ו' לבד' ורעשו סגני דני' וכל פסליה יתון' וכל הארץ נכס קול גדול:

רדק

יחזקאל לט

רשי

נקברו והיה להם לשם כי אומות העולם חזרו חזותם לטובה בזה ויאמרו ראו מה טובה חיימה זו שקברו חויביהם הבאים עליהם ואף על פי שהם חזק כונתם לזה אלא למען טהר את הארץ ואכסי תמיד יבדילו ישראל יבדילו אכסי שיעברו תמיד בארץ לחקור על האללים כדי לקברם את העוברים כמו עס העוברים חמר כי האנשים ה

וקברו כל עס הארץ שמתו עס והיה להם לשם כל האומות יספרו את שמי לשבח ולחסד חזק לך כחומה זו רחמיים יש לך חסד שקובר את חויבו עומד עליו להורגו ואכסי תמיד אכסי המותמידים לך יבדילו ישראל כדי לעבוד בארץ ללקט את המפוזרים מקברים את העוברים מקברים עם העוברים את הכנרים החוסמים ומעכבי את

המעבר שהעוברי את הים מקברים אותם להנחת את העוברים עם העוברים פך שמעתי וכן תי את הנותרי על פני הארץ רחוק מן המעבר שהי העוברים את הים מתעסקו בהם לקובל יקברם אה המותמרי ומובדלי לך: מקצה מרבית הכנרי הנרחי לעינם להקבר ומחו והלאה יחקרו בארץ במקום המסתרים ב בחוחים ובין הקובים ויקברו מה שימכחו ויקברו העוברי בארץ הולכי דרכים שיראו ענש חסד ובנו חזלו ציון סימן שיש כאן ענש סל מת כדי ש שיפרשו ממנו הולכי דרכים ועושי טהרות עד בא אכסי התמיד המובדלים לחקור ו יקברו אותו: וגם עס עיר המונה וגם העיר שסמיה עיר הומיה מורוב חסד היא כוש הרשעה וגם היא חיל יושביה עס יקברו וטהרו את ישראל בארץ את טהרותיהם ותרומותיהם המונה לא מטיק הח לפי שהא אחרונה משמסת עס דבר המוני כמו הומיה: אלים כרים ועתודים כרים מלכים ודוכסים שלטונים ושרים: מריחי בסן סור סל טטס קרוי אלמרי ב בלשון ערבי: את משפטיו את פורענותיו יוסט'אח בלעז: וידעו הגנים כי בעונם גלו בני ישראל כסיראח את גבורתי יכירו כי לא מקובר ידי היה שלא הוטעתים אלא בעונם הסתרתו פני מהם ו גלו: וקנאתי לסס קדסי ולכסתי קנחת תשועה ונקס למען עס קדסי שלא יתחלל עוד וקנאתי לסס קדסי בסביל עס קדסי כמו המקנה אתה לי: ונעו

שם ו בכגול וסוים אברם אברהם נטר קרח דכריה בוכרא ופי גמס בסדר לך לך: הקבצו ד בקריא וסוים הקבצו וסמעה בני יעקב הקבצו ובאו התנשו הקבצו ובאו האספו מסביב הקבצו כלכם ושמעו: לשבעה ד בקריאה וסוים לאמול לשבעה ולמסכה עתיק ואכלתם חלב וזעתם הרבה דריש חגי למה תשקלו

ויקברו כל עס הארץ והיה להם לשם יום הכבדי נאם אדני יהוה: ואנשי תמיד יבדילו עברים בארץ מקברים את העוברים את הנותרים על פני הארץ לטהרה מקצה שבעה חדשים יחקרו: ועברו העברים בארץ וראו עצם אדם ובנה אצלו ציון ער קברו אתו המקברים אל גיא המון גוג:

וגם שם עיר המונה וטהרו הארץ: ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה אמר לצפור כל כנף ולכל חית השדה הקבצו ובאו האספו מסביב על זבחי אשר אני זבח לכם זבח גדול על הרי ישראל ואכלתם בשר ושתיתם דם: בשר גבורים תאכלו ודם נשאי הארץ תשתו אילים כרים ועתודים פרים מריא בשן כלם: ואכלתם חלב לשבעה ושתיתם דם לשכרון מזבחי אשר זבחי לכם:

ושבעתם על שלחני סוס ורכב גבור וכל איש מלחמה נאם אדני יהוה: ונתתי את כבודי בגוים וראו כל הגוים את משפטי אשר עשיתי ואת ירי אשר שמתי בהם: וידעו בית ישראל כי אני יהוה אלהיהם מן היום ההוא והלאה: וידעו הגוים כי בעונם גלו בית ישראל על אשר מעלו בי ואסתר פני מהם ואתנם ביד צריהם ויפלו בחרב כלם: בטמאתם וכפשעיהם עשיתי אתם ואסתר פני מהם:

לכן כה אמר אדני יהוה עתה אשיב את שבי ית יעקב ורחמתי כל בית ישראל וקנאתי לשם קדשי:

בית ישראל ואתפרע פורענות גבורתי מן עממיא על דאחילו ית שמא דקודשי: ויקבלון

ויקברו כל עס הארץ והיה להון לשום יום את יקרותי אמר יי אלהים: ונברון ימנו תדירא למהוי ערו בארעה מקברין עם דערן ית די אשתארו על אפי ארעה לרביותה מסוף שבקא ירוון ישרון למבדק ויערי אורחה דערן בארעה די אם יחוי גרמא דאנשה ויכני לתיה ציונא עד דיקברו יתיה די פקברין בחילת אתרגושר גוג: ואף לתפן יתרמון קטילי רומי קרמא דסניאן אתרגושתהא וידכון ארעה:

ואת בר אדם פדנן אמר יי אלהים אמר לעופא צפר כל די פרה ולכל חית ברעא א אתבנישו ואתו אתקברו מסחור סחור על קטילי די אנה קטיל לכו קטול סגי על טורי ישראל ותיבלון בסרא ותשתון דמא:

בסר גברין תיבלון ודם רבני ארעה ותשתון מלבין שלטוני וטורנין גברין עתדי נכסיה כ כולהון: ותיבלון תרעא למסבע ותשתון דמא סבסר קטילין די אנא קטיל לכו: ותסבעון על טורי ישראל סוסן ורתיכין גברין וכל גברי עברי קרעא אמר יי אלהים: ואתן ית יקרי בעממיא ויחזון כל עממיא ית פורענותי בעברית וית גבורתי דשיתי כהון: וידעון בית ישראל ארי אנא יי אלהון מן יומא ההוא ולהלאה: וידעון עממיא ארי בחוביהון גלו בית ישראל על דשקרו במימרי וסלקית שבנתי מנהון ומסרתנון ביד סנאיהון ואתקטלו בחרעא כולהון: בסואבתהון וכמירדיהון אתפרעית מנהון וסלקית ש שבנתי מנהון:

בכזן פדנן אמר יי אלהים בען אתיב ית גלות יעקב וארחם כל בית ישראל ואתפרע פורענות גבורתי מן עממיא על דאחילו ית שמא דקודשי: ויקבלון

בסף בלא להם: משפטי יו וסוים למה תאמר יעקב קרוב מצדקי פי יריב ואני אמרתי לריק יעתי הקשיבו אלי עמי ונתתי את כבודי בגוים זקף אשא כי האמתי לך חכו לי נאם יי העירה והקציה למשפטי מלפני משפטי יצא כי עשית משפטי ודיני ראותה עזתתי חיל אל הסיר משפטי צדק לבשתי וילבשתי כי אסר אויב צדקתי האף תפר משפטי על משפטי אכזב:

בסף בלא להם: משפטי יו וסוים למה תאמר יעקב קרוב מצדקי פי יריב ואני אמרתי לריק יעתי הקשיבו אלי עמי ונתתי את כבודי בגוים זקף אשא כי האמתי לך חכו לי נאם יי העירה והקציה למשפטי מלפני משפטי יצא כי עשית משפטי ודיני ראותה עזתתי חיל אל הסיר משפטי צדק לבשתי וילבשתי כי אסר אויב צדקתי האף תפר משפטי על משפטי אכזב:

ונסו את כליותם... בהטבי להם ולא חנמלם כרעתם הזו ישאלו כליותם ויבטחו

ונסו את כליותם... כמו ונשאלו ופי' ישאלו בפייהם ויזכרו כליותם שהיתה להם

אל האים ה' וסיים ושמתו בהם אות' ויבא אל הגוים בהגלותו אתם' אל הגוים השוללים אתכם דזכרתי'

אל האים ה' וסיים ושמתו בהם אות' ויבא אל הגוים בהגלותו אתם' אל הגוים השוללים אתכם דזכרתי'

ונשאו את כליותם ואת כל מעליהם אשר מעלו בני בשבתם על אדמתם לבטח ואין מחיריך בשוכבי אותם מן העמים וקבצתי אתם מארצות אביהם ונקדשתי בם לעיני הגוים רבים וידעו כי אני יהוה אלהיהם בהגלותי אתם אל הגוים ונבסתיים אל אדמתם ולא אותיר עוד מהם שם: ולא אסתיר עוד פני מהם אשר שפכתי את דוחי על בית ישראל נאם אדני יהוה:

ויקבלון ית את כנענותהון וירת כל שקריהון דשקרו במימרי במתבהון על ארעהון לרוחצון ולית דמנידו פר אתיב יתהון מביני עממיא ויאכניש יתהון מן מדינתא בעלי דבבדיהון ויאתקדש ברהון לעיני עממין סניאין: וידעון ארי אנא יי אלההון ועל דחבו קדמי אגליתי יתהון לביני עממיא וכדו דתבו כנשתנון לארעהון ולא אשאר עוד מנהון תפון ולא אסלק עוד שכנתי מנהון דשפיכתי ית רוח קדשי על בית ישראל אמר יי אלהים בעשרין וחמש שנין לנלותנא ברישא דשמתא בעשרא לירחא בארבע עשרי שנין בתר דאתרעת קרתא בכרן יומא דדון שרת עלי רוח נבואה מן קדם יי ואעיל יתי לתפון ברוח נבואה דשרת עלי מן קדם יי אעלני ל לארעא דישראל ואשריני על טור רם לחרא ועלודתי כבנין קרתא מדרומא ואעיל יתי לתפון והא נברא חזויה כחזו נחשא וחוט דבתנא בידיה וקני משחתא והא קאם בתרעא ומלל עמי נברא בר אדם חזי בעיניך ובאודך שמע ושוי לבך לכל די אנא מחזי יתך ארי בריל לא חזויהך אתותבת הלכא חזו ית כל דאת חזי לבית ישראל והא שורא סברא לביתא סחור סחור וכד נברא קני משחתא דחר מנהון שרת אמין באמתא דהיא אמא ופשיך ומשח ית פותיא דבנינא קניא חר ורומא קניא חר ועל

בשמונה עשר שנה ל יחזיהו ולסוף חרבע עשרה היה ראוי היובל להיות והיה שנת עשרי וחמש לגלות יכניה ענה בעשרים ושש ביובל יד של יחזיהו מיה עד לא ויהיוקים יח: יד יי חזק חוקפו להולכני על כ כרחי: ויבא חזתי שמה י אל העיר ההוכחה היא ירושל' אותה שנה הראשו בכך הבית ל לעתיד לבא: במרחית אלהים הביאני לא הולכני עס אל הרחי כאילו אני עס: אל הר גבוה מאד: סכן הוא עתיד ליבן שנה ונשא מבטו: כמבנה עיר: כבנין עיר: מונב: בדמונו של הר: כמראה נחשת: כעין זו החיות ומוצ' כעין נחשת קלל: ופתיל פסתים בינו: למידות קדקע חץ יפה מחבל פסתים: וקנה המדה: למוד בו את עובי החומה וחורך ורחב השערים: לכל אשר אני מראה חותך: ענין הכנין: הוכחתה הנה: מובל: והנה חומה מחוץ לבית: בנין בית אחד הרחי בכפון ההר וחומה מ מחוץ סביב סביב כך מפורס בסוף הספר שהעיר בדרום והבית בכפון: שם חמות בחמה וטופח: סית אמין בחמתא והיא ח חמתא ופסך כן ת' ו היא חמה בינונית בת ששה סה' חמה וטופח בחמה בת חמשה: רוחב הבנין: עובי החומה: וקומה קנה אחד: וזו היא חומה חיצונה שהיא ס סביב הר הבית והיא הית' כמוב' כמו שסיניו כל הכתלים שהיו עס היו גבוהי חוץ מכותל מזרחי שהכהן השורף את הפרה עומד בהר המסחה כו': ויבא

אל ויהי ויד דיינו כי לא מנחה חסדל כחם ד על ארשתים כחית וזה לא משה ככללם ומשני כיה ספרי

בעשרים וחמש שנה לגלותנו בראש השנה בעשור לחדש בארבע עשרה שנה אחר אשר הכתה העיר בעצם היום הזה היתה עלי יד יהוה ויבא אתי שמה: במראות אלהים הביאני אל ארץ ישראל וניחני אל הר גבוה מאד ועליו כמבנה עיר מונב: ויביא אותי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ופתיל פשתים בידו וקנה המדה והוא עמד בשער: וידבר אלי האיש בן אדם ראה בעיניך ובאזניך שמע ושים לבך לכל אשר אני מראה אותך כי למען הראותכה הבאתה הנה הנרא את כל אשר אתה ראה לבית ישראל: והנה חומה מחוץ לבית סביב סביב וכד האיש קנה המדה שש-אמרת באמה וטפח ומד את רחב הבנין קנה אחד וקומה קנה אחד:

במראות הביאני אל ארץ ישראל: ב' קדמאי חס: הביאני ד בקריאה וסיים בסדר עקב: ושים ט' וסיים נססר בסוף סדר ויהי בשלה פרעה: הראותכה ב' חר מל' וחר חס' וסיים ואולם בעבור זאת העמדתך: כי למען הראותכה הבאתה: קדמא חס:

בדמות אים כמו שחמר במראה נחשת כמו שחמר במראה אשר בתחילת הספר וכוכבים כעין נחשת קלל ונחשת שם שמונת נחשתי ויברכני יי בגללך: ופתיל פסתים בינו: למדוד: וקנה המדה: גם כן בידו למדוד חלל שבחבל מודד חלם מדה מרובה בקרקע ובקנה המדה מודד חלם מדה מועט כמו מדת הבנין וזולתו: והוא עומד בעער' ראה חזתו עומד בעער הבית ובידו החבל והקנה למדוד: וידבר' מבואר הוא: הראותכה: כתוב בה' אחר הכף וכן הבאתה: והנה חומה מחוץ לבית סביב: שהיו מתחילים לבנות חומה סביב הר הבית כי ההר בכללו קלח בית המקדש והיה האים מודד את החומה כמה יעשו רחבה וקומתה וקנה המדה היו בו שם חמות בחמה וטפח בחמה וטפח וזאת האמה היתה יתירה טפח והיתה בת ששה טפחים וכן חמריין במסנה חמר רבי יהודה חמת הבנין ששה טפחים ושל כלים חמשה וינכתן תרנס סית אמין בחמתא דהיא חמה ופסך: וקומה קנה אחד: זאת החומה החיצונה היתה שפלה ולא היתה גבוה חלל קנה אחד שמדתו שם חמות בחמה של ששה טפחים ושאר כותלי העזרה לא היו עומדים לפניו כי כנגד השערים היה עומד וכל השערים זה כנגד זה פתוחים והיו גבוהים יותר משער הבית לפי גובה מקומם וכן מצינו במסכת מדות כל הכתלים שהיו עס היו גבוהים חץ מהכותל המזרחי שהכהן השורף את הפרה עומד בהר המסחה ומתכוין וראה כנגד פתחו של היכל בשעת הזיית הדם וחילו היה הכותל המזרחי שבהר הבית גבוה לא היה יכול לראות פתחו של היכל כי הכותל היה עומד לפניו וזה שהוא חומר חץ מכותל מזרחי חומר בחומת הר הבית שהיא חמשה ועולי גולה עסו הבנין כדמות שרואהו בבנין יחזקאל העתיד בקנת הדברים וחק על פי שמשמעות הכתוב כי כל החומה היתה שפלה סביב שלא יחד כותל מזרחי חלל חמר כסתם וקומה קנה אחד:

דק

יחזקאל מ

רשי

ויבוא אל שער חצר בנין דרך הקדימה... שיהיה פתוחה לדרך המזרח הפתח הוא כפי השער וכן תרד יונתן

ויבוא אל שער חצר בנין דרך הקדימה... כנסם לתוך ההיקף ובה לו לשער עזרת

מגלות היו שם כו'... סף השער... קנה אחד כמו שאמור

קנה אחד כמו שאמור... מנצפון וחמת מדרום: והתח' הוא יבין סקורין

השער... חמש אמות וסף השער מאצל אולם השער מהבית קנה אחד: וימד את

אלם השער מהבית קנה אחד: וימד את... וימד את אלם השער שמנה אמות

ואילו שתים אמות ואלם השער... ותאי השער דרך הקדים שלשה מפה ושלשה מפה

מדה אחת לשלשתם ומדה אחת... לאילם מפה ומפו: וימד את רחב פתח השער עשר אמות ארך

השער שלוש עשרה אמות: וגבול לפני התאורת אמה אחת ואמה אחת גבול מפה והתא שש

אמות מפה ושש אמות מפו: ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

ויבוא אל שער אשר פניו... ויבוא אל שער אשר פניו

רשי

יחזקאל מ

רדק

תרכז

וימד את השער מנג התא לגנו... עשרים וחמש חמות... עובי כותל התא חמש וכן עובי כותל התא שמונה

וימד את השער מנג התא לגנו... עובי כותל התא חמש וכן עובי כותל התא שמונה... עובי כותל התא חמש וכן עובי כותל התא שמונה

של חלל האולם מבפני... ושני כתלי יוקנה מכאן... ויקנה מכאן הרי כה

לגנו לו ג' כתיב גגו וסוים ואפית אותו וזה טהור... ויעץ להם סכות איש על גגו

וימד את השער מנג התא לגנו רחב... עשרים וחמש אמות פתח נגד פתח

וימד את השער מנג התא לגנו רחב... עשרים וחמש אמות פתח נגד פתח

ועש את אילים ששים אמה ואל... איל החצר השער סביב סביב ועל

ועש את אילים ששים אמה ואל... איל החצר השער סביב סביב ועל

פני השער היאתון על לפני אלים... השער הפנימי חמשים אמה

פני השער היאתון על לפני אלים... השער הפנימי חמשים אמה

וחלונות אטמות אל התאים ואל... אלהימה לפנימה לשער סביב

וחלונות אטמות אל התאים ואל... אלהימה לפנימה לשער סביב

סביב וכן לאלמורת וחלונות סביב... סביב לפנימה ואל איל המרים

סביב וכן לאלמורת וחלונות סביב... סביב לפנימה ואל איל המרים

ויביאני אל החצר החיצונה והנה... לשכות ורצפה עשוי לחצר סביב

ויביאני אל החצר החיצונה והנה... לשכות ורצפה עשוי לחצר סביב

סביב שלשים לשכות אל הרצפה... דפסוקי ובכל שאר קריא אות ט אל שט וסוים

סביב שלשים לשכות אל הרצפה... דפסוקי ובכל שאר קריא אות ט אל שט וסוים

השע הזה כמו שמפורס בענין... ועל פני השער היאתון

השע הזה כמו שמפורס בענין... ועל פני השער היאתון

קרוי שער היאתון לפי שהוא משמש כניסה ויציאה לכל באי העיר

קרוי שער היאתון לפי שהוא משמש כניסה ויציאה לכל באי העיר

ביתה על פני חולם השער הפנימי... עס גובהו של חולם השער ששה לפנים

ביתה על פני חולם השער הפנימי... עס גובהו של חולם השער ששה לפנים

מן השער חמשים אמה ומגובה שער השערים שבנין... שהם חמשים אמה

מן השער חמשים אמה ומגובה שער השערים שבנין... שהם חמשים אמה

אני למד שעל פני האמור כאן הוא גובה... וחלונות האומות אל התאים

אני למד שעל פני האמור כאן הוא גובה... וחלונות האומות אל התאים

האלה לא היו להם פתחים אל החוק אלל זה פתוח לזה וכן מצינו במסכת מדות

האלה לא היו להם פתחים אל החוק אלל זה פתוח לזה וכן מצינו במסכת מדות

בתאים שסביבות ההיכל שלשה פתחים לכל אחד ואחד אחד לתא מן הימין ואחד

בתאים שסביבות ההיכל שלשה פתחים לכל אחד ואחד אחד לתא מן הימין ואחד

לתא מן השמאל ואחד לתא שעל גביו ולתאים שבחצר שלא היו אלא שלשה תאים

לתא מן השמאל ואחד לתא שעל גביו ולתאים שבחצר שלא היו אלא שלשה תאים

זה אצל זה ולא היו להם תאים על גביהם היו לחמכעים שני פתחים אחד לתא מן

זה אצל זה ולא היו להם תאים על גביהם היו לחמכעים שני פתחים אחד לתא מן

להרצה אל כהן השערים והזכרה שעליה הלשכו היתה עשויה בעבר השערים מזה ומזה פירוש כהן גד ועבר כמו ולכתף השנית: לעומת אורך השערים כמו שאמר שהיה אורך כל השערים חמשים אמה ובה כלל מדת אורך ורחב השערים כמו שכתוב למעלה בשער הבית חמשים אמה ובעשרים וחמש רחבו כמו שפירסמו למעלה הרצה התחמונה: עליה

אמר שהיתה בנויה על כתף השערים: וימד רחב מלפני השער התחמונה כמו התחמונה והיא נוספת לפיכך המלה היא מלעיל הטע' בתו' כי שער הוא לשון זכר וקרא תחמונה שער החצר החיצונה הזו שהיא עזרת נשים לפי שהיא תחמונה כנגד שער החצר הפנימי שהוא עזרת ישראל כי עזרת ישראל נבונה מעור נשים כי ההר היה מסופע ועולה והרי אמר הנה כי בשבע מעלו יעלו בו ומדד הרחוב שהיה בין שער זה לשער החצר הפנימי מאה אמה מחוק החצר הפנימי כלומר המדה היתה מחוק לא עס השער הפנימי לפיכך אמר לפני החצר הפנימי כלומר עד לפני החצר: הקדי והצפון: זו המדה היתה למזרח ולצפון: והשער: אמר שמדד גם כן אורך ורחב של שער השפונים של עזרת נשים: ותחו' כל אילו ותחו' ואלו נחלמו חסדים יוד הרבני בכתוב: שלשה ממו ושלושה ממו:

סנייהם כתובים בתו': כמדת השער הראשון: הוא שער הר הבית כמו שפירסמו למעלה כי מדת ארכו חמשים אמה ורחבו עשרים וחמש אמה: וחלונו ובעמלות שבע יעלו בו: בשבעה מעלות יעלו מעזרת נשים לעזרת ישר' ובנו על השער ובכניו בית שני סניו במסך מדות טו מעלות עולות מתוכם לעזרת ישראל כנגד טו שיר המעלו' שבתי' של עליהם הלויים עומדים בסיר: וחלמו לפניהם: לפני המעלו' היו חלמו כי קודם שיכנס לחלומים היה עולה במעלות: ושער לחצר הפנימי: אמר כי שער עזרת ישראל שהוא חצר הפנימי היה כנגד השער רובה לומר השער החיצון של עזרת נשים לצפון וצפונים היו זה כנגד זה והיו מאה ריבוי מזה לזה כמו שאמרנו ל למעלה: ויוליכו' בעזרת נשי' הוליכו דרך הדרום ומבואר הוא: וחלונם' כהחלונות האלה:

עם הא' הידיעה כמו להגדוד אשר בא חליו בהשמים חסדך כהיום הזה והדומים להם ויש בו דדש בהחלונות כהה חלונות כלומר חלונות כהות צרות מבכנים וזרחבות מבחוק כלומר לא לחורה אחי צריך: ומעלו' שבעה עולותיו כמו מעלותיו כלומר במעלות שבעה היו עולים גם כן בשער הדרו' מעזרת נשים לעזרת ישר' ותמו' לו' פירסמוהו: אחד גזבו ואחד ממו' סנייהם כתובי'

בזיו' ושער לחצר הפנימי: הוא עזרת ישראל כמו שפירסמו: ויבחי' את השער הדרום: כמו הדרומי ובה הסמיכות עם הא' הידיעה כמו הלעג השחכני הממלכות הארץ והדומים להם: ותחו' מבואר הוא: וחלונות סביב סביב: היו חלונות בנויות סביב הקיר או בחלל הקיר: ארך חמש ועשרים אמה: בין כלם היו מחזקות בארך הקיר חמש ועשרים: ורחב חמש חמות: כל אחד רחב חללו חמש חמות וזה לא זכר בחצר החיצונה: וחלמו ארך החיצונה: אמר כי חלמו של חצר הפנימי היו בולטו' אל החצר החיצונה לא כמו שהיה בחצר החיצונה שהיא עזרת נשים שחליו וחלמו מבכנים:

דרך הצפון בקריאה וס' והשער אשר פניו דרך הצפון פניו דרך הצפון והלשכה אשר פניה' ופתח הצלע לכנה' ויציאתי אל החצר החיצונה' ודרך לפניהם: מדד ה' בקריאה וס' סי' מדד בשעלו ס' והשער אשר פניו' מדד רוח הקדים' מדד רוח הצפון' סבב אל רוח הים' מדד' וחד בב' קסצ' את רוח הדרום' מדד'

והרצה אל כתף השערים לעמדת ארך השערים הרצה התחמונה: וימד רחב מלפני השער התחמונה לפני החצר הפנימי מחוק מאה אמה הקדים והצפון: והשער אשר פניו דרך הצפון לחצר החיצונה' מדד ארכו ורחבו: ותאו' שלושה ממו ושלושה ממו ואילו ואילו היה כמדת השער הראשון חמשים אמה ארכו ורחב חמש ועשרים אמה: וחלונו ואילו ותמרו כמדת השער אשר פניו דרך הקדים ובעמלות שבע יעלו בו ואילו לפניו:

ושער לחצר הפנימי נגד השער לצפון ולקדים וימד משער אל-שער מאה אמה: ויוליכו דרך הדרום והנה שער דרך הדרום ומדד אילו ואילו כמדות האלה: וחלונם לו ואילו סביב סביב כהחלונות האלה חמשים אמה ארך ורחב חמש ועשרים אמה: ומעלות שבעה עלותיו ואילו לפניו ותמרו לו אחד ממו ואחד ממו אל-אילו: ושער לחצר הפנימי דרך הדרום וימד משער אל-השער דרך הדרום מאה אמות: ויבחי' אל-חצר הפנימי בשער הדרום וימד את השער הדרום כמדות האלה: ותאו' ואילו ואילו כמדות האלה וחלונות לו ואילו סביב סביב חמשים אמה ארך ורחב עשרים וחמש אמות: ואלמות סביב סביב ארך חמש ועשרים אמה ורחב חמש אמות: ואילו אל-חצר החיצונה ותמרו אל-אילו

[וישע' סי' מ' כמק' טעות]: דרך הדרום בקריאה וס' ויוליכו דרך הדרום ב' בפסוק' ושער לחצר הפנימי ב' בפסוק' וידבר אלי' זה הלשכה' ופניהם דרך הדרום אחר' ובפתחי' הלשכות: אמות' ו' סף בכניניה וס' ארך השער שלש עשרה' ושער לחצר הפנימי דרך הדרום' ותאו' ואילו ואילו כמדד האלה קדמא דענינא' ואלמות סביב סביב' ונא לפניהם וימד איל הפתח' אל פני ארך אמות המאר:

כמו הדרומי ובה הסמיכות עם הא' הידיעה כמו הלעג השחכני הממלכות הארץ והדומים להם: ותחו' מבואר הוא: וחלונות סביב סביב: היו חלונות בנויות סביב הקיר או בחלל הקיר: ארך חמש ועשרים אמה: בין כלם היו מחזקות בארך הקיר חמש ועשרים: ורחב חמש חמות: כל אחד רחב חללו חמש חמות וזה לא זכר בחצר החיצונה: וחלמו ארך החיצונה: אמר כי חלמו של חצר הפנימי היו בולטו' אל החצר החיצונה לא כמו שהיה בחצר החיצונה שהיא עזרת נשים שחליו וחלמו מבכנים:

והרצה אל כתף השערים / גובה שערי החצר היה מפסיק העלייה שלא היתה מסבבת כל החצר והיא לבתבות השער מזה ומזה כנגד גובה השערים: הרצה התחמונה / כשתנית' זו מכל תחמונה שבמקרה שבכל מקום הטעם בלון זה בתו' למדנו שאין תחמונה זו רצה סתחת חזרת אלא רצה אחת היא ותחמיתה על רצה היה לעומ' גובה השער והא' של תחמונה כהא' של ביתה וכא' של עזרת' ושל חללת' שה' יתירות: וימד רחב' חלל עזרת נשים: מלפני השער התחמונה: זה השער המפורס' למעלה: לפני החצר הפנימי: עד עזרת ישראל: הקדי והצפון: לסמתי דוחותיה חללה מאה: מדד ארכו ורחבו: כמדת שער הקדי' כך מפור' בענין: חמשים אמה ארכו גובהו: ורחב חמש ועשרים: מנג' התא לבנו: וחלמו לפניו' וחלום השער לפני המעלות קודם שיכנס לחלום היה עולה ב' במעלות: ושער לחצר הפנימי לעזרת ישר': כנגד השער' החכונה מכוונים: וימד משער' התחמונה עד העליון מאה אמה הוא רחב חלל עזרת נשים: ויוליכו דרך הדרום' לחצר החכונה: בהחלונות האלה' דרס רבי תנחומא הא' יתירה זו לשון כהה חלונות כהות רחבות מבחוק וקצרו מבכנים לומר לא לחורה חמי צריך שכל חלונות ה' העשוי' להכניס חורה קצרו מבחו' ומרחיבו מבכנים: עולותיו' כמו מעלותיו: אל חליו על ראש החיל היה דקל מכוויר: וימד חת השער הדרום' של חצר הפנימי: וחלמו' חלבוך בלעז סביב סביב הכותל היה עשוי חלומים חלומי' ככסוף בעוביו וחלמות הללו היו מבכנים כי התאים היו מבחוק וששה תחי' וכותליהם וטו' חמו' של רחב השער עולים ל לסמוכים וחחת חמה וכל החצר הפנימי חמו' אלא מאה על מאה כמו שמפור' בענין: וחלמו' אל החצר החיצונה' חלמו של שער הפנימי לא היה לצד פני' כמו שהיה חלמו של שער החיצונה' אלא חלמו מבחוק היה בולט: אורך

רשי

יחוקאל מ

רדק

תרכח

אורך חמשים חמה, גבהו חמשים חמה: וחילו לחצר החזקה חמשים וחמשים חמה
בלעז חולם השער קרוי חילים כאן: ולסכה' היתה חבל סער הצפוני בעזרת
ישראל: ופתחה' של לסכה חל חילי השער לכד השער: בחילים השערים, יש
בפרסה בסוקים קורין לכתפות השער חילים מייכפלים בלעז: גם ידיו חת
העולה, הכשחטת
בבבין ידיו חת
העולה ירחנו חת ה
הקרבנים: ובחולם
השער, הכפיו:

שמונה ג' מל בנביאים וסיים ועבדו בני ישראל את עגלון' בשנת שמונה עשרה לנבוכד נצר תנינא דפסוק
דריסד' ומעלות שמונה מעלו' וכל דה דכו' מל: תאזו אליו חד מן ו' זוגין מן ג' בעני' קדמא ותניין נסיב
ויו ותליתא קרוי וסימ' וסאתים שערים ויאמר' וסאתים שערים ויצא העם' סאתים שערים והו' כדבר'

ומעלות שמונה מעלו' בשמונה מעלות היו עולין מעזרת ישראל לעזרת הכהנים
ובבבין בית שני לא היו חלה ג' מעלות: וכיחא' דרך הקדים, כן הביאו בשלשה
הרמות וכמו זה כן זה והכל מבוחר: ולסכה ופתחה בחילים השערים, כמו
בחילי השערים נבא בסמיכות עם הולם כמו חילים צמד סינים כסף והדומים

להם והמר כי ברח הכבין ראה
לסכה והיא פתוח' בחילי השערים
כי לרוח כפון לכפון של מנבח
היה שחוטת הקדשים והפססם
ונתוחם כמו שחמר בתור' צפונה
לכני יו': גם ידיו חת העולה,
כמו שכתו' ויקרבנו וכרענו ירחן במי'
ועל סלחנות של סים היו מדיחין
חות: ובחול' השער' מפני' הרשון
בויו והפני בהא: לשחוט חליהם'
כמו עליהם וכן נחל ההרי' לא חבל
והדומי' לה' רבי': העולה והחטאת
והחסם, כמו שכתוב בתורה
במקו' אשר תשחט העולה תשחט
החטת' וכן חמ' במקו' אשר ישחט
חית העולה ישחט חת החטאת
והיה כן שלא לפרס' החוטאים:
וחל הכתף מחובה לעולה, בסגול
כמו מעלה כלומר מחוק למעלות
שזכר: השער הצפונה, כע
השער הדני שפירסנו: חרבעה'
חליהם ישחטו, כמו עליהם:
וחרבעה סלחנות לעולה, זכר
העולה לפי שהיתה תמיד וגם כן
היו להניח עליהם כל כלי אשר
הזבחים כמו שחמר בסוף השסוק
והזבח: חליהם ויכחו חת הכלי'

ומעלות שמונה מעלו: ויביאני אל-
החצר הפנימי דרך הקדים וימד את-
השער במדות האלה: ותאזו ואילו
ואלמו במדות האלה ותלונות לו
ולאלמו סביב סביב ארך חמשים
אמה ורחב חמש ועשרים אמה:
ואלמו לחצר החיצונה ותמרים אל-
אילו מפו ומפו ושמנה מעלות
מעלו: ויביאני אל-שער הצפון
ומדר במדות האלה: תאזו אלו
ואלמו ותלונות לו סביב סביב
ארך חמשים אמה ורחב חמש
ועשרים אמה: ואילו לחצר
החיצונה ותמרים אל-אילו מפו
ומפו ושמנה מעלות מעלו:
ולשבנה ופתחה באילים השערים
שם ידיו את-העלה: ובאלם
השער שנים שלחנות מפו ושנים
שלחנות מפה לשחוט אליהם העלה
והחטאת והאשם: ואל-הכתף
מחוצה לעולה לפתח השער
הצפונה שנים שלחנות ואל-הכתף
האחרת אשר לאלם השער שנים
שלחנות: ארבעה שלחנות מפה
וארבעה שלחנות מפה לכתף
השער שמונה שלחנות אליהם
ישחטו: וארבעה שלחנות לעולה
אבני גזית ארך אמה אחר וחצי
ורחב אמה אחר וחצי ונבה אמה
אחת אליהם ויניחו את-הבליים
אשר ישחטו את-העולה בס
והזבח: והשפתים טפח אחר
מוכנים בבית סביב סביב ואל-
השלחנות בשר הקרבן: ומחוצה
לשער הפנימי לשכות שרים
בחצר הפנימי אשר אל-כתף שער
הצפון ופניהם דרך הדרום

הוא נוספת כתיב יוסף חברהם חת
עינו ויהי ענה' והדומים לו כמו
שכתבו בספר מכלול בחלק ה'
הדקדוק ממנו חמר כי על ח'
חרבעה סלחנות חלה היו מניחים
הכלים אשר ישחטו בהם העולה
וחת הזבחים והם הסוככים אשר
ישחטו בהם והמזרחות חמר י'
יקבלו בהם חת הדם: והשפתים'
טפח אחד מוכנים בבית סביב
סביב, כלי שסופתי' עליו הקדירני'
והיא שפיתם סתי קדירות לפיכך
נקרא כלסון סכים ויונתן תרגם
ועונקלן נפקין פסך חד קביעין
בעמודי בית מטבחי' מגו לחולמיח
סחור סחור ועונקלן הם ווי ב'
בחל קבועים בעמודים ובכתלים
למלת בהם וקורין עונקלן בעין
חו בח'ף חונקלין ובה השפתים
היו תולין בהם הקרבנו' ומפשיטו'
חותם וכן פנינו במסכת מדות
בית המטבחים היה לכפונם של
מזבח ועליו שמונה עמודי' כנסין
ורביעי' של חרוז על גביה' וחוונקלן
של ברזל קבועי' בהן ושלים סדרים
היה לכל אחד ואחד שבהם תולין
ומפשיטין על סלחנות של סים
שבין העמודים: וחל הסלחנות
בשר הקרבן' בהעמדת קמן
הקף בנייה וכרפיין הבית מפני
סחור הרים נע מפני העמדת
הקמן לפיכך כרפתה הבית ו
וכבי יונה כתבו בחטופות הקף
ורפיות הבית: ומחובה לשער
הפנימי לשכו' שרי', שער הפנימי
של עזרת ישראל היה מחוק לו
כלום בחלל החצר הפנימי לשכות
הולים המסוררי' וכן תרנ' יונתן
לסכת ליחיא: אשר חל כתף שער
שכפן נפניהם דרך הדרום, והיו חל כתף שער הצפון ופני הלכות היו דרך הדרום כלומר פתחהם לדרום וכתף השער קורא יח שאחורי השער כמו שפירסנו: אחד

ושמחת עולם ופרוי יו' ושמחת עולם וששן ושמוחה ישיגן' שמחת עולם תחת בשתכ' וסער מתחולל
דבה סערות' וסער גדול כה אמר יו' סער מתנודד דבה סערת בחר' ואתה אל הירא עבדי יעקב'
נאתה אל הירא עבדי יעקב' אתה אל הירא עבדי יעקב' ותאזו ואילו ואילמו' ותאזו ואילו ואילמו'
תאזו אילו ואילמו' והאר פניך אליהם השיבנו' והאר פניך אליהם השיבנו' האר פניך אליהם השיבנו'
צבאות השיבנו: ספה יא כתיב ה' בצורת הבית וסי' ותא השער דרך הקדים ג' בפסוק קדמא ותנינא
ותליתא' וגבול לפני התאות קדמא דפסוק' ושנים שלחנות' ארבעה שלחנות ספה ב' בפסוק' ויביאני
אל אלם הבית ב' בפסוק קדמא דפסוק ותנינא' ועמודים אל האלים ב' בפסוק: שרים ח' בליש וסימ'
נסמר בשמואל חלק ב' סימ' יו':

דרך

יחזקאל מא

רשי

אחד אל כתף שער הקדים / אחד ולסכה אחת היתה אל כתף שער הקדים / כני דרך הצפון / כלומר פתחה לכד צפון ואמר אחד לשון זכר על הלסכה / והיא לשון קבכה כי הלסכה בית ובית הוא לשון זכר / וידבר אלי זה הלסכה / אשר פניה דרך הדרום / לסכה אחת היתה שם ואם לא זכרה שהיה פניה לדרך / הדרום לכד לסכות הלויים שזכר כי / אותם היו ללויים חו לכהנים / והלסכה / לסכה הנזכרת אשר / פניה דרך הצפון / המה בני גדוק / זכר גדוק כי הו היה כהן גדול / תחילה בבית שבה שלמה כמו / שכתו וימליכו שנית לשלמה בן דוד / לנגיד ולגדוק לכה / והוא היה מבני / חלעזר הכהן ולפניהם בנו ולזרע / נתנה ברית הכהונה ואשר היו / סוכני חיתמר ירדו ממעלות הכהול / בקללת עלי / וימד את האזכר חורך / מואה חמה ורחב מואה מרובעת / זה לא היה בבית שני כי חור עזרת / ישראל היה מואה ושלשים וחמש על / רוחב אחת עשרה וכן עזרת / הכהנים / והמזבח לפני הבית / אמר ומדד גם כן המזבח שהיה / לפני הבית ולא זכר מדתו ועוד / לא זכרנו / ויביאני אל חולם הבני / והוא חולם ההיכל / וימד אל חולם א / חסר ימד אמר כי מדד חילי החולם / אשר על פתחו מפה ומפה והיה כל / אחד חמש חמות / מפה שניהם / בהא / ורחב הסער שלם חמות / מכו ושלם חמות מכו / שניהם בניו / ואמר כי רוחב שער החולם היה / כדי שסאח לו כתף אחר הסער ב / חמות מן הצפון ושלם חמות מן / הדרום כמזח רוחב הסער חרבע / עשרה חמות כי חורך החולם היה / עשרי חמה טול מהם שם לכתבות / הסער ב / מכאן וב / מכאן כמזח / להכו של שער יד חמה ולכזר זה / סמך לו / חרך החולם כ חמה / ארכו כנגד רחבו של היכל / ורחב / יא / כן היה בבנין בי שני כמו / שכתו במסכת מדות והחולם א / חבל בבנין שלם היה כ רחבו / בארכו / ובמעלות אשר יעלו עליו / ורחיטיו מודד במעלות אשר יעלו / עליו ולא זכר כמה ובבנין בית שני / שנינו במסכת מדות ושנים עשר / מעלות היו שם רום מעלה חצי / חמה ושלמה חצי חמה / ועמודים / אל האלים אחד מפה ואחד מפה / אל האלים שזכר שהיו לחולם / מפה ומפה אמר כי שנים עמודי / דחה להם / מפה שניהם / כתובין בהא / ויביאני אל ההיכל / וימד את האלים / חילי שער / ההיכל והיו עשויין כמין כפה / מלמעלה והיה רחבו של כל חיל / שם חמות / רחב האהל / רחב

זה ח כתו הוב כתבו לו וסיפ נמסר במלכי חלק ב סימן / הקרבי נ בליש וסי אתם קרבי היום והלשכה / אשר פניה דרך הצפון / קדש מן הארץ הוא לכהנים / והמזבח ב וסיס והמזבח נקרע ושפך / ויסר את / החצר ארד / אליו כלהק חס בבנינא כמא מל וסיס ובמעלות אשר יעלו אליו / וכל קריא דכו אליו מל / דר לעבר תרע מרנהא אפי אורח / צפונא / ומלל עמי דא לשכתא / דפתיקא לאורח רוקמא לכהניא / נטרי מטרת ביתא / ולשכתא / דפתיקא לאורח צפונא לכהניא / נטרי מטרת מדבחה אנון בני / צדוק דקרבין סבני לוי לפולחנא / די לשמיא קדמויה / ומשה ית / דרמא אורקא מאה אמין ופותיא / מאה אמין מרבע ומדבחה די קדם / ביתא / ואעלני לאולמא דביתא / ומשה אלא דאולמא המש אמין / מכא וחמש אמין מכא ופותיא / דתרעא תלת אמין ככא / ותלת אמין מכא / אורקא / דאולמא עסרון אמין ופותיא / חר עסרי אמין וברגין דסלקין / ליה ועבוריא על גלגלית חר / ככא וחר מכא / ואעלני / להיכלא ומשה ית גלגלית / שת אמין פותיא מכא ושית אמין / פותיא מכא פותיא דמשכנא / ופותיא דתרעא עסר אמין ובתפי / תרעא חמיש אמין מכא וחמש / אמין מכא ומשה אורקא ארבעין / אמין ופותיא עסרון אמין / ועל / לגיו ומשה אילא דתרעא תרתין / אמין ותרעא שת אמין ופותיא / דתרעא שבע אמין / ומשה ית / אורקיה עסרון אמין ופותיא / עסרון אמין די קדם היכלא ואמר / לי דין בית קודש קודשא / ומשה / פותיא דביתא שת אמין ופותיא / דמחצתא ארבע אמין סחור סחור / מקף לביתא סחור סחור / ומחיצא / מחיצא על מחיצא תלתין / ותלת חדרא עסרי בסדרא

במ חס וסיס למה קשרחם כלכם / עבוד בתוך העיר / רוץ דבר אל הנער הלו / ובא יז רף בקריא וסי נמסר / בשמואל בסיס יז ושעיה סיס סו / שלוש המל וסיס על מה הכית את אתנך / שלוש ערים תבדיל לך קדם / דשנה תורה שלוש פעמים בשנה ידאה והצלעו / צלע אל צלע המוב / עץ שלוש אמו / וכל כתו דכו מל / הפתח חמש חמו / שההיכל רחבו כ חמה ורחב הפתח / נמוחו כתבותיו מפה ומפה / של חמש חמש / ובח לפניהם / אל המחיצה המסכת בין ההיכל לקדש הקדש / וימד חיל הפתח / עוביו שתיים חמות חין זה שיה לחמה טרקסין / והפתח שם / חמות / חיו יכול לפרשו אל לבנהו / אל בני ההיכל / על בני רחבו של היכל / את קיר הבית / כותל מערבי / ורחב הצלע / חפנין בלעו התח של אחריו חרבע / חמות חללו ושל בית שני היה שם ועל כרחך בית זה לעתיד לבא שהרי בבית שני לא / היתה חומה מפסקת לבית קדשי הקדשים / בלע אל צלע תח אל תח ונתח על תח / שלם ושלמים פעמים / ובבית שני היו שלם / ושמונה חמש עשרה בבנין ואלו בדרום / חמשה על חמשה וחמש / על גביה ושמוך במערב הוא בלע הוא יביע הוא תח ואלו חמי / שהתחיל שבצפון ובדרום כך סדרן / שכל אחד ואחד ארכו כ חמה הרי ש חמה לחום / תחיש וכתלי של ה חמה הרי פה ורחב ה חמות של המזבח פירכסת כ חמה של / חורך הכותל וכן לדרום ובמערב אחד עם אחד ושלמים על גביה / וחורכן על גביה / כ חמה כנגד רחב בית קדשי הקדש / הרי יא בכל סדר וכן תי חד עטר בסדרת / ובתח

אחד אל כתף שער הקדים / לסכה אחת היתה אל כתף שער הקדים / כני דרך הצפון / כלומר פתחה לכד צפון ואמר אחד לשון זכר על הלסכה / והיא לשון קבכה כי הלסכה בית ובית הוא לשון זכר / וידבר אלי זה הלסכה / אשר פניה דרך הדרום / לסכה אחת היתה שם ואם לא זכרה שהיה פניה לדרך / הדרום לכד לסכות הלויים שזכר כי / אותם היו ללויים חו לכהנים / והלסכה / לסכה הנזכרת אשר / פניה דרך הצפון / המה בני גדוק / זכר גדוק כי הו היה כהן גדול / תחילה בבית שבה שלמה כמו / שכתו וימליכו שנית לשלמה בן דוד / לנגיד ולגדוק לכה / והוא היה מבני / חלעזר הכהן ולפניהם בנו ולזרע / נתנה ברית הכהונה ואשר היו / סוכני חיתמר ירדו ממעלות הכהול / בקללת עלי / וימד את האזכר חורך / מואה חמה ורחב מואה מרובעת / זה לא היה בבית שני כי חור עזרת / ישראל היה מואה ושלשים וחמש על / רוחב אחת עשרה וכן עזרת / הכהנים / והמזבח לפני הבית / אמר ומדד גם כן המזבח שהיה / לפני הבית ולא זכר מדתו ועוד / לא זכרנו / ויביאני אל חולם הבני / והוא חולם ההיכל / וימד אל חולם א / חסר ימד אמר כי מדד חילי החולם / אשר על פתחו מפה ומפה והיה כל / אחד חמש חמות / מפה שניהם / בהא / ורחב הסער שלם חמות / מכו ושלם חמות מכו / שניהם בניו / ואמר כי רוחב שער החולם היה / כדי שסאח לו כתף אחר הסער ב / חמות מן הצפון ושלם חמות מן / הדרום כמזח רוחב הסער חרבע / עשרה חמות כי חורך החולם היה / עשרי חמה טול מהם שם לכתבות / הסער ב / מכאן וב / מכאן כמזח / להכו של שער יד חמה ולכזר זה / סמך לו / חרך החולם כ חמה / ארכו כנגד רחבו של היכל / ורחב / יא / כן היה בבנין בי שני כמו / שכתו במסכת מדות והחולם א / חבל בבנין שלם היה כ רחבו / בארכו / ובמעלות אשר יעלו עליו / ורחיטיו מודד במעלות אשר יעלו / עליו ולא זכר כמה ובבנין בית שני / שנינו במסכת מדות ושנים עשר / מעלות היו שם רום מעלה חצי / חמה ושלמה חצי חמה / ועמודים / אל האלים אחד מפה ואחד מפה / אל האלים שזכר שהיו לחולם / מפה ומפה אמר כי שנים עמודי / דחה להם / מפה שניהם / כתובין בהא / ויביאני אל ההיכל / וימד את האלים / חילי שער / ההיכל והיו עשויין כמין כפה / מלמעלה והיה רחבו של כל חיל / שם חמות / רחב האהל / רחב

אחד אל כתף שער הקדים / וידבר אלי זה הלשכה / אשר פניה דרך הדרום לכהנים / שמרי משמרת הבית / והלשכה / אשר פניה דרך הצפון לכהנים / שמרי משמרת המזבח המר בני / צדוק הקרבים מבני לוי אל יהודה / לשרתו / וימד את החצר ארד / מאה אמה ורחב מאה אמה מרבעת / והמזבח לפני הבית / ויבאני אל / אלם הבית וימד אל אלם חמש / אמות מפה וחמש אמות כפה ורחב / השער שלש אמות מפו ושלש / אמות מפו / ארך האלם עשרים / אמה ורחב עשתי עשרה אמה / ובמעלות אשר יעלו אליו ועמודים / אל האלים אחד מפה ואחד כפה / ויביאני אל ההיכל וימד את האלים / שש אמות רחב מכו ושש אמות / רחב מפה רחב האהל / ורחב הפתח / עשר אמות וכתפות הפתח חמש / אמות מפו וחמש אמות מפו וימד / ארכו ארבעים אמה ורחב עשרים / אמה / ובא לפנימה וימד אל הפתח / שתיים אמות והפתח שש אמות / ורחב הפתח שבע אמות / וימד / את ארכו עשרים אמה ורחב / עשרים אמה אל פני ההיכל ויאמר / אלי זה קדש הקדשים / וימד / קיר הבית שש אמות ורחב הצלע / ארבע אמות סביב סביב לבית / סביב / והצלעות צלע אל / צלע שלוש ושלשים פעמים / ו

הפתח חמש חמו / שההיכל רחבו כ חמה ורחב הפתח / נמוחו כתבותיו מפה ומפה / של חמש חמש / ובח לפניהם / אל המחיצה המסכת בין ההיכל לקדש הקדש / וימד חיל הפתח / עוביו שתיים חמות חין זה שיה לחמה טרקסין / והפתח שם / חמות / חיו יכול לפרשו אל לבנהו / אל בני ההיכל / על בני רחבו של היכל / את קיר הבית / כותל מערבי / ורחב הצלע / חפנין בלעו התח של אחריו חרבע / חמות חללו ושל בית שני היה שם ועל כרחך בית זה לעתיד לבא שהרי בבית שני לא / היתה חומה מפסקת לבית קדשי הקדשים / בלע אל צלע תח אל תח ונתח על תח / שלם ושלמים פעמים / ובבית שני היו שלם / ושמונה חמש עשרה בבנין ואלו בדרום / חמשה על חמשה וחמש / על גביה ושמוך במערב הוא בלע הוא יביע הוא תח ואלו חמי / שהתחיל שבצפון ובדרום כך סדרן / שכל אחד ואחד ארכו כ חמה הרי ש חמה לחום / תחיש וכתלי של ה חמה הרי פה ורחב ה חמות של המזבח פירכסת כ חמה של / חורך הכותל וכן לדרום ובמערב אחד עם אחד ושלמים על גביה / וחורכן על גביה / כ חמה כנגד רחב בית קדשי הקדש / הרי יא בכל סדר וכן תי חד עטר בסדרת / ובתח

רשי יחוקאל מא רדק תרכט

נבואות בקיר אשר לבית לזלעות קורות עליות היציעים היו ראשיהם של כל מחיצות האחים התיכונה באות ונקבות בקיר בצדו הפנימי והוא אשר לבית לזלעות בצדו אשר לתוך התאים והיו להיות אחוזים בקיר הבית קבועים בחוקה סופלים בלעו: ולא יהיו אחוזים בקיר הבית ראשיהם של כל קיר ההיכל היו באות ונקבות על פניו שה' קיר ההיכל

ושלמים פעמים וועל זו היה נובהם שלם ושלמים רגלים וימדת הרגל פני טכמים וית תלתין ותלת מרח עשרה בסדרה לל שהיו הצלעות לל לטלם רוחות הנה יא לכל רוח מסודרו זו אהל זו: ובאות בקיר אשר לבית לזלעות סביב הכיב' היו נכסלו ראשי הקורו בקיר ההיכל כמה שהיה מונח בצלעות כמו שאמ' במלכ' כי מברעות כתיב לבי סביב חובה: להיו אחוזי

וראיתי יב וסי וראיתי את הדם ופסחתי עליכם וראיתי מה והגדתי לך וראיתי לבית גבה וראיתי והנה עליה גזדים ובשר עליה וראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסלול וראיתי כי אק טוב מאשר ישמח האדם וראיתי אני את כל עמל ואת כל כשרון וראיתי את כל מעשה האלהים כי איככה אוכל וראיתי ב' בפסוק וראיתי אני

ובאות בקיר אשר לבית לזלעות סביב סביב סביב להיות אחוזים ולא יהיו אחוזים בקיר הבית: ורחבה ונסכרה למעלה למעלה לזלעות כי מוסב רחבת למעלה למעלה סביב סביב לבית על-כן רחב לבית למעלה וכן התחוננה יעלה על העליונה לתיכונה: וראיתי לבית גבה סביב סביב מסודות הצלעות מלו הקנה שש אמות אצילה: רחב הקיר אשר לזלע אל- החוץ חמש אמות ואשר מנח בית צלעות אשר לבית: ובין הלשכות רחב עשרים אמה סביב לבית סביב סביב: ופתח הצלע למנח פתח אחד דרך היצפון ופתח אחד לדרום ורחב מקום המנח חמש אמות סביב סביב:

קביעין בבתלא דמניו למחיצת סחור סחור למחיו רישו שריתת נחיון על זימא ולא יהיון שריתת מעברן בכתלי ביתא ופותיא מסיבתא וסלקא לעלא לעלא סן מחיצתא ארי מקפא ביתא לסלקא לעלא לעלא סחור סחור לגיו על כן פתי ביתא מעלא וכן במסבתא סלקין מן ארעיתא לעלייתא באורח מציעתא וחות לביתא רופא סחור סחור משכללן מחיצתא משחת קנניא שית אמין רוח: פותיא דבתלא דמחיצתא דלכרא חמש אמין ואתר שביק בית מחיצתא דלגיו: ובין לשכתא פותיא עסרון אמין סחור סחור מקף לביתא סחור סחור: ותרעא דמחיצתא לאתר שביק תרעא חד פתיח ל לאורח צפונתא ותרעא חד פתיח לדרומא ופותיא דאתר שביק חמש אמין סחור סחור: ובנינא

ולא יהיו אחוזים בקיר הבית להיות אחוזים במקום המונח בקיר ולא בקיר שיטעו בקיר הבית מורים להיות ראשי הקורו אחוזות בה כמו שאומר סם לבתי אחוז בקירות הבית כי קיר הבית היה רחב מלמט' הולך ומגד כלפי חוץ כנגד התא' להיות ראשי הקורו אחוזים באותו מקום המונח להם: ורחב' ונסכה למעלה למעלה לזלעות כל מה שהיו עולי למעלה היו מתרחבות במקו' המונח להם בקיר כמו שאמ' במלכ' היציע התחונן חמש באהל רחבה והתיכונ' סם באמה רחבה ונג' ומה שאמר ונסכה רוכה לומ' כי במסב' היו עולים למעלה לזלעו' כמו שאמר במלכ' ובלולי יעלו אל התיכונ' ומן התיכונה אל העליו' ובלול חו הלול הוא בכין כמין עמו' חלול עשוי כמו מעלו סביב סביב והעול בו עולה דרך היק' וכן סינינ' במסכת מדות ומסב' היתה מקרן מזרחי' כפוני לקרן כפוני מערבי' שבה היו עולי לנגות התאים היה עולה במסיבה ופניו למערב והלך על פני כל הצפון עד שהוח מניע למערב הניע למערב והסך כפני לדרו' הלך כל פני המערב עד שהוח מניע לדרום והסך כפני למזרח היה מהלך בדרום עד שהוח מניע לפתח' של עליה פתוח כלפי דרום כי מוסב הכי למעלה הלול חו בלול קורח חותו מוסב ויהי עולה למעלה למעלה עד העליונה: על כן רחב הבית למעלה על כן טעמו למעלה על כן שהיו אחוזי בקיר הכי' היה רחב לבי למעלה העליו' שבכלו היתה רחבה מכולן: וכן התחונן יעלה על העליו' לתיכונ' כתרדמו' וכן במסיבתא סלקין מן ארעיתא לעלייתא באורח מציעתא: וראיתי לבית גבה סביב סביב' חמי ראה גבה ההיכל לא סבר כמה ובבי' שני עשו גבהו מאה אמה: מוסדות הצלעות' כתוב ב'וד וקרי בניו וחזותיות חתו מתחלפות אמר טרחה יסודות הצלעות שהיה רחב' סם חמות: חזילה' פירוש גדולות מן ואל חזילה בני ישראל ספירוש גדולים וינתן תרגום רוח כלומר בריחו היה ברחב' סם חמות ייס מפרשים מן תחת חזילות יודך שהוא בית השחי כי שחר האמית הם מן ראש האצבע הנקרא חמה עד פרק המבדיל בין הזרוע והקנה וחלו היו חמות מניעיה עד בית השחי: רחב הקיר אשר לזלע אל החוץ חמש חמות' אמר כי כיתל הצלע מן החוץ רחבו חמש חמות: ואשר מונח בית צלעו אשר לבית' אמר חבל כותל הצלעות אשר מגד ההיכל שהוא כותל הפנימי לזלע לא היה בשוה אלא כמו שהיה מונח מקום לקרני הצלעות כמו ספירוסו שהכותל היה מצד והולך לפיכך לא ראה לומר לו מדה ולפיכך אמר ואשר מונח כלומר היה כמו שהיה לכל צלע כפי מקום הנחתו: ובין הלשכות רחב עשרים אמה' אמר על הצלעות שנס הם כקראים לסבו' ואמר כי היו לשכות סביב סביב הבית ומה שיש לשכה ולשכה רחב היה בין כלם עשרים אמה ובבית שני היו התאים סהם צלעות טמנה ושלמי' חמשה עשר כצפון וחמשה עשר בדרום וה' במערב סבצפון ושכדרום חמשה על גבי חמשה וחמשה על גביהן ושבעה עשר על גבי' וסניס על גביהן ורבי' שלמה זל פי רחב שבין מחיצות הלשכות ובין מחיצות התאים סביב הבית: ופתח הצלע למונח' למקום המונח כלו מקו' פניו לפני הצלע סם היה פתחו: פתח אחד דרך הצפון ופתח אחד לדרום' פתח אחד ליציע שבצפון ופתח ליציע שבדרום ועל החיצון אמר ורחב מקו' המונח חמש חמות סביב חותו מקום הפניו היה רחבו חמש חמות ובתאים שהיו בבית שני שנים ושלמה פתחים היו לכל אחד ואחד התא מן הימין ואחד התא מן השמאל ואחד התא שעל גביו ואחד למסיבה ואחד לשפס ואחד להיכל: והבנין

דניאל לבדי את המראה והנה שנים אחרים: מנח ל בית צלעות אשר מבית למנח ל ופתח הצלע' המנח ל חמש אמות סביב: ופתח ה בקראיה וסי' התבה בצדה תשים' ופתח אהל סועד תשבו זסם ולילה' וקרסאה ותליתא דופתח הצלע' ופתח הבית דלתותיו:

הבית למעלה על כן טעמו למעלה על כן שהיו אחוזי בקיר הכי' היה רחב לבי למעלה העליו' שבכלו היתה רחבה מכולן: וכן התחונן יעלה על העליו' לתיכונ' כתרדמו' וכן במסיבתא סלקין מן ארעיתא לעלייתא באורח מציעתא: וראיתי לבית גבה סביב סביב' חמי ראה גבה ההיכל לא סבר כמה ובבי' שני עשו גבהו מאה אמה: מוסדות הצלעות' כתוב ב'וד וקרי בניו וחזותיות חתו מתחלפות אמר טרחה יסודות הצלעות שהיה רחב' סם חמות: חזילה' פירוש גדולות מן ואל חזילה בני ישראל ספירוש גדולים וינתן תרגום רוח כלומר בריחו היה ברחב' סם חמות ייס מפרשים מן תחת חזילות יודך שהוא בית השחי כי שחר האמית הם מן ראש האצבע הנקרא חמה עד פרק המבדיל בין הזרוע והקנה וחלו היו חמות מניעיה עד בית השחי: רחב הקיר אשר לזלע אל החוץ חמש חמות' אמר כי כיתל הצלע מן החוץ רחבו חמש חמות: ואשר מונח בית צלעו אשר לבית' אמר חבל כותל הצלעות אשר מגד ההיכל שהוא כותל הפנימי לזלע לא היה בשוה אלא כמו שהיה מונח מקום לקרני הצלעות כמו ספירוסו שהכותל היה מצד והולך לפיכך לא ראה לומר לו מדה ולפיכך אמר ואשר מונח כלומר היה כמו שהיה לכל צלע כפי מקום הנחתו: ובין הלשכות רחב עשרים אמה' אמר על הצלעות שנס הם כקראים לסבו' ואמר כי היו לשכות סביב סביב הבית ומה שיש לשכה ולשכה רחב היה בין כלם עשרים אמה ובבית שני היו התאים סהם צלעות טמנה ושלמי' חמשה עשר כצפון וחמשה עשר בדרום וה' במערב סבצפון ושכדרום חמשה על גבי חמשה וחמשה על גביהן ושבעה עשר על גבי' וסניס על גביהן ורבי' שלמה זל פי רחב שבין מחיצות הלשכות ובין מחיצות התאים סביב הבית: ופתח הצלע למונח' למקום המונח כלו מקו' פניו לפני הצלע סם היה פתחו: פתח אחד דרך הצפון ופתח אחד לדרום' פתח אחד ליציע שבצפון ופתח ליציע שבדרום ועל החיצון אמר ורחב מקו' המונח חמש חמות סביב חותו מקום הפניו היה רחבו חמש חמות ובתאים שהיו בבית שני שנים ושלמה פתחים היו לכל אחד ואחד התא מן הימין ואחד התא מן השמאל ואחד התא שעל גביו ואחד למסיבה ואחד לשפס ואחד להיכל: והבנין

דניאל לבדי את המראה והנה שנים אחרים: מנח ל בית צלעות אשר מבית למנח ל ופתח הצלע' המנח ל חמש אמות סביב: ופתח ה בקראיה וסי' התבה בצדה תשים' ופתח אהל סועד תשבו זסם ולילה' וקרסאה ותליתא דופתח הצלע' ופתח הבית דלתותיו:

ולא יהיו אחוזים בקיר הבית להיות אחוזים במקום המונח בקיר ולא בקיר שיטעו בקיר הבית מורים להיות ראשי הקורו אחוזות בה כמו שאומר סם לבתי אחוז בקירות הבית כי קיר הבית היה רחב מלמט' הולך ומגד כלפי חוץ כנגד התא' להיות ראשי הקורו אחוזים באותו מקום המונח להם: ורחב' ונסכה למעלה למעלה לזלעות כל מה שהיו עולי למעלה היו מתרחבות במקו' המונח להם בקיר כמו שאמ' במלכ' היציע התחונן חמש באהל רחבה והתיכונ' סם באמה רחבה ונג' ומה שאמר ונסכה רוכה לומ' כי במסב' היו עולים למעלה לזלעו' כמו שאמר במלכ' ובלולי יעלו אל התיכונ' ומן התיכונה אל העליו' ובלול חו הלול הוא בכין כמין עמו' חלול עשוי כמו מעלו סביב סביב והעול בו עולה דרך היק' וכן סינינ' במסכת מדות ומסב' היתה מקרן מזרחי' כפוני לקרן כפוני מערבי' שבה היו עולי לנגות התאים היה עולה במסיבה ופניו למערב והלך על פני כל הצפון עד שהוח מניע למערב הניע למערב והסך כפני לדרו' הלך כל פני המערב עד שהוח מניע לדרום והסך כפני למזרח היה מהלך בדרום עד שהוח מניע לפתח' של עליה פתוח כלפי דרום כי מוסב הכי למעלה הלול חו בלול קורח חותו מוסב ויהי עולה למעלה למעלה עד העליונה: על כן רחב הבית למעלה על כן טעמו למעלה על כן שהיו אחוזי בקיר הכי' היה רחב לבי למעלה העליו' שבכלו היתה רחבה מכולן: וכן התחונן יעלה על העליו' לתיכונ' כתרדמו' וכן במסיבתא סלקין מן ארעיתא לעלייתא באורח מציעתא: וראיתי לבית גבה סביב סביב' חמי ראה גבה ההיכל לא סבר כמה ובבי' שני עשו גבהו מאה אמה: מוסדות הצלעות' כתוב ב'וד וקרי בניו וחזותיות חתו מתחלפות אמר טרחה יסודות הצלעות שהיה רחב' סם חמות: חזילה' פירוש גדולות מן ואל חזילה בני ישראל ספירוש גדולים וינתן תרגום רוח כלומר בריחו היה ברחב' סם חמות ייס מפרשים מן תחת חזילות יודך שהוא בית השחי כי שחר האמית הם מן ראש האצבע הנקרא חמה עד פרק המבדיל בין הזרוע והקנה וחלו היו חמות מניעיה עד בית השחי: רחב הקיר אשר לזלע אל החוץ חמש חמות' אמר כי כיתל הצלע מן החוץ רחבו חמש חמות: ואשר מונח בית צלעו אשר לבית' אמר חבל כותל הצלעות אשר מגד ההיכל שהוא כותל הפנימי לזלע לא היה בשוה אלא כמו שהיה מונח מקום לקרני הצלעות כמו ספירוסו שהכותל היה מצד והולך לפיכך לא ראה לומר לו מדה ולפיכך אמר ואשר מונח כלומר היה כמו שהיה לכל צלע כפי מקום הנחתו: ובין הלשכות רחב עשרים אמה' אמר על הצלעות שנס הם כקראים לסבו' ואמר כי היו לשכות סביב סביב הבית ומה שיש לשכה ולשכה רחב היה בין כלם עשרים אמה ובבית שני היו התאים סהם צלעות טמנה ושלמי' חמשה עשר כצפון וחמשה עשר בדרום וה' במערב סבצפון ושכדרום חמשה על גבי חמשה וחמשה על גביהן ושבעה עשר על גבי' וסניס על גביהן ורבי' שלמה זל פי רחב שבין מחיצות הלשכות ובין מחיצות התאים סביב הבית: ופתח הצלע למונח' למקום המונח כלו מקו' פניו לפני הצלע סם היה פתחו: פתח אחד דרך הצפון ופתח אחד לדרום' פתח אחד ליציע שבצפון ופתח ליציע שבדרום ועל החיצון אמר ורחב מקו' המונח חמש חמות סביב חותו מקום הפניו היה רחבו חמש חמות ובתאים שהיו בבית שני שנים ושלמה פתחים היו לכל אחד ואחד התא מן הימין ואחד התא מן השמאל ואחד התא שעל גביו ואחד למסיבה ואחד לשפס ואחד להיכל: והבנין

רדק

יחזקאל מא

רשי

והבנין אשר אל פני הנזרה פחת דרך היס רחב שבעים אמה' אשכר שאמר זה על מדות העליות אשר על הבית ומדד רחבן דרך המערב שבעים אמה והכתלים מן המזרח והמערב כי רחב כל כותל חמש אמות וזהו שאמר וקיר הבנין חמש אמות וכלל המזרח היה רחבן מאה אמה כמו שאמר וקרח העליונה גזרה לפי שהוא כאלו בגזרה מן הבית למעלה וכן תרבו יונתן גזרה ביצורה שהיה ענין גובה כמו גדולות ובכבודו בשמים חו' כפרם על ה' עמו כמו שפיר' דבינו שלמה ול' ויהיה מסודר על מה שהיה בבית שני כמו שטינו במסכת מדות נאמר כי הבנין אשר על פני הנזר' כלומר הנזרה שהוא ההיכל עם הבנין אשר לכפון ולדור' רחבו דרך המערב שבעים אמה ומן המזרח מאה אמה כי היו ל' אמה יתרי' שהיה האולם עוקף על ההיכל חמש עשרה אמה מכאן נחמם עשרה אמה מכאן שהיו בית החליפות וכן שנינו עס מן הכפון לדרום שבעים אמה כותל המסכה חמש והמסך שלם כותל התא חמש והתא עס כותל היכל עס ותוכו עשרים אמה והתא עס וכותל התא חמש ובית הגדרת המים שלם אמות והכותל חמש והאולם עוקף עליו חמש עשרה אמה מן הכפון וחמש עשר אמה מן הדרום והוא היה נקרא בית החליפו' ששם גומזן את הסכינים ההיכל כד' מחציתו ורחב מלפניו דומה לארזי שנאמר הוי אריאל אריאל קרית חנה דוד מה הארזי כד' מחציתו ורחב מלפניו אף ה ההיכל כד' מחציתו ורחב מלפניו זו המסכה הסגורה עס ומה שאמר שהאולם עוקף על ההיכל חמש עשרה אמה מכאן וחמש עשרה אמה מכאן לא שחללו של האולם רחב מחללו של היכל אלא בית החליפו' מחובר לאולם מכאן ומכאן: ורחבו שבעים אמה' אורך הקיר עד בית החליפות: ומדד את הבית ארך מאה אמה והנזרה והבניה' לפירושו מן הבית כפי עמו והנזרה כפי עממה ולפירושו רבינו שלמה זל מה שאמר ומדד את הבית רוכה לומר שמדד את הנזרה עה הבניה וקירותיה ארך מאה אמה: הבניה' עס בשקל שמלה וכן שנינו במסכת מדות ההיכל מאה על מאה על רום מאה האולם עס אמות ובנהו ארבעי' אמות ואמה כמוהו: מאתי' בית דילפא ואמה תקרה ואמה מעובה גבהה של עליה ארבעים אמה ושלם אמות מעקה ואמה כלה עורב רבי יהודה אומר לא היה כלה עורב מן המדה אלא ד' אמות היה מעקה מן המזרח למערב מאה אמה כותל האולם חמש והאולם אמת עשרה כותל ההיכל עס ותוכו ארבעים אמה אמה טרקסי' אמה לבית קדם הקדשים כותל ההיכל עס וכותל התא חמש: ורחב פני הבית והנזרה' לפירושו שנינו הוא כוכן כי הבית הוא ההיכל והנזרה הוא העליה אבל לפי רבי' שלמה זל הבית הוא הנזרה חס כן מהו שאמר הבית והנזרה והענין מבואר למעלה: ומדד ארך הבנין אל פני הנזרה אשר על אחרי' והתיקיה מפניו ומפני מאה אמה' כמו שמדד אורך הבית והנזרה כן מדד אורך הבנין אשר על פני הנזרה למזרח ואשר על אחריה למערב: והתיקיה מפניו ומפני מאה אמה' והלכסות שהיו בהם והיה ארך מאה אמה: והתיקיה' כתיב בניו אחר התיו וקרי' ב'וד ואותיות שהיו מתחלפות ונכתבה אלף המסך אחר הה' והתיקיה היא מלה כוללת התאים והלכסות לכל אחד ואחד קורא התיק' ויונתן תרגם וזויתהא: מפני' שניהם כתובים בניו: וההיכל הפנימי וחולמי החצר' כמשך טעמו על מדות סוף פסוק השלישי כלומר אף על פי שכלל מדות אורך הבית ורחבו ההיכל הפנימי שהוא קדם הקדשים וכן חולמי ההיכל וכן כל מה שהולך ומונה לכל אחד מהם היו מדות ידועות כפי עממן: הספים' האטומות' פירשנוהו: והתיקיהם סביב לשלשתם' כי לשלשת הכחות היו התיקיהם מערב צפון ודרום כמו שפירש' למעלה: נגד הסף שחף עץ סביב' תרגם יונתן לקבל ספא לחפי כסרין דלחור' וכסרין פירושו לחות כמו שאמר במשנה מסכתן כנסרין: והארץ על החלונות' רובה לומר מן הארץ עד החלונות: והחלונות מכסות' היו מכסות מלמעלה: על מעל הפתח' על מה שהיה מעל הפתח: ועד הבית הפנימי ולחן' כל' ולחן' ממנו: ואל כל הקיר סביב פנימי' בבית הפנימי שהוא הדביר ובית החיצון שהוא ההיכל: מדות' לכל אחד בפני עמו מהדברי' הנזכרי' ראה מזה ידועות ולא' כל' כולם בפרט אלא מקצת: ועשו כרובים ותמרים' הקיר עשוי בצידו כרובי' ותמורים' כמו שהיה בבנין שלמה' והאזורים פבר פירשנו שהוא נורת דקלים: ושנים

והבנין אשר על פני הנזרה וכו' רחב כל הבנין לרוח המערבית רחב הבית ועובי הכתלים הפנימיים והדרומיים עם התאים הפנימיים והדרומיים ועובי כתליה' לכפון ולדרום רחב שבעים אמה וכן היה בבית שנינו כפינו במסכ' מדות בקיר מערבי מן הכפון לדרום שבעים אמה ומונה החשבון: הנזרה' ה' ביצורה ואומ' חנו שהבי' הנבנה קרויין והתאים הנמוכי' אשר סביב אותם הוא קורא בנין ומנח' פתח גזרה לסוף לשכה: פחת דרך יס' רוח מערבי' וקיר הבנין' כתלי התאי': נארכו שבעים אמה' אורך בנין התאי' והמזון תשעי' אמה הכפון והדרום חוק מבית ה' החליפו' שאינו כמל' עמו לפי שהיה בולט אל החוץ לכפון ולדור' ולא היה פונה לשאר הבנין שהבית היה רחב מ' מלפניו שלשים אמה על אורכה יתר משל אחריו כמו שהעט ששנינו האולם עוקף על ההיכל טו' אמה ב' בכפון וטו' אמה בדרום והוא היה נקרא בית החליפות ששם גומזן את הסכינים ואורך אומנו בנין מן המזרח למערב עשר אמות בשארן תשעים אמה אורך ברוחב' שבעי' סלל הבית היה אורך מאה אמה ומזה כמו שמפורט בענין ובמסכת מדות:

אשר אל פני הנזרה חד מן ח' אשר אל וסימ' ועשית שתי טבעות זהב ושמת אחס' ועשו שתי טבעות זהב' והשלך אל האש' ויבא אתי אל פתח שער בית י' ומחוצה לשער הפנימי' והבנין אשר אל פני הנזרה' ויאמר אלי' לשכות הצפון' חסת כרותה סכרים: אשר על אחריה כל לשון אחרי' אל במב' על

והבנין אשר אל פני הנזרה פחת דרך היס רחב שבעים אמה וקיר הבנין חמש אמות רחב סביב סביב וארכו תשעים אמה: ומדד את הבית ארך מאה אמה והנזרה והבניה וקירותיה ארך מאה אמה: ורחב פני הבית והנזרה לקדים מאה אמה: ומדד ארך הבנין אל פני הנזרה אשר על אחריה והתיקיה מפניו ומפני מאה אמה וההיכל הפנימי ואלמי החצר: הספים והחלונות והאטומות והתיקיהם סביב לשלשתם נגד הסף שחף עץ סביב סביב והארץ עד החלונות והתלנות מכסות: על מעל הפתח ועד הבית הפנימי ולחון' ואל' כל' הקיר סביב' עשוי כרובים ותמרים ותמורה בין כרוב לכרוב ו

ובנינא דקדם בצורתא רוח אורח פערבא פותינא שבעין אפין ו וכתלא דבנינא חמש אפין פותינא סחור סחור ויורפייה תשעין אפין ומשחית ביתא אורכא מאה אפין ובצורתא ובנינא וכתלא אורכא מאה אפין: ופותיא דקדם ביתא ובצורתא למדנתא מאה אפין: ומשח אורכא דבנינא דקדם בצורתא דלאחוריא ויניתיקיא מכא ומכא מאה אפין והיכלא גואה ואולמי דרתא: ספיא וכיון סתימן ועתיקיא סחור סחור ל לתלתיהיון לקבל ספיא דחפי נסרין דארניא סחור סחור ו וארעא עד בניא וכיון סתימן: עד לעלא מן תרעא ומן ביתא גואה ולברא ועל כל בותלא סחור סחור מלגיו ומלברא משחון: ונגרף ברובין וכותרין וכותרתא בין ברובא לברובא ותרין

וסים אחרי המשכן' ואתיקיה מפניו מאה אמה: על מעל הפתח חד מן ח' ענין סידורן סן זר חד חדר על חדר עד וסימ' בסדר וחי:

מדות ההיכל מאה על מאה ברום מאה מן המזרח למערב מאה כותל האולם חמש ורחבו' כותל ההיכל עס וארכו ארבעים אמה טרקסין ועשרים אמה בית קדשי הקדשים וכותל עס והתא עס וכותל התא חמש ואף למעלה בענין כך מפורט' מדת כלס חוץ מאמה טרקסין שכתוב בו בענין זה שתים אמות וכנגדן הוא ממעט את רוחב התא אמה שהתא שכתוב רחבו עס וכתלו' חמש וכאן רחבו ארבע וכותלו עס שנאמר ומסודות הצלעות מלא הקנה ולמעלה הוא מצד וכונס אמה שח' וקיר הצלע חמש אמות: והנזרה והבניה וקירותיה' סוף המקרא מפ' את ראשו לומר סך הכל מאה אמה: ורחב פני הבית והנזרה לקדי' מאה אמה' הנזר' והתא שמאחרי היא הבניה כמו בנין ועובי הכתלים הכל מאה אמה הוא שפירשתי למעלה שהבית עוקף לפני רחב שלש' אמה שהאולם מרחיב מן ההיכל ומן התאי' טו' אמה לכפון וטו' אמה לדרום ולא שחלל האולם רחב מחלל ההיכל אלא כי בית החליפות מחובר לאולם מכאן ומכאן: ומדד אורך הבנין אל פני הנזרה אשר על אחריה' עכשיו חוזר ומדד אורך הבית לדרום כמו שמדד לכפון' מבחתי' והיינו על אחריה כלומר אחורית שחזר ומדד על עקיבו כלפי מערב והתיקיה' ה' זויות כלומר עס משך בית החליפות שבזויות הבית: וההיכל הפנימי וחולמי החצר' סופו של מקרא זה אינו מוסב כלפי ראשו אלא מחיבר למקרא שלאחריו וכן פירושו וההיכל וכן הפנימי שהוא בית קדשי הקדשים וכן חולמי החצר המפורט' למעלה וחולמו סביב סביב לכל אלו הספים והחלונות האטומות והתיקיה' סביב לשלשתן בין לנזרה הוא ההיכל בין לאולמות בין לבית קדשי הקדשים לשלשתן היו הספים מונות לפתחיהם ולשלשתם היו חלונות אטומות ולשלשתם היו התיקיהם ולא ידעתי מה הם ואומר אני שהם כמשך עמודי מרובעים בולטין בחומה לחינוק וקורין להם פילירם בלעז: נגד הסף שחף עץ' כסר של חרו' תי' נגד הסף נגד מונות הפתח בתוך חלל עובי הפתח ח' בעץ' מכא' סביב סביב כלומר מזה ומזה בסני כדי חלל הפתח: והארץ עד החלונות' וקרקעית החומה עשוי כותל כסרי' חרו' כנגדו ושולא למעלה עד החלונות וגם החלונות מכסות' בני' מר' שאף החלונות היו אטומות מבפנים כענין שנאמר וחלונות אטומות אל הבית וכל זה מבפנים לפי שהיו אטומות עליו כפוי זהב שכל הבית טוח בזהב ואין יכולין לטוח זהב על גבי אבנים: על מעל הפתח' בגובה: ועד הבית הפנימי' כל הבית קדם הקדשים עד כלו: ולחן' לנד ההיכל: סביב סביב' בכל כתלי: בפנימי' ובחיצון' בבית קדשי הקדשים ובחיצון' מדות' מחוטה כסרים גדולות עשויות במדה: ועשו כרובים ותמורים' נאותו הארז מנייר כרובים ודקלים: ושנים

שהבי' הנבנה קרויין והתאים הנמוכי' אשר סביב אותם הוא קורא בנין ומנח' פתח גזרה לסוף לשכה: פחת דרך יס' רוח מערבי' וקיר הבנין' כתלי התאי': נארכו שבעים אמה' אורך בנין התאי' והמזון תשעי' אמה הכפון והדרום חוק מבית ה' החליפו' שאינו כמל' עמו לפי שהיה בולט אל החוץ לכפון ולדור' ולא היה פונה לשאר הבנין שהבית היה רחב מ' מלפניו שלשים אמה על אורכה יתר משל אחריו כמו שהעט ששנינו האולם עוקף על ההיכל טו' אמה ב' בכפון וטו' אמה בדרום והוא היה נקרא בית החליפות ששם גומזן את הסכינים ואורך אומנו בנין מן המזרח למערב עשר אמות בשארן תשעים אמה אורך ברוחב' שבעי' סלל הבית היה אורך מאה אמה ומזה כמו שמפורט בענין ובמסכת מדות:

ושנים פנים לכרובי אחד פני אחד פני אחד זה פונה לכאן זה פונה לכאן וכשהיה התמורה בין כרוב לכרוב היה פני הכפיר לה מכאן ופני אדם מכאן כמו שאמר בענין עשוי אל כל הבית לבית קדשי הקדשים וקיר ההיכל וכן לקיר ההיכל מוונות רבועה חצי סממתי בכנין שלמה מוונת רבועה שהיו לה מוונות

ושנים פנים לכרובי כמו שאמר פני אדם פני אדם וכפי אדם אל התמורה מכוונת הכפיר אל התמורה מפני הכרוב היה פונה לשני כדדן פני אדם מנד זה ופני כפיר מנד זה והתמורה שהיתה בין כרוב לכרוב היו פנים אלה פני אדם מכרוב טבבדה האחד ופני כפיר מכרוב טבבדה האחר מפני שהיה כתובים בוינו והארץ והיבתי

מהארץ ה בקריאה וסוים ויקם דוד מהארץ ושמואל מת ויספרו לו כל ישראל ויסאן ויאמר עד מעל הפתח כי משלשו הנה ושתיים דלתות חד סן ה רפ יחידאין סן ג' ג' מלך דמין קדסא נסיב וז' ותנינא ותליתא קדויו וסוים ומכל הזי מכל בשר שנים מכל ואלה בני רעואל בן עשו אלה אלה ואשר עשה וישנים פנים לכרובי ופני אדם אל התמורה מפני הכפיר אל התמורה מפני עשוי אל כל הבית סביבי סביב מהארץ עד מעל הפתח הכרובים והתמרים עשויים וקיר ההיכל ההיכל מוונת רבועה ופני הקדש המראה כפראה המזבח עץ שלוש אמורת נבה וארבו שתיים אמורת ומקצעותיו לו וארבו וקירתי עץ וידבר אלי זה השלחן אשר לפני יהוה ושתיים דלתות להיכל ולקדש ושתיים דלתות לדלתות שתיים מוסבות דלתות שתיים לדלת אחת ושתי דלתות לאחרת ועשויה אליהן אל דלתות ההיכל כרובים ותמרים כאשר עשויים לקירות ועב עץ אל פני האולם מהחוצץ וחלונים אטמות ותמרים מפני ומפני ארץ כתפות האולם וצלעות הבית והעבים ויוצאני אל החצר החיצונה

ותרין אפין לכרובא ואפין אנשא עבדי לבותרתא מנא ואפין אריא עבדי לבותרתא מכא גליף על כל ביתא סהור סהור מארעא עד לעלא מתרעא ברובין וכוררין גליפין וכן לבתלא דהיכלא והיכלא דסוהי מרפעין ואפין בית בפורי חוניה בחונו יקרתי לקבל מרפא פתורא דאעא תלת אפין רומיה ואורפיה תרתין אפין חונו ליה ואורפיה וכורלוחי דאעא ומלל עמי דין פתורא דקדם ויתרתין דשין להיכלא ולבית כפורי ויתרתין דשין אפיהן לדשין תרתין מקפו דשין תרתין לדשא חד ויתרתין דשין לאוחרתא וגליף עליהון על דשין היכלא כרובין וכוררין פמא דגליף על בותלא וסקפתא דאעא על אפי אולפא מלברא וסתימן וכותרתא מכא ומכא על כתפי אולפא ומחיצת ביתא וסקפתא ואפקני לררתא בריתא באורח

לדחן ולאבירם אשר אשר וגם אשר לא שאלת נגמ' ושתיים דלתות שתיים שתיים ופי מי אני ומי עמי כי כי ולבני לוי הנותרים לבני לבני ולך טרדן סן לך לך

והיה נגד המזבח וברשם רזל פתח במזבח וסוים בסלחן רבי יוחנן ורבי אליעזר דאמרי תרויהו בומן סבית המקדש קיים מוצח מכפר ועשוי שלחו כל אדם מכפר ומקצעותיו לו וזוית השלחן לו כלומ' מודתו וארבו וקירתי עץ פי רבינו שלמה כי חמר ארבו על גוף השלחן וקירתי עץ על מסגרותיו וזו המלכה לא נבאחת כי החורך והרובח אינו עבס הדבר שיאמר עליו שהוא עץ או כסף או זהב והכוכן בעיני כי טעם וארבו דבק למעלה ממנו שאמר ומקצעותיו לו ואמר וארבו כחילו חמר עם חרבו כמו שפירשונו כי מקצעותיו נחשבים עם מדת חרבו והנה לא זכר רחב לזה המזבח שראה או השלחן ושתיים דלתות להיכל ולקדש לשער ההיכל היו שתיים דלתות וכן לקדש שהוא הדביר ובאמרנו שתיים ידוע הוא כי לא יעשו לשער דלת אחת חמר שתיים מפני כפל הדלתות כמו שאמר ושתיים דלתות לדלתות שתיים מוסבות דלתות שתיים לדלת אחת ושתי דלתות לאחרת פי רבותינו זל במסכת מדות כן פתחו של היכל גובהו עשרים חמה ורחבו עשר חמות וז' דלתות היו לו שתיים בפנים ושתיים מחוץ שנאמר ושתיים דלתות להיכל ולקדש החיצונות נפתחות לתוך הפתח לכסות עוביו של כותל הפנימיים נכתחו לתוך הבני לכסותו אחרי הדלתות שכל הבית היה מצופה זהב חוץ מאחר הדלתות רבי יהודה חומר בתוך הפתח היו עומדות וכמין איצרכה מטה היו נקבלות לאחוריהם אלו היו שתי חמות ומחצה ואלו שתי חמות ומחצה חצי חמה ומחצה מכאן וחצי חמה ומחצה מכאן שנאמר שתיים דלתות לדלתות שתיים מוסבות דלתות אח ושתיים דלתות לאחרת פירוש איצרכה מטה כתב בעל הערוך בלשון יון קורין לדבר הפך אנטרוכי ובכרמית רבה אך יבא יבא יעקב רבין אמרי כמין אנטרוכי עמה היו שתיים וכן לאחרת:

מטה הדלתות היו נקבלות לאחוריהן עמד לו יעקב חמר הדלת עד שנכנס עשווי ואלו הן הדלתות שכל הבית היה מצופה זהב חוץ מאחר הדלתות רבי יהודה חומר בתוך הפתח היו עומדות וכמין איצרכה מטה היו נקבלות לאחוריהם אלו היו שתי חמות ומחצה ואלו שתי חמות ומחצה חצי חמה ומחצה מכאן וחצי חמה ומחצה מכאן שנאמר שתיים דלתות לדלתות שתיים מוסבות דלתות אח ושתיים דלתות לאחרת פירוש איצרכה מטה כתב בעל הערוך בלשון יון קורין לדבר הפך אנטרוכי ובכרמית רבה אך יבא יבא יעקב רבין אמרי כמין אנטרוכי עמה היו שתיים וכן לאחרת:

מטה הדלתות היו נקבלות לאחוריהן עמד לו יעקב חמר הדלת עד שנכנס עשווי ואלו הן הדלתות שכל הבית היה מצופה זהב חוץ מאחר הדלתות רבי יהודה חומר בתוך הפתח היו עומדות וכמין איצרכה מטה היו נקבלות לאחוריהם אלו היו שתי חמות ומחצה ואלו שתי חמות ומחצה חצי חמה ומחצה מכאן וחצי חמה ומחצה מכאן שנאמר שתיים דלתות לדלתות שתיים מוסבות דלתות אח ושתיים דלתות לאחרת פירוש איצרכה מטה כתב בעל הערוך בלשון יון קורין לדבר הפך אנטרוכי ובכרמית רבה אך יבא יבא יעקב רבין אמרי כמין אנטרוכי עמה היו שתיים וכן לאחרת:

ושתיים דלתות לדלתות שתיים מוסבות דלתות שתיים לדלת אחת ושתי דלתות לאחרת ועשויה אליהן אל דלתות ההיכל כרובים ותמרים כאשר עשויים לקירות ועב עץ אל פני האולם מהחוצץ וחלונים אטמות ותמרים מפני ומפני ארץ כתפות האולם וצלעות הבית והעבים ויוצאני אל החצר החיצונה

מב

הדק

הדק

וגדר אשר לחוץ וגו' המפסיק בין הלשכות והחצר החיצונה של צד מזרח: ארכו חמשים חמה' מן הצפון לדרום: כי חרך הלשכות מן הצפון לדרום חמשים חמה: והנה על פני ההיכל מן המזרח למערב כנגד האולם וההיכל וביה הכפרת והתא מזה חמה: ומתחת הלשכו' הא' חייני יודע חס בח ללמד שה' להם מחילו מתחתיה חו' בח ללמד שהיו ל

וגדר אשר לחוץ וגו' הכותל לעומת הלשכות חורך הכותל חמשי' חמה ארכו כחורך הלשכות לפי חמר והנה על פני ההיכל מזה חמה כי מזה חמה היה חורך ההיכל כמו שכתבנו והלשכות לא היו מוכסו' כל חורכו של היכל א' חזיו: ומתחתה' משלם תיבו' שהראשונה לוקחת מן האחרונ' והקרי הוא ומתחת הלשכו' וחמר הלשכות האלה המביא

לשכות במזרח החצר ולפי שהיה הולך ו נמשפע לנד המזרח קורא לו ומתחת ה הלשכות האלה שאלו בגובהו ואלו בשפולו וכן הוא חומ' ובשפולו של חצר אל המבוא חמר מהקדים: בבחו' ג' הנה מהחצר החצו' ברחב גדר החצר וגו' הבח מן הקדי' של חצר החיצו' וסו' א' הצפון דרך מקצוע צפונית מזרחית של חומת הפנימי' מבחוץ לבח' לחותן הלשכות ש' שבצפון מוכח על פני גדר החצר כותל מזרח של חצר הפנימית ש' שהוא מערבי לחיצונה כנגד הנזרה והבנין שבפנימית: לשכות' פמוכות לחותו הכותל ועומדות בחיצונה' מבחתי' מדרך לפנייה לפני לשכות הללו יש דרך רחב חויר החצר חמשים חמה במרחק דרך הלשכות חמר בכד הצפון ה הכתוב למעל: כארכן של לשכות הצפון ארכן של חלו וכן רחבן: וכל מוצאיהן' למבוא לשכות הצפון וכמשפטיה וכפתיהן' של לשכות הצפון: וכפתיה הלשכות חמר דרך הדרום פתחי לשכות הקדים שהף בדרום היו לשכות מובלות מן התאים הדרומיים עשרי חמה כמו שאמר למעלה ובין הלשכות רחב ע עשרי חמה כבי' לבי' סבי' סבי': פתח בראש דרך' פתח היה להם ללשכות הקדי' בראש דרך והדרך היה בפני הגדרת הנינה תי' דוכן ליחוי ולסוף גדרת הנינה בנין גדר חכנים עשוי במעלות שהיו כוננים וסרים עליו: דרך הקדים' שהדוכן היה במזרח כלכתיב בדבריהם בכפרת ותסלם והלויים המסורדים לכלם לאסף להימן לידותן וגו' עומדים מזרח למזבח: בבחם הכהנים וגו' בבואם לחותן לשכות לחכול: ולא יבאו' מן שהן קדם: אל החצר החיצונה' כנגדי קדם שעליהם: ושם יניחו בגדיהם וגו' וקרבו אל חמר לעם' וינשו ליבע בבגדי העם חס ירצו חבל בבגדי כהונה לא יעו אל העם שיש בהן מעלות טהרה ובגדי החול מדרם להם: ומדו'

וגדר אשר לחוץ לעמת הלשכות דרך החצר החיצונה אל פני הלשכות ארכו חמשים חמה: כי ארך הלשכות אשר לחצר החיצונה חמשים חמה והנה על פני ההיכל מאה חמה: ומתחתה לשכות האלה המבוא מהקדים בבחו' להנה מהחצר החצו' ברחב גדר החצר דרך הקדים אל פני הנזרה ואל פני הבנין לשכות: ודרך לפנייהם כמראה הלשכות אשר דרך הצפון כארכן בן רחבן וכל מוצאיהן' וכמשפטיהן וכפתיהן: וכפתיה הלשכות אשר דרך הדרום פתח בראש דרך דרך בפני הגדרת הנינה דרך הקדים בבואן: ואמר אלי לשכות הצפון לשכות הדרום אשר אל פני הנזרה הנרה' לשכות הקדש אשר יאכלו שם הכהנים אשר קרובים ליהוה קדשי הקדשים שם יניחו קדשי הקדשים והמנחה והחטאת והאשם כי המקום קדש: בבחם הכהנים ולא יצאו מהקדש אל החצר החיצונה ושם יניחו בגדיהם אשר ישרתו ב ביהן כי קדש הנרה ילבשו בגדים אחרים וקרבו אל אשר לעם: וכלה את מדרות הבית הפנימי

וכתלה דלברא לקביל לשכתא אורח דרתא ברתא דקדם ל לשכתא אורפיה חמשין אמין: ארי אורכא דלשכתא דלדרתא ברתא חמשין אמין ו והיון על אפי היכלא מאה אמין ו ומלרע ללשכתא האלין מעלנא מפרגמא דעליון להן מדרתא ברתא: דכתלה דדרתא באורח מדרתא דקדם בצורתא ודקדם בנינה לשכן: ואורח קדמיהון פחו לשכתא דפתיהן לאורח צפונה באורפיהן בן פותיהן וכל מ' מפקניהן וכרחיו להן וכתרעיהן: וכתרעי לשכתא דפתיהן לאורח דרומא תרע בריש אורח אורח קדם רובו לאי אורח מדרתא במעלניהן: ואמר לי לשכת צפונה לשכת דרומא דקדם בצורתא אנון לשכת קדשא ריכלון תמן פהניא דקריבין לשפשא קדם יי קודש קודשא תמן ייחתון ק קודשא קודשא ומנחתא וחטאתא ואשמא ארי אתרא קדיש: במעלהון ברהניא ולא יפקון מקודשא לדרתא ברתא ורתמן ייחתון לבושיהון דישמשון בחון ארי קודשא אנון וילבשו לבושין אחרנין ויתערבון עם עמא: ושיצו ית משחת ביתא נוארה ואפקני

המק' קדש חס' ו' נמס' בסד' תצוה ובסד' נשא: וכלה ו' ו' ו' וכלה חמר' וכלה חמר' את הקדש וכלה אהרן ובניו' ושם ירעה עגל ושם ירבה וכלה' וכלה את מדו' הבית:

וחמר הלשכות האלה המביא מהקדי' כבר חמר כי הלשכו' לא היו מניעות חלל עד חזי ארכו של היכל וקרא מתח' הלשכו' מה שמה' כלפי מזרח לפי שהמערב היה בעליונות שלהם כמו שפירסנו כי ההר משפיע ועול עד ההיכל ומבואו היה מן המזרח כי מן המזרח היו נכנסין בבהר הבית וממנו ולפנים עד האולם וההיכל במעלות הכל כמו שכתבנו למעל לפיכך כניסתן היתה מתחתן שהוא כלפי מזרח וזה הוא שאמר המביא מהקדים בבואו להנה מהחצר החיצונה המביא חס וכתיב המביא וקרי המבוא בבח מי שיבא: ברחב גדר החצר דרך הקדים חמר כי נס כן במזרח ברחב שבין כותל החצר והנזרה רחב לשכות כמו שראה בצפון כמו שזכר והדרך שהיה לפנייה: כמראה הלשכו' ללי כמראה דרך הלשכות וחמר כמראה כי הכל היה כוחה במראה הכנולה לא ממש הדב' ודרך מבואר הוא: ובפתחי הלשכות' פתח בראש דרך' רחב פתח בראש דרך' נאחה דרך' דרך בפני הגדרת הנינה והוא דרך הקדים בבואן פי' כשהיה האדם נכנס מן ה המזרח: הגדרת הנינה' לל מעלת חכנים עשויה כמו גדר ח חכני' והיתה הגונה ונאה הנינה מדברי רז' דבר הגון ותרנס פנתן דוכן ליחוי ודוכן הלויים היה במזרח כשהיו הלויים עולי מעורת ישראל לעזרת כהנים ובמחכת מדו' שנינו וחלקה הית' בראשונה והקדושה נזוטרח שסס הנסים רוחות מלמעלה והאשם' מלמטה כדי שלא יהיו מעורבים וחמש ע עשרה מעלות עולו' מתוכ לעזרת ישראל כנגד טו' סיר המעלות ש' שבתולים שעליה' הלויים עומדים בסיר ולא הן צדויות פי' ג' מוקפות חלל בחזי גורן עגולה ולשכות היו תחת עזרת ישראל פתוחות לעזרת נשים שסס הלוינו נותנים כנורות וכבליים ומכלתיב

וכל בלי סיר כן היא המשנה שם ואלו המעלות לא היה הדוכן שעליו הלויים חוורים סיר בשעת הקרבן כי חותו היה בין עזרת ישראל לעזרת כהנים ואלה המעלות היו בין עזרת נשים לעזרת ישראל והיו הלויים חוורים עליהם סיר בשמחת בית הסולחה כמו שפנינו במסכת סוכה פרק החליל והדוכן שהיו חוורים עליו סיר תמיד בשעת הקרבן חבל המזבח היה כמו שפנינו במסכת מדות עזרת ישראל היתה ארך קלה על רחב י' חמה וכן עזרת הכהנים היתה אורך חמה ושלישים וחמש על רחב י' חמה' פספסין היו מבדילין בין עזרת ישראל לעזרת כהנים ר' איעזר בין יעקב חומר מעלה הית' ונבואה חמה והדוכן כתון עליה ובה שלם מעלות של חזי חמה כנבואת עזרת הכהנים נבואה מעזרת ישראל שהי' חמות ומחנה כך

היה המשנה שנייה שם ונראה כי המעלה הזאת קרא הנביא הגדרת הנינה ומן הכתוב גם כן ראינו שהדוכן נתון במזרח כמו שאמר בדבריהם והלויים המסורדים לכולם לאסף להימן ולידותן ולכניהם ולאחיהם מלבשים בן במלתים כבכלים ובכנורות עומדים מזרח למזבח: ויאמר אלי' חמר יאכלו שם הכהנים חמר קרובים ליי' קדשי הקדשים' להנזיה עגל לב ועגל בשר וקדשי הקדשים היו כאכלים לפני מעזרת ישראל והוא מקום קדוש לאכילת קדשי הקדשים חס ירצו חבל בעזרת הכהנים שהיא לפני מעזרת ישראל היו לשכות הכהנים ושם היו חוכלי' קדשיהם ומה שאמר והחטאת והאשם חמר שאמר קדשי הקדשים והחטאת והאשם הם קדשי הקדשים הנאכלים לפי שנס סלמי צבור היה להם דין חטאת ואשם ונקראים גם כן קדשי הקדשים ועליהם חמר שם יניחו ופירושו יניחו שם לאכלם שם ואחר כך חמר והחטאת והאשם: בבחם' בבחם חל לשכותיהם בעזרת הכהנים חמר כי בבחם כנבואתם ובוחם לעזרת הכהנים שם יניחו בגדי כהונה שעליהם שעובדים בהם שלא יבאו בחותם בגדים חל החיצונה שהיא עזרת ישראל שהיא חיצונה ממה שהיא מקודשת ממנה ופנימה לה לפיכך חמר מהקדש חל החצר החיצונה ועד הנה קרא עזרת נשים החצר החיצונה: וקרבו אל אשר לעם' חמר שילבשו בגדים אחרים יוכלו לבעת בחותם בגדים א הבגדים אשר לעם והם ישר' בעזרת ישראל כי בעזרת ישראל נכנסים לשר' הכהנים חלל לסמיכה לשחיטה ולתנופה ובבגדי כהונה ולא היו רשאים לבעת בבגדי העם שהם חול והם מדרם להם וכן תרגם ופתח ויתערבון עם עמא: וכלה הנה מדות הבית הפנימי שהה היכל: ואניחני

רדק

יחזקאל מנ

רשי

והזיחני חזן לחופת הר הבית: אשר כניו דרך הקדים: זהו שער הר הבית המזרחי אשר קדם וזכרו בתחילת הכנראה: ומדרו סביב סביב מדר הבית אשר בו השער סביב לארבע רוחות: מדר רוח הקדים סביב כל חותנו הרחוק וכן מדר רוח הצפון ורחו הדרו ורוח המערב והי בין הכל חמש מאות חמה חרך וכן ברוחב ומה שאמר סביב אל רוח היס לפי שבחיותו הדוח הסלי פחות סביבו והיה לו חומה סביב להבדיל בין הקדם לחול כי הר הבית מקודש מירושלם שאין זבין וזבות כנות ויולדות ככסין לשם: ויוליכני אחר שומד הרחוקות ממוץ לעיני הוליכני אל השער אשר הזיחני ממנו: והנה בא מדרך הקדי ככנס בשער בדרך מזרח: ויקולו כקול מים רבים כמו שאמר בתחילת הספר חלל שטס הוסיף כקול שדי ופירוש וקולו וקול הכבוד ותרנס יונתן וקל מכרכי שמים: והארץ האירה מכבודו פעל עומד מהנוסף והשאר שבאו מן הבנין הם יוצאים כמו האיר בדקיו תבל וכן להחיר על הארץ: מכבודו מכבוד חללי ישראל והוא ענין זוהר ונוגה כמו שפי: וכמראה המראה: ובכלל חותן הכבוד שהחירה שראיתי ראיתי כעין המרח' שראיתי בבחי' לשחת את העיר כי ראיתי המרכבה וכן כמראה אשר ראיתי חל נהר כבר כל חותן המרחות ראיתי עתה: אל נהר כבר: כמו על וכמוהו רבי ומה שאמר בבחי' לשחת העיר ונהל לא בח' לשחת העיר לא שסת האנשים רובה לומר בבחי' כאשר באו האנשים לשחת העיר וינתן תרנס באתנבותי לחבלתי קתתא ומה שסנה לשון מראה כמה פעמים לענין המרחות המשתנות בענין המרכבה ורול חמוו תשע ראיות במראה הזה לומר שכל הכביחי לא היו רוחים חלל אחר תשע הספקליריות ומשה רבינו עליו השלום מתוך מראה חחת היה רוחה שנחמר במראה חליו חמודע שהיה רוחה באספקליריא המחיר ומה שאמר תשע הוא רמז לתשע המסכות וחשוקיהם והעשירי יהיה קדם: אל פני כמו על פני וכבוד יי בח' אל הבית: אל ההיכל: ותשאני רוח עד הנה אמר ויביחני ויזיחני ויוליכני אחר על החיים שראו כמראה נחשת ועתה שראה לו הכבוד עם המרכבה אשר ותשאני רוח כמו שאמר במרכבה הראשונה: ואשמע מדבר אלי מהבית מדב כמו מדב מבין התפעל והתני נבלעת בדגש: מהבית הקול יבא מהבית שטס הכבוד חלי שהייתי בחצר הפנימי: ואיש היה עומד חללי אפסר שהיה חותן מראה כמראה נחשת או היה מלאך אחר: ויאמר את מקום כסאי ואת מקום כסאי כמות רגלי ודעת רזל כי בית המקדש נקרא כסא כמו השמים כמו שכתנו כסא כבוד מרום מרחשון מקום מקדשנו ובשער ירמי ביארנו הענין היטב וינתן תרנס ודן אתר בית מרסי יקרי ודן אתר בית אשריות שכנתי דאשרי שכנתי תמן בנו בני ישראל לעלם ולא יסאבון עוד בית ישראל שמה דקודשי אנון ומלכיהון בשעוריהון ובפגרי מלכיהון במותיהון: במתנהון ספיהון לקבל ספי בית מקדשי ובניהון בסטר עזרתי וכותל בית מקדשי בין מימרי ובניהון וסאיבו ית שמה דקודשי בתועבתהון דעברו ושציתי יתהון ברוגיו

סוד ה' וסימ' נסמ' לעיל בסיפרא סימ' מ': פנה ג' וחס' וסימ' אשר לבנו פנה היום מעם' וצפנה פנה הגלגל פנה דרך הקדים: ככדו ג' חס' בליש בקריאה וסימ' חן הראנו יי' אלהינו את כבודו ואת גדלו' ותחת ככדו יקד יקוד' והארץ האירה מכבודו' וכל ככדו דכדו חס' בסא ואולם חזי אני: מדבר ה' בקריאה וסימ' יש לאל ואפקני באורח תרעא דפרתיח לאורח מדרגתא ומשחירה סחור סחור: משח רוח קדומא בקני משחתא חמש מאה קנין בקני משחתא סחור סחור: משח רוח צפונא חמש מאה קנין בקני משחתא סחור סחור: ית רוח דרומא משח חמש מאה קנין בקני משחתא: אסתחר לרות מערבא משח חמש מאה קנין בקני משחתא: לארבע רוחיא משחיה שורא ליה סחור סחור אורכא חמש מאה ופותיא חמש מאה לאפרשא בין קדשא לחולא: ואובילני לתרעא תרעא דפרתיח לאורח מדרגתא: והא יקר אלהא דישראל אתעל מאורח מדרגתא וקל מכרכי שמים בקל מיון סגיאין וארעא נהרת מזיו יקריה: וכחזו חזוא דחזיתי כחזוא דחזיתי כ בארנבותי לחבלתי ית קרתא וחזוא כחזו דחזיתי על נהר כבר ואשתטחית על אפי: ויקרא דיין אתגלי בביתא באורח תרעא דפתית לאורח מדרגתא: ונטלתני רוחא ויאעלתני לדרגתא גזיתא והא אתמלי יקרא דיין ביתא: ושמעית די ממלל עמי מלניו ונברא הוה קאם לקבלי: ואמר לי בר אדם דין אתר בית בורסי יקרי ודין אתר בית אשריות שכנתי דאשרי שכנתי תמן בנו בני ישראל לעלם ולא יסאבון עוד בית ישראל שמה דקודשי אנון ומלכיהון בשעוריהון ובפגרי מלכיהון במותיהון: במתנהון ספיהון לקבל ספי בית מקדשי ובניהון בסטר עזרתי וכותל בית מקדשי בין מימרי ובניהון וסאיבו ית שמה דקודשי בתועבתהון דעברו ושציתי יתהון ברוגיו

והזיחני חזן לחופת הר הבית: לכל היקף הר הבית מבחוץ: לארבע רוחות מדרו' שלשת חלפי על שלשת חלפים חמה שהקנה סס חמו' וזה הוא שייסד הקלירי דוד ינטה קן שלשת חלפי חמות קצובה על שלשת לפי חמות והיא סלטי' ושטה כמדה הראשונה שהיה הר הכי חמש מאות חמה על חמש מאות חמה חלוק שלשת לפי על שלשת חלפים ברכונו' של חמש מאות חמו' סתי וערב ותמכא סס סלטי' ושטה רבעי' של חמש מאו' על חמש מאו' ועל כן אמר הפי' סלטי' ושטה כמו שהיה מתכפלת מז': לארבע רוחות מדרו חומה לו' להר הבית: סביב' ה' מאו' סתי וערב' זו חומה החיל המקפת כל' ה' ההר: להבדיל' ה' את העם בק קדם סלפניס לחול סבחוץ' מז' גמול כל מדה' ויוליכני חזר והכניסני לשער הקדים וראיתי הכבוד יורד למטה: וכמראה המראה' תשע מרחות כמובן במקר זה ומתוכן היו רוחץ הכביאים חזן ממש רבינו שהיה רוחה מתו מרח' חחת לפיכך חיספקליריא סלו מחירה ורוח' ממש וזה שייסד הפייט מ' מחזו המבוכחנות ב' בתשע מחזות: בבחי' לשחת את העיר' בפרסת והתוית תי שנחמר סס קרבו פ פקודת העיר ושס פיר חת דונמת מרכבה: מדבר חלי' משמלל עמי כבוד הוא לומר כלפי מעלה מדב' כמו מתדבר כלומר בין לבין כבודו מדבר והקול בא עדי: ובפגרי מלכיהם' סהיו בתיים סמוכין לבית הקרבות כמו סמניו במלכים בשלמה' ובעתליהו ופעמי' סהיו קיבדן חות' בנביתם כמו סהוא מפכ' חומר בתתם ספס חת ספי: מז' וחלל כמו וחללה וכליתי: עתה

די לעשות עמכם רע' ובבוא משה אל אהל מועד לדבר אתו' ויכל משה מדבר אתם' והוא בן בליעל מדבר אליו' ותבא בו רוח כאשר דבר אלי' ואשמע מדבר אלי מהבית' אהבת רע מטוב' נצור לשונך מרע: בתתם ל ספס ל ספי ל וטמאו ל ואכל ל ירחקו ל:

די לעשות עמכם רע' ובבוא משה אל אהל מועד לדבר אתו' ויכל משה מדבר אתם' והוא בן בליעל מדבר אליו' ותבא בו רוח כאשר דבר אלי' ואשמע מדבר אלי מהבית' אהבת רע מטוב' נצור לשונך מרע: בתתם ל ספס ל ספי ל וטמאו ל ואכל ל ירחקו ל:

והזיחני חזן לחופת הר הבית: אשר כניו דרך הקדים: זהו שער הר הבית המזרחי אשר קדם וזכרו בתחילת הכנראה: ומדרו סביב סביב מדר הבית אשר בו השער סביב לארבע רוחות: מדר רוח הקדים סביב כל חותנו הרחוק וכן מדר רוח הצפון ורחו הדרו ורוח המערב והי בין הכל חמש מאות חמה חרך וכן ברוחב ומה שאמר סביב אל רוח היס לפי שבחיותו הדוח הסלי פחות סביבו והיה לו חומה סביב להבדיל בין הקדם לחול כי הר הבית מקודש מירושלם שאין זבין וזבות כנות ויולדות ככסין לשם: ויוליכני אחר שומד הרחוקות ממוץ לעיני הוליכני אל השער אשר הזיחני ממנו: והנה בא מדרך הקדי ככנס בשער בדרך מזרח: ויקולו כקול מים רבים כמו שאמר בתחילת הספר חלל שטס הוסיף כקול שדי ופירוש וקולו וקול הכבוד ותרנס יונתן וקל מכרכי שמים: והארץ האירה מכבודו פעל עומד מהנוסף והשאר שבאו מן הבנין הם יוצאים כמו האיר בדקיו תבל וכן להחיר על הארץ: מכבודו מכבוד חללי ישראל והוא ענין זוהר ונוגה כמו שפי: וכמראה המראה: ובכלל חותן הכבוד שהחירה שראיתי ראיתי כעין המרח' שראיתי בבחי' לשחת את העיר כי ראיתי המרכבה וכן כמראה אשר ראיתי חל נהר כבר כל חותן המרחות ראיתי עתה: אל נהר כבר: כמו על וכמוהו רבי ומה שאמר בבחי' לשחת העיר ונהל לא בח' לשחת העיר לא שסת האנשים רובה לומר בבחי' כאשר באו האנשים לשחת העיר וינתן תרנס באתנבותי לחבלתי קתתא ומה שסנה לשון מראה כמה פעמים לענין המרחות המשתנות בענין המרכבה ורול חמוו תשע ראיות במראה הזה לומר שכל הכביחי לא היו רוחים חלל אחר תשע הספקליריות ומשה רבינו עליו השלום מתוך מראה חחת היה רוחה שנחמר במראה חליו חמודע שהיה רוחה באספקליריא המחיר ומה שאמר תשע הוא רמז לתשע המסכות וחשוקיהם והעשירי יהיה קדם: אל פני כמו על פני וכבוד יי בח' אל הבית: אל ההיכל: ותשאני רוח עד הנה אמר ויביחני ויזיחני ויוליכני אחר על החיים שראו כמראה נחשת ועתה שראה לו הכבוד עם המרכבה אשר ותשאני רוח כמו שאמר במרכבה הראשונה: ואשמע מדבר אלי מהבית מדב כמו מדב מבין התפעל והתני נבלעת בדגש: מהבית הקול יבא מהבית שטס הכבוד חלי שהייתי בחצר הפנימי: ואיש היה עומד חללי אפסר שהיה חותן מראה כמראה נחשת או היה מלאך אחר: ויאמר את מקום כסאי ואת מקום כסאי כמות רגלי ודעת רזל כי בית המקדש נקרא כסא כמו השמים כמו שכתנו כסא כבוד מרום מרחשון מקום מקדשנו ובשער ירמי ביארנו הענין היטב וינתן תרנס ודן אתר בית מרסי יקרי ודן אתר בית אשריות שכנתי דאשרי שכנתי תמן בנו בני ישראל לעלם ולא יסאבון עוד בית ישראל שמה דקודשי אנון ומלכיהון בשעוריהון ובפגרי מלכיהון במותיהון: במתנהון ספיהון לקבל ספי בית מקדשי ובניהון בסטר עזרתי וכותל בית מקדשי בין מימרי ובניהון וסאיבו ית שמה דקודשי בתועבתהון דעברו ושציתי יתהון ברוגיו

ומדרו סביב סביב: לכל היקף הר הבית מבחוץ: לארבע רוחות מדרו' שלשת חלפי על שלשת חלפים חמה שהקנה סס חמו' וזה הוא שייסד הקלירי דוד ינטה קן שלשת חלפי חמות קצובה על שלשת לפי חמות והיא סלטי' ושטה כמדה הראשונה שהיה הר הכי חמש מאות חמה על חמש מאות חמה חלוק שלשת לפי על שלשת חלפים ברכונו' של חמש מאות חמו' סתי וערב ותמכא סס סלטי' ושטה רבעי' של חמש מאו' על חמש מאו' ועל כן אמר הפי' סלטי' ושטה כמו שהיה מתכפלת מז': לארבע רוחות מדרו חומה לו' להר הבית: סביב' ה' מאו' סתי וערב' זו חומה החיל המקפת כל' ה' ההר: להבדיל' ה' את העם בק קדם סלפניס לחול סבחוץ' מז' גמול כל מדה' ויוליכני חזר והכניסני לשער הקדים וראיתי הכבוד יורד למטה: וכמראה המראה' תשע מרחות כמובן במקר זה ומתוכן היו רוחץ הכביאים חזן ממש רבינו שהיה רוחה מתו מרח' חחת לפיכך חיספקליריא סלו מחירה ורוח' ממש וזה שייסד הפייט מ' מחזו המבוכחנות ב' בתשע מחזות: בבחי' לשחת את העיר' בפרסת והתוית תי שנחמר סס קרבו פ פקודת העיר ושס פיר חת דונמת מרכבה: מדבר חלי' משמלל עמי כבוד הוא לומר כלפי מעלה מדב' כמו מתדבר כלומר בין לבין כבודו מדבר והקול בא עדי: ובפגרי מלכיהם' סהיו בתיים סמוכין לבית הקרבות כמו סמניו במלכים בשלמה' ובעתליהו ופעמי' סהיו קיבדן חות' בנביתם כמו סהוא מפכ' חומר בתתם ספס חת ספי: מז' וחלל כמו וחללה וכליתי: עתה

די לעשות עמכם רע' ובבוא משה אל אהל מועד לדבר אתו' ויכל משה מדבר אתם' והוא בן בליעל מדבר אליו' ותבא בו רוח כאשר דבר אלי' ואשמע מדבר אלי מהבית' אהבת רע מטוב' נצור לשונך מרע: בתתם ל ספס ל ספי ל וטמאו ל ואכל ל ירחקו ל:

די לעשות עמכם רע' ובבוא משה אל אהל מועד לדבר אתו' ויכל משה מדבר אתם' והוא בן בליעל מדבר אליו' ותבא בו רוח כאשר דבר אלי' ואשמע מדבר אלי מהבית' אהבת רע מטוב' נצור לשונך מרע: בתתם ל ספס ל ספי ל וטמאו ל ואכל ל ירחקו ל:

די לעשות עמכם רע' ובבוא משה אל אהל מועד לדבר אתו' ויכל משה מדבר אתם' והוא בן בליעל מדבר אליו' ותבא בו רוח כאשר דבר אלי' ואשמע מדבר אלי מהבית' אהבת רע מטוב' נצור לשונך מרע: בתתם ל ספס ל ספי ל וטמאו ל ואכל ל ירחקו ל:

רשי יחזקאל מדק תרלב

עלה על כרחם ירחקו את זנותם שהבדלתי לי הקף גבול גדול סביב : חתה
בן אלם הנד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם : בהרחותי למן חסדי
שאני מוחסם בעונם : מנחתי : ומדדתי את תכנית : ומדדתי על ידיך שאתה מורה
את מוכן חשבון הבנין : ואם נכלמו שיתביישו ויכבשו פניהם מכל אשר עשו אז

עתה ירחקו : כי יהיה להם לב חדש ליראה אותי : וכברי מלכיהם ממני : גם כן
לא יקברו מלכיהם בביתם לכבוד ביתי : ממני : ממקום מקדשי : אתה בן אלם
הנד את בית ישראל את הבית : בני הגולה : ויכלמו מעונותיהם : שבעבורם חרב
בית זה והנד להם הבית העמיד שלא יחרב לעולם שבעבור שלא יחטאו כמו שאמר

הודע אותם את שחיי
עמיד לעשות להם :
צורת הבנין גבול הבנין
הוא מלפניו ועד
אחוריו סדווי לארבע
רוחות : ותכונתו חשבון
תחיו ולסכותיו : וכל
צורתיו : כדרכים
ותמורתי וחילי וחילמי
מז' : וכל צורתיו
בתרא לא פורס :
וישמרו : ילמדו עיני
המדות מפך שידעו
לעשותם לעת קץ :
מז' : ראוייה היתה
ביאה שנייה של עזרא
פביאה לחסופה של
יהוש' לבא בנורע וכנס
כדרכסן עד יעבר
וכנין זה : מוזו היה
ראוי להם כשעלו מן
הגולה ונחלות עולם
אלא שגדס החטא לא
היתה תשובתם הונגת
על מנת שלא לחטוא
ויבאו ברשות כורס
וכנו לעצמן ויש אומ'
בבבל נכסלו בככריו :
נחלה מדות המזבח :
נחלה מכות למטן ארבע
עשרה רחב : בחמות
חמה חמה וטופח
בחמה בת טסה שהי'
חמה וטופח בחמ' בת
חמשה : וחיק החמה
חבל היסוד שלו כמדד
בחמה של חול שהיא
בת חמשה חיק לשון
חיקוי קביעות והוא
היסוד החמה חמת חול ולא חמה וטופח שהיא חמה בת טסה וכן שנינו
במנחות שהיסוד והסובב והקרנות נמדדין בחמה בת חמשה : וחיק החמה
זה היסוד : וחמה רחב זה הסובב : ונבולה אל שפתה סביב זרת האחד : חלו
הקרנות זרת אחד מחמבעיתו מודדו זרת לכל רוח הרי חמה על חמה : וזה גב
המזבח : וחמה זו היא נמדד גב מזבח הזהב חמה ארכו וחמה רחבו רבוע כך
מפורט בערבון ובמנחות מפורט יותר לפי החשבון חיק החמה בנובה עלה
חמה וחמה רחב כנסה כניסת הסובב חמה בת חמשה חבל עלייתו ששנינו עלה
חמש וכנס חמה חמיני בחמה בת חמשה : ונבולה אל שפתה הקרנות בין לרחבן
בין לניבהן בחמה בת חמשה : ומחיק הארץ : מן היסוד מקרקע הארץ : עד
העזרה התחתונה : עד גב מלבן הרחשון : שתיים חמות : ולא היה כן בבית עלמים
שם שנינו מביא מלבן של לב על לב ונובה חמה וכלן נובה שתיים : ורחב
חמה חמת : כשהניח מלבן הסני עליו היה מלבן הסני שלשים על שלשים נמצא
כניסה לו סביב סביב רחב חמה והוא היסוד חרי עלה שתיים וכנס חמה והוא היסוד
ית עזרה מסתמת לפון רכפה שהיה ממלא את המלבן חלוקי חבני נפת וסיד
ויקויא וממחה וסובב ומחליקו למעלה גהרי הוא כמין רכפה : ומהעזרה הקטנה
עד העזרה הגדולה ארבע חמות : מנג מלבן התחתון עד גב מלבן שעליו ארבע
חמות גובה : ורחב החמה : היא כניסת הסובב עלה ארבע וכנס חמה זהו סובב
והתחתון קורא קטנה לפי שאין נובה אל שתיים והעליון נובה ארבע : וההרחל

אתה ז רם בנביאים וסימ' אתה ידעת את דוד אבי' אתה תשמע השמים בתרא דנכרי דמלכי' זכרני ופקדני
דירמיה' אתה אל תירא עבדי יעקב בתראה דספרא' הגד את בית ישראל את הבית : אתה תאכל ולא
תשבע' ורבתייה אתה תודע : על ראש ההר דסמיכי בקריאה וסימ' והיה נכון לבקר' ויעבר דוד העבר'
עֲתָה יִרְחָקוּ אֶת־זִנְוֹתָם וּפְנֵי
מַלְכֵיהֶם מִמֶּנִּי וּשְׁבֹנֹתַי בְּתוֹכָם
לְעוֹלָם : אֲתָה בֶן־
אֲדָם הִנְדֵּאתָ בֵּית־יִשְׂרָאֵל אֶת־הַבַּיִת
וַיְכַלְמוּ מַעֲוֹנוֹתֵיהֶם וּמַדְדוּ אֶת־
הַכְּנִיָּת : וְאִם־נִכְלְמוּ מִכָּל־אֲשֶׁר־
עָשׂוּ צוֹרֵת הַבַּיִת וּתְכוּנָתוֹ וּמוֹצְאָיו
וּמוֹבְאָיו וְכָל־צוֹרָתוֹ וְאֶת־כָּל־חֻקָּתָיו
וְכָל־צוּרָתוֹ וְכָל־תּוֹרָתוֹ הוֹדַע אֹתָם
וּכְתַב לְעֵינֵיהֶם וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־כָּל־
צוֹרָתוֹ וְאֶת־כָּל־חֻקָּתָיו וַעֲשׂוּ אֹתָם
: זֹאת תּוֹרַת הַבַּיִת עַל־רֹאשׁ הָהָר
כָּל־גְּבֻלוֹ סָבִיב סָבִיב קִדְשׁ קִדְשִׁים
הִנֵּה זֹאת תּוֹרַת הַבַּיִת :
וְאֵלֶּה מִדּוֹת הַמִּזְבֵּחַ בְּאַמּוֹת אֹמֶה
אֹמֶה וּטְפַח וְחִיק הָאֹמֶה וְאַמֵּה רֹחַב
וּגְבוּלָה אֶל־שִׁפְתָהּ סָבִיב זֵרֵת הָאֶחָד
וְזֶה גֵב הַמִּזְבֵּחַ : וּמְחִיק הָאָרֶץ
עַד־הָעֶזְרָה הַתַּחְתּוֹנָה שְׁתֵּים אַמּוֹת
וְרַחַב אֹמֶה אֶחָת וּמִהָעֶזְרָה
הַקְּטָנָה עַד־הָעֶזְרָה הַגְּדוּלָה
אַרְבַּע אַמּוֹת וְרַחַב הָאֹמֶה :

וישלת אליו שר חמשים' אלף אחד מפני נערת אחד' וזאת תורת הבית על : וזה גב ל פתח וא קמץ
ותבני לך גב :

לעולם : ומדדתי את תכנית : תכנית
צורת הבית שתרחה להם ומדדתי
פכינו אותנו לסמך כי עוד יעשו כן
לעמיד בבח הגנאל ויחיו המתים
יכינו אותנו לסמך שהרואי זאת
הנזר' יחיו בבנין הבית לעמיד וזה
ראיה לתחיית המת' : ואם נכלמו
אם יחיו נכלמו' מכל אשר עשו
הודע אותם תכונת הבית וצורתו
וכתוב לעיניה' והם יראו בנין הבני'
לעמיד ויעשו אותו ואם לאו לאו :
וישמרו את כל צורתו ואת כל
חוקותיו ועשו אותם : ישמרו אות'
בלבם ויאמינו כי כן יהיה ויעשו
אותם הבניינים והנזר' והתורות
לעמיד ואם לא ישמרו אותם
בלבם ולא יאמינו לא יעשו אותם
כי כן מדת הקדוש ברק הוא
יפלט אלדם מזה כנגד מדה
כל המחמץ בבית גנאל חכה
לגהולה ואם לא יאמין לא חכה
וכן אם יאמין בתחיית המת'
חכה לתחייה ואם לא יאמין לא
יזכה ולא נוכל לפרס ועשו אותם
בבני' שני שעלו בני גולה של בבל
כי הרבה דברים יש בבניה זו
שלא היו כן בבית שני ועל כרחך
בניה זו עמידה ואמר כן ועשו
אותם ראיה גדולה לתחיית ה'
המתים : צורת הבית : מה
שלפני' מחומת הר הבית בכלל :
ותכונתו' תכונת בנינו בלשכות
ובתאים : מונחיו ומוכחו' :
בשערים הנזכרים : וכל
צורתיו' : צורת כל בית בפני
עצמו : ואת כל חוקותיו' מה שראוי
להשתמ' בבתי' ובשלחנו' ובלשכנו' :
וכל צורתיו' : צורת הכרובים
והתמורים : וכל תורתיו' חלק
העזרות לכהנים ולישראל ולכשים : וזאת תורת הבית : וזאת הנזכרת למעלה :
על ראש ההר' הר הבית והוא ההיכל יהיה בראש ההר כמו שכתוב בענין : כל
גבולו סביב סביב' : כל גבול ההר סביב הוא קדש הקדשים כנגד יתפלט
כי ירושלם כולה קדש כמו שכתוב והיתה העיר קדש חבל ההר הוא קדש קדשים
ובהר עצמו מקום מקדש מנחה והדביר הוא קדש הקדשים כמו שכתוב למעלה :
הנה זאת תורת הבית : הנזכרת למעלה בפרט ובפסוק זה בכלל : וחלה
מדות המזבח : רזל פירשו הפסוק כן וחיק החמה זה יסוד וחמה רחב
זה סובב ונבולה אל שפתה סביב זרת האחד חלו הקרנות וזה גב המזבח
זה מנחה הזבח ויכתן תרגם וחילין מסחת מדבחה בחמיח בחמתה דהיא חמה
ופשך ותשויתא חמתה וחמתה פתיח ונרנפח מקף לה על שפתיה סחור סחור
זרתא חדא ודין טוקוס מדבחה ובמסכת מדות שנינו המזבח היה שלשים ושתים
על שלשים ושתים עלה חמה וכנס חמה זהו יסוד מנחה שלשים על שלשים עלה
חמש וכנס חמה זהו סובב נמצא סמנה ועשרים על סמנה ועשרים עלה שלם
וכנס חמה זהו מקום קרנות חמה מזה וחמה מזה נמצא סמנה ועשרים על סמנה
ועשרים זהו מקום הלוק רגלי הכהני חמה מזה וחמה מזה נמצא ארבעה ועשרים
זהו מקום המערכה חמר ר' יוסי מתחילה היה סמנה ועשרים על סמנה ועשרים
וטנס ועילה במה' זו עד שנמצא מקום המערכה עשרים על עשרים וכשעלו בני
הגולה הוסיפו עליו ארבע חמות מן הכפון וארבע חמות מן המערב כמין גומא
שנאמר והארץ שתיים עשרה חרץ בשתיים עשרה רחב רבוע יכול שאינו לא שתיים
עשרה על שתיים עשרה הוא מודד שתיים עשרה חמה לכל רוח הנה תראה כי רזל פירשו כי מדות זה המזבח הם מדות
מזבח בית שני ודעת יונתן אינו כדעתם כמו שתרחה ונוכל לפרס כי מדה אחרת יהיה למזבח העדות וחלה מדות המזבח כמו שאומר : והלוק' עד ויאמר חלי בן
אלם ופירוש בחמות בחמות הידועות בכבואה זו שכל חמה מהם חמה וטופח שהם טפחים כי חמה בטפחם בת חמשה טפחים וזאת המדה היתה בת טסה טפחים
וכן חמר בתחילת כבואה זו שם חמות בחמה וטפח כמו שפירשנו : וחיק החמה וחמה : זה סמך הוא גב המזבח שהיא מקום
שפתה סביב זרת האחד : גבול החמה היה נבוא זרת אחד ופירוש ונבולה מספרת פשך שתרנס מנתן נרנפח : והה גב המזבח : זה סמך הוא גב המזבח שהיא מקום
המערכ' שהיה נבוא על המזבח חמה לפיכך קראו גב : ומחיק הארץ' מחמבע הארץ' ומחמבע כלפי מזרח וחמר שחמבע הארץ' אהוא
המקריבי' על המזבח קורא עזרה כמו שקרא גם כן מקו' מעמד ישר עזרה והעליונה היא מהמזבח כלפי אולם והתחתונה מהמזבח כלפי מזרח וחמר שחמבע הארץ' אהוא
מיק' המזבח עד העזרה התחתונה שתיים חמות רובה לומר באורך ורחב חמה אחת ומהעזרה הקטנה עד העזר' הגדולה ארבע חמות ורחב החמה לא ידענו חיון מן העזרה'
קורא קטנה העליונה או התחתונה וחיון מן קורא גדולה מכל מקום חמר בי' מזו לזו היו ארבע חמות והוא מקום המזבח שנאמר עליו ההדחיל' : ארבע

כָּעֵן יִרְחָקוּ יֵת טַעוֹתֵיהֶוּ וּפְנֵי
מַלְכֵיהֶוּ מִלְמַדְשׁוֹ קִדְמִי וְאַשְׁרֵי
שְׁכַנְתִּי בִּינְיָהוּן לְעֹלָם :
אֲתָ בֶר אֲדָם חָיו יֵת בֵּית יִשְׂרָאֵל יֵת
בֵּיתָא וַיִּתְפַּנְעוּ מַחֲבִיָּהוּן וַיִּמְשַׁחוּן
יֵת טְקוּסִיה' : וְאִם יִתְפַּנְעוּ מִכָּל
דְּעַבְדוֹ בְּמַחֲזִיָּהוּן צוֹרֵת בֵּיתָא : ו
וּטְקוּסִיה' וּמִפְקָנֹהֵי וּמַעֲלָנֹהֵי
וְכָל צוֹרָתֵיה' וַיֵּת כָּל גְּזִירָתֵיה'
וְכָל צוֹרָתֵיה' וְכָל דְּחִזּוֹ לִיה' הוֹדַע
יֵתְהוּן וּכְתוּב לְעֵינֵיהֶוּן וַיִּשְׁרוּן יֵת
כָּל צוֹרָתֵיה' וַיֵּת כָּל גְּזִירָתֵיה' : ו
וַיַּעֲבְדוּן יֵתְהוּן : דָּא אֲזִירָתֵיה'
דְּבֵיתָא עַל רִישׁ טוֹרָא כָּל תְּחוּמֵיה'
סְחוֹר סְחוֹר קְדוֹשׁ קְדוֹשֵׁי דָא דָּא
אֲזִירָתֵיה' דְּבֵיתָא : וְאֵלִין מִשְׁחַת
מִדְּבָחָא בְּאַמְיָא בְּאַמְיָא דְּהֵי
אַמְיָא וּפְשָׁךְ וְרַחֲשׁוּתָא אַפְתָּא
וְאַמְיָא פּוֹתִיא וְנִרְנַפָּא מִקָּף לֵה
עַל סְפָתֵיה' סְחוֹר סְחוֹר זֵרֵתָא
דְּרָא וְדִין טְקוּס מִדְּבָחָא : וּמִתְשׁוּיָת
אַרְעָא עַד מִסְמַתָּא אַרְעִיתָא תְּרִינ
אַמְיָן וּפּוֹתִיא אַמְיָא דְּרָא וּמִמְסַמַּתָּא
זַעֲרָתָא עַד מִסְמַתָּא רַבְתָּא אַרְבַּע
אַמְיָן וּפּוֹתִיא אַמְיָא :
ומרבחה

ועזרת אליו שר חמשים' אלף אחד מפני נערת אחד' וזאת תורת הבית על : וזה גב ל פתח וא קמץ
ותבני לך גב :

רדק

יחזקאל מג

רשי

חזקאל חמת והנה זה סטח המזבח מלמטה על הארץ ד' חנות בדרך וכרוחב וכן בגובה והוא הקרח הדחל כלומר בית אל לפי שהיו עובדים בכל מקום לאלהים אחרים על ההרים הגבוהים וזה שהיה הרחל לא היה גבוה אלא ד' חנות לפיכך חמר ד' חנות בסטח וכולל לסטחו ונבחו וכסוף חזקאל חמות בגובה היה מתרחב המזבח והיו יונחין חבני המזבח לחן וחנותו המקום הוא הנקרא חריא וחמרו רבותיו זל כי נקרא המזבח חריא לפי שהשם הקדושה היורדת מן השמים הייתה רבוב כו כחרי וזה המקום סנקרא חריאל היו שתי עשרה חרץ בשתי עשרה רחב רבוע א' חרבעת רבעו וממנו ולמעלה היו חרבע הקרנות ומדת מקו המערכ זכר למעלה: וההרא מבוחר הוא ומהחריאל וכן והחריאל כתוב ביד בן האלף והלול וקרי היול בין הרי והאלף והעכין אחד: והעזרה חרבע עשרה חרץ לא ידענו על אי זו עזרה חל על הגדולה חו על הקטנה: והגבול כמו ספירטנו מספרת וכמו שתי גדנכא: חזי חמיה חזי חמה גובה המסגרת שהיה לא לעזרה סביב: והחיק לה חמה סביב לא ידענו מה היה משמש זה החיק בעזרה: ומעלתהו פנות קדים המעלות שהיו עולים בהם למזבח היו פונים לכד מזרח ומעלותהו כמו ומעלותיו וכן מקו גבורהו כמו גבורת פנות מקו והנה כתוב ולא מעלה במעלו על מזבחי חפס שהיו המעלות עשויות כמון כב' או פירושו שהיו עולי בו חוק לעזרה ודעת יונתן שהיו עולים לעזרה שתרגם ודרגן דסלקין ליה ל מתפנן למדינתא וית כל ח חיק בון הפרסה מסוימת לל מקום שזה ומרגם העזרה מ מסמחת ולא רחמי מלמל הזאת חבד ולפי רזל יהיה פירוש העזרה כבנין המזבח עמנו וקורא לו מלבן מן המלכנו עזרה כי מלבנות היה עשוי המזב כמו שחמרו חני לני כינד בונס חת המזבח מביא מלבן שהוא שנים ומלטים על שנים ושלטים ונבחו חמה ומביא חלוקי חבני מפולמו בין גדולות בין קטנו ומביא סיד ופנת וקויח וממחה וסופך והו סובב וחזו ומביא מלבן שהוא כח על כח

וההרא' הוא גובה נג המזבח מן הסובב ולמעלה ובבית עולמים לא היה לא סלס וית חף הוא ומדבחה חרבעה חמין: והחריא שמים עשרה חורף מקו המערכה היה עשרים וחרבע על עשרים וחרבע והו שמים עשרה בשמים עשרה: על חרבעת רבעיו סמחמנעיתו הוא מודד שתי עשר לכל רוח הרי כד על כד כך מפורס בזבחי

ומהאריאל חד מן שיטה הורא ומה בריש תיבותא וסי' ומהיר ל' וחוק בחסר כסא' ומהיר ל' לקרוב יום יי הגדול' ומהלומות ל' נכונו ללצים שפטי' ומהמונס ל' כאשר ידגה' ומהיר ל' כי איש' ומהעודה ל' הגדולה עד העזרה הקטנה' ומהאריאל ל' ולמעלה הקרנות ארבע' ומהירין ל' אפרי' כעוף יתעופף כבודם' ומהלומים ומהאריאל חד מן שיטה הורא ומה בריש תיבותא וסי' ומהיר ל' וחוק בחסר כסא' ומהיר ל' לקרוב יום יי הגדול' ומהלומות ל' נכונו ללצים שפטי' ומהמונס ל' כאשר ידגה' ומהיר ל' כי איש' ומהעודה ל' הגדולה עד העזרה הקטנה' ומהאריאל ל' ולמעלה הקרנות ארבע' ומהירין ל' אפרי' כעוף יתעופף כבודם' ומהלומים

וההראל ארבע אמות ומהאריאל ולמעלה הקרנות ארבע: והאריאל שתיים עשרה ארך בשתיים עשרה רחב רבוע אל ארבעת רבעיו: והעזרה ארבע עשרה ארך בארבע עשרה רחב אל ארבעת רבעיה והגבול סביב אורחה חצי האמה והחיק לה אמה סביב ומעלתהו פנות קדים: ויאמר אלי בן אדם כה אמר אדני יהוה אלה חקות המזבח ביום העשותו להעלות עליו עולה ולזרק עליו דם: ונתתה אל הכהנים הלויים אשר הם מזרע צדוק הקרבים אלי נאם אדני יהוה לשרתני פר בן בקר לחטאת: ולקחת כדמו ונתתה על ארבע קרנותיו ואל ארבע פנות העזרה ואל הגבול סביב וחטאת אותו וכפרתהו: ולקחת את הפר החטאת ושרפו במפקד הבית מחוץ למקדש: וביום השני תקריב שעיר עזים תמים לחטאת וחטאו את המזבח כאשר חטאו בפר: בכלותך מחטא תקריב פר בן בקר תמים ואיל מן היצאן תמים: והקרבתם לפני יהוה ויהשליכו הכהנים עליהם מלח והעלו אותם עולה ליהוה: שבעת ימים תעשה שעיר חטאת ליום ופר בן בקר ואיל מן היצאן תמימים יעשו:

ל ועל הסבלים: וחטאת ג' וסי' את המזבח' אתו וכפרתהו' וחטאת את המקדש: עלה ה' חס' בליש' כס' פרא וסי' והעלה על רוחם' ולשכה ופתחה באילים השערים שם ידיו את העלה' כחטאת כעלה וכמנחה' והעלה אשר יקריב הנשיא ל' ששת כבשים' והקרבתם לפני יי והשליכו: כלום במקו קדוש ולסוף במפקד הבית מקום שהבית כלה כמו לא נפקד ממנו חים והוא פר המלואים כדרך שעשו במסכן וכסוף חותם פר ולא נחל וכן דרשו רבותינו במנחות מלואים הקריבו בימי עזרא כדרך שהקריבו בימי משה: תקריב סעיר עזים' זה לא היה במסכן ומלואים של לעתיד לבא כך הם על פי הדיבור: מחטא' מלטהר: תמימים יעשו' לעולה:

ל ועל הסבלים: וחטאת ג' וסי' את המזבח' אתו וכפרתהו' וחטאת את המקדש: עלה ה' חס' בליש' כס' פרא וסי' והעלה על רוחם' ולשכה ופתחה באילים השערים שם ידיו את העלה' כחטאת כעלה וכמנחה' והעלה אשר יקריב הנשיא ל' ששת כבשים' והקרבתם לפני יי והשליכו: כלום במקו קדוש ולסוף במפקד הבית מקום שהבית כלה כמו לא נפקד ממנו חים והוא פר המלואים כדרך שעשו במסכן וכסוף חותם פר ולא נחל וכן דרשו רבותינו במנחות מלואים הקריבו בימי עזרא כדרך שהקריבו בימי משה: תקריב סעיר עזים' זה לא היה במסכן ומלואים של לעתיד לבא כך הם על פי הדיבור: מחטא' מלטהר: תמימים יעשו' לעולה:

על המזבח כי לעתיד יהיה הוא כהן גדול ואלעפ סיהיה אהרן עם אז יהיה הוא מנחה לו ונס זה הפסוק יורה על תמיית הממים לעתיד ולדברי רזל שחמרו כי זה המזבח הוא חסר ההיכל: מזרע גדוק' כבר פירשנו למעלה למה זכר גדוק: פר בן בקר לחטאת' וכן במלואים שעשה משה: ולקחת' העזרה היא הנזכרת שהיתה לפני המזבח עם הא הידיעה כמו המזבח הנחשת והדומים לו: וסרפו הסורף במפקד הבית' וסרפו הסורף במפקד הבית ומ' באתר לחזו בביתא ולא זכר בחזיה מקום מן הבית חבל חמר מחן למקדש רחב לומר מחן לעזרה חבל לפניים מחטאת' נסמן שמנשים הכהנים למקדש בו פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים וכן פר שעשה משה במפקד הבית היה ולסוף במפקד כמו במנות כמו והוא פקד עלי במפקד יחזיקוהו רובה לומר במקום מן הבית זבאים השני' מבוחר הוא: בכלותך מחטא' בבית מבוחר הוא: והקרבתם' והשליכו הכהנים עליהם מלח' כמו שכתוב בתורה על כל קרבן תקריב מלח: שבעת ימים תעשה שעיר חטאת ליום' לא היה כזה ימי המלואים של משה ונס עולי הגולה לא רחיו שעשו קרבן כזה כסבנו המזבח ואף על פי שארזל מלואי הקריבו בימי עזרא כדרך שהקריבו בימי משה כסדר הזה לא התעל ברחינו חזום יהיה כסדר הקרבנות לעתיד: סבעת

רשי יחזקאל מד רדק תרלג

וראיתי לבין רכון: סגור יהיה רבותינו העמידו המקרה הזה בפסוק הלוינו

שבעת ימים וכפרו: כתיב וקרי יכפרו ב'ול והענין אחד אל שבכתוב ונעם שבעת

הוא כתיב ירו וסימן נסכר בסדר כי תשא: סגור ה' בקריאה וסימן וישב אותי דרך השער

זוה סגור יהיה ב' בפסוק יהיה סגור ששת ימי המעשה סגור חותם צר' וכל זה סגור רכון: נשיא ד' קמאין

בספרא וסימן את הנשיא נשיא הוא ועבדי דוד' ודוד עבדי' ונשיא מארץ: אמרה אל' ד' פ' דקדים אלי

שבעת ימים וכפרו את המזבח וטהרו אותו ומלאו ידו: ויכלו את

הימים והיה ביום השמיני והלאה יעשו הכהנים על המזבח ויהי יום

תמינאה ולהלא יעבדון כהניא על מרבחא ית עלותכון וית נכסת

עולותיכם ואת שלמיכם ורצאתי אתכם נאם אדני יהוה

קודשיכון ויתקבלון קורבניכון ברעוא אמר יי אלהים

וישב אתי דרך שער המקדש החיצון הפנה קדים והוא סגור

ואתיביתי אורח תרע מקדשא ברעוא דפתח למדנהא

ויאמר אלי יהוה השער הזה סגור יהיה לא יפתח ואיש לא יבא בו כי

למ יעול ביה חרי יי אלהי דישראל אתגלי עלוהי ויהי אחיד:

את הנשיא נשיא הוא וישב בו לאכול לחם לפני יהוה מדרך אולם

למיכל לחמא קדם יי מאורח א גולמא דתרעא יעול ומאורחיה

השער יבוא ומדרכו יצא: ויביאני דרך שער הצפון אל פני הבית

יפוק: ואעלני אורח תרע צפונא דקדם ביתא וחזיר והא אתמלי

ואראה והנה מלא כבוד יהוה את בית יהוה ואפל אל פני:

יקרא דיי ית בית מקדשא דיי ואשתטחית על אפי: ואמר לי

אלי יהוה בן אדם שים לבך וראה בעיניך ובאזניך שמע את כל אשר

יי בר אדם שוי לבך וחזי בעיניך ובאזניך שמעית כל דאנא ממלל

אני מרבר אתך לכל חקות בית יהוה ולכל תורתו ושמעת לבך למבוא

עמד לכל נזירת בית מקדשא דיי ולכל דחזי ליה ותשו לי לבך למעלני

הבית בכל מוצאי המקדש: ואמרת אל מרי אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה רב לכם

ותימר לעמא סרבנא לרבית ישראל כדנן אמר יי אלהים סני

מכל תועבותיכם בית ישראל: באיתיותכון בני עממיא רשיעי

לכון מכל תועבותכון בית ישראל: לבא וערלי בסרא למהוי במקדשי

בשר להיות במקדשי לחללו את ביתי בהקריבכם את לחמי חלב ודם

לאפסא ית עזרתי בקרבכון ית קורבני תרב ודם נכסת קודשין

ויפרו את בריתי אל כל תועבותיכם ולא שמרתם משמרת קדשי

ואשניאו קימי על כל תועבותכון ולא נטרותן מטרת קודשי

ותשימון לשמרי משמרת במקדשי לכם: קדם לאזכרה בקריאה וסימן העמד המצפה

ומנירתון לנטרי מטרת מימרי במקדשי לכון: השער הזה סגור יהיה

שם לבך וראה בעיניך ויקחני יי מאחורי הצאן: תועבותיכם ח' בטעם פ' הטפחה לא ישרתנה מירכא בתבתה כי אם בת מקומות וסימן מהמג

זכרון חללו: מדרך חולה כשהוא נכנס לתוך החצר ה

השער יבוא ומדרכו יצא: ויביאני דרך שער הצפון אל פני הבית

ואמרת אל מרי אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה רב לכם מכל תועבותיכם בית ישראל

בשך להיות במקדשי לחללו את ביתי בהקריבכם את לחמי חלב ודם ויפרו את בריתי אל כל תועבותיכם

ולא שמרתם משמרת קדשי ותשימון לשמרי משמרת במקדשי לכם: קדם לאזכרה בקריאה וסימן העמד המצפה

רדק

יחזקאל מד

כה אמר ייאלה אל מקדשי לעתיד: לכל בן נכר אשר בתוך בני ישראל זה שאני אומר בן נכר אינו אומר על הנשים כי אין צריך לומר זה אלא בעבור בן נכר אשר בתוך בני ישראל: כי הם הלויים כי הם יבאו הלויים אשר רחקו מעלי אל מקדשי לא יבאו לכל דבר שירות אלא ונסחף את עונם שלא יעבדו עבודת קרבן ויו נסחפו כיון ויסח אברהם את עיניו אלא מה יעשו אותם לויים אשר תעו בתעוית בני ישראל: והיו במקדשי משרתים פירוש שוערים יהיו ומשרתי הבית וסוחטים בה שהשחיטה כשרה בזר אבל לא יקריבו קרבן ויש לפרש כי הם הלויים לטעם שבועה כמו אם ללוד חכוב וכמו אם יבואו אל מנוחתו פקידת מנווי השוערים ודברי הבית יהיה להם והלויים שזכר על הכהנים הוא אומר כי כל כהן מטבט לוי: יען אשר ישרתו אותם תחת שהע משרתים את ישראל לפני גלוליהם לפיכך ישרתוני לעתיד בעבודת הבית בדברים שהם כשרים בזרים כי זורים אחשבתם וכל הענין מבוחר עד סוף הפרשה כי הכהנים אשר תעו בחיותם בתחיית המתים לעתיד יסחפו עונם בזה הדבר ונסחפו כליותם: והכהנים הלויים בני צדוק לפי שאמר כי אותם הכהנים שתעו לא ישובו לסדר העבודה לעתיד אמר כי אותם שלא תעו ישובו לסדר עבודתם וכבר פירשנו טעם בני צדוק: הם יבאו אל שלחתי לשרתני כמו שתרגם יונתן לפתורי לחם חפיה: והיה בבאם אל שערי ההצר הפנימית: הם נאמר החצר הפנימית כמשמעו יהיה כירושן שער עזרת הכהני והמזבח וממנו לשער האולם כי הכל הוא חצר והיה זה אם כן חדרם לעתיד כי בבני כהונה שהיו משמשי בהם צמר היה כלו שכתו בתורת משה כי התכלת היא צמר כבוע בתכלת ואם נאמר כי דבר זה על עבודת כהן הגדול ביום הכיפורים לפני לכנים שהיה עובד בבגדי פשתים אך קרא הדביר חצר והוא בית ואך אמר בבאם ילבטו לטעם דבוס והעבודה היא לא היתה אלא בכהן גדול והיה הוא לבדו ככנס עם וביום הכפורים לבד: פארי פשתים קרחו כן המנבעות לפי שהיו על הראש לכח וכח אמ' ומנבעות תעשה להם לכבוד ולתבארת: על מתניהם כמו שכתוב בתורה ממתיכי ועד ירכים יהיו: לא יחברו ביני: כי רולל יחברו במקום שמינין כדתניא כשהם חונרים אינם חונרים לא ליטה ממתניהם ולא למעלה מ מאבליהם אלא כנגד אבלי ידים ויונתן תרגם ולא חרוזן על מרכיון אהן על לבבון יסרק: יזע עם בסקל נגע כי הויד טרם ומכני הסוק קממה הויד: ובאחתם אל החצר החיצונה נאמר כך אל החצר החיצונה אל העם אשר אחז חצר החיצונה אל העם פיר מקום שהעם עם והוא עזרת ישראל: יפסנו את בנידיהם הוא מה שאמר למעלה וסם יחמו בנידיהם: ולא יקדמו את העם בבנידיהם: כי אם יעו את העם שהעם קיוסם כמוהם ועל הדרך הזה תרגם יונתן ולא יתערבון עם עימא בלבושיהן: ורחשם

רשי

כי הם הלוי אשר רחקו וגו' כי הם כה תעשו להם הלוי אשר רחקו מעלי ונעשו משומדים לעו ועכשו חזרו בהם: וכשאו עונם מנשת עוד אל מעבדי אלא פקודו של פערי הבית פקודות קמי' די שאטו בלבו פומרים וסוערים יהיו: היתה יסחטו את העולה עבודה הכשר בזרים ובעבדי ובכשי: למכסול עון כומרים לעו להמשיכם לך: והכהנים הלוי בני צדוק אשר שמרו וגו' בתעוית קח' אשחרר בלבו: אל פערי החצר הפנימית לפני ולפנים ביום הכפורים: ולא יעלה עליהם צמר' תכלת שהיה בניעול ובחבט לא ילבטו בני הכפורי בעבודת פנים: וביתה ולפני: כארי קאפילא בלעו: ולא יחברו ביני: סכינו בביתם אל חזק חזק במקום שמינין לא ליטה מאבליהם ולא יקחו זיעה חלל' סוירי' בלעו לטעם אחר אחר שהיה התורה לכהני מלכוש צמר כי הצמר מויע הנוף ומויע את הבשר: אל החצר החיצונה אל החצר החיצונה לפי שהיה מדב' בהיס לבני ולפנים וקראם חצר הפנימית ואכלם יש לו לקרות עזרת ישראל חצר החיצונה לכך הוצרך לכסול סתי פעמים לומר שכל עזרת כשים הוא אומר מקום סכל ישראל ככנסין: והניחו אותם בלשכת הקדש: כמו שאמר משה יעשו את בנידיהם ופסנו את בנידיהם: ולא יקדמו את העם ולא יתערבון עם עימא בלבושיהן כלפי: לא יעו אל העם בבנידיהם הקדשים סאין בני חול טהורי: אל בני הקדש:

כה אמר ד' בטעם זרקא בסיפ' כל בן נכר בראשון באחד שער החצר: מרוד בקריאה וסמן למשמרת לאות לבני מרי' כי שחאת קסם מרי ואון ותרפים' אל תהי מרי בבית המרי' ואמרת אל מרי: כל ירמיה ויחזקאל בית ישראל במז' בני ישראל וס' קול על שפי' נשמע' לכן הנה ימים באים ודבתייה כי אם חי' כה אמר ייאלה אל מקדשי לעתיד: רשעי לבא ועללי בסרא לא יעלון למקדשי לכל בני עממיא די בנו בני ישראל: אלהן לואי דאתרחיקו מדחלתני במטעי ישראל דטעו מבתר פולחני בתר טעותכון ו יקבלון חוביהון: ויהון במקדשי משמשין ממנן על הרעי ביתא ומשמשין ית ביתא אנון יכסון ית עלתא וית נכסת קודשיא די לעמא ואנון יקומון קדמיהון לשמשותהון: חלף דהון משמשין יתהון קדם טעותהון והון לבית ישראל ל לתקלת חובין על בן קימית במיכדי עליוהון אמר ייאלהים ויקבלון חוביהון: ולא יתקרבון לפולחני לשמשא קדמי ולמקרב על כל קודשי קודשי קודשי ויתקבלון אתבנעותהון ותועבתהון דיעברו: ומניתי יהון נטרי משרת ביתא לכל פולחניה ולכל דיהעביד ביה: וכהניא לואי בני צדוק די נטרו ית משרת מקדשי במטעי בני ישראל מבתר פולחני אנון יתקרבון לפולחני לשמשא קדמי וישמשון על מדבחי לקרבא קדמי תרב ודם נכסת קודשין אמר ייאלהים: אנון יעלון למקדשי ואנון יתקרבון לפתורי לחם אפיא ל לשמשא קדמי ויטרון ית משרת מימרו: ויהי במעלהון לתרעי דרתא נותא לבושי בוצא ולבשון ולא יהי עליהון פסות עמר ב בשמשותהון בתרעי דרתא נותא ולגיו: קובעין דבוז יהון על רישירון ומכנסין דבוז יהון על חרצירון ולא לביהון יסרון: ובמפקהון מדרתא דקודשא לדרתא בריתא לאתערבא עם עמא ישלחו ית לבושיהון די אנון משמשין בהון ויחיתון יתהון בלשכת קודשא וילבשו לבושין אחרנין: ולא יתערבון עם עמא בלבושיהון:

כח אמר ד' בטעם זרקא בסיפ' כל בן נכר בראשון באחד שער החצר: מרוד בקריאה וסמן למשמרת לאות לבני מרי' כי שחאת קסם מרי ואון ותרפים' אל תהי מרי בבית המרי' ואמרת אל מרי: כל ירמיה ויחזקאל בית ישראל במז' בני ישראל וס' קול על שפי' נשמע' לכן הנה ימים באים ודבתייה כי אם חי' כה אמר ייאלה אל מקדשי לעתיד: רשעי לבא ועללי בסרא לא יעלון למקדשי לכל בני עממיא די בנו בני ישראל: אלהן לואי דאתרחיקו מדחלתני במטעי ישראל דטעו מבתר פולחני בתר טעותכון ו יקבלון חוביהון: ויהון במקדשי משמשין ממנן על הרעי ביתא ומשמשין ית ביתא אנון יכסון ית עלתא וית נכסת קודשיא די לעמא ואנון יקומון קדמיהון לשמשותהון: חלף דהון משמשין יתהון קדם טעותהון והון לבית ישראל ל לתקלת חובין על בן קימית במיכדי עליוהון אמר ייאלהים ויקבלון חוביהון: ולא יתקרבון לפולחני לשמשא קדמי ולמקרב על כל קודשי קודשי קודשי ויתקבלון אתבנעותהון ותועבתהון דיעברו: ומניתי יהון נטרי משרת ביתא לכל פולחניה ולכל דיהעביד ביה: וכהניא לואי בני צדוק די נטרו ית משרת מקדשי במטעי בני ישראל מבתר פולחני אנון יתקרבון לפולחני לשמשא קדמי וישמשון על מדבחי לקרבא קדמי תרב ודם נכסת קודשין אמר ייאלהים: אנון יעלון למקדשי ואנון יתקרבון לפתורי לחם אפיא ל לשמשא קדמי ויטרון ית משרת מימרו: ויהי במעלהון לתרעי דרתא נותא לבושי בוצא ולבשון ולא יהי עליהון פסות עמר ב בשמשותהון בתרעי דרתא נותא ולגיו: קובעין דבוז יהון על רישירון ומכנסין דבוז יהון על חרצירון ולא לביהון יסרון: ובמפקהון מדרתא דקודשא לדרתא בריתא לאתערבא עם עמא ישלחו ית לבושיהון די אנון משמשין בהון ויחיתון יתהון בלשכת קודשא וילבשו לבושין אחרנין: ולא יתערבון עם עמא בלבושיהון:

על כל רעות בני ישראל' מנערותיהם ב' בפסוק עשוק' בני יהודה' בימים ההם ובעת ההיא דהלך וככו' ויאמר ייאלה אדם שולח' ככה יאכלו בני ישראל' איבת עולם' ונתתי את פגרו' ודבר אלהים כה אמר' בן אדם את פקום' כה אמר' כל בן נכר' והכהנים הלויים בני צדוק' לכהנים המקדש מבני צדוק: והכהנים הלויים ג' וסמן ודבר משה' נשאים אתו' בני צדו' ולא יעלה ג' בקרי' וס' ולא יעלה בה כל עשב' ולא יאמרו עוד ברית יי' ורא יעלה עליהם צמר: פארי ב' וס' ואת פארי המנבעות' פארי פשתים יהיו על ראשם: בלשכת ג' חס בליש' וס' והניחו אותם בלשכת הקדש' עשרים לשכת' ו הרצפה' בלשכת פטורים' ועין לקמן בסמן מה דמטי':

על כל רעות בני ישראל' מנערותיהם ב' בפסוק עשוק' בני יהודה' בימים ההם ובעת ההיא דהלך וככו' ויאמר ייאלה אדם שולח' ככה יאכלו בני ישראל' איבת עולם' ונתתי את פגרו' ודבר אלהים כה אמר' בן אדם את פקום' כה אמר' כל בן נכר' והכהנים הלויים בני צדוק' לכהנים המקדש מבני צדוק: והכהנים הלויים ג' וסמן ודבר משה' נשאים אתו' בני צדו' ולא יעלה ג' בקרי' וס' ולא יעלה בה כל עשב' ולא יאמרו עוד ברית יי' ורא יעלה עליהם צמר: פארי ב' וס' ואת פארי המנבעות' פארי פשתים יהיו על ראשם: בלשכת ג' חס בליש' וס' והניחו אותם בלשכת הקדש' עשרים לשכת' ו הרצפה' בלשכת פטורים' ועין לקמן בסמן מה דמטי':

רדק

יחזקאל מה

רשי

יהיה מזה א הקדש חמש מאו' בחמש מאו' מרובע סביב וחמשי' חמה מנרש לו סביב

יהיה מזה מן התרומה הנו יהיה לבנוך הקוד' להר הבית חמש מאות קנים והמונת

קנים ולפי סלח פירש בפסוק ראשון מה הן חמישה ועשרי' אלף חס קני' חס חמות הונרך למו' סכה מרות בקנה המד' שגמדרו בה חמש מאו' על חמש מאות סל הר הבית' מדרין אלפים הללו לתרומה קדש מן הארץ' סל חס המקד' מותר הקדש אשר מן הארץ הוא יהיה לכהני משרתי המקדש הקריבים וכו' קדש מן הארץ היא התרומה הזו' לכהני' משרתי המקדש יהיה העורך על חמש מאות סל הר הבית' יב אלף ומאתים וחמשים למזרח וכנכדן למערב והמקד' בחמיש' וחרכעת אלפים וסבע מאות וחמשים לכפון וכנגד לדרום' והיה להם מקו' לבתי' העורך הזה סכבת המקדש ומקדש למקדש' וחמש מאות על חמש מאות האמצעיים יהיו מן מקודס' לבנוך המקדש חיישינו' חיה אלכסיינו' ואלה בלעז' וחמשה ועשרים אלף ק' חורך ועשרת אלפים רחב תרימו רצועה חרות חבל זו בדרומה סל ונלכורך הלויס כך מפו' בסוף הספ' סהח בדרום' מנ' עשרים לכפות יהיו ללוים תקף המקדש לסמוך הבית ולכני' ומותר הרצועה יעשו לרכיבי' : וחחיות

וכן ה' רפ' נבבאים וסימן וכן העיר לקח סרוס אחר דסוף סלכים' וזגרו דסוף ירמיה' וסן העם הדלים' וסן הסדה הזאת תגד' וסן אז הדלנו' וכל דניאל ועזרא ודה דכוו' רפ' וסן וכל אוריתא דכוו' וסן בסג' מן וסין סן הבהמה השחורה וסן הבהמה' מן הארץ ההיא יצא אשור' מן השמים השמיעך את קולו ליסרך' למקדש יהי מדין לקדשא חמש מאה בחמש מאה מרבע סחור סחור וחמשין אמין רוחא ליה סחור סחור: ומן משחתא הרא' תמשח אורכא עסרין וחמשא אלפין ופותיא עשרא אלפין וביה יהי מקדשא קודש ק קודשין: קודשא מן ארעא הוא לכהניא די משמשין בבית מקדשא די יהי דקריבין לשמשא קדם יו יהי להון אחר שביק לביתא וכבשא למקדשא: ועסרין וחמשא אלפין אורכא ועסרא אלפין פותיא ויהי ללויאי משמשי ביתא להון לאחסנא עסרין לשפן: ואחסנת קרתא תתנון חמשא אלפין פותיא ואורכא עסרין וחמשא אלפין לקבל אפרשות קודשא לכל בית ישראל יהי: ולרכא כפא ומכא לאפרשות קודשא ולאחסנת קרתא לקבל אפרשות קודשא ולקבל אחסנת קודשא מרוח מערבא מערבא ומרוח מדרגא מדרגא ואורכא לקבל חד מן חולקיא מרתחום מערבא עד תחום מדרגא: דא ארעא יהי לרבא לאחסנתא בישראל

יהיה מזה א הקדש חמש מאו' בחמש מאו' מרובע סביב וחמשי' חמה מנרש לו סביב י מאה המדות סוכר יקח מהם הקדש והוא הר הבית תמש מאות בחורך וחמש מאו' ברחב כמו סכתו למעלה כי הבית היה חמש מאות על חמש מאות אל' כשחרו מהר הבית כלפי מזרח פנים עשר אלף ומאתים וחמשים וכנגדס מהר הבית כלפי מערב כהם חרכעה ועשרים אלף וחמש מאות היה סל עס חמש מאות סל הר הבית חמש ועשרי' אלף וכרכב פמוכן מהר הבית כלפי כפון ח חרכעה לפים וסבע מאות וחמשי' וכן מהר הבית כלפי דרום סהס תסעת אלפים וחמש מאות וחמש מאות סל הר הבית הנה עסרת לפי' וסן המדה הזאת תמוד חורך חמשה ועשרים אלף ורחב עסרת אפים וכו' יהיה המקד' קדש קדשי' חלה חמש מאות סל הר הבית מותרת חמשה ועשרי' אלף ועסרת אלפים תמוד חותם כלומר מכללס יהיו חלה חמש מאות סל הר הבית וכו' לל כהד הבית והוא הקדש סוכר בו יהיה המקדש סהנה קדש קדשי' והוא ההיכל והדביר סהנה מקודש מהכל ורשי' זל פי' מן המד' הזאת תמוד בקנה המדה סגמדר בורבע הר הבית חמש מאות על חמש מאות כמו סהמר למעלה מדר חמש מאות קנים בקנה המדה לחרבע רוחות מדרו' ולפי סלח פירש בפסוק הראשון חלה החמשה ועשרים אלף ועסרת אלפים חס סל סקנים חו חמות הונרך לומר הנה סאלפים חלה קניח סס בקנה המדה סגמדר בו הר הבית והוא סס חמות הקד' : חמש' כתיב וחמשה קרי ובענין אחד ויס בענין לסון זכר ולסון נקבה כי היולה לסון נקבה והקנה לסון זכר: קדש מן הארץ הוא' זה סחמרתו לך החמשה ועשרים אלף חורך ו ועסרת אלפים רחב הוא קדש תרומה מן הארץ לכהניס:

דגשים וסימן ושרפו בספקר הבית' קדש מן הארץ הוא לכהניס' ראה עתה כי' בחור כך דשלמה דדה: לאחווה עשרים לשכו קשה לי שכלל הספרים הסדויקים כולם האי לשכות הוא חס' ונספר עליו' חס בליש' ובספרי' הסברה כולם שהיו לפני סנה זה עשרים לשכות אל הרצפה ועוד קשה לי שבספרים כולם כתוב שלשים לשכות אל הרצפה ולא נמצא עשרים ואולי לפני זה נוכל לומר כי הסעות הוא בספרי' הסברה מצד הסופרים שהוספו אל הרצפה שאם היה נמצ' פכוכ זה היינו עשרים לשכות אל הרצפה אז היה קשה טובא:

העיר' היקף העיר וחחיות מושב חול סלה לכנות בה ישראל בתים: תתנו חמשת אלפים רוחב' בדרומה סל סנייה וחורך כמות סתי הרצועות כמבואת כל התרומה מרובעת כה על כה אפים: לעומת תרומת הקודש' בלוי' במדת חורך רצועות תרומת הקדש: לכל בית ישראל יהיה' חותה רצוע' שלישית תהי המושב לזרים: ולכשיא מזה ומזה לתרומ' הקדש ולחחיות העיר' בסוף הבר' הוא חולק חס ח' ממחרתה למערב' לסלס עשרה רצועות סתיס עשרה למנין הסבטיס וכל חחת עשרים רחב וחמש אלף קנים רחב וחרכן כחורך כל ח' וכרועה חחת לתרומ' חרכה מן גבול מזרח עד גבול מערב ורחבה כה אלפים קנים כסאר כל חלק וחלק ומאותה רצועה הוא תרומ' בחמשייתה סלס רצועות הללו חחמורו' למעלה סהס כה אפים על כה אפים והעורך עליה למזרח עד סוף גבול הארץ וכך למערב יהיה לכשיא מזה ומזה למזרח ולמערב: א פני תרומת הקודש וס פני חחיות העיר' כנגד כל רחב סלסת הרצועו' המוכבלות לתרומת הקודש סל רצועות הכהניס והלוים וחחיות העיר: מפאת יס ימה' ממערב תרומת הקדש והעיר עד מערב הגבול: ומפאת קדמה קדימה' וממזרח התרומה למזד הזרח לעומת לעומת אחד החלקים סל סבטיס המכורסין בסוף הספר סהס מגבול יס סל ח' עד גבול קדי': לארץ יהיה לו לחחיות' תי' דא חרעא תהא לרכא לחחסא: ולא ינו' לסון חוכלת מומן סגולת חס כחלתס:

העיר' היקף העיר וחחיות מושב חול סלה לכנות בה ישראל בתים: תתנו חמשת אלפים רוחב' בדרומה סל סנייה וחורך כמות סתי הרצועות כמבואת כל התרומה מרובעת כה על כה אפים: לעומת תרומת הקודש' בלוי' במדת חורך רצועות תרומת הקדש: לכל בית ישראל יהיה' חותה רצוע' שלישית תהי המושב לזרים: ולכשיא מזה ומזה לתרומ' הקדש ולחחיות העיר' בסוף הבר' הוא חולק חס ח' ממחרתה למערב' לסלס עשרה רצועות סתיס עשרה למנין הסבטיס וכל חחת עשרים רחב וחמש אלף קנים רחב וחרכן כחורך כל ח' וכרועה חחת לתרומ' חרכה מן גבול מזרח עד גבול מערב ורחבה כה אלפים קנים כסאר כל חלק וחלק ומאותה רצועה הוא תרומ' בחמשייתה סלס רצועות הללו חחמורו' למעלה סהס כה אפים על כה אפים והעורך עליה למזרח עד סוף גבול הארץ וכך למערב יהיה לכשיא מזה ומזה למזרח ולמערב: א פני תרומת הקודש וס פני חחיות העיר' כנגד כל רחב סלסת הרצועו' המוכבלות לתרומת הקודש סל רצועות הכהניס והלוים וחחיות העיר: מפאת יס ימה' ממערב תרומת הקדש והעיר עד מערב הגבול: ומפאת קדמה קדימה' וממזרח התרומה למזד הזרח לעומת לעומת אחד החלקים סל סבטיס המכורסין בסוף הספר סהס מגבול יס סל ח' עד גבול קדי': לארץ יהיה לו לחחיות' תי' דא חרעא תהא לרכא לחחסא: ולא ינו' לסון חוכלת מומן סגולת חס כחלתס:

יהיה מזה א הקדש חמש מאו' בחמש מאו' מרובע סביב וחמשי' חמה מנרש לו סביב י מאה המדות סוכר יקח מהם הקדש והוא הר הבית תמש מאות בחורך וחמש מאו' ברחב כמו סכתו למעלה כי הבית היה חמש מאות על חמש מאות אל' כשחרו מהר הבית כלפי מזרח פנים עשר אלף ומאתים וחמשים וכנגדס מהר הבית כלפי מערב כהם חרכעה ועשרים אלף וחמש מאות היה סל עס חמש מאות סל הר הבית חמש ועשרי' אלף וכרכב פמוכן מהר הבית כלפי כפון ח חרכעה לפים וסבע מאות וחמשי' וכן מהר הבית כלפי דרום סהס תסעת אלפים וחמש מאות וחמש מאות סל הר הבית הנה עסרת לפי' וסן המדה הזאת תמוד חורך חמשה ועשרים אלף ורחב עסרת אפים וכו' יהיה המקד' קדש קדשי' חלה חמש מאות סל הר הבית מותרת חמשה ועשרי' אלף ועסרת אלפים תמוד חותם כלומר מכללס יהיו חלה חמש מאות סל הר הבית וכו' לל כהד הבית והוא הקדש סוכר בו יהיה המקדש סהנה קדש קדשי' והוא ההיכל והדביר סהנה מקודש מהכל ורשי' זל פי' מן המד' הזאת תמוד בקנה המדה סגמדר בורבע הר הבית חמש מאות על חמש מאות כמו סהמר למעלה מדר חמש מאות קנים בקנה המדה לחרבע רוחות מדרו' ולפי סלח פירש בפסוק הראשון חלה החמשה ועשרים אלף ועסרת אלפים חס סל סקנים חו חמות הונרך לומר הנה סאלפים חלה קניח סס בקנה המדה סגמדר בו הר הבית והוא סס חמות הקד' : חמש' כתיב וחמשה קרי ובענין אחד ויס בענין לסון זכר ולסון נקבה כי היולה לסון נקבה והקנה לסון זכר: קדש מן הארץ הוא' זה סחמרתו לך החמשה ועשרים אלף חורך ו ועסרת אלפים רחב הוא קדש תרומה מן הארץ לכהניס:

הרינו גרושתיכם כלקו את שאתם מנרשים את עמי מנחלתם: חיפת למדת היבש בת למדת הלח: תכן אחד לטק מניין כמו ותכן לבנים תתנו מדה אחת וז עשירית לחומר של יבש שהיא שלשים סחים וזו עשירית לחומר הלח: חיפה וזת לטק מדה חומר וכזר מוני בלעז: לשאת כמו לקחת וכן תי למיסב לשאת מעשר

ולא יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

החומר תהי הבת וכן עשירית לחומר יבש החיפה: אל החומר יהיה מתכונתו סכום חשבון הבת והחיפה לשי גדול החומר יהיה מז' חס יוסיפו בחומר יוסיפו בבת חס יפתחו מאה יפתחו מזה סיכון מעשרו לו: והסקל עשרים גרה עשרים מעין: עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל הרי עשרים שקלים:

סימן אוריתא מאוני צדק אבני צדק אפת צדק וזין צדק יהיה לכם יחזקאל סאוני צדק ואפת צדק וזת צדק יהי לכם סימן והעומר עשירית האיפה ל ככ בתורה ועשירית האיפה סולת ל מל דמל בתורה ושאר אוריתא עשירית כתיב וכל נביאים וכתובים עשירית כתיב במא ועשירית החומר דסיפרא: המנה חד הן ה' ולא יוננו עוד נשיאי את עמי והארץ יתנו לבית ישראל לשבטיהם: כה אמר אדני יהוה רב לכם נשיאי ישראל חס ושד הסירו ומשפט וצדקה עשו הרימו גרשתיכם מעל עמי נאם אדני יהוה: מאוני צדק ואפת צדק וזת צדק יהי לכם: האיפה והבת תכן אחד יהיה לשאת מעשר החמר הבת ועשירית החמר האיפה אל החמר יהיה מתכנתו: והשקל עשרים גרה עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם: זאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחמר החטים וששיתם האיפה מחמר השערים: וחק השמן הבת השמן מעשר הבת מן הכר עשרת הבתים חמר כי היצאן מן המאיתם ממשקה ישראל למנחה ולעולה ולשלמים לכפר עליהם נאם אדני יהוה:

וזהו יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה ויספיק להם חלק שלהם כי רב יהיה ועוד שיהיה להם לב חדש לירח' את יי ולשומר מנותיו ולא יוננו עוד ענין חוסם וכן תרגם יונתן ולא יינסון כי יש בלשון הזה לקיחת ממון האדם או גזבו מדעת ושלא מדעת שלא מדעת כמו לא תוננו חים את עמיתו מדעת שחוסם אותנו בגלוי בכח ומזה ולא יוננו עוד כשיחי את עמי וכן והאכלתי את מונד חרב היונה העיר היונה ושני העניים כזכרים בפרסה הבאה אחר זה חמם ופוד זהו מדעת המאזנים והחיפה והבת זהו שלא מדעת: כה אמר אדני יי חמר כנגד מלכי יהודה שהיו אז קודם זה החרובו: רב לכם יונן רב החוקתם בחמם ושול אתם ומלכי ישראל שעברו: הסירו חותם ועשו משפ' וצדקה: הרימו ג גרשתיכם מעל עמי סלקו מעליהם המסים שאתם גורסים ומטילי עליהם ויונתן תרגם סליקו תקלתכון: מאוני צדק ואפת צדק וזת צדק יהי לכם לא תעשו על במדות ובשקלים כאשר עשיתם עד הנה כמו שאמר להקטין חיפה ולהגדיל שקל ולעזוב מאזני מרמה ומה שעושים העם הוא עון המלכים שאינם מוחים בידם גם ידע במעל: החיפה והבת תכן אחד יהיה החיפה מדת היבש והבת מדת הלח תכן אחד יהיה להם במדת: לשאת מעשר החמר הבת בשמן ובין תשאו למעט שאתם חייבין לתת מחמר אחד בת אחת וכן בחיטים ובשעורים ובאשר הזרעים: ועשירית החמר החיפה: מחמר אחד תשאו למעט חיפה אחת: לשאת מעשר החומר יהיה מתכונתו מתכונת כל אחד וכסום שלו יהיה הוא אל החומר שכל אחד מהם הוא עשירית החומר ולמדת היבש והחיפה שלש סחים כתרומתו וכן הבת ואחר שאם להם כלי המדות שלא יעיתו בהם ולא יגדילו ולא יקטו ויתנו המעשר במדה במשפט בין בלח בין ביבש חמר להם ענין המשקל שלא יעיתו והוא השקל הוא כתיב בתורה כן והוסף להם משקלים אחרים ואמר עשרים שקלים חמשה ועשרים שקלים עשרה וחמשה שקל המנה יהיה לכם כל אלה המנינים שהם בין כולם עשרים שקלים הוא משקל אחד ונקרא מנה ומה שחלק חנתו לאלה החלקים לפי שכל אחד היה משקל בפני עצמו והמנה הוא עשרים שקלים וכן שלשת מנים זהב וכן כסף מנים חלפים ויונתן תרגם וסלעא עשרין מעין תלתות מניח עשרין סלעין ומי כספא עשרין וחמס סלעין רבעות מניח חמס עשרי סלעין כלהן שיתין מכן ומנח רבא קודשא יהא לבין והמנה שאמר שהיא עשרים שקלים הוא מנה של חול כמו שאמר יהיה לכם וחזל מנה של קדש כפול היה ורזו זה מזה הפסוק והשקל עשרים גרה והקשו מנה של קדש והוספו בימי יחזקאל סתות

וזהו יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

והוא יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

והוא יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

והוא יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

והוא יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

והוא יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

והוא יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

והוא יוננו עוד כשיחי את עמי כמו שהיו עושים מלכי ישראל שהיו גוזלים ואנוסים וחומסים עניים שביניהם בעיר ובשדה כמו שעשה אחאב בכרם נבות וכן חמר על מלכי ישראל וחמלו סלות וגזלו בתים ונשאו ועסקו גבר וביתו חים ונחלתו לא יעשו עוד זה לעתיד בטוב המלכות כי חלק גדול יהיה להם אחזה בתוך בני ישראל והם יחלקו הארץ לבית ישראל לשבטיה

רדק

יחזקאל מה

רשי

נבן תרגם יונתן מטבימיח דישראל והלשון הזה הוא על דרך נמוח עזמותיו וסוקה בקרח המפוטם מסיקה וזה הזכר יהיה למכחה ולעולה ולשלמים לכפר עליהם על זה שחטאו בגלות או בדרך באחתם ולפי זל פי הענין הזה לכל תרומה שירימו ישראל מתבואתם הנקראת תרומה גדולה ומה שאמר טפסית וטפסיתם ותרומה

אין לה שיעור מן התורה הרי אמרו רז"ל עין רעה אחר משפ"י ואי תמה על פירושו כי אחר שהתרומה מן התורה אין לה שיעור אלא היא אחת פוטרת את הכרי מה בה יחזקאל להורות עין רעה היה לו להורו הביטוי שזהו אחד מן הממש' ועוד למה זכר חטים ושעורים לכד וזכר שמן לכד למעשר היה לו לומר דגן תירוש ויצהר כמו שכתוב בתורה אלא שעל פי הדיבור אמר הכל ויהיה כן לעתיד וזכר שמן והוא הדין לשאר משקן ורז"ל דרשו מן המחתי ממשקה ישראל מן המשקים שנשארו בכור ע שנפל בו יין של ערלה או של כלאי הכרם מאלו לערלה ולכלאי הכרם שיעולין באחד ומאיתים :

כל העם הארץ בחסרון הסמיכות כמו הארץ הברית האל בית אל והדומים להם : יהיו אל התרומה הזאת לנשיא בישראל בעבור הנשיא שבני ישראל יעשו כל ישראל זאת התרומה כלומר בעבור עצמם כמו שאמר לכפר עליהם ובעבור הנשיא גם כן יעשו זאת התרומה כי קרבן הכהנים כבר זכר למעלה אלה חקית המזבח ביום העשותו ועתה זכר קרבן העם ומנחתם והנשיא לא יצטרך לעשות בעד עצמו כל ישראל יעשו בעבור וכן הנשיא יעשה בעבור ישראל בחגים ונביא ועוד כמות שאמר : ועל

וחטאת ג' וס' את המזבח : וכן תעשה את המקדש : וכן תעשה בקריא' וס' וכן תעשה בשפת היריעה : וכן תעשה לחמורו : בפסוק : וכן תעשה בשבעה בחדש מאיש שוגרו :

ב' יג' פ' עמא דארעא יהון עבדין ית אפרשותא דרא לרבא בישראל : ועל רבא יהי עלתא ומנחתא ונסכיא בחניא ובירחיא ובשבועא ובכל מועדי בית ישראל הוא יעביד ית חטאתא וית מנחתא וית עלתא וית נכסת קודשיא לכפרא על בית ישראל : כדן אמר יי אלהים בקדמאיה בחד לירחא תסב תוד בר תורי ש שלים ותרכי ית מקדשא : ויסב כהנא כדמא דחטתא ויתן על סקופת ביתא ועל ארבע ווית מסמתא למדבחה ועל סקופת תרעא דדרתא וניתא : וכן תעביד בשבעא בירחא מנבר דמשתי ומטפט ותכפרון על ביתא : בניסן בארבעא עשרא יומא לירחא יהי לבון פסחא חנא שבועא יומין פטיריא ותאביל : ועביד רבא ביוכא הוא הלופוהי ותלף כל עמא דארעא תורא דחטאתא ושבעא

כה אמר : בראשון בחדש תקח פר בן בקר תמים וחטאת את המקדש בראשון זהו חג ניסן שהוא חג הגאולה שבו נגאלו ישראל ממצרים וכו' עתיד להגאל לעתיד ובהחדש לחדש יחנכו את המזבח בקרבנות כמו שאמר למעלה ואמר קרבן הכהנים שיקריבו פר כמו שאמר למעלה ופנה אותו הנה להשלים הענין ולומר באזה יום יעשוהו וזה הפסוק ראיה לרבי יהושע שבניסן עתיד להגאל שחס תהיה הגאולה בתשרי אך יחיו מלהקריב במזבח על ניסן הבא אחריו ומלחמה עליו ומלכפר את הבית ומה שאמר בניסן עתיד להגאל לא שיבאו מהגלות בניסן אלא קודם בניסן יהיה בנין הבית כשלא יחנכו המזבח באחד בניסן וכן עשו במשכן באחד בניסן החל הארץ לעבוד במזבח אלא שקדמו לו שבעת ימי המלאים ששמש בהם משה ואהרן גם כן הנה כי מה שזכר למעלה יהיו שבעת ימי מלאים ובימים השמיני יהיה זה הקרבן שאמר עתה וגם בחותמו יום יזו על המזבח ועל פנות העזרה אבל כשעלו מבבל עשו חנוכה המזבח באחד בתשרי והחלו להעלות עליו עולה קודם סיום הבית בין שהיתה חנוכה המזבח באחד בתשרי והחלו להעלות עליו עולה קודם סיום הבית בין שהיתה חנוכה המזבח באחד המזבח וזו ההזוה לביקר חמיר תקח כד בן בקר תמים וחטאת את המקדש ורז"ל הקטו החטאת עולה היא כלומר חך חמיר כי פי של ר"ח יהיה חטאת שאמר וחטאת את המקדש והלא פר ר"ח עולה הוא כמו שכתוב בתורה ובראשי חדשי תקריבו עולה ליי פרים בני בקר שנים ונ' והשעיר הוא שהיה חטאת ואמר חמיר רבי יוחנן פרשה זו עתיד אליהו לדרשה כלומר שאין חנו יולעין לדרשה רב אשי אמר מלאים הקריבו בימי עזרא כדרך שהקריבו בימי משה כלומר ופר המלאים חטאת היה וכן יהיה לעתיד כי בל"ח ניסן יקריבו מלאים : ולקח' אל מזות הבית זה מה שלא זכר למעלה וגם הנה לא זכר על ארבע קרנותיו כמו שזכר למעלה והאחד מורה על חבירו : אל מזות הבית הוא ההיכל וזכר אחת מן המזוות והוא הדין לאחרות ודעת יונתן על האסקיפה שתרגם ויתן על סקופת ביתא : ואל ארבע פנות העזרה למזבח העזר הסמוכה למזבח כמו שפירש למעלה : ועל מזוות שער החצר הפנימית היא עזרת ישראל פנימית לעזרת כשים שנקראת חיצונה או כחמר על עזרת כהנים כי היא פנימית יותר : וכן תעשה בשבעה בחדש מאיש שוגרו ומפתי וכפרתם את הבית : זה יהיה חדוש לעתיד על המזבח ועל הבית גם בשבעה בחדש זה עשה כפרה גם כן בשבעה בחדש ורז"ל דרשו בו וכן תעשה פר הנשקף בשבעה שבטים שהם רובו של קהל ודרשו בחדש שחדשו דבר והורו כד שלהם שחלב מותר ועשו שבעה שבטים שהם רוב הקהל על פיהם שהם מבחי' פר העלם דבר : מאיש שוגרו ומפתי מלמד שאין חייבין אלא על העלם דבר עש שגבת מעשה ואמר זכור חותו האיש לטוב וחנניא בן חזקיה בן גדון שמו שאלמלא הוא כגמ ספר יחזקאל שהיו דבריו שותרים דברי תורה מה שעלה ודרשו ומה שדרש חנניא בן חזקיה בן גדון שמו שאלמלא הוא כגמ ספר החלקים שהוא כמו לעומת בפתחו וכן תרגם יונתן : ועשה הנשיא : כמו שאמר למעלה שהוא יעשה קרבן העם ביום ההוא ביום הראשון של פסח שהרי זכר חג ואפסר שיהיה פירושו ביום ההוא בל' בניסן שזכר וזה הקרבן חינו בן בקר הכתוב בפור' כי אין בפסח ולא בשאר המועדים פר חטאת אלא שיעיר חטאת וכן חזקיה אמר פל חטאת ושעיר חטאת וכן מה שאמר שבעת פרים ושבעת חילים לעולה ובתורה פרים בני בקר שנים ואיל אחד ושבעת כבשים וכן במנחה חומר ח' לפה לחיל וסמן הין לחיפה : ובתורה שלשה עשרונים לפי ושני עשרונים לחיל ועשרון לכבש אלא על כרחינו חלוש יהיה בקרבנות לעתיד : ושבעת

אל התרומה הזאת האמורה למעלה לדעת כל עם הארץ תהיה : ועל הנשיא חומר חני שהנשיא הזה בכה גדול מדבר וכן כל הנשיא שבעין ושבעתי מטמו של ר' מנחם שבמלך מדבר : כה אמר יי אלהים בראשון בחדש לחדש וגו' תקח פר בן בקר תמים : הוא פר המלאים האמור בראש הענין ולימד כאן שהוא המלאי בחדש בניסן : וחטאת : וטהרת : וכן תעשה בשבעה בחדש : יש לומר כן תעשה כל שבעה וכן הוא חומר למעלה ש שבעת ימים יכפרו על המזבח ורבותינו כך פרשוהו במנחות וכן תעש' כד שחינו לחלב בשבעה שבטו שחלטו דבר והורה בית דין שלהם שחלב מותר ועשו שבעה שבטים שהם רוב צבור על פיהם שמביחין פר העלם דבר : מאיש שוגרו ומפתי וגו' הרי זה מקדש מסודר וכפרתם את הבית מאיש שוגרו ומפתי אחר שבעה ימי ה המלאי שהוא המזבח מחונך יבואו חטאות ואשמונתם ויתכפרו ש שבומן שישראל מ מוכרי הבית מוכסר : שבעות ימים : על שם שמתחילין ממנו לספור שבעה שבועי' מצ' מצות יחלב ומוצת יחבלו בו בחב' ועשה הנשיא ביום ההוא וגו' רבותינו אמרו שבקשו לנגח ספר יחזקאל שהיו ד דבריו סותרין דברי תורה ברם זכור לטוב חנניא בן חזקיה בן גדון שיטב בעליה ודרשו ובענינו ממה כעלם מה שדרש בקרבנות האלה פר בארבעה עשר בניסן למה : ואולי חני שמא בארבעה עשר בניסן של פסח ראשון ש סנתחן בו הבית עומד ופר זה בא תחת עגל בן בקר שהקריב אהרן בשמיני למלאי ומיד שחס לא ה הקריבו בשמיני למלאים יקריבו בל' בניסן כדי שיתחן לעבודה קודם יום טוב לפי שעליו קרבנות ועולות המועד לעשות כמו שאמר למעלה ועל הנשיא יהיה העולה והמנחה והנסך בתמים וגו' : ושבעת

שבעת פרים ושבעת חלים תמימים ליום והתורה חמרה פרים בני בקר שנים וחליל אחד חץ לילה עמיד מקרה זה חלה שבעה פרים ושבעה חלים לשבעת הימים פר ליום וחליל ליום ולא ללמד שאח הפרים מעכבן זה חלה ולא החלים מעכבן זה חלה זה וכן סביבו במנחת חן לא הביאו מן המקרה הזה כחיה חלה ממקרה

ושבעת מבוחר הוא ומנחה מבוחר הוא: כשביעי זהו תשרי שהוא שביעי לחדש ואמר שיעשו קרבן שבעת ימי סכות כמו שבעת ימי המצות גם זה יהיה חדוש כי חג הסכות חלוק בקרבנותיו ולא זכר קרבן יום שמיני עזרת חולי הוא יהיה כמו שכתוב בתורה: כה אמר יי' עמל החצר הפנימית זהו עזרת הכהנים ואמר כי שער עזר זאת המזרחי שהוא פתוח לעזרת ישראל יהיה סגור ששת ימי המעשה שאח באים העם לבית המקדש ולא הנשיא חלה בשבתות ובחדשים ואז יהיה פתוח ונס זה יהיה החדש לעתיד: ובח הנשיא דרך חולם השער כי לכל השערים היו להם חולמיות כמו שכתוב ל למעלה או חמר על חולם שער ההיכל שיש לו רשות לנשיא לבא שם עד מפתח שער ההיכל הסגור כמו שכתוב למעלה אבל לא חמר עליו שיהי סגור ששת ימי המעשה וכיום הסבת וביום החדש יפתח כי אותו השער לעולם יהיה סגור כמו שאמר למעלה כי יי' חלה ישראל באו בכל השער הפנימי המזרחי חמר שלא יפתח חלה בשבתות ובחדשים וכל שכן ב במועדים: והסתחווה על מפתח הסע' ויבא' על מפתח שער ההיכל: והשער לא יסגר עד הערב שער החצר הפנימית שזכר שיפתח בשבתות ובחדשים חף על פי שיבא הנשיא ממנו חמר שהסתחווה לא יסגר עד הערב כי עס האר' לא יבואו כולם כאחד וכשיבאו כל אחד ואחד אז חבורות חבורות יסתחוו פתח ה הסער ההוא שהוא מכון כנגד שער ההיכל: והסתחוו מבוחר הוא: והעולה חמר מה קרבן יעשה בשב' בעדו ובעד עס הארץ ששה כבשים תמימים וחליל תמים וחץ זה קרבן הכתוב בתורה לא לשבת ולא ליום טוב חלה חדוש יהיה בקרבנותיו כמו שכתוב: ומנחה מתת ידו לכבשים יעשה מנחה כפי הסגת ידו זהו מתת ידו כמו שאמר חים כמתנת ידו ונראה כי מנחת החליל תהיה חיפה על כל פנים אבל לכבשים כפי הסגת ידו: וביום החדש זה חמר על קרבן ראש חדש (ואמר פר בן בקר תמימים חמר פר יחיד ואמר תמימים רבים ים מפרטי' שיהיה הפר וחלמו תמימי' וזה חדוש וכן פר אחד כי קרבן ראש חדש שנים פרים כמו שכתוב בתורה וכן ששת כבשי' כי בתורה כתוב שבעה ובדברי רז'ל פר מה תלמוד לומר לפי שנאמר בתורה פרים ומנחן שאם לא מצא שנים יביא ח' תלמוד לומר פר לפיכך חמר תמימים שאם מצא שנים יביא שנים כמו שכתוב בתורה וששת כבשים מה תלמוד לומר לפי שנאמר בתורה שבעה מנחן שאם לא מצא שבעה יביא חמש יביא ד' יביא שלשה יביא שנים ואפילו אחד תלמוד לומר ולכבשים כאשר תשיב ידו ומאחר דכתיב הא ששת כבשים למה לי דכמה דאפטר מהדרין ומנחן שבעה עשר זה חלה זה תלמוד לומר יהיו: ואיפה לפר ולכבשי' כאשר תשיב ידו כמו שפירשנו כי מנחת הכבשים כפי הסגת ידו ובדברי רז'ל חיפה לפר ואיפה לחליל חמר רבי שמעון וכי מדת פרים וחלים אחת היא חלה שאם היו לו פרים מרובים ולא היו להם נסכים יביא פר ונסכיו וחליל יקדשו כולם בלא נסכים וחס' היו לו חלים מרובים ולא היו להם חיפתן יביאו חליל ואיפתו וחל כולם בלא חיפות: ובבא הנשיא ובדרכו יבא' הוצרך לומר זה לפי שעס הארץ לא יבאו בדרך שיבאו חלה יעשו קפולריה כמו שאומר ואפטר שנס' עס הארץ לא יעשו קפולריה בשבתות ובחדשים חלה יבאו בדרך שיבאו והוצרך לומר כי זה יהיה בשבתות ובחדשים חלה במועדים יעשה קפולריה כשאר העם כמו שאמר:

ושבעת ימי החג יעשה עולה ליהוה שבעת פרים ושבעת חלים תמימים ליום שבעת הימים וחטאת שער עזים ליום: ומנחה איפה לפר ואיפה לחליל יעשה ושמן חין לאיפה: בשביעי בחמשה עשר יום לחדש בחג יעשה כאלה שבעת הימים בחטאת בעלה ובמנחה ובשמן: כה אמר אדני יהוה שער החצר הפנימית הפתוח קדים יהיה סגור ששת ימי המעשה וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח: ובא הנשיא דרך אולם השער מחוץ ועמד על מזוזה השער ועשו ה כהנים את עולתו ואת שלמיו והשתחוה על מפתח השער ויצא והשער לא יסגר עד הערב: והשתחוה עם הארץ פתח השער והוא בשבתות ובחדשים לפני יהוה: והעלה אשר יקרב הנשיא ליהוה ביום השבת ששה כבשים תמימים ואיל תמים: ומנחה איפה לחליל ולכבשים מנחה מתת ידו ושמן חין לאיפה: וביום החדש פר בן בקר תמימים וששת כבשים ואיל תמימים יהיו: ואיפה לפר ואיפה לחליל יעשה מנחה ולכבשים כאשר תשיב ידו ושמן חין לאיפה: ובבוא הנשיא

והשתחווה וסי' וירדו והלכו אלך שחוח' והשתחווה עם הארץ פתח' רומבו יי' אלהינו' וחברו: ואיפה לפר ואיפה חד מן ר' מסורת סכא ומסורת סכא ומלה באמצע וסי' ושבועת יומי דחג יעביד עלתא קדם יי' שבועת תורין ושבועת דכרין שלמין ליומא שבועת יומין וחטאתא צפיר בר עזי ליומא: ומנחתא מכלתא לתורא ומכלתא לרכרא ועביד ומשחא מלי הניא למכלתא: בשביעאה בחמשת עשר יומא לירחא בחגא ועביד כאלן שבועת יומין כחטאתא ו וכעלתא ובמנחתא ובמשחא: כדן אמר יי' אלהים תרעא דדרתא גוייתא דפתח למדנתא יהי אחיד שתא יומי חולא וביומא דשבתא יהי פתיח וביומא דירחא יהי פתיח: ויעול רבא באורח אולפא דתרעא מלברא ויקום על סקופת תרעא ועכרון פהניא ית עלתיה וית נכסת קודשיה ויסגור על סקופת תרעא ויפוק ותרעא לא יתאחיד עד רמשא: ויסגורן עמא דארעא בכעלנא דתרעא שהוא בשביעא ובירחא קדם יי' ועלתא די יקריב רבא קדם יי' ביומא דשבתא שתא אמרין שלמין ודכר שלום ומנחתא מכלתא לרכרא ו ולאפרא מנחתא בדבק ידיה ומשחא מלו הניא למכלתא: וביומא דירחא תור בר תורי שלום ושתא אמרין ודכר שלמין יהו: ומכלתא לתורא ומכלתא לרכרא ועביד מנחתא ולאפרא כמא דתדביק ידיה ומשחא מלו הניא למכלתא: ובמעל רבא באורח

שבע הימי ה' בקרי וסי' במס' רבת: ובא יו ר' פ' וסי' נמס' בשמואל ב' ס' י' ובישעי' ס' סו: והשתחווה וסי' וירדו כל עבדיך וראה כל העם את עמוד יהוה ביום ההוא יתקע' והלכו אלך שחוח' והשתחווה עם הארץ פתח' רומבו יי' אלהינו' וחברו: ואיפה לפר ואיפה חד מן ר' מסורת סכא ומסורת סכא ומלה באמצע וסי' ושבועת יומי דחג יעביד עלתא קדם יי' שבועת תורין ושבועת דכרין שלמין ליומא שבועת יומין וחטאתא צפיר בר עזי ליומא: ומנחתא מכלתא לתורא ומכלתא לרכרא ועביד ומשחא מלי הניא למכלתא: בשביעאה בחמשת עשר יומא לירחא בחגא ועביד כאלן שבועת יומין כחטאתא ו וכעלתא ובמנחתא ובמשחא: כדן אמר יי' אלהים תרעא דדרתא גוייתא דפתח למדנתא יהי אחיד שתא יומי חולא וביומא דשבתא יהי פתיח וביומא דירחא יהי פתיח: ויעול רבא באורח אולפא דתרעא מלברא ויקום על סקופת תרעא ועכרון פהניא ית עלתיה וית נכסת קודשיה ויסגור על סקופת תרעא ויפוק ותרעא לא יתאחיד עד רמשא: ויסגורן עמא דארעא בכעלנא דתרעא שהוא בשביעא ובירחא קדם יי' ועלתא די יקריב רבא קדם יי' ביומא דשבתא שתא אמרין שלמין ודכר שלום ומנחתא מכלתא לרכרא ו ולאפרא מנחתא בדבק ידיה ומשחא מלו הניא למכלתא: וביומא דירחא תור בר תורי שלום ושתא אמרין ודכר שלמין יהו: ומכלתא לתורא ומכלתא לרכרא ועביד מנחתא ולאפרא כמא דתדביק ידיה ומשחא מלו הניא למכלתא: ובמעל רבא באורח

מו

שנאמר למטה וביום החדש פר בן בקר תמימים וששת כבשים וחליל ושמן חף זה בח ללמד כן וכן פירושו שבעה פרים ושבעה חלים ליום בירוף דבר יש בזו עולה שבעה פרים לשבעת ימים: וחטאת שער עזים ליו' שעירי הרגלים: ומנחה חיפה לפר' מנחה הנסכים חיפה לפר חיפה יודע מה הוא שהרי חמרה תורה ש שלשה עשרונים ויש לומר חיפת קמח ל להובי' סלת עשרון מן הסאה שהחיפה שלש סאח: ואיפה לחליל חף זו קמח להוביא ממנה שני עשרונים סלת מנופה כל דרכה כמו שסביבו סתי חלה שתי עשרונות משלם סאח: ואיפה לפר' ללמד שאם לא מצא סלת מנופ' כל כך יביא משל עשרון לסאה: חץ לחיפה' לא ידעתי למה יש לומר לא סיקרית הין כולו לא סכנו היו בהן ויקריב שמן לפי הסלת כמספ' הזבח לפר כמספטו ולחליל כמספטו לפי סגנות של הין: שער החצר הפנימי הפונה קדים וגו' שני רבותי במסכת מדות שני פ' פספטן היו לו לשער ההיכל אחד בדרום ו אחד בצפון שבדרום עליו מפורס בקבלה חים לא יבא בו והיה סגור: דרך חולם השער מחוץ כמו שאמר למעל וחולמיו חל החצר החבוכה דרך חולם השער של עזרה כלומר יכנס בדרך שער מזרחי ס שהוא משמש כביסה ויציאה ובא לו לאותו הפספס: ועמד על מזוזה השער חותו שער הקטן הוא הפספס: חלה עלתו וחת שלמין עולת רחיה ושלמי חגיגה ומקרה זה מוסב על יום טוב כך מנחתי כפירושם מדוייקים ועמד על מזוזה השער שער הפנימי הוא חמר באר' מנ' הפספס כדאמ' מר חיפסר קרבנו של חדש קרב וחיונו עומד על גביו: לא יסגר עד הערב' ולמה לא יסגר: והסתחווה עם הארץ כל היום גם כל הבא ולערב יסגרתו: ביום הסבת ששה כבשי' לא ידעתי למה שהרי חמרה תורה שני כבשים וביום הסבת מסמע סבת ברחשי' מסמע יום טוב ואז אני סבת א תורה שני כבשי' לא יט סטעק שבעה כבשי' וסני חלילי ובח ולימדך שאח מעכבן חיפה סבת ברחשי' לא יט סטעק שבעה כבשי' וסני חלילי ובח ולימדך שאח מעכבן זה חלה זה וחלה לא מצא שבעה יביא חסה וחלה לא מצא שני חלים יביא אחד כמו שדרשו חכמי' לענין ראש חדש: מתת ידו לומר שאח המנחה מעכבו זה חלה זה וביום החדש פר בן בקר תמימים מקרה זה לרשו רבותיו במנחה פר מה הל' לפי שנאמר בתור וברחשי חדישיכס פרי' בני בקר שנים מנחן שאם לא מצא שני יביא אחד לכך באמ' פר וששת כבשי' מה הל' לפי סג בתורה שבעה מנחן שאם לא מצא שבעה יביא חסה לכך נאמ' וששת כבשי' ומנחן חפי' אחד הל' ולכבשי' כאשר תשיב ידו: בבא הנשיא ביום החדש ובסבת ברחשי' חפי' יסר' מזוני' על הדחי' והו' בא להסתחוו:

ואל קין ואל מנחתו לא שעה וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכלי וכל בוגר וכל עור אשר יהיה עליו שנכתב ורע' איפה לפר ואיפה לחליל' ומאחות הלוי' ומאחות הער' ובני יהודה ובני יושלם' וכי תאכלו וכי תשתו:

ואל קין ואל מנחתו לא שעה וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכלי וכל בוגר וכל עור אשר יהיה עליו שנכתב ורע' איפה לפר ואיפה לחליל' ומאחות הלוי' ומאחות הער' ובני יהודה ובני יושלם' וכי תאכלו וכי תשתו: ואל קין ואל מנחתו לא שעה וחלב נבלה וחלב טרפה יעשה לכלי וכל בוגר וכל עור אשר יהיה עליו שנכתב ורע' איפה לפר ואיפה לחליל' ומאחות הלוי' ומאחות הער' ובני יהודה ובני יושלם' וכי תאכלו וכי תשתו:

וצבא עם הארץ במועדים לא יהיו ככנסים לעזרת ישראל דרך שער מזרחי אלא דרך שער צפון או דרך שער נגב כדי ללכת בכל העזרה במועדים והבא דרך שער צפון היה יוצא נכחו דרך שער נגב אחר שהסתחמה כנגד שער ההיכל וכן הבא דרך שער נגב יוצא נכחו דרך שער צפון אחר שהסתחמה כנגד שער ההיכל:

בי נכחו יצאו בחירק הלון וכן נכחו תחנה נכחו יצאו כתב על הע' שהם רבים וקרי יצא על כל אחד נאחד כמו שחמר והבא: והנשיא בתוכם כי גם הוא יבא עמם דרך שער צפון או דרך שער נגב כי במועדים יבא עם העם בבחש ויכחו עמם בבחשם לפי שכל ישראל הם שעלו לרגל וכבודו והדרו הוא לבא עמם ולבוא עמם מעום שנאלץ בהם עם הדרת מלך: ובחשתי יצאו: לטוב רבים יצאו יחד הוא והעם: ובחשתי ומועדי' וחק על כי שכל החגים יקראו מועדים כמו שחמר חלה מועדי יי' אלא לפי שיש חג שאינו מועד אלא שמחה שישמח אדם ויאכל וישתה ויקרא חג כגון חנוכה הבית שנחמר בו וישע שלמה בעת ההיא חג החג שבנות ימים והנה קראו חג וכן חוללים ושבתים וחוננים ויש מועד גם כן שאינו חג כמו לחיתו ולמועדים למועד חסוב אף וכן כל זמן שיתן אדם להגידו ולפיכך חמר בחגים ובמועדים: וכי ישעיה הנשיא נדבא זה יהיה בימי החול כי כבר זכר קרבנו בשבתות ובחולמים ובמועדים ועתה חמר כי אם ירצה להתנדב קרבן בימי החול: זפתח לו חת השער הפונה קדים יפתח לו אחד מן השוערי' השער המזרחי שנכנס בו בשבתות ובחולמים שחמר שיהיה כבוד סבת ימי המעשה ואם ירצה הנשיא להקדיש קרבן בשבת ימי המעשה יפתחו לו חותו השער וחיתו הקרבן יהיה כמו הקרבן שיעשה ביום השבת: ויצא וסגור חת השער אחרי בחתו ויצא הנשיא וסגר הסוחר חת השער אחר זאת הנשיא לא כמו בשבת ובחולמים שחמר לא יסגר עד הערב כי אז עם הארץ פנוים ממועדיהם ונס ביום החלום מכני הקרבן יהיו רבים פנוים ממועדיהם לפיכך חמו והסתחוו עם הארץ בשבת ובחולמים ויבואו להסתחות אכל בימי המעשה העם עסקים במועדיהם ולא יבאו להסתחות לפיכך יסגר השער אחר זאת הנשיא: וכבש בן שנתו תמים זהו קרבן התמיד ששועים בכל יום כמו שחמר בתור' חת הכבש אחד תעשה בבקר והמנחה חינה כמו שסגר בתור' חת יהיה בזה חדוש לעתיד וקרבן הערב לא זכר נדח' שלא ישעיה לעתיד אלא עולת הבקר: ומנחה לרנס חת הסלת לבנות את הסלת בשמן כמו שחמר בתורה בלולה בשמן וכתי לערב ית בולתו ולסן לרנס ענין זלוף כמו רסיס לילה: ועשו כתיב בניו וקרי בניו יעשו והענין אחד כי ועשו כמו יעשו: כה חמר יי' כי יתן הנשיא חס יתן בחייו מתנה לחס מעבדי חותה מתנה קיימת לעולם כי נחלתו היא ולבנות תהיה אחרי מותו חס בן מה שיתן ממנה לאחד בחייו רחמי שיהיה קיימת כי כמו כן יחל חות אחד מותו כי חתונה היא כחלה: וכי יתן אכל חס יתן הנשיא מתנה לאחד מעבדיו היא לא תהיה קיימת אלא עד שנת הדור והיא שנת הנחלת ויבאו כחלתו כחלת בניו להנחלה והיא חולית במשנה הא' כמו כי חולת יד והדומים להם: אך נחלתו בניו להם תהיה חת נחלתו ולא נחלתו ולכן נחלתו לא נחלת בניו ואלהם תהיה וכן כשהוא חלה חלית: ולא יתן הנשיא' להנותם כתרונמו למינסהון כמו שפירשו למעלה ולא ינו עוד נשיא חת עמי: ויבא:

יצאו ד בקרי וסיס' והפירתי אותם כמאר מאר' פרה ורבה גוי וקהל גוים' והנשיא בהוכס בנאס' מהרו בניך מהרס' ד' וחד מבית שכם וצאו: בבקר בבקר יג' וסיס' נסר במס רבתא בערך בק: עלת תמיד ה' בקריא וסיס' עלת תמיד לדרתיכם פתח אהל סועד' עלת תמיד העשיה בהר סיני' ועשו את הכבש ואת יצאו ד בקרי אולמא דתרעא יעול ו ובאורחיה יפוק: ובמעל עמא דארעא למסגר קדם יי' במוערתי דעלל באורח תרע צפונא למסגר יפוק באורח תרע דרוכא ודעול באורח תרע דרוכא יפוק באורח תרע צפונא לא יתוב באורח תרע די על ביה ארי לקבליה יפוק: ורכא בניהון במיעלהון יעול ובמפקהון יפקון ו ובחניא ובמוערתי תחי מנחמא מכלתא לתורא ומכלתא לדכרא ולאמריא דתרביק ידיה ומשחא מלי הינא למכלתא: וארי ועביד רבא נרבחא עלתא או נכסת קורשיא נרבחא קדם יי' ויפתח ליה ית תרעא דפתיה ל למדנדא ועביד ית עלתיה וירת נכסת קורשוהי כמא די עבר ביוכא דשבתא ויפוק ויחוד ית תרעא בתר מפקהו: ואמר פר שתייה שלים תעביד עלתא ליוכא קדם יי' בצפר בצפר תעביד יתיהו ומנחמא תעבר עלוהי בצפר בצפר חר מן שתא במכלתא ומשחא לתלות הינא לערבא ית סולתא מנחמא קדם יי' קים עלם תדיקא: ועברון ית אמר א וית מנחמא וית משחמא בצפר בצפר עלתא תדיקא: ברנן אמר יי' אלהים ארי יתו רבא מתנא לחד מבנוהי אחסנתיה היא לבנוהי תחי אחירתהון היא ב באחסנא וארי יתו מתנא מאחסנתיה לחד מעברוהי ותחי ליה עד שתא דיובלא ותתיב לרבא ברם א אחסנתיה די בנוהי דילהון תחיו ולא יסר רבא מאחסנת עמא למינסהון מאחסנתהון מאחסנתיה יחסין לבנוהי בריל דלא יתבררון עמי גבר מאחסנתיהו: ואעלני

דרך חולם השער יבוא ויבדרכו יבא בחותו שער עזמו יבא וחיתו מכוונה לעשות העזרה קפנדריא אכל במועדים שנחמר בהם יראה כל זכורך זיקוק הוא לעשות קפנדריא כשאר העם היינו דכתיב בתוכם בבושם יבא ובחשתי יצאו: וכבא עם הארץ דרך שער צפון וגו' כי נכחו יצאו מזה עליהם שיתראו בתוך העזרה יפה יפה: והנשיא גם הוא כשכנס לעזרה לבא בפספס ההיכל הדומי להסתחוות גם הוא מזה עליו לנסו העול קפנדריא יבא דרך שער צפון יבא דרך שער נגב עם שחר עם הארץ וכבשו יבא נכחו דרך שער האחר וזה בתוכם בבושם יבא ובחשתי יצאו כלם הם הנשיא עם שחר העם ולא יבא דרך שער המזרחי כדרך שהוא בח ביום החלום וביום שבת בראשית ששער המזרחי חין נכחו שער במערב: וכי יעשה הנשיא נדבחה בשבת ימי המעשה: וכתתלו חת השער ונו לא ליכנס בו להיכל לא עומד עם והכהני יעשו חת עולתו וחת שלמות והסתחוו ויצא כשחמר כאשר ישעיה בני השב' ומה חמיר ביום השבת ועמד על מזוזה השער ועשו הכהני חת עולתו וגו': אחרי זאתו וחיתו חומר כחן והשער לא יסגר עד הערב כמו שחמר ביום השבת סבויס השבת הוא חול והסתחוו עם הארץ פתח השער ההוא לפיכך מניחו פתוח אכל בחול חן דרכם לבא להסתחות שכל אחד עסוק במלאכתו לפיכך יסגר חת השער אחרי זאתו: וככסבן שנתו עולת התמיד: עשית החיפה ירועלמית סהיא חומס סל מדברית והן בעשרוני האחד למנחת התמיד וחחר לחביתין וחק על פי שהחביתין קריבין לחחין מביא הוא ב בבקר עשרון שלס ו וחוצהו כמו שטינו ב במנחות: לרם חת הסלת חילבליסיר בלעז לא חילליר בלעז לרם חת הסלת לכת ולבלול בו חת הסולת לשון רסיס כמו והכה הבית הנדול רסיס' ולסן מפנה חס היה עבה או מרוסס: שנת הדור' שנת היובל: ושבת' כמו ושבה: אך נחלתו בניו להם תהיה כחלתו ולא נחלת בניו לבנות לא נחלת בניו יבא:

המנחה ואת השמן ואחרי כן עולת תמיד ולחרשים ולכל סועדי' דעורא: עולת ג' סל בקריא וסיס' על עולת תמיד ועשו את הכבש ואת המנחה ולעולת התמיד:

כחלת בניו להם תהיה כחלת בניו להם תהיה חת נחלתו ולא נחלת בניו לבנות לא נחלת בניו יבא:

ויבאני במבוא אשר על כתף השער / כבד פירסנו למעלה כי מה שאחרי השער יקח / כתף: אל הלשכות הקדש / בה סמוך בהא הידע' כמו הממלכות הארץ: א הכהני' / שהיו א הכהנים כמו שאמר למעלה אשר יאכלו עם הכהנים: הפנות צבונה: הוא / מה שאמר למעלה ופתחיהם לכפון: והנה עם מוקס בירכתים ימה: כתרנמו / בסופיהן מערבא כמו ולירכתי / המסכן ימה לל בפאת המערב: / ויחמ' א: את האש ואת החטאת / שהיה בשרס כחלל לכהני: אשר / יאצו את המזבח: ואשר יאצו / עם את המזבח ונס היה כקרחת / קדש קדשים: לכלתי הוכיח אל / החצר החיצונה: עזרת ישראל / כמו שאמר ולא יאצו מהמקדש / אל החצר החיצונה אשר כמו / שהיו מזוהרים שלא לבאת אל / החצר בבגדי כהונה כן יהיו מ / מזוהרים שלא להוכיח עם שטר / קדשי הקדשים והמזבח שהם / כפסלן ביוצא חוץ למקומו ואף / על פי שלא היו כפסלן אס יאצו / לעזרת ישראל כי גם הוא מוקס / קדוש ללכילת קדשי הקדשים / מכל מקום: אס היו מוכיח עם / הצטר יראה: פנס- ישראל היו / פוותרין באותו שטר וזה שאמר / לקדש את העם כמו שאמר למעלה / ולא יקדשו את העם בבגדיה' כמו / שפירסנו: וכן תרגס יונתן ולא / יתערבון עם עמא חו שמה היו / מזוהרים אותנו לעזרת נשים והיו / כפסל אס יאצו לשם: וויבאני אל / החצר החיצון: היא עזרת נשים: / ויעבירני א ארבעת מקצועי החצר / זויות החצר: והנה חצר במקצע / החצר: בכל אחת מארבע זויתיה / היתה חצר והחצרות האלה היו / לשכות: וכן סנינו במסכת מדות / עזרת נשים חץ היתה היתה קלה / אורך וארבע לשכות היו בארבע / מקצועותיה של ארבעים ארבעים / חמה ולא היו מקורות וכך הם / עתידות להיות שאמר וויבאני אל / החצר החיצונה ויעבירני א ארבע / מקצועי החצר והנה חצר במקצוע / החצר וגו' בארבע מקצועי החצר / חצרות קטורות חץ קטורות חלל / קטורות שאינם מקורות ומה היו

ויבאני במבוא חר סן יד פסוק על אל אל וסימן נסר בסדר וישמע יחרו: במקצע נ חסר בלישנ בקריאה / סימן והנה חצר ב' בפסוק: סגד עלות הנשק המקצע דעורא: ויאמר אלי ז' בטעם בספרא וסימן / ועמוד על הליך: לך בא אל בית ישראל: את כל דברי אשר אדבר אליך קח: באורא את התועבות / ויבאני במבוא אשר על כתף השער / השער אל הלשכות הקדש אל / הכהנים הפנות צפונה והנה שם / מקום ברכתם ימה: ויאמר אלי / זה המקום אשר יבשרו שם והכהנים / את האש ואת החטאת אשר יאצו / את המזבח לבלתי הוציא אל / החצר החיצונה לקדש את העם: / ויציאני אל החצר החיצונה / ויעברני אל ארבעת מקצועי החצר / והנה חצר במקצע החצר חצר / במקצע החצר: בארבעת מקצעות / החצר חצרות קטורות ארבעים ארך / ושלשים רחב מדה אחת לארבעתם / כהקצעות: וטור סביב בהם סביב / לארבעתם ומבשרות עשוי מתחת / הטיורות סביב: ויאמר אלי / אלה בית המבשרים אשר יבשרו / שם משרתי הבית את זבח העם: / וישבני אל פתח הבית והנה מים / יצאים מתחת מפתן הבית קדימה / בירפני הבית קדים והמים / ירדו מתחת מפתן הבית / הימנית מנגב למזבח: ויציאני / דרך שער צפונה ויסבני דרך חוץ

ויבאני במבוא חר סן יד פסוק על אל אל וסימן נסר בסדר וישמע יחרו: במקצע נ חסר בלישנ בקריאה / סימן והנה חצר ב' בפסוק: סגד עלות הנשק המקצע דעורא: ויאמר אלי ז' בטעם בספרא וסימן / ועמוד על הליך: לך בא אל בית ישראל: את כל דברי אשר אדבר אליך קח: באורא את התועבות / ויבאני במבוא אשר על כתף השער / השער אל הלשכות הקדש אל / הכהנים הפנות צפונה והנה שם / מקום ברכתם ימה: ויאמר אלי / זה המקום אשר יבשרו שם והכהנים / את האש ואת החטאת אשר יאצו / את המזבח לבלתי הוציא אל / החצר החיצונה לקדש את העם: / ויציאני אל החצר החיצונה / ויעברני אל ארבעת מקצועי החצר / והנה חצר במקצע החצר חצר / במקצע החצר: בארבעת מקצעות / החצר חצרות קטורות ארבעים ארך / ושלשים רחב מדה אחת לארבעתם / כהקצעות: וטור סביב בהם סביב / לארבעתם ומבשרות עשוי מתחת / הטיורות סביב: ויאמר אלי / אלה בית המבשרים אשר יבשרו / שם משרתי הבית את זבח העם: / וישבני אל פתח הבית והנה מים / יצאים מתחת מפתן הבית קדימה / בירפני הבית קדים והמים / ירדו מתחת מפתן הבית / הימנית מנגב למזבח: ויציאני / דרך שער צפונה ויסבני דרך חוץ

הוציא: כמו להוכיח / שקדשי קדשים כפסלן / ביוצא: לקד את העם / ת' לאתערב עם עמא: / מקצוע: חלל לשם בלעז / חצרות קטורות / סנינו במסכת מדות / חץ קטורות חלל / סנינו מקורות ושם / מפר מה היו משמשות / מהקצעות: בזויות / מקצועות החצר: וטור / סביב בהם: טורת / גדך חומת חכמים / בולט מן החומה סמוך / לחוץ וכו' קבים מקום / שפיתת קדו' ומתחת / הטור חלל להסיק בו / אור מתחתיו והקדו' / מלמעלה: ומבשרות / עשוי: הוא החלל / מתחת ושפיתת הקדו' / את זבח העם: חזה / ושוק של שלמים שאינם / כפסלן בבאתם חוץ / לעזרת ישראל כמו / החטאת והאשם: / וישיבני לתוך החצר / הפנימית: אל פתח / הבית: והמים יורדו / מתחת מכתף הבית / הימנית: נובעו / מתחת המפתן שהוא / באמצע המזר ומזדדן / בחלכסון לכד הימן / ויוצאן בעזרה בדרום / המזבח ויוצאן חוץ / לעיר במסכת יומא / שנינו חמר רבי פנחס / משו רב הונא בסוראה / מעיין היוצא מבית / קדשי הקדש בתחילה / דומה לקדשי שלמים / כיון שהגיע לפתח / ההיכל נעשה כחוט של / שתי כיון שהגיע לפתח / החולם נעשה כחוט של / ערב כיון שהגיע לפתח / העזרה נעשה כפי סך / קטן: וויבאני מן / החצר הפנימית אל / החצר החיצונה בשער / הכפון: ויסבני / סביב חומת הפנימית / בתוך החיצונה: אל

מז

עוד תשוב תראה תועבות: האשים החשבים: אלה בית המבשרים:

משמעות דרומית מזרחית היא היתה לשכת הנזירים ששם הנזירים משבליים שלמים ומנלחן את שערם ומשליכין תחת הדוד מזרחית צפונית / היא היתה לשכת דיר העצים ששם הכהנים בעלי מומים מתלעים בעצים כל נקן שנמארו בו תולעת פסול מעל גבי המזבח צפונית מערבית היא / היתה לשכת המזרעים מערבית דרומית חמר רבי אליעזר בן יעקב סכתי מה היתה משמשת חבא שאלו חומר שם היו כותבין יין ושמן והיא / היתה כקרחת לשכת בית שמיא וחלקה היתה בראשונה וכו' כמו שכתוב שם ולמעלה כתבתיה: בארבעת ארבעים שאמר המשנה בדרך / רובה לומר חבל ברחב לא היתה אלא שלשים כמו שאמר ארבעים ארך ושלשים רחב מדה אחת לארבעתם מהקצעות: מהקצעות: פעול / מבנין הפעיל מן הקציע ופירש בעלות פנותיה ונולה זו היא קדוה מלמעלה והיא אחת מאלו קדוין שבמקרא וישן קטורות לפי הפשט כמו / קטורות ותרגום ותקצר דוכה לומר מחצרות בזויות החצר וקטורות בהם ובה על דרך ותקצר החומה וכן תרגס יונתן מקטרתין אלא / שבמסנה פירש קטורות שאינם מקורות כמו שכתבנו שלא היה עליה תקרה לביכך קראן חצרות: וטור סביב: כותל חכמים היה בני סביב / הלשכות האלה והיה נמוך כדי לשפות עליו קדירות: והיה אותן כותל עשוי נקבים וכתבתיהם חלל כדי להסיק בו האור והו שאמר ומבשרות / עשוי מתחת הטיורות עשוי המקום להסיק בו האור והקדרות על כתפי הכותל עשויין כמין קירות ותרגס יונתן ונדבכין עבדין להן סחור סחור / לארבעתהו ואתר מתקן לבשרא עבדי מלרע לכדכיה: ומבשרות: עם רובה לומר מקומות עשויים לבשר ומסקלו ואת כל המקטורות הסיר: / ויאמר אלי אלה בית המבשרים: כמו בהי המבשרים: ובה על דרך כלל: וכן לא תשכח אשה לי בבית דוד מלך ישראל כי קדש המה כמו / בביתי רובה לומר מקומות המבשרים אשר יבשרו בהם והיה המבשרים פועלים רובה לומר האנשים המבשרים או יהיה המבשרים שם למקומות / הבשול או לקדרות כמו ומבשרות שזכר ויונתן תרגס דין אתר מתקן לבשרא: את זבח העם: זבחי שלמים שיש לעם חלק בהם כי חזה ושוק / לכהנים ושאר הכשר לבעלים לפיכך קראו זבח העם ומשרתי הבית שהם הכהנים היו מבשרים בחלה המקומות שהיו בעזרת נשים חלקם מן / השלמים שהוא חזה ושוק כי עזרת נשים מקום כשר ללכילת קדשים קלים וגם חוצה לה עד חומות ירושלים כי הם נאכלים בכל העיר וגם ישראל היו אוכלים עם בעזרת נשים / חלקם אס ירגו: ווישיבני אל פתח הבית: אל פתח ההיכל: מתחת מכתף הבית הימנית: מתחילה ראה אותם יוצאים מתחת מפתן הבית מזרח הבית ואחר / כך היו נוטים לכד דרום ויורדן מכתף הדרומית של שער ההיכל וכבר פירסנו כי כתף יקרא מה שאמר השער מבפנים או מבחוץ: ואפשר כי מתחת מפתן הפשט הדרומי / היו יוצאים אותן שלא היה אדם ככנס בו והיו יורדים מזרחם המזבח לחוץ לעזרה ומשם על חוץ לעיר ובדברי רבותינו זכרוננו לברכה המעיין הזה תחילתו מבית קדש הקדשים / חמר רבי פנחס משום רבי הונא בסוראה מעיין היוצא מבית קדש הקדשים בתחילה דומה לקרני חכמים כיון שהגיע אל פתח ההיכל נעשה כחוט של שתי כיון שהגיע לפתח / האולם נעשה כחוט של ערב וכיון שהגיע לפתח העזרה נעשה כפי סך קטן היינו דתכן שער המים שבו מכניסין כלחיות של מים של כסוך בחב: ובתוספתא דסוכה רבי אליעזר / חומר מים מכניסין מן הכפון ועולין כמו פי הפך ועתידין להיות יוצאין מתחת יד מפתן הבית מכאן וחילך וימד אלף באמה ויעבירני במים מן חכמים וימד אלף מים / ברכים וימד אלף ויעבירני מי מתנים כיון שהגיע אל פתח בית מר נעשה נחל גדול שאמר ביום ההוא יהיה מקור כפתח לבית דוד וליושבי ירושלים לחטאת ולגדה: וויבאני / דרך שער צבונה ויסבני דרך חוץ: הקיפני מן המזרח לכפון והוציאני משער העזרה אשר בכפון דרך חוץ להר הבית: אל

אל סר החק דרך הפונה קדים והוא חזני מהר הבית דרך שער מזרחי של הר הבית והנה מים מפכים מן הכתף הימנית והמים ההם היו יובאים מכתף הדרומי של הר הבית ומכאן פירושו יובאח לפי עניינו וכן תי' נפקח: בצאת האים האים המראה חזנו כל זו המראה והוא המלאך שזכר בראש המראה כמראה נחשת וקו כדור הוא פתיל פשתו כמו שזכר בראש המראה: וימד אף באמה מודד באותו קנה שהיה קנה המדד כמו שפי' ומדד ממקום שהיו עובדי המי' האה ומדד בהם אף באורך והעבירני בהם והיו מיו חפסים ותי' מיו קדסולין וכן פי' רז' שהיה חכם נכנס בהם עד קדסוליו והם יתדות הדגל שקודין קבליים בלעז: וימד אף מודד אף אחרי המים גאו עד שהגיעו לברכים והו' שאמר מים ברכים ועוד מדד אף אחרים והגיעו עד מתנים זהו שאמר ויעבירני מן מתנים: מים ברכים בא הסמיכות עם מים הרכים כמו חמרים חמת סינים כסף והדומים להם שכתבנו בספר מכלול:

אל שער החזנו הפונה קדים: מים מפכים ביהונט בלעז רחבים כדוהב פי הפך כך פרשו רבותינו כדלעיל: וימד אף באמה חוק לחומה וכל חותן אף חמה לא גבד הנחל להיות עמוק אף עד חפסים הם הקדסולים שקודין קבליים בלעז: וימד אף אחרות ויעמיקו עד ברכים ועוד אף והעמיקו עד מתנים מכאן וחילך נחל חסר לא יוכל לעבור מכאן

הפונה ד' מל' וסימן ושלח תבנית יד' ותשא את ירוח ותבא אותי ויצאני דרך שער צפונה ויסבני ואת אמציה מלך יהודה דברתי הימים: ויוליכני דרך הדרום אל השער שער אשר פנה ויוליכני וישבני על שפת הנחל: ויצאני ד' מל' וסימן נסמר ברוש ספרא דאס' יד: רבה מאד ה' דסמיכי בקראה וסימן לתרעא בראה אורח תרעא דפתיה למדנהא ויהא מיהא נפקין מן עברא רימינא: במפק גברא מפרנהא וחוט דמשחרתא בידיה ומשח אלהא אפין באפתא ואעבירני במהא מיקרסולין: ומשח אלפיה ואעבירני במיהא מי רכובין ומשח אלפיה ואעבירני מי חרצין: ומשח אלפיה נחלא דלא יכלית למעבר ארי רתקיפו מיהא מי סחוא נחלא דלא אפשר לאתעברא: ואמר לי החזיתא בר אדם ואובלני ואתיבני על ביה נחלא: במתבי והא על ביה נחלא אילן סני לחרא מכא ומכא: ואמר לי מיהא האלן נפקין בגלילא מפרנהא ונחתין במישרא ועלין בימיהא ליפא רבא מרתפקין ומתסן מיהא: ויהי כל נפשא חירא ד' רחשא לכל אתר ד' עלון לתפן מי נחלא יחון ויהון גונניא סני לחרא ארי עלון לתפן מיהא האלן ומרתסן ומרתקימין לכל אתר ד' עלון לתפן מי נחלא: ויהי אתר למקם עלוהי צידין מעין גדי ועד עין עגלים משטח לצידין יהון למינהון יהון גונייהון בגוני יפא רבא סני לחרא: בצוהי ופצידוהי לא ירתסון למחפורין דמלח יהון ועל נחלא יסק אילן על פיפיה ספא ומכא כל אילן דמיכל לא יתרון טרפוהי ולא יפסק אבירה ירח בירח יהי עביר פרון

ותשא את ירוח ותבא אותי ויצאני דרך שער צפונה ויסבני ואת אמציה מלך יהודה דברתי הימים: ויוליכני דרך הדרום אל השער שער אשר פנה ויוליכני וישבני על שפת הנחל: ויצאני ד' מל' וסימן נסמר ברוש ספרא דאס' יד: רבה מאד ה' דסמיכי בקראה וסימן לתרעא בראה אורח תרעא דפתיה למדנהא ויהא מיהא נפקין מן עברא רימינא: במפק גברא מפרנהא וחוט דמשחרתא בידיה ומשח אלהא אפין באפתא ואעבירני במהא מיקרסולין: ומשח אלפיה ואעבירני במיהא מי רכובין ומשח אלפיה ואעבירני מי חרצין: ומשח אלפיה נחלא דלא יכלית למעבר ארי רתקיפו מיהא מי סחוא נחלא דלא אפשר לאתעברא: ואמר לי החזיתא בר אדם ואובלני ואתיבני על ביה נחלא: במתבי והא על ביה נחלא אילן סני לחרא מכא ומכא: ואמר לי מיהא האלן נפקין בגלילא מפרנהא ונחתין במישרא ועלין בימיהא ליפא רבא מרתפקין ומתסן מיהא: ויהי כל נפשא חירא ד' רחשא לכל אתר ד' עלון לתפן מי נחלא יחון ויהון גונניא סני לחרא ארי עלון לתפן מיהא האלן ומרתסן ומרתקימין לכל אתר ד' עלון לתפן מי נחלא: ויהי אתר למקם עלוהי צידין מעין גדי ועד עין עגלים משטח לצידין יהון למינהון יהון גונייהון בגוני יפא רבא סני לחרא: בצוהי ופצידוהי לא ירתסון למחפורין דמלח יהון ועל נחלא יסק אילן על פיפיה ספא ומכא כל אילן דמיכל לא יתרון טרפוהי ולא יפסק אבירה ירח בירח יהי עביר פרון

והיה כל נפש חיה אשר ישרין אל כל אשר יבוא שם נחלים יחיה והיה הדגה רבה מאד כי באו שמה המים האלה וירפאו וחי כל אשר יבוא שמה הנחל: והיה יעמדו עליו דגים מעין גדי ועד עין עגלים משטח לחרמים יהיו למינה תהיה דנתם כדנת הים הגדול רבה מאד: בצאתו ונבאו ולא ירפאו למלח נתנו ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא יתם פרוי לחרשיו יבכר

וימד אף כחש נחל ועוד מדד פעם רביעית אף אחרים והיה הנחל עמוק שלא יוכלני לעבור בו ברנל: כי גאה המים מי סחוא: עד שהיו מי סחיה שלא יוכל חרש לעבור בהם חלא חס כן ישחה ע עליהם והוא שם בטקל חחו מן כאשר יפרש השומה לסחית: ויחמר חלי הרחית בן חרש בלומר חוק הנחל היה הולך ונדל הבן ברובה לומר כן תהיה טובת ישראל הולכת ונדלה: ויוליכני וישבני על שפת הנחל הוליכני והוא חזני מן המים והוא שביני על שפת הנחל שהכניסני ממנו חל המים: בשוכני והנה חל שפת הנחל עץ רב מאד מיהא שלא היה בו מתחילה כשכנסו מן השפה חל הנחל עץ רב דרך כלל: ויחמר חלי המים האלה ויצא חל הגלילה הקדמונה והדומים לו הקדמונה פירש מזרחית: הערבה כתרנומו מושרא: ובחו הימה חל הימה המזרחית: כתרנומו ועלו בימא לימא רבא מתפקין כלומר יכנסו לים ומשם לים הגדול ויתכן פירושו הפסוק כן כי שני חלקים יעשה הנחל אחד ילך לים מזרחי ואחד ילך לים מערבי והוא

הפונה ד' מל' וסימן ושלח תבנית יד' ותשא את ירוח ותבא אותי ויצאני דרך שער צפונה ויסבני ואת אמציה מלך יהודה דברתי הימים: ויוליכני דרך הדרום אל השער שער אשר פנה ויוליכני וישבני על שפת הנחל: ויצאני ד' מל' וסימן נסמר ברוש ספרא דאס' יד: רבה מאד ה' דסמיכי בקראה וסימן לתרעא בראה אורח תרעא דפתיה למדנהא ויהא מיהא נפקין מן עברא רימינא: במפק גברא מפרנהא וחוט דמשחרתא בידיה ומשח אלהא אפין באפתא ואעבירני במהא מיקרסולין: ומשח אלפיה ואעבירני במיהא מי רכובין ומשח אלפיה ואעבירני מי חרצין: ומשח אלפיה נחלא דלא יכלית למעבר ארי רתקיפו מיהא מי סחוא נחלא דלא אפשר לאתעברא: ואמר לי החזיתא בר אדם ואובלני ואתיבני על ביה נחלא: במתבי והא על ביה נחלא אילן סני לחרא מכא ומכא: ואמר לי מיהא האלן נפקין בגלילא מפרנהא ונחתין במישרא ועלין בימיהא ליפא רבא מרתפקין ומתסן מיהא: ויהי כל נפשא חירא ד' רחשא לכל אתר ד' עלון לתפן מי נחלא יחון ויהון גונניא סני לחרא ארי עלון לתפן מיהא האלן ומרתסן ומרתקימין לכל אתר ד' עלון לתפן מי נחלא: ויהי אתר למקם עלוהי צידין מעין גדי ועד עין עגלים משטח לצידין יהון למינהון יהון גונייהון בגוני יפא רבא סני לחרא: בצוהי ופצידוהי לא ירתסון למחפורין דמלח יהון ועל נחלא יסק אילן על פיפיה ספא ומכא כל אילן דמיכל לא יתרון טרפוהי ולא יפסק אבירה ירח בירח יהי עביר פרון

הבשר עודנו בק שניהם והיה כל נפש חיה אשר ישרין הימים: ויהי מקנהו שבעת אלפי צאן ושלשת דאוב: עלהו ב' וסימן לא יבול עלהו והיה עלהו רענן: סמתערב בתוכם ודנתם הנשרצת כס חיה ומתוקה: והיה יעמדו עליו דגים לחרמים למכורת: למינה תהיה דנתם לא מפיק חל ופירושו למינים הרבה תהי דנתם למינה לשון רוב מינים כמו והדנה אשר ביאר כל הנחתה השבת: בצחתיו של ים כמו הנהא גומא בלא בינה וכו' מלשן בלעז: ונבאו כמו עשה הנחל הזה גבים גבים הבצים הבצעי' שבכיבותיו והגבים הם נקעים שהמי' נחשפי' בהם: ולא ירפאו ליהפך למתיקה למה כי למלח נתנו ולא ירפאו והיו הזוטפילה ויתירה: לחרשיו יבכר מדי חדש בחדש יבטל פירותיו: לחרשיו יבכר

וימד אף כחש נחל ועוד מדד פעם רביעית אף אחרים והיה הנחל עמוק שלא יוכלני לעבור בו ברנל: כי גאה המים מי סחוא: עד שהיו מי סחיה שלא יוכל חרש לעבור בהם חלא חס כן ישחה ע עליהם והוא שם בטקל חחו מן כאשר יפרש השומה לסחית: ויחמר חלי הרחית בן חרש בלומר חוק הנחל היה הולך ונדל הבן ברובה לומר כן תהיה טובת ישראל הולכת ונדלה: ויוליכני וישבני על שפת הנחל הוליכני והוא חזני מן המים והוא שביני על שפת הנחל שהכניסני ממנו חל המים: בשוכני והנה חל שפת הנחל עץ רב מאד מיהא שלא היה בו מתחילה כשכנסו מן השפה חל הנחל עץ רב דרך כלל: ויחמר חלי המים האלה ויצא חל הגלילה הקדמונה והדומים לו הקדמונה פירש מזרחית: הערבה כתרנומו מושרא: ובחו הימה חל הימה המזרחית: כתרנומו ועלו בימא לימא רבא מתפקין כלומר יכנסו לים ומשם לים הגדול ויתכן פירושו הפסוק כן כי שני חלקים יעשה הנחל אחד ילך לים מזרחי ואחד ילך לים מערבי והוא

הפונה ד' מל' וסימן ושלח תבנית יד' ותשא את ירוח ותבא אותי ויצאני דרך שער צפונה ויסבני ואת אמציה מלך יהודה דברתי הימים: ויוליכני דרך הדרום אל השער שער אשר פנה ויוליכני וישבני על שפת הנחל: ויצאני ד' מל' וסימן נסמר ברוש ספרא דאס' יד: רבה מאד ה' דסמיכי בקראה וסימן לתרעא בראה אורח תרעא דפתיה למדנהא ויהא מיהא נפקין מן עברא רימינא: במפק גברא מפרנהא וחוט דמשחרתא בידיה ומשח אלהא אפין באפתא ואעבירני במהא מיקרסולין: ומשח אלפיה ואעבירני במיהא מי רכובין ומשח אלפיה ואעבירני מי חרצין: ומשח אלפיה נחלא דלא יכלית למעבר ארי רתקיפו מיהא מי סחוא נחלא דלא אפשר לאתעברא: ואמר לי החזיתא בר אדם ואובלני ואתיבני על ביה נחלא: במתבי והא על ביה נחלא אילן סני לחרא מכא ומכא: ואמר לי מיהא האלן נפקין בגלילא מפרנהא ונחתין במישרא ועלין בימיהא ליפא רבא מרתפקין ומתסן מיהא: ויהי כל נפשא חירא ד' רחשא לכל אתר ד' עלון לתפן מי נחלא יחון ויהון גונניא סני לחרא ארי עלון לתפן מיהא האלן ומרתסן ומרתקימין לכל אתר ד' עלון לתפן מי נחלא: ויהי אתר למקם עלוהי צידין מעין גדי ועד עין עגלים משטח לצידין יהון למינהון יהון גונייהון בגוני יפא רבא סני לחרא: בצוהי ופצידוהי לא ירתסון למחפורין דמלח יהון ועל נחלא יסק אילן על פיפיה ספא ומכא כל אילן דמיכל לא יתרון טרפוהי ולא יפסק אבירה ירח בירח יהי עביר פרון

לתרופה פירשנו רזל להתיר פה אמים ופה עקרנות ומשמעו לשון רפואה כמו וירפו
חזק שבר עמי על בקלה וכן חברו מנחם: גה גבול ית דין תחומא כמו זה גבול וכן
ונתתוך לבב לבנים כמו לבז לבנים ויש עוד לפתור גה לשון נחל: יוסף חבלים יוסף
יטול שני חלקים אחד למכסה ואחד לחפרים: חיש כאמין: לא כרחשנה חיש לפי

כי מימיו מן המקדש המה יוצאים מימי זה הנחל יוצאים מן המקדש כמו שאמרנו
למעלה לפיכך יהיה בהם זה הפלא כי העצים אשר על שפתו שסותי ממנו לא יתום
פרים ועליהם לא יבול: והיו פרייו למאכל: כתיב יהיה וטעמו על פרו ועל עליו וקרי
והיה טעמו על פרו: ואמר אהב ועלהו לתרופה לו וכן יהיה לתרופה ופי' תרופה

פקודיו חלל עכשו כל
השבטים שון וכמין
שורת הכרם כל חלק
וחלק מן הגבול המזרחי
עד ים חוקיינו למערב
כמו שמשל בענין ואין
שתי שבטים כרעוה
חמת: וזה גבול הארץ
תחומי מזרחי חר' ישראל
לפאת צפונה רח
צפוני: מן הים הגדול
שהוא גבול למערב:
הדרך חתלון: בא לו
לכד מזרח א חתלון ואל
צדל וט חמת ובירותיה
וסברי כל השיירי הללו
במצר צפון: חצר
התיכון: תי' בריכת
עבדיו: והיה גבול מן
הים חצר עיני: והיה
גבול רוח צפון מן הים
חצר עיני: גבול דמשק
שהיא גבול דמשק
שחצר עיני במקצוע
צפוני מזרחית כמו
שמשל בגבולין סכתב
מרה יהיו תוכחותיו
חצר עיני ונו והתחלותם
ילכס לגבול קדמי מחצר
עיני ונו גבול דמשק
במקצוע צפוני מזרחית
חצר חצר עיני כמו ש
שאלו למעלה חצר עיני
גבול דמשק גבול חמת
במקצוע צפוני מערבי
כל זה יהיה לכס גבול
צפון מן הים הגדול
מתחו לכס הר ההר
מהר ההר תתחו לכס
חמת ומסם צדדה:
אשר על גבול חורן:

כי מימיו מן המקדש המה יוצאים
והיו פריו למאכל ועלהו לתרופה:
כה אמר אדני יהוה גה
גבול אשר תתנחלו את הארץ לשני
עשר שבטי ישראל יוסף חבלים:
ונחלתם אותה איש כאחיו אשר
נשאתי את ידי לתתה לאבותיכם
ונפלה הארץ הזאת לכם בנחלה:
וזה גבול הארץ לפאת צפונה מן
הים הגדול הדרך חתלון לבוא צדדה
חמת ברותה סברים אשר בין
גבול דמשק ובין גבול חמת חצר
התיכון אשר אל גבול חורן: והיה
גבול מן הים חצר עיניו גבול דמשק
וצפון צפונה וגבול חמת ואת פאת
צפון: ופאת קדים מבין חורן ומבין
דמשק ומבין הגלעד ומבין ארץ
ישראל הידרון מגבול על הים
הקדמוני תמזרו ואת פאת קדמה:
ופאת נגב תימנה מתמר עד מי
מריבות קדש נחלה אל הים הגדול
ואת פאת תימנה נגבה: ופאת ים
הים הגדול מגבול עד נכח לבוא
חמת זאת פאת ים: וחלקתם את
הארץ הזאת לכם לשבטי ישראל:
והיה תפלו אתה בנחלה לכם
ול הנגרים הנגרים בתוככם אשר
הולידו בנים בתוככם והיו לכם
כאזרח בבני ישראל אתכם יפלו
בנחלה בתוך שבטי ישראל:

ועלהו ב' וסימן והיה פרו למאכל ועלהו לתרופה ועלהו לא יבול: לשני עשר ר' בלש וסימן נסמר בסדר
תצוה: וזה כנ' ר' בקריאה וזה אשר תעשה אתה: וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם: וזה אשר
תעשה על המזבח: וזה לכם הטמא בשרץ: וזה לך תרומת סתנם לכל תגופות: וזה מעשה המורה סקשה
אחי מוריהי מן מקדשא אנון נפקין
ויהון אביה למיפל וטרפוהי
לאסתמא:
כרנן אמר יי אלהים דין תחומא
דרתחסנון ית ארעא לתרי עשר
שבטי ישראל יוסף יתקבל תרין
חולקין: ותחסנון יתה גבר
כאחיה די קימית במימרי למתנה
לאבהתהון ותתפליג ארעא דהיא
לכון באחסנא: ודין תחום ארעא
לרוח צפונא מן ימא רבא אורח
חתלון למעלא דצדד: חמת
ברותה סברים די בין תחום דמשק
ובין תחום חמת ברבת ענבאי די
על תחום חורן: והיה תחומא
מן ימא חצר עיניו תחום דמשק
וצפונא צפונא ותחום חמת וית
רוח צפונא: ורוח מדנהא מבין
חורן ומבין דמשק ומבין גלעד
ומבין ארעא דישראל ידנא
מרתחומא די על ימא מדנהא
תמשחון וית רוח קדומא: ורוח
עבר דרומא מיריחו עד מי מצורת
רקס אחסנא לימא רבא וית רוח
דרומא דרומא: ורוח מערבא
ימא רבא מרתחומא עד מקביל
מעלא דחמת דא רוח מערבא:
ותפליגו ית ארעא דהיא לבון
לשבטי ישראל: ויהי דתפליגו
יתה באחסנא לכון ולגיורא די
יתגירון ביניבון דאזליו בגין ב
ביניבון ויהיו לכון ביציבא בבני
ישראל עמכון יפליגו באחסנא
בנו שבטי ישראל: והיו

יהיה עלהו לתרופה כל שבר סיכוח
עלי העצים החלה על כל שבר וית
וטרפוהי לחסותא ורזל דרסו ל
לתרופה נוטריקון להתיר פה
חלמים ופה עקרנות: כה אמר יי'
גה גבול גה כמו זה וכן תי' דין
תחומא והג' מל זין באלכא ביתא
דחטבא וכמוהו לבנ לבז: יוסף
חבלים שבט יוסף ית שני חלקים
כמו שהיה מקל: וכן תי' יוסף ית
תרוח חולקין: ונחלתם אותה חיש
כאמין: כל החלקים יהיו סוים לא
כחלקים הרחשונים בימי יהושע כי
חלק יהודה היה רב לפי שבקודיה'
היו רבים ונחמר בתורה חיש לפי
פקודיו יתן נחלתו: וזה גבול הארץ
הדרך חתלון: כמו הארץ כנען
והדומים לו: חמת ברותה: כנע
שחמ וגם חמת הגבול בה ואין זה
חמת הכתוב בתור: גבול דמשק'
כי דמשק תהיה מגבול חרץ ישראל
כמו שאמר דמשק מנוחתינו: חצר
התיכון: שם מקום וית בריכת
עניבה: והיה גבול מן הים חצר
עיניו: הוא חצר עיני הנזכ' בתור'
והנזכר למטה חלל שאותם בקימן
וזה בחולס ומקצת הגבוליס האלה
הנזכרים בתורה א"ל שגדול יהיה
גבול חרץ ישראל לעתי ממה שהיה
: וכפון צפונה: ויתר הגבול לכפון
חרץ ישראל לכפון העולם כמו
שהולך עם גבול חמת וזהו גבול
חמת ואת פאת צפון כן אמר וגם
ג' הרוחות עם פאת צפון מה שלא
נזכר מן הגבוליס וכן כולם זולתי
האחרונ' שהיא זאת: ופאת קדים'
ומבין הגלעד ומבין חרץ ישראל
הגלעד לא היה מתחלה בכלל חרץ
ישראל אע"פ שהיה לישראל כי לא
היתה לארץ כנען והירדן היה ב
ביניהם: הים הקדמוני הוא ים
המלח חו' ים כנרת כי טיחיס
מזרחי: תמוז' אמר כנבר ישראל
כמו שאמר וחלקתם את הארץ:
ופאת נגב מתמר: תירגס
יונתן מיריחו כי היא נקדחת עיר
התמרים: נחלה חל הים הגדול'
הוא שאמר נחלה מזרים והיו
תוכחותיו הימה: נחלה: כמו נחל
והיא נוספת חף על פי שהמלה
מלרע חבל נחלה מזרים מלעיל
וכן נחלה עבר על כפסינו ויונתן
מגבול הים הגדול הוא גבול מערבי

זהב' וזה אשר לא תאכלו מהם את' וזה דבר השמטה שטוט כל בעלי: וזה יהיה לכם גבול צפון דמסעי'
וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם' וזה דבר הרוצח אשר ינוס שמה' וזה הדבר אשר מל' יהושע' וזה הדבר
אשר תעשו דסוף ספר שופטים' וזה לך האות דשמואל דעלי' וזה מעשה המכונה' וזה דבר המס' אשר
דרים יד' אכול השנה ספי' דמלכים' וזה דבר דישעיה' וזה לך האות מאת יי' דישעיה' וזה גבול הארץ'
וזה ימות בנפש מרה' וזה פתשן הנשתן:

תירגס אחסנתא: ופאת ים הים הגדול'
חרץ ישראל ומגבול זה עד נכח לבח חמת הוא רוחב הגבול: ככה: כמו נכד
וכן נכחו תחנו והוא מוסקל אחד: זאת פאת ים: זאת הפאה הנזכרת
היא פאת מערב לארץ ישראל: וחלקתם: מבואר הוא: והיה תפילו חותה
בנחלה לכם ולהגרים: בא עם הא הידיעה במשפט שלא כמנהג ברוב ובידעו
והיה לכם הגבול שתפילו אותה בנחלה לבבלותיה לכם ולגרים אשר הולידו
בנים בתוככם בגלות: והיה

כלומר והרי לך פאת קדים: מתמר: מיריחו שהיא עיר התמרים וכן תירגס ונתן: עד מי
גבול קדמה והיו תוכחותיו ים המלח במקצוע דרומי: ואת פאת קדימה' כלומר ויהי לך פאת קדמים וכן תירגס ונתן: עד מי
מיריבות קדש' הוא מדבר בין: נחלה חל הים הגדול' ומסם הולך הגבול עד נחל מזרים הנזכר בים הגדול במקצוע דרומית מערבית ואף משה כך כתן גבול נגב ומדבר
צן על ידי אדום ומנהג והולך עד מעצמן נחלה מזרים והיו תוכחותיו הימה ונחלה האמור כאן כמו נחלה ומנחתה מתורגס אחסנא ואם לא שהטעם למטה ורחייתי נחלה מזרים
שהטעם למעלה ומסורת עליו לית בטעמא הייתי אמר שיבוש הוא ולא תירגס ונתן כי אם קראוהו טועים: ופאת ים' ומזר מערבי: הים הגדול מגבול עד נכח לבח
חמת' ממקצוע דרומית האמור למעלה והוא נחל מזרים: עד נכח לבח חמת: עד מקצוע צפוני מערבית הוא הר ההר שהוא נכח לבח חמת כי חמת במקצוע צפוני
מערבית חלל הר ההר כמו שכתוב מן הים הגדול תתחו לכח חמת:

רשי יחזקאל מח רדק תרלט

תרומיה מפורשת תרומ' הוא סס הפרשה תרומיה מפורשת והיתה להם הרצועה הזאת מפורשת מתרומת הארץ מן התרומה הנדולה שהותרה מן הארץ חוץ מן חוקייתם עד גבול מזרח ברוחב כה אלפים כמו שאמר למעלה ממנה יבדילו רצועה זו באמצע ארבע לכהני ולמקדש: קדש הקדשים: סכל התרומה הנדולה

והיתה להם תרומיה מתרומת הארץ תרומיה סס תאר בכלם תחתיה שלישיה והדומים להם נאמר חף על פי כי חלק הכהנים עם המקדש הוא תרומיה מתרומת הארץ כי היא קדש הקדשים: אל גבול הלוי' רוצה לומר על לוכן תירגם ינתן על גבול לויחי רוצה לומר סמוך לגבול הלוי' ותרומת הארץ היא חלק הלוי' וחמות העיר וחלק הכהנים עם המקדש

קדש לכהנים וללוי' ולכזיב ולחנות העיר ולעובדי העיר כמו ש מפרש והלך וזו כה אלף חוץ וי אלף רחב בצפונה המפורשת ין מונה לכהני ולמקדש תהיה קדש קדשים: אל גבול הלוי' אלף רצועות הלוי': והלוי' לעומת גבול הכהנים אלף רצועת הכהנים כמדת הכהנים כנגד כל חרבה: כל חוץ כל הרצועות חוץ כה אלף: ולא ימר ולא יחליפם בקרקע אחר: וחמשת אלפים הנותר ברחב רצועות התרומה הנדולה שהיתה כה אלפים רחב וחורך כחמת החלקי מפאת קדי' עד פאת ים וממז' חוץ ומד' סתי רצועות באמצעיתה חורך ע עשרים וחמשה אלף ורחב עשרים אלף ועדין נשאר ברחבה חמשת אלפים חותם חמשת אלפים רחב יהיו למושב העיר ח חרוב על פני ארץ ח חמשה ועשרים אלף של תרומת הלוי': חול הוא וחין קודש כתרומת אותה רצועה של הכהנים והלוי' חול הוא חלס ויהיו לעיר למושב ישראל ולמגרס סביב העיר: בתוכה רצועה: ואלה מנותיה של עיר: פאת צפון וכו' מרובעת ארבעת אלפים וחמש מאות קנים על ארבעת אפי' וחמש מאות קנים כ שאריו ברוחב חמש מאות הם יהיה להם למגרס מחתי וחמשים לכפון ומחתי וחמשים קנים לדרום כמו ש שאמר במקרא של מטה וכן למזרח ומערב הרי ה' אלפים על ה' אלפים באמצע הרצועה הרי כל רחבה ממולה ובארץ הרצועה הזאת השלישית נשארו עשרת אלפי למזרח ועשרת אלפים למערב עליהם הוא מקדש וחומר והנותר באורך לעומת תרומת הקודש עשרת אלפים קדימה ועשרת אלפים ימה: והיתה תבואתה ללחם לעובדי העיר: והעבד העיר יעבדוהו מכל שבטי ישראל:

קדש קדשי' ה' בגביאי' וכתובי' וסי' זאת תורת הבית על ראש' ומן המדה הזאת תמד' והיה לכם תרומיה בני עטרים אהרן ומשה ויבדל אהרן' ולחתם חוץ ונביא ולמשה קדש קדשי' וכל אוריתא דכו' בסוסי' נסס' בסדר תרומה: בתוכה ב' כתובי' כן ובענין וסי' חול הוא לעיר למושב' ומקדש הבית בתוכה: קדש ותהי' להון אפרשותא מאפרשות ארעא קודש קודשין על תחום לוי' ולוי' לקבל תחום פהניא עסרין וחמשה אלפין אורכא ופותיא עסרא אלפין כל אורכא עסרין וחמשה אלפין ופותיא עסרא אלפין ולא יבגנו מניה ולא יחליף ולא יעביר ריש ארעא ארי קודשא קדש יין וחמשה אלפין דאשתארו בפותיא על אפי' עסרין וחמשה אלפין חוליא הוא לקרנא למותב ולרוח ויהי כבש קרנא בנויה ואלין משחתא לרוח צפונא ארבע אלפין וחמש מאה ולרוח דרומא ארבע אלפין וחמש מאה ולרוח מזרחא ארבע אלפין וחמש מאה ויהי רוקא לקרנא לצפונא מאתן וחשין ודרומא מאתן וחשין ומזרחא מאתן וחשין ומערבא מאתן וחשין: ודאשתארו באורכא לקבל אפרשות קודשא עסרא אלפין למדנחא עסרא אלפין למערבא ויהי לקבל אפרשות קודשא ותהי' עללתיה למיכל לדמפלחין בקרנא: ודמפלח בקרנא יפלחוניה מכל שבטי ישראל: וכל אפרשותא עסרין וחמשה אלפא ועסרין וחמשה אלפא מרבעת תפרשין ית אפרשות קודשא לאחסנת קרנא: ודאשתארו לרבא מקא ומכא לאפרשות קודשא ולאחסנת

ה' בעניינא וסי' נסס' לעיל בהאי סימן: תבואתה ב' כתוב ה' וסי' קדש ישראל לוי' ראשי' תבואה: והיתה תבואתה ללחם לעובדי העיר: רביעית ג' סל דמל וסי' ויין לנסך רביעית החן הקריב על' לפצרי' על חיל פרעה רביעית תריסו את תרומת הקדש דסוף יחזקאל וכל שאר אוריתא ומלכים ויחזקאל רביעית כתוב בסא רביעית וסי' והקריב המקריב קרבנו לוי' וכל שאר גביאים וכתובי' רביעית כתוב:

היה תרומה להם תרומיה מתרומת הארץ תרומיה סס תאר בכלם תחתיה שלישיה והדומים להם נאמר חף על פי כי חלק הכהנים עם המקדש הוא תרומיה מתרומת הארץ כי היא קדש הקדשים: אל גבול הלוי' רוצה לומר על לוכן תירגם ינתן על גבול לויחי רוצה לומר סמוך לגבול הלוי' ותרומת הארץ היא חלק הלוי' וחמות העיר וחלק הכהנים עם המקדש

ה' בעניינא וסי' נסס' לעיל בהאי סימן: תבואתה ב' כתוב ה' וסי' קדש ישראל לוי' ראשי' תבואה: והיתה תבואתה ללחם לעובדי העיר: רביעית ג' סל דמל וסי' ויין לנסך רביעית החן הקריב על' לפצרי' על חיל פרעה רביעית תריסו את תרומת הקדש דסוף יחזקאל וכל שאר אוריתא ומלכים ויחזקאל רביעית כתוב בסא רביעית וסי' והקריב המקריב קרבנו לוי' וכל שאר גביאים וכתובי' רביעית כתוב:

ה' בעניינא וסי' נסס' לעיל בהאי סימן: תבואתה ב' כתוב ה' וסי' קדש ישראל לוי' ראשי' תבואה: והיתה תבואתה ללחם לעובדי העיר: רביעית ג' סל דמל וסי' ויין לנסך רביעית החן הקריב על' לפצרי' על חיל פרעה רביעית תריסו את תרומת הקדש דסוף יחזקאל וכל שאר אוריתא ומלכים ויחזקאל רביעית כתוב בסא רביעית וסי' והקריב המקריב קרבנו לוי' וכל שאר גביאים וכתובי' רביעית כתוב:

היה תרומה להם תרומיה מתרומת הארץ תרומיה סס תאר בכלם תחתיה שלישיה והדומים להם נאמר חף על פי כי חלק הכהנים עם המקדש הוא תרומיה מתרומת הארץ כי היא קדש הקדשים: אל גבול הלוי' רוצה לומר על לוכן תירגם ינתן על גבול לויחי רוצה לומר סמוך לגבול הלוי' ותרומת הארץ היא חלק הלוי' וחמות העיר וחלק הכהנים עם המקדש

ה' בעניינא וסי' נסס' לעיל בהאי סימן: תבואתה ב' כתוב ה' וסי' קדש ישראל לוי' ראשי' תבואה: והיתה תבואתה ללחם לעובדי העיר: רביעית ג' סל דמל וסי' ויין לנסך רביעית החן הקריב על' לפצרי' על חיל פרעה רביעית תריסו את תרומת הקדש דסוף יחזקאל וכל שאר אוריתא ומלכים ויחזקאל רביעית כתוב בסא רביעית וסי' והקריב המקריב קרבנו לוי' וכל שאר גביאים וכתובי' רביעית כתוב:

ה' בעניינא וסי' נסס' לעיל בהאי סימן: תבואתה ב' כתוב ה' וסי' קדש ישראל לוי' ראשי' תבואה: והיתה תבואתה ללחם לעובדי העיר: רביעית ג' סל דמל וסי' ויין לנסך רביעית החן הקריב על' לפצרי' על חיל פרעה רביעית תריסו את תרומת הקדש דסוף יחזקאל וכל שאר אוריתא ומלכים ויחזקאל רביעית כתוב בסא רביעית וסי' והקריב המקריב קרבנו לוי' וכל שאר גביאים וכתובי' רביעית כתוב:

היה תרומה להם תרומיה מתרומת הארץ תרומיה סס תאר בכלם תחתיה שלישיה והדומים להם נאמר חף על פי כי חלק הכהנים עם המקדש הוא תרומיה מתרומת הארץ כי היא קדש הקדשים: אל גבול הלוי' רוצה לומר על לוכן תירגם ינתן על גבול לויחי רוצה לומר סמוך לגבול הלוי' ותרומת הארץ היא חלק הלוי' וחמות העיר וחלק הכהנים עם המקדש

רדק

לעמית חלקים... כלל לעמית חלקי... השבטים כמו שמפורש למעלה: בתוכה... כתיב וקרי בתוכו... נפירושו בתוך חלק הנשיח רובה... לומ' בחמבע חלקותיה התרומה... בין גבול יהודה ובין גבול בנימן... יהוד' מן הכבוץ ובנימן מן הדרום... וכבר פירש למעלה חלקי הכבוץ... לשבעה השבטים וזכר התרומה... נאחריה זכר חלקי חמשת אלפים... הנותרים בנימן כמורך לתרומה... נאכלו שמעון וכן כולם כן על גל... שהיה סוף תחום דרום כמו דן... שהיה סוף תחום צפון: וזה תוכחו... העיר לל שעריה לכל רוח שלשה... שערים נמצאו לארבע רוחותיה... שנים עשר שערים לשנים עשר... שבטי וזכרו השבטים זכר גם כן... המדות: כתיב שמנה עשר חלקי... כלל ארבעת אלפים וחמשה מאות... לכל רוח והם שמנה עשר חלקי וזכר... המדות בכלל ופרט: וזה העיר... מיום יי שמה רובה לומר ומחז... נהלאה יהיה שם העיר יי שמה... רובה לומר כי עד עולמי עד לא... תסור עוד שכינתו מן העיר וכן... חמר ירמיהו הנביא וזה חמר... יקראו לו יי דקינו וכן על מלך... המשיח וזה שמו חמר יקראו... יי דקינו:

כפלים ספר יחזקאל

יחזקאל מח

יו מלך בקריאה קרני פרה ורחב בן יומו משרתו וסי' ומרתם מחוץ לעיר / אלה הגחלות אשר נחלו / ושני אנשי' שרי גדודי היו בן שאול / וישלח אשר על הבית ואשר על העיר דיהוא / הגני ממלא את כל יושבי הארץ הזאת / דירסיה / ואמרו אלך הגדה נא לנו / והנותר לנשיא מזה ומוה דיוקאל / המשרתים את המלך דויקהל דדברי / הימים / צאו לערי יהודה דויקבץ / וירם יאשיהו לבני העם צאן / ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים / תהי נא אונך

ולאחסנת קרתא לקביל חמשה ועשרין אלפין אפרשותא עד תחום מדינתא ומערבא לקבל עשרין וחמשה אלפין עד התחום מערבא לקביל חד מן חלקיא לרבא ורתהי אפרשות קודשא וכבש מקדש ביתא בנויה: ומאחסנת לואי ומאחסנת קרתא במציעין דלרבא יהי בין תחום יהודה ובין תחום בנימן לרבא יהי: ושאר שבטיא מרוח מדינתא ועד רוח מערבא בנימן חד: ועל תחום בנימן מרוח מדינתא עד רוח מערבא שמעון חד: ועל תחום שמעון מרוח מדינתא ועד רוח מערבא ויששכר חד: ועל התחום ויששכר מרוח מדינתא עד רוח מערבא וזבולן חד: ועל תחום זבולן מרוח מדינתא עד רוח מערבא נד חד: ועל תחום נד לרוח עבר דרומא ויהי תחום מיריחו מי מצורת רקם אחסנתא לימא רבא: דא ארעא דתפלגון לאחסנתא לשבטיא דישראל ואלין פלגותהון אמר יי אלהים: מרוח צפונא ארבע אלפין וחמש מאה משתא: ותרעי קרתא על שמחת שבטיא דישראל תרעין תלתא פתיחין לצפונא תרע ראובן חד תרע יהודה חד תרע לוי חד: ולרוח מדינתא ארבעה אלפין וחמש מאה ותרעין תלתא תרע יוסף חד תרע בנימן חד תרע דן חד: ולרוח דרומא ארבעה אלפין וחמש מאה משתא ותרעין תלתא תרע שמעון חד תרע יששכר חד תרע זבולן חד: ורוח מערבא ארבע אלפין וחמש מאה תרעיהון תלתא תרע נד חד תרע אשר חד תרע נפתלי חד: סחור סחור תמנת עשר אלפין ושמה דקרתא דמתפריש מיומא דיי ושריי: שכנתיה תמן: חזק

קשבת דעורא / גם אני חצני נערתו / ויעש לו לשכה גדולה ושם היו לפניו / ועמסו על החמרים / ומה חשחן / ובני תורין / ב' מנהן בו / משרתים חוץ מן הגלגל וכו' / כל יחזקאל ותרי עשר / ה' ב' כ' על הים וסי' / ומאת קדים / מבין חזק / והיה גבול מתמר מי מריבת קדש / וכל שאר קריאה דכוו' / ב' א' אל הים וסי' / כל הנחלים הולכים אל הים: תוצאת ג' כתיב כן עין בסדר מסעי: סימן ושערי העיר שערים שלשה / ואל פאת קרימה דיוסף ושערום שלשה / ופאת נגבה דשמעון ושערים שלשה / פאת ימה דגד שערים שלשה / כל יחזקאל שער ב' א' ושער יוסף: כתיב ג' ר' פ' וסימן כתיב שמנה עשר אלף / כתיב רשעים יתהלכו / כתיב בעותהו בלהות:

רשי

אל בני חמשה ועשרים אלף / על רחב כה אלפים תרומ' על גבול קדימה של ח' כולה: וימה על כניונו / וכן למערב על כניונו / על שלשת הרצועו של כהני ולוי / ואחות העי' ברחב כה אלפים: על גבול ימה / כמו עד גבול ימה עד חוקיינו: לעומ' חלקים / כגבול חזק' חלקי השבטי': לנשיא' יהיה: והיתה תרומת הקדש / היא רכועת הכהני: ומקדש הבית בתוכה / הכל בחמבע נחלת הנשי': ומאחסנת הלויים ומאחסנת העיר / גם הוא בתוך חמר' לנשיא' יהיה: בין גבול יהוד' ובין גבול בנימן / כל רחב הרצועה חמר' בין שני השבטים האלה יהוד' ומצפון ובנימן מן הדרן / יהיה לנשי' והיא הרצועה שהותרמה ראשון רחב כה אלפים בחזק' חזק' חלקי השבטי': ויתר השבטי' יטלו בדרומ' של אחתה רצועה בנימן חבלה וחצלו שמעון וחצלו יששכר וחצלו זבולן וחצלו נד כמע' נד כמע' דרומי של ח': ועל גבול נד / מצד דרומי שלו: מתמר מי מריבת קדש כחלה / מיריחו עיר התמרים במקבוע המור' וכו' למערב לוי מריב' קדש וכו' והולך עד נחל מצרים הסופך לים הגדול במקבוע דרומית מערבית: תוכחות העיר / שעריה לל רוחותיה: מדה / היא קנה המדה ה' מאות וד' אלפים קנים: כתיב יח חלקי / היקף העיר יח חלקי קנים כן עולה חשבון רכובה: וסם העי' מיום יי שמה / תי' שמה דקרתא חיתפרם מיום' דאשרי יי שכנתיה תמן כלומר לא יקרא לה שם אחר א' שם הראשון שהיה לה מיום שעקד חברה' את יצחק בנו שם סקר לו ירחא והיא היה שם שמה שלם הכי ירום ויש עוד לפתור שם העיר יהיה לעתיד מיום בנייה ולהלן יקראו לה יי שמה:

סליק ספר יחזקאל

זה פירוש מעשה המרכבה על דרך הנסתר לחכם הנזכר רבי דוד קמחי זצ"ל

העולם הוא ענין צפון ונסתר ולב האדם מסתער עליו : עין גדול ורחיב
 כן עין גדול ואם מתלקחת : לענין הגלות מפורש הוא כי הוא עין גדול ומסכה
 גדולה : וכן שאפלה ירושלים ויושביה : ולענין הנהגת העולם : כי העין והאם הן
 מתהפכין : וכן בהנהגת העולם יש דברים כותרין זה לרוב דעות בני אדם : ועוד
 הן מסל לקור ולחוס שהם קיום העולם השכל ומה שאמר מתלקחת : כמו ואם
 מתלקחת בתוך הברד שהוא מן הפלאות : ומונה לו סביב : פי' לעין ולאסב' כי
 באחד כרחו לו מתערבין זה בזה : כי פי' מתלקחת בתוך העין תהיה ענין לקוח או
 ענין הבערה כענין משתלהבה : ולענין הגלוי פי' שיכחו מאורה לחשיכה : ועתידין
 לבאת מחשיכה לחורה : והנה המונה סביב והשכל והביטול והסתירות : ויסוד תמיד ברעונו
 הנהגת העולם כי מי שילך סביב המבוכה והביטול והסתירות : ויסוד תמיד ברעונו
 סביב הענין הוא יתבאר ויבא מן המבוכה ויהיה נובה לו מאח חשך ואח סתירה
 ולענין ההסנה יש קצת הסנה : כמו סביבו והם הגדלים זהו המונה : אבל
 להשיב עצמו הוא בכנס בחשך וערפל : ומתוכה כעין החסמול מתוך האש : מתוך
 הסערה שהסתר והסתומם לבו על המראה : ראיתי כעין החסמול : וית ומתוכה
 ומנו עננה ומנו עלעולא : וחסמול הוא הן אשר באש המריקה מן העשן : זהו שאמר
 מתוך האש : וכן אמר במראה השלישית כמראה זוהר כעין החסמול : ודמה בו
 הרוב : ומה שזכר כעין החסמול הוא מה שזכר למטה ואחר כעין חסמול : וזכר
 בדחשונם ובחחרונה : בדחשונה זכרו דרך כלל ופתח לנו סני פתחים : זכר
 החסמול ראשונה לפי שהוא ראשון ועליון על הכל במדרגה ובמעלה : וזכר
 בחחרונה לפי שהוא אחרון וסוף בלימוד ובהסנה : ולענין מציאותו דמה אותו
 בדרך מסל לעין החסמול : אבל לענין הסבת בן אדם אותו יסת חושך פתרו
 ומשה נכס חל הערפל אשר עם האלהים : ונכס משה לבד חל יי' והם לא יגשו
 ונדברי רז"ל מאי חסמול : אמר רב יהודה חיות חס ממללות : במתניתא תנא עתים
 חסות עתים ממללות : בשעה שהדבור יבא מפי הקב"ה ממללות : ומתוכה : פירוש
 כפי אשר לפניו : דמות ארבע חיות : כבר פירשנו דמות ארבע חיות : ועוד לטעם
 אחר לפי שהיו משל להנהגת העולם הגדול והעולם הקטן : והם על ארבע דרכי
 לפיכך ראה ארבע חיות וארבעה אופנים וארבעה פנים וארבעה כנפים הכל
 ארבעה : בי מן החיות והאופנים תבא הנהגה בארבע חלוקות לד' טרשים שמהם
 היה העולם השכל : והעולם ד' מינים : דומם וצומח וחי ומדבר : והמאורז הגדולות
 מנהיגי העולם השכל על ד' דרכים : כי השמש במהלכו מתהלך בד' תקופות הסנה :
 וכן הירח בארבע תמורות בחודש : וכן היום מתלקחת בד' תקופות כנגד ד' טרשי
 וכן החי והצומח הכל הולך על ארבעה : וכל זה הנהגת העולם השכל : והרוב בן
 המרכבה השכל הפועל : וכן הנהגת העולם הקטן הולכת על ארבעה : כי מנהיגי
 גוף האדם הם ד' : הזן והמרגיש והמדמה והמתעורר : והזן כחלק לד' כוחות
 המייצג והמחזיק והמעכל והדוחה : בארבעה חכמותיהם : והם החוש והקור והיושם
 והלחות : ועוד ארבע לחיות שבהם מתקיים הגוף : והם הדם והלחה הלכנה והמרה
 השחור והמרה האדומה : וכן מחקרי העולם ארבעה : יש ומה ואיך ולמה : והם כון
 המרכבה שהוא עולם הקטן : שכל האדם : ולענין זה אמרו רז"ל יעל מעליו אלהי
 אמר ד' שמעון בן לקיש : האבות הם המרכבה כי שכלם מוטל בהם ומנהיגם : ובה
 תנוח עליהם רוח הרוכב העליון : וכן במספר המרכבה הראשון הוא ארבעה וכן
 ישלם המספר כי מאחד עד ארבעה עשרה : ולדמיון זה הן ד' גדלים וד' טרשים
 בחושן : וזה מראה דמות אדם להנהיג : מראה ר"ל מראה ברתם וכתובתם : לא
 עינים כי אש דמות עינים : עוד יאמר שהוא כחלי אש דמות אדם בגוף ובבגדיה :
 ובפניהם מזה אחד : אונם הפנים כולם פני אדם אלא שהיו משונים אלא עאלה
 לטעם שפירשנו : וארבעה פנים לאחת וארבעה כנפי לאחת מהן : וית וארבעה צדין
 לאחד וכו' : הנה תמונה לכל אחד מהשני ד' כנפים : לל כי הפעולות וההפעלות על ד'
 דברי' כולם כמו שכתבנו מקצתם : ופירוש לאחת מהן לכל אחת מהפנים שהיו להם
 היו ארבע כנפי' כדעת המתרג' ולפירושינו פירושו כיון שהן : וארבעה כנפי' להם
 לל לחיות ולא בן כולם ארבע כנפים אלא לכל אחת מהן ארבע כנפים : ורביהם
 רגל ישרה : רגליהם הם משל לאופנים : כי הם המהלכים בכח החיות ענין
 שהרגלים המלכים בכח הגוף : ואמר כי רגליהם רגל ישרה : כלומר חן להם
 עיוות ועיקום כמו רגלי החיים כי האופנים סוף וישרים : וכן רגליהם נקב רגל
 עגל : לפי שכפות הרגלים הם הדורכים במקום המהלך : דמה תנועתם לכח
 רגל : ולפי שדמה אותן לחיות : והרגל העגול שכל הנדחים היורה היא רגל
 השור : ואמר קב רגל עגל : ואמר עגל ולא שור לשינוי במונח עגול וראש עגול
 לכסא מרובעות ולא עגולות : והאופנים עגולים ומהלכים מהלך הרבבות תנועה
 מודבקת : והתרגום משייע לפירושינו : שתרגם כפרסת רגלן סגלגל : ולא
 אמר מספר רגליהם ומיעוטו טיבם : וראייה עוד שלא ראה להם אלה שהרגלים
 כי הפנים הנדחים במזרח ובמערב הם פנים של מהלכי שמים : ותנועת האופנים
 מזרח למערב ומערב למזרח : ונוכזים כעין נחשת קלל' לא אמר על הרגלים
 שעינים כעין נחשת קלל' כי עינים כעין תרשים : אך על הכיכין אמר כעין נחשת
 קלל' : וכן הם ונוכזים לרוב מרחקם לא יראה כן לחים : גם יש לפרש טעם
 ונוכזים על החיות עצמן לומר שראה עינים כעין נחשת קלל' ונוכזים כי מהו :
 וכן ראה מלאך : ותי שבסוף כן : ורגליהן רגלן כיוון ופרסת רגליהן כפרסת
 רגלן סגלגלן ומינין עלמא במהקון ומנכנן כעין נחש מנלהב : וירי אדם ירח
 כתיב

נקראת

המרכבה הנרחבת במראה הנבואה לנביא כן : לפי
 טנרחתה לו על דמות המרכבה בארבע חיות וארבעה
 ואפנים : והמרכבה העשויה למרכבת בני אדם היא כל
 חיות כמו שכתוב : ותבא מרכבה ממזרים וגו' : וכן רז"ל קראו למראה הזאת
 מרכבה : כמו שאמרנו ז"ל ולא במרכבה ביחוד : אלא אש כן היה חכם ומבין מדעתו
 ואף המרכבה מבלי רוכב : לפיכך הראה החל לנביא דמות כסא כמראה מעל
 המרכבה : ודמות כמראה אדם עליו : והמרכבה סימן הנכסיה והראה לנביא
 במראה הנבואה כי כבוד ה' נוסע מבית המקדש וראה והבין גם כן הנביא כמו
 במעשה המרכבה כי החל משניח בנמצאים הנכראים ומבין מעשיהם ועושה בהם
 כרכונו כמו שהרכוב מבין במעשה מרכבתו ומנהיג אותה ועושה בה כרכונו : וכל
 זה הראה לו החל להסבילו : כי כבודו נוסע ממקומו מבני מעשה ישראל הרעים :
 בשומם הסמל בבית שהסכך כבודו בו וכחילו לחקוהו לבאת ממקומו : וכן
 ראה במראה הנבואה הזאת המרכב בעצמה בשם כבוד ה' חל הבית לעתיד בימי
 המשיח כמו שכתב בסוף הספר : ומה שקרא בעלות המרכב חיות : לפי שארבעתם
 היו במראה ממלך מן החי לא מן הצומח ולא מן הדומם : ולא יכול ליחד להם
 שם לפי שמורכבות הן בדמותן ובמראהן לפיכך קראם חיות שם כולם אותם כולם
 וכן תי' לזה הטעם בריתא : ומה שראה לחיות דמות : לפי שיעקר שמירת הרוכב
 והשבתו במן האדם באמצעות החיות : ומה שראה לחיות ארבעה פנים לכל
 אחת מהן : לפי שחלק מן החי ארבע מחלקות למיניהם וזכר הראה שכל אחת
 מהן : כי אריה מולך החיות : ושור מולך הבהמות : וכסר מולך בעופות : ואדם מולך
 על כולם : לפיכך ראה החיות ברמות אדם : וראה הצד הנכבד שבדמותו והוא צד
 ימין : ראה לנכחו פני אדם : ועוד כי יצירת האדם היתה במזרח : והנכבד והחזק
 אחריו מן החיים הוא האריה : לפיכך ראה פניו לכד ימין : וראה פני השור שהוא
 בחות מנינו לכד שמאל כמו שהימין נכבד וחזק על השמאל : גם ראה פני השור
 לכד שמאל לפי שרוב הישוב בכפון וסיבתו התבואות שהם בכח השור ולדרוס אריה
 כי שם רוב מין החיות : וכן אמר משה בהמות נבב לביא ולי' מהם אשעה ושאר
 מעופף : ויישוב בני אדם מעט הם : וראה פני הנשר לכד מערב כנגד פני האדם
 שהם לכד מזרח לפי שים לעוף מעלה על שאר בעלי החיים בעופו על פני רקיע
 השמים ועוד כי יצירתו מן היס והוא מיוחס למערב ימה וכפונה ותימנה ומזרחה
 והפנים הכוונה בעברת : ועיקר ההכרה : ולפיכך ראה חילוק הפנים : ולא היה
 זכר לרגלים בזה לפי שאינם כאלה ביבשה : ועוד כי העוף שזכר יש בו חלק מן
 הימים : כמו שאמר ישרא המים שרץ נכס חיה ועוף יעופף : והוא שמירת הרוכב
 בכל מן החי : או אם נאמר שאח השמירה אלא באדם מפני חלק העליון שבעבודת
 הוא אדם נאמר כי הארבעה פנים הם על האדם כמו שאמר דמותו אדם לאהיה :
 והנה האדם במשול חלק העליון בו פניו פני אדם ופני שור ופני נמר : כיים שמתהלל
 בגבורתו ולא ישתמש בה בסכליים אלא בבהמיים : לפיכך פניו פני אריה : ויש
 שמתהלל בעשרו בהנאות הבהמיות והנה פניו פני שור כי העושר בא לאדם להרכבו
 התבואות ורב תבואות בכח שור : ויש שאין לו לא בצורה ולא עושר ונוטה אחר
 תאוות העולם חוטף וחובל כשאר יגוש עלי חובל והנה פניו פני נמר : וכל זה ראה
 הרוכב לתת לאיש כדרכו וכפרי מעללו : והכנפים אשר דאה לחיות לפי שהכנפים
 מעירות התנועה : הראה לו כי ענין השמירה בנשמת בן לו מהחל באמצעות
 החיות מודה בלי עיכוב לפי מה שהוא : ועזיבת השמירה גם כן ימוש לתנועה
 והכנפים שהיו לכסות מורות כי ענין השמירה מכסה מאד מפני הסתנות ענין
 השמירה בבני אדם כל שכן בשאר החיים : שהמשופק אש יש בהן שמירה חס לחי
 והחיות הם משל לנבדלים : לפיכך ראה מראה דמות אדם יש בו חלק מן
 באמצעות תהיה השמירה מהאל בשאר הנכראים והאופנים הם משל למטיבים
 כמו אופן העגלה : חת אופן מרכבותיו נגאמר ונגלגלים בסופם : וכמו שהבהמות
 אשר במרכבת מניעות אופן המרכבה : ומגלגלות אותן : כן חיות הקודם מניעות
 האופנים כי רוח החיה באופנים : לל נפש האופן הנבלת מן החיה : לפיכך אמר
 רוח החיה באופנים ולא אמר בחיה : כי החיות אינם כנופות : ואע"פ שאין לחיות
 תנועה על האמת : הנביא ראה המראה על דרך מושגי החוש ככל מראה אשר
 בנבואה : והנה איש עומד לנגדו וחרבו שלופה בידו : והנה איש מראהו כמראה
 נחשת ופיתול פשתים בידו : והנה המדה : והוא עומד עליהם תחת העין : וכל מיניע
 הוא מתנועע בעת הניעו במושגי החוש : וכל מתנועע יש לו מיניע : לפיכך בלכתם
 ילכו : ולפי שמעשיהם כתנועתם ראה להם ירי אדם מתחת כנפיהם : והירים
 בעלות המעשה :

ואמרו אשר ביארנו מעשה המרכבה דרך כלל נפרש אותה דרך פרט פסוק אור
 פסוק בעזרת המלמד אדם דעת :

ויהי בשלשים

שנה : מבוחר הוא בפירו' הספר בתחילתו
 בחמשה : מבוחר הוא בפירוש : היה היה
 גם כן מבוחר הוא : ואחר והנה רוח סערה באה מן הצפון : לענין מה שראה
 במראה הגלות וחרבן הארץ : ועין סערה וצפון : כי מצפון באה להם הרעה
 כמו שכתוב מצפון תקפת הרעה : כי בכל צפונית ארץ ישראל היה ולענין הנהגת

פירוש מעשה מרכבה על דרך הנסתר

במושגי החוש בטפלים, והם בני אדם וככפי העוף, וידוע כי המין שבבעלי חיים שאינם מדברים אשר תועלת האדם תלויה בו לפני הנוף ברוב הוא הסוד למונו, ורב תבואות בכח שור, ולתשמים משאן ולאסוף גורנו הוא המוסך העגלות שהאדם נערב בהם ברוב המשא, הנה שרוב עזרת האדם לחיי הנוף הוא הסוד, ואחר שהאדם כמו נמשך לתאוות העולם הגופניות וישליך אחרי גיוו השמעיית חף כי השכליות, הנה הוא ושורו אובלין באבוס אחד, ואין לשכל בו דברות, ואין בו שמירת חרוכב, ונסתלקו הפנים האלה מהמרכבה אפילו כמושאל, אמר מכת הדמיון מהשנים האחרים עד שיקראו בני אדם לאדם שאין בו דעת שור, ולא יקראו לו חריה ונשר, כי יש להם חלק גדול בכח הדמיון ותחבולה על טרפם, ורמו לבו בו המראה ולא במראה הראשון, לפי שהראה לו ביו המראה התועבות שהיו עושים בבית שעל ידם נסתלק הכבוד מכל הכעסה לדמיון הכרוב, לא מהכרוב כי הא הכרוב שב, וכן לענין שמירה כללית נמשל כבהמות נדמו ונשארנו לו במראה המרכבה פני אדם למעטים שהיו בהם הנקראים אדם המודלוי, בינו לענין זה גם כן נשתנה לו גם חיות בכרובים, כי החיות עם מורכב, לא כן כרוב כי הוא הנבדל ולא יורו בו עם אחר להודיעו, כי לא נשארה לו שמירה מופתית בארץ, לפיכך שמע הכביה עם כרובים, כי מה שראה בראשונה ראה באחרונה, כמו שאמר הוא החיה אשר ראיתי בנהר כבר, וכן מה שאמר ואדע כי כרובים המה, לא נתחדשה לו ידיעה, כי גם בראשונה ידע כי אין בשמים שור ואריה ונשר, ואינם כי הם לדמיון במראה לא שבזו המראה השבילהו האל סילוק הכבוד והשמיר מהארץ, כמו שאמר וירמו מעל הארץ לעיני, והנה שבזו החיות כרובים כי לא נשארה השמירה בכרובים לל ביחידים על דרך מופת זולתי השמירה שהיא דרך כלל על כל חי, זהו וארע כי כרובים המה, עתה ידעתי כי הם כרובים ולא חיות, אף על פי שראיתי באחרונה, מה שראיתי בראשון, ולזה הטעם אמר בזו המראה חיה ולא חיות כאילו נתיחדה השמירה באחת, ומכני נמות השם מחיות לכרובי זכר הענין כמה פעמי וארבעה פנים, ואמר היא החיה, ואמר עוד וארבעה פנים לאחת, ואמר ודמות פניהם המה הפנים, להודיע כילא נשתנה לו בענין המראה דבר, וירמו, לשון הרמה, שנאמר בזו המראה הוא לשון הנשאות כמו שנאמר במראה הראשונה והענין אחד, כי רוממות ונשיאות ענין אחד, וסם פירשנו הענין, בעמדם, מבואר היא במראה הראשונה, ויבא, הוא כמו שפירשנו הסתלק השמירה מן הארץ ונתיחדה בכרובים:

האופן העליון המקיף עמו כל האופנים אשר בתוכו, והיא התנועה היומית: וכל בשרים, זכר לאופנים אשר לפי שהם באמת נוף, אבל לכרובים שאינם נוף על דרך האמת חלה בדרך המראה לא זכר להם בשר, לא פנים וכפפים ידים ורגלים, אבל בשר לא כאמר על שכל כשרד בשום מקום, כי בשר יאמר בדבר מוחלט מבעלי תיים לא על זולתו, אפילו בדרך משל, והכד העליון בנוף יקרא גב ומה שתחוב בעיני הדבר יקרא בשר, וענין הצפוף דבק למה שאמר לא יסבו בלכתם, כי אחר האש ילכו האופנים, ולא תאמר בכללם, כי גם בהלקיחה שהם בשרם ונביהם וידיהם וככפיהם כולם ילכו אחר הראש, וידיהם אינו אומר על ידיהם שהיו משל כמו שאמר תבנית יד אדם תחת ככפיהם, חלה פירש ידיהם כמו שתי ידיהם לקרש האחד, והם קוטב כל אופן, וככפיהם, כי המקיפים הקטני שהם כשטח המקיפי הגדולים למי שיש לו זה הדעת בחכמי המחקר, ולדעת זולתם יהיה פירש וככפיהם על תנועת עצמם ועל סתר עניינם בהנהגה, אחר כן אמר והאופנים מלאים עינים סביב לארבעת אופניהם, הוא מה שאמר במראה הראשון ונבותם מלאות עינים סביב לארבעתם, וכן פירשנו המשל, ומה שאמר עם ונבותם, הוסף פירוש הנהגה והאופנים שלא תאמר העינים היו על הנבות לבד, כלום על שטח האופנים, לל כל עובי האופנים, כי העינים עוכרים מחד אל כד כמסמרים בדלת, ומה שאמר אופניהם אחר שאמר לארבעתם הוא תוספת ביאור כמו להם לבני ישראל, ועמדם היינו וידותן חזונות, והדומים להם, וכינוי אופניהם על עצמם, כמו שנהגו בכינוי המספר, באו שלשתם, ויכלו שבעתם: לארבעתם, תי לארבעתיהן דגלגליה: לאופנים להם קירח הגלגל באזני, לא אמר כי לאופנים יקראו לגלגלים כי ידוע הוא לכל בעלי לשון, כי אופן וגלגל הם אחד במלות שונות כמו בגד ושלמה, ואומר אופן עגלה, ואומר גלגל עגלתו, והענין אחד, ומה בא ללמד הכביה כי שמע כי לאופנים היו קורין גלגלים, חלה בא ללמד הכביה כי שמע כי לאופנים בא קול שקרא להם הגלגל והוא קריאה, כמו הדור אתם שמעו דבר יי, הקהל חקה אחת, לל כי כל המעשה שזכר לאופנים במצותו וברצונו היה, וכאילו קירח לו המצוה ואומר לו עשה כך ועשה כך, ומצוה באופן הוא הכרוב, כי רוח החיה באופנים, ואין קריאתו בקול ובכלי דבור חלה השמיעהו האל בנבואה קול להצו הענין, וכן וקרא זה אל זה ואמר, פני הכרוב, במקום שזכר במראה הראשונה פני השור, וידוע מה שאמר בו לזל, ואחכנו כאמר לענין מה שפירשנו במרכבה, כי כרוב עם הנבדל בכל מקום ונעשה לדמיון כדמות שתי תבניות הנכבדו:

יתברך

עלת המרכבה העליונה אשר המציא לדינו זה הפירוש מן המרכבה על דרך הנסתר דרך כלל ופרט מזרישת דרך מוסף על פירושנו שפי' בספר עצמו, וזהו מעט הכמות ורב האיכות, והוכיחנו לאור תעלומתו ואם כוננת המחבר לא היה בזה יען עשותו מנבל סתרים, עם כל זה לא הוסגנו אחר ידינו מלהדפיסו בעבור רוב התועלת הנמשך על כן חני מודיע לכל מסתכל בפי' הזה לכל יסבור מעצמותו למיביט אותו, כי הפי' הראשון כמו חומר וזה לו כורה, ומה שראינו מן המראה הראשונה וזהו יחשוב מחשבות בפירוש הזה שלא יושגו דבריו ולא יודעו כלל על ברור זולתי שלמדו מפי חכם מביין והסברא בו אולת מחשבה רבת הנזקים מונעת התועלת:

בגדול ממך בל תדרוש, בחזק ממך בל תחקור, במופלח ממך בל מדע, במכוסה ממך בל משאל, במה שהורשית התבונן שאין לך עסק בנסתרות: